

H. P. BLAVATSKY

TITKOS TANÍTÁS I.

KOZMOGENÉZIS – A VILÁG TEREMTÉSE

A TUDOMÁNY, A VALLÁS ÉS A FILOZÓFIA SZINTÉZISE

SATYÂT NÂSTI PARO DHARMAH
Nincs magasztosabb vallás az igazságnál

Szlemenics Mária és Dr. Henney Vilmos fordítását (1924)
Reicher László jegyzeteinek (2000) felhasználásával
átdolgozta: *Szabari János, 2011*

Magyar Teozófiai Társulat

**EZT A MUNKÁT
MINDEN ORSZÁG ÉS MINDEN FAJ
IGAZ TEOZÓFUSÁNAK
AJÁNLOM,
MERT ŐK AKARTÁK, ÉS NEKIK KÉSZÜLT.**

TARTALOM

Előszó a magyar kiadáshoz	4
Előszó az első kiadáshoz	5
Előszó a harmadik, javított kiadáshoz	6
Bevezetés	7
Előhang: lapok egy történelem előtti könyvből	26
I. rész: A kozmikus fejlődés	40
A kozmikus fejlődés Dzyan Stanzáiból	42
Magyarázatok	47
I. Stanza	47
II. Stanza	57
III. Stanza	63
IV. Stanza	78
V. Stanza	90
VI. Stanza	109
Közbevetés	118
Néhány korábbi félreértés a bolygókkal, a körökkel és az emberrel kapcsolatban	119
A hetes felosztás a különböző indiai rendszerekben	123
További tények és magyarázatok a bolygókkal és a monádokkal kapcsolatban	130
VII. Stanza	154
Összefoglalás	194

ELŐSZÓ A MAGYAR KIADÁSHOZ

ELŐSZÓ AZ ELSŐ KIADÁSHOZ

A szerző – vagyis inkább a leíró – szükségesnek érzi, hogy bocsánatot kérjen a hosszú késlekedésért, ami miatt e munka megjelenése ennyire elhúzódott. Ennek oka egyrészt betegség, másrészt a vállalkozás nagysága volt. Még a most kiadott két kötet sem felel meg az eredeti tervnek, és nem is meríti ki a témákat, amelyekkel foglalkozik. Nagy mennyiségű anyagot készítettünk már elő, amely az okkultizmus történetével foglalkozik úgy, ahogyan az árja faj nagy Adeptusainak életében megjelenik, és bemutatja az okkult filozófia fontosságát az életmódban, mint amilyen az jelenleg, és amilyennek lennie kellene. Ha az olvasók ezeket a köteteket kedvezően fogadják, nem riadunk vissza semmi fáradságtól, hogy a tervezett munkát teljesen befejezzük.

Meg kell említeni, hogy a művet nem ilyennek terveztük, amikor elkészítését először bejelentettük. Eredetileg az volt a tervünk, hogy a *Titkos Tanítás az Isis Unveiled* javított és bővített kiadása legyen. Hamarosan azonban úgy találtuk, hogy azokat a magyarázatokat, amelyekkel kiegészíthetnénk az utóbbi munkában és az ezoterikus tudománnyal foglalkozó más művekben már közreadottakat, máshogyan kell kezelni. Ezért az *Isis Unveiled*-ből ebbe a munkába alig több, mint húsz oldalt vettünk át.

A szerző nem tartja szükségesnek, hogy olvasóitól és bírálóitól elnézést kérjen az ezeken az oldalakon előforduló számos stílushibáért és a tökéletlen angolságért, mert külföldi, és a nyelvtudást csak idősebb korában szerezte meg. Azért használta az angol nyelvet, mert az elterjedtségénél fogva a legalkalmasabb eszköz azon igazságok átadására, amelyeket kötelessége a világgal megismertetni.

Ezeket az igazságokat semmiképpen sem *kinyilatkoztatásként* tárja fel, és a szerző nem is kívánja, hogy olyan misztikus tan kinyilatkoztatójának tekintsék, amelyről most hall először a világ. Mert az, amit ez a munka tartalmaz, elszórta megtalálható a nagy ázsiai és a korai európai vallások sok ezer kötetében, elrejtve titkos jelekben és szimbólumokban, és ezért maradt észrevétlen. Most megpróbáljuk a legrégebbi tanokat összegyűjteni, és azokból egyetlen harmonikus, csorbitatlan egészet alkotni. Az írónak elődeivel szemben az az egyetlen előnye, hogy nem kellett személyesen kutatnia és elméleteket felállítania. Mert ez a munka annak egy része, amire őt előbbre haladott tanítványok oktatták, és amit csak néhány részlettel egészített ki saját tanulmányai és megfigyelései alapján. Az itt ismertetett tények közül sokat azért kellett bemutatnunk, mert az elmúlt néhány évben sok teozófus és a miszticizmus tanítványa vad és fantáziaszülte elmélettel állt elő. Úgy képzeltek ugyanis, hogy megpróbálnak a velük korábban közölt néhány adatból egy teljes gondolatrendszert kidolgozni.

Szükségtelen elmagyaráznunk, hogy ez a könyv nem a *Titkos Tanítás* maga teljességében, hanem csak néhány válogatott részlet annak alapvető tanításaiból. Különös figyelmet fordítottunk néhány tényre, amelyeket egyes írók az egészből kiragadtak, és valóságukból teljesen kivetkőztettek.

De talán kíváncsi egyértelműen kijelentenünk, hogy az ezekben a kötetekben található tanítások, akármilyen töredékesek és hiányosak is, nem tartoznak kizárólag sem a hindu, a zoroaszteri, a kaldeai vagy az egyiptomi valláshoz, sem pedig a buddhizmushoz, az iszlámhoz, a judaizmushoz vagy a kereszténységhez. A *Titkos Tanítás* mindezeknek a lényege. A különböző vallási rendszereket, amelyek mind innen erednek, most visszailleszítjük eredeti alkotóelemeikbe, ahonnan minden misztérium és dogma kinőtt, kifejlődött és testet öltött.

Több mint valószínű, hogy a közönség nagy része ezt a könyvet a legvadabb mesének fogja tartani, mert vajon ki hallott valaha is a Dzyan könyvéről?

Az író ezért teljesen felkészült arra, hogy teljes felelősséget vállaljon mindenért, amit ez a mű tartalmaz, és hogy szembenézzen még azzal a váddal is, hogy az egészet ő találta ki. Tisztában van azzal, hogy a munkának sok hiányossága van. Amit állít, csak annyi, hogy ez az új *Genezis* – akármilyen meseszerűnek látsszék is sokak számára – logikus összefüggéseinek és

következetességének eredményeként mindenesetre felér azokkal a „munkahipotézisekkel”, amelyeket a modern tudomány készségesen elfogad. Ezen kívül nem azért érdemel megfontolást, mert valamilyen dogmatikus tekintélyre hivatkozik, hanem mert szorosan ragaszkodik a természethez, és az egységesség és analógia törvényeit követi.

Munkánk célját így határozhatnánk meg: megmutatni, hogy a természet nem „atomok véletlen összetalálkozása”, és kijelölni az ember jogos helyét a világegyetem rendszerében. Az a célunk, hogy elnyomottságukból felemeljük az ősi igazságokat, amelyek valamennyi vallás alapját jelentik, és bizonyos mértékben felfedjük azt az alapvető egységet, amelyből mindezek származnak. Végül szeretnénk megmutatni, hogy a modern civilizáció tudománya soha nem közelítette meg a természet okkult oldalát.

Az író megelégszik azzal, ha sikerül neki ezt bármilyen mértékig elérnie. Az emberiség szolgálatában írta, az emberiségnek és a jövő nemzedékeknek kell megítélniük. Az író nem ismer el ennél alacsonyabb rangú bírálókat. A gyalázkodáshoz hozzászólt, rágalmazással naponta találkozunk, mindezeket csak néma megvetéssel mosolyog.

*De minimis non curat lex.
(A törvény nem törődik a jelentéktelen apróságokkal.)*

London, 1888. október

H. P. B.

ELŐSZÓ A HARMADIK, JAVÍTOTT KIADÁSHOZ

E kiadás nyomdai előkészítése során törekedtünk arra, hogy kijavítsuk a kisebb stilisztikai hibákat anélkül, hogy érintenénk ezzel a sokkal fontosabb kérdéseket. Ha H.P. Blavatsky megélte volna az új kiadás megjelenését, kétségtelenül kijavította és nagyon jelentős mértékben kiegészítette volna azt. Az, hogy ez nem történt meg, egyike annak a sok kis veszteségnek, amit az ő elvesztése okozott.

A nem helyén való kifejezéseket, amelyek az angol nyelv tökéletlen ismeretéből fakadtak, kijavítottuk, a legtöbb idézetet ellenőriztük, és pontos hivatkozásokat adtunk meg, ami nagy munkát igényelt, mert az előző kiadás hivatkozásai gyakran nagyon pontatlanok voltak. A szanszkrit szavak átírásánál egységes rendszert vezettünk be. Mivel az átlagos olvasót félrevezetik, elutasítottuk a nyugati orientalisták által leginkább kedvelt formát, az angol betűkészletben nem létező mássalhangzókat vezettünk be, amelyek körülbelül kifejezik azok hangértékét, és körültekintően szűrtük be az időmértékeket a magánhangzókra, ahol csak előfordultak. Néhány esetben a lábjegyzeteket beemeltük a szövegbe, de ezt csak ritkán tettük, és csak ott, ahol azok nyilvánvalóan a szöveg részét képezik.

Elkészítettünk egy bőséges tárgymutatót a tanulmányozók segítségére, és azt egy külön kötetben adjuk közre, így az arra való hivatkozás könnyebbé tehető. Hálás köszönetünket fejezzük ki mi és valamennyi tanulmányozó ezért a hatalmas munkáért A.J. Fauldingnak.

ANNIE BESANT
G. R. S. MEAD

London, 1893.

BEVEZETÉS

„Hallgasd meg barátságosan, íteld meg jóságosan.”
Shakespeare (V. Henrik, Prol.)

Amióta Angliában a teozófiai irodalom megjelent, szokássá vált, hogy tanításait „ezoterikus buddhizmusnak” nevezzék. Miután pedig szokássá vált, a mindennapos tapasztalaton alapuló régi közmondás szerint: „A tévedés a lejtőn fut lefelé, míg az igazságnak fáradságosan kell az emelkedőn felfelé mászni.”

A régi szólások gyakran a legbölcsebbek. Az emberi elme alig tud teljesen szabad maradni az előítélettől, és gyakran alakít ki határozott véleményt, mielőtt egy témát minden aspektusából alaposan megvizsgált volna. Elmondhatjuk ezt arra az elterjedt kettős tévedésre, hogy *a)* a teozófia a buddhizmusra korlátozódik, és *b)* hogy összetévesztik Gautama, a Buddha által hirdetett vallásos filozófiát az *Esoteric Buddhism*-ban nagyjából összefoglalt tanításokkal. Alig képzelhetünk el ennél nagyobb tévedést. Lehetővé tette ellenségeinknek, hogy hatékony fegyvert találjanak a teozófia ellen, mert ahogyan egy elismert páli tudós nagyon találóan kifejezte, az említett könyvben „sem ezotéria, sem buddhizmus” nincs. A Sinnett munkájában ismertetett ezoterikus igazságok attól a pillanattól megszűntek ezoterikusnak lenni, hogy nyilvánosságra kerültek, de a könyv nem tartalmazta Buddha vallását sem, hanem csak egy eddig rejtett tanítás néhány tételét, amelyeket ebben a munkában sok mással kiegészítünk, és megmagyarázunk. De még így is csak a sötét fátyol egy kis sarkát lebbentjük fel, noha sok alaptételt ismertetünk a Kelet TITKOS TANÍTÁSÁ-ból. Mert senkinek, még a legnagyobb élő adeptusnak sem engednék meg, és nem is tehetné – még ha akarná se –, hogy válogatás nélkül kiadja a gúnyolódó, hitetlen világnak azt, amit hosszú korokon és korszakokon át olyan eredményesen rejtve tartottak.

Az *Esoteric Buddhism* kiváló munka volt, csak a címe volt nagyon szerencsétlen, bár nem jelentett többet, mint ennek a műnek a címe: TITKOS TANÍTÁS. Szerencsétlennek bizonyult, mert az emberek a dolgokat mindig inkább megjelenésük szerint, mint jelentésük szerint ítélik meg, és mert ez a tévedés mostanra már olyan általánossá vált, hogy még a Teozófiai Társulat legtöbb tagja is e félreértés áldozata lett. Brahminok és mások azonban kezdettől fogva tiltakoztak a cím ellen, és az igazság kedvéért hozzá kell tennem, hogy az *Esoteric Buddhism*-ot csak teljesen készen láttam, tehát egyáltalán nem tudtam, hogy a szerző hogyan fogja a „Budh-ism” szót írni.

Ez közvetlenül azok rovására írható, akik először tárták a témát a nagyközönség elé, de nem mutattak rá arra a különbségre, amely a „buddhizmus” – a Gautama által hirdetett vallásos etikai rendszer, amelyet az ő *Buddha*, „Megvilágosodott” címe után neveztek el – és a „budhizmus” – a *Budh*, ismerni szanszkrit szótóbból származó *Budha*, bölcsesség vagy tudás (*Vidyá*), azaz a megismerő képesség – között van. Mi, India teozófusai magunk vagyunk az igazi bűnösök, bár annak idején minden tőlünk telhetőt megtettünk, hogy a hibát helyrehozzuk.^{B/1} Könnyen elkerülhettük volna ezt a sajnálatos névcserét, csak a szó helyesírásán kellett volna változtatnunk, és egyhangúlag „budhizmust” mondanunk és írunk „buddhizmus” helyett. Különböző ez utóbbi fogalmat így sem írják és ejtik helyesen sem az angolban, sem a magyarban, mert buddhaizmusnak, követőit pedig buddhaistáknak kellene neveznünk.

Ez a magyarázat feltétlenül szükséges egy ilyen munka elkezdésekor. A Bölcsesség-vallás a világ valamennyi népének öröksége, ezzel szemben az *Esoteric Buddhism*-ban^{B/2} azzal a kijelentéssel találkozunk, hogy „két évvel ezelőtt, (vagyis 1883-ban) sem én, sem pedig más élő európai nem ismerte még alapelemeit sem annak a Tudománynak, amely itt először jele-

^{B/1} Lásd: *Theosophist*, 1883. június

^{B/2} Lásd: az eredeti kiadás *Előszava*.

nik meg tudományos formában”... Ez a tévedés figyelmetlenségből csúszhatott be, mert e mű írója ismerte mindazt, amit az *Esoteric Buddhism* „közzétett”, és még sokkal többet is, már sok évvel azelőtt, hogy kötelességévé vált (1880-ban) a Titkos Tanítás kis részét közölni két európai férfival, akik egyike az *Esoteric Buddhism* írója volt. Nyilvánvalóan e könyv írójának megvan az a tagadhatatlan, bár a saját szemében inkább kétes értékű kiváltsága, hogy európainak született és nevelkedett. Ráadásul Amerikában még az *Isis Unveiled* megjelenése előtt megtanították társamat, H.S. Olcott ezredest és két európaít a Sinnett által kifejtett filozófia jelentős részére. Olcott ezredesnek három tanítója volt, közöttük az első egy magyar beavatott, a második egy egyiptomi, a harmadik pedig egy hindu. Mivel az ezredes engedélyt kapott rá, így különböző módokon nyilvánosságra hozott néhányat ezekből a tanításokból, a két másik azért nem tette, mert egyszerűen nem volt rá engedélyük, még nem érkezett el az idejük a nyilvános munkára. Mások számára azonban elérkezett, aminek a Sinnett által írt több érdekes könyv is kézzel fogható bizonyítéka. Ezen túlmenően mindennél fontosabb megjegyeznünk, hogy állítólagos tekintélyre való hivatkozás egyáltalán nem növeli egyetlen teozófiai könyv értékét sem.

Az Âdi vagy Âdhi Budha, az Egy, vagy az Első, és Legmagasabb Bölcsesség egy olyan kifejezés, amelyet Âryâsanga használt titkos értekezéseiben, mostanra pedig valamennyi misztikus északi buddhista ezt használja. Ez egy szanszkrit fogalom, amivel a legrégebbi árák nevezték el az Ismeretlen Istenséget, a „Brahmâ” szót még nem találjuk meg a *Vedákban* és a korai munkákban. Az Abszolút Bölcsességet jelenti, Âdibhûtát pedig Fitzedward Hall „minden eredeti, nem teremtett okaként” fordítja. Mérhetetlen korszakoknak kellett elmúlniuk, mielőtt a Buddha jelző, úgymond annyira emberivé vált, hogy halandókra is alkalmazni lehetett, és végül a „Megingathatatlan Bölcsesség Buddhájának” nevezték el azt, akit páratlan erenye és tudása erre érdemessé tett. *Bodha* a veleszületett isteni értelem, vagy megértés birtoklását jelenti, a *Buddha* ennek elsajátítása egyéni erőfeszítéssel és kiválósággal. A *Buddhi* a megismerés képessége, a vezetékek, amelyen keresztül az isteni tudás eljut az Én-hez, a jó és a rossz megkülönböztetése, egyúttal az isteni lelkiismeret és a Szellemi Lélek, amely az *Âtmâ* hordozó eszköze. „Amikor Buddhi magába szívja (megsemmisíti) Én-zésünket valamennyi Vikârájával, Avalokiteshvara megnyilvánulttá válik számunkra, és elérjük a Nirvânát vagy Muktit.” Ugyanis Mukti ugyanaz, mint a Nirvâna, vagyis mentesség Mâyâ vagy a káprázat hálójától. *Bodhi*-nak hívnak egy számâdhinak nevezett különleges transz-állapotot is, amely során az egyén a szellemi tudás csúcspontját éri el.

Ostobák azok, akik a buddhizmus, és ennek következtében a budhizmus ellen vak és körülményhez nem illő gyűlöletet éreznek, tagadják ezoterikus tanításait, amelyek a brahminok tanításai is, egyszerűen azért, mert az elnevezés olyasmit sejtet számukra, monoteisták számára, ami nekik ártalmas tanítás. Esetükben az ostoba kifejezés használata helyes, mert a durva és logikátlan materializmus e korszakában egyedül az ezoterikus filozófia állhat ellen azoknak az ismétlődő támadásoknak, amelyek minden és mindenki ellen irányulnak, amit az ember belső szellemi életében legdrágábbnak és legszentebbnek tart. A valódi filozófus, az Ezoterikus Bölcsesség tanítványa egyáltalán nem törődik a személyiségekkel, a dogmatikus hitekkel és az egyedi vallásokkal. Sőt, mi több, az ezoterikus filozófia összeegyezteti az összes vallást, lehámozza mindegyikről külső emberi ruházatát, és megmutatja, hogy valamennyi gyökere azonos minden más nagy vallás gyökerével. Bebizonyítja, hogy a természetben szükség van egy Abszolút Isteni Princípiumra. Ugyanúgy nem tagadja az Istenséget, ahogy nem tagadja a Napot sem. Az ezoterikus filozófia soha sem utasította el Istent a természetben, sem pedig az Istenséget, mint abszolút és elvont *Létezőt*. Csak az úgynevezett monoteisztikus vallások bármely istenének elfogadását utasítja vissza, azokat az isteneket, amelyeket az ember saját képére és hasonlatosságára alkotott, az Örökké Megismerhetetlen istenkáromló és szomorú torzképét. Azok a feljegyzések, amelyeket be akarunk mutatni az olvasónak, az egész világ ezoterikus tanításait ölelik fel emberiségünk kezdete óta, a buddhista okkultizmus pedig ezek-

ben csak az őt megillető helyet foglalja el, semmivel sem többet. Valójában Gautama metafizikájában a *Dan* vagy *Janna* (*Dhyâna*)^{B/3} titkos részei – bármilyen nagyszerűeknek látszódnak is annak, aki nem ismeri az ősi Bölcsesség-vallás tanításait – csak nagyon kicsi része az egésznek. A hindu reformer nyilvános tanításait a Bölcsesség-vallásnak csak az erkölcsi és fiziológiai oldalára korlátozta, tehát kizárólag az etikára és az emberre. A „láthatatlan és testetlen” dolgokat, a földieken kívüli Létezés misztériumait a nagy Tanító nyilvános előadásai-ban egyáltalában nem érintette, megőrizve a rejtett igazságokat arhatjai válogatott köre számára. Az arhatok beavatásukat a híres Saptaparna barlangban (a Mahāvansa Sattapanni-ja), a Baibhâr hegy közelében (a pâli kéziratok Webhâra-ja) kapták meg. Ez a barlang Râjâgriha-ban, Magadha ősi fővárosában volt. Fa-hian-nak Cheta barlangja ez, amint ezt néhány archeológus^{B/4} helyesen gyanította.

Az idő és az emberi képzelődés gyorsan elintézték e tanítások tisztaságát és filozófiáját, amint az arhatok hittérítési munkájuk során azokat titkos és szent körükből átültették a metafizikai gondolatokra Indiánál kevésbé előkészített talajba, egyszer például átvitték azokat Kínába, Japánba, Sziámba és Burmába. Hogy hogyan bántak e nagy kinyilatkoztatások eredeti tisztaságával, megláthatjuk, ha néhány klasszikus, úgynevezett „ezoterikus” buddhista iskolát modern köntösükben tanulmányozunk, nemcsak Kínában és más buddhista országokban általában, hanem még Tibet számos iskolájában is, amelyeket be nem avatott lámák és mongol újítók gondjaira bízta.

Az olvasót így arra kérjük, tartsa szem előtt azt a nagyon fontos különbséget, ami az *ortodox* buddhizmus, vagyis Gautama, a Buddha nyilvános tanításai és az ő ezoterikus budhizmusa között van. Az ő Titkos Tanítása azonban semmiképpen sem tért el az ő idejében beavatott brahminok tanításától. Buddha az Árja föld gyermeke volt, született hindu, egy kshatriya, és a „kétszer születettek” (beavatott brahminok) vagy Dvîjâk tanítványa. Tanításai ezért nem térhettek el az ő tanaiktól, mert az egész buddhista reform csak az volt, hogy nyilvánosságra hozta azoknak a tanításoknak egy részét, amelyeket addig a Templom Beavatottjainak és aszkétáinak „varázs”-körén kívülállóknak előtt eltitkoltak. Buddhát fogadalma kötötte, ezért nem taníthatott *mindent*, amibe őt beavatták. Bár filozófiája valódi ezoterikus tudás alapjaira épült fel, e tudásnak csupán külső, anyagi testét adta át a világnak, a lelkét pedig választottjai számára őrizte meg. Az orientalisták között sok kínai tudós hallott a „Lélek Tanáról”, de úgy látszik, egyikük sem értette meg valódi jelentését és fontosságát.

Ezt a tant titokban – talán túlságosan is titokban – tartották a szentélyen belül. A titokzatlanság, amellyel legfőbb dogmáját és célját – a nirvánát – körülvették, annyira próbára tette és izgatta a kérdéssel foglalkozó tudósok kíváncsiságát, hogy átvágták a gordiuszi csomót, mert nem tudták megoldani logikusan és kielégítően, és kijelentették, hogy a nirvána az *abszolút megsemmisülést* jelenti.

Századunk (XIX. – a ford.) első negyedének vége felé a világirodalomban egy külön ág jelent meg, amely évről-évre egyre határozottabb irányzattá vált. Általában állítólagos szanszkrit és orientalista tudósok tudományosnak tekintett kutatásain alapult. Hindu, egyiptomi és más ősi vallásokat, mítoszokat és jelképeket úgy értelmeztek, ahogy a szimbológusok akarták, és így gyakran a nyers *külső* formát tárták fel a *belső* jelentés helyett. Figyelemre méltó munkák jelentek meg gyors egymásutánban szellemes dedukciókkal és elméletekkel. Ezekben körben forgó hibás okoskodásként általában az előre eldöntött végkövetkeztetések helyet cseréltek a premisszákkal több szanszkrit és pâli tudós szillogizmusaiban. Olyan dolgozatok

^{B/3} *Dan* a modern kínai és tibeti fonetikában *chhan*, ez az ezoterikus iskolák és irodalmuk általános elnevezése. A régi könyvekben a *Janna* szó meghatározása: „újra alkotni az ember Én-jét meditációval és tudással”, ami egy második *belső* születés. Ebből ered fonetikusan *Dzan*, *Djan*, a *Dzjan* könyve. Lásd: Edkins, *Chinesse Buddhism*, 129. oldal, megjegyzés.

^{B/4} Úgy gondoljuk, *Beglor*, Buddhagâya-i főmérnök és kiváló archeológus volt az első, aki ezt felfedezte.

árasztották el a könyvtárakat, amelyek inkább fallikus és szexuális imádatról, mint valódi szimbológiáról szóltak, és ezek egymásnak is ellentmondtak.

Talán ez az igazi oka annak, hogy mélységes hallgatásban és titoktartásban eltelt hosszú évezredek után megengedték, hogy az ősi korok Titkos Tanításának néhány alapvető igazsága most körvonalaiban napfényre kerüljön. Szándékosan mondom, hogy „néhány igazság”, mert az, amit továbbra is el kell hallgatni, még száz ilyen kötetben sem férne el, és nem is volna szabad a szadduceusok* mai nemzedékének tudomására hozni. De még az a kicsi is jobb, amit most közzé teszünk, mintha teljesen hallgatnánk ezekről az életbevágó igazságokról. A mai világ örült rohanásban halad előre az ismeretlen felé, amit a materialista túlságosan könnyedén összekever a megismerhetetlennel, valahányszor a markából kisikló probléma az anyagi sík túlsó oldalára, a szellemi síkra tevődik át. A világ mostanra óriási küzdőtérré, a viszálykodás és örökös küzdelem valóságos völgyévé, egy halottak városává vált, amelybe eltemettük Szellem-Lelkünk legmagasabb és legszentebb törekvéseit. Ez a lélek minden újabb nemzedékkal egyre bénultabbá, csökevényesebbé válik. A társadalom „barátságos hitetlenjeit és művelt erkölcstelenjeit”, akikről Greeley beszél, kevésbé érdekli a múlt *halott* tudományának feltámasztása. Van azonban a komoly tanítványoknak egy jelentős kisebbsége, akiknek joguk van ahhoz, hogy megismerjék azt a néhány igazságot, amit most megkaphatnak. Most sokkal inkább, mint tíz évvel ezelőtt, amikor az *Isis Unveiled*, és amikor utána más hasonló művek megjelentek, amelyek megkísérelték az ezoterikus tudomány titkait megmagyarázni.

Az egyik legnagyobb, és talán a legkomolyabb kifogás az egész munka helyessége és megbízhatósága ellen a bevezető STANZÁK kérdése lesz. Hogyan bizonyíthatók a bennük szereplő állítások? Igaz, hogy a kötetünkben idézett szanszkrit, kínai és mongol munkák nagy részét egyes orientalisták ismerik, a főmunka azonban – amelyből a Stanzákat merítettük – nincs európai könyvtárak birtokában. DZYAN (vagy DZAN) KÖNYVÉT filológusaink egyáltalában nem ismerik, vagy legalább is soha nem hallottak róla ezen a néven. Ez természetesen nagy akadály azoknak, akik a hivatalos tudományban elfogadott kutatási módszereket követik. Az okkultizmus tanítványai és minden valódi okkultista számára azonban ennek kicsi jelentősége van. Az ismertetett tanítások lényegét sok ezer szanszkrit kéziratban elszórtan megtalálhatjuk. Ezeket részben már lefordították – a szokásos módon eltorzított értelmezéssel –, mások még várnak a sorukra. Ezért minden tudósnak megvan a lehetősége, hogy megvizsgálja, helyesek-e az itt közölt állítások, és ellenőrizze a legtöbb idézetet. Néhány új tény, amelyek csak az avatatlan orientalistának *újak*, a Magyarázatokból vett idézeteket pedig nehéz lesz megtalálni. A tanítások között több olyan is van, amelyeket eddig csak élő szóval adtak tovább. De még ezekre is találhatunk minden esetben utalásokat a brahmani, kínai és tibeti templomirodalom számtalan kötetében.

Akárhogy is legyen, és bármit is mondjanak a rosszindulatú bírálók az íróról, egy tény egészen biztos. Számtalan ezoterikus iskola tagjai – amelyek központja a Himaláján túl van, leágazásai pedig Kínában, Japánban, Indiában, Tibetben, de még Szíriában és Dél-Amerikában is megtalálhatók – azt állítják, hogy birtokukban van az összes szent és filozófiai mű kéziratban és nyomtatásban, tényleg minden munka, amelyet valaha írtak, bármely nyelven, bármilyen betűkkel, amióta az írás művészete elkezdődött, a képírási hieroglifáktól kezdve egészen a Cadmus-féle és a devanâgari abc-ig.

* Szadduceusok: a farizeusokéval ellentétes párt a zsidó állam utolsó századaiban. Minthogy a kohaniták, a törzspapság és a főpapok szadduceusok voltak, ők uralták ezt a pártot, amely a Biblia betűszerinti szövegéhez ragaszkodott, és a szóbeli hagyományt és magyarázatot nem fogadta el. Eredetüket maguk Cadok főpapra vezették vissza, akinek családja Salamon király kora óta egészen a Makkabeusokig betöltötte a főpapi széket. Tulajdonképpen az egész arisztokrácia és hellénizáló pártot nevezték így, s a gazdagok nagyobb része odatarozott. A nemességet és gazdagságot reprezentálták, és céljuk politikai, ill. hatalmi volt. A nép sorsát maguk akarták kezükben tartani és intézni, és ilyen célzattal tárgyaltak Rómával és más nemzetekkel. Vallásosságuk inkább külsőségekben állott. (Idézet a Magyar Zsidó Lexikonból – a ford.)

Minden korban azt állították, hogy az Alexandriai Könyvtár elpusztulása óta^{B/5} a Testvériségek tagjai együttes erőfeszítéssel gondosan felkutattak minden olyan jellegű munkát, amelyből a beavatatlan a Titkos Tudomány néhány misztériumát esetleg felfedhette, és megérthette volna. Akik erről tudnak, hozzátesszük, hogy az ilyen műveket csak három példányban mentették meg, és tették el biztonságos helyre, a többit megsemmisítették. Indiában az utolsó ilyen értékes kéziratokat Akbar császár uralkodása idején helyezték biztonságba és rejtették el.

Max Müller professzor elárulja, hogy Akbar sem megvesztegetéssel, sem fenyegetésekkel nem tudta kicsikarni a brahminoktól a *Védák* eredeti szövegét, és mégis azzal dicsekszik, hogy az európai orientalistáknak ez a szöveg megvan.^{B/6} Rendkívül kétséges, hogy Európa rendelkezik a *teljes szöveggel*, és a jövőben talán igen kellemetlen meglepetés vár az orientalistákra.

Azt is állítják, hogy az utolsó példányig megsemmisítettek minden olyan szent könyvet, amelynek szövege nem volt eléggé elrejtve szimbólumokban, vagy amely bárhogyan közvetlenül hivatkozott az ősi misztériumokra. Előbb azonban titkosírással gondosan lemásolták úgy, hogy a legjobb és legokosabb íráskutató se fejthesse meg. Akbár uralkodása alatt néhány fanatikus udvari ember maga is segített a brahminoknak, hogy kézírataikat elrejtessék, mert dühítette őket, hogy császáruk bűnös kíváncsisággal érdeklődik a hitetlenek vallásai után. Ilyen volt Badáoni, aki *leplezetlen borzalmat* érzett Akbar mániájával szemben, amellyel a bálványimádó vallásokkal foglalkozott.

Badáoni *Muntakhab at Tawarikh*-jában ezt írja:

Mivel ők (a shramanák és a brahminok) az erkölcs, a természet- és vallástudományokról írt értekezésekkel felülmúlnak más tanult embereket, és *a jövőbe látás mesterségében*, a szellemi képességekben és emberi tökéletességben magas fokot érnek el, bizonyítékaikat az értelemre és tanúságtételekre alapozzák... és tanításaikat olyan mélyen oltották be... hogy senki sem ébreszthet immár kétséget Őfelségében, még akkor sem, ha a hegyek porrá morzsolódnának, vagy ha az ég hasadna szét. Őfelsége nagyon szereti kutatni e hitetlenek felekezeti tanait, amelyek annyian vannak, hogy meg sem lehet őket számlálni, és *kinyilatkoztatott könyvük* is temérdek.^{B/7}

Ezt a munkát „Jahángír uralkodásáig titokban tartották, és nem hozták nyilvánosságra.”

Ezenkívül az összes nagy és gazdag tibeti kolostorban sziklába vájta, földalatti kripták és barlang-könyvtárak vannak, ahol csak a *gonpa* és a *lhakhang* a hegyek között fekszik. A nyugati Tsaydam-on túl, Kuen-lun^{B/8} magányos hágói között több ilyen rejtekhely van. Az Altyn-Toga hegylánc mentén, ahová európai ember eddig még nem tette be a lábát, van egy falucska, mélyen elbújva egy szurdokban. Ez inkább egy kis házcsoport, mint kolostor, szegényes külsejű templommal. Közelében egy öreg láma, remete lakik, és vigyáz rá. Zarándokok azt mondják, hogy az alatta levő folyosókban és termekben akkora könyvgyűjtemény van, hogy a beszámolók szerint még a British Museum-ban sem férne el.

Ugyanezen hagyomány szerint Tarim most elhagyatott és víz nélküli földjén, ebben a valóságos vadonban, Turkesztán szívében, a régi időkben virágzó, gazdag városok terültek el. Jelenleg csak néhány zöldellő oázis enyhíti némileg a vidék kihalt magányát. Az egyik ilyen oázis egy nagyváros sírhantját borítja, amit betemetett a sivatag homokja. Az oázis senkié, de a mongolok és a buddhisták gyakran látogatják. A hagyomány beszél cserepekkel és hengerekkel teli óriási, földalatti helyiségekről és nagy folyosókról is. Lehet, hogy csak mende-monda, de az is lehet, hogy valóság.

Nagyon valószínű, hogy mindez kételkedő mosolyt vált ki. Mielőtt azonban az olvasó visszautasítaná, hogy a beszámolókat hitelesnek fogadja el, álljon meg egy pillanatra, és gondol-

^{B/5} Lásd: *Isis Unveiled* II. köt. 27. o.

^{B/6} *Introduction to the Science of Religion*, 33. o.

^{B/7} *Ain i Akbari*, fordította Dr. Blochmann, idézi: Max Müller

^{B/8} A Karakorum hegyek Nyugat-Tibetben. (A ford.)

kozzon el a következő jól ismert tényeken. Az orientalisták együttes kutatása, de különösen az a munka, amelyet az utóbbi években az összehasonlító nyelv- és vallástudomány terén végeztek, lehetővé tette annak megállapítását, hogy megszámlálhatatlan kézirat, de még nyomtatott könyv is, amelyről tudják, *hogy létezett, most már nem található meg*. Eltűntek anélkül, hogy a legcsekélyebb nyomot hagyták volna maguk után. Ha jelentéktelen munkákról lenne szó, akkor természetes volna az a feltevés, hogy az idők folyamán hagyták megsemmisülni, és az emberi emlékezetből még a nevük is kitörlődött. De egyáltalán nem erről van szó, mert most kiderült, hogy legtöbbjük a még meglevő művekhez tartalmazta a valódi kulcsokat. Most olvasóink legnagyobb része számára ezek a munkák *teljességgel érthetetlenek a magyarázatok és értelmezések e kiegészítő kötetei nélkül*.

Ilyenek például Lao-ce, Confuciusz elődjének munkái. Azt mondják, hogy 930 könyvet írt az erkölcsről és vallásokról, hetvenet a mágiáról, összesen *ezret*. Nagy munkája, tanításának *szíve*, a *Tao-te-King*, vagyis a *Tao-sse* szent írásai azonban – Stanislas Julim szerint – csak „körülbelül 5000 szóból” áll^{B/9}, alig egy tucat lapból. Mégis, Max Müller úgy találja, hogy a „szöveg magyarázatok nélkül értelmetlen, így Julien-nek a fordításakor hatvannál is több magyarázatot kellett feldolgoznia. Ezek közül a legkorábbi egészen i.e. 163-ból való”. Látjuk tehát, nem még *korábbi* időből. Ezt a „legkorábbi” magyarázót megelőző négy és fél század bőségesen elegendő idő volt, hogy Lao-ce valódi tanítását beavatott papjai kivételével mindenki előtt elrejtse. A japánok, akik között most Lao-ce legtanultabb papjait és követőit találjuk, egyszerűen nevetnek az európai Kína-kutatók tévedésein és elméletein. A hagyomány pedig határozottan állítja, hogy azok a magyarázatok, amelyekhez a nyugati Kína-kutatók hozzáférhettek, nem a valódi *okkult* feljegyzések, hanem szándékosan homályos szövegek, és hogy a valódi magyarázatok, ahogyan szinte az összes szöveg is régóta *eltűnt* az avatatlanok szeme elől.

Konfuciusz munkáiról az alábbiakat olvashatjuk:

Ha Kína felé fordulunk, azt látjuk, hogy Konfuciusz vallása az öt *King*- és a négy *Shu* könyvön alapul. Ezeket az önmagukban is eléggé terjedelmes könyveket bőséges magyarázatok kísérik, amelyek nélkül még a legképzettebb tudós sem vállalkozna szent kánonjuk *mélysegeibe* hatolni.^{B/10}

De nem is hatoltak a mélyére, és ez bántja a Konfuciusz-követőket, amint ezt ennek a csoportnak egyik nagyon képzett tagja Párizsban, 1881-ben elpanaszolta.

Ha a tudósaink a szemita vallások ősi irodalmát, a kaldeai szentírásokat, a Mózesi Biblia idősebb nővérét és tanítónőjét, úgyszólván főforrását, a kereszténység alapját és kiinduló pontját kutatják, vajon mit találnak? Mi maradt meg, hogy megörökítse Babilon ősi vallásainak emlékét, hogy feljegyezze a kaldeai mágusok terjedelmes csillagászati megfigyeléseit, hogy igazolja nagyszerű és kiváló okkult irodalmuk hagyományát? Csak néhány töredék, amelyről *azt mondják*, hogy Berosustól származnak.

Ezek azonban szinte értéktelenek, még vezérfonalként sem használhatók annak jellemzésére, ami eltűnt. Ugyanis a caesareai püspök öméltsága kezén mentek keresztül, és kétségtelenül mai napig e rendkívül igazságszerető és megbízható kéz nyomát viselik magukon. Ez a püspök önkényesen megnyirbálta más vallások szent feljegyzéseit, és így adta ki. De mi is a története ennek az értekezésnek, amely az egykor olyan hatalmas babiloni vallásról szól?

Berosus, Belus templomának egyik papja Nagy Sándor számára írta görögül azon csillagászati és időrendi feljegyzések alapján, amelyeket e templom papjai megőriztek, és amelyek 200.000 éves időszakot fedtek le. Ez az értekezés elveszett. Az i. e. első században Alexander Polyhistor egy sorozat kivonatot készített belőle, *amelyek ugyancsak elvesztek*. Eusebius (i. sz. 270-340) ezeket a kivonatokat használta fel, amikor *Chronicon*-ját írta. Eusebius, aki az új

^{B/9} *Tao-te King* XXVII. o.

^{B/10} Max Müller: idézett mű, 114. oldal

vallás védő és előharcos szerepét vállalta, nagyon veszélyesnek tartotta a kaldeai szentírásokat, mert hasonlóak, szinte teljesen azonosak voltak a zsidó szentírással.^{B/11} Az új vallás pedig elfogadta a zsidó szentírásokat, és ezzel együtt egy képtelen időszámítást.

Majdnem bizonyos, hogy Eusebius nem kímélte Manetho egyiptomi, az egy időben történt eseményeket összefoglaló tábláit sem, annyira nem, hogy Bunsen^{B/12} a történelem leggátlástalanabb megcsonkításával vádolja. Szókratész pedig, egy ötödik századbéli történetíró, valamint Syncellus, Konstantinápoly alpatriarchája a nyolcadik század kezdetén, a legmerészebb és legelszántabb hamisítónak tartják. Feltételezhető-e tehát, hogy kíméletesebben bánt volna a kaldeai feljegyzésekkel, amelyek már fenyegették az olyan hirtelenül elfogadott új vallást?

Így tehát e több mint bizonytalan töredékek kivételével az egész kaldeai szent irodalom teljesen eltűnt az avatatlanok szeme elől, ahogyan eltűnt az elsüllyedt Atlantis. Berosus Történelméből néhány adatot a későbbiekben bemutatunk. Ezek jelentősen megvilágíthatják a Bukott Angyalok valódi eredetét, akiket Bel és a Sárkány személyesítenek meg.

Ha pedig most a legrégebbi árja irodalom, a *Rig Véda* felé fordulunk, és ha a tanulmányozó szorosan maguktól az orientalistáktól származó adatokat követi, azt fogja találni, hogy bár a *Rig Véda* csak körülbelül 10,580 verset, vagy 1028 himnuszt tartalmaz, a *Bráhmanák* és a rengeteg más jegyzet és magyarázat ellenére a mai napig sem értik meg helyesen. Miért van ez? Nyilvánvalóan azért, mert a *Bráhmanákhoz*, „az eredeti himnuszokra vonatkozó skolasztikus és legrégebbi értekezésekhez” *magukhoz is egy kulcs szükséges*, amit az orientalistáknak nem sikerült megszerezni.

És vajon mit mondanak a tudósok a buddhista irodalomról? Rendelkeznek-e vele a maga teljességében? Határozottan nem. Az északi buddhisták *Kanjur*-jának és *Tanjur*-jának 325 kötete ellenére, amelyekről azt mondják, hogy „négy-öt fontot nyomnak”, igazából semmit sem tudnak a valódi lámaizmusról. Azt mondják, a *Saddharmāṅkāra*-ban^{B/13} levő szent kánon pedig 29,368,000 betűt tartalmaz, vagyis az értekezéseken és magyarázatokon kívül ötször vagy hatszor annyi anyagot, mint amennyi a *Bibliában* van, ami Max Müller szerint csak 3,576,180 betűből áll. Noha ott volt ez a 325 kötet (valójában 333, mert a *Kanjur* 108, a *Tanjur* pedig 225 kötet), „a fordítók ahelyett, hogy a szöveg pontos fordítását adták volna meg, beleszórták saját magyarázataikat, hogy különböző iskoláik dogmáit igazolják”.^{B/14} Mi több, Max Müller professzor azt mondja hallgatóságának: „Mind a déli, mind az északi buddhista iskolák egyik hagyománya szerint a szent buddhista Kánon eredetileg 80,000 vagy 84,000 értekezést tartalmazott, de azok legtöbbször elveszett, és csak 6,000 maradt meg”. Elvesztek, mint általában, az európaiak számára. De ki állíthatná teljes bizonyossággal, hogy a buddhisták és a brahminok számára is ugyanúgy elvesztek?

Figyelembe véve, hogy a buddhisták mélyen tisztelnek minden sort, amely Buddháról és a Jó Törvényről szól, a közel 76,000 értekezés elveszése csodálatosnak tűnik. Mindenki, aki ismeri az események természetes menetét, aláírná, hogy inkább az ellenkezője történhetett. Vagyis ebből a 76.000 értekezésből öt- vagy hatezer *esetleg* megsemmisülhetett az Indiában történt üldözések és az onnan való kivándorlások ideje alatt. Ezzel szemben teljesen bizonyos, hogy buddhista arhatok már időszámításunk előtt 300 évvel^{B/15} megkezdették térítő útjaikat, hogy az új vallást Kasmíron és a Himaláján túl terjesszék. Kínába i. sz. 61-ben értek,^{B/16} ami-

^{B/11} Erre csak *most* jöttek rá, és bizonyították be George Smith felfedezése nyomán. (Lásd: *Chaldean Account of Genesis* című könyvét.) Eusebiusnak, ennek az örmény hamisítónak köszönhetjük, hogy több mint 1500 éven keresztül félrevezették az összes „civilizált nemzetet”, és ezeket a zsidó levezetéseket *közvetlen* isteni kinyilatkoztatásként fogadták el.

^{B/12} Bunsen: *Egypt's Place in History*, I. kötet, 200. o.

^{B/13} Spence Hardy: *The Legends and Theories of the Buddhists*, 66. o.

^{B/14} E. Schlagintweit: *Buddhism in Tibet*, 77 o.

^{B/15} Lassen (*Ind. Althetsumkunde*, II. köt. 1072. o.) bemutat egy buddhista kolostort, ami a Kailás hegységben i. e. 137-ben épült, Cunningham tábornok pedig egy még ennél is korábbi említ.

^{B/16} Rev. T. Edkins: *Chinese Buddhism*, 87. old.

kor Ming-ti császár meghívására Kashyapa oda utazott, hogy megismertesse az „Ég Fiát” a buddhizmus tanaival. Furcsán hangzik tehát, amikor az orientalisták egy ilyen veszteségről úgy beszélnek, mintha valóban megtörténhetett volna. Úgy tűnik, egy pillanatra sem gondolkodnak arra a lehetőségre, hogy a szöveg csak a nyugat és az ő számukra veszett el, vagy hogy az ázsiai népek olyan példátlanul arcátlanok legyenek, hogy legszentebb feljegyzéseiket idegenek számára hozzáférhetetlenné tegyék, így megakadályozzák, hogy más, hozzájuk képest „sokkal felsőbbrendű” fajok azokat kigúnyolhassák, és visszaélhessenek velük.

Szinte az összes orientalista által hangoztatott sajnálkozásra és számos beismerésre^{B/17} alapozva a nagyközönség elég biztosnak érezheti, hogy (a) a régi vallások tanulmányozóinak valóban nagyon kevés adat áll rendelkezésükre, amelyek alapján levonhatják azokat a végső következtetéseket, amelyekhez e vallásokkal kapcsolatban általában eljutnak, és (b) ez az adathiány a legkevésbé sem akadályozza meg őket abban, hogy ellentmondást nem tűrő hangon beszéljenek. Azt képzelnék, hogy az egyiptomi teogóniára és misztériumokra vonatkozó számtalan feljegyzésnek köszönhetően, amelyeket sok régi író és a klasszikusok munkái megőriztek, a fáraói Egyiptom szertartásait és hittételeit legalább is jól kellene ismernünk, mindezenre jobban, mint India nagyon nehezen érthető filozófiáját és panteizmusát, aminek vallásáról és nyelvéről Európának a jelenlegi évszázad kezdete előtt alig volt fogalma. A Nílus mentén, az egész ország területén ott állnak a folyamatosan feltárt maradványok, és ezek ékes szóval mondják el történetüket. És ez még sincs így. A képzett oxfordi filológus maga vallja be az igazságot, amikor azt mondja:

Még látjuk állni a piramisokat, a templomok és labirintusok romjait, amelyeknek falait hieroglifikus írások, istenek és istennők különös képei borítanak. Az idő pusztításával dacoló papirusztekercseken még olyan töredékeket is találunk, amelyeket hívhatunk az egyiptomiak szent könyveiből valóknak. Mégis, bár e titokzatos faj ősi feljegyzéseiből sokat megfejtettek, Egyiptom vallásának fő hajtóereje és szertartásos istentiszteletének eredeti értelme még távolról sincsen előttünk teljesen felfedve.^{B/18}

Itt is fennmaradtak a titokzatos hieroglifás dokumentumok, viszont eltűntek a kulcsok, pedig csakis ezek segítségével lennének érthetők.

Tulajdonképpen legnagyobb egyiptológusaink olyan kevéssé ismerik az egyiptomiak temetkezési szertartásait, és a különböző nemeket jelző külső jeleket a múmiákon, hogy ez a legneveltségesebb tévedésekbe sodorta őket. Csak egy vagy két éve annak, hogy Boulaq-ban, Kairó mellett felfedeztek egy ilyet. A múmiáról, amelyet egy jelentéktelen fáraó feleségének tekintettek – hála a nyakán függő amulett feliratának –, kiderült, hogy Sesostrisnak, Egyiptom legnagyobb királyának a múmiája!

Mindamellett, hogy a professzor azt találta, hogy „a nyelv és a vallás között természetes összefüggés van”, és hogy „volt egy közös árja vallás az árja faj különválása előtt, egy közös szemita vallás a szemita faj különválása előtt, és egy közös turáni vallás a kínai és a többi, turáni osztályba tartozó törzs különválása előtt”, és valóban csak „három ősi vallási központot” és „három nyelvi központot” fedeztek fel, mégis, bár egyáltalán nem ismeri azokat a kezdeti vallásokat és nyelveket, sem az eredetüket, habozás nélkül kijelenti, „hogy valódi, történelmi alapot szereztek a világ vezető vallásainak tudományos tárgyalásához”.

Egy kérdés „tudományos tárgyalása” még nem biztosíték annak „történelmi alapjára”, és még a legkiválóbb filológusnak sem szabad ennyire hiányos adatok mellett saját következtetéseit történelmi tényekként bemutatnia. Kétségtelen, hogy a kiváló orientalista a világ megelégedésére teljesen bebizonyította, hogy a Grimm-féle törvény fonetikus szabályai alapján Odin és Buddha két különböző személyiség, egymástól teljesen különálló, és ezt tudományosan igazolta. Amikor azonban megragadja az alkalmat, és ugyanakkor azt is mondja, hogy Odin-t

^{B/17} Lásd például Max Müller: *Lectures*

^{B/18} Idézett mű, 118. oldal

„mint legfőbb istenséget egy olyan korszakban imádták, amely a *Védák* és Homérosz idejét jóval megelőzte”^{B/19} – erre a legcsekélyebb „történelmi alapja” sincs. A *történelmet* és a *tényeket* saját következtetéseinek rendeli alá, ami lehet, hogy az orientalista tudósok szemében nagyon „tudományos” eljárás, de a valóságtól nagyon távol esik. Az, hogy a különböző kiváló filológusoknak és orientalistáknak, Martin Haugtól magáig Max Müller professzorig ellentétes nézetük van az időszámításról a *Védák* esetében, egyértelmű bizonyíték arra, hogy az állításnak nincs *történelmi* alapja. A „belső meggyőződés” gyakran csak lidércfény, biztosan útbaigazító világítótorony helyett. De a modern összehasonlító mitológia tudománya sem tud semmilyen jobb bizonyítékkal előállni, hogy megcáfolják azokat a képzett írókat, akik az elmúlt századokban azt bizonygatták, hogy „kellett léteznie egy ősi kinyilatkoztatásnak, amely az emberi nem őseinek jutott... és amelynek töredékeit Görögország és Olaszország templomaiban őrizték meg”. Mert ez az, amit minden keleti beavatott és pandit* időről-időre hirdetett a világnak. Egy kiváló szingaléz pap jól ismert dologként mondta az írónak, hogy a buddhista szent kánonhoz tartozó legfontosabb értekezéseket elrejtették *európai panditok számára hozzáférhetetlen országokban és helyeken*. A néhai Swâmi Dayanand Sarasvati pedig, korának legnagyobb szanszkrit tudósa Indiában, az ősi brahmani munkákkal kapcsolatban ugyanerről a tényről biztosította a Teozófiai Társulat néhány tagját. Amikor elmondták neki, hogy Max Müller professzor *Előadásaiban* kijelentette a hallgatóságnak, hogy „mostanában csak kevés támogatója van annak az elméletnek, amely szerint *volt ősi természetfölötti kinyilatkoztatás, amely az emberi faj atyáinak adatott*”, a szent és tanult ember csak nevetett. Válasza sokatmondó volt: „Ha Mr. Moksh Mooller – így ejtette ki a nevét – brahmin volna, és velem jönne, elvezethetném egy *gupa* barlangba (rejtett kriptá) Okhee Math közelében a Himalájában, ahol hamarosan rájönne, hogy ami Indiából a Kálapanin (az óceán fekete vizén) keresztül eljutott Európába, *szent könyveink egyes részletei kiselejtezett másolatainak* csak darabjai voltak. Igenis, *volt egy „ősi kinyilatkoztatás”*, és az még most is megvan, nem is fog soha elveszni a világ számára, hanem újból meg fog jelenni, noha a *Mlechchha*-knak természetesen várniuk kell.”

Amikor tovább kérdezték erről, már nem mondott többet. Ez Meerut-ban történt, 1880-ban.

Kétségtelen, hogy kegyetlen volt az a megtévesztés, amellyel a brahminok a múlt században Calcuttában kijátszották Wilford ezredest és Sir William Jones-t, de nagyon is rászorgáltak, és senki másnak sem tehetünk ebben az ügyben szemrehányást, mint maguknak a misszionáriusoknak és Wilford ezredesnek. Sir William Jones maga tanúskodik arról^{B/20}, hogy a misszionáriusok elég ostobák voltak, és azt állították, hogy a „hinduk még most is majdnem keresztények, mert az ő Brahmâ-juk, Vishnu-juk és Mahesha-juk nem más, mint a keresztény Szentháromság.”^{B/21} Jó lecke volt ez. Kétszeresen óvatossá tette az orientalistákat, de egyeseket talán túl félénkké is, és erre válaszul az előre eldöntött dolgok ingája túlságosan a másik irányba lengett ki. Mert a Wilford ezredes kérésére válaszul gyártott „az első szállítmány a brahmani piacról” mostanra azt a nyilvánvaló kényszerűséget és kívánságot keltette fel az orientalistákban, hogy szinte minden ősi szanszkrit kéziratot modernnek nyilvánítsanak, és így teljesen igazolják a misszionáriusokat, ha ezek azután felhasználják a lehetőséget. Hogy ezt meg is teszik, még pedig teljes értelmi képességük felhasználásával, azt mutatják legutóbbi abszurd kísérleteik, amelyekkel azt akarják bizonyítani, hogy a Krishnáról szóló teljes purânai történetet a *brahminok a Bibliából ollózták ki!* De a tények, amelyeket az oxfordi professzor a *Lectures*-ében idéz ezekkel a már híres – először Wilford ezredes kedvére, később

^{B/19} Idézett mű, 318. old.

* Bráhmin tudósok címe – a ford.

^{B/20} Asiatic Researches I. 272.

^{B/21} Lásd Max Müller: idézett mű, 288. és köv. oldalak. Ez arra az ügyes hamisításra vonatkozott, hogy a régi purânai kéziratok közé lapokat illesztettek be, amelyekre helyes és régi szanszkrit nyelven megírták mindazt, amit a panditok Wilford ezredestől hallottak Ádámról és Ábrahámról, Noéről és három fiáról stb. stb.

bánatára készült – betoldásokkal kapcsolatban, egyáltalán nem zavarják azokat a következtetéseket, amelyekhez elkerülhetetlenül el kell jutnia annak, aki a Titkos Tanítást tanulmányozza. Mert ha az eredmények azt mutatják, hogy sem az Új-, de még az Ószövetség sem kölcsönzött semmit a brahminok és buddhisták ősi vallásából, ebből nem következik az, hogy a zsidók nem vettek át mindent, amit ismertek a kaldeai feljegyzésekből, amelyeket Eusebius később megcsonkított. Ami a kaldeákat illeti, ők kezdeti műveltségüket kétségtelenül a brahminoktól kapták. Rawlinson ugyanis tagadhatatlan védikus hatást mutat ki Babilon korai mitológiájában. Vans Kennedy ezredes pedig már régen helyesen állapította meg, hogy Babilónia kezdettől fogva a szanszkrit és brahmin tudás székhelye volt. Mindezeknek a bizonyítékoknak el kell veszíteniük értéküket Max Müller professzor legújabb elmélete jelenlétében. Hogy mi ez az elmélet, azt mindenki ismeri. A fonetikus törvények gyűjteménye mostanra egyetemes eszközzé vált a sok nemzet istenei közötti „összefüggés” megállapítására. Így bár Merkur (Budha, Thot-Hermes, stb.) anyja Maia volt, Gautama Buddha anyja is Mâjâ, és Jézus anyja is Mâjâ (az Illúzió, mert Mária annyi, mint Mare, a tenger, szimbolikusan a nagy Illúzió), mégis e három személy között nincs kapcsolat, de nem is lehet semmilyen, amióta Bopp „megalkotta a fonetikus törvények gyűjteményét”.

Abban a törekvésükben, hogy összegyűjtsék az íratlan történelem sok fonalát, orientalistáink merész lépést tesznek, amikor eleve tagadnak mindent, ami nem illeszkedik saját következtetéseikhez. Így miközben naponta új felfedezések bizonyítják, hogy az idők hajnalán, a messze múltban nagyszerű művészet és tudomány létezett, ők a legrégibb nemzetek néhány esetében még az írás ismeretét is tagadják, és barbároknak minősítik azokat civilizáltak helyett. Ezzel együtt egy hatalmas civilizáció nyomai folyamatosan bukkannak elő, még Közép-Ázsiában is. Ez a civilizáció tagadhatatlanul *történelem előtti*. És hogyan lehetne civilizáció valamilyen irodalom, évkönyvek vagy krónikák nélkül? Csak a józan észnek kellene a lehangyatlott nemzetek történelmének eltörött láncszemeit pótolnia. Az a folytonos óriási hegyfal, amely az egész Tibeti fennsíkot körbezárja, a Khuan-Khé folyó felső folyásától le a Karakorum hegyekig, az évezredek során egy civilizációnak volt szemtanúja, és különös titkokat mondhatna el az emberiségnek. E vidék keleti és középső részeit, a Nan-chant és az Altyn-tagot valamikor olyan városok foglalták el, amelyek versenyezhettek Babilonnal. Amióta e városok utolsó lehelete is elszállt, egy teljes geológiai korszak söpört át a vidéken, amit a Tarim-medence közepén elterülő hatalmas síkság futóhomok-buckái és ma terméketlen, kihalt földje bizonyít. Az utazó felületesen kizárólag a határszéli vidékeket ismeri. E homokfennsíkok belsejében van víz, és vannak friss, virágzó oázisok. Erre a megbízhatatlan talajra európai ember még soha nem merészkedett. A zöldülő oázisok között vannak olyanok, amelyek még az avatatlan bennszülött utazók számára is elérhetetlenek. Hurrikánok „felkorbácsolhatják a homokot, és elsodorhatnak egész síkságokat”, de nem pusztíthatnak el olyasmit, amihez nem férhetnek hozzá. Mélyen a föld mélyébe építve, a földalatti raktárak biztonságban vannak, és mert bejárataik ilyen oázisokban vannak elrejtve, nem kell attól tartani, hogy bárki is felfedezze azokat, még akkor sem, ha hadseregek törnének is be a homoksivatagba, mert:

*Sem tócsa, sem bokor, sem ház nincs egy sem arra,
S heglánc emel falat fogakra szétszakadva,
A perzselt hátú messze sivatag körül . . .*

De nincs szükség arra, hogy átküldjük az olvasót a sivatagon, amikor az ősi civilizáció ugyanazon bizonyítékai megtalálhatók ugyanannak az országnak még viszonylag lakottabb vidékein is. A Csercsen-oázist például, amely körülbelül 1400 méterrel magasabban fekszik a Csercsen-Darja folyó szintje felett, most minden oldalról ősi városok romjai veszik körül. Mintegy 3000 ember képviseli annak a körülbelül száz kihalt nemzetnek és fajnak a maradványát, amelyeknek még a neve is ismeretlenek etnológusaink számára. Egy antropológus nagy zavarban volna, ha rendeznie, osztályokba és alosztályokba kellene sorolnia őket, annál is

inkább, mert mindezen vízőzön előtti fajok és törzsek leszármazottai maguk is éppen olyan keveset tudnak elődeikről, mintha a Holdból estek volna le. Amikor eredetük felől kérdezik őket, azt válaszolják, hogy nem tudják, ősapáik honnan jöttek, de úgy hallották, hogy első vagy legkorábbi őseiken e sivatagok nagy dzsinnjei uralkodtak. Ezt tekinthetjük tudatlanságnak és babonának, a Titkos Tanítás szempontjából nézve azonban a válasz ősi hagyományokon alapulhat. Egyedül a Khoorassan-törzs állítja azt, hogy jóval Nagy Sándor ideje előtt arról a vidékről jött, amelyet most Afganisztánnak neveznek, és egy népmondával támasztja alá állítását. Az orosz utazó, Prjevalszkij ezredes (később tábornok) egészen közel a Cserscen-oázishoz két hatalmas város romjait találta meg. Ezek közül a régebbit a helyi hagyomány szerint egy hős óriás pusztította el 3000 évvel ezelőtt, a másikat pedig a mongolok rombolták le a X. században.

A két város területét most furcsa és vegyes maradványok borítják, törött porcelánok, konyhaeszközök és emberi csontok, amelyeket a futóhomok és sivatagi szél hordtak össze. A bennszülöttek gyakran találnak réz- és aranypénzeket, kiolvasztott ezüst bugákat, gyémántokat, türkizeket, és ami a legmeglepőbb: törött üveget... Találtak valamilyen nem korhadó fából, vagy más ilyenféle anyagból készült koporsókat is, bennük pedig nagyon jó állapotban levő bebalzsamozott holttesteket... A férfi múmiák mind rendkívül magas, erőteljes emberek, hosszú, hullámos hajjal... Találtak egy kriptát is, amelyben tizenkét férfi holttest ült. Egy másik alkalommal külön koporsóban egy fiatal leányt fedeztünk fel. Szemeit arany korongok zárták le, állkapcsát egy arany karika tartotta, amely az álla alól kiindulva körülfogta a fejét. Egy szűk gyapjú ruhát viselt, keblét arany csillagok borították, míg a lábát meztelenül hagyták.^{B/22}

Ehhez a híres utazó hozzáfűzi, hogy egész útjukban a Cserscen folyó mentén legendákat hallottak a sivatag futóhomokjában réges-régen eltemetett huszonhárom városról. Ugyanez a hagyomány él a Lob-nor mellékén és a Kerya-oázisban is.

Ilyen civilizáció nyomai, valamint ezek és a hasonló hagyományok feljogosítanak arra, hogy hitelt adjunk az India és Mongólia művelt és tanult bennszülöttjei által is megerősített legendának, amely a homoktól visszahódított óriási könyvtárakról és a régi mágikus tudomány különböző maradványairól szól, amiket mind biztonságba helyeztek.

Összefoglalva az eddigieket: a Titkos Tanítás az ősi és történelem előtti világ egyetemesen elterjedt vallása volt. Elterjedtségének bizonyítékai, történetének hiteles feljegyzései, a dokumentumok teljes lánc, amelyek bemutatják jellemzőit és jelenlétét minden országban, valamint minden nagy adeptusának tanításait, jelenleg is megvannak az Okkult Testvériséghez tartozó titkos barlangkönyvtárakban.

Ez az állítás még hitelt érdemlőbbé válik a következő tények figyelembevételével: létezik a hagyomány, hogy az ősrégi pergamenek ezreit megmentették, amikor az alexandriai könyvtárat lerombolták, ahogyan a sok ezer szanszkrit munkát is Indiában, ami Akbar uralkodása alatt eltűnt. Kínában és Japánban általánosan elterjedt az a hagyomány, hogy a valódi ősi szövegek – a több ezer kötetnyi magyarázattal együtt, amelyek nélkül érthetetlenek – avatatlan kezek számára réges régen elérhetetlenné váltak. Babilon óriási szent és okkult irodalma eltűnt, elvesztek azok a kulcsok, amelyek nélkül lehetetlen megfejteni az egyiptomi hieroglif feljegyzések ezer rejtélyét. Indiában él az a hagyomány, hogy a valódi titkos magyarázatok, amelyek a *Védákat* érthetővé teszik, továbbra is megvannak titkos sírboltokban és barlangokban a beavatottak számára, bár az avatatlanok számára már nem láthatók. A buddhisták is ugyanezt hiszik saját titkos könyveikről.

Az okkultisták azt állítják, hogy mindezek biztonságban vannak a Nyugat fosztogató kezei elől, hogy újra megjelenjenek valamilyen felvilágosodottabb korszakban, amelyre a néhai Swámi Dayananda Sarasvatí szavaival élve: „a mlechchhák-nak, (kiközösítettek, barbárok, az árja civilizáció területén kívül levők) várniuk kell.”

^{B/22} N. M. Prjevalszkij egyik előadásából.

Nem a beavatottak hibája ugyanis, hogy ezek a dokumentumok az avatatlanok számára most „elvesztek”, és politikájukat nem is vezette önzés vagy az a vágy, hogy az életet adó szent tudományt maguknak foglalják le. Voltak a Titkos Tudománynak olyan részei, amelyek mérhetetlen időkre rejtve kellett maradniuk az avatatlanok elől. De ez csak azért volt, mert ilyen rendkívüli fontosságú titkokat a felkészületlen tömegeknek átadni annyit jelentett volna, mintha egy lőpor-raktárban égő gyertyát adnánk egy gyermek kezébe.

Körvonalakban megválaszolhatunk egy kérdést, amely gyakran felmerül a tanítványok fejében, amikor ehhez hasonló kijelentésekkel találkozunk.

„Értjük – mondják –, hogy a tömeg elől el kell rejteni olyan titkokat, mint például a Vril, vagyis a sziklarobbantó erő, amelyet a philadelphiai J.W. Keely fedezett fel, de nem értjük, milyen veszély származhat egy olyan tisztán filozófiai tanítás felfedéséből, mint például a bolygólánccok fejlődése.”

A veszélyt az jelentette, hogy olyan tanítások, mint a bolygóláncc, vagy a hét faj, azonnal az ember hetes természetének nyomára vezet, mert minden princípium összefügg valamelyik síkkal, bolygóval és fajjal, az emberi princípiumok pedig minden síkon összefüggnek a hétszeres okkult erővel, amelyek a felsőbb síkokon rendkívül erősek. Így bármely hetes felosztás azonnal a rendkívüli okkult erők nyomára vezet, és az ezekkel való visszaélés kiszámíthatatlan bajt hozna az emberiségre. Ez a nyom talán nem volna nyom a jelenlegi nemzedék számára – különösen nem a nyugatiaknak, akiket megvéd az okkult tudással szembeni vakságuk és tudatlan materialista hitetlenségük –, de nagyon is nyom lett volna a kereszténység első századaiban azok számára, akik az okkultizmus valóságáról teljesen meg voltak győződve, ugyanakkor beléptek egy hanyatló korszakba, amikor az okkult erővel való visszaélés és a leggonoszabb boszorkányság mindennapos dolog volt.

Való igaz, hogy a dokumentumokat elrejtették, de magát a tudást és annak tényleges létezését soha sem titkolták a templomok papjai, amelyekben a MISZTÉRIUMOK mindig is tantárgyak és az erényes élet ösztönzői voltak. Ez nagyon régi hír, és a nagy adeptusok – Pithagoraszról és Platónról a neo-platonikusokig – állandóan újra ismertették. A nazarénusok új vallása volt az, amely az évszázadok rendszerét rossz irányba változtatta.

Van ezen kívül egy jól ismert, egy nagyon különös tény, amit az írónak egy pap erősített meg, aki éveken át egy orosz követséghez volt beosztva. A szentpétervári cári könyvtárakban ugyanis több dokumentum van, amelyek bizonyítják, hogy több orosz misztikus utazott az Ural hegységen át Tibetbe, hogy Közép-Ázsia ismeretlen kriptáiban tudásra és a beavatásra tegyenek szert. Ez még a múlt század végén és a jelenlegi évszázad elején történt, amikor a szabadkőművesség és a misztikusok titkos társaságai már zavartalanul működtek Oroszországban. Az utazók közül sokan tértek vissza évekkel később olyan nagy tudással, amelyet Európában sehol sem szerezhettek volna meg. Idézhetnénk több esetet és jól ismert neveket, ha a nyilvánosságra kerülés nem volna kellemetlen az érintett beavatottak még élő rokonainak. Aki a szabadkőművesség évkönyveit és történetét lapozgatja az orosz világváros levéltáraiban, maga is meggyőződhet az említett tény valóságáról.

Ez csak annak megerősítése, amit korábban már sokszor állítottak – sajnos, túlságosan meggondolatlanul. Ahelyett, hogy használtak volna az emberiségnek, még rossz karmát is okoztak maguknak azok, akik rosszindulatúan, szándékos találgatással és szélhámossággal vádolták az igaz, bár csak kevéssé ismert tények hirdetőit. A baj azonban megtörtént, és az igazságot nem szabad tovább tagadni, bármi is legyen a következménye.

Azt kérdezik tőlünk, új vallás-e a teozófia? Semmi esetre nem vallás, és filozófiája sem új, mert amint már mondtuk, olyan régi, mint a gondolkozó ember. Tanai nem először kerülnek nyilvánosságra, hanem körültekintően átadták nem is egy európai beavatottnak, akik tanították is ezeket – különösen a néhai Ragon.

Több nagy tudós is kijelentette, hogy soha nem volt olyan vallásalapító, akár árja, akár szemita, akár turáni, aki egy új vallást *talált ki*, vagy egy új igazságot nyilatkoztatott volna ki.

Ezek az alapítók mind csak *közvetítők* voltak, nem pedig eredeti tanítók. Új formák és magyarázatok szerzői voltak, míg az igazságok, amelyeken tanításaik alapultak, olyan régiek, mint maga az emberiség. Kezdetben sok igazságot élőszóban tártak az emberek elé. Ezeket a templomok *adyta*-iban őrizték és örökítették meg a misztériumok során történő beavatás útján és személyes átadással. E nagy igazságok közül – amelyek csak a valódi Bölcs és Látnok számára valóságok – választottak ki a vallásalapítók egyet vagy többet, és kinyilatkoztatták azokat a tömegnek. Így sorban minden nemzet kapott néhányat az említett igazságokból, saját helyi és egyedi szimbolizmusának fátyla alatt. Ez fejlődött ki azután az idők folyamán többé-kevésbé filozofikus vallássá, egy mitikus álruhába öltöztetett panteonná. Ezért Konfucius is a történelmi időszámítás szerint nagyon régi törvényhozó, bár a világ történelmében nagyon modern bölcsnek számít. Dr. Legge^{B/23} azt állítja róla, hogy „félreérthetetlenül *közvetítő*, nem pedig alkotó”. Ahogyan Konfucius maga is mondja: „Csak tovább adok, nem tudok új dolgokat teremteni. Hiszek a régiekben, ezért szeretem őket.”^{B/24}

E mű írója is szereti a régieket, ezért hisz bennük és Bölcsességük modern örököseiben. Mivel pedig mindkettőben hisz, most továbbadja azt, amit ő maga kapott, és tanult, mindazoknak, akik elfogadják. Ami azokat illeti, akik esetleg visszautasítják bizonyítékait, vagyis a nagy többséget, az író nem neheztel rájuk, mert éppúgy igazuk van a maguk módján a tagadással, ahogyan igaza van az írónak is az állítással, mivel az Igazságra két teljesen eltérő nézőpontból tekintenek. Az igényes tudományosság szabályaival megegyezően az orientalistának eleve el kell utasítania minden olyan bizonyítékot, amelynek helyességéről nem tud személyesen meggyőződni. És hogyan fogadhatná el a nyugati tudós hallomásból azt, amiről nem tud semmit? Tulajdonképpen, amit e kötetekben közreadunk, azt legalább annyi élő szóval kapott, mint amennyi írott tanításból válogattuk össze. Az ezoterikus tanítások ezen első részlete olyan stanzákon alapul, amelyek a néprajz számára ismeretlen nép feljegyzései. Azt állítják, hogy olyan nyelven íródott, amely a nyelvészetben ismert nyelvek és dialektusok jegyzékéből hiányzik. Azt mondják, hogy olyan forrásból, az okkultizmusból erednek, amelyet a tudomány nem ismer el. Végül pedig olyan közvetítőn keresztül jutottak ide, akinek állandóan rossz hírét keltik a világ előtt azok, akik gyűlölik a nem szívesen látott igazságokat, vagy akik valamilyen különleges vesszőparipájukat akarják megvédeni. Ezért e tanítások visszautasítása elvárható, és fel kell rá készülnünk. Senki, aki az egzakt tudomány bármely ágában „tudósnak” tartja magát, nem engedheti meg magának, hogy komolyan vegye ezeket a tanításokat. Eleve kigúnyolják és visszautasítják majd azokat ebben a században, de csakis ebben. Mert időszámításunk XX. századának tudósai majd elkezdik felismerni, hogy a Titkos Tanítás nem kitaláció, és nem is túlzás, hanem ellenkezőleg, csak vázlatos összefoglalás, végül pedig azt, hogy tanításai korábbiak, mint a *Védák*. Ez nem jövődőlés akar lenni, hanem egyszerűen egy olyan kijelentés, amely a tények ismeretén alapul. Minden évszázadban történik arra kísérlet, hogy a világnak megmutassák, az okkultizmus nem üres babona. Ha egyszer megengedik, hogy a kapu egy kissé nyitva maradjon, minden új századdal jobban ki fog tárulni. Az idők megérték egy komolyabb tudásra, mint amelyet eddig megengedtek, bár ez a tudás még most is nagyon korlátozott.

Nem gúnyolták-e a *Védákat* még ötven évvel ezelőtt is, nem utasították-e vissza és nevezték-e azokat „modern hamisítványoknak”? Nem mondták-e egy időben, Lemprière és más tudósok nyomán, hogy a szanszkrit a görögből származik, és ennek egyik dialektusa? Max Müller professzor azt mondja nekünk, hogy 1820 körül a brahminok, a mágusok és a buddhisták szent könyveit „nem is ismerték, még a létezésüket is kétségbe vonták, és nem volt egyetlen tudós sem, aki a *Védából*... a *Zend Avestából*, vagy... a buddhista *Tripitakából* egy sort is fordíthatott volna. Most pedig a *Védákról* bebizonyosodott, hogy a legrégebbi ősi művek, amelyek megmaradása szinte csodaszámba megy.”

^{B/23} Lün-Yü (§. I. a.), Schott: *Chinesische Literatur* 7. o. Idézi: Max Müller

^{B/24} *Life and Teachings of Confucius*, 96. o.

Ugyanezt fogják mondani a Titkos Ősi Tanításról, amikor majd letagadhatatlanul be fogják bizonyítani létezését és feljegyzéseit. De évszázadok fognak eltelni, mielőtt sokkal többet közzé tesznek belőle. Amikor az író az *Isis Unveiled*-ben körülbelül tíz évvel ezelőtt a zodiákusi misztériumok kulcsairól azt mondta, hogy ezek majdnem elvesztek a világ számára, megjegyezte: „Az említett kulcsot *hétyszer* kell megforgatni, mielőtt az egész rendszer nyilvánosságra kerül. Mi csak *egy*et fordítunk rajta, és ezzel az avatatlanak egyetlen pillantást engedünk a misztériumba. Boldog az, aki az egészet megérti!”

Ugyanez mondható el az egész ezoterikus rendszerről. Az *Isis Unveiled*-ben *egy*et fordítottunk a kulcson, nem többet. Ezekben a kötetekben viszont sokkal többet magyarázunk meg. Abban az időben az író alig ismerte a nyelvet, amelyen a művet írta, és sok olyan dolgot nem volt szabad nyilvánosságra hoznia, amelyről most már nyíltan beszélnek. A XX. században a Bölcsesség Mesterei talán egy képzetesebb és sokkal alkalmasabb tanítványt küldenek, hogy végső és megcáfолhatatlan bizonyítékot adjon arra, hogy létezik egy Gupta Vidyâ-nak nevezett tudomány, és hogy végül megtalálták a világban most ismert valamennyi vallás és filozófia forrását, amely – mint az egykor titokzatos Nílus forrása – hosszú korszakokra feledésbe ment, így elveszett volt az emberiség számára.

Ilyen munkát, mint ezt, nem egyszerű előszóval, inkább egy egész kötettel kellene bevezetni. Olyannal, ami a tényeket ismertetné, nem pedig pusztá fejtegetéseket, mivel a TITKOS TANÍTÁS nem egyfajta értekezés vagy bizonytalan elméleteknek sorozata, hanem tartalmazza mindazt, amit ebben az évszázadban a világnak ki lehet adni.

Teljesen haszontalan volna közzétennünk ezeken az oldalakon az ezoterikus tanítások még azon részeit is, amelyek most kiszabadultak elzártágukból, ha nem állapíthatnánk meg előbb azt, hogy e tanítások létezése valóság, hihető, vagy legalább is valószínű. Az ilyen megállapításokat, mint amilyeneket most tenni fogunk, úgy kell bemutatni, hogy különböző szaktekintélyek megerősítsék, mint például régi filozófusok, klasszikus írók, sőt bizonyos tanult egyházatyák is. Közülük néhányan ismerték ezeket a tanításokat, mert tanulmányozták, láttak és olvastak róluk szóló munkákat, néhányukat pedig még személyesen is beavattak az ősi misztériumokba, amelyek előadása során a titkos tanításokat allegorikusan játszották el. Az írónak történelmi és megbízható neveket kell megadnia, jól ismert régi és új szerzőket kell idéznie, akik elismert képességűek, éles ítélőképességűek és szavahihetőek. Meg kell neveznie néhány híres szakértőt a titkos művészetekben és tudományban és az utóbbi misztériumaiban, amint ezeket közzétették, vagyis inkább részben nyilvánosságra hozták különös, ősi formájukban.

Hogyan kell ezt megtennünk? Mi a legjobb módja, hogy egy ilyen célt elérjünk? Ez a mindig felmerülő kérdés. Hogy érthetőbbé tegyük szándékunkat, egy példával próbáljuk megmagyarázni. Amikor egy jól ismert vidékről érkező utazó hirtelen egy áthághatatlan sziklák félelmetes sáncával körülvett ismeretlen terület határához ér, amely kilátását elzárja, talán nem fogadja el, hogy ezek felfedező terveit megghiúsítsák. A területre nem lehet belépni. De ha már nem is juthat el személyesen a rejtélyes vidékre, még mindig találhat módot arra, hogy megvizsgálhassa azt a lehető legkisebb távolságról, ameddig eljuthat. Ha felmászik az előtte levő hegyek legmagasabb csúcsára, akkor a maga mögött hagyott vidékek ismeretének segítségével általános és elég helyes fogalmat alkothat az előtte megjelenő látvány alapján. Ha egyszer fent van, tetszése szerint szemlélheti meg a vidéket, most összehasonlíthatja azt, amit homályosan lát, azzal, amit lent éppen elhagyott, amikor erőfeszítéseinek köszönhetően túl van a ködös és felhők-borította csúcsok vonalán.

Ilyen előzetes megfigyelő pontot ezekben a kötetekben nem kínálhatunk azoknak, akik szeretnék pontosabban megérteni a szövegben ismertetett ősi korszakok titkait. De ha az olvasó türelmes, és pillantást vet Európa vallásainak és hiteinek jelenlegi állapotára, ezt összehasonlíthatja és ellenőrzi azzal, amit a történelem a keresztény korszakot közvetlenül megelőző és követő korokról tud, akkor mindezt meg fogja találni e munka egyik későbbi kötetében.

Ebben a bizonyos későbbi kötetben rövid áttekintést fogunk adni a történelemben ismert valamennyi kiváló adeptusról, és le fogjuk írni a misztériumok hanyatlását, ami után elkezdődött a beavatás, a szent tudomány valódi természetének szisztematikus és végleges eltüntetése az emberek emlékezetéből. Ettől az időtől kezdve tanításai okkulttá váltak, és a mágia nagyon gyakran a hermetikus filozófia tiszteletreméltó, de gyakran félrevezető zászlója alatt hajózott. Ahogyan az időszámításunk előtti századokban a valódi okkultizmus terjedt el a misztikusok között, úgy a kereszténység kezdetét követte a mágia, vagy inkább a boszorkányság, okkult fortélyaisal.

Akármilyen nagy és lelkes volt az a fanatikus erőfeszítés azokban a korai századokban, hogy a pogányok szellemi és értelmi munkájának minden nyomát kiirtsák, ez mégsem sikerült. De a vakbuzgóság és türelmetlenség ugyanazon sötét démona azóta is rendszeresen kiforgatott értelméből minden olyan fényes lapot, amelyet a kereszténység előtti korszakokban írtak. De a történelem még bizonytalan feljegyzéseiben is eleget őrzött meg abból, ami megmaradt, hogy tárgyilagos fényt vessen az egészre. Időzzön el tehát egy kicsit az olvasó az íróval együtt a kiválasztott megfigyelő ponton. Arra kérjük, irányítsa teljes figyelmét arra az évezredre, amelyet a Krisztus születésének éve oszt ketté, a kereszténység előtti és utáni időszakra. Ez az esemény – akár helyes történelmileg, akár nem – mindenesetre első jelként szolgált arra, hogy sokféle védőfalat emeljenek a múlt gyűlölt vallásainak esetleges visszatérése ellen, sőt, még az azokra való visszatekintés ellen is. Gyűlölték azokat, és féltek tőlük, mert ezek a vallások nagyon is erős fényt vetnek a most „Újszövetségként” ismert tanítás újszerű és szándékosan burkolt értelmezésére.

Bármilyen emberfeletti volt is a korai egyházatyák erőfeszítése, hogy a Titkos Tanítást még az emberek emlékezetéből is kitöröljék, mindannyian kudarcot vallottak. Az igazságot sohasem lehet megölni, ezért nem sikerült, hogy a föld színéről teljesen elsöpörjék az ősi Bölcsesség minden nyomát, és hogy bilincsbe verjenek és elhallgattassanak minden mellette bizonyító tanút. Gondoljunk csak arra, hány ezer, sőt millió kéziratot égettek el, hány olyan emlékművet zúztak porrá, amelyen túlságosan indiszkrét feliratokat és jelképes ábrákat találtak. Gondoljunk a korai remeték és aszkéták csoportjaira, amelyek Felső- és Alsó-Egyiptom romba dőlt városai között a sivatagban, a hegyekben, a völgyekben és a fennsíkokon barangoltak, hogy felkutassanak és elpusztítsanak minden obeliszket és oszlopot, minden tekercset és pergament, amelyet meg tudtak kaparintani, ha a Tau szimbóluma, vagy bármely más jel volt rajta, amelyet az új hit kölcsönvett és kisajátított. Akkor tisztán fogjuk látni, miért olyan kevés maradt meg a múlt feljegyzéseiből. Bizony, a korai és a középkori kereszténység és az iszlám fanatizmusának sátáni szelleme kezdettől fogva a sötétségben és tudatlanságban szeretett élni, és mindkettő elérte, hogy:

*A nap olyan legyen, mint a vér, a föld, mint sírhalom,
A sírhalom pokol és a pokol még nagyobb sötétség.**

Mindkét vallás karddal hódította meg új hívőit. Mindkettő az emberi áldozatok égiszerő sírhalmaira építette fel templomait. Időszámításunk I. századának kapuja felett végzetesen ott izzottak a baljóslatú szavak: „IZRAEL KARMÁJA.” A mi századunk kapuja felett a jövőbe látó más szavakat olvashatna. Ezek a ravaszul meghamisított történelem, a szándékosan elferdített események, az utódok által megrágalmazott és a felismerhetetlenségig eltorzított nagy egyéniségek miatti karmára mutatnak, a Jagannâtha két kocsija – a bigottság és a materializmus – közé: az egyik túlságosan sokat fogad el, a másik pedig mindent tagad. Bölcs az, aki az arany középúton halad, és a dolgok örök igazságában hisz.

Faizi Díwánjában, amely egy „egy ezernyi szektához tartozó szabadgondolkodó csodás beszédeiről tanúskodik”, azt mondja:

* Lord Byron – a ford.

A feltámadás napjának gyülekezetén, amikor minden elmúlt dolog megbocsáttatik, a Ka'bah bűnei is megbocsáttatnak a keresztény templomok pora kedvéért.

Erre Max Müller professzor azt válaszolja:

Az Iszlám bűnei épp annyira értéktelenek, mint a kereszténység pora. A feltámadás napján mind a mohamedánok, mind a keresztények meg fogják látni vallásuk tanításainak haszontalan-ságát. Az emberek a vallásért harcolnak a földön, de az égben majd rájönnek, hogy csak egyetlen igazi vallás létezik, az ISTEN SZELLEMÉNEK imádása.^{B/25}

Más szóval: „NINCS MAGASZTOSABB VALLÁS (VAGY TÖRVÉNY) AZ IGAZ-SÁGNÁL” – (*Satyât Nâsti Paro Dharmah*) – Benares maharadszájának jelszava, amelyet a Teozófiai Társulat is magáévá tett.

Ahogy az *Előszó az első kiadáshoz*-ban már elmondtuk, a Titkos Tanítás nem az *Isis Unveiled* egyik változata, amint ezt eredetileg terveztük. Inkább annak magyarázatára szolgáló munka, és bár teljesen független tőle, mégis annak nélkülözhetetlen kiegészítője. Az *Isis*-ben leírt dolgok nagy részét alig érthették meg az akkori teozófusok. A Titkos Tanítás most meg fog világítani az előbbi munkában még megoldatlanul maradt sok problémát, különösen a bevezető oldalakat, amelyeket sohasem értettek meg.

Az *Isis* két kötetében csak futólagos pillantást vehettünk az okkultizmus körképére, mert csak a történelmi látókörünkbe eső filozófiákkal, és a letűnt nemzetek szimbolizmusával foglalkoztunk. Ebben a munkában részletes kozmogóniát mutatunk be, és a jelenlegi ötödik emberi fajt megelőző négy faj fejlődéstörténetét ismertetjük, és most több kötetben magyarázzuk el azt, amit az *Isis Unveiled*-ben az első lapon csak kijelentettünk, a műben pedig itt-ott néhány célzással érintettünk. Ezekben a kötetekben sem kísérelhettük meg azonban, hogy az Ősi Tudományokat részletesen katalogizáljuk, mielőtt meg nem tárgyalunk olyan óriási kérdéseket, mint amilyen a kozmikus és bolygói evolúció, és a mi ádami emberiségünket megelőző rejtélyes emberiségek és fajok fokozatos fejlődése. Ezért a jelenlegi erőfeszítésnek, hogy világossá tegyük az ezoterikus filozófia néhány rejtélyét, valójában semmi köze sincs a korábbi munkához. Engedjék meg az írónak, hogy egy példával szemléltesse mondandóját.

Az *Isis* I. kötete egy „régí könyvre” való hivatkozással kezdődik:

Olyan régi, hogy korunk archeológusai vég nélkül törhetnék lapjain a fejüket, és még akkor sem értenének egyet abban, hogy milyen anyagra íródott. Ez az egyetlen létező eredeti példány. Az okkult tudományról szóló, legrégibb héber dokumentumot, a *Siphrah Dzenioutá*-t ebből állították össze, mégpedig olyankor, amikor az említett könyv már irodalmi ereklyének számított. Az egyik illusztrációja az Isteni Esszenciát ábrázolja, amint fénylő ívként ÁDÁM-ból^{B/26} kiárad, kört kezd létrehozni, majd amikor eléri kerületének legmagasabb pontját, a leírhatatlan dicsfény újra visszahajlik, és visszatér a földre, hogy örvényében egy magasabb típusú emberiséget hozzon. Amint egyre közelebb ér bolygónkhoz, a Kiáradás egyre homályosabbá válik, amikor pedig megéri a földet, olyan fekete, mint az éjszaka.

Ez a nagyon régi könyv az az eredeti munka, amelyből *Kiu-ti* sok kötetét összeállították. De nem csak ezt és a *Siphrah Dzenioutá*-t, hanem még a *Sepher Jetzirah*-t^{B/27} is, amelyet a héber kabbalisták Ábrahám pátriárkájuknak tulajdonítanak(!), a *Shu-King-et*, Kína eredeti Bibliáját, az egyiptomi Thoth-Hermes szent könyveit, a Puránákat Indiában, és a kaldeai *Számok Könyvét*, de magát a *Pentateuch*-ot is, és mindezek egyetlen kis kötetből születtek. A

^{B/25} Idézett mű, 257. old.

^{B/26} A nevet az *άνθρωπος* görög szó értelmében használjuk.

^{B/27} Jehoshua Ben Chananea rabbi, aki körülbelül i. sz. 72-ben halt meg, nyíltan kijelentette, hogy a *Sepher Jetzirah* könyv segítségével „csodákat” hajtott végre, és visszautasított minden kételkedőt. Franck a babiloni *Talmud*-ból idézve két más csodatevőt nevez meg, Chanina és Oshoi rabbikat. (Lásd: *Jerusalem Talmud, Sanhedrin*, 7. stb. fej., és Franck: *Die Kabbalah*, 55-56. oldalak.) Sok középkori okkultista, alkimista és kabbalista ugyanezt állította, és még az elhunyt modern mágus, Eliphas Lévi is nyilvánosan megerősíti ezt a mágiáról szóló könyveiben.

hagyomány azt mondja, hogy *szenzar* nyelven íródott, a titkos papi nyelven, Isteni Lények diktálták a Fény Fiainak Közép-Ázsiában, az 5. faj kezdetének kezdetén. Mert volt idő, amikor nyelvét (a szenzart) minden nemzet beavatottjai ismerték, amikor a toltékok ősei épp olyan könnyen megértették, mint az elveszett Atlantis lakói, akik viszont a *mânushi*-ktől, a 3. faj bölcsseitől örökölték, akik pedig közvetlenül a 2. és az 1. fajok déváitól tanulták. Az *Isis*-ben említett illusztráció e fajok és a mi 4. és 5. emberi fajunk fejlődésére vonatkozik a Vaisnavata Manvantarában vagy körben. Minden kör az emberiség hét korszakának jugáiból áll, amelyekből négy elmúlt a *mi* életciklusunkban, és lassan elérjük az ötödik középpontját. Az illusztráció jelképes, ezt mindenki könnyen megértheti, és a kezdettől fogva fedi le a területet. A régi könyv miután leírja a Világegyetem fejlődését, és megmagyarázza minden dolog eredetét itt a Földön, beleértve a fizikai embert is, bemutatja a fajok valódi történetét az elsőtől a mi ötödik fajunkig, de azon túl nem megy. Egyszerre vége szakad a Kali Juga kezdetén, pontosan 4989 évvel ezelőtt, Krishna, a ragyogó Napisten, az egykori hős és reformer halálakor.

Létezik azonban egy másik könyv is. Egyik tulajdonosa sem tartja nagyon réginek, mert a Sötét Korszakkal együtt született, és csak olyan idős, mint ez, vagyis körülbelül 5000 éves. Nagyjából kilenc év múlva (vagyis 1897-ben – a ford.) fog befejeződni az első öt évezred első ciklusa, amely a Kali Juga nagy ciklusával kezdődött. S ekkor be fog teljesedni e könyv – a Sötét Korszakra vonatkozó jóslatok első kötetének – utolsó jóslata. Nem kell sokáig várnunk, és sokunk tanúja lesz az Új Korszak hajnalának, aminek a végén a fajok között sok számla fog kiegyenlítődni és rendeződni. A jóslatok II. kötete szinte készen van, mivel Buddha nagy követője, Shankarâchârya ideje óta készülöben van.

Még egy fontos pontot meg kell említenünk, ami első helyen áll az egyetemes, ősi Bölcsesség létezésére adott bizonyítékok sorozatában, legalább is a keresztény kabbalisták és tanítványaik számára. A tanításokat több egyházatya legalább részben ismerte. Tisztán történelmi alapon azt állítják, hogy maga Origenész, Synesius, sőt még Alexandriai Kelemen is be voltak avatva a misztériumokba, mielőtt azok gnózisát az alexandriai iskola neo-platonizmusához kapcsolták a kereszténység leple alatt. Sőt, a titkos iskolák néhány tanítását, bár semmiképpen sem valamennyit, a Vatikánban is megőrizték. E tanok azóta a misztériumok alkotó részeivé váltak, eltorzított kiegészítések formájában, amelyeket a latin egyház az eredeti keresztény programhoz csatolt. Ilyen a szeplőtlen fogantatásról szóló, mostanra anyagi formát öltött dogma. Ez magyarázza meg azokat a nagy üldözéseket, amelyeket a római katolikus egyház az okkultizmus, a szabadkőművesség és általában a más hitű miszticizmus ellen megindított.

Konstantin napjai jelentették az utolsó fordulópontot a történelemben, annak a hatalmas küzdelemnek az időszakát, amely azzal végződött a nyugati világban, hogy megfojtották a régi vallásokat, a tetemeiken felépült új vallás kedvéért. Attól fogva minden tisztességes és tisztességtelen eszközzel, erőszakosan és könyörtelenül elzárták az utókor kíváncsi tekintete elől a kilátást, hogy az ne tudjon a távoli múltba, az özönvízen és az Édenkerten túltekinteni. Minden kijáratot eltorlaszoltak, minden feljegyzést, amelyet kezük elérhetett, megsemmisítettek. Mégis elegendő maradt meg az így megcsontított feljegyzésekből is, hogy biztonsággal azt mondhassuk, megvan bennük az eredeti tanítás tényleges létezésének minden szükséges bizonyítéka. A töredékek túléltek a geológiai és politikai kataklizmákat, hogy elmondják a történeteket. Minden töredék azt bizonyítja, hogy a jelenleg titkos Bölcsesség egykor az egyetlen forrás volt, az állandóan áramló, örökkévaló forrás, amelyből minden folyócskája egyformán táplálkozott, minden nemzet későbbi vallása, az elsőtől az utolsóig. Ez az időszak, amely Buddhával és Pithagorasszal kezdődik, és a neo-platonistákkal és gnosztikusokkal végződik, a történelemben megmaradt egyetlen fókuszpont, amelyben végül összefutnak az elmúlt korszakokból áradó, ragyogó fénysugarak, amelyeket nem homályosít el a vakbuzgóság és a fanatizmus.

Ez készítette az írókat arra, hogy a legrégebbi múltból vett tényeket mindig a történelmi idők-
ból gyűjtött bizonyítékokkal próbálja megmagyarázni, még azt is megkockáztatva, hogy ismét

megvádolják a módszeresség és rendszeresség hiányával. Egyszerűen nem volt más lehetőség. Meg kell ismernie a közönségnek a sok világszínvonalú adeptus, beavatott költő és író, minden kor klasszikusai erőfeszítését, hogy az emberiség feljegyzéseiben legalább azt a tudást megőrizték, hogy ilyen bölcsélet létezett, ha már a tanításait nem is őrizhették meg. 1888 beavatottjai ténylegesen érthetetlenek maradnának, sőt, látszólag lehetetlen mítoszok, ha nem tudnánk megmutatni, hogy hasonló beavatottak a történelem minden korszakában éltek. Ezt csak úgy lehetett megtenni, hogy megneveztük azt a fejezetet és verset, amelyekben ezeket a nagy egyéniségeket megemlítik, akiket más, vízözön előtti és vízözön utáni híres tudós Messterek hosszú, vég nélküli sora megelőzött és követett. Részben a hagyomány, részben pedig a történelmi bizonyítékok alapján csak így mutathattuk meg, hogy az okkult tudás és az általa az embernek biztosított képességek, nem teljesen képzelgések, hanem olyan régiek, mint maga a világ.

Múltbeli és jövőendő bírálóimnak ezért nincs mit mondanom, legyenek akár komoly irodalomkritikusok, akár azok az irodalmi üvöltő dervisek, akik az író népszerűsége vagy népszerűtlensége szerint ítélnék meg egy könyvet, és akik alig tekintenek bele a tartalmába, halálos bacilusokként telepednek a test leggyengébb pontjaira. Oda sem ereszkedem le, hogy tudomást vegyek azokról az ütődött rágalmozókról – szerencsére nagyon kevesen vannak –, akik azt remélve, hogy a közönség figyelmét azzal vonják magukra, rossz híret keltik minden náluk ismertebb írónak, és akik még saját árnyékukat is megugatják. Ők éveken át azt hajtogatták, hogy a *Theosophist*-ban ismertetett tanításokat, amelyek az *Esoteric Buddhism*-ban csúcsosodtak ki, mind a jelen író találta ki, végül pedig megfordultak, és az *Isis Unveiled*-ről és a többiről azt híresztelték, hogy Eliphas Lévitől(!), Paracelsustól(!!) és még kimondani is elképesztő, a buddhizmusból és a brahmanizmusból (!!!) vett plágium. Ugyanígy megvádolhatnák Renan-t, hogy a *Vie de Jésus*-t az evangéliumokból lopta, és Max Müllert, hogy a *Sacred Books of the East*, vagy *Chips* című munkáit a brahminok és Gautama Buddha filozófiájából vette. De a közönségnek általában és a TITKOS TANÍTÁS olvasóinak megismételhetem, amit mindig is hangoztattam, és amit most Montaigne szavaiba öltöztetek:

„Uraim, én itt csak bokrétába kötöttem a leszedett virágokat, sajátomból nem adtam hozzá semmit, csak a szálát, amely őket összetartja”.

Tépjék a „szálát” darabokra, és vágják szét foszlányokra, ha úgy tetszik. Ami a tények csokrát illeti, azt soha nem tudják eltüntetni. Legfeljebb figyelmen kívül hagyhatják, de többet nem tehetnek.

Egy búcsúszóval zárhatjuk erről az első kötetről szóló részt. Bizonyos szóba hozott témák talán nem látszanak helyénvalónak egy olyan bevezetésben, amely elsősorban kozmogóniával foglalkozó fejezeteket előz meg, de a már említett megfontolásokhoz még egy másik is járult, és ez indított arra, hogy azokat is érintsem. A megállapításokat minden olvasó szükségszerűen saját tudása, tapasztalata és tudatossága alapján fogja megítélni, arra építve, amit már ismer. Ezt a tényt az írónak állandóan szem előtt kell tartania, ezért hivatkozik olyan gyakran ebben az első kötetben is olyan dolgokra, amelyek tulajdonképpen a munka egy későbbi részéhez tartoznak. De nem lehetett ezek mellett csendben továbblépni, nehogy az olvasó úgy tekintsen erre a kötetre, mint egy tündérmesére, mint valamilyen mai ész képzelődésére.

Így a múlt segítségünkre lesz abban, hogy megértsük a jelent, ez pedig abban, hogy jobban megbecsüljük a múltat. A mai tévedéseket meg kell magyaráznunk, és el kell söpörnünk. Mégis több mint valószínű – sőt, a jelenlegi esetben biztosra vehető –, hogy a hosszú korszakok és a történelem tanúsága csak néhány nagyon intuitív emberre lesz hatással, úgy is mondhatjuk, hogy nagyon kevésre. De ebben és minden hasonló esetben az igazságszerető és szilárd ember azzal vigasztalódhat, hogy megajándékozta a szkeptikus modern szadduceust megátalkodott makacsságának és vakbuzgóságának matematikai bizonyítékával és emlékeztetőjével. A Francia Akadémia levéltárában még mindig megvan valahol a híres valószínűségi törvény, amelyet egy algebrai eljárással néhány matematikus dolgozott ki a szkeptikusok

számára. Így szól: Ha két személy bizonyít egy tényt, és így mindkettő $\frac{5}{6}$ -os bizonyossággal állítja, akkor e tény $\frac{35}{36}$ -os bizonyossággal fog rendelkezni, vagyis valószínűsége úgy fog aránylani valószínűtlenségéhez, mint 35 az 1-hez. Ha három ilyen bizonyíték találkozik, a bizonyosság $\frac{215}{216}$ lesz. Tíz személy egyezése, akik mindegyike $\frac{1}{2}$ bizonyossággal állít, $\frac{1023}{1024}$ -et ad, stb. Ilyen bizonyossággal megelégedhet az okkultista is, és ennél többet nem kívánhat.

ELŐHANG: LAPOK EGY TÖRTÉNELEM ELŐTTI KÖNYVBŐL

Egy ősi kézirat van az író szeme előtt, pálmalevelek gyűjteménye, amelyeket valamilyen különleges, ismeretlen eljárással vízzel, tűzzel és levegővel szemben ellenállóvá tettek. Az első lapon egy tiszta fehér körlap látható, fénytelen, fekete alapon. A következő lapon ugyanaz a körlap van, de egy ponttal a közepén. Az első, amint ezt a tanítvány tudja, a világmindenséget ábrázolja az örökkévalóságban, mielőtt a még szunnyadó energia újra felébredt, mielőtt a világ kiáradt volna a későbbi rendszerekbe. A pont az eddig tiszta körlapon, a tér és az örökkévalóság a pralayában, az elkülönülés hajnalát jelzi. Ez a pont a világtójásban, a benne levő csíra, amely a világegyetemmé, a mindenné, a határtalan, a periodikus kozmoszá fog válni, mert ez a csíra időszakonként és váltakozva szunnyadó és tevékeny. A kör az isteni egység, ahonnan minden ered, és ahova minden visszatér. Kerülete – egy, az emberi elme korlátoltsága következtében szükségképpen korlátozott jelkép – jelzi az absztrakt és mindenkor megismerhetetlen JELENLÉT-et, és a síkját, az Egyetemes Lelket, noha a kettő egy. Az, hogy csak a körlap fehér és az alapja körben fekete, világosan mutatja, hogy csupán a síkját ismerheti meg az ember, noha ez az ismeret is még homályos és ködös. Ez az a sík, ahol a manvantarikus megnyilvánulások elkezdődnek, mert ebben a LÉLEK-ben szunnyad a Pralaya alatt az Isteni Gondolat^{E/1}, amelyben minden jövőző kozmogónia és teogónia terve van elrejtve.

Ez az EGY ÉLET, az örökkévaló, láthatatlan, de mégis mindenütt jelenlevő, kezdet és vég nélküli, és mégis rendszeres megnyilvánulásaiban periodikus, amely időszakok között a nemlétezés sötét misztériuma uralkodik. Öntudatlan, és mégis az Abszolút Tudatosság, elképzelhetetlen, mégis az egyetlen önmagában létező valóság, igazán „egy káosz az érzékeknek, egy kozmosz az értelemnek”. Egyetlen abszolút sajátossága, ami Önmaga, az örök, szüntelen mozgás. Ezt hívják ezoterikus kifejezéssel a Nagy Lélegzetnek^{E/2}, ami a világegyetem állandó mozgása, a határtalan, örökké létező Tér értelmében. Ami mozdulatlan, nem lehet Isteni. Akkor pedig valójában nincs semmi abszolút mozdulatlan az egyetemes lelken belül.

Időszámításunk előtt majdnem öt évszázaddal Leucippos, Demokritos tanítója azt állította, hogy a Tér mindörökké tele van szüntelen mozgásra ösztönzött atomokkal, amelyek a megfelelő időben, miután összetömörültek, forgó mozgást hoznak létre, a kölcsönös összeütközések pedig oldalirányú mozgásokat teremtenek. Epicuros és Lucretius ugyanazt tanították, kiegészítették azonban az atomok oldalirányú mozgását a vonzódás vagy affinitás fogalmával, ami okkult tanítás.

^{E/1} Aligha szükséges az olvasót emlékeztetnünk arra, hogy az „Isteni Gondolat” kifejezésre – hasonlóan az „Egyetemes Elméhez” – nem szabad úgy tekinteni, mintha még csak homályosan is, valami értelmi folyamatot jelezne, hasonlót ahhoz, amelyet az ember kifejt. Az „Öntudatlan” – von Hartmann szerint – a hatalmas teremtsi, vagy inkább fejlődési tervhez a „minden tudatosságnál magasabb, tisztánlátó bölcsesség” révén jutott, ami a vedánta nyelvben abszolút bölcsességet jelent. Csak azok, akik megértik, hogy az intuíció milyen magasan szárnyal a racionális gondolkodás nehézkes folyamata fölött, alkothatnak nagyon halvány fogalmat arról az abszolút bölcsességről, amely az idő és a tér fogalmát meghaladja. Az elme – ahogyan mi ismerjük – változó időtartamú, intenzitású, összetettséggű, stb. tudatossági állapotokra bontható, amelyek mindegyike végül is az érzékelésen alapul, ez pedig Mâyâ. Az érzékelés viszont szükségszerűen ismét korlátozással jár. Az ortodox teizmus személyes Istene érzékel, gondolkodik, és érzelmek befolyásolják, bánatot és „ádáz haragot” érez. De az ilyen lelkiállapotok elképzelése világosan magában foglalja azt a hihetetlen feltevést, hogy az izgató ingerek kívülről hatnak rá. Nem is beszélve arról a lehetetlenségről, hogy változatlanulként írják le egy olyan lényt, akinek érzelmek együtt hullámlanak azon világok eseményeivel, amiken uralkodik. Így ezek egy olyan személyes Istenről alkotott elképzelések, aki változatlan és végtelen, lélektanilag, vagy ami még rosszabb, filozófiaiilag sem helyesek.

^{E/2} Platón beavatottnak bizonyul, amikor a *Cratylus*-ban azt mondja, hogy a *θεός* szó a *θέειν*, „mozogni”, „futni” igétől származik, mert az első csillagászok, akik megfigyelték az égitestek mozgását, a bolygókat *θεοί*-nek, isteneknek nevezték. Később a szó egy másik kifejezést hozott létre: *ἀλήθεια* – „az Isten lélegzete”.

Amióta az ember elfoglalta örökségét, amióta először jelentek meg a bolygó építői, amelyen él, a meg nem nyilvánult Istenséget csak egyetlen filozófiai aspektusában ismerték fel és gondolták el, egyetemes mozgásként, a teremtő lélegzet természetben való rezdüléseként. Az okkultizmus az Egy Létezést így foglalja össze: „*Az Istenség rejtett, élő (vagy mozgó) Tűz, és ennek a láthatatlan Jelenlétnek örök tanúi a Fény, Hő és Nedvesség*”, ez a háromság magába foglal a természetben minden jelenséget,^{E/3} és minden jelenségnek az oka. A kozmoszok közötti mozgás örök és szüntelen, a kozmikus mozgás – ami látható, vagy ami az érzékelés tárgya – véges és periodikus. Örökkévaló absztrakcióként az Örök Jelenlevő, megnyilvánulásként mind a jövő irányában, mind az ellenkezőben véges, a kettő pedig az egymást követő újraépítések alfája és omegája. A kozmosznak – a noumenonnak – semmi köze sincs a jelenségek világának okozati viszonyaihoz. Csakis a kozmoszok közötti lélekkel, a megváltoztathatatlan Isteni Gondolatban levő eszményi világegyetemmel kapcsolatban mondhatjuk: „Soha sem volt kezdete, és vége sem lesz”. Bár testére, vagy kozmikus szervezetére nem jelenthetjük ki, hogy volt első, vagy valaha lesz utolsó megnyilvánulása, mégis minden új manvantarakor szervezetét úgy tekinthetjük, mint az elsőt és az utolsót a maga a fajtájából, mert minden alkalommal egy magasabb síkon bontakozik ki.

Csak néhány éve, hogy a következőket állapítottuk meg:

Az ezoterikus tanítás a buddhizmushoz, a brahmanizmushoz, sőt, még a kabbalizmushoz is hasonlóan azt hirdeti, hogy az egyetlen végtelen és ismeretlen Lényeg öröktől fogva létezik, rendszeres és harmonikus egymásutániségben vagy passzív, vagy aktív. A Manu költői kifejezőmódja ezeket az állapotokat Brahman Nappalainak és Éjjeleinek nevezi. Brahman vagy „ébred” van, vagy „alszik”. A svâbhâvikák, vagyis a buddhizmus legrégebbi – Nepálban még most is létező – iskolájának filozófusai ennek a Lényegnek csak az aktív állapotáról elmélkednek, és ezt Svabhâvat-nak nevezik. Ostobaságnak tartják, hogy a passzív állapotban levő absztrakt és „megismerhetetlen” erőről elméleteket állítsanak fel. Ezért mind a keresztény teológusok, mind a modern tudósok ateistáknak nevezik őket, mert egyikük sem képes filozófiájuk mély értelmű logikáját megérteni. A keresztények nem ismernek más Istent, mint a megszemélyesített másodlagos erőket, amelyek megalkották a látható világegyetemet, és amelyek az ő vallásukban az emberi alakot öltött Istenné váltak, a hímnemű Jehovává, aki mennydörgés és villámlás közepe tumbol. A racionális tudomány pedig a buddhistákban és a svâbhâvikákban az ősi korok „pozitivistáit” látja. Ha ez utóbbiak filozófiáját egyoldalúan ítéljük meg, akkor materialistáinknak saját szempontjukból igazuk lehet. A buddhisták azt állítják, hogy nincs Teremtő, hanem a teremtő erők végtelen sokasága, amelyek együttesen alkotják az egyetlen örök szubsztanciát. Ennek lényege kiismerhetetlen, így semmilyen valódi filozófus nem elmélkedhet róla. Szókratész mindig visszautasította, hogy az egyetemes létezés misztériumáról vitatkozzon, mégsem gondolt soha senki arra, hogy ateizmussal vádolja, kivéve azokat, akik vesztére törtek. A Titkos Tanítás azt mondja, hogy egy aktív korszak kezdetén ez az Isteni Lényeg örök és megváltoztathatatlan törvénynek engedelmeskedve kívülről befelé és belülről kifelé terjeszkedik. Ez a jelenségekben megnyilvánuló, vagy látható világegyetem az így fokozatosan mozgásba hozott kozmikus erők hosszú láncának végső eredménye. Hasonlóképpen, amikor visszatér a passzív álla-

^{E/3} A nominalisták, akik *Berkeley*-vel együtt úgy érvelnek, hogy „lehetetlen... a mozgás elvont fogalmát megalkotni a mozgó testtől függetlenül” (*Principles of Human Knowledge*, Bevezetés, 10. bekezdés), feltehetnék a kérdést: „Mi az a test, amely azt a mozgást előidézi? Valamilyen szubsztancia? Akkor önök a Személyes Istenben hisznek?” stb. stb. Ezekre később válaszolunk könyvünk további részében. Addig is koncepcionalistaként követeljük jogainkat Roscelini nominalizmusról és realizmusról szóló materialista nézeteivel szemben. Edward Clodd, az irányzat egyik legképzettebb szószólója azt mondja: „Felfedezett-e a tudomány valamit is, ami gyengíti az ősi szavakat, vagy ellentmond azoknak, amelyekben minden múltbeli, jelenlegi és eljövendő vallás lényege benne van, vagyis: cselekedj helyesen, légy irgalmas, járulj alázatosan Istened elé”? Egyetértünk, feltéve, hogy az Isten szóval nem a durva antropomorfizmust jelöljük, amely még mindig a jelenlegi általános teológiánk gerince, hanem annak a szimbolikus fogalmát, ami a világegyetem Élete és Mozgása. Ha ezt fizikailag ismerjük, akkor ismerjük a jelen, a múlt és a jövő időt, amint a jelenségek egymásutánjában létezik, és ha ezt erkölcsi tekintetben ismerjük, akkor ismerjük, hogy mi volt, mi van, és mi lesz az emberi tudaton belül. (Lásd: *Science and the Emotions*. London, Finsbury-ben, a South Place Chapel-ben tartott előadás, 1885. dec. 27-én.)

pot, az Isteni Lényeg összehúzódása történik meg, és az előző teremtés műve fokozatosan megsemmisül. A látható világegyetem felbomlik, anyaga szétszóródik, és a „sötétség” ismét magányosan, egyedül mereng a „mélység” színe felett. Hogy a titkos könyvekből vett hasonlatot használjuk, amely a gondolatot még tisztábban fejezi ki, a világot az „ismeretlen lényeg” egy kiégzése hozza létre, és egy belégzése okozza eltűnését. Ez a folyamat örökkön örökké zajlik, és a jelenlegi világegyetemünk csak egy a végtelen sorozatban, amelynek nem volt kezdete és nem lesz vége.^{E/4}

Ezt a bekezdést, amennyire csak lehet, meg fogjuk magyarázni ebben a munkában. Bár ahogyan itt szerepel, abban semmi új nincs az orientalista számára, de ezoterikus értelmezése talán sok olyat tartalmaz, ami eddig teljesen ismeretlen maradt a nyugati tanítvány előtt.

Az első ábra egy üres körlap: ○. A második ábra az ősi jelképben szintén egy körlap, de egy pont van benne: ⊙ — az első megkülönböztetés az örökkön-örök természet periodikus megnyilvánulásában, a nem-nélküli és végtelen „Aditi az AZ-ban”^{E/5}, vagyis a potenciális tér az absztrakt Térben. Harmadik szakaszában a pont átalakul egy átmérővé: ⊕. Most egy isteni szeplőtlen Anya-Természetet szimbolizál a mindent átölelő, abszolút Végtelenségen belül. Amikor a vízszintes átmérőt egy függőleges metszi: ⊕, a világ-keresztté válik. Az emberiség elérte harmadik gyökérfaját, ez az emberi élet eredetének jele. Amikor a kör kerülete eltűnik, és csak a + jel marad meg, ez azt jelzi, hogy az ember anyagba történő lebukása beteljesedett, és elkezdődik a negyedik faj. A körön belüli kereszt tiszta panteizmust jelképez, amikor a kereszt kör nélkül marad, az ábra fallikussá válik. Ugyanaz, de mégis más jelentése volt például a körbe írt tau-nak: ⊕, vagy a „Thor kalapácsának”, az úgynevezett Jaina-keresztnek, vagy szvasztikának: ⊕ a körön belül.

A harmadik jelkép – egy vízszintes átmérővel két részre osztott kör – a teremtő (még paszszív, mert nőnemű) Természet első megnyilvánulását jelenti. Az ember nemzéssel kapcsolatos, első homályos észlelése nőnemű, mert az ember jobban ismeri az anyját, mint az apját. Ezért szentebbnek tartották a női istenségeket, mint a férfi istenségeket. A Természet ezért nőnemű, és bizonyos fokig tárgyiasult és tapintható, a szellemi princípium pedig, amely megtermékenyíti, el van rejtve.^{E/6} A körben levő vízszintes vonalra merőlegest állítva kialakult a tau – a T – betű legrégibb formája. Ez a harmadik gyökérfaj jele volt a szimbolikus bűnbeszűrésnek napjáiig – vagyis amikor a természetes fejlődés eredményeként a nemek különváltak, ekkor az ábra kettős jellé, vagy szimbólummá vált: ⊕ vagyis a nem-nélküliség átalakult, vagy különvált. Ötödik gyökérfajunk alfajaival ez a jel a szimbológiában az először kialakult fajok Sacr'-jává és a héber N'cabvah-vá vált^{E/7}, majd átváltozott az egyiptomi élet emblémájává ⊕, még később pedig Vénusz jelévé ♀. Ez után a szvasztika (Thor kalapácsa, vagy a mostani hermetikus kereszt) következik, amely teljesen különvált a körétől, így tisztán falli-

^{E/4} *Isis Unveiled*, II. 264-265.

^{E/5} Rig Véda

^{E/6} A nyugati matematikusok és néhány amerikai kabbalista azt mondja, hogy a *Kabbalában* is „a Jehova névnek értéke egy kör átmérőjének az értéke”. Tegyük hozzá ehhez azt a tényt, hogy Jehova a harmadik Sephiroth, azaz Binah, ami nőnemű szó, és megvan a rejtély kulcsa. Ez a név a *Genezis* első fejezeteiben kétne-mű, de bizonyos kabbalisztikus átalakítások útján teljesen hímneművé, kainikussá és fallikussá válik. A zsidók a pogány istenek közül választottak egy istenséget, és különleges nemzeti Istenné tették. Hozzá fordultak, mint az „egy élő Istenhez”, az „Istenek Istenéhez”, majd ezt az istentiszteletet monoteistának hirdették meg. Ez azonban nem változtatja ezt az istenséget azzá az Egy Princípiummá, akinek „egysége nem engedi meg a többszöröző-dést, a változást vagy a formát”, különösen egy priapikus istenség esetében, amilyennek Jehovát most bemutat-ják.

^{E/7} Lásd a *The Source of Measures* című jelentős művet, ahol a szerző elmagyarázza a Sacr' szó valódi jelen-tését, amelytől a „sacred” (szent) és a „sacrament” (szentség) szavak származnak. Ezek, bár tisztán fallikusak, mostanra a „holiness” (szentség) szinonimájává váltak.

kussá vált. A kali juga ezoterikus jelképe a megfordított ötágú csillag, két ágával (csúcsával) ég felé fordítva: ✧, ami az emberi boszorkányság jele, ezt a helyzetet minden okkultista „bal kézzől” valónak tekinti. Ez a szimbólum a szertartásos mágiában használatos.

Reméljük, hogy könyvünk áttanulmányozása során az olvasó panteizmussal kapcsolatos általános, téves fogalmai meg fognak változni. Helytelen és igazságtalan, hogy a buddhistákat és az advaita okkultistákat ateistáknak tekintik. Ha nem is mindegyik filozófus, de legalább mind logikusan gondolkodó, mert érveik és ellenérveik szigorú következtetésen alapulnak. Valóban, ha a hinduk Parabrahman-ját úgy tekinthetjük, mint más nemzetek rejtett és névtelen istenségeinek képviselőjét, akkor azt találjuk, hogy ez az abszolút Princípium az a prototípus, amelyről az összes többi másolták. Parabrahman nem „Isten”, mert ő nem *egyik* Isten. „Ő az, ami legfőbb és nem legfőbb (paravara)”^{E/8} Legfőbb, mint ok, nem legfőbb, mint okozat. Parabrahman egyszerűen, mint „Páratlan Valóság”, a mindent magában foglaló Kozmosz, vagyis inkább a végtelen kozmikus Tér – természetesen a legmagasabb spirituális értelemben. Mivel Brahman (semleges) a változatlan tiszta, szabad, múlhatatlan, legfőbb Gyökér, az „Egy valódi Létezés, Paramârthika”, és az abszolút Chit és Chaitanya (értelem, öntudat), így nem lehet megismerő, „mert az AZ számára nem létezik megismerés tárgya”. Nevezhetjük-e a lángot a tűz lényegének? Ez a Lényeg a „Világegyetem Élete és Fénye, míg a látható tűz és a láng – pusztulás, halál és gonosz”. „A tűz és a láng elpusztítja egy arhat testét, lényegük azonban halhatatlanná teszi őt”.^{E/9} „Az abszolút szellem megismerése, mint a Nap ragyogása, vagy mint a tűz melege nem egyéb, mint „maga az abszolút Lényeg” – mondja Shankarâchârya. Ő „a Tűz Szelleme”, nem a tűz maga, ezért „a tűz jellemzői a hő, vagy a láng, nem jellemzői a Szellemnek, hanem annak, aminek ez a Szellem az öntudatlan oka”. A fenti mondat nem valódi alapeszméje-e a későbbi rózsakeresztes filozófiának? Parabrahman, röviden mondván, a Kozmosz együttes összessége annak végtelenségében és örökkévalóságában, az „AZ” és „EZ”, amire felosztó összességek nem alkalmazhatók.^{E/10} „Kezdetben EZ volt az Én, csak egyetlen”.^{E/11} A nagy Shankarâchârya úgy magyarázza, hogy „EZ” a világegyetemre (Jagat-ra) vonatkozik, míg a „kezdetben” szó azt jelenti, hogy a megnyilvánult világegyetem újra létrejött előtt.

Ezért amikor a panteisták visszhangozzák az Upanishadokat, amik a Titkos Tanításhoz hasonlóan kijelentik, hogy „EZ” nem tud teremteni, nem a Teremtőt, vagy inkább a teremtők együttes összességét tagadják, csak nagyon logikusan visszautasítják, hogy „teremtést” és különösen elrendezést – tehát valami végest – a Végtelen Princípiumnak tulajdonítsanak. Szerintük Parabrahman passzív, mert egy abszolút Ok, a feltételektől független Mukta. Csak a korlátozott mindentudást és mindenhatóságot utasítják el ez utóbbi esetében, mert ezek mégis csak tulajdonságok, amelyek az emberi felfogásban visszatükröződnek, és mert Parabrahmannak – mivel a Legfőbb MINDEN –, a Természet mindenkor láthatatlan Szellemének és Lelkének, a változatlan és öröknek nem lehetnek tulajdonságai. Az abszolútság természetesen kizárja azt, hogy a véges vagy a feltételes bármilyen fogalma kapcsolatos legyen vele. És ha a vedantista azt állítja, hogy tulajdonságok csupán Parabrahman emanációjához tartoznak, és ezt elnevezi „Isvara plusz Mâyâ”-nak és Avidyâ-nak (inkább agnoszticizmus és inkább nemtudás, mint tudatlanság), akkor nehéz ebben a felfogásban ateizmust találnunk.^{E/12} Minthogy

^{E/8} *Mândûkya Upanishad*, (I. 28.)

^{E/9} Bodhimiir, II. könyv.

^{E/10} Lásd G. A. Jacob őrnagy: *Vedânta Sâra*, valamint Cowel fordításában: *The Aphorisms of Shândilya*, 42. oldal.

^{E/11} *Aitareya Upanishad*.

^{E/12} Ezzel együtt az elfogult és inkább fanatikus keresztény orientalisták szeretnék bebizonyítani, hogy ez tiszta ateizmus. Jacob őrnagy is bizonyítja ezt *Vedânta Sâra* című munkájában. Mégis az egész ókor visszhangozza a következő gondolatot:

Omnis enim per se divom natura necesse est, immortalis aeterno summa cum pace fruatur.
(Ugyanis úgy kell legyen, hogy az istenek egész természete mindörökké teljes békét élvez magában.)

nem lehet sem két végtelen, sem két abszolút egy határtalannak feltételezett világegyetemben, ezt az Önmagában Létezést aligha foghatjuk fel úgy, hogy személyesen teremt. A véges *lények* érzékei és felfogóképességei számára AZ a Nem-Lény, abban az értelemben, hogy ő az egyetlen *Létezőség*. Mert ebben a MINDEN-ben rejtőzik a vele együtt örökkévaló és egyidejű emanációja, vagy az elválaszthatatlan kisugárzása, amely periodikusan Brahmâ-vá (a hím-nő potenciává) válva a megnyilvánult világegyetemmé terjeszkedik ki. „Nârâyana az (absztrakt) Tér vizein mozogva” átalakul az általa mozgatott konkrét szubsztancia vizeivé, aki ekkor a megnyilvánult Igévé, vagy Logosszá válik.

Az ortodox brahminok kelnek ki legjobban a panteisták és advaiták ellen, és ateistáknak nevezik őket. Kénytelenek azonban elfogadni azt – ha ugyan a Manu valamilyen tekintélynek számít ebben a kérdésben –, hogy Brahmâ, a Teremtő meghal istensége minden korszakának, 100 isteni esztendőnek a végén, ami olyan időszak, amelyet a mi éveinkben mérve tizenöt számjeggyel lehet csak kifejezni. Még sincs közöttük olyan filozófus, aki ezt a „halált” más értelemben fogná fel, mint a létezés megnyilvánult síkjáról való ideiglenes eltűnés, vagyis periodikus pihenés.

Ezért az okkultisták a fenti nézettel kapcsolatban egyetértenek az advaita vedanta filozófusokkal. Megmagyarázzák, hogy lehetetlen filozófiai alapon elfogadni azt a gondolatot, hogy az abszolút MINDEN teremt, vagy akár bontakoztatja ki az Arany Tojástart, amelybe szerintük belép, hogy átalakuljon Brahmâ-vá, a Teremtővé, aki később az istenekké és az egész látható Világegyetemmé terjeszkedik ki. Azt mondják, az abszolút Egység nem válhat végtelenséggé, mert a végtelenség *valaminek* a határtalan kiterjedését, és ennek a valaminek az állandóságát tételezi fel. És az Egy Minden – a Térhez hasonlóan, amely ezen a földön, vagyis a létezési síkunkon egyetlen mentális és fizikai képviselője – az észlelésnek nem is tárgya, és nem is alanya. Ha feltételeznénk, hogy az örök végtelen Minden, a mindenütt jelenlevő Egység, ahelyett, hogy az Örökkévalóságban létezne, periodikus megnyilvánuláson keresztül sokféle Világegyetemmé, vagy egy többszörös Személyiséggé válna, akkor ez az Egység megszűnne egyetlen lenni. Helytelen Locke azon gondolata, hogy „a pusztta tér sem ellenállásra, sem mozgásra nem képes”. A Tér nem „határtalan üresség”, és nem is „feltételekhez kötött telítettség”, hanem mind a kettő. Az abszolút elvontság síkján az örökké megismerhetetlen Istenség, amely csak a véges elmék^{E/13} számára és a mâjavikus észlelés síkján üresség, a Plénium (telítettség), minden létező abszolút tartalmazója, akár megnyilvánult, akár megnyilvánulatlan, ezért ő az ABSZOLÚT MINDEN. Nincs különbség a keresztény apostol mondása: „Benne élünk, mozgunk és létezünk”, és a hindu rishi-é között: „A Világegyetem Brahmâ-ban él, tőle ered, és hozzá tér vissza”, mert Brahman (semleges) a meg nem nyilvánult, ez a világegyetem rejtett formában, Brahmâ pedig a megnyilvánult, a Logosz – akit hím-nővé^{E/14} tettek a jelképes ortodox dogmákban –, a beavatott apostol és a rishi Istene, aki a láthatatlan és a látható Tér. Az ezoterikus szimbolikában a Tért „a Hébtörű Örök Anya-Atyának” nevezik. A megkülönböztetetlen felületétől a megkülönböztödött felületéig hét rétegből áll.

„Mi az, ami volt, van és lesz, akár van világegyetem, akár nincs, akár vannak istenek, akár nincsenek?” – kérdezi az ezoterikus szenzár káté. Meg is válaszolja: – „a Tér”.

Tehát nem az Egy, ismeretlen, mindig jelenlevő Istent a Természetben, vagy a rejtett formában levő Természetet utasítják el, hanem az emberi dogma Istenét és a *emberivé tett* „Igét”. Végtelen önteltségében és vele született gögijében és hiúságában az ember szentségtörő kezé-

- ahogyan Lucretius fogalmaz, ami tiszta vedanta felfogás.

^{E/13} A két legfőbb istenségnek, Brahmâ-nak és Vishnu-nak a neve már régen sejtetnie kellett volna ezoterikus jelentésüket. Brahman vagy Brahm gyökerét egyesek a *brih*, „növekedni” vagy „terjeszkedni” szóból származtatják (lásd: *Calcutta Review*, LXVI. kötet, 14. old.). Vishnu-ét pedig a *vish* gyökértől, „áthatni”, „behatolni a lényeg természetébe”, így Brahmâ-Vishnu az a végtelen TÉR, amelynek az Istenek, a Rishik, a Manuk, és ebben a világegyetemben minden csak a potenciái – Vibhûtayahai.

^{E/14} Lásd Manu beszámolóját Brahmâ-ról, aki testét hím- és nőneműre osztja, utóbbi a nőnemű Vâch, akiben Virâj-ot teremt, és hasonlítsuk össze ezt a *Genesis* II, III. és IV. fejezeteinek ezotériájával.

vel maga formálta meg az Istent abból az anyagból, amelyet saját kicsi agy-műhelyében talált, és rákényszerítette embertársaira, mintha az egy fel nem fedett TÉR-től^{E/15} eredő, közvetlen kinyilatkoztatás lenne. Az okkultista elfogad kinyilatkoztatást, de csak ha az isteni, mégis véges Lényektől, a megnyilvánult Életektől származik, nem pedig a meg nem nyilvánulható EGY ÉLET-től. Azoktól a lényektől, akiket Legelső Embernek, Dhyâni-Buddháknak, vagy Dhyân-Chohanoknak hívnak. Ők a hindu Rishi-Prajâpatik, a zsidó Elohim vagy Isten Fiak, valamennyi nemzet Bolygói Szellemei, akik az emberek szemében Istenné váltak. Az okkultista Ádi-Sakti-ra is – Mûlaprakriti közvetlen kiáradására, az AZ örök gyökerére, és Brahmâra, a Teremtő Ok, az Egyetemes Lélek âkâshai alakjában való nőnemű aspektusára – filozófiailag Mâyâként, és az emberi Mâyâ okaként tekint. De ez a nézőpont nem akadályozza meg abban, hogy higgyen a létezésében addig, amíg ez a létezés tart, vagyis egy Mahâmanvantara idejére, és abban sem, hogy az Âkâshát – Mûlaprakriti kiáradását^{E/16} – gyakorlati célokra alkalmazza, mivel a Világ-Lélek kapcsolatos valamennyi, a tudományban ismert és ismeretlen természeti jelenséggel.

A világ legrégibb vallásai – exoterikusan, mert az ezoterikus gyökér vagy alap ugyanaz – a hindu, a mazdaizmus és az egyiptomi. Ezután következik az ezekből eredő kaldeai, amely mára teljesen elveszett a világ számára, kivéve az eltorzított szabeianizmust, amellyel a régészek most ismerkednek. Majd átlépve jó sok valláson, amelyeket később megemlítünk, következik a zsidó, amely ezoterikusan a babiloni mágia nyomát követi, például a *Kabbalában*, exoterikusan pedig allegorikus legendák gyűjteménye, mint a *Genézisben* és a *Pentateuchban*. Ha a *Genézis* négy bevezető fejezetét a *Zohar* fényében olvassuk, azt látjuk, hogy ezek a világ-kozmogónia egyik rendkívül filozofikus lapjának töredékei. Szimbolikus formájukban

^{E/15} Az okkultizmus tényleg „a levegőben lóg” évszázadunk végén. A mostanában megjelent sok más munka közül különösen egyet, Dr. Henry Pratt művét, a *New Aspects of Life and Religion*-t ajánlanánk az elméleti okkultizmus tanítványainak, akik különleges emberi sikunk birodalmán túl nem merészkednek. Tele van ezoterikus tételekkel és filozófiával, amit a befejező fejezetekben azonban a szerző feltételekhez kötött pozitívizmusnak látszó szellemisége többé-kevésbé korlátoz. Mindazonáltal érdemes idézni, amit a Térről, mint „az ismeretlen Első Ok”-ról mond:

„Ez az ismeretlen valami, amint így az Egyetlen Egység elsődleges megtestesülésének fogadnak el, és azzal azonosítják, láthatatlan és felfoghatatlan (eleve feltesszük, hogy az *absztrakt* térről van szó), és mert láthatatlan és felfoghatatlan, ezért megismerhetetlen is. És ez a megismerhetetlenség arra a téves feltevésre vezetett, hogy csak egyszerűen üresség, merő befogadó képesség. De még ha abszolút ürességnek tekintjük is, el kell fogadnunk, hogy a tér vagy önmagában létező, végtelen és örök, vagy volt egy rajta kívül levő, mögötte és felette álló első oka.”

„És mégis, ha találhatnánk és meghatározhatnánk egy ilyen okot, ez csak oda vezetne, hogy átruháznánk azokat a tulajdonságokat, amelyek egyébként a tér részei, és így az eredet problémáját csupán egy lépéssel hátrább tolnánk anélkül, hogy több fényt vetnének az elsődleges okra”. (*Idézett mű*, 5. oldal)

Pontosan ezt tették azok, akik egy antropomorfikus teremtőben, egy világegyetemen kívüli Istenben, nem pedig a világegyetemben lévő Istenben hisznek. Dr. Pratt sok témája – mondhatnánk a legtöbb – régi kabbalista elképzelés és elmélet, amelyeket teljesen új köntösben mutat be, tényleg „Új nézőpontok” a természetben rejlő okkultról. A Tér azonban, ha egy szubsztanciális egységként tekintjük – az Élet eleven forrásaként –, csakúgy, mint az Ismeretlen Oknélküli Ok is, a legrégibb hittétel az okkultizmusban, évezredekkel korábbi, mint a görögök és latinok Pater-Aetherje. Így az „erő és anyag, mint a Tér potenciái, elválaszthatatlanok és az Ismeretlennek ismeretlen megnyilvánítói”. Valamennyit megtaláljuk az árja filozófiában, ahol Vishvakarman, Indra, Vishnu, stb. stb. személyesítik meg őket. Mégis az említett munkában nagyon filozofikusan és sokféle szokatlan megvilágításban jutnak kifejezésre.

^{E/16} Szemben a megnyilvánult anyagi univerzummal, a Mûlaprakriti kifejezést (*mûla* - gyökér és *prakriti* – természet), vagy a meg nem nyilvánult őanyagot – amit a nyugati alkimisták Ádám Földjének neveznek – a vedántisták a *Parabrahman*-ra alkalmazzák. Az anyag a vallási metafizikában duális, az ezoterikus tanításokban pedig hetesség, mint minden más a világegyetemben. Mûlaprakritiként meg nem különbözött és örök, Vyaktaként megkülönböztetett és feltételelessé válik a *Shvetâshvatara Upanishad* I. 8, és *Devi Bhâgavata Purâna* szerint. A *Bhagavad Gîtâ*-ról szóló négy előadás szerzője *Mûlaprakriti-ről* szólva azt mondja: „Az ő (a Logosz) objektív szempontjából Parabrahman Mûlaprakritinek látszik... Természetesen neki ez a Mûlaprakriti anyagi, ahogyan bármely anyagi tárgy nekünk anyagi... Parahrahman abszolút és feltétel nélküli valóság, Mûlaprakriti pedig egyfajta rávetett fátyol”. (*Theosophist*, VIII. kötet, 304. o.)

egyszerű gyerekmesék, csúnya tövisek a tudomány és a logika testében, a karma nyilvánvaló hatása. A rabbik, akik jól tudták, hogy *Pentateuch*-juk mit jelent, kegyetlen bosszúból hagyták, hogy ezek a fejezetek bevezetésül szolgáljanak a kereszténységhez. Néma tiltakozás volt ez kirablásuk ellen, és a zsidók mostanra határozottan előnyben vannak hagyományos üldözőikkel szemben. A fent említett ezoterikus vallásokat az egyetemes tanítás fényében a továbbiakba fogjuk megmagyarázni.

Az Okkult Káté a következő kérdéseket és válaszokat tartalmazza:

Mi az, ami mindig van? – A Tér, az örök Anupádaka (Szülő nélküli). Mi az, ami mindig volt? – A Csíra a Gyökérben. Mi az, ami mindig jön és megy? – A Nagy Lélegzet. Akkor tehát három Örökkévaló van? – Nem, a három az egy. Az, ami mindig van, egy, az, ami mindig volt, egy, az, ami mindig lesz és változik, szintén egy: és ez a Tér.

Magyarázd meg, ó, Lanoo (tanítvány). – Az Egy egy folyamatos kör (gyűrű), kerület nélkül, mert sehol sincs és mindenütt van. Az Egy a Kör határtalan síkja, amelyben átmérő csak a manvantarai időszakok alatt jelenik meg. Az Egy az oszthatatlan pont, mely sehol nem található, de ezekben az időszakokban mindenhol észlelhető. Az Egy a függőleges és a vízszintes, az Atya és az Anya, az Atya csúcsa és alapja, az Anya két vége, amelyek valóságban seholva sem érnek, mert az Egy a gyűrű, ugyanakkor az e gyűrűben levő gyűrűk is. Fény a sötétben és sötétség a fényben, a „Lélegzet, ami örök”. Kívülről befelé halad, amikor mindenhol van, és belülről kifelé, amikor sehol sincs. (vagyis Mâyá^{E/17}, az egyik központ). ^{E/18} Kiterjeszkedik és összehúzódik (ki- és belégzés). Amikor kiterjeszkedik, az Anya kibocsát és szétszór, amikor összehúzódik, az Anya mindent visszavon, és magába gyűjt. Ez hozza létre a fejlődés és feloszlás ciklusait, a manvantarát és a pralayát. A Csíra láthatatlan és tüzes, a Gyökér (a kör síkja) hűvös, de a fejlődés és a manvantara alatt ruhája hideg és ragyogó. Forró lélegzet az Atya, aki felfalja a sok-arcú (heterogén) elem ivadékát, és meghagyja az egyarcúakat (homogéneket). Hűvös Lélegzet az Anya, teherbe esik velük, alakítja, szüli, és kebelébe visszafogadja őket, hogy (Brahmâ napja, vagy a manvantara) virradatkor újra megformálja őket.

Ahhoz, hogy az átlag-olvasó világosabban megértse, meg kell mondanunk, hogy az okkult tudomány hét kozmikus elemet ismer. Négy teljesen fizikai, az ötödik (éter) pedig félig anyagi, ami a negyedik körünk vége felé láthatóvá fog válni a levegőben, hogy legfőbbként uralkodjon a többi elemen az egész ötödik kör idején. A további kettő most még teljesen kívül esik az emberi érzékelés körén. Körünk hatodik és hetedik fájában azonban már elvétele megjelennek, majd a 6. és a 7. körben teljesen ismertté fognak válni.^{E/19} Ez a hét elem számtalan

^{E/17} Az ezoterikus filozófiának, amely Mâyának (vagyis a tudatlanság káprázatának) tart minden véges dolgot, szükségképpen ugyanabban a megvilágításban kell néznie minden intrakozmikus bolygóra és égitestre, amelyek rendezett testekként végesek is. Ezért a kifejezés: „kívülről befelé halad, stb.” a mondat első részében a mahâmanvantara virradatára utal, vagyis a nagy újrakezdetre, amely időszakokként bekövetkezik, miután a természet minden összetett formája a bolygótól a molekuláig teljesen felbomlott végső lényegébe és alkotóelemébe. A mondat második része a részleges vagy helyi manvantarára vonatkozik, ez lehet nap- vagy akár csak bolygó-manvantara is.

^{E/18} „Központon” egy energiaközpontot vagy egy kozmikus gyújtópontot értünk. Amikor egy bolygó úgynevezett „teremtését” vagy kialakítását az az erő, amelyet az okkultisták Életnek, a tudomány pedig energiának nevez, elvégzi, akkor a folyamat belülről kifelé megy végbe, azt mondják, minden atom az isteni lehelet teremtő energiáját tartalmazza. Ezért, amíg egy-egy abszolút pralaja után, amikor az addig létező anyag csak Egyetlen Elemből áll, és a Lélegzet „van mindenütt”, ez a Lélegzet kívülről befelé működik. Ezzel szemben egy kisebb pralaja után, amikor minden megmaradt korábbi állapotában, úgymond megdermedt állapotban, mint a Hold, a manvantara első megrezdülésekor a bolygó vagy bolygók belülről kifelé kezdenek életre kelni.

^{E/19} Az eszmék fejlődési ciklusában érdekes megfigyelni, hogy az ősi gondolat hogyan tükröződik vissza a modern elméletekben. Vajon Herbert Spencer olvasta-e, tanulmányozta-e a régi hindu filozófusokat, amikor *First Principles* című munkájának bizonyos bekezdését (482. old.) írta? Vagy talán a belső észlelés független felvillanása készítette arra, hogy félig helyesen, félig helytelenül azt mondja: „a mozgás – ahogyan az anyag is – mennyiségében rögzített(?)”, úgy látszik, hogy az anyag eloszlásában változás történik, ami a mozgás hatása, bármely irányú is legyen, elér egy határt (?), az elpusztíthatatlan mozgás ezzel ellentétes eloszlást tesz szükség-

al-elemével, amelyek sokkal többen vannak, mint amennyit a tudomány ismer, az Egy és egyetlen Elem egyszerű *feltételhez kötött* módosulatai és aspektusai. Ez utóbbi nem éter,^{E/20} de még *ākāsha* sem, hanem ezek *forrása*. Az ötödik elem, amelyet a tudomány most egészen nyíltan helyesel, nem a Sir Isaac Newton által feltételezett éter, bár ő így nevezi el, mivel elméjében valószínűleg az Ætherrel, az ókor „Atyja-Anyjával” társította. Ahogyan Newton intuíció alapján mondja: „A természet egy állandóan körbenforgó munkás, folyadékot hoz létre szilárd anyagból, szilárd testeket illó anyagból és légneműeket a szilárdból, finomat a durvából, durvát a finomból... Így talán minden dolog az étertől származhat.”^{E/21}

Az olvasónak észben kell tartania, hogy a közölt Stanzák csak a saját bolygórendszerünk kozmogóniáját tárgyalják, és azt, ami körülötte látható egy Nap-pralaya után. Az Egyetemes kozmosz fejlődésére vonatkozó titkos tanítások nem ismertethetők, mert még a legfejlettebb elmék sem tudnák megérteni ebben a korszakban, és úgy tűnik, még a legnagyobbak között is nagyon kevés az olyan beavatott, akinek megengedett, hogy erről a témáról elmélkedjen. Sőt, a Tanítók nyíltan elmondják, hogy még a legmagasabb Dhyân Chohanok sem hatoltak be soha azokon a határokon túlterjedő titkokba, amelyek a naprendszerek milliárdjait elválasztják az úgynevezett Központi Naptól. Ezért az, amit itt átadunk, csak a mi látható világegyetemünkre vonatkozik, Brahmâ egy Éjjele után.

Mielőtt tovább haladnánk, hogy megvizsgáljuk a jelen munka alapját képező *Dzyan Könyve* stanzáit, feltétlenül szükséges, hogy megismerkedjünk azzal a néhány alapvető fogalommal, amely az egész gondolatrendszer alapjául szolgál, azt áthatja, és amire figyelmünket fel kell hívni. Ezen alapelvek száma ugyan kevés, de azok világos megértésétől függ, hogy a helyes módon értünk-e meg mindent, ami azután következik. Ezért nem kell mentegetőznünk, amikor az olvasót arra kérjük, hogy előbb ezekkel ismerkedjék meg, mielőtt az eredeti mű tanulmányozásához kezdene.

A Titkos Tanítás három alapvető tételt vezet be:

I. Létezik egy mindenütt jelenlévő, örök, határtalan és változhatatlan PRINCÍPIUM (Alapelv), amelyről lehetetlen elmélkedni, mert meghaladja az ember felfogó képességét, és mert bármilyen emberi kifejezés vagy összehasonlítás csak kisebbségi. Túl van a gondolat hatókörén és elérési lehetőségén, Mándúkyá szavaival: „elgondolhatatlan és kimondhatatlan”.

Ahhoz, hogy ezek a gondolatok az átlagolvasó előtt világosabbá váljanak, induljunk ki abból a feltevésből, hogy van egy feltétlen Valóság, amely megelőz minden feltételes, megnyilvánult létezőt. Ez a végtelen és örök Ok – amit korunk európai filozófiájában homályosan, mint „tudhatatlant” és „megismerhetetlent” említenek –, a gyökértelen gyökere „mindennek, ami volt, van és valaha lesz”. Az örök Ok természetesen minden tulajdonságtól mentes, és alapjában véve a megnyilvánult véges létezővel semmilyen kapcsolatban nincs. Inkább „Létezés”, mint Létező (a szanszkritban Sat), és minden gondolat vagy elmélkedés felett áll.

Ezt a Létezés a Titkos Tanításban két megnyilvánulásában szerepel. Egyrészt az abszolút elvont térként, amely pusztá szubjektivitást (tárgyasulatlanságot) jelent. A tér az egyetlen

gessé. Nyilvánvaló, hogy a vonzás és taszítás egyetemesen együtt létező erői, amelyek – amint láttuk – szükségképpen ritmust hoznak létre minden kisebb változásban szerte a világegyetemben, ugyancsak szükségessé teszik ritmust a változások összességében is. Ezek az erők ekkor mérhetetlenül hosszú ciklust hoznak létre, amelyben a túlsúlyban levő vonzási erők általános összehúzódnást eredményeznek, majd pedig egy mérhetetlenül hosszú ciklust, amelyben a taszító erők vannak túlsúlyban, és általános szétszóródást okoznak – tehát a fejlődés és felbomlás váltakozó korszakait.”

^{E/20} Bármilyen nézetet vall is a természettudomány erről a témáról, az okkult tudomány korszakok óta azt tanította, hogy az *ākāsha* (amelynek az éter a legdurvább alakja) az ötödik egyetemes kozmikus princípium (ennek felel meg, és ettől ered az emberi manasz), kozmikus egy ragyogó, hűvös, hóátersztő, rugalmas anyag, amely fizikai természetében teremtmény, legdurvább aspektusában és részeiben egymással kölcsönhatásban álló, magasabb princípiumaiban viszont állandó. Teremtő állapotában al-gyökérnek nevezik, és a ragyogó hővel együtt „holt világokat kelt új életre”. Magasabb aspektusában a Világ Lelke, az alsóbban – a Romboló.

^{E/21} *Hypoth.* 1675.

dolog, amelyet az emberi elme semmiféle fogalomból nem zárhat ki és az egyetlen, amelyet önmagában nem foghat fel. Másrészt az abszolút, elvont mozgásként, amely a feltétlen öntudatot jelenti. Még nyugati gondolkodóink is kimutatták, hogy az öntudat számunkra felfoghatatlan, ha a változástól elkülönítjük; a változást pedig legjobban a mozgás jellemzi. Az Egy Valóság ezen utóbbi megnyilvánulását a „Nagy Lélegzet” kifejezés is tükrözi. Ez olyan szemléletes jelkép, ami nem szorul további magyarázatra. Így tehát a Titkos Tanítás első alapigazsága ez a metafizikai Egy Abszolút LÉTEZÉS, amelyet a véges értelem a teológiai Szentháromsággal jelképez.

De talán segíthetünk a tanulmányozónak, ha itt néhány további magyarázatot adunk.

Herbert Spencer újabban azzal az állítással módosította agnoszticizmusát, hogy az „Első Ok”^{E/22} természete – amelyet az okkultista sokkal logikusabban az „Ok nélküli Októl”, az „Örökkévalótól” és a „Megismerhetlentől” származtatja – lényegében talán ugyanaz, mint az öntudaté, amely bennünk feltör: röviden, hogy a Kozmoszt átható személytelen Valóság a gondolat tiszta noumenonja. Spencert ez a felfogása nagyon közel hozza az ezoterikus és vedanta tanításhoz.^{E/23}

Parabrahman, az Egy Valóság, az Abszolút, az Abszolút Tudatosság területe, vagyis az a Lényeg, amely a feltételes létezéssel való minden kapcsolaton túl van, és amelynek a tudatos létezés csak feltételes jelképe. De amint gondolatban eltávolodunk ettől a (számunkra) abszolút tagadástól, azonnal jelentkezik a kettősség: a szellem (vagy tudat) és az anyag, az alany és a tárgy ellentétében.

A szellemet (vagy tudatot) és az anyagot azonban nem szabad független valóságnak tekintenünk, hanem mint az Abszolút (a Parabrahman) két oldalának vagy megnyilvánulásának, amelyek a feltételes Létező – akár szubjektív, akár objektív – alapját alkotják.

Ha erre a metafizikai hármasságra úgy tekintünk, mint minden megnyilvánulás gyökerére, akkor a Nagy Lélegzet a kozmosz-előtti gondolataalkotás jellegét veszi fel. Az erő és minden egyéni tudat forrása és eredete, és a kozmikus fejlődés nagy tervében a vezérlő értelmet szolgáltatja. Másrészt a kozmosz-előtti gyökér-anyag (Műlaprakriti) az Abszolút azon aspektusa, amely a természet összes tárgyas síkjának alapját képezi.

Ahogy a kozmosz-előtti gondolataalkotás minden egyéni öntudat gyökere, úgy a kozmosz-előtti anyag az anyag alapja, elkülönülésének különböző fokain.

Ebből kiderül, hogy az Abszolút e két aspektusának ellentéte a Megnyilvánult Világegyetem létezéséhez alapvetően szükséges. A kozmikus anyagtól elkülönülten a kozmikus gondolataalkotás egyéni tudatként nem nyilvánulhatna meg, mivel a tudat csak anyagi eszközön (*upādhi*) át árad ki, mint „én vagyok én”. Ez a fizikai alap szükséges az összetettség bizonyos fokán az Egyetemes Elme egy sugarának összpontosításához. Viszont a kozmikus gondolataalkotástól elkülönülten a kozmikus anyag üres elvontság maradna, és az öntudat kibontakozása nem történhetne meg.

Ennélfogva a megnyilvánult világegyetemet kettősség hatja át, amely megnyilvánulásként mintegy a *Kívül-lét* (*Ex-istence*) igazi lényege. De ahogyan az objektum és a szubjektum, a szellem és az anyag csupán az Egy Egység ellentétes pólusai, megnyilvánulásai, amely azokat egységbe fogja, éppúgy a megnyilvánult világegyetemben ott van „az”, ami a szellemet az anyaghoz, a szubjektumot az objektumhoz köti.

Ezt a valamit, amit a nyugati gondolkodás jelenleg még nem ismer, az okkultisták Fohatnak nevezik. Ez az a „híd”, amelyen át az isteni gondolatban létező eszmék a természet törvényeiként vésődnek a kozmikus anyagba. A Fohat így a kozmikus gondolataalkotás dinamikus

^{E/22} Az „első” szükségképpen feltételez valamit, ami „elsőnek jött létre”, ami „első az időben, térben, rangban”, és ezért véges és feltételes. Az „első” *nem lehet abszolút*, mert valamilyen megnyilvánulás. Ezért a keleti okkultisták az Elvont Mindent az „Egy Ok nélküli Oknak”, a „Gyökértelen Gyökérnek” nevezik, és az „Első Okot” a Logoszra korlátozzák abban az értelemben, amelyet Platón ad ennek a kifejezésnek.

^{E/23} Lásd T. Subba Row négy kiváló előadását a *Bhagavad Gítáról*, *The Theosophist*, 1887. február.

energiája, vagy a másik oldalról nézve értelmes közvetítője, minden megnyilvánulás vezérlő ereje, az Isteni Gondolat, amelyet a Dhyân Chohanok,^{E/24} a látható világ építései adnak tovább és tesznek láthatóvá. Így a szellemről, vagy kozmikus gondolataktól ered a tudatunk, és a kozmikus anyagból erednek a különféle tudathordozó eszközök, amelyben a tudat egyénivé válik és ön- vagy visszatükröződő tudatot ér el. A Fohat pedig különféle megnyilvánulásaiban az elme és az anyag közötti titokzatos láncszem, az éltető princípium, amely minden atomot életre kelt és éltet.

A következő összefoglaló majd világosabb képet ad az olvasónak:

(1) Az ABSZOLÚT: a vedantisták Parabrahman-ja, vagy az Egy Valóság, Sat, amely – ahogyan Hegel mondja – mind Abszolút Létezés, mind Nem-Létezés.

(2) Az *Első* Logosz: a személytelen, a filozófiában pedig a meg nem nyilvánult Logosz, a megnyilvánult elődje. Ez az európai panteisták „Első Oka”, az „Öntudatlan”.

(3) A *Második* Logosz: a Szellem-Anyag, az Élet, a „Világegyetem Szelleme”, Purusha és Prakriti.

(4) A *Harmadik* Logosz: a kozmikus fogalomalkotás, mahat vagy értelem, az egyetemes világ-lélek, az anyag kozmikus noumenonja, az értelmes működés alapja a természetben, amit Mahâ-Buddhinak is neveznek.

Az EGY VALÓSÁG, annak *kettős* aspektusai a feltételekhez kötött világegyetemben.

A Titkos Tanítás azt is állítja, hogy:

II. A Világegyetem örökkévalósága összességében, mint egy határtalan sík, időszakonként „játszótere a szüntelenül megnyilvánuló és eltűnő számtalan világegyetemen”. Ezeket „megnyilvánuló csillagoknak” és az „örökkévalóság szikráinak” nevezik. „*A zárandók örökkévalósága*^{E/25} olyan, mint az *Önmagában Létező szemének egy-egy rebbenése*” – ahogyan a *Dzryan* könyve mondja. „*A világok megjelenése és eltűnése olyan, mint a tengerjárás rendszeres apály és dagály*”.

A Titkos Tanítás e második állítása a kiáradás és visszahúzódás, az apály és dagály időszakossága örök törvényének feltétlen egyetemességét jelenti, amelyet a fizikai tudomány a természet minden területén megfigyelt és leírt. A nappal és éjszaka, az élet és halál, alvás és ébrenlét váltakozása annyira általános és kivétel nélküli tény, hogy bennük könnyű felismerni a világegyetem abszolút alapvető törvényeinek egyikét.

Ezen kívül a Titkos Tanítás azt is tanítja, hogy:

III. Minden lélek alapvetően azonos az Egyetemes Felső Lélekkel, mivel ez maga is az Ismeretlen Eredet egy aspektusa. Minden léleknek – az előbbi egy-egy szikrájának – a ciklikus és karmikus törvény szerint végig kell zárandokolnia a megtestesülés vagy a „kényszerűség” körforgásának teljes időszakán. Más szóval, semmilyen tisztán szellemi Buddhi-nak (isteni Léleknek) nem lehet független tudatos létezése, mielőtt a szikra, amely az egyetemes hatodik princípium – vagyis a Felső Lélek – tiszta lényegéből eredt, (a) át nem ment az adott Manvantara megnyilvánult világának minden elementális formáján és (b) egyéniséget nem szerzett. Erre ez a szikra eleinte a természetes ösztönzés, később pedig a maga gerjesztette és maga tervezte, a karmája által ellenőrzött erő kifejtés útján tehet szert. Így emelkedik a szikra az értelem minden fokán áthaladva a legalsóbb Manasz-tól a legfelsőbbig, az ásványtól és a növénytől fel a legszentebb Arkangyalig (Dhyâni-Buddháig). Az ezoterikus bölcsélet alapvető tétele nem tesz lehetővé az ember számára semmilyen kiváltságot vagy különleges képessé-

^{E/24} A keresztény teológia arkangyaloknak, szeráfoknak, stb. nevezi őket.

^{E/25} „Zárandoknak” nevezik Monádunkat (a kettőt az egyben), megtestesüléseinek ciklusai alatt. Ez az egyedüli halhatatlan és örök princípium bennünk, a teljes egész, az Egyetemes Szellem elválaszthatatlan része, ahonnan kiáradt, és ahova visszamerül a ciklus végén. Amikor azt mondjuk, hogy az Egy Szellemből kiárad, megfelelő szó hiányában ügyetlen és pontatlan kifejezést használunk. A vedantisták Sutrâtmâ-nak (Fonalléleknek), nevezik, de magyarázatuk némileg eltér az okkultistákétól; a különbségnek magyarázatát azonban magukra a vedantistákra hagyjuk.

get, csakis azokat, amelyeket saját Én-je szerzett meg személyes erőfeszítés és érdem útján, lélekvándorlások és újrászületések hosszú során át. Ezért mondják a hinduk, hogy a világegyetem Brahman és Brahmâ, ugyanis Brahman benne van a világegyetem minden atomjában, mivel a természetben lévő hat princípium mind eredménye – sokféleképpen elkülönült aspektusa – a Hetediknek és az Egynek, az egyetlen valóságnak a világegyetemben, legyen az akár kozmikus, akár mikrokozmosz. Ezért tekinti a metafizikai antifrázis* Mâyâ káprázatának a megnyilvánulás és forma síkján a hatodik princípium (Brahmâ-nak, Brahman hordozójának) pszichikai, szellemi és fizikai változatait. Mert, noha ez a hetedik princípium, vagyis az Egy Valóság minden egyes atomnak, és összességében minden egyes formának a gyökere, mégis a megnyilvánult, érzékelhető és időleges megjelenésében semmivel sem több, mint érzékeink mulékony káprázata.

Kizárólagosságában az Egy Princípium a két aspektusában (Parabrahman és Mûlaprakriti) nem nélküli, feltétlen és örök. Időszakonkénti manvantarikus kiáradása – vagy legelső kisugárzása – szintén Egy, de kétnemű és a jelenségek szintjén véges. Amikor a kisugárzás maga is kisugároz, akkor valamennyi kisugárzása szintén kétnemű, hogy alsóbb megnyilatkozásaikban hím- és nőnemű princípiumokká váljanak. A Pralaja után – legyen az akár nagy, akár kisebb Pralaya – (az utóbbi korábbi állapotában^{E/26} hagyja a világokat) az első, ami tevékeny életre újraébred, a képlékeny Âkâsa, az Atya-Anyá, az Éter Szelleme és Lelke, vagyis a kör felületének síkja. A teret kozmikus tevékenysége előtt „Anyának”, az újraébredés első szintjén pedig Atya-Anyának hívják. A *kabbalában* is Atya-Anyá-Fiú. De amíg ezek a keleti tanítás szerint a megnyilvánult világegyetem hetedik princípiuma, vagyis annak Atmâ-Buddhi-Manasza (Szellem, Lélek, Értelem), s ez a hármasság szétágazik, és a hét kozmikus és hét emberi princípiumra oszlik, addig a keresztény misztikusok nyugati *kabbalájában* ez a Hármasság, vagyis a Szentháromság, okkultistáiknál pedig a hím-nő Jehovah, Jah-Havah. Ebben rejlik az egész különbség az ezoterikus és a keresztény Hármasság között. A misztikusok és a filozófusok, a keleti és a nyugati panteisták a világkeletkezés előtti Hármasságukat a tiszta isteni absztrakcióban foglalják egységbe. Az ortodoxok emberi alakba öltöztetik. Hiranyagarbha, Hari és Shankara a megnyilvánuló „Legfőbb Szellem Szellemének” egyetlen személyt alkotó háromja, ezzel a címmel üdvözlí Prithivî – a Föld – Vishnut, első Avatárjában. Ők az alkotás, a fenntartás és a rombolás tisztán metafizikai, elvont tulajdonságai, és ők annak a három, isteni (egyetlen személyt alkotó) Avasthâja, „ami nem múlik el a teremtet dolgokkal”, Achyutâé, ami Vishnu egyik neve. Az ortodox keresztény pedig a személyes teremtet Istenségét felosztja a Szentháromság három személyére, és nem ismer el magasabb Istenséget. Ez a magasabb Istenség az okkultizmusban az elvont háromszög, az ortodoxoknál a tökéletes kocka. A teremtet istenre, vagy az istenek összességére a keleti filozófus úgy tekint, mint *Bhrânti-darshanatah-ra* – a „hamis látszatokra”, olyasmire, „amit megtévesztő megjelenések miatt anyagi formának gondolunk”, és úgy magyarázza, hogy ez a saját énjébe szédült személyiség és emberi lélek (az alsóbb ötödik princípium) megtévesztő elképzeléséből keletkezik. Ezt remekül kifejezik azoknak a jegyzeteknek az új fordításai, amelyeket Fitzedward Hall fűzött a *Vishnu Purâna* Wilson-féle fordításához. „Ez a Brahma a maga teljességében lényegét tekintve Prakriti aspektusa, mind a kifejlett, mint a ki nem fejlett (Mûlaprakriti), ugyanakkor a Szellem és az Idő aspektusa is. Szellem, a kétszer született, a Legfőbb Brahma^{E/27} első aspektusa.

* Szavak használata ellenkező értelmükben. – a ford.

^{E/26} Nem a fizikai szervezetek azok, amelyek a nagy kozmikus Pralaják alatt – de meg a Nap-Pralaják alatt sem – korábbi állapotukban maradnak, legkevésbé pedig pszichikai princípiumaik, hanem csak âkâshai vagy asztrális „fényképek”. A kisebb pralaják alatt azonban a bolygók, ha egyszer utolérte őket az „éjjel”, sértetlenül maradnak, bár holtan, ahogyan egy hatalmas állat ugyanaz marad korszakokon át, ha a sarki jég elnyelte és beágyazta.

^{E/27} Így Spencer – bár ő Schopenhauerhez és von Hartmannhoz hasonlóan a régi ezoterikus filozófusok tanításainak csak egyik aspektusát tükrözi vissza, és ezért olvasóit az agnosztikus kétségbeesés kopár partjára juttatja – áhítatos szavakba foglalja a nagy titkot: „Az, ami mennyiségében változatlanul megmarad, de formájában

A következő egy kettős aspektus, a kifejlett és ki nem fejlett Prakriti, és az utolsó, az idő”. Az orphikus teogóniában Kronoszt is egy létrehozott istennek, vagy közvetítőnek tekintik.

Újraébredésének ezen a szintjén a szent szimbolizmus a Világegyetemet egy teljes körként ábrázolja a gyökérponttal a közepén. Ez a jel egyetemes volt, ezért megtaláljuk a *kabbalában* is. A nyugati *kabbala* azonban, amely most a keresztény misztikusok kezében van, egyáltalában nem ismeri, bár a *Zohar*-ban világosan benne szerepel. Ezek a szektáriánusok a végén kezdik, és a megszületés előtti kozmosz jelképeként használják a $\oplus$ jelet, és a „Rózsa és Kereszt Egyesülésének”, az okkult nemzés nagy rejtélyének nevezik, innen származik a rózsakeresztesek (rózsa, kereszt) neve! Ez a rózsakeresztesek egyik legfontosabb és leginkább ismert jelképéből látható, abból, amit eddig soha nem értettek meg még a modern misztikusok sem. Ez a jelkép a pelikán, amely felhásítja a mellét, hogy hét kicsi gyereket megetesse – ez a Rózsa-Kereszt Testvéreinek valódi hitvallása, és a keleti titkos tanítás közvetlen származéka.

Brahmant (a semleget) Kálahamsa-nak nevezik, ami a nyugati orientalisták magyarázata szerint, az Örökkévaló Hattyút vagy libát jelenti, és így nevezik Brahmát, a Teremtőt is. Ezzel egy nagy tévedésre hívjuk fel a figyelmet. Brahman (a semleges) az, akire Hamsa-vâhánaként kellene hivatkozni, (Ó, amely a hattyút használja hordozójául) és nem Brahmát, a teremtet, aki az igazi Kálahamsa, míg Brahman (a semleges) Hamsa és A-hamsa, ahogyan ezt a Magyarázatokban ki fogjuk fejteni. Értsük meg, hogy a Brahmâ és a Parabrahman kifejezések nem azért használjuk itt, mert ezoterikus nevezéktanunkba tartoznak, hanem egyszerűen azért, mert a nyugati tanítványok jobban ismerik azokat. Mind a kettő teljesen egyenértékű a mi egy, három és hét magánhangzójú kifejezéseinkkel, amelyek az EGY MINDEN-t és az Egy „Mindent a mindenben”-t jelentik.

Ezek az alapfogalmakon nyugszik a Titkos Tanítás.

Nem volna itt helyénvaló, ha e fogalmakban rejlő észszerűség védelmére kelnénk, vagy ha azok bizonyításába bocsátkoznánk. Annak bemutatására sincs időnk, hogy ezek valójában benne vannak – bár nagyon gyakran félrevezető öltözékben – minden gondolatrendszerben vagy filozófiában, amely megérdemli ezt a nevet.

Amint az olvasó világosan megérti azokat, és meglátja a fényt, amelyet az élet minden kérdésére vetnek, nem lesz szüksége további bizonyításokra, mert igazságuk olyan nyilvánvaló lesz, mint a Nap az égen. Áttérünk tehát az ebben a kötetben ismertetett Stanzák anyagára, kiegészítve azokat egy dióhéjnyi összefoglalással, abban a reményben, hogy megkönnyítjük a tanítvány dolgát, ha néhány szóval elmagyarázzuk a Stanzák általános gondolatmenetét.

A kozmikus fejlődés története, ahogyan azt a Stanzák nyomon követik, úgyszólván ennek a fejlődésnek az elvont algebrai képlete. Ezért a tanulmányozó nem várhatja el, hogy megtalálja a beszámolót valamennyi szintről és átalakulásról, amelyek az egyetemes fejlődés első kezdete és jelenlegi állapotunk között megtörtént. Ilyen leírást adni lehetetlen volna, és érthetetlen lenne olyan emberek számára, akik még annak a létezési síknak a természetét sem tudják fel-fogni, amelyre jelenleg tudatuk korlátozódik.

A Stanzák tehát egy elvont formulát mutatnak be, amelyet a szükséges változtatásokkal minden fejlődésre alkalmazhatunk, a mi kicsiny Földünkre, a bolygói láncokra, amelynek ez a Föld egyik bolygója, a Naprendszerre, amelyhez ez a lánc tartozik, és így tovább, mindig feljebb emelkedve, amíg az elme elszédül, és az erőfeszítéstől kimerül.

A hét Stanza, amit ebben a kötetben ismertetünk, ennek az elvont formulának a hét időszakát képviseli. A fejlődési folyamat azon hét nagy szintjére vonatkoznak, és azokat írják le, amelyekről a *Purâna*-k „hét teremtként”, a *Biblia* pedig a teremtés „napjairól” beszélnek.

örökké változik, ezekben az érzékelhető megjelenésekben, amelyeket a világegyetem nekünk mutat, egy ismeretlen és megismerhetetlen erő, amelyről kénytelenek vagyunk elismerni, hogy határtalan a Térben, kezdet és vég nélküli az Időben”. Csupán a merész teológia törekszik arra, hogy megmérje a végtelent, és leleplezze az kifürkészhetlent és a megismerhetetlent, de a tudomány vagy a filozófia sohasem.

Az I. Stanza leírja az EGY MINDEN állapotát a Pralaya alatt, az újraébredő megnyilvánulás első megrezdülése előtt.

Egy pillanatnyi gondolkozás után megértjük, hogy egy ilyen állapot csak szimbolikusan fejezhető ki, azt leírni lehetetlen. De még képletesen is csak tagadó kifejezésekkel fogalmazható meg, mivel ez az önmagában való abszolútság állapota, így nem rendelkezhet olyan meghatározott tulajdonságokkal, amelyek arra szolgálnak, hogy pozitív kifejezésekben írjunk le tárgyakat. Ezért ezt az állapotot csak sejtetni lehet mindazoknak a legelvontabb tulajdonságoknak tagadó formáival, amelyeket az emberek a felfogó képességük számára elérhető legtávolabbi határokként inkább éreznek, mint megértenek.

A II. Stanza egy olyan szintet ír le, amelyet a nyugati elme szinte azonosnak lát az I. Stanzában említettel, így a különbség gondolatának kifejtése maga is egy egész értekezést kívánna. Ezért az olvasó intuíciójára és magasabb képességeire kell bízunk, hogy amennyire tudja, megértse a használt allegorikus kifejezések jelentését. Valójában emlékeztetnünk kell arra, hogy mindezekhez a Stanzákhoz inkább a belső képességekre van szükség, mint a fizikai agy közönséges felfogására.

A III. Stanza leírja a világegyetem életre való újraébredését a Pralaya után. Ecseteli a monádok felbukkanását az Egyben levő feloldottságuk állapotából, ami a világok kialakulásának legkorábbi és legmagasabb szintje. A monád fogalma olyan, ami egyaránt alkalmazható a legnagyobb naprendszerre vagy a legapróbb atomra.

A IV. Stanza a Világegyetem „Csírájának” szétválását mutatja be a tudatos Isteni Hatalmak hetes hierarchiájába. Ők az Egy Legfőbb Energia aktív megnyilatkozásai. Ők az egész megnyilvánult világegyetem tervezői, formálói és végül teremtoi, abban az egyetlen értelemben, amelyben a „teremtő” név felfogható. Ők hatják át és vezetik a világegyetemet, ők azok az értelmes Lények, akik a fejlődést irányítják és ellenőrzik, akik megtestesítik az Egy Törvény azon megnyilvánulásait, amelyeket a „természet törvényeiként” ismerünk.

Általában Dhyân Chohanokként ismerjük őket, bár a Titkos Tanításban különböző csoportjaik mindegyikének megvan a saját elnevezése.

A fejlődés e szintjéről a hindu mitológiában az „Istenek teremtetéseiként” beszélnek.

Az V. Stanza a világ kialakításának folyamatát írja le. Először a szétszórt kozmikus anyag, majd a „tüzes forgószél” egy csillagköd képződésének első szintje. Ez a csillagköd összehúzódik, és különböző átalakulásokon keresztül egy naprendszerre, esetleg bolygó-lánccá, vagy egyedi bolygóvá formálódik.

A VI. Stanza egy „Világ” kialakulásának további szintjeit ismerteti, és végigviszi egy ilyen világ fejlődését egészen a negyedik nagy időszakáig, amely megfelel annak az időszaknak, amelyben most élünk.

A VII. Stanza folytatja a történetet, és az ember megjelenéséig követi nyomon az élet leereszkedését, és ez zárja a Titkos Tanítás első könyvét.

A II. könyv témája az „Ember” fejlődése ebben a körben, Földünkön való első megjelenésétől addig az állapotig, ahol most tart.

A Stanzákat, amelyek az egyes fejezetek alaptételét alkotják, mindvégig modern, lefordított alakjukban adjuk meg, mert a feleslegesnél is rosszabb volna, ha még nehezebbé tennénk a témát azzal, hogy az eredeti ősi nyelvezetét használjuk talányos stílusával és szavaival. A *Dzjan Könyvéhez* írt eredeti szenzár magyarázatok és jegyzetek kínai, tibeti és szanszkrit fordításaiból kivonatokat készítettünk. Ezek most először jelennek meg európai nyelven. Szinte szükségtelen leszögeznünk, hogy itt csak részleteket közlünk a hét Stanzából. Ha teljes egészükben ismertetnénk azokat, a néhány magasan képzett okkultista kivételével senki sem értené meg. Arról sem kell biztosítanunk az olvasót, hogy a legtöbb avatatlanhoz hasonlóan az író, vagyis inkább a szerény feljegyző sem érti meg azokat a letiltott bekezdéseket. Hogy az olvasást megkönnyítsük, és hogy ne kelljen nagyon gyakran lábjegyzetekre hivatkoznunk, azt gondoltuk a legjobbnak, hogy összefésüljük a szöveget és a magyarázatokat, és inkább a

szanszkrit és tibeti tulajdonneveket használjuk az eredetiek helyett, amikor nem lehetett ezeket kikerülni. Azért is tettük ezt, mert az említett kifejezések mind elfogadott szinonimák, míg az eredeti kifejezéseket csak a Mester és csélái (tanítványai) használják egymás között.

Így, ha az I. Sloka fordításánál csak a főneveket és szakkifejezéseket használnánk, ahogyan a tibeti és a szenzár szövegek egyikében, az így nézne ki:

*Tho-ag Zhi-gyu-ban aludt hét Khorlo-n át. Zodmana-nak zhiba-ja. Minden Nyug ke-
bel. Konch-hog nem; Thyan-Kam nem; Lha-Chohan nem; Tenbrel Chugnyi nem;
Dharmakâya megszűnt; Tgenchang nem lett; Barnang és Ssa Ngovonyidj-ban; egyedül
Tho-og, Yinsin, Sun-chan és Yong-grub éjjelében (Paranishpanna), stb. stb.*

Ez így teljesen értelmetlen zagyvaságnak hangzana.

Mivel ezt a munkát az okkultizmus tanulóinak oktatására írtuk, és nem nyelvészek számára, bátran kerülhetjük az ilyen idegen kifejezéseket, amikor csak lehetséges. Kizárólag a lefordíthatatlan kifejezéseket hagytuk meg, ezek érthetetlenek volnának, ha jelentésüket nem magyaráznánk meg, viszont valamennyi ilyen kifejezést szanszkrit alakjában adjuk meg. Szükségtelen az olvasót emlékeztetnünk, hogy ezek szinte minden esetben a szanszkrit nyelv későbbi fejleményei, és az ötödik gyökérfajhoz tartoznak. A szanszkritot, ahogyan most ismerjük, nem beszélték az atlantisziak, és a legtöbb filozófiai kifejezést, amelyet a mahâbhâratai időszak utáni India rendszereiben használtak, nem találjuk meg a *Védákban*, de az eredeti Stanzákban sem fordulnak elő, hanem csak a velük egyenértékű kifejezések. A nem teozófus olvasó, ha úgy tetszik neki, tekintheti az itt következőket tündérmesének, vagy legjobb esetben álmodozók még be nem bizonyított elmélkedésének, legrosszabb esetben pedig egy olyan elméletnek, amely hozzáadódik a múlt, jelen és jövő sok tudományos hipotéziséhez, amik közül néhány már megdőlt, mások pedig még tartják magukat. Ez semmi esetre sem rosszabb, mint sok úgynevezett tudományos elmélet, de mindenesetre filozofikusabb és valószínűbb.

Tekintettel a szükséges bőséges magyarázatokra és értelmezésekre, a lábjegyzetekre történő hivatkozásokat a szokásos módon jeleztük, míg a Stanzák megmagyarázott mondatait betűkkel jelöltük. További anyag található a Szimbolizmusról szóló fejezetekben, amelyek gyakran teljesebb ismertetést adnak, mint a Magyarázatok.

I. RÉSZ: A KOZMIKUS FEJLŐDÉS

**HÉT STANZA A „DZYAN KÖNYVÉBŐL”
MAGYARÁZATOKKAL**

Sem van, sem nincs nem voltak, sem derült egek,
Sem messze nyúló téres égi boltozat.
Mi az, mi mindent eltakart? Mi volt a rejtő?
A víz fenéktelen mélysége volt-e az?
Nem volt halál – és mégsem volt semmi halhatatlan,
Nem volt határ az éj és nap között. Csak az
Egyetlen Egy lélegzett lélekzettelen,
És addig nem volt más Rajta kívül.
Sötétség volt és mindent sűrű ködbe burkolt
A mély homály – a fénynélküli óceán –
A rejtő méhben rejlő csíra, egy egész
Természet, megpezsduilt a forrongó melegre.

Ki a titok tudója? Itt ki hirdetője?
Honnan, honnan való e nagyszerű teremtés?
Maguk az Istenek később születtek -
Ki tudja, honnan jött e millió létező?
Azt, hogy honnan való e nagyszerű teremtés,
Akár maga akarta, vagy ha néma volt is,
A Legfőbb Látnok, Ő, ki fönt a mennybe trónol,
Ő tudja azt csupán – vagy tán még Ő se tudja.

(Rigveda, Mandala X. 129. 1-7.)

Öröklét távolába nézve . . .
Mikor a Földnek nem volt még alapja sem,
Voltál. S ha majd a földalatti láng
Szétzúzza börtönét, s a formát elnyeli,
Te mégis úgy leszel, mint voltál azelőtt,
S nem ismeresz változást, ha megszűnt az idő.
Végtelen gondolat! Ó, Isteni ÖRÖKLÉT.

*John Gay (1685 – 1732) A Thought on Eternity
(Gondolat az örökkévalóságról) Szabó Lőrinc fordítása.*

A KOZMIKUS FEJLŐDÉS DZYNAN STANZÁIBÓL

I. STANZA

1. Az Örökkévaló Szülő, mindenkor láthatatlan ruhájába burkolva, újból hét örökkévalóságon át szunnyadt.
2. Az Idő nem volt, mert az állandóság végtelen ölében aludt.
3. Az Egyetemes Elme nem volt, mert nem voltak Ah-hi-k, hogy magukba foglalják.
4. Az üdvösséghez vezető hét út nem volt. A nyomorúság nagy okai nem voltak, mert nem volt senki, aki őket előidézzé és senki, akit ők törbe csalhattak volna.
5. Egyedül a sötétség töltötte meg a határtalan mindenséget, mert az Atya, az Anya és a Fiú újra egy volt, a Fiú pedig még nem ébredt fel az új kerékre és azon való zárandoklatára.
6. A hét fenséges Úr és a hét Igazság megszűntek, és a Világegyetem, a szükségesség fia, elmerült a Paranishpanna-ban, hogy kilehelje őt az, ami van, és még sincs. Semmi sem volt.
7. A létezés okai megszűntek; a Látható, ami volt és a Láthatatlan, ami van, az Örökkévaló Nem-létezésben, az Egy Létezésben pihent.
8. Egyedül a létezés egyetlen formája terült el határtalanul, végtelenül, ok nélkül, álomtalan alvásban, és az Élet öntudatlanul lüktetett az Egyetemes Térben, mindenhol abban a Mindenütt-Jelenlétben, amelyet a Dangma Megnyílt Szeme érzékel.
9. De hol volt a Dangma, amikor a Világegyetem Álaya-ja a Paramârtha-ban volt, és a Nagy Kerék Anupâdaka volt?

II. STANZA

1. ...Hol voltak az Építők, a manvantarikus virradat fénylő fiai?... Az ismeretlen sötétségben, Ah-hi Paranishpanna-jukban. A nem-formából – a világ gyökeréből – a formát alkotók, a Devamâtri és Svabhâvat a nem-létezés üdvösségében pihentek.
2. ...Hol volt a csend? Hol voltak a fülek, hogy azt érzékeljék? Nem, nem volt se csend, se hang. Semmi, csak a szüntelen, örök lélegzet, amely nem ismeri önmagát.
3. Az óra még nem ütött, a Sugár még nem villant bele a Csírába, a Mâtripadma még nem duzzadt meg.
4. Szíve még nem nyílt meg az Egy Sugár befogadására, hogy innét lehullva, mint három, azután négygé váljon Mâyâ ölében.
5. A Hét Fiú még nem született meg a Fény hálójából. A Sötétség egyedül volt Atya-Anyá, Svabhâvat, Svabhâvat pedig a Sötétségben volt.
6. Ez a kettő a Csíra, és a Csíra Egy. A Világegyetem még az Isteni Gondolatban és az Isteni Kebelben rejtőzött.

III. STANZA

1. A hetedik örökkévalóság utolsó rezgése rezdül át a végtelenségben. Az Anya megduzzad, és mint a lóbusz bimbója, belülről kifelé terjeszkedik.

2. A rezgés végig suhan, gyors szárnyával megérintve az egész világegyetemet és a Csírá, amely a Sötétségben lakozik, a Sötétségben, amely az Élet szunnyadó vizei fölött lélegzik.
3. A Sötétség Fényt sugároz, és a Fény egy magányos sugarat bocsát le az anyamélységbe. A sugár átvillan a szűz tojáson, a sugár az örök tojáshoz rezgésre, és a nem-örök csírá elengedésére készíti, amely a világ-tojássá sűrűsödik.
4. Azután a Három a Négyre oszlik. A ragyogó esszencia belül is Hétté, kívül is Hétté válik. A fénylő tojás, amely önmagában Három, megalvad, és tejfehér pelyhekben terjed szét az Anya mélységeiben, a Gyökérben, amely az Élet óceánjában növekszik.
5. A Gyökér megmarad, a Fény megmarad, a Pelyhek megmaradnak, és mégis Oeaoohoo Egy.
6. Az Élet Gyökere benne volt a Halhatatlanság Óceánjának minden cseppjében, az Óceán pedig ragyogó fény volt, ami tűz, hő és mozgás volt. A sötétség elenyészett, és nem volt többé, eltűnt saját lényegében, a tűz és víz, az atya és anya testében.
7. Nézd, ó Lanoo! A Kettő ragyogó Gyermeke, a páratlan tündöklő Dicsőség, a Sötét Tér Fia, a Világos Tér, aki felmerül a nagy Sötét Vizek mélységeiből. Ez Oeaoohoo, a Fiatalabb, a ***. Felragyog, mint a Nap. Ő a Bölcsesség Lángoló Isteni Sárkánya. Az Egy Négy, és a Négy magához vesz Hármat, és az egyesülés létrehozza a Sapta-t, akiben benne van a Hét, amely Tridasha-vá, a Seregekké és a Sokaságokká válik. Nézd, felemeli a Fátylat, és kiteríti keletről nyugatra. Kirekeszti a felsőt, és meghagyja az alsót, hogy a nagy Ámitásként látható legyen. Kijelöli a Ragyogók helyét, és átváltoztatja a felsőbbet egy partnérküli Tűz-tengerré, az Egy Megnyilvánultat pedig a Nagy Vizekké.
8. Hol volt a Csíra, és hol volt most a Sötétség? Hol van a Láng szelleme, amely a lámpád-ban ég, ó Lanoo? A Csíra Az, és Az a fény, a rejtett, sötét apa fehér, fénylő fia.
9. A fény hideg láng, és a láng tűz, a tűz pedig hőt hoz létre, amely vizet hoz létre, az élet vizét a Nagy Anyában.
10. Az Atya-Anya egy hálót fonnak, amelynek felső vége a Szellemhez, az Egy Sötétség Fényéhez van erősítve, az alsó pedig annak árnyékos végéhez, az Anyaghoz, és ez a háló a Világegyetem, a Két Szubsztanciából egybeszöve, amely Svabhâvat.
11. Kiterjeszkedik, amikor a Tűz lehelete rajta van, összehúzódik, amikor az Anya lehelete megérinti. Azután a Fiak szétválnak, és eloszlanak, hogy a Nagy Nap végén anyjuk kebelébe visszatérjenek, és vele újra eggyé váljanak. Amikor lehül, ragyogó lesz, Fiai saját Énjeiken és szíveiken keresztül kiterjeszkednek, és összehúzódnak, átölelik a Végtelenséget.
12. Azután Svabhâvat kiküldi Fohatot, hogy megkeményítse az atomokat. Mindegyik a háló egy része. Mint egy tükör, visszatükrözik a „Magában-Létező Urat”, mindegyik önmaga is egy-egy világgá válik.

IV. STANZA

1. ...Hallgassatok, ti Föld fiai, tanítóitokra, a Tűz Fiaira. Tudjátok meg, hogy nincs sem első, sem utolsó, mert minden csak Egy: Szám, amely a Nem-számból ered.
2. Tudjátok meg, amit mi, az Első Hét leszármazottai, amit mi, akik az Ős-Lángból születünk, Apáinktól tanultunk...
3. A Fény ragyogásából – az örök sötétség sugarából – kipattantak a Térben az újra felébredt energiák: az Egy a Tojásból, a Hat és az Öt. Azután a Három, az Egy, a Négy, az Egy, az Öt – a Kétszer Hét, a Végösszeg. És ezek az Esszenciák, a Lángok, az Elemek, az Építők, a Szá-

mok, az Arûpa, a Rûpa és az erő, vagy az Isteni Ember – a Végösszeg. És az Isteni Embertől áradtak ki a formák, a szikrák, a szent állatok és a szent atyák hírnökei a szent négyen belül.

4. Ez volt a Hang Serege, a Hét Isteni Anyja. A Hét szikrái alárendeltek, és szolgálai a Hét közül az Elsőnek, a Másodiknak, a Harmadiknak, a Negyediknek, az Ötödiknek, a Hatodiknak és a Hetediknek. Ezeket hívják köröknek, háromszögeknek, kockáknak, vonalaknak és alakítóknak, mert így áll az Örök Nidâna – az Oi-Ha-Hou.

5. Az Oi-Ha-Hou, amely a Sötétség, a Határtalan vagy a Nem-Szám, Âdi-Nidâna Svâbhâvat, a O:

I. Az Âdi-Sanat, a Szám, mert ő Egy.

II. Az Ige Hangja, Svâbhâvat, a Számok, mivel ő Egy és Kilenc.

III. A „Forma nélküli Négyzet”.

És ez a Három, a O-be zárva a Szent Négy, és a Tíz az Arûpa Világegyetem. Azután jönnek a Fiak, a Hét Harcos, az Egy, a kihagyott Nyolcadik és Lehelete, amely a Fényhozó.

6. ... Azután a Második Hét, akik a Három által teremtetett Lipikák. Az elutasított Fiú Egy, a Fiú-Napok számtalanok.

V. STANZA

1. A Legelső Hét, a Bölcsesség Sárkányának első hét lélegzete hozza létre szent körforgó Leheletéből a Tüzes Forgószelet.

2. Akaratuk hírnökévé teszik. A Dzyu Fohattá válik, az Isteni Fiak – akiknek fiai a Lipikák – gyors Fia teljesíti visszatérő küldetését. Fohat a paripa, a Gondolat pedig a lovas. Vilámként halad át a tüzes felhőkön; hármat és ötöt és hetet lép a hét felső és a hét alsó régión keresztül. Felemeli hangját, és hívja a megszámlálhatatlan szikrát, és egymáshoz kapcsolja őket.

3. Ő az irányító szellemük és vezetőjük. Amikor munkáját megkezdi, szétválasztja az alsóbb birodalom szikráit, amelyek ragyogó hajlékukban lebegnek, és örömeikben rezegnek, és ezekből formálja a kerekek csíráit. A tér hat irányában helyezi el őket, és egyet a középre – a központi kereket.

4. Fohat spirális vonalakat rajzol, hogy a hatodikat egyesítse a hetedikkel – a Koronával. A Fény Fiainak egy-egy serege áll minden saroknál, a Lipikák pedig a középső kerékben. Azt mondják: „Ez jól van.” Az első Isteni Világ kész, az első most a második. Azután az „Isteni Arûpa” visszatükröződik Chhâyâ Loka-ban, Anupâdaka első ruhájában.

5. Fohat ötöt lép, és egy-egy szárnyas kereket épít a négyzet mindegyik sarkán a Négy Szent Egy és seregeik számára.

6. A Lipikák körülhatárolják a háromszöget, az első, a kockát, a másodikat és az ötszöget a tojáson belül. Ez a „Ne lépd át”-nak nevezett gyűrű azok számára, akik leszállnak, és felemelkednek, akik a Kalpa alatt a „Légy velünk” nagy napja felé haladnak... Így formálódott meg az Arûpa és a Rûpa; egy fényből hét fény; a hét mindegyikéből hétszer hét fény. A Kerekek vigyáznak a Gyűrűre...

VI. STANZA

1. A Könyörület és Tudás Anyjának, Kwan-Yin-nek, a Kwan-Yin-Tien-ben székelő Kwan-Shai-Yin Hármasságának hatalmánál fogva Fohat, az ő leszármazottaik lehelete, a Fiak Fia, előhívta az alsóbb mélységből Sien-Tchan képzeletbeli formáját és a hét elemet.
2. A Gyors és Ragyogó létrehozta a hét Laya-központot, amelyeken a „Légy velünk” nagy napjáig semmi sem győzedelmeskedik, és ráhelyezi a világegyetemet ezekre az örök alapokra, körülvéve Sien-Tchan-t az Elsődleges Csírákkal.
3. A hét közül először megnyilvánult egy, hat rejtett. Megnyilvánult kettő, öt rejtett. Megnyilvánult három, négy rejtve maradt. Négy létrejött, három rejtve maradt. Négy és egy tsan feltárult, két és egy fél rejtve maradt. Hatnak meg kell nyilvánulnia, egy félre téve. Végül hét kis kerék forog, egyik szüli a másikat.
4. Az idősebb Kerekék hasonlóságára építi azokat, és az el nem pusztuló központokra helyezi őket.
Hogyan építi őket Fohat? Összegyűjti a tüzes port. Gömböket készít a tűzből, átfut rajtuk és körülöttük, életet öntve beléjük, azután mozgásba hozza őket, egyeseket erre, másokat arra. Hidegek, felforrósítja őket. Szárazak, megnedvesíti őket. Ragyognak, legyezi és lehűti őket. Így cselekszik Fohat az egyik Virradattól a másikig, Hét Örökkévalóságon át.
5. A negyedikben a fiaknak azt mondják, hogy teremtsék meg képmásaikat. Egyharmaduk megtagadja. Kettő engedelmeskedik.
Kimondatik az átok. Meg fognak születni a negyedikben, szenvedni fognak, és szenvedést fognak okozni. Ez az első háború.
6. Az idősebb kerekék lefelé és felfelé keringtek... Az Anya sarjadéka megtöltötte az egészet. A Teremtők és a Rombolók csatáztak egymással, és csatáztak a Térért. A mag megjelenik, és folyton újra megjelenik.
7. Számítsd ki, ó Lanoo, ha ismerni akarod a kis kereked pontos korát. Negyedik küllője a mi anyánk. Érd el a Nirvanához vezető tudás negyedik ösvényének negyedik gyümölcsét, és érteni fogsz, mert látni fogsz.

VII. STANZA

1. Nézd az érző, forma nélküli élet kezdetét!
Először az istenit, az Anya-szellemtől valót, azután a szellemit, a Hármat az Egytől, a Négyet az Egytől, és az Ötöt, amelytől a Három, az Öt és a Hét. Ezek a háromszorosak és a négyszeresek lefelé, az Első Úr elmeszülte fiai, a Ragyogó Hét.
Ők azok, ó Lanoo, akik te, én és ő vagyunk. Ők, akik feletted és anyád, Bhûmi fölött öröködnék.
2. Az Egy Sugár megsokszorozza a kisebb sugarakat. Az élet megelőzi a formát, és az élet túléli az utolsó atomot. A számtalan sugáron keresztül az életsugár, az Egy olyan, mint a sok drágakövön áthúzott fonál.
3. Amikor az Egy Kettővé válik, megjelenik a háromszoros. A Három Egy, és ez a mi fonalunk, ó Lanoo, a Saptaparna-nak nevezett ember-növény szíve.
4. Ez a gyökér, a négy kanóc háromnyelvű lángja, ami sohasem hal meg. A kanócok a szikrák, amelyek a Hétből kicsapó, háromnyelvű lángból veszik lángjukat, az egy Hold sugarai és szikrái, amelyek visszatükröződnek a Föld valamennyi folyójának hömpölygő hullámaiban.
5. A szikra Fohat legfinomabb fonalán függ a lángból. Átutazik Mâyâ hét világán. Megáll az elsőben, ekkor fém és kő, átlép a másodikba, és íme – egy növény. a növény hétszer alakul át,

és egy szent állattá válik. Ezek egyesített tulajdonságaiból alakul ki Manu, a gondolkodó. Ki formálja meg őt? A hét élet és az egy élet. Ki fejezi be? Az ötszörös Lha. És ki tökéletesíti az utolsó testet? Hal, bűn és szóma...

6. A Hallgató Figyelő és az árnyéka közötti fonál az első szülöttől kezdve minden változással erősebbé és ragyogóbbá válik. A reggeli napfény dicsőséges déli ragyogásra változik...

7. „Ez a te jelenlegi kereked” – mondta a Láng a Szikrának. „Te vagy én magam, a képmásom és az árnyékom. Beléd öltözködtem, és te vagy a váhanom, a 'Légy velünk' napig, amikor te újra magammá és másokká válsz, magaddá és magammá.” Ekkor az építők, miután felvették első ruhájukat, leszállnak a ragyogó Földre, és uralkodnak az embereken – akik ők maguk...

[Így végződik a sötét, zavaros, szinte érthetetlen ősi elbeszélésnek ez a része. Most pedig megkíséreljük, hogy fényt gyűjtsünk ebben a sötétségben, érthetővé tegyük ezt a látszólagos értelmetlenséget.]

MAGYARÁZATOK

A HÉT STANZÁRÓL ÉS A BENNÜK SZEREPLŐ KIFEJEZÉSEKRŐL A STANZÁK ÉS SLOKÁK SZÁMOZÁSÁNAK MEGFELELŐEN.

I. STANZA

1. AZ ÖRÖKKÉVALÓ SZÜLŐ^{1/1}, MINDENKOR LÁTHATATLAN RUHÁJÁBA BURKOLVA, ÚJBÓL HÉT ÖRÖKKÉVALÓSÁGON ÁT SZUNNYADT.

A „Szülő”, a Tér az örök, mindig jelenlevő oka mindennek, a felfoghatatlan ISTENSÉG, amelynek „láthatatlan ruhái” minden anyag és a Világegyetem misztikus gyökere. A Tér az *egyetlen örök dolog*, amelyet a legkönnyebben elképzelhetünk, elvontságában megváltozhatatlan, és nem befolyásolja, hogy van vagy nincs benne tárgyasult Világegyetem. Minden értelemben dimenzió nélküli, és önmagában létező. „AZ”-ból az első elkülönülés a Szellem, amely mind a Szellemnek, mind az Anyagnak ok nélküli oka. Az Ezoterikus Káté tanítása szerint sem „határtalan üresség”, sem „feltételekhez kötött teltség”, hanem mind a kettő. Volt és mindig lesz.

Így a „ruhák” a meg nem különbözött Kozmikus Anyag noumenonját jelentik. Ez nem az az anyag, ahogyan ismerjük, hanem az anyag szellemi lényege, és az elvont értelemben vett Térrel együtt öröktől fogva létező, sőt vele egy. A gyökér-természet a látható anyagban levő finom, láthatatlan tulajdonságoknak is a forrása. Úgy is mondhatjuk, hogy az Egy Végtelen Szellem Lelke. A hinduk Mûlaprakriti-nek nevezik, és azt mondják, hogy ez az ős-állag, amely minden jelenség Upâdhi-jának, vagy hordozójának alapja, legyen akár fizikai, pszichikai vagy mentális. Ez az a forrás, ahonnan Âkâsha kisugárzik.

A „Hét Örökkévalóság” hét aeont vagy időszakot jelent. Az Örökkévalóság szónak – ahogyan ezt a keresztény teológia felfogja – nincs értelme az ázsiai ember számára, kivéve, ha az Egy Létezésre alkalmazzák. Ugyanígy az „örökkétartóság” kifejezés, amely csak a jövőre szóló örökkévalóságot jelent, sem egyéb, mint téves elnevezés.^{1/2} Ilyen szavak nem léteznek, és nem is létezhetnek a filozófiai metafizikában, és az egyházi kereszténység eljövételéig ismeretlenek voltak. A Hét Örökkévalóság, a hét periódust jelenti, vagyis azt az egy korszakot, mely időtartamban megfelel egy Manvantara hét periódusának, és kiterjed egy egész Mahâkalpa, vagyis a „Nagy Korszak” időtartamára, Brahmâ 100 évre, ami összesen 311,040,000,000,000 év. Brahmâ minden éve 360 Napból és ugyanannyi Éjszakából áll (a Chandrâyana vagy holdév szerint számítva), Brahmâ egy napja pedig 4,320,000,000 emberi évből áll. Ezek az Örökkévalóságok a legtitkosabb számítások közé tartoznak, amelyekben, ha a valódi összeghez akarunk eljutni, minden számnak 7^x alakúnak kell lennie, ahol az x a szubjektív, vagyis a valóságos világban levő ciklusok természete szerint változik. Minden számnak, amely a különféle ciklusokra vonatkozik, vagy azokat képviseli a legnagyobbtól a legkisebbig a tárgyasult, vagyis nem valóságos világban, szükségszerűen a hét többszörösének kell lennie. Ehhez a kulcsot nem adhatjuk meg, mert ebben rejlik az ezoterikus számítások titka, ennek pedig közönséges számítások esetében nincs értelme. „A hetes szám – mondja a *Kabbala* – az Isteni Misztériumok nagy száma”, a tízes szám minden emberi tudás száma

^{1/1} A Tér

^{1/2} A *Vishnu Purâna* II. kötet VIII. fejezete azt mondja: „A halhatatlanság a Kalpa végéig tartó létezést jelenti”, és Wilson, a fordító, jegyzetben hozzászól: „A *Védák* szerint csak ez az, ami az istenek halhatatlansága (vagy örökkévalósága) alatt értendő. Ők az egyetemes felbomlás (vagy Pralaya) végén megsemmisülnek”. Az ezoterikus filozófia pedig azt mondja: „Ők nem ’megsemmisülnek’, hanem *újra feloldódnak*”.

(a pythagoraszi dekád), az 1000 a tízes szám a köbön, és ezért a 7000 szintén szimbolikus jelentésű. A Titkos Tanításban a 4-es szám és számjegy a hímnem jelképe, de csak az absztrakció legmagasabb síkján, az anyagi síkon a 3 a hímnemű, és a 4 a nőnemű, a függőleges és a vízszintes a szimbolizmus negyedik szintjén, amikor ezek a jelképek a nemző-erők jeleivé váltak a fizikai síkon.

I. STANZA – *Folytatás*

2. AZ IDŐ NEM VOLT, MERT AZ ÁLLANDÓSÁG VÉGTELEN ÖLÉBEN ALUDT.

Az idő csupán érzékcshalódás, amelyet tudatunk állapotainak egymásutánja idéz elő, miközben az örök állandóságon áthaladunk, és ahol nincs tudat, amelyben ez az illúzió létrejöhet, ott nem létezik, hanem „alszik”. A jelen csak egy matematikai vonal, amely az örök állandóság azon részét, amelyet jövőnek nevezünk, elválasztja attól, amelyet múltnak hívunk. A világon semminek nincs valódi állandósága, mert semmi sem marad változatlan – vagyis ugyanaz – a másodperc billiomod részéig sem. Az az érzés, amely az idő felosztásának valódiságából keletkezik, és amit jelenként ismerünk, a dolgok érzékeink által közvetített, pillanatnyi felvillanásának vagy a felvillanások sorozatának elmosódottságából ered, amint ezek a dolgok az eszmények világából – amelyet jövőnek hívunk – átmennek az emlékek birodalmába, amelyet múltnak nevezünk. Ugyanígy megtapasztaljuk az állandóság érzetét a pillanatig tartó villamos szikránál is, a szem recehártyájára gyakorolt, elmosódott és folyamatos hatás következtében. A valódi személy vagy tárgy nem csak abból áll, amit egy adott pillanatban belőle látunk, hanem valamennyi különböző és változó állapot összességéből tevődik össze, az anyagi formában való megjelenésétől kezdve a Földről való eltűnéséig. Ezek az „összességek” azok, amelyek öröktől fogva léteznek a jövőben, és fokozatosan áthaladnak az anyagon, hogy örökre a múltban létezzenek. Senki sem mondaná, hogy a tengerbe ejtett fémrúd akkor kezdett létezni, amikor elhagyta a levegőt, és megszűnt létezni, amikor a vízbe került, és hogy a rúd maga csupán abból a keresztmetszetből állt, amely bármely adott pillanatban egybeesett azzal a matematikai síkkal, amely elválasztja, ugyanakkor azonban egyesíti is a levegőt az óceánnal. Így van ez a személyekkel és a tárgyakkal, amelyek a „lesz”-ből kihullnak a „volt”-ba, a jövőből a múltba. A jelen érzékeink számára bármely pillanatban úgy mond egy keresztmetszet, egész lényünké, amint útjukon átlépnek az egyik örökkévalóságból a másikba, keresztül az időn és a téren (mint anyagon). Ez a két örökkévalóság alkotja az állandóságot, bárminek kizárólag ebben van valóságos létezése, ha érzékeink alkalmasak lennének arra, hogy ezt a létezést felismerjék.

I. STANZA – *Folytatás*

3. AZ EGYETEMES ELME NEM VOLT, MERT NEM VOLTAK AH-HI-K^{1/3}, HOGY MAGUKBA FOGLALJÁK.^{1/4}

Az „elme” a tudat állapotai összességének a neve, amelyeket a gondolat, akarat és érzelem csoportjaiba osztunk. Mély álomban a fogalomalkotás megszűnik a fizikai síkon, az emlékezet pedig felfüggesztődik, így erre az időre az „elme nincs”, mert az a szerv, amelyen keresztül az Én megnyilvánítja a fogalomalkotást és az emlékeztetést, az anyagi síkon ideiglenesen megszűnt működni. Egy-egy noumenon a létezés bármely síkján csak úgy válhat jelenséggé, ha ezen a síkon megfelelő alapon vagy eszközön keresztül megnyilvánul, és a Pralayanak nevezett pihenés hosszú éjszakája alatt, amikor minden létező feloldódott, az „Egyetemes Elme” megmarad a mentális tevékenység állandó lehetőségeként, vagy az elvont, abszolút

^{1/3} Mennyei lények.

^{1/4} És ettől kezdve megnyilvánítsák.

gondolatként, amelynek az elme a konkrét, viszonylagos megnyilvánulása. Az Ah-Hi-k (Dhyân Chohan-ok) a szellemi lények együttes sokasága, ők a kereszténység angyali seregei, a zsidók Elohim-je és a „Hírnökei”, akik az isteni, vagyis az egyetemes gondolat és akarat megnyilvánulására szolgáló eszközök. Ők azok az értelmes erők, amelyek a természetnek a „törvényeket” adják, és ezeket a természetben működtetik, miközben ők maguk is törvények szerint működnek, amelyeket hasonló módon náluk is magasabb hatalmak rájuk szabtak; de mégsem a természet erőinek „megszemélyesülései”, amint ezt tévesen gondolják. A szellemi lények e hierarchiája, amelyen keresztül az Egyetemes Elme működésbe lép, olyan, mint egy hadsereg – tényleg sereg –, amelynek segítségével egy nemzet hadereje megnyilvánul, és amely hadtestekből, hadosztályokból, dandárokból, ezredekéből, stb. áll. Mindegyiknek megvan a maga egyénisége, vagy élete, a korlátolt működési szabadsága és korlátolt felelőssége. Mindegyiket egy nagyobb egyéniség foglalja magában, az érdekei pedig ez alá vannak rendelve, és mindegyik maga is kisebb egyéniségekből áll.

I. STANZA – *Folytatás*

4. AZ ÜDVÖSSÉGHEZ^{1/5} VEZETŐ HÉT ÚT NEM VOLT (a). A NYOMORÚSÁG^{1/6} NAGY OKAI NEM VOLTAK, MERT NEM VOLT SENKI, AKI ŐKET ELŐIDÉZZE, ÉS SENKI, AKIT ŐK TÖRBE CSALHATTAK VOLNA (b).

(a) „Hét Ösvény” vagy „Út” vezet a Nem-Létezés boldogságához, amely az abszolút Lény, Létezés és Tudat. Ezek nem voltak, mert a Világegyetem addig üres volt, és csupán az Isteni Gondolatban létezett.

(b) Mert az... a tizenkét Nidâna vagy a létezés oka. Mindegyik az őt megelőző ok okozata, ugyanakkor az utána következő oka. A Nidâna-k teljes száma a négy igazságon alapul, ami különösen a Hînayâna rendszert jellemző tanítás.^{1/7} Az egymásba fűzés törvénye folyamának elméletéhez tartoznak, amely létrehozza az érdemet és érdemtelenséget, végül pedig teljes lendületbe hozza a Karmát. Ez a rendszer azon a nagy igazságon alapul, hogy az újraszületéstől félnünk kell, mivel az e világban való létezés csak szenvedést, nyomort és fájdalmat hoz magával az ember számára. Maga a halál sem tudja az embert ettől megszabadítani, mivel a halál csupán a kapu, amelyen át egy másik földi életbe lép, miután annak küszöbén a – Devachanban – egy kicsit megpihent. A Hînayâna rendszer vagy a Kis Kocsi iskolája nagyon ősi képződmény, míg a Mahâyâna vagy a Nagy Kocsi iskolája egy későbbi korszakból származik, mivel Buddha halála után keletkezett. Mégis az utóbbi tanításai olyan régiak, mint a hegyek, amelyekben ősrégi idők óta ilyen iskolák voltak. Mind a Hînayâna, mind a Mahâyâna iskola tulajdonképpen ugyanazt a tant hirdetik. Yâna vagy kocsi, egy misztikus kifejezés, mind a két „kocsi” emlékezetünkbe vési, hogy az ember megszabadulhat az újraszületések szenvedéseitől, sőt még a Devachan hamis boldogságától is, ha bölcsességre és tudásra tesz szert, mert egyedül ez oszlathatja el az érzéksalódás és tudatlanság következményeit.

Mâyâ vagy az érzéksalódás az az elem, amely minden véges dologgal együtt jár, mert minden, ami létezik, csak viszonylagos, nem pedig abszolút, valóság, mivel a megjelenés, amelyet a rejtett noumenon minden megfigyelővel szemben magára ölt, a megfigyelő megismerő képességétől függ. A civilizálatlan ember gyakorlatlan szemének egy festmény először színes foltok és sávok értelmetlen zavarra, míg a művelt ember szeme azonnal egy arcot vagy egy tájat lát. Semmi sem állandó, kivéve az egyetlen rejtett abszolút Létezést, amely magába foglalja valamennyi valóság noumenonját. A lét bármely síkjába tartozó lények, egészen a

^{1/5} Nirvâna. Kínában Nippang, Burmában Neibban, Indiában Moksha.

^{1/6} Nidâna és Mâyâ. A „12” Nidâna (tibeti nyelven Ten-brel Chug-nyi) a létezés legfőbb okai, a létrehozott okok láncolatából eredő okozatok.

^{1/7} Lásd: Wassilief: *Der Buddhismus*, 97-128. oldalak.

legmagasabb Dhyân Chohanok-ig, többé-kevésbé olyanok, mint egy diavetítővel színtelen ernyőre kivetített árnyak. Ezzel együtt minden dolog relatíve valódi, mert a megismerő szintén csak egy tükörkép, és a megismert dolgok ezért az ő számára épp olyan valódiak, mint ő maga. Bármilyen valóságuk is legyen a dolgoknak, azt bennük keresnünk kell, mielőtt vagy miután az anyagi világon felvillanásként áthaladtak. Ugyanis bármilyen létezést mindaddig nem ismerhetünk meg közvetlenül, amíg olyanok az érzékszerveink, hogy csak az anyagi létezésről tudósítják tudatunkat. Bármilyen síkon működjön is a tudatunk, arra az időre mi is, az e síkhoz tartozó dolgok is számunkra az egyetlen valóságok. Amint azonban a fejlődés lépcsőjén emelkedünk, észrevesszük, hogy azokon a fokokon, amelyeken már áthaladtunk, összetévesztettük az árnyékokat a valóságokkal, és hogy az Én felfelé történő haladása fokozatos felébredések sorozata, és minden előrelépés azt a gondolatot kelti, hogy most, végre elértük a „valóságot”. De a Mâyâ által okozott érzécsalódásoktól csak akkor szabadulunk meg, amikor elérjük az abszolút Tudatot, és a magunkét egyesítjük vele.

I. STANZA – Folytatás

5. EGYEDÜL A SÖTÉTSÉG TÖLTÖTTE MEG A HATÁRTALAN MINDENSÉGET (a), MERT AZ ATYA, AZ ANYA ÉS A FIÚ ÚJRA EGY VOLT, FIÚ PEDIG MÉG NEM ÉBREDT FEL AZ ÚJ KERÉKRE^{1/8} ÉS AZON VALÓ ZARÁNDOKLATÁRA (b).

(a) „A Sötétség az Atya-Anyá, a Fény a fiaik” – mondja egy régi keleti közmondás. A fényt csak úgy képzelhetjük el, hogy valamilyen fényforrásból ered, ami az oka. Mivel pedig az ős fény esetében ez a forrás ismeretlen, bár az értelem és a logika erősen megkívánja, hogy legyen, ezért nevezzük értelmi szempontból „Sötétségnek”. Ami a kölcsön vett vagy másodlagos fényt illeti, bármi is legyen a forrása, az csupán ideiglenes, mâyâvikus jellegű lehet. A sötétség tehát az örök anyaméh, amelyben a fény forrásai megjelennek és eltűnnek. Itt, a mi síkunkon a sötétséghez nem kell semmi, hogy belőle fény legyen, sem a fényhez, hogy sötétség legyen. Egymással felcserélhetők, és tudományos szempontból a fény csak a sötétség egyik formája, és viszont. Mégis mindkettő ugyanazon noumenon jelensége, ami a tudományos elme számára abszolút sötétség, és csak szürke félhomály az átlag misztikus észlelés számára, bár a beavatott spirituális szeme számára abszolút fény. Hogy mennyire vesszük észre a fényt, amely a sötétségben világít, az látóképességünktől függ. Ami nekünk fény, az egyes rovarok számára sötétség, és a tisztánlátó világosságot lát ott, ahol a normál szem csak feketeséget érzékel. Amikor az egész világegyetem álomba merült, tehát visszatért egyetlen eredeti elemébe, akkor sem fény-központ nem volt, sem a fényt érzékelő szem, és szükségképpen sötétség töltötte be a határtalan mindenséget.

(b) Az „Atya” és az „Anyá” a férfi és a női princípium a gyökertermészetben, az ellentétes sarkok, amelyek minden dologban, a Kozmosz minden síkján megnyilvánulnak, vagy kevésbé allegorikus megközelítéssel a Szellem és az Anyag, amelyek eredője a Világegyetem, vagyis a „Fiú”. Ők „újra egyek”, amikor Brahmâ Éjjelén, a Pralaya alatt, a tárgyiasult Világegyetemben minden visszatért egyetlen első és örök okába, hogy a következő virradatkor újra megjelenjen, ahogyan ezt periodikusan megteszi. Kârana – az örök ok – egyedül volt. Még világosabban mondva: Kârana egyedül van Brahmâ Éjjelei alatt. A korábbi tárgyiasult világegyetem felolvadt az egy eredeti és örök okában, és úgymond feloldott állapotban van a térben, hogy újra elkülönüljön és kikristályosodjon a következő manvantarikus virradatkor, ami Brahmâ –

^{1/8} A „Kerék” fogalom az a szimbolikus kifejezés egy világra vagy bolygóra, ami megmutatja, hogy a régiek tudták, hogy Földünk egy keringő bolygó, nem pedig egy mozdulatlan négyszög, amint ezt néhány keresztény egyházatya tanította. A „Nagy Kerék” létezési ciklusunk, vagyis a Mahâkalpa egész időtartama, azaz a hét bolygóból vagy gömbből álló láncunk teljes körforgása a kezdetétől a végéig. A „Kis Kerek” a köröket jelentik, ezekből szintén hét van.

a világegyetem szimbóluma – új Napjának, vagyis új tevékenységének kezdete. Ezoterikus kifejezéssel Brahmâ az Atya-Anya-Fiú, vagy a Szellem, Lélek és Test egyszerre, mindegyik egy jellegzetesség megszemélyesített szimbóluma, és minden sajátosság vagy tulajdonság az Isteni Lélegzet fokozatos kiáradása ciklikus elkülönülésében, involúciónálisan és evolúciónálisan. Kozmikus-fizikai értelemben ez a világegyetem, a bolygói lánc és a Föld, tisztán szellemi értelemben az Ismeretlen Istenség, a Bolygói Szellem és az Ember, a kettő fia, a Szellem és az Anyag teremtménye, és ezek egyik megnyilvánulása, amikor a „kerekek” vagy a Manvantarák alatt periodikusan megjelenik a Földön.

I. STANZA – Folytatás

6. A HÉT FENSÉGES ÚR ÉS A HÉT IGAZSÁG MEGSZÜNTEK (a), ÉS A VILÁGEGYETEM, A SZÜKSÉGESSÉG FIA ELMERÜLT A PARANISHPANNA-BAN^{1/9} (b), HOGY KILEHELJE ŐT AZ, AMI VAN, ÉS MÉG SINCS. SEMMI SEM VOLT (c).

(a) A „Hét Fenséges Úr” a Hét Teremtő Szellem, a Dhyân Chohan-ok, akik a héber Elohimnek felelnek meg. Ez az arkangyalok ugyanazon hierarchiája, amelyhez a keresztény teogóniában Michael, Gábiel és mások tartoznak. Míg azonban például Michael a dogmatikus latin teológiában csak valamennyi hegyfokra és öbölre vigyázhat, addig az ezoterikus rendszerben a Dhyânik egymás után vigyáznak bolygói láncunk egy-egy körére és egy-egy nagy gyökérfajára. Azt is mondják róluk, hogy ők küldik ki Bodhisattváikat, a Dhyâni-Buddhák emberi megfelelőit minden kör és faj idején. A „hét igazságból” és kinyilatkoztatásból vagy inkább feltárt titokból még csak négyet adtak át nekünk, mivel még csak a negyedik körben vagyunk, és eddig a világnak is csak négy Buddhája volt. Ez nagyon bonyolult kérdés, és később kimerítőbben fogjuk tárgyalni.

Eddig „csak négy igazság és négy *Véda* van” – mondják a hinduk és a buddhisták. Hasonló okból ragaszkodott Irenaeus négy evangélium szükségességéhez. Mivel azonban egy kör kezdetén minden új gyökérfajnak külön kinyilatkoztatásának és kinyilatkoztatóinak kell lenniük, a következő kör el fogja hozni az ötödiket, a következő a hatodikat, és így tovább.

(b) „Paranishpanna” az Abszolút Tökéletesség, amelyet minden létező elér a tevékenység egy nagy időszaka, vagy Mahâmanvantara végén, és amelyben megpihen a nyugalom következő időszakában. Tibeti nyelven ezt „Yong-Grub”-nak nevezik. A Yogâchârya iskola idejéig a Paranirvâna igazi természetét nyilvánosan tanították, azóta azonban teljesen ezoterikussá vált. Ez az oka, hogy olyan sok ellentmondó értelmezés van róla. Csak egy valódi idealista értheti meg ezt. A Paranirvânâ-t kivéve mindent képzeletbelinek kell tekintenie annak, aki meg akarja érteni ezt az állapotot, és aki meg akarja tudni, hogy a Nem-Én, az Üresség és a Sötétség hogyan lehet Három az Egyben, és ez az egyedüli önmagában-létező és tökéletes. Azonban csak relatív értelemben abszolút, mert még abszolútabb tökéletességnek kell teret adnia a következő aktivitási periódus magasabb színvonalú kiválóságának megfelelően, mint ahogyan egy tökéletes virágnak meg kell szünnie tökéletes virágnak lennie, és el kell hervadnia, hogy tökéletes gyümölcsé fejlődjön – ha szabad ezt a sántító hasonlatot használnunk.

A Titkos Tanítás azt tanítja, hogy fokozatosan fejlődik minden, a világok éppúgy, mint az atomok, és hogy ennek a bámulatos fejlődésnek sem felfogható kezdete, sem elképzelhető vége nincs. A mi „Világegyetemünk” csak egy a végtelen sok világegyetem közül, valamenyny a „Szükségesség Fia”, mert láncszemek a világegyetek nagy kozmikus láncában, mindegyik okozat az elődjével és ok az utódjával szemben.

A Világegyetem megjelenését és eltűnését úgy ábrázolják, mint a „Nagy Lélegzet” egy ki- és belégzését. A „Nagy Lélegzet” örökkévaló, és mivel Mozgás, azért az Abszolút három szimbóluma közül az egyik, a másik kettő az Absztrakt Tér és az Állandóság. Amikor a Nagy

^{1/9} Abszolút Tökéletesség, Paranirvâna, ami Yong-Grub.

Lélegzet kiáramlik, Isteni Lélegzetnek nevezik, és a Megismerhetetlen Istenség – az Egy Létezés – lélegzésének tekintik. Ez az Istenség úgy mond egy gondolatot lehel ki, amely a Koszmoszá válik. Ugyanígy van, amikor az Isteni Lélegzet belélegzik, a világegyetem eltűnik a Nagy Anya kebelében, aki azután „örökké láthatatlan ruhájába burkolva” alszik.

(c) Az alatt, „ami van, és még sincs”, magát a Nagy Lélegzetet értjük, amiről csak Feltétlen Létezésként beszélhetünk, de nem képzelhetjük el a Létezés bármilyen formájaként, amelyet megkülönböztethetnénk a Nem-Létezéstől. A három időszak – a jelen, a múlt és a jövő – az ezoterikus filozófiában egységes idő, mert a három csak a jelenségek síkjához való viszonyában összetett szám, de a noumenon-ok birodalmában nincs absztrakt érvényességük. Az írás azt mondja: „A múlt idő egyúttal a jelen idő és a jövő idő is, amely bár nem jött létre, mégis megvan”, ez Prasanga Madhyamika tanításnak egyik tétele, akinek dogmáit ismerik, amióta a tisztán ezoterikus iskolától elvált.^{1/10} Röviden: az állandóságról és az időről alkotott, összes elképzelésünket érzékelésünkből vezetjük le, a képzettársítás törvénye szerint. Bár szétválaszthatatlanul egybefonódnak az emberi tudás viszonylagosságával, mégsem létezhetnek, csakis az egyéni Én tapasztalatában, és elmúlnak, amikor az Én fejlődési útja eloszlatja a jelenségekben való létezés illúzióját. Mi lehet más például az idő, mint tudati állapotaink körképszerű egymásutánja? Egyik Mester szavaival: „Bánt, hogy ezt a három ügyetlen szót kell használnom – múlt, jelen és jövő –, amelyek a szubjektív egész tárgyiasult fázisainak gyarló fogalmi, és a célra épp olyan kevésbé alkalmasak, mint a balta művészi faragásra”. Filozófiai alapigazság, hogy *Paramâtha*-ra kell szert tennünk, nehogy túl könnyen Samvriti prédájává váljunk.^{1/11}

I. STANZA – Folytatás

7. A LÉTEZÉS OKAI MEGSZŰNTEK, (a) A LÁTHATÓ, AMI VOLT ÉS A LÁTHATATLAN, AMI VAN, AZ ÖRÖKKÉVALÓ NEM-LÉTEZÉSBEN, AZ EGY LÉTEZÉSBEN PIHENT (b).

(a) „A Létezés okai” nemcsak a tudomány előtt ismert fizikai okokat jelentik, hanem a metafizikai okokat is, ezek közül a legfőbb a létezés vágya, amely a Nidâna és a Mâyâ eredménye. Ez az érzékelő életre irányuló vágy megmutatkozik mindenben, az atomtól a Napig, és az Isteni Gondolat visszatükröződése, amely tárgyiasult létezéssé hajtott ki, egy törvénnyé, hogy a Világegyetemennek léteznie kell. Az ezoterikus tanítás szerint e feltételezett vágy és minden létezés valódi oka örökre rejtett marad, és első kiáradásai a legteljesebb absztrakciók, amiket csak az értelem kigondolhat. Szükségképpen fel kell tételeznünk, hogy ezek az absztrakciók jelentik az anyagi Világegyetem okát, ami az érzékek és az értelem számára megjelenik, és ők húzódnak meg a másodrendű és alárendelt természeti erők mögött, amelyeket a minden kor tömegei emberi alakba öltöztetve, Istenként vagy istenekként imádtak. Lehetetlen bármit is úgy elképzelnünk, hogy ne legyen oka, ezt megpróbálva elkábul a fejünk. Ez gyakorlatilag az az állapot, amelyhez az értelemnek végül el kell jutnia, amikor megpróbáljuk visszafelé követni az okok és okozatok láncát. De mind a tudomány, mind a vallás sokkal gyorsabban ugrik erre a kábult állapotra, mint ahogyan szükséges, mert nem ismerik a metafizikai absztrakciókat, amelyek a fizikai megtestesülések egyedüli felfogható okai. Ezek az absztrakciók egyre konkrétebbé válnak, amint közelednek létezésünk síkjához, míg végül az anyagi világegye-

^{1/10} Lásd: Dzungarian *Mani Kumbum*: „Book of the 10.000 Precepts”, valamint Wassilief: *Der Buddhismus*, 327 és 357. oldalak, stb.

^{1/11} Világosabban mondva: Valódi öntudatra kell szert tennünk, hogy megérthessük Samvriti-t, vagyis „az ámitás eredetét”. Paramârtha rokonértelmű a Svasamvedanâ szanszkrit kifejezéssel, vagyis „visszatükröződés, amely önmagát elemzi”. A Paramârtha jelentését a Yogâchâryák másképpen értelmezik, mint a Mâdhyamikák, de egyik sem magyarázza meg a kifejezés valódi és igazi ezoterikus értelmét.

tem formájában jelennek meg egy olyan folyamat során, ami a metafizikait fizikaivá változtatja, hasonlóan ahhoz a folyamathoz, amellyel a gőzt vízzé lehet sűríteni, a vizet pedig jéggé fagyasztani.

(b) Az „Örökkévaló Nem-Létezés” gondolata, amely az „Egy Létezés”, paradoxonnak tűnik bárkinek, aki elfelejti, hogy a Létezésről alkotott fogalmainkat a jelenlegi létező tudatunkra korlátozzuk, így egy meghatározott fogalmat alkotunk egy általános helyett. Ha egy magzat a mi terminológiánk szerint gondolkozna, akkor a létezésről alkotott fogalmát szükségszerűen hasonlóképpen az anyaméhben belüli életre korlátozná, mert egyedül csak ezt ismeri. És ha tudatának meg akarná magyarázni a születés utáni élet fogalmát (ami számára a halál), akkor követhető adatok híján és az ilyen adatok megértési képessége hiányában ezt az életet valószínűleg így határozná meg: „nem-létezés, ami a valódi létezés”. Esetünkben az Egy Létezés minden noumenon noumenon-ja, amikről tudjuk, hogy minden jelenség alapjául szolgálnak, és ezek adják a jelenségeknek a valóság árnyékát, amellyel rendelkeznek. Jelenleg azonban a noumenonok megismeréséhez az érzékszerveink is, az értelmi képességünk is hiányzik. A bányász szabad szeme lehet, hogy nem ismeri fel az egy tonna aranytartalmú kvarcitban elszórt, észrevehetetlen arany atomokat, mégis tudja nemcsak azt, hogy ott vannak, de azt is, hogy csak ezek adnak a kvarcitnak bármilyen meghatározható értéket. Az arany kvarcittal való ilyen kapcsolata talán némileg megvilágíthatja a noumenon-ok jelenségekkel való kapcsolatát. Csak a bányász tudja, milyen lesz az arany, amikor a kvarcitból kivonják, míg a közönséges halandónak elképzelése sincs a dolgok valóságáról, ha azokat elválasztják a Mâyâtól, amely lefátyolozza és elrejtí azokat. Egyedül a beavatott, elődjének számtalan nemzedéktől szerzett tudásától gazdagon irányítja „Dangma szemét” a dolgok lényegére, amelyre semmiféle Mâyâ-nak nem lehet befolyása. Itt válnak azután rendkívül fontossá az ezoterikus filozófia Nidánákkal és a Négy Igazsággal kapcsolatos tanításai, de ezek a tanítások titkosak.

I. STANZA – Folytatás

8. EGYEDÜL, A LÉTEZÉS EGYETLEN FORMÁJA (a) TERÜLT EL HATÁRTALANUL, VÉGTELENÜL, OK NÉLKÜL, ÁLOMTALAN ALVÁSBAN (b), ÉS AZ ÉLET ÖNTUDATLANUL LÜKTETETT AZ EGYETEMES TÉRBEN, MINDENHOL ABBAN A MINDENÜTT-JELENLÉTBEN, AMELYET A DANGMA^{I/12} MEGNYÍLT SZEME ÉRZÉKEL.

(a) A modern gondolkodás hajlamos arra, hogy visszatérjen a nyilvánvalóan rendkívül eltérő dolgok homogén alapjának ősi eszméjéhez, a homogenitásból kifejlődött heterogenitáshoz. A biológusok korunkban a homogén protoplazmát keresik, a kémikusok pedig az őanyagot, miközben a tudomány azt az erőt kutatja, amelynek különböző formái az elektromosság, a mágnesség, a hő, stb. A Titkos Tanítás ezt az eszmét átviszi a metafizika birodalmába, és feltételezi a „Létezés egyetlen formáját”, ami minden dolog alapja és forrása. De talán az a kifejezés, hogy a „Létezés egyetlen formája”, nem is egészen helyes. A szanszkrit Prabhavâpyaya szó azt jelenti, hogy „a hely, vagy inkább a sík, amelyből minden dolog ered, és amelyben minden felolvad”, ahogyan egy magyarázó mondja. Ez nem a „Világ Anyja”, ahogyan Wilson fordította^{I/13}, mert Jagad Yoni – amint Fitzedward Hall bebizonyította – nem

^{I/12} Indiában „Shiva szemének” hívják, azonban a nagy hegyláncon túl ezoterikus kifejezésmóddal „Dangma megnyílt szemeként” ismerik. Dangma egy megtisztult lelket jelent, olyan embert, aki Jívanmukta lett, a legmagasabb adeptus, vagyis inkább úgynevezett Mahâtma. Az ő „Megnyílt szeme” a látnok benső, spirituális szeme, és az ezen keresztül megnyilvánuló képesség nem a közönséges értelemben vett tisztánlátás, vagyis a távolbalátás képessége, hanem inkább a szellemi intuíció, amellyel közvetlen és biztos tudást szerezhetünk. Ez a képesség szorosan összefügg a „harmadik szemmel”, amelyet a mitológiai hagyomány bizonyos emberfajoknak tulajdonít.

^{I/13} *Vishnu Purâna*, I. 21.

annyira a „Világ Anyja”, vagy a „Világ Méhe”, mint inkább a „Világegyetem Anyagi Oka”. A Purâna-magyarázók szerint ez Karâna, az „Ok”, de az ezoterikus filozófia szerint *ennek az oknak ideális szelleme*. Másodlagos állapotában ez a buddhista filozófus Svabhâvat-ja, az örök ok és okozat, a mindenütt-jelenlevő, mégis absztrakt, az önmagában-létező alakítható Lényeg, és minden dolog gyökere ugyanabból a kettős megvilágításból nézve, mint ahogyan a vedantista Parabrahman-jára és Mûlaprakriti-jére tekint, a két aspektusú egy. Valóban rendkívüli dolognak látszik, hogy nagy tudósok a Vedanta és különösen az Uttara Mîmânsâ lehetőségén töprengenek, amely „a buddhisták tanításából keletkezett”, mikor éppen ellenkezőleg, a buddhizmus, Gautama Buddha tanítása az, amit a Titkos Tanítás tételei „életre hívtak”, és teljesen azokon alapulnak. A Titkos Tanítás az, amelyen az Upanishadok^{I/14} is nyugszanak, és amelyből megpróbálunk itt egy részleges áttekintést közölni. Shri Shankarâchârya tanítása szerint ez az érvelés cáfolhatatlan.^{I/15}

(b) Az „álomtalan alvás” a keleti ezotériában ismert hét tudati állapot egyike. Ezen állapotok mindegyikében az elme más-más része lép működésbe, vagy ahogyan a vedântista fejezné ki, az egyén lényének különböző síkjain öntudatos. Az „álomtalan alvás” kifejezést ebben az esetben képletesen a Világegyetemre alkalmazzák, hogy egy olyan tudati állapotra utaljanak, ami némileg megfelel az ember ugyanezen tudati állapotának, ami egyfajta ürességnek tűnik, mert éber állapotunkban nem emlékszünk rá. A mesmerizált személy alvása is öntudatlan ürességnek látszik, amikor visszatér rendes állapotába, bár úgy beszélt és cselekedett, mintha öntudatos egyén lenne.

I. STANZA – Folytatás

9. DE HOL VOLT A DANGMA, AMIKOR A VILÁGEGYETEM ÂLAYA-JA^{I/16} PARAMÂRTHA-BAN^{I/17} (a) VOLT, ÉS A NAGY KERÉK ANUPÂDAKA (b) VOLT?

(a) Itt áll előttünk a sok évszázados skolasztikus viták tárgya. Az „Âlaya” és a „Paramârtha” két fogalma többször volt annak az oka, hogy iskolák szétváljanak, és hogy az igazságot különböző szempontok szerint feldarabolják, mint bármely más misztikus fogalom. Âlaya a Világ Lelke, vagy Anima Mundi – Emerson Felső Lélek-je –, ami az ezoterikus tanítás szerint periodikusan változtatja természetét. Az Âlaya, bár benső lényegében örökkévaló és változatlan azokon a síkokon, amelyek akár az emberek, akár a kozmikus istenek (Dhyâni- Buddhák) számára elérhetetlenek, de változik az aktív élet-időszak során az alsóbb síkokhoz viszonyítva, beleértve a mienket is. Ez idő alatt nemcsak a Dhyâni-Buddhák egyik lélekben és lényegben Âlaya-val, de még a jógában (misztikus meditációban) erős ember is „képes lelkét vele

^{I/14} És mégis olyan valaki, aki *szaktekintélynek tartja magát*, név szerint Sir Monier Williams Boden, a szanszkrit nyelv professzora Oxfordban, éppen napjainkban tagadta ezt a tényt. A Victoria Institute of Great Britain előtt 1888. jún. 4-én tartott évi beszámolójában ezt tanította hallgatóinak: „A buddhizmus eredetileg szembefordul minden remete aszketizmusnak... hogy a tudás fenséges magasságait elérje. Nem volt sem okkult, sem ezoterikus tanítás-rendszere... amelyet elrejtettek volna az átlagember elől”(!!). Majd így folytatja: „Amikor Gautama Buddha pályafutását megkezdte, úgy tűnik, a jóga későbbi és alacsonyabb formáját kevésbé ismerték”. Azután pedig ellentmondva önmagának, a tudós előadó nyomban ezt mondja hallgatóinak: „A *Lalita-Vistâra*-ból megtudjuk, hogy Gautama idejében általánosak voltak a testi kínzások különböző fajtái, az önsanyargatás és az önmegtartóztatás”(!!). De úgy látszik, az előadó nem is tudja, hogy a kínzásnak ez a fajtája és az önsanyargatás éppen a jóga alacsonyabb formája, a *Hatha* jóga, amely „kevésbé ismert” és mégis olyan „általános” volt Gautama idejében.

^{I/15} Még azt is vitatják, hogy mind a hat Darshana vagy filozófiai iskola Buddha hatásának nyomait viseli, és hogy vagy a buddhizmusból merítették, vagy görög tanításból erednek! (Lásd Weber, Max Müller, stb.) Az a benyomásunk, hogy Colebrooke, aki a „legmagasabb tekintély” ilyen dolgokban, régen elintézte ezt a kérdést, amikor kimutatta, hogy „a hinduk ebben az esetben a tanítók voltak, nem pedig a tanítványok”.

^{I/16} A lélek, mint mindennek alapja, Anima Mundi.

^{I/17} Abszolút Létezés és Tudatosság, ami abszolút Nem-Létezés és Öntudatlanság.

egyesíteni”, ahogyan a Yogâchârya iskolából való Aryâsanga-ja mondja. Ez nem a Nirvana, hanem a hozzá legközelebbi állapot. Ebből származik a véleményeltérés. Így míg a Yogâchârya-k a Mahâyâna iskolából azt mondják, hogy Âlaya (Nyingpo és Tsang tibeti nyelven) az Üresség megismerése, és mégis Âlaya minden látható és láthatatlan dolognak az alapja. Azt is mondják, hogy bár lényegét tekintve örökkévaló és változatlan, de visszatükröződik a Világegyetem minden dolgában, „mint a hold a tiszta, csendes vízben”. Más iskolák vitatják ezt az állítást. Ugyanígy van ez Paramârtha-val. A Yogâchârya-k úgy értelmezik ezt a fogalmat, hogy szintén más dolgoktól (*paratantra*) függ. A Madhyamika-k pedig azt mondják, hogy Paramârtha Paranishpanna-ra, vagy az abszolút tökéletességre korlátozódik. Tehát ennek a „két igazságnak” (a négy közül) kifejtésénél az előbbiek azt hiszik és állítják, hogy ezen a síkon mindenesetre csak Samvritisatya, vagyis a relatív igazság létezik, az utóbbiak pedig Paramârthasatya, az Abszolút Igazság^{1/18} létezését tanítják. „Ő szerzetesek, egyetlen arhat sem érheti el az abszolút tudást, mielőtt eggyé nem válik Paranirvâna-val. Parikalpita és Paratantra az ő két nagy ellensége”.^{1/19} Parikalpita (tibeti nyelven Kun-tag) azok tévedése, akik képtelenek felismerni minden ürességét és illuzórikus természetét, akik olyan valami létezésében hisznek, ami nincs, például a Nem-Én. Paratantra pedig az, bármi is legyen, ami csak egy függő vagy okozati kapcsolaton keresztül létezik, és aminek el kell tűnnie, amint eltávolítják az okot, amelyből származik, például egy kanóc lángja. Semmisítsd meg, vagy oltsd el, és a láng eltűnik.

Az ezoterikus filozófia azt tanítja, hogy minden él és tudatos, de nem minden élet és tudat hasonlít az emberi vagy akár az állati létezésre. Az életre úgy tekintünk, mint a létezés egyetlen formájára, amely az úgynevezett anyagban megnyilvánul, vagy amit helytelenül szétválasztunk, és az emberben szellemnek, léleknek és anyagnak nevezünk. Az anyag a lélek megnyilvánulásának eszköze a létezés e síkján, és a lélek a szellem megnyilvánulásának eszköze egy magasabb síkon. És ez a három egy hármasság, amit az Élet egységbe foglal, amely mindnyájukat áthat. Az egyetemes élet gondolata egyike azoknak a régi elképzeléseknek, amelyek ebben az évszázadban visszatértek az emberi gondolkodásba annak következtében, hogy az antropomorfikus teológia alól felszabadult. Igaz, a tudomány megelégszik azzal, hogy kutatja, vagy feltételezi az egyetemes élet jeleit, de eddig még nem volt elég bátor ahhoz, hogy akár csak suttogja is: „Anima Mundi!” A „kristály-élet” gondolatát, amely manapság a tudományban megszokott, fél évszázaddal ezelőtt kigúnyolták volna. A botanikusok mostanában a növények idegeit kutatják, nem azért, mert feltételezik, hogy a növények úgy érezhetnek, vagy gondolkozhatnak, mint az állatok, hanem mert azt hiszik, hogy szükség van valamilyen szervezetre, amellyel a növényi fejlődést és táplálkozást megmagyarázzák, és ami ugyanazt a tevékenységet fejt ki a növény életében, mint az idegek az állati életben. Alig tartjuk lehetségesnek, hogy a tudomány pusztán olyan kifejezések használatával, mint „erő” és „energia”, továbbra is eltitkolhatja önmaga előtt azt a tényt, hogy azok a dolgok, amelyekben élet van, élő dolgok, akár atomok, akár pedig bolygók.

De mégis mit hisznek a belső ezoterikus iskolák? – kérdezheti az olvasó. Mit tanítanak az ezoterikus „buddhisták” erről a témáról? Velük együtt azt válaszoljuk, hogy Alaya kettős, sőt hármas jelentéssel rendelkezik. Az elmélkedő Mahâyâna iskola Yogâchârya rendszerében Âlaya mind az Egyetemes Lélek, Anima Mundi, mind pedig egy fejlett adeptus Én-je. „Az, aki erős a jógában, akarata szerint meditáció segítségével eljuttathatja Alaya-ját a Létezés valódi természetébe”. „Az Âlaya abszolút és örök létezésű” – mondja Aryâsanga, Nâgârjuna

^{1/18} „Paramârthasatya” az öntudat, Svasamvedanâ, vagyis az önmagát elemző visszatükröződés – a *parama*, minden felett és *artha*, megértés szavakból. *Satya* jelentése az abszolút igaz létezés, vagy *esse*. Tibeti nyelven Paramârthasatya Dondampaidempa. Ennek az abszolút valóságnak vagy valódiságnak ellentéte Samvritisatya – a csak relatív igazság –, Samvriti „hamis felfogást” jelent, és a káprázat, Mâyâ eredete. Tibeti nyelven ez Kundzabchidenpa, a „káprázatot teremtő látszat”.

^{1/19} *Aphorisms of the Bodhisattvas*.

riválisa.^{1/20} Egyik értelemben Pradhâna, amit a *Vishnu Purâna*-ban így magyaráznak: „az, ami a ki-nem-fejtett ok, ezt nevezik a legkiválóbb bölcsék félreérthetetlenül Pradhâna-nak, eredeti alapnak. Ez finom Prakriti, ugyanis az, ami örökkévaló, és ami egyszersmind van (vagy magában foglalja azt, ami van), és (ami) nincs, vagyis ami csupán folyamat”.^{1/21} „Az elválasztatlan ok, ami egységes, egyaránt ok és okozat, amelyet azok, akik járatosak az alapokban, Pradhâna-nak és Prakriti-nek neveznek, a fel nem ismerhető Brahma-nak, aki mindennek előtt volt”.^{1/22} Tehát Brahma nem maga hozza működésbe az evolúciót, vagyis nem teremt, hanem csak különböző aspektusokban mutatkozik meg, ezek egyike Prakriti, ami Pradhâna egyik aspektusa. „Prakriti” azonban nem megfelelő fogalom, Âlaya kifejezőbb lenne, mert Prakriti nem a „megismerhetetlen Brahma”. Ez azok tévedése, akik semmit sem tudnak az emberi fajok kezdetei óta meglevő okkult tanítások egyetemességéről, és különösen azoknak a tudósoknak a tévedése, akik egy „ősi kinyilatkoztatásnak” még csak a gondolatát is visszautasítják, amikor azt tanítják, hogy csak Anaxagoras, vagy az ő idejében valaki más teremtette meg az Anima Mundi, az Egy Élet vagy Egyetemes Lélek fogalmát. Ez a filozófus egyszerűen csak azért jött elő ezzel a tanítással, hogy szembe helyezkedjen Demokritosz kozmogóniáról vallott túlságosan materialista felfogásával, amely a vakon mozgatott atomok exoterikus elméletén alapult. Azonban nem Clazomenei Anaxagoras találta fel ezt az elméletet, csak hirdette, ahogyan Plátón is. Amit ő Világ-Értelemnek, Nous-nak (Νοῦς) nevezett, az a princípium, amely nézete szerint teljesen el van választva az anyagtól és mentes attól, és céltudatosan cselekszik, azt Indiában korszakokkal korábban, mint i. e. 500, Mozgásnak, az Egy Életnek vagy Jivâtma-nak nevezték. Csakhogy az árja filozófusok soha sem ruházták fel ezt a szerintük végtelen princípiumot a „gondolkodás véges tulajdonságával”.^{1/23}

Ez természetesen Hegel és a német transcendentalisták „Legmagasabb Szelleméhez” vezet – egy olyan ellentéthez, amelyre hasznos lehet felhívni a figyelmet. Schelling és Fichte iskolái messze eltértek egy Abszolút Princípium kezdetleges ősi felfogásától, és a védanta alapvető elképzelésének csak egyik oldalát tükrözték. Még az „Absoluter Geist” is, amelyet von Hartmann az „Öntudatlanról” szóló pesszimiztikus filozófiájában ábrázolt, hasonlóképpen nagyon messzire esik a valóságtól, bár az európai gondolkodásban talán leginkább ez közelítette meg a hindu advaita tanításokat.

Hegel szerint az „Öntudatlan” sohasem vállalta volna az univerzum kifejlesztésének hatalmas és fáradságos feladatát, ha nem remélte volna, hogy ezáltal tiszta Öntudatra tesz szert. Ezzel összefüggésben emlékeztetnünk kell, hogy amikor Öntudatlannak minősítik a Szellemet, amelyet az európai pantheisták Parabrahman-nal azonos értelemben használnak, akkor a „Szellem” kifejezéshez nem a megszokott jelentést kapcsolják. Ezt a fogalmat jobb híján egy mély misztérium szimbólumaként használják.

Azt mondják, „a jelenségek mögött rejlő Abszolút Öntudat”, amelyet csak a személyiség minden elemének hiányában neveznek öntudatlanságnak, túlhaladja az ember felfogóképességét. Az ember, aki képtelen arra, hogy egyetlen fogalmat is megalkosson, csakis a tapasztalati jelenségek fogalmait tudja használni, lényének felépítésénél fogva képtelen arra, hogy fellebbentse a fátylat, amely az Abszolút fenségét elrejt. Csupán a felszabadult szellem képes halványan felismerni annak a forrásnak a természetét, amelyből eredt, és ahova végül vissza kell térnie. Mivel azonban a legmagasabb Dhyân Chohan tudatlanságában csak meghajolhat az Abszolút Lény magasztos misztériuma előtt, és mivel a tudatos létezésnek még e csúcspontján – Fichte mondását idézve: „az egyed egyetemes tudatba való elmerülésekor” – sem foghatja

^{1/20} Âryasânga egy kereszténység előtti adeptus volt, és egy ezoterikus buddhista iskola megalapítója, bár Kőrösi Csoma valamilyen személyes okból az i. sz. VII. századba helyezi. Volt egy másik Âryasânga is, aki időszámításunk első századaiban élt, és valószínű, hogy a magyar tudós összetéveszti a kettőt.

^{1/21} *Vâyu Purâna*.

^{1/22} *Vishnu Purâna*, Wilson, I. 20.

^{1/23} Mármint a véges öntudattal. Mert hogyan érheti el ezt az Abszolút másként, mint egyszerűen egy aspektusként, amely az aspektusok közül a legmagasabb, amit emberi tudatként ismerünk?

fel a véges a Végtelent, és nem is alkalmazhatja rá saját mentális tapasztalatainak mintáit, hogyan mondhatják, hogy az Öntudatlan és az Abszolút rendelkezhet akárcsak ösztönszerű késztetéssel, vagy reménye lehet arra, hogy elérje a tiszta öntudatot?^{1/24} Egy vedantista soha sem fogadná el ezt a hegeli gondolatot. Az okkultista pedig azt mondaná, hogy ez a gondolat tökéletesen ráillik a felébredt Mahat-ra, a jelenségek világába már kivetített Egyetemes Elmére, mivel a változatlan Abszolútnak ez az első aspektusa, de sohasem illik rá magára az Abszolútra. Azt tanítják, hogy „a szellem és az anyag, vagy Purusha és Prakriti csak az Egy és Páratlan két legelső aspektusa”.

Az anyagot mozgóatót Nous, az éltető Lélek, ami benne rejlik minden atomban, megnyilatkozik az emberben, szunnyad a kőben, különböző fokú erővel rendelkezik, és ez egy általános Szellem-Lélek pantheista elképzelése, ami áthatja az egész természetet. Ez az elképzelés valamennyi filozófiai nézet közül a legrégebbi. De az Archaeus sem Paracelsus vagy tanítványa, Van Helmont felfedezése volt, mert ugyanez az Archaeus az „Atya-Æther”, az élet számtalan jelenségének megnyilvánult alapja és forrása – helyhez kötve. Az ilyen típusú számtalan spekulációk sorozatai csupán ugyanannak a témának a változatai, amelynek alaphangját ez az „ősi kinyilatkoztatás” adta meg.

(b) Az Anupâdaka kifejezés, a szülő nélküli, vagy nemzők nélküli, egy misztikus megjelölés, amelynek filozófiánkban több jelentése van. Ez a név általában égi lényeket, Dhyân Chohan-okat vagy Dhyâni Buddhákat jelent. Ezek misztikusan megfelelnek az emberi Buddháknak és Bodhisattváknak, akiket Mânushi (vagy emberi) Buddhákként ismerünk, őket is Anupâdakáknak nevezik, ha egyszer egész személyiségük már egybeolvadt a hatodik és hetedik princípiumuk keverékével, vagyis Âtmâ-Buddhi-val, és így a „gyémánt lelkűvé” (Vajrasattvas)^{1/25}, vagy teljes Mahatmákká váltak. A „Rejtett Úr”-nak (Sangbai-Dag-po-nak), „az Abszolúttal egybeolvadt”-nak nem lehetnek szülei, mert ő Önmagában-létező, és egy az Egyetemes Szellemmel (Svayambhû)^{1/26}, legmagasabb aspektusában a Svabhâvat-tal. Az Anupâdaka hierarchiája egy hatalmas misztérium, mivel tetőpontja az egyetemes Szellem-Lélek, az alsóbb foka pedig a Mânushi-Buddha, de még minden, lélekkel megáldott ember is Anupâdaka látens állapotban. Innen származik a kifejezés „a nagy Kerék (Világegyetem) Anupâdaka volt”, amikor a Világegyetemenről beszélünk alakatlan, örökkévaló és abszolút állapotában, mielőtt az Építők kifomálták.

II. STANZA

1. ...HOL VOLTAK AZ ÉPÍTŐK, A MANVANTARIKUS VIRRADAT FÉNYLŐ FIAI (a)? ...AZ ISMERETLEN SÖTÉTSÉGBEN, AH-HI^{II/1} PARANISHPANNA-JUKBAN. A

^{1/24} Lásd: Schwegler: *Handbook of the History of Philosophy*, Sterling fordításában, 28. oldal.

^{1/25} Vajrapâni vagy Vajradhara a gyémánttartót jelenti. Tibeti nyelven Dorjesempa, a *sempa* jelentése lélek, gyémántkeménységű tulajdonsága a jövőbeli elpusztíthatatlanságára utal. A *Kâla Chakra*-ban megadott Anupâdaka-ra vonatkozó magyarázat (a *Kanjur* Gyut részében az első) félig ezoterikus. Téves spekulációkhoz vezette az orientalistákat a Dhyâni-Buddhákról és földi megfelelőikről, a Mânushi-Buddhákról. A valódi tanítást egy következő kötetben fogjuk érinteni, és a megfelelő helyen bővebben megmagyarázni.

^{1/26} Hogy ismét Hegelt idézzük, aki Schelling-gel együtt gyakorlatilag elfogadta a periódusonként újra megjelenő Avatârâ-k (a Világ-Szellem egyedi megtestesülései az emberben, ahogyan ezt a nagy vallásújítók eseteiben látjuk) pantheista gondolatát: „Az ember lényege a szellem... és az igazságot csak úgy éri el, hogy kivetkőzik végességéből, és átadja magát a tiszta öntudatnak. A Krisztus-ember, akiben emberként megjelenik az Isten-ember egysége (az egyén egyetemes tudattal való azonossága, ahogyan ezt a vedantisták és néhány advaita tanítaja), és aki halálával és általában a történetével maga mutatta meg a Szellem örök történetét, egy olyan történetet, amelyet minden embernek önmagában kell megvalósítania, hogy Szellemként létezhesen”. – *Philosophy of History*, Sibree angol fordítása, 340 oldal.

^{II/1} Chohani, Dhyâni-Buddhikus.

NEM-FORMÁBÓL^{II/2} – A VILÁG GYÖKERÉBŐL – A FORMÁT^{II/3} ALKOTÓK, A DEVAMÂTRI^{II/4} ÉS SVABHÂVAT A NEM-LÉTEZÉS (b) ÜDVÖSSÉGÉBEN PIHENTEK.

(a) Az „Építők”, a „Manvantarikus Virradat Fiai”, a Világegyetem igazi teremtoi, és ebben a tanításban, amely csak a mi bolygórendszerünkkel foglalkozik, a Hét Gömb „Öreinek” is nevezik őket, mert e rendszer építőmesterei. A Hét Gömb exoterikus értelemben a hét bolygó, ezoterikus értelemben pedig a láncunk hét földje, vagy bolygója is. Az I. Stanza kezdő mondatában említett „Hét Örökkévalóság” vonatkozik mind a Mahâkalpa-ra, vagyis „a (nagy) Brahmâ Korszakra”, mind a Nap-pralaya-ra és bolygórendszerünk azt követő új életre kelésére egy magasabb síkon. Sokféle pralaya van (egy látható dolog felbomlása), ahogyan ezt máshol bemutatjuk.

(b) A „Paranishpanna” – ne felejtjük el – a legfőbb jó, az Abszolút, ennél fogva ugyanaz, mint Paranirvâna. Nemcsak a végső állapot, hanem a szubjektivitás azon állapota is, amely semmivel sincs kapcsolatban, csakis az Egy Abszolút Igazsággal (Paramârthasatya) a saját síkján. Ez az állapot az, ami az embert oda vezeti, hogy helyesen fogja fel a Nem-Létezés teljes jelentését, ami – ahogyan már elmagyaráztuk – az Abszolút Létezés. Előbb vagy utóbb minden, ami most *látszólag* létezik, valóban és ténylegesen Paranishpanna állapotába kerül. Hatalmas különbség van azonban az *öntudatos* és az *öntudatlan* létezés között. Paranishpanna állapota Paramârtha, az Önmagát elemző Tudat (Svasamvedâna) nélkül nem üdvözültség, hanem egyszerűen megsemmisülés Hét Örökkévalóságra. Így a nap égető sugarai alá kitett vasgömb átmelegszik, de nem fogja érezni vagy méltányolni a meleget, míg az ember igen. Csupán „*tiszta és a személyiségtől el nem homályosított elmével és sok különböző olyan létezés érdemének feldolgozása után, amelyeket a maga összességében a létnek (az egész élő és érző Világegyetemnek) szentelt*”, szabadulhat meg az ember a személyes létezésről, egybeolvadva és eggyé válva az Abszolúttal^{II/5}, és tovább folytatva Paramârtha teljes birtokában.

II. STANZA – Folytatás

2. ...HOL VOLT A CSEND? HOL VOLTAK A FÜLEK, HOGY AZT ÉRZÉKELJÉK? NEM, NEM VOLT SE CSEND, SE HANG (a). SEMMI, CSAK A SZÜNTELEN, ÖRÖK LÉLEGZET^{II/6}, AMELY NEM ISMERI ÖNMAGÁT (b).

(a) Az a gondolat, hogy a dolgok megszűnhetnek létezni, és mégis *vannak*, a keleti pszichológiában az egyik alapvető elképzelés. A fogalmak e látszólagos ellentmondása mögött egy természeti tény húzódik meg. Az a fontos, hogy ezt értsük meg, mint hogy a szavakon vitatkozzunk. Közismert példát szolgáltat egy hasonló paradoxonra a kémiai egyesülés. Az a kérdés, vajon az oxigén és a hidrogén megszűnnek-e létezni, amikor vízzé egyesülnek, még függőben van. Egyesek úgy érvelnek, hogy amikor a vizet felbontjuk, újra megjelennek, ezért egész idő alatt ott kell lenniük. Mások azt állítják, hogy mivel ténylegesen valami teljesen más dologgá válnak, arra az időre, mint olyanok, meg kell szűnniük. Egyik félnek sincs azonban a leghalványabb fogalma sem egy dolog valódi állapotáról, amely valami mássá vált,

^{II/2} Arûpa.

^{II/3} Rûpa.

^{II/4} „Az Istenek Anyja”, Aditi vagy a Kozmikus Tér. A Zoharban Sephirának, a Sephiroth-ok Anyjának, legelső formájában pedig rejtetten Shekinah-nak hívják.

^{II/5} Ezért a Nem-Létezés az „Abszolút Létezés” az ezoterikus filozófiában. Ez utóbbi azt tanítja, hogy még Âdi-Budha (az első vagy ősi bölcsesség) is amikor megnyilvánul, bizonyos értelemben illúzió, Mâyâ, mert minden istennek, Brahmâ-t is beleértve, a Brahmâ-korszak végén meg kell halnia. Csak a Parabrahman-nak nevezett absztrakció – hívjuk akár Ain Soph-nak, vagy Herbert Spencer szerint a Megismerhetetlennek – az „Egy Abszolút Valóság”. Az Egy Páratlan Létezés az Advaita, a „Második nélküli”, az összes többi pedig Mâyâ – ahogyan az Advaita filozófia tanítja.

^{II/6} Mozgás

és mégsem szűnt meg önmaga lenni. Azt mondhatnánk, hogy az oxigén és a hidrogén víz alakban a nem-létezés állapotában vannak, de ez mégis valódibb létezésük, mint gázokként. S ez halványan szimbolizálhatja a Világegyetem állapotát, amikor Brahmâ Éjjeli alatt aludni tér, vagyis megszűnik létezni, – hogy felébredjen, vagy újra megjelenjen, amikor az új Manvantara hajnala visszahívja abba az állapotba, amit mi létezésnek nevezünk.

(b) Az Egy Létezés „Lélegzetét” az ősi ezotéria csak a kozmogónia szellemi aspektusára alkalmazza, más esetekben az anyagi síkon a vele egyenértékű ’Mozgás’-sal helyettesíti. Az Egy Örök Elem, vagy az elemet tartalmazó közeg, a minden értelemben dimenzió nélküli Tér, amivel együtt létezik a végtelen állandóság, az ős (ezért elpusztíthatatlan) anyag és a mozgás, az abszolút „állandó mozgás”, amely az Egy Elem „lélegzete”. Ez a lélegzet, amint már láttuk, soha nem szűnhet meg, még a pralaya örökkévalóságok alatt sem.

De az Egy Létezés Lélegzete mindezek ellenére sem vonatkozik az Egy Ok Nélküli Okra, vagy a Minden-Lét-ségre, ellentétben a Minden-Létezéssel, ami Brahmâ, vagyis a Világegyetem. Brahmâ-t, a négyarcú Istent, aki miután kiemelte a Földet a vizekből, „elvégezte a Teremtést”, csak közreműködőnek tartják, nem pedig az eszményi Ok-nak, amint ez világosan kitűnik. Úgy tűnik, eddig egyetlen orientalista sem értette meg teljesen a Purânák azon verseinek valódi értelmét, amelyek a „teremtést” tárgyalják.

Ezekben Brahmâ azoknak a hatásoknak az oka, amelyeket a továbbiakban létre kell hozni a „teremtés” munkájához. Például a *Vishnu Purâna* fordításában ez szerepel:^{II/7} „és tőle* indulnak ki a megteremtendő hatások, miután azok a valódi okká váltak”, ez a fordítás azonban így lenne helyesebb: „és tőle** indulnak ki azok a hatások, amelyek *teremteni fognak*, amint a valódi okká válnak (az anyagi síkon)”. Ezen az Egy Ok Nélküli Eszményi Okon kívül nincs más ok, amelyre a világegyetemet vissza lehetne vezetni. „Aszkéták legméltóbbja! hatása következtében – vagyis ezen ok hatása következtében – minden teremtett dolog a benne rejlő, vagy sajátos természete szerint jelenik meg”. „A vedantában és a Nyâya-ban *nimitta* a tevékeny ok, ezzel szemben *upâdâna* az anyagi ok, a Sâmkhya-ban pedig *pradhâna* mindkettő tevékenységét magába foglalja”. Az ezoterikus filozófiában viszont, amely mindezeket a rendszereket összehangolja, és amelynek legközelebbi képviselője a vedanta, ahogyan az advaita vedantisták magyarázzák, az *upâdânâ*-n kívül nem lehet másról töprengeni. Az, amire a vaishnava-k (a visishthadvaita-k) gondolnak, mint eszményire szemben a ténylegessel – vagyis Parabrahman és Íshvara –, nem kaphat teret a nyilvánosságra hozott elméletekben, mert még ez az eszményi is helytelen elnevezés, amikor arra alkalmazzák, amit emberi értelem nem foghat fel, még egy adeptusé sem.

Ahhoz, hogy valami vagy valaki ismerje önmagát, szükséges az öntudat és felfogóképesség (mindkettő korlátozott képesség bármilyen tárgyra vonatkoztatva, kivéve Parabrahmant). Ezért beszélünk az „Örök Lélegzetről, amely nem ismeri önmagát”. A végtelen nem foghatja fel a végest. A határtalan nem lehet kapcsolatban a határossal és feltételessel. Az okkult tanításokban az Ismeretlen és a Megismerhetetlen Mozgató, vagy a Magában-Létező az Abszolút Isteni Lényeg. Így pedig, mivel Abszolút Öntudat és Abszolút Mozgás – azok korlátozott érzékei számára, akik leírják ezt a leírhatatlant –, öntudatlanság és mozdulatlanság. Konkrét öntudatot nem tulajdoníthatunk absztrakt öntudatnak, mint ahogyan a nedvességet sem tulajdoníthatjuk a víznek, mivel a nedvesség saját tulajdonsága, és a nedves minőség oka más dolgokban. Az öntudat maga után vonja a korlátozásokat és a minősítéseket, valamit, amiről tudomása van, és valakit, akinek erről a tudomása van. De az Abszolút Tudat tartalmazza a megismerőt, a megismert dolgot, és a megismerést, mind a hármat magában, és mind a három egy. Nincs olyan ember, aki több dolognak lenne tudatában, mint tudásának az a része, ame-

^{II/7} Wilson I. IV.

* hímnemű névmás – a ford.

** semlegesnemű névmás – a ford.

lyet egy adott időpontban éppen emlékezetébe idéz, de annyira szegényes a nyelv, hogy nincs kifejezésünk megkülönböztetni azt a tudást, amire jelenleg nem gondolunk, attól a tudástól, amit képtelenek vagyunk emlékezetünkbe idézni. A felejtés rokon értelmű a nem emlékezés-sel. Mennyivel nagyobb nehézségnek kell lennie olyan kifejezéseket találni, amelyekkel elvont metafizikai tényeket vagy különbségeket akarunk leírni, és megkülönböztetni! Nem szabad elfelejtenünk azt sem, hogy a dolgokat aszerint nevezzük el, amiknek nekünk látszanak. Az Abszolút Tudatot „öntudatlanságnak” nevezzük, mert számunkra úgy látszik, hogy szükségképpen annak kell lennie, ugyanúgy, ahogyan az Abszolútot „Sötétségnek” nevezzük, mert véges értelmünk számára teljesen áthatolhatatlannak tűnik. Viszont teljes mértékben felismerjük, hogy az ilyen dolgokkal kapcsolatos érzékelésünk nem felel meg az igazságnak. Akaratlanul is különbséget teszünk elménkben például az öntudatlan Abszolút Tudat és az öntudatlanság között azzal, hogy magunkban az előbbit valamilyen meghatározatlan tulajdonsággal ruházzuk fel, amely a gondolatainkkal elérhetetlen magasabb síkon megfelel annak, amit önmagunkban öntudatként ismerünk. Ez azonban nem olyan típusú öntudat, amelyet meg tudnánk különböztetni attól, ami nekünk öntudatlanságnak tűnik.

II. STANZA – Folytatás

3. AZ ÓRA MÉG NEM ÜTÖTT, A SUGÁR MÉG NEM VILLANT VOLT BELE A CSÍRÁBA (a), A MÂTRIPADMA^{II/8} MÉG NEM DUZZADT MEG.^{II/9} (b)

(a) Az „Örök Sötétség Sugara”, amint kiárad, az Élet vagy a Fény ragyogó sugarává válik, és belevillan a „Csírába” – a Világtozás pontjába, amit az elvont értelmében vett anyag képvisel. De a „pont” fogalmát nem szabad úgy érteni, mintha az a Tér egy adott pontjára vonatkozna, mert minden atom közepén van egy csíra, és ezek összességükben alkotják „a Csírá”. Vagy inkább mivel egyetlen atomot sem lehet a fizikai szem számára láthatóvá tenni, így ezek összessége (ha ezt a kifejezést alkalmazhatjuk olyasmire, ami határtalan és végtelen) alkotja az örök és elpusztíthatatlan anyag noumenon-ját.

(b) A természetben levő duális teremtő energia (anyag és erő az anyagi síkon) egyik szimbolikus alakja „Padma”, India vízi lilioma. A Lótusz a hő (tűz) és a víz (gőz vagy éter) szülötte. A tűz minden filozófiai és vallási rendszerben az Istenség Szellemét képviseli, még a kereszténységben is, az aktív, a férfi, a nemző princípiumot. Az éter, vagyis az anyag lelke, a tűz fénye a passzív, női princípiumot képviseli, amiből minden kiáradt ebben a Világegyetemben. Ezért az éter, vagy a víz az Anya, a tűz pedig az Atya. Sir William Jones (és előtte a régi növénytan) kimutatta, hogy a lótusz magja – már a csírázás előtt is – tökéletes alakú leveleket tartalmaz, annak a parányi alakját, amivé egyszer tökéletes növényként válik. A természet így adja át előre megformált alkotása egyik példányát... minden virágos növény magja egy már készre formált növény-embriót hordoz magában.^{II/10} Ez megmagyarázza a következő mondatot: „A Mâtri-Padma még nem duzzadt meg” – az ősi szimbológiában ugyanis a formát általában feláldozzák a belső- vagy gyökérgondolatnak.

A Lótusz, vagy Padma egyébként is nagyon régi és kedvelt jelképe magának a Kozmosznak és az embernek is. Ennek okaként először is azt a tényt említik, hogy a lótusz magja – amire az imént utaltunk – tartalmazza a jövőző növény tökéletes, kicsinyített mását, ami azt a tényt jelképezi, hogy minden dolog szellemi ősképe létezik az anyagtalan világban, még mielőtt ezek a dolgok a földön anyagiasulnának. Másodszor azt a tényt említik, hogy a lótusz-növény a vízen keresztül nő fel, gyökere az Ilus-ban vagy iszapban van, a virágját pedig fent, a levegőben tárja ki. Így a lótusz szimbolizálja az ember életét és a Kozmoszt is, mert a Tit-

^{II/8} Anya-Lótusz.

^{II/9} A kifejezés nem költőies, de nagyon szemléletes.

^{II/10} Gross: *The Heathen Religion*, 195. oldal

kos Tanítás azt tanítja, hogy mindkettő elemei ugyanazok, és hogy mindkettő ugyanabba az irányba fejlődik. A lótusz iszapba süllyedő gyökere jelképezi az anyagi életet, a vízen áthaladó szára az asztrális világban való létezést, a vízen lebegő, és az ég felé nyíló virága pedig a szellemi létezést.

II. STANZA – Folytatás

4. A SZÍVE MÉG NEM NYÍLT MEG AZ EGY SUGÁR BEFOGADÁSÁRA, HOGY EZ HÁROMKÉNT LEHULLJON A NÉGYBE MÂYÂ ÖLÉBEN.

Az Ős Szubsztancia még nem lépett ki kozmosz-előtti rejtettségéből az elkülönült tárgyasultságba, sőt, még nem is vált a tudomány (az ember számára eddig) láthatatlan ősananyagává. Amint azonban „út az óra”, és amint befogadóvá válik az Isteni gondolat – a Logosz, vagy az Anima Mundi, az Alaya férfi aspektusa – fohati hatására, megnyílik a „szíve”. Szétválk, és a Három (Atya, Anya, Fiú) a Négygé alakul át. Ebben rejlik a Szentháromság és a szeplőtlen fogantatás kettős rejtélyének eredete. Az okkultizmus első és alapvető tétele az Egyetemes Egység (vagy homogeneitás) három aspektusban. Ez teszi lehetővé, hogy az Istenségről fogalmat alkothassunk, aki Abszolút Egységként a véges értelem számára örökre felfoghatatlan marad.

Ha hiszel abban az erőben, amely egy növény gyökerében működik, vagy elképzeled a föld alatt rejtőző gyökeret, gondolnod kell a szárára vagy a törzsére, a leveleire és a virágaira. Nem képzelheted el ezt az erőt ezektől a dolgoktól függetlenül. Az életet csak az Élet Fája alapján ismerhetjük meg...^{II/11}

Az Abszolút Egység gondolata elképzelésünkben teljesen összetörne, ha nem lenne szemünk előtt valami konkrét, ami tartalmazza ezt az Egységet. Mivel pedig az Istenség abszolút, mindenütt-jelenlevőnek is kell lennie, ezért nincs egyetlen egy atom sem, amely ne tartalmazná Őt (semleges nem) magában. A gyökerek, a törzs és a sok ág három különböző dolog, de a fa mégis egy. A kabbalisták azt mondják: „Az Istenség egy, mert végtelen. Hármas, mert mindig megnyilvánul”. Ez a megnyilvánulás hármas aspektusaiban, mert – ahogyan Arisztotelész mondja – a természetben minden testnek három princípiumra van szüksége, hogy tárgyasuljon: a hiány, a forma és az anyag.^{II/12} A hiány a nagy filozófus számára ugyanazt jelentette, mint amit az okkultisták az Asztrális Fénybe – az Anima Mundi legalacsonyabb síkjába és világába – belenyomott ösképeknek neveznek. E három princípium egyesülése egy negyediktől függ – az Élettől, amely az Elérhetetlen csúcsairól sugárzik szét, hogy a létezés megnyilvánult síkjain egy egyetemesen szétterjedt Esszenciává váljon. Ez a Négyesség (Atya, Anya, Fiú, mint Egység, és a Négyesség, mint egy élő megnyilvánulás) pedig az az út, ami elvezet a szeplőtlen fogantatás ősi elképzeléséhez, amely most végül a keresztény egyház egyik dogmájává kristályosodott ki. Az egyház pedig a józanész határait átlépve ezt a metafizikai gondolatot érzékiesítette. Mert csak a *Kabbalát* kell olvasnunk, és numerikus értelmezési módszereit kell tanulmányoznunk, hogy megtaláljuk e dogma eredetét. Ez a dogma tisztán csillagászati, matematikai és legfőképpen metafizikai. A természetben levő férfi elem (amit a férfi istenségek és Logoszok személyesítenek meg – Virâj vagy Brahmâ, Hórusz vagy Ozírisz, stb.) egy szeplőtlen forráson keresztül, de nem attól születik meg. Ezt a forrást az

^{II/11} *Precepts for Yoga*

^{II/12} A visishtadvaita filozófiát követő vedantista azt mondaná, hogy bár az egyetlen független Valóság, Parabrahman, de elválaszthatatlan a háromságától. Ő három: „Parabrahman, Chit és Achit”, mivel a két utóbbi függő valóság, ami képtelen arra, hogy külön létezzen. Vagy még világosabban: Parabrahman a Szubsztancia – változatlan, örökkévaló és megismerhetetlen –, Chit (Âtmâ) és Achit (Anâtmâ) pedig a tulajdonságai, ahogyan a forma és a szín bármely tárgy tulajdonságai. Ez a kettő Parabrahman ruhája vagy teste, vagy inkább aspektusa (sharîra). Egy okkultista és az advaita vedantista sok érvet tudna felhozni ezen állítás ellen.

„Anya” személyesíti meg. Mivel az Absztrakt Istenség nem nélküli és még csak nem is egy Lény, hanem Lét-ség, vagyis maga az Élet, ezért ennek a férfinak, akinek van „Anyja”, nem is lehet „Atyja”. Mutassuk ezt be a *The Source of Measures* [A mértékek eredete] írójának matematikai nyelvén. Amikor az „Ember mértékéről” és számszerű (kabbalisztikus) értékéről beszél, azt írja, hogy a *Genezis* IV.1-ben:

az „ember egyenlő Jehovah” mértéknek nevezik, és a következő módon kapják meg: $113 \times 5 = 565$, az 565 a következő kifejezéssel helyettesíthető: $56,5 \times 10 = 565$. Itt az ember-szám, a 113 az $56,5 \times 10$ egyik tényezőjévé válik, és az utóbbi numerikus kifejezés (kabbalisztikus) olvasása: Jod, He, Vau, He, vagyis Jehovah... Az $565 = 56,5 \times 10$ formába való kiterjesztésének az a célja, hogy bemutassa a férfi (Jod) princípium a nőből (Éva) történő kiáradását, vagyis úgymond egy férfi elem megszületését egy szeplőtelen forrásból, más szóval egy szeplőtelen fogantatást.

Így ismétlődik meg a földön az a misztérium, amely a látnokok szerint az isteni síkon játszódik le. A szeplőtelen Égi Szűz (vagy az el nem különült kozmikus őanyag, az Anyag végtelenségében) Fia ismét megszületik a földön a földi Éva (Földanyánk) fiaként, és az emberiség összességévé válik – a múlt, a jelen és a jövő emberiségévé –, mert Jehovah vagy Jod-Hé-Vau-Hé androgin, vagyis egyaránt férfi és nő. Fent a Fiú az egész Kozmosz, lent ő az emberiség. A háromság vagy háromszög tetraktisszá (négyessé) válik, a szent pitagoraszai számmá, a tökéletes négyzetté, és egy hatoldalú kockává a földön. A Makroproszipusz (a Nagy Arc) most Mikroproszipusz (a Kisebb Arc), vagy a kabbalisták szerint az Idők Véne, aki leszáll Adam Kadmonra, akit arra használ, hogy rajta keresztül megnyilvánuljon, tetragrammává alakul át. Ő most „Mâyâ, a Nagy Káprázat ölében” van, közte és a valóság között pedig az asztrális fény van, az ember korlátozott érzékeinek nagy megtévesztője, hacsak a tudás Paramârthasatyán keresztül segítségre nem siet.

II. STANZA – Folytatás

5. A HÉT^{II/13} MÉG NEM SZÜLETETT MEG A FÉNY HÁLÓJÁBÓL. A SÖTÉTSÉG EGYEDÜL VOLT ATYA-ANYA, SVABHÂVAT, SVABHÂVAT PEDIG SÖTÉTSÉGBEN VOLT.

A Titkos Tanítás az itt ismertetett Stanzákban főleg, ha nem is teljesen, a mi Naprendszerünkkel és különösen a mi bolygói láncunkkal foglalkozik. A „Hét Fiú” ezért az utóbbi teremtői. Ezt a tanítást később részletesebben fogjuk megmagyarázni.

Svabhâvat, a „KéplékenyEsszencia”, ami betölti a Világegyetemet, minden dolog gyökere. Svabhâvat úgymond a hindu filozófiában Mûlaprakriti-nek nevezett absztrakció buddhista konkrét aspektusa. A Lélek teste, ugyanaz, ami az éter az Âkâsha számára, mivel az utóbbi az éter meglelkesítő princípiuma. A kínai misztikusok a „létezés”-sel tették rokon értelművé. A Nâgârjuna (a kínai Lung-shu) *Ekashloka-Shâstra*-jának kínai fordításában, amit *Yih-shu-lu-kia-lun*-nak neveznek, az szerepel, hogy a „Létezés”, vagy „Subhâva” (kínaiul Yeu) fogalom jelentése: „a Szubsztancia, amely önmagának ad szubsztanciát”. Magyarázza azonban a „cselekvés nélkül és cselekvéssel”, és „a minőség, amelynek nincs saját minősége” jelentéssel is. Subhâva, amiből Svabhâvat ered, két szó összetétele: su: helyes, szép, jó és bhâva: létezés, vagy a létezés állapotai.

II. STANZA – Folytatás

6. EZ A KETTŐ A CSÍRA, ÉS A CSÍRA – EGY. A VILÁGEGYETEM MÉG AZ ISTENI GONDOLATBAN ÉS AZ ISTENI KEBELBEN REJTŐZÖTT.

^{II/13} Fiú.

Az „Isteni Gondolat” nem foglalja magába az Isteni Gondolkodó fogalmát. A Világegyetem nemcsak a múlt, jelen és jövő – ami véges gondolkodással kifejezett emberi és véges gondolat – hanem a maga teljességében a Sat (lefordíthatatlan kifejezés), az Abszolút Lét, amelynek múltja és jövője az örök jelenben kristályosodik ki, maga az a Gondolat, amely egy másodlagos vagy megnyilvánult okban visszatükröződött. Brahman (semleges), ahogyan Paracelsus Mysterium Magnum-a is, egy abszolút misztérium az emberi értelem számára. Brahmâ, a férfi-nő, Brahman aspektusa és antropomorfikus tükörképe a vak hit felfogása számára elképzelhető, az emberi értelem azonban visszautasítja, amikor éretté válik.

Innen származik az a kijelentés, hogy a teremtés drámájának úgymond előjátéka idején vagy a kozmikus fejlődés kezdetén a Világegyetem, vagyis a Fiú még az „Isteni Gondolatban” rejtőzik, amely még nem járta át az „Isteni Kebelt”. Jól jegyezzük meg, hogy ez a gondolat a szeplőtelen szüektől született „Isten Fiakról” szóló allegóriák gyökere és eredete.

III. STANZA

1. A HETEDIK ÖRÖKKÉVALÓSÁG UTOLSÓ REZGÉSE REZDÜL ÁT A VÉGTELENSÉGEN (a). AZ ANYA MEGDUZZAD, ÉS MINT A LÓTUSZ BIMBÓJA, BELÜLRŐL KIFELE TERJESZKEDIK (b).

(a) A „Hetedik Örökkévalóság” kifejezés látszólag paradox használata, amely így felosztja a feloszthatatlant, az ezoterikus filozófiában elfogadott dolog. Ez a filozófia az időbeni határtalanságot feltétel nélküli, örök és egyetemes időre (Kâla), és feltételhez kötött időre (Khandakâla) osztja fel. Az egyik a végtelen idő absztrakciója vagy noumenonja, a másik Mahat (a manvantára-i időszakra korlátozott Egyetemes Értelem) hatásaként periodikusan megjelenő jelensége. Egyes iskolák szerint Mahat Pradhâna első szülötte (ami a meg nem különbözött szubsztancia, vagyis Mûlaprakriti, a Gyökér-természet periodikus aspektusa. Pradhâna-t Mâyâ-nak, az Illúzióknak nevezik. Azt hiszem, ebből a szempontból az ezoterikus tanítás különbözik a vedantista tanítások mindkét irányzatától, az Advaita és a Visishtadvaita iskoláktól. Az ezoterikus tanítás ugyanis azt mondja, hogy amíg Mûlaprakriti, a noumenon önmagában-létező és eredet nélküli – röviden, szülőnélküli, Anupâdaka, egy Brahman-nal –, addig Prakriti, a jelensége periodikus, és nem több, mint Mûlaprakriti illúziója. Így Mahat Jnâna (vagy gnózis), a Tudás, a Bölcsesség, vagy a Logosz első szülöttje – az Abszolút Nîrguna-ból (Parabrahman-ból) „a minden jelzőtől és tulajdonságtól mentes” Egyetlen Valóságból kivetített árnykép. Egyes vedantisták szerint Mahat azonban Prakriti, vagyis az anyag egyik megnyilvánulása.

(b) Ezért „a Hetedik Örökkévalóság utolsó rezgését” nem „rendelte el” előre valamilyen Isten, hanem az örök és változatlan Törvény erejénél fogva következett el. Ez a törvény okozza a tevékenység és a pihenés nagy periódusait, amit szemléletesen, ugyanakkor költőiesen Brahmâ Nappalainak és Éjjeleinek neveznek. Az Anya „belülről kifelé” történő kiterjeszkedése, amit máshol „a Tér Vizeinek”, az „Egyetemes Anyaméhnek”, stb. neveznek, nem valamilyen kicsi középpontból, vagy gyújtópontból kiinduló kiterjeszkedésre utal, hanem a határtalan szubjektivitás ugyanilyen határtalan tárgyasulásba való fejlődését jelenti, nagyságra, korlátozásra, vagy területre való utalás nélkül. „Az örökkévalóságban létező, (nekiünk) örökké láthatatlan és anyagtalan Szubsztancia periodikus árnyékát a saját síkjáról Mâyâ ölébe vetette.” Ez azt jelenti, hogy ez a kiterjeszkedés csak állapotbeli változás volt, nem pedig méretbeli növekedés, hiszen a végtelen terjesztése nem engedi meg a nagyobbodást. Kiterjeszkedett, „mint a Lótusz bimbója”, mert a lótusz-növény nemcsak kicsinyített alakú embrióként létezik a magjában (egy fizikai jellemző), hanem ősképe jelen van eszményi formában az Asztrális Fényben „Hajnaltól” „Éjszakáig”, a manvantárikus időszak alatt. Tulajdonképpen ez minden

egyébre igaz ebben a tárgyasult világegyetemben, az embertől az apró élőlényig, a hatalmas fáktól a legkisebb fűszálig.

A rejtett tudomány azt tanítja, hogy mindez csak az Isteni Gondolatban levő örökkévaló eszményi ősképp ideiglenes visszatükrözése, árnyéka. Újra meg kell jegyeznünk, hogy az „Örökkévalóság” szó itt csak az „Æon” értelmében szerepel, így csak arra a látszólag végtelen, de mégis korlátozott aktivitási ciklusra terjed ki, amelyet Manvantára-nak nevezünk. Mert mi is a Manvantára, vagy inkább egy Manu-antara valódi, ezoterikus jelentése? Szó szerint azt jelenti: „két Manu között”. Ezekből minden Brahmâ Napjában tizennégy van, és minden ilyen Nap ezerszer négy korszak összességéből, vagyis 1000 „Nagy Korszakból”, vagy Mahâyugából áll. Elemezzük most ezt a Manu szót vagy nevet. Az orientalisták szótáraikban azt mondják, hogy a „Manu” kifejezés a *man* „gondolkozni” szótöbblől ered, így „gondolkodó embert” jelent. Ezoterikusan azonban minden Manu saját külön ciklusának (vagy körének) emberi alakot öltött védnökeként csak az „Isteni Gondolat” megszemélyesített eszméje (mint a hermetikus Pymander). Ezért minden Manu mindannak sajátos Istene, teremtője és formálója, ami a Manvantára-ja vagy saját ciklusa alatt megjelenik. Fohat teljesíti a Manuk (vagy Dhyân Chohan-ok) megbízásait, és az eszményi ősképeket arra sarkalja, hogy belülről kifelé terjeszkedjenek, vagyis hogy fokozatosan áthaladjanak lefelé valamennyi síkon a noumenonitól a legalacsonyabb jelenségek síkjáig, hogy végül az utolsón teljesen tárgyasulttá, az illúzió csúcsává vagy a legdurvább anyaggá váljanak.

III. STANZA – Folytatás

2. A REZGÉS VÉGIGSZÁGULD, GYORS SZÁRNYÁVAL^{III/1} MEGÉRINTVE AZ EGÉSZ VILÁGEGYETEMET ÉS A CSÍRÁT, AMELY A SÖTÉTSÉGBEN LAKOZIK, A SÖTÉTSÉGBEN, AMELY AZ ÉLET SZUNNYADÓ VIZEI FÖLÖTT LÉLEGZIK^{III/2}.

A pithagoraszi Monádról azt is mondják, hogy a magányban és „Sötétségben” lakozik, mint a „Csíra”. Az a gondolat, hogy a Sötétség lélegzete mozog „az Élet szunnyadozó vizei” felett – ami az őanyag a benne rejtőző Szellemmel –, emlékeztet a *Genézis* első fejezetére. Eredetije a brahmini Nârâyana (a Vizeken Mozgó), aki a keleti okkultisták öntudatlan Minde-nének (vagy Parabrahmannak) Örök Lélegzetét személyesíti meg. Az Élet Vizei vagy a Káosz – a szimbolizmusban a női princípium – az a vákuum (mentális látásunk számára), amelyben benne van a rejtett Szellem és Anyag. Ezért állította Demokritosz, követve tanítóját, Leukipposzt, hogy minden ősi princípiumai az atomok és egy vákuum, a tér értelmében, de nem az üres tér értelmében, mert a peripatetikusok és valamennyi ősi filozófus szerint „a Természet irtózik az ürességtől”.

Minden kozmogóniában a „Víz” ugyanazt a fontos szerepet játssza. Ez az anyagi létezés alapja és forrása. A tudósok, összetévesztve a fogalmat a konkrét dologgal, víz alatt az oxigén és hidrogén meghatározott kémiai vegyületét értik, így sajátos értelmet adnak egy kifejezésnek, amelyet az okkultisták általános értelemben használnak, és amit a kozmogóniában metafizikai és misztikus értelemben alkalmaznak. A jég nem víz, a gőz sem víz, bár mind a három pontosan azonos vegyi összetételű.

III. STANZA – Folytatás

3. A SÖTÉTSÉG FÉNYT SUGÁROZ, ÉS A FÉNY EGY MAGÁNYOS SUGARAT BOCSÁT LE A VIZEKBE, AZ ANYAMÉLYSÉGBE. A SUGÁR ÁTVILLAN A SZŰZ TOJÁ-

^{III/1} Egyidejűleg.

^{III/2} Mozog.

SON, A SUGÁR AZ ÖRÖK TOJÁST REZGÉSRE ÉS A NEM-ÖRÖK^{III/3} CSÍRA ELEN- GEDÉSÉRE KÉSZTETI, AMELY A VILÁG-TOJÁSSÁ SÚRÚSÖDIK.

Az „Anyamélységbe” eső „magányos Sugár” úgy értelmezhető, mint a Káoszt átítató Isteni Gondolat, vagy Értelem. Ez azonban a metafizikai absztrakció síkján történik, vagyis inkább azon a síkon, amelyen valóság az, amit metafizikai absztrakciónak hívunk. A „Szűz Tojás”, amely egyik jelentésében az elvont értelemben vett tojás, vagyis a megtermékenyítésen keresztül történő kifejlődés képessége, örök és örökké ugyanaz. És ahogyan egy tojás megtermékenyítése a lerakása előtt történik meg, úgy a nem-örökkévaló, periodikus Csíra, ami a szimbolizmusban később a Világtojássá válik, amikor az említett szimbólumból kiemelkedik, magában hordozza az egész Világegyetem „ígéretét és lehetőségét”. Bár a gondolat önmagában természetesen absztrakció, egy szimbolikus kifejezési mód, mégis valódi jelkép, mivel egy vég nélküli körhöz hasonlítja a végtelenség eszméjét. Lelki szemeink elé vetíti a határtalan térből és térben kiemelkedő Kozmosz képét, egy nagyságában mérhetetlen Világegyetemet, még ha tárgyiasult megnyilvánulásában nem is vég nélküli. A tojás szimbólum az okkultizmusban tanított azon tényt is kifejezi, hogy minden megnyilvánult dolog ősi formája, az atomtól a bolygóig, az embertől az angyalig, gömbszerű. A kör minden népnél az örökkévalóság és végtelenség jelképe, a farkát lenyelő kígyó. Ahhoz azonban, hogy felfoghassuk ennek jelentését, úgy kell gondolnunk a gömbre, ahogyan az a középpontjából látható. A látó- vagy gondolatterünk olyan, mint egy gömb, sugarai önmagunktól indulnak ki minden irányba, és szétterjednek a térben úgy, hogy körülöttünk mindenfelé határtalan kilátást engednek. Ez Pascal és a kabbalisták szimbolikus köre, „amelynek középpontja mindenütt van, de kerülete sehol nincs”, ami olyan felfogás, ami behatol e jelkép összetett eszméjébe.

A „Világtojás” talán az egyik legáltalánosabban alkalmazott jelkép, önmagában nagyon sokatmondó spirituális, fiziológiai és kozmológiai értelemben. Ezért megtaláljuk minden világ-teogóniában, ahol főként a kígyó szimbólumával kapcsolják össze, mivel az mindenhol, a filozófiai és a vallási szimbolizmusban az örökkévalóság, a végtelenség, a megújulás, a megfiatalodás és a bölcsesség jelképe. Teljes mértékben igazolja e szemléletes jelkép kiválasztását a saját teremtő erején keresztül megnyilvánuló látszólagos önteremtés és fejlődés misztériuma, amely a tojásban kicsiben megismétli a kozmikus fejlődés folyamatát. Mindkettő a láthatatlan teremtő szellem kiáradása során a hő és a nedvesség eredménye. A „szűz tojás” a makrokozmosz ősképe, a „Szűz Anya”, a Káosz vagy az Ősmélység mikrokozmosz jelképe. A férfi teremtő (bármilyen néven) a szűz nőtől emelkedik ki, a Sugár által megtermékenyített Szeplőtelen Gyökérből. Ki ne látná meg e jelkép sokatmondóságát, ha jártas a csillagászatban és a természettudományokban? A Kozmosz befogadó Természethez egy megtermékenyített, de mégis szeplőtelenül maradt tojás, amit ha határtalannak tekintettek, nem ábrázolhattak másként, csak gömbszerűen. Az Arany Tojást hét természeti elem vette körül, „négy (föld, tűz, levegő, víz) kész, három titkos”. Ezt az állítást a *Vishnu Purâna*-ban találhatjuk, ahol az elemeket a „burkok” szóval fordították, és még egy *titkosat* tettek hozzá – az *Ahamkâra*-t.^{III/4} Az eredeti szövegben nincs szó *Ahamkâra*-ról, hét elemet említ, az utolsó három felsorolása nélkül.

III. STANZA – Folytatás

4. AZUTÁN A HÁROM^{III/5} A NÉGYRE^{III/6} OSZLIK. A RAGYOGÓ ESSZENCIA BELÜL IS HÉTTÉ, KÍVÜL IS HÉTTÉ VÁLIK. (a) A FÉNYLŐ TOJÁS^{III/7}, AMELY ÖNMA-

^{III/3} Periodikus.

^{III/4} Wilson: *Vishnu Purâna*, I. könyv, 40. oldal.

^{III/5} Háromszög.

^{III/6} Négyzög.

^{III/7} Hiranyagarbha.

GÁBAN HÁROM,^{III/8} MEGALVAD, ÉS TEJFEHÉR PELYHEKBEN TERJED SZÉT AZ ANYA MÉLYSÉGEIBEN, A GYÖKÉRBEN, AMELY AZ ÉLET ÓCEÁNJÁBAN NÖVEKSZIK. (b)

(a) Meg kell magyaráznunk a geometriai alakzatok használatát, és a számokra való gyakori hivatkozásokat valamennyi régi írásban, mint a *Purâna*-kban, az egyiptomi *Halottak Könyvében*, sőt még a Bibliában is. A *Dzjan Könyvében*, ahogyan a *Kabbalában* is, kétféle számokat kell tanulmányoznunk: a számjegyeket, amelyek gyakran csak félrevezetések, és a Szent Számokat, amelyek mindegyikének értékét az okkultisták beavatás során ismerik meg. Az előbbiek csupán hagyományos jelek, az utóbbiak azonban mindennek alapvető szimbólumai. Más szóval az egyik tisztán fizikai, a másik tisztán metafizikai dolog, és a kettő olyan kapcsolatban van egymással, mint az anyag a szellemmel, az Egy Szubsztancia két véglete.

Ahogyan Balzac, a francia irodalom öntudatlan okkultistája valahol mondja: a szám az elme számára ugyanaz, mint az elme az anyag számára, egy „felfoghatatlan közeg”. Talán így van az avatatlan elme esetében, de soha nem igaz a beavatott elmére. A szám – ahogyan a nagy író gondolta – egy Entitás, és ugyanakkor egy Lélegzet is, ami abból árad ki, amit ő Istennek nevezett, és amit mi a MINDEN-nek hívunk. Csak ez a Lélegzet az, amely meg tudta szervezni a fizikai Kozmoszt, „ahol semmi sem kapja meg formáját másként, csak az Istenség keresztül, amely a Szám hatása”. Tanulságos ebben a témában Balzac szavait idéznünk:

Nem különböztetjük-e meg egymástól a legkisebb és a leghatalmasabb teremtményeket mennyiségük, minőségük, kiterjedésük, erejük és tulajdonságaik szerint, amelyeket mind a Szám szül? A számok végtelensége elménk számára bebizonyított tény, de erről bizonyíték fizikailag nem adható. A matematikus azt fogja mondani, hogy a számok végtelensége létezik, de nem bizonyítható be. Isten egy mozgással felruházott Szám, amelyet érzünk, de nem bizonyítunk. *Egységként elkezdi a Számokat, amelyekkel semmi közös jellemzője nincs...* A Számok létezése az Egységtől függ, amely egyetlen Szám nélkül nemzi a többi... Micsoda! Ti, akik nem tudjátok sem megmérni, sem felfogni azt az első absztrakciót, amelyet az Istenség adott nektek, mégis azt reméletek, hogy mértékeitek tárgyává tudjátok tenni a Titkos Tudományok misztériumát, amely ebből az Istenségből árad ki?... És mit éreznétek, ha belemerítenélek benneteket a Mozgás végtelen mélységeibe, abba az Erőbe, amely megszervezi a Számokat? Mit gondolnátok, ha hozzátenném, hogy a *Mozgást* és a *Számot*^{III/9} az Ige nemzi, a látnokok és próféták Legfőbb Indítéka? Ők a régi időkben érezték Isten hatalmas Lélegzetét, aminek bizonyítéka az Apokalipszis.

(b) „A Ragyogó Esszencia megalvad és szétterjed a Tér mélységein”. Csillagászati szempontból ezt könnyű megmagyarázni: ez a Tejút, a világ-nyersanyag, vagy az őanyag legelső formájában. Nehezebb azonban ezt néhány szóban, vagy akár sorban megmagyarázni az okkult tudomány és a szimbolizmus szempontjából, mivel ez a legbonyolultabb kép. Egy tucat szimbólumnál is többet foglal magában. Először is misztikus tárgyak^{III/10} egész panteonját, amelyek mindegyikének valamilyen meghatározott okkult jelentése van, amit abból a hindu allegóriából vettek, amely szerint az Istenek a „tengert köpülték”. Nemcsak Amrita-t, az élet vagy halhatatlanság vizét merítették ebből a „tejtengerből”, hanem Surabhi-t, a „bőség tehénét” is, amit a „tej és aludttej forrásának” neveznek. Innen származik a tehén és a bika általános imádása, az egyik a termékeny, a másik a nemző erő a természetben. Ezek olyan jelképek, amelyek a szoláris és a kozmikus istenségekhez egyaránt kapcsolódnak. A „tizennégy értékes dolog” okkult célokra szolgáló meghatározott tulajdonságait itt nem ismertethetjük, mert ezeket csak a negyedik beavatáskor magyarázzák el. A következőket azonban megjegyezhetjük.

^{III/8} Brahma vagy Vishnu három személye, a három Avasthâ.

^{III/9} A Számot valóban, de a Mozgást soha. Az okkultizmusban a Mozgás az, ami a Logoszt, az Igét nemzi.

^{III/10} A „tizennégy értékes dolog”. Az elbeszélés vagy az allegória a *Shatapatha Brâhmanah*-ban és mástutt található. A buddhista misztikusok japán nyelven írt Titkos Tudománya, a Yamabooshi, csak „hét értékes dolog” említ. Ezekről később fogunk beszélni.

A *Satapatha Bráhmana*-ban azt a kijelentést találjuk, hogy a Tej-tenger köpülése a Satya Yugában történt, vagyis az első korszakban, amely azonnal a „Vízözön” után következett. Mivel azonban sem a *Rig Véda*, sem a *Manu* nem említik ezt a vízözönt, nyilvánvaló, hogy itt nem a Nagy Vízözönt értik, sem azt, amely Atlantiszt elsodorta, de még Noé vízözönét sem. A *Rig Véda* és a *Manu* ugyanis korábbiak, mint Vaivasvata „vízözöne”, amely a negyedik fajzömét érintette. Ez a „köpülés” a föld kialakulása előtti időszakra vonatkozik, és közvetlen kapcsolatban van egy másik egyetemes hagyománnyal. E hagyomány különböző és ellentmondásos változatai végül a „Mennyei háború”-ról és az „angyalok bukásáról” szóló keresztény dogmában csúcsosodtak ki. Az orientalisták helytelenítik, hogy a Bráhmanák ugyanazokban a témákban tett kijelentései gyakran összeütközésbe kerülnek egymással. A Bráhmanák azonban *mindenek előtt okkult munkák*, ezért céltudatosan félrevezetésre használják azokat. Közhasználatban és köztulajdonban csak azért maradhattak fenn, mert a tömegek számára teljesen érthetetlenek voltak, és azok ma is, különben réges-régen, már Akbar napjaiban eltűntek volna a forgalomból.

III. STANZA – Folytatás

5. A GYÖKÉR MEGMARAD, A FÉNY MEGMARAD, A PELYHEK MEGMARADNAK, ÉS MÉGIS OEAOHOO EGY.

A Magyarázatokban „Oeaohoo” „az Istenek Atyja-Anyja”, vagy a „Hat az Egyben”, vagy *a hétszeres gyökér, amelyből minden ered*. Minden attól függ, amilyen hangsúllyal a hét magánhangzót kiejtjük, mert ejthetjük egy, három, sőt hét szótagként is, ha még egy e-t hozzáteszünk az utolsó o-hoz. Ezt a misztikus nevet közzétették, mert a háromszoros kiejtés tökéletes ismerete nélkül mindig is hatástalan marad.

Az „Egy” minden élő és létező El-Nem-Különültségére vonatkozik, legyen az aktív, vagy passzív állapotban. Egyik értelemben Oeaohoo a Minden Gyökértelen Gyökere, ezért azonos Parabrahman-nal. Egy másik értelemben a megnyilvánult Egy Élet, az örökké élő Egység neve. A „Gyökér” jelentése – ahogyan már elmagyaráztuk – a tiszta tudás (Sattva)^{III/11}, az örök (*nitya*) feltétel nélküli valóság, vagy Sat (Satya), akár Parabrahman-nak, akár Mûlaprakriti-nek nevezzük, mert ezek az Egy két szimbóluma. A „Fény” azonos a Mindenütt-jelenlevő Szellemi Sugárral, amely most behatol az Isteni Tojásba, megtermékenyíti azt, és felkelti a kozmikus anyagot, hogy kezdje meg megkülönböztetésének hosszú sorozatát. A „pelyhek” az első megkülönböztetések, és valószínűleg arra a kozmikus anyagra is utalnak, amelyről azt feltételezik, hogy a Tejút– vagyis az általunk ismert anyag – abból származik. Az első Dhyâni-Buddha-któl kapott kinyilatkoztatás szerint ez az „anyag” – a Világegyetem periodikus alvása alatt – a legfinomabb, amelyet csak a tökéletes Bodhiszattva szeme lát meg. Ez a ragyogó és hűvös anyag a kozmikus mozgás első újraébredésekor a Térben szétszóródik, és a Földről nézve pelyheknek és csomóknak látszik, mint a savóban úszó tûrô. Ezek az eljövendô világok a magvai, a „csillag-anyag”.

^{III/11} „A megértés eredetileg Sattva, amit Shankara Antaskarana-ként fordít. Azt mondja: 'áldozatok és más megszentelő műveletek útján tisztult'. A *Katha*-ban (1. 148. o.) Shankara *Sattva*-t *buddhi* jelentésben értelmezi, ami a szó általános alkalmazása.” (Bhagavadgita, angolra fordította Kâshinâth Trimbak Telang, M. A., szerkesztette Max Müller, 193. o.) Bármilyen jelentést is adnak a különféle iskolák ennek a kifejezésnek, az Âryâsanga Iskola okkult tanítványai *Sattva*-nak nevezik a duális Monádot vagy *Atma-buddhi*-t. *Atma-buddhi* viszont ezen a síkon Parabrahman-nak felel meg, a magasabb síkon pedig Mûlaprakriti-nek.

III. STANZA – Folytatás

6. AZ ÉLET GYÖKERE BENNE VOLT A HALHATATLANSÁG^{III/12} ÓCEÁNJÁNAK MINDEN CSEPPJÉBEN, AZ ÓCEÁN PEDIG RAGYOGÓ FÉNY VOLT, AMI TŰZ, HŐ ÉS MOZGÁS VOLT. A SÖTÉTSÉG ELENYÉSZETT, ÉS NEM VOLT TÖBBÉ, ELTŰNT SAJÁT LÉNYEGÉBEN, A TŰZ ÉS VÍZ, AZ ATYA ÉS ANYA TESTÉBEN.

Mivel a Sötétség lényege az Abszolút Fény, így a Sötétséget használják arra, hogy megfelelő allegóriával ábrázolja a Világegyetem állapotát a Pralaya, vagyis az abszolút nyugalom vagy nemlétezés időszaka alatt, ahogyan ez véges elménk számára látszik. Az itt említett „tűz, hő és mozgás” természetesen nem a fizikai tudomány tüze, hője és mozgása, hanem ezen anyagi megnyilvánulások lényege mögött húzódó absztrakciók, noumenonok, vagyis e lényeg lelke – a „dolgok magukban”. Ezeket – ahogyan a modern tudomány beismeri – a laboratóriumi műszerekkel egyáltalán nem lehet megfigyelni, de még az elme sem foghatja fel azokat, noha épp oly kevésbé kerülheti el azt a következtetést, hogy az e dolgok alapjául szolgáló lényegeknél létezniük kell. A „Tűz és Víz, vagy Atya és Anya” itt az isteni Sugarat és a Káoszt jelentik. „A Káosz, amikor a Szellemmel való egyesüléséből érzékelő képességre tett szert, ragyogott az örömtől, és így jött létre a Protogonos (az elsőszülött Fény)” – mondja egy Hermes-töredék. Damascius Dis-nek nevezi, „minden dolog elrendezőjének”.^{III/13}

A rózsakeresztes tanítások szerint – az avatatlan ezeket ez egyszer helyesen magyarázza és tárgyalja, igaz, hogy csak részben – „a Fény és a Sötétség önmagukban azonosak, csak az emberi elmében feloszthatók”, Robert Fludd szerint pedig „a Sötétség magára vette a fényt, hogy láthatóvá tegye magát”.^{III/14} A keleti okkultizmus tanításai szerint a Sötétség az egyetlen valódi realitás, a Fény alapja és gyökere, ami nélkül az utóbbi sohasem nyilvánulhatna meg, sőt, nem is létezhetne. A Fény anyag, a Sötétség pedig tiszta szellem. A Sötétség eredeti metafizikai alapjában szubjektív és abszolút Fény, míg ez utóbbi, minden látszólagos ragyogásában és dicsőségében csupán árnyékok halmaza, mivel sohasem lehet örökkévaló, és egyszerűen illúzió, vagyis Mâyâ.

Még az értelmet összezavaró és a tudományt bosszantó *Genesis*-ben^{III/15} is a sötétségből teremti Isten a világosságot: „és sötétség vala a mélység színén”, nem pedig fordítva. „Ő benne (a sötétségben) vala az élet, és az élet vala az emberek *világossága*”.^{III/16} Egy napon megtörténhet, hogy az emberek szeme megnyílik, és akkor majd a mostaninál jobban megérthetik János Evangéliumának azt versét, amely így szól: „És a világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be azt”. Akkor meg fogják látni, hogy a „sötétség” szó nem az ember szellemi látására vonatkozik, hanem valóban a „Sötétségre”, az Abszolútra, amely nem foghatja fel (nem ismerheti meg) a mulandó Fényt, bármennyire is mindent felülmúló legyen az emberi szem számára. *Demon est Deus inversus*. Az egyház most az ördögöt hívja „sötétségnek”, pedig a *Bibliában*, *Jób könyvében* „Isten fiának”, a hajnal fénylő csillagának, Lucifernek nevezik. A dogmatikus fondorlat egész filozófiája húzódik annak oka mögött, amiért Lux-nak (Lucifernek), „a Reggel”, vagy a Manvantárikus Virradat „Fénylő Fiának” nevezték az első Arkangyalt, aki a Káosz mélységeiből kiemelkedett. Az egyház Luciferré vagy Sátáná alakította át, mert magasabb rangú és öregebb Jehovahnál, és mert fel kellett őt áldozni az új dogmának.

^{III/12} Amrita.

^{III/13} Cory: *Ancient Fragments*, 314. oldal.

^{III/14} On Rosenkranz.

^{III/15} I. fej. V. 2.

^{III/16} János, I. 4.

III. STANZA – Folytatás

7. NÉZD, Ó LANOO!^{III/17} A KETTŐ RAGYOGÓ GYERMEKE, A PÁRATLAN TÜN-
DÖKLŐ DICSŐSÉG, A SÖTÉT TÉR FIA, A VILÁGOS TÉR, AKI FELMERÜL A NAGY
SÖTÉT VIZEK MÉLYSÉGEIBŐL. EZ OEAOHOO, A FIATALABB A * * *^{III/18} (a).
FELRAGYOG, MINT A NAP. Ő A BÖLCSESSÉG LÁNGOLÓ ISTENI SÁRKÁNYA. AZ
EKA^{III/19} CHATUR ÉS CHATUR MAGÁHOZ VESZ HÁRMAT, ÉS AZ EGYESÜLÉS
LÉTREHOZZA A SAPTA-T, AKIBEN BENNE VAN A HÉT, AMELY TRIDASHA-
VÁ^{III/20}, A SEREGEKKÉ ÉS A SOKASÁGOKKÁ VÁLIK (b). NÉZD, FELEMELI A
FÁTYLAT, ÉS KITERÍTI KELETRŐL NYUGATRA. KIREKESZTI A FELSŐT, ÉS
MEGHAGYJA AZ ALSÓT, HOGY A NAGY AMITÁSKÉNT LÁTHATÓ LEGYEN. KI-
JELÖLI A RAGYOGÓK^{III/21} HELYÉT, ÉS ÁTVÁLTOZTATJA A FELSŐBBET^{III/22} EGY
PARTNÉLKÜLI TŰZ-TENGERRÉ (c), AZ EGY MEGNYILVÁNULTAT^{III/23} PEDIG A
NAGY VIZEKKÉ.

(a) A „Ragyogó Tér, a Sötét Tér Fia” az új Hajnal első megrezdülésekor a nagy kozmikus
mélységekbe leereszkedő Sugárnak felel meg, amely megkülönböztődve újra felemelkedik
„Oeaohoo, a fiatalabb”-ként (az „Új Életként”), hogy az életeciklus végéig minden dolog csírá-
ja legyen. Ő a „Test nélküli ember, aki magában foglalja az Isteni Gondolatot”, Philo Judæus
szavaival a Fény és az Élet létrehozója. „A Bölcsesség Lángoló Sárkányának” nevezik, elő-
ször azért, mert ő az, amit a görög filozófusok a Logosznak, az Isteni Gondolat Igéjének hív-
tak. Másodszor azért, mert az ezoterikus filozófiában ez az első megnyilvánulás – mivel
Oeaohoo, a „Nap Fia”, az Egyetemes Bölcsesség összessége vagy összege – magában foglalja
a Hét Teremtő Sereget (a Sephirákat), és így a megnyilatkozott Bölcsesség lényege. „Aki
Oeaohoo Fényében megfürdik, azt sohasem tévesztheti meg Mâyâ fátyla”.

„Kwan-Shai-Yin” azonos és egyénértékű a szanszkrit Avalokiteshvara-val, és mint ilyen,
kétnemű istenség, akárcsak a Tetragrammaton és az ókor valamennyi Logosza. Csak néhány
kínai szekta személyesíti meg, és ábrázolja női tulajdonságokkal. Női aspektusában Kwan-
Yin-né, a Könyörület Istennőjévé válik, és az „Isteni Hang-nak”^{III/24} nevezik. Kwan-Yin Tibet
és a kínai Puto sziget védelmező istene. Itt mindkét istenségnek számos kolostora van.^{III/25}

Ezért az ókor magasabb istenei mindannyian az „Anyá Fiai”, mielőtt az „Atya Fiaivá” vál-
nak. Azokat a Logoszokat, mint Jupitert vagy Zeuszt, Kronosz-Szaturusz, „a Végtelen Idő”
(Kâla) fiát, eredetükben férfi-nőként ábrázolták. Zeuszról azt mondták, hogy ő a „gyönyörű
szűz”, Vénuszt pedig szakállal ábrázolták. Apolló eredetileg kétnemű, ahogyan Bráhma-Vâch
is az a *Manu*-ban, és a *Purâna*-kban. Ozírisz felcserélhető Izisz-szel, Hórusz pedig kétnemű.
Végül Szt. János látomása szerint (a *Jelenések könyvében*) a Logosz, akit most Jézussal kap-
csolnak össze, hermafrodita, mert úgy írja le, hogy női melle van. Ugyancsak kétnemű a Tet-

^{III/17} Lanoo: tanítvány, chela, aki a gyakorlati ezotériát tanulmányozza.

^{III/18} „Akit te most Kwan-Shai-Yin-ként ismersz.” – *Magyarázat*.

^{III/19} Eka az Egy, a Chatur a Négy, a Tri a Három és a Sapta a Hét.

^{III/20} „Tridasha” vagy harminc, háromszor tíz kerek számmal, vagy pontosabban 33 egy szent szám, és a vé-
dikus istenségekre utal. Ezek a 12 Âditya, a 8 Vasu, a 11 Rudra és a 2 Ashvin, akik a Nap és az Ég ikerfiai. Ez a
hindu pantheon alapszáma, amely 33-szor tízmillió, vagyis 330 millió istent és istennőt sorol fel.

^{III/21} Csillagok.

^{III/22} A Felső Tér.

^{III/23} Elem.

^{III/24} A gnosztikus Sophia, a „Bölcsesség”, aki Ogdoad (bizonyos értelemben Aditi nyolc fiával) „Anyja”, a
Szentlélek, és minden dolog teremője, ahogyan az ősi rendszerekben is. Az „Atya” egy sokkal későbbi talál-
mány. A legkorábban megnyilvánult Logosz mindenhol nőnemű volt – a hét bolygó erő anyja.

^{III/25} Lásd: Rev. Joseph Edkins: *Chinese Buddhism*. Az író mindig helyes tényeket ismertet, bár következte-
tései nagyon gyakran tévesek.

ragrammaton vagy Jehovah. Van azonban két Avalokiteshvara az ezotériában: az Első és a Második Logosz.

Napjaink politikai és tudományos világában nincs olyan vallási jelkép, amely elkerülhetné a meggyalázást, sőt, a kigúnyolást. Dél-Indiában az író látott egy áttért bennszülöttet, aki pûjâ-t (szertartást) végzett, az áldozatokat egy Jézus szobor előtt mutatta be, amely azonban női ruhákba volt öltözve, és orrában gyűrűt viselt. Amikor ennek a maskarának a jelentéséről kérdeztük, azt válaszolta, hogy ez Jézus-Mária egyesítve, és hogy ez a Padre engedélyével történt, mivel a fanatikus áttértek nem volt pénze, hogy két szobrot vagy „bálványt” vásároljon, ahogyan nagyon helyesen egy másik jelenlevő, egy át nem tért hindu nevezte ezt a szobrot. Egy dogmatikus keresztény ezt istenkáromlásnak tekinti, de a teozófus és okkultista az áttért hindunak logikai díjat adományoz. Az ezoterikus Christos a gnózis-ban természetesen nem nélküli, de az exoterikus teológiában férfi és nő.

(b) A „Bölcsesség Sárkánya” az Egy, az „Eka” vagy Saka. Érdekes, hogy Jehovah neve héberül szintén Egy, Achad. „A neve Achad” – mondják a rabbik. A nyelvészeknek kellene eldönteniük, hogy a kettő közül melyik származik a másiktól a nyelvészet szempontjából és jelképesen, de az biztos, hogy nem a szanszkrit. Az „Egy” és a „Sárkány” kifejezéseket a nekik megfelelő Logoszokkal kapcsolatban használták a régiek. Jehovah – ezoterikusan Elohim – szintén a Kígyó vagy Sárkány, amely Évát megkísértette. A „Sárkány” pedig az Asztrális Fény (az Ős Princípium) egyik régi jelképe, „amely a Káosz Bölcsessége”. Az ősi filozófia nem fogadja el sem a jót, sem a rosszat alapvető vagy független hatalomnak, hanem az Abszolút MINDEN-ből (az örök Egyetemes Tökéletességből) kiindulva követi nyomon mindketőt a természetes fejlődés folyamatán keresztül a tiszta Fényig, amely fokozatosan formába sűrűsödik, és így válik anyaggá vagy rosszá. A korai és tudatlan egyházatyákon múltott, hogy a kígyó jelkép filozófiai és rendkívül tudományos eszméjét a „Devil”-nek (ördög) nevezett, abszurd babonává alacsonyították. Ezt a késői zoroasztiánusoktól vették át, akik ördögöket, vagy a Rosszat látták a hindu dévákban. Így az Evil (rossz) szó kettős átalakulás során D'Evil-lé (Diabolos, Diable, Diavolo, Teufel, ördög) vált. A pogányok azonban jelképeiket filozófiai-lag mindig meg tudták különböztetni. A kígyó eredeti szimbóluma az isteni Bölcsességet és Tökéletességet jelképezte, és mindig a pszichikus újrászületést és halhatatlanságot jelentette. Ezért nevezte Hermész a kígyót minden lény között a legspirituálisabbnak. A Hermész bölcsességébe beavatott Mózes a *Genesis*-ben ugyanazt mondja. A gnosztikus kígyó a hét magánhangzóval a feje felett a Hét Hierarchia, a Hetes vagy Bolygó Teremtők jelképe. Ugyanezért a hindu kígyó, Shesha vagy Ananta, a Végtelen, Vishnu egyik neve, és az első Vâhana-ja, vagy hordozója az Ős-vizeken. Ahogyan azonban a Logoszokat és a Hatalom Hierarchiáit, úgy ezeket a kígyókat is meg kell különböztetnünk egymástól. Shesha vagy Ananta, „Vishnu fekhelye” egy allegorikus absztrakció, amely a végtelen Időt jelképezi a Térben, ami tartalmazza a Csírá, és periodikusan eldobja e Csíra virágját, a megnyilvánult Világegyetemet. Ugyanakkor a gnosztikus kígyó, Ophis hét magánhangzójában ugyanazt a hármas szimbolizmust tartalmazza, mint az ősi tanítás egy-, három- és hétszótagú Oeohoo-ja, vagyis az Első meg nem nyilvánult Logoszt, a Második megnyilvánultat, a Háromszöget, amely a Négyszög, a Tetragrammaton konkrét formáját ölti fel, és az utóbbi sugarait az anyagi síkon.

Mégis valamennyien különbséget tettek a jó és rossz Kígyó (a kabbalisták Asztrális Fénye) között. Az előbbi az isteni Bölcsesség megtestesülése a szellemi birodalomban, az utóbbi pedig a Rossz, az anyagi síkon. A régi pogányok Asztrális Fénye (ami meglehetősen modern elnevezés) vagy Étere ugyanis a szellem-anyag. Elkezdődik a tisztán szellemi síkkal, leereszkedése közben egyre sűrűbbé válik, amíg végül a mi síkunkon Mâyâ-vá vagy a kísértő és ármányos kígyóvá válik.

Jézus a kígyót a Bölcsességgel rokon értelműnek fogadta el, és ez tanításának egy részét képezte. „Legyetek bölcssek, mint a kígyók” – mondta. „Kezdetben, mielőtt az Anya Atya-

Anyává vált, a Tüzes Sárkány egyedül vándorolt a Végtelenségben”.^{III/26} Az *Aitareya Brâhmana* a Földet Sarparâjni-nak nevezi, a „Kígyó Királynőnek”, és „minden anyjának, ami mozog”. Mielőtt bolygónk (és a Világegyetem is) tojásalakúvá vált, „egy kozmikus porból (vagy tűzködből) álló nagy farok, kígyóhoz hasonlóan haladt és tekergett a Térben”. „A Káoszban haladó Isteni Szellemet” minden nép egy tüzes kígyó formájával szimbolizálta, amely az ősvizekre tüzet és fényt fúj mindaddig, amíg a kozmikus anyagot ki nem költötte, és arra kényszerítette, hogy felvegye egy farkát szájában tartó kígyó gyűrűalakját. Ez nem csak az örökévalóságot és végtelenséget jelképezi, hanem a Világegyetemben a tüzes ködből kialakuló valamennyi test gömb-alakját is. A Világegyetem, ahogyan a Föld és az ember is, kígyóhoz hasonlóan, periodikusan levedli régi bőrét, hogy bizonyos pihenési idő után újat vegyen magára. A kígyó nyilvánvalóan nem kevésbé kellemes vagy költőies kép, mint a hernyó és a báb, amelyből kifejlődik a pillangó, Psyche, az emberi lélek görög jelképe. A Sárkány ugyancsak a Logosz jelképe volt az egyiptomiaknál, ahogyan a gnosztikusoknál is. *Hermész Könyvében* Pymander, a nyugati földrész Logoszai között a legrégibb és legspirituálisabb, Hermész előtt a „Fény, Tűz és Láng” Tüzes Sárkányának alakjában jelenik meg. Pymander, a megszemélyesített „Isteni Gondolat” ezt mondja:

A Fény Én vagyok, Én vagyok a Nous (az Elme vagy Manu), Én vagyok a te Istened, és sokkal öregebb vagyok, mint az emberi princípium, amely az árnyékból (a Sötétségből vagy a rejtett Istenségből) árad ki. Én vagyok a gondolat csírája, a ragyogó Ige, az Isten Fia. Minden tehát, ami benned lát és hall, az a Mester Igéje, a Gondolat (Mahat), ami az Isten, az Atya.^{III/27} A mennyei óceán, az Æther... az Atya Lehelete, az életet adó princípium; az Anya, a Szent-Lélek..., mert ők nem válnak szét, egyesülésük pedig az ÉLET.

Itt az ősi Titkos Tanítás félreismerhetetlen visszhangjával találkozunk, amelyet a továbbiakban kifejtünk. Csakhogy a Titkos Tanítás az élet fejlődésének élére nem az „Atyát” helyezi, aki a harmadik helyre kerül, és az „Anyá Fia”, hanem a „MINDENSÉG Örök és Szüntelen Lélegzetét”. A Mahat (Értelem, Egyetemes Elme, Gondolat, stb.), mielőtt Brahmâ-ként vagy Shiva-ként megnyilvánul, Vishnu-ként jelenik meg – mondja a *Sâmkhya Sâra*.^{III/28} Ezért tehát a Logoszhoz hasonlóan többféle aspektusa van. A Mahat-ot Úrnak nevezik az *Elsődleges* Teremtésben, és ebben az értelemben ő az Egyetemes Megismerés vagy az Isteni Gondolat. De „azt a Mahat-ot, amely először jött létre, (később) Ego-izmusnak nevezik, amikor „Én-ként” megszületik (ráérez önmagára), ezt hívják a *Másodlagos* Teremtésnek.^{III/29} A fordító pedig (aki tehetséges és tanult brahmin, nem egy európai orientalista) egy lábjegyzetben magyarázza meg: „tehát amikor Mahat az öntudat érzésévé – az Én-né – fejlődik, akkor felveszi az Ego-izmus nevet. Ez ezoterikus nyelvezetünkre fordítva azt jelenti, amikor Mahat az emberi manasszá (vagy akár a véges istenek manaszává) alakul át, és Aham-sággá válik. Hogy miért hívják a *Másodlagos* Teremtés (vagy a *Vishnu Purâna*-ban a *kilencedik*, Kaumâra-teremtés) Mahat-jának, azt a későbbiekben fogjuk megmagyarázni.

(c) A „Tűz-tenger”, tehát a Felsőbb Asztrális (vagyis a noumenoni) Fény, az első kisugárzás a Gyökér Mûlaprakriti-ból, a meg nem különbözött Kozmikus Szubsztanciából, ami az asztrális anyaggá válik. Nevezik „Tüzes Kígyónak” is, ahogyan ezt fentebb leírtuk. Ha a tanítvány észben tartja, hogy csak Egy Egyetemes Elem van, amely végtelen, meg nem született és halhatatlan, és hogy a jelenségek világában minden egyéb csupán ennek az Egynek sokféleképpen megkülönbözött aspektusa és átalakulása (most korrelációknak nevezik), a makrokozmosz hatásoktól a mikrokozmosz hatásokig, az emberfeletti lényektől az emberalatti

^{III/26} *Book of Sarparâjni*.

^{III/27} Az „Atya-Isten” alatt itt kétségtelenül az emberben és a Kozmoszban levő hetedik princípiumot értik, mert ez a princípium Lényében és Természetében elválaszthatatlan a hetedik kozmikus princípiumtól. Egyik értelemben ez a görög Logosz és az ezoterikus buddhisták Avalokiteshvara-ja.

^{III/28} *Bibliotheca Indica*, 16. oldal. Fitzedward Hall kiadása.

^{III/29} *Anugîta*, XXVI. fejezet, 333. oldal, K. T. Telang fordítása.

lényekig, röviden mondva, a tárgyasult létezés teljessége, akkor az első és legfőbb nehézség el fog tűnni, és teljesen elsajátíthatja az okkult kozmológiát. Így mind az egyiptomi, mind az indiai teogóniában volt egy *rejtett* Istenség, az EGY, és egy teremtő, kétnemű Isten. Shoo a teremtés istene, Ozirisz pedig eredeti, elsődleges formájában az isten, „akinek a neve ismeretlen”.^{III/30}

Valamennyi keleti és nyugati kabbalista és okkultista elfogadja, hogy (a) az „Atya-Anya” azonos az Ős Æther-rel vagy Âkâsha-val (Asztrális Fénnyel), és (b) annak egyneműségét, mielőtt a „Fiú”, kozmikus értelemben a Fohat kifejlődött volna, mert ő a kozmikus elektromosság. „*Fohat megkeményíti és szétszórja a hét fivért*”.^{III/31} Ez azt jelenti, hogy az Első Elektromos Entitás – mert a keleti okkultisták ragaszkodnak ahhoz, hogy az Elektromosság egy Entitás – az őanyagot, vagy a pregenetikus anyagot életre kelti azzal, hogy elektromos töltéssel látja el, és szétválasztja atomokra, amelyek önmagukban minden élet és tudatosság forrásai. „Minden formának és az életnek van egy egyetemes, páratlan közege, amit Od-nak, Ob-nak és Aour-nak^{III/32} neveznek, az aktív és a passzív, a pozitív és a negatív, mint a nap és az éj. Ez az első fény a Teremtésben” (Eliphas Lévi), a legelső Elohim, az Ádám, a „férfi és nő”, vagy (tudományosan) az Elektromosság és az Élet „első fénye”.

A régiek egy kígyóval ábrázolták, mert „*Fohat sziszeg, amint ide-oda siklik*” cikkcakkban. A *Kabbala* a ם Teth héber betűvel ábrázolja, aminek jelképe a kígyó, amelynek olyan kiemelkedő része volt a Misztériumokban. Egyetemes értéke kilenc, mert az abc kilencedik betűje, az ötven kapu vagy bejárat kilencedik ajtaja, amelyek a létezés rejtett misztériumaihoz vezetnek. Ez a szó szoros értelmében vett mágikus közeg, és a hermetikus filozófiában ez jelzi az „Ősanyagba beleöntött Életet”, a lényegét, amely minden dolgot formába önt, és az ezek formáit meghatározó szellemet. Van azonban két titkos hermetikus művelet, az egyik szellemi, a másik anyagi, egymással kölcsönhatásban állók, és örökre összekapcsoltak. Ahogyan Hermetész mondja:

Válaszd el a földet a tüztől, a finomat a durvától... Felszáll a földről az égbe, és újból aláereszkedik a földre. Ez (a finom fény) minden erő hatalmas ereje, mert legyőz minden finom dolgot, és átjár minden szilárdat. Így formálódott meg a világ.

Nem csupán Zenon, a sztoicizmus alapítója tanította azt, hogy a Világegyetem fejlődik, és hogy ősalaga tűz-állapotból alakul át levegő-állapotba, majd pedig víz-állapotba, stb. Ephezoszi Herakleitosz azt állította, hogy a tűz az az egyetlen princípium, amely minden természeti jelenség mögött húzódik. A Világegyetemet mozgató értelem a tűz, és a tűz értelem. Míg Anaxamenész ugyanezt mondta a levegőről, a milétoszi Thálész (i. e. 600.) pedig a vízről, az ezoterikus tanítás egybehangolja mindezeket a filozófusokat azzal, hogy bemutatja, egyik rendszere sem volt teljes, bár mindegyiknek igaza volt.

III. STANZA – Folytatás

8. HOL VOLT A CSÍRA, ÉS HOL VOLT MOST A SÖTÉTSÉG? HOL VAN A LÁNG SZELLEME, AMELY A LÁMPÁDBAN ÉG, Ó LANOO? A CSÍRA AZ, ÉS AZ A FÉNY, A REJTETT, SÖTÉT APA FEHÉR, FÉNYLŐ FIA.

^{III/30} Lásd, Mariette: *Abydos*, II. 63 oldal, III. 413, 414 oldalak, 1122. sz.

^{III/31} *Dzyan könyve*, III.

^{III/32} Od a tiszta életet adó Fény, vagy mágneses folyadék, Ob a halál hírnöke, amit a mágusok használnak, egy aljasul gonosz folyadék. Aour a kettő elegye, a szűkebb értelemben vett Asztrális Fény. Meg tudják-e mondani a nyelvészek, hogy az Od – az a kifejezés, amelyet Reichenbach az életfolyadék megjelölésére használt – miért egy tibeti szó is, ami a fényt, fényességet és ragyogást jelenti? Jelenti az „ eget” is, okkult értelemben. Honnan ered e szó gyökere? Az Âkâsha azonban nem teljesen az éter, hanem sokkal magasabb valami, amint ezt be fogjuk mutatni.

Az első kérdésre a tanító a második kérdéssel felel a tanulónak, amely rávezet a válaszra. Ez a válasz egyetlen mondatban tartalmazza az okkult filozófia egyik leglényegesebb igazságát. Rámutat a fizikai érzékeink számára észrevehetetlen dolgok létezésére, amelyek sokkal fontosabbak, valódiabbak és állandóbbak, mint azok, amelyek magukra az érzékeinkre hatnak. Mielőtt a Lanoo remélhetné, hogy az első kérdésben szereplő érzékfeletti, metafizikai problémát megérti, képesnek kell lennie a második kérdés megválaszolására, viszont éppen a második kérdésre adott válasza adja meg neki a kulcsot, hogy az első kérdésre helyesen válaszoljon.

E Stanza szanszkrit magyarázatában sok kifejezést használnak a rejtett és fel-nem-fedett princípiumra. A hindu irodalom legkorábbi kézírataiban ennek a Fel-nem-fedett, Absztrakt Istenségnek nincs neve. Általában AZ-nak (szanszkritban Tad-nak) nevezik, és jelenti mindazt, ami van, volt és lesz, vagy amit az emberi elme ilyennek felfoghat.

Az olyan elnevezések között, mint a „Kifürkészhetetlen Sötétség” a „Forgószel”, stb. – amelyek természetesen csak az ezoterikus filozófiában fordulnak elő – nevezik „A Kálahansa-tól valónak”, a „Kâla-ham-sa-nak”, sőt még a „Kâli Hamsa-nak” (fekete hattyú) is. Itt az *m* és az *n* felcserélhetők, és mind a kettő úgy hangzik, mint a francia nazális *an*, vagy *am*. Ahogyan a héberben, úgy a szanszkritban is sok misztikus szent név sem mond többet az avatatlan fülnek, mint valamilyen közönséges és gyakran vulgáris szó, mert a szent név anagramma módjára vagy másképpen el van rejtve. A Hamsa vagy Hamsa szó is éppen ilyen eset. A Hamsa ugyanaz, mint „A-ham-sa”. Ez a három szó azt jelenti: „Én Ő vagyok”. Ha pedig a szavakat másképpen rendezzük, akkor „So-ham”-ot kapunk, ami: „Ő Én vagyok”. Aki érti a bölcsesség nyelvét, annak ez az egy szó tartalmazza az egyetemes misztériumot, azt a tanítást, hogy az ember lényege azonos az isten lényegével. Innen származik a Kálahansa, (vagy hamsa) jelkép, és a róla szóló allegória, valamint a semleges Brahman-nak, később a férfi Brahmâ-nak adott Hamsa-vâhana név, vagyis „ő, aki a Hamsa-t hordozó eszközeként használja”. Ugyanezt a szót olvashatjuk „Kálaham-sa”-nak is, vagyis „Én vagyok Én, az idő örökkévalóságában”, ami megfelel a bibliai, vagy inkább a zoroaszteri: „Vagyok, aki vagyok” mondásnak. Ugyanezt a tanítást megtaláljuk a Kabbalában, amit S. Liddel McGregor Mathers, a képzett kabbalista ki nem adott kéziratának következő kivonata bizonyít:

A három névmást, הוא, אתה, אני Hua, Ateh, Ani – ő, te, én, a héber Qabalah-ban a Macroprosopus és a Microprosopus fogalmának szimbolizálására használják. Hua-t, „ő”-t a rejtett és titkos Macroprosopus-ra alkalmazzák, Ateh-t, „te”-t a Microprosopus-ra, Ani-t, „én”-t pedig az utóbbira, amikor ő beszédben jelenik meg. (Lásd: *Lesser Holy Assembly*, 204. és folyt.). Meg kell jegyeznünk, hogy e nevek közül mindegyik három betűből áll, és ezekből az Aleph א, az A betű, az első szó, Hoa vége, Ateh-nak és Ani-nak pedig a kezdete, mintha a közöttük levő összekötő kapocs volna. De א az Egység szimbóluma, ennek következtében a valamennyin át működő, változatlan Isteni gondolat jelképe. A Hua névben azonban az א mögött vannak a ו és ה betűk, a hatos és az ötös szám, a férfi és a nő, a hexagram és a pentagram szimbólumai. A Hua, Ateh, Ani három szónak a számai 12, 406 és 61, amiket a Kilenc Kamara Qabalah-ja a 3, 10 és 7 kulcsszámokra vezet le, ami a Temura exegetikus* szabályok egyik alakja.

Felesleges megpróbálnunk, hogy a misztériumot teljesen megmagyarázzuk. A materialisták és a modern tudomány képviselői soha sem fogják megérteni, mert ahhoz, hogy tiszta fogalmat alkossunk róla, először is el kell fogadnunk azt, hogy létezik egy egyetemesen szétterjedt, mindenütt jelenlevő, örök Istenség a természetben, másodszor az elektromosság misztériumának mélyére kell hatolniuk annak valódi lényegében, harmadszor pedig hitelt kell adnunk annak, hogy az ember az Egy Nagy Egység, a Logosz hetes szimbóluma a földi síkon. Ez az Egység a hét magánhangzóból álló jel, az Igébe^{III/33} kristályosodott Lélegzet. Aki mind-

* Az exegetika egy bizonyos rendszer alapján magyarázza a Szentírást. – a ford.

^{III/33} Ez ismét Fichte és a német panteisták tanításához hasonlít. Fichte nagy tanítóként tiszteli Jézust, aki hangsúlyozta az emberi szellem egységét az Isten-szellemmel vagy az Egyetemes Princípiummal. (Ez az *Advaita*

ezekben hisz, annak hinnie kell az okkultizmus és a *Kabbala* hét bolygójának a 12 állatövi jeggyel való sokféle kombinációjában. Továbbá, minden bolygónak és minden csillagképnek bizonyos hatást kell tulajdonítania, ahogyan mi is tesszük. Ez a hatás Ely Star (francia asztrológus) szavaival: „a sajátossága, amely kedvező vagy ártalmas, ez pedig a bolygó szellemétől függ, aki rajta uralkodik. Ez a szellem maga is képes arra, hogy befolyásolja a vele összhangban vagy bármilyen rokonságban levő embereket és dolgokat”. Ezek miatt, és mivel kevesen hisznek az imént mondottakban, most csak azt közölhetjük, hogy mind a két esetben a Hansa szimbóluma (akár én, ő, lúd vagy hattyú) fontos jelkép, amely egyebek mellett az Isteni Bölcsességet fejezi ki, azt a Bölcsességet, amely a Sötétségben van, túl az emberi felfogóképességen. Ahogyan minden hindu tudja, minden exoterikus használatban Hansa egy mesebeli madár, amely, amikor vízzel kevert tejet adtak neki enni (az allegóriában), szétválasztotta a kettőt, megitta a tejet, és otthagya a vizet, így mutatta meg belső bölcsességét, mivel a tej szimbolikusan a szellemet, a víz pedig az anyagot jelenti.

Azt, hogy ez az allegória nagyon régi, és a legkorábbi ősidőkből származik, az mutatja, hogy a *Bhâgavata Purâna*-ban említenek egy bizonyos Hamsa vagy Hansa nevezetű kasztot, amely a szó szoros értelmében az „egy kaszt” volt, amikor ugyanis réges-régen, az elfelejtett múlt idők kódében a hinduknál csak „egy Vêda, egy Istenség, egy kaszt” volt. A Himalájában is van Hamsa nevű hegylánc, ezt a régi könyvekben úgy írják le, hogy a Meru hegytől északra fekszik, és hogy a vallási misztériumok és a beavatások történetébe tartozó eseményekhez kapcsolódik. Teljes tévedés, amikor az orientalisták exoterikus szövegeikben és fordításaikban Kâlahansa-t tartják Brahmâ-Prajâpati hordozó eszközének. Ők ugyanis Brahman-t, a semleges neműt hívják Kâla-hansa-nak, Brahmâ-t pedig, a hímneműt Hansa-vâhana-nak, mert valóban „az ő hordozó eszköze egy hattyú, vagy lúd.”^{III/34} Ez egy tisztán exoterikus magyarázat. Ezoterikusan és logikusan, ha Brahman, az örökkévaló mindaz, aminek az orientalisták leírják, és megfelel a vedantista szövegeknek is, tehát egy absztrakt istenség, amelyet semmiféle emberi tulajdonság leírásával nem jellemezhetünk, ugyanakkor fenntartják, hogy őt (hímnem) vagy azt (semlegesnem) Kâlahansa-nak nevezik, akkor hogyan válhat valaha is Brahmâ, a megnyilvánult, véges istenség Vâhan-jává? Ennek éppen az ellenkezője igaz. A „hattyú vagy lúd” (Hansa) a hímnemű vagy múlandó istenség, Brahmâ jelképe, aki az elsődleges Sugár kiáradása, és azért jött létre, hogy Vâhan-ként vagy hordozó eszközként szolgáljon az Isteni Sugár számára, amely különben nem tudna megnyilvánulni a Világegyetemben, mivel ellentétes értelemben maga is a Sötétség kiáradása, legalább is emberi értelmünk számára. Tehát Brahmâ az, aki a Kâlahansa, a Sugár pedig a Hansa-vâhana.

Amilyen különös ez a választott jelkép, épp olyan sokatmondó is. Valódi misztikus értelmében egy Egyetemes Anyaméh fogalmát jelenti, amelyet a Mélység Ősvizei jelképeznek, vagyis az Egy Sugár (a Logosz) befogadására és rákövetkező kibocsátására szolgáló nyílást. Ez az Egy Sugár tartalmazza a többi Hét Teremtő Sugarat vagy Hatalmat (a Logoszokat vagy Építőket). Ezért választották szimbólumnak a rózsakeresztesek a vízimadarat – vagy a hattyút vagy a pelikánt^{III/35} – hét fiókájával. Ez olyan jelkép, amit minden ország vallása módosítva magáévá tett. Ain-Soph-ot a „Pelikán Tüzes Lelkének” nevezik a *Számok Könyvében*.^{III/36}

tanítás.) Nehéz a nyugati metafizikában találni akár egyetlen olyan elméletet is, amelyet ne előzött volna meg az ősi keleti filozófia. Kant-tól Herbert Spencer-ig általában csak a dvaita, az advaita és a vendânta tanítások többé-kevésbé eltorzított visszhangját halljuk.

^{III/34} Hasonlítsuk össze Dowson: *Dictionary of Hindu Mythology*, 57. oldal

^{III/35} Nem számít, hogy a madár fajtája *cygnus*, *anser* vagy *pelecanus* (hattyú, lúd vagy pelikán), mivel mindegyik vízimadár, amely a vízen úszik vagy lebeg, mint a Szellem, és azután kiszáll ezekből a vizekből, hogy életet adjon más lényeknek. Pontosan ez a rózsakeresztesek tizenharmadik szintje jelképének valódi jelentése, noha később átköltötték a pelikán anyai érzésévé, amely felhasítja keblét, hogy hét fiókáját vérével táplálja.

^{III/36} Mózes megtiltja, hogy a pelikánt és a hattyút megegyék (*Deuteronomy*, XIV. 16. 17.), és a tisztátalan madarak közé sorolja őket, de megengedi, hogy „a kopasz sáska, bogarak és szöcskék fajtájából valókat” megegyék (*Leviticus*, XI. 22.). Ennek tisztán fiziológiai oka van, és csak annyi köze van a misztikus szimbológiához,

Minden Manvantára-ban Nârâjana-ként vagy Swâyambhuva-ként, a Magában-létezőként jelenik meg, és behatol a Világtojásba. Ebből az isteni tojásköltés végén Brahmâ-ként vagy Prajâpati-ként, a jövődő Világegyetem szülőként emelkedik ki, amelyben szétterjed. Ő Purusha (a szellem), de ő Prakriti (az anyag) is. Ezért Prajâpati csak akkor válik a hímnemű Brahmâ-vá, amikor már két félre osztotta önmagát – Brahmâ-Vâch-ra (a nőneműre) és Brahmâ-Virâj-ra (a hímneműre).

III. STANZA – Folytatás

9. A FÉNY HIDEG LÁNG, ÉS A LÁNG TŰZ, A TŰZ PEDIG HŐT HOZ LÉTRE, AMELY VIZET FEJLESZT, AZ ÉLET VIZÉT A NAGY ANYÁBAN^{III/37}.

Nem szabad megfedkezünk arról, hogy a „Fény”, „Tűz” és „Láng” szavakat a fordítók a régi „Tűz-filozófusok”^{III/38} szótárából vették át, hogy világosabban kifejezzék az eredetiben használt ősi kifejezések és szimbólumok jelentését. Egyébként az európai olvasó számára teljesen érthetetlenek maradtak volna. Az okkultizmus tanítványának azonban a fenti kifejezések eléggé világosak.

Mindezek – a „Fény”, „Láng”, „Hideg”, „Tűz”, „Hő”, „Víz” és az „Élet Vize” – a mi síkunkon az Elektromosság származékai, vagy, ahogyan egy modern fizikus mondaná, következményei. Nagyszerű szó, és még nagyszerűbb jelkép! Szent nemzője egy nem kevésbé szent leszármazottnak: a Tűznek – a teremtőnek, a fenntartónak és a pusztítónak, a Fénynek – isteni őseink lényegének, a Lángnak – a dolgok lelkének. Az elektromosság az Egy Élet a Létezés felső fokán, és az Asztrális Fluidum, az alkimisták Athanor-ja a legalsóbb fokon, Isten és Ördög, Jó és Rossz...

Nos, miért nevezik a Stanzákban a Fényt „hideg lángnak”? Mert a Kozmikus fejlődés rendjében (ahogyan ezt az okkultizmus tanítja) a kozmikus hő hozza létre a mi síkunkon az anyagot mozgásba hozó energiát, miután először az anyagot atomokká formálta, és mert ez előtt az időszak előtt a kozmosz – elkülönített anyag értelmében – nem létezett. Az első Ősanyag örökkévaló és egykorú a Térrel, „aminek sem kezdete, sem vége nincs, sem forró, sem hideg, hanem megvan a maga sajátos természete” – mondja a Magyarázat. Meleg és hideg viszonylagos tulajdonságok, és a megnyilvánult világok birodalmaiba tartoznak, amelyek mind a megnyilvánult Hyle-től származnak, amire abszolút rejtett aspektusában, mint a „Hideg Szűz-ként”, életre ébredése után pedig az „Anyaként” hivatkoznak. Az ősi nyugati kozmogóniai mítoszok azt állítják, hogy kezdetben csak hideg köd volt (az Atya) és a termékeny iszap (az Anya, Ilus vagy Hyle), amelyből a Világ-kígyó, az Anyag kúszott elő.^{III/39} Eszerint az Ősanyag, mielőtt a soha meg-nem-nyilvánuló síkjáról kiemelkedik, és Fohat hatására felébred, megrezdül, csak „egy hűvös sugárzás, színtelen, alaktalan, íztelen, minden tulajdonságtól és aspektustól mentes”. Még az elsőszülöttei, a „Négy Fiú” is ilyenek, akik „Egyek és Hétté válnak”. Ezen entitások tulajdonságai és nevei alapján nevezték el az ősi keleti okkultisták a hét elsődleges „Erőközpont” vagy atom közül négyet, amelyek később a nagy Kozmikus „Elemekké” fejlődnek, és most a tudományban ismert mintegy hetven al-elemre oszlanak. Az első Dhyân Chohan-ok négy ősi tulajdonsága (jobb kifejezések hiányában) az úgynevezett âkâshai,

amennyiben a „tisztátlan” szót – ahogyan minden más szót sem – nem szabadna betű szerint érteni. Ugyanis ez a szó is ezoterikus, mint az összes többi, és legalább annyira jelent „szentet” is, mint mást. Ez egy nagyon sokat mondó elrejtés, ha bizonyos babonákkal kapcsolatban vizsgáljuk, például az orosz népével, amely nem azért nem eszik galambot, mert „tisztátalan”, hanem, mert abban hisznek, hogy a „Szentlélek” galamb képében jelent meg.

^{III/37} A Káosz.

^{III/38} Nem a középkori alkimistákról, hanem a Mágusokról és a tűzimádókról van szó, ahonnan a rózsakeresztesek vagy a „lángból a fénybe” irányzatot követő filozófusok, a teurgisták utódai kölcsön vették a Tűzre, mint misztikus és isteni elemre vonatkozó valamennyi elképzelésüket.

^{III/39} Isis Unveiled, I. 146.

éterikus, vizes és tüzes tulajdonság. A gyakorlati okkultizmus fogalmaival ezek olyan gázok tudományos meghatározásának felelnek meg, amelyeket – hogy tiszta képet adjunk mind az okkultistáknak, mind a nem szakmabelinek – parahidrogénes,^{III/40} paraoxigénes, oxihidrogénes és ózonos, esetleg nitrozonos gázokként határozhatunk meg. Az utóbbi erők vagy gázok (az okkultizmusban érzékfeletti, de atomos anyagok) a leghatékonyabbak és legaktívabbak, amikor az erősebben megkülönböztődött anyag síkján működnek. Ezek az elemek pozitív elektromosságúak is, negatív elektromosságúak is. Ezek és sok más valószínűleg a kémia hiányzó láncszemei. Más néven ismerik az alkímiában és az okkultisták, akik a jelenségek világának erőivel dolgoznak. Vegyüléssel, cserebomlással, vagy szétbomlással az „Elemek” bizonyos módon az Asztrális Tűz segítségével a legnagyobb szerűbb dolgokat hozzák létre.

III. STANZA – Folytatás

10. AZ ATYA-ANYA EGY HÁLÓT FONNAK, AMELYNEK FELSŐ VÉGE A SZELLEMHEZ,^{III/41} AZ EGY SÖTÉTSÉG FÉNYÉHEZ VAN ERŐSÍTVE, AZ ALSÓ PEDIG ANNAK ÁRNYÉKOS VÉGÉHEZ, AZ ANYAGHOZ,^{III/42} ÉS EZ A HÁLÓ A VILÁGEGETEM, A KÉT SZUBSZTANCIÁBÓL EGYBESZÖVE, AMELY SVABHÁVAT.

A *Mândukya Upanishad*-ban^{III/43} ezt olvashatjuk: „Ahogyan egy pók kiveti és visszahúzza a hálóját, ahogyan a fű a talajból kinő... úgy származik a Világegyetem az elmúlhatatlan egytől”. Brahmâ, mint „az ismeretlen Sötétség Csírája”, az az anyag, amelytől minden kibontakozik és kifejlődik, „mint a háló a pókból, mint a hab a vízből”, stb. Ez csak akkor szemléletes és igaz, ha Brahmâ, a „Teremtő”, a *brih* – növekedni, kiterjeszkedni szótóból származik. Brahmâ „kiterjeszkedik”, és a saját állagából szőtt Világegyetemmé válik.

Ugyanezt a gondolatot fejezte ki csodálatosan Goethe, aki azt mondja:

Zúg nyüstje Időnek: így dolgozom én
Az isteni mez eleven szövetén.

III. STANZA – Folytatás

11. KITERJESZKEDIK^{III/44}, AMIKOR A TŰZ^{III/45} LEHELETE RAJTA VAN, ÖSSZEHÚZÓDIK, AMIKOR AZ ANYA^{III/46} LEHELETE MEGÉRINTI. AZUTÁN A FIÚK^{III/47} SZÉTVÁLNAK, ÉS SZÉTOSZLANAK, HOGY A NAGY NAP VÉGÉN ANYJUK KEBELÉBE VISSZATÉRJENEK, ÉS VELE ÚJRA EGGYÉ VÁLJANAK. AMIKOR LEHŰL^{III/48}, RAGYOGÓ LESZ, FIAI SAJÁT ÉNJEIKEN ÉS SZÍVEIKEN KERESZTÜL KITERJESZKEDNEK, ÉS ÖSSZEHÚZÓDNAK, ÁTÖLELIK A VÉGTELENSÉGET.

A Világegyetem kitágulása a „Tűz Leheletére” nagyon sokatmondó, ha a tűzköd időszakára gondolunk, amelyről a modern tudomány olyan sokat beszél, és valójában olyan keveset tud.

A nagy hő felbontja az összetett elemeket, és feloldja az égi testeket eredeti egyetlen elemükre – mondja a Magyarázat.

^{III/40} A „para” az erőt „fölöttivé”, „kívülivé” teszi.

^{III/41} Purusha.

^{III/42} Prakriti.

^{III/43} I. 1. 7.

^{III/44} A háló.

^{III/45} Az Atya.

^{III/46} Az anyag gyökere.

^{III/47} Az Elemek a nekik megfelelő Hatalmakkal vagy Értelmekkel.

^{III/48} A háló.

„Ha egy test – akár élő, akár holt – egyszer már felbomlott eredeti alkotó részeire, mert egy gyújtópontjának, vagy hő(energia) központnak vonzás- vagy hatókörébe került, amelyből nagyon sok mozog fel-alá a térben, akkor gőzzé válik, és az 'Anyá kebelében' marad addig, amíg Fohat összegyűjtve a kozmikus anyag néhány csomóját (ködfojtokat), újra mozgásba hozza azzal, hogy lendületet ad neki, kifejleszti a szükséges hőt, azután pedig magára hagyja, hogy saját új növekedését kövesse.”

A „Háló” – vagyis a világanyag vagy az atomok – kitágulása és összehúzódása itt a pulzáló mozgást fejezi ki. Ugyanis a végtelen és part nélküli Anyagóceán szabályos összehúzódása és kitágulása az, ami az atomok egyetemes rezgését okozza. Ezt az Óceánt a Svabhâvat által kiárasztott anyag noumenonjának nevezhetjük. Utal azonban még másra is. Azt mutatja, hogy a régiek ismerték azt, ami most sok tudós és különösen a csillagászok számára rejtvény. Tudták, mi okozta az anyag vagy a világ őanyag első meggyulladását, ismerték a paradoxont, hogy a lehűléssel járó összehúzódás hőt termel, és ismertek még más ilyen kozmikus rejtvényeket. Ez kétség kívül arra mutat, hogy a régiek ismerték az ilyen jelenségeket. „Minden atomban belső és külső hő van – mondják a kézírásos Magyarázatok, amelyekhez az író hozzáférhetett – az Atya (Szellem) lehelete és az Anya (anyag) lehelete (vagy melege)”. Olyan magyarázatok adnak, amelyek bemutatják a modern elmélet tévességét, ami szerint a nap-tüzek kialszanak a kisugárzásból eredő hővesztés miatt. Még maguk a tudósok is beismerik, hogy ez a feltevés téves. Mert – ahogyan Newcomb professzor rámutat^{III/49} – „egy légnemű test összehúzódik, ha hőt veszít, és az összehúzódás folytán keletkező hő nagyobb mennyiségű, mint az a hő, amelyet el kellett veszítenie ahhoz, hogy az összehúzódás bekövetkezzen”. Ez a paradoxon, hogy egy test annál melegebbé válik, mennél nagyobb a kihűléséből származó összehúzódás, hosszú vitákhoz vezetett. Úgy érvelnek, hogy a hőtöbblet elvész a kisugárzással, és ha feltételezzük, hogy a hőmérséklet nem süllyed egyenes arányban a térfogat csökkentésével állandó nyomás mellett, akkor ellentmondunk Charles törvényének. Igaz, hogy az összehúzódás hőt fejleszt, de a (lehűlésből eredő) összehúzódás nem képes fejleszteni akkora teljes hőmennyiséget, amennyi bármely időpontban az adott tömegben jelen van, de még állandó hőmérsékleten sem tudja tartani a testet, stb. Winchell professzor úgy próbálja megszüntetni az ellentmondást – amely valójában csak látszólagos, amint ezt J. Homer Lane bebizonyította^{III/50} –, hogy „a hőn kívül még valami más” is feltételez. „Nem lehet-e ez – kérdi – egyszerűen a molekulák közötti taszítás, amely valamilyen távolság-törvény szerint változik?”^{III/51} De még ez sem zárja ki az ellenmondást, hacsak nem nevezzük el ezt a „hőn kívüli valamit” „Ok nélküli Hőnek”, a „Tűz Leheletének”, a mindent-teremtő Erőnek, hozzáadva az Abszolút Értelmet, nem valószínű azonban, hogy a fizika tudománya ezt elfogadja.

Bárhogyan is legyen, elolvasva ezt a Stanzát – régies kifejezés módja ellenére – azt látjuk, hogy sokkal tudományosabb szintet képvisel, mint a modern tudomány.

^{III/49} Popular Astronomy, 506-508 oldalak

^{III/50} American Journal of Science, 1870. július

^{III/51} Winchell, World-Life 83-85 oldalak

III. STANZA – Folytatás

12. AZUTÁN SVABHÁVAT KIKÜLDI FOHATOT, HOGY MEGKEMÉNYÍTSE AZ ATOMOKAT. MINDEGYIK^{III/52} A HÁLÓ^{III/53} EGY RÉSZÉ. MINT EGY TÜKÖR, VISZSZATÜKRÖZIK A „MAGÁBAN-LÉTEZŐ URAT”^{III/54}, MINDEGYIK MAGA IS EGY-EGY VILÁGGÁ VÁLIK^{III/55}.

Fohat megkeményíti az atomokat, vagyis energiát öntve beléjük, szétszórja az „atomokat” vagy az „elsődleges anyagot”. „Önmagát szórja szét, miközben az anyagot szétszórja atomokra.”

Fohaton keresztül történik az, hogy az Egyetemes Elme elképzelései belevésődnek az anyagba. Fohat természetéről némi ködös elképzelést ad a „Kozmikus Elektromosság” elnevezés, amelyet néha alkalmaznak rá. Ebben az esetben azonban az elektromosság általánosan ismert tulajdonságait másokkal is ki kell egészítenünk, beleértve az értelmet is. Érdekes megjegyeznünk, hogy a modern tudomány arra a következtetésre jutott, hogy az agy minden tevékenységét elektromos jelenségek kísérik.

IV. STANZA

***1. ...HALLGASSATOK, TI FÖLD FIAI, TANÍTÓITOKRA, A TŰZ FIAIRA (a). TUDJÁTOK MEG, HOGY NINCS SEM ELSŐ, SEM UTOLSÓ, MERT MINDEN CSAK EGY SZÁM, AMELY A NEM-SZÁMBÓL ERED (b).

(a) A „Tűz Fiai”, a „Tüzköd Fiai” és ehhez hasonló kifejezések magyarázatra szorulnak. Egy nagy ősi és egyetemes misztériummal függenek össze, és nem könnyű ezt megvilágítani. A *Bhagavat gitá*-ban van egy részlet, amelyben Krishna jelképesen és ezoterikusan így szól:

Megjelölöm neked azt az időszakot, amelyben távozva a jógik nem térnek többé vissza, és azt, amelyben távozva visszatérnek, óh Bháraták hercege. Ha azok, akik ismerik az Örökkévalót, a tűz, a világosság idején, napfénynél, a hold növekedésekor, a nap északi járásának hat hónapjában távoznak, az Örökkévalóba jutnak. Füstben avagy éjszakában, a hold fogyó szakaszában, a nap déli járásának hat hónapjában távozó jogi holdtestét elnyerve, visszatér. Világosság és sötétség, e kettő a világ örök ösvénye. Az egyiken halad, aki nem jön vissza, a másikon az jár, ki újra visszatér.^{IV/1}

Azok a kifejezések, mint „tűz”, „láng”, „napfény”, a „hold növekedése”, stb. valamint „füst”, „éjszaka”, és így tovább, amelyek csak a hold-ösvény végéig vezetnek, érthetetlenek ezoterikus ismeret nélkül. Mindezek *különböző istenségek nevei*, amelyek a kozmikus-pszichikus erőkön uralkodnak. Gyakran beszélünk a „Lángok” Hierarchiájáról, a „Tűz Fiai-ról”, stb. Shankarâchârya, India legnagyobb ezoterikus mestere azt mondja, hogy a Tűz egy istenséget jelent, amely az Időn (Kâla) uralkodik. A bombay-i Kâshinâth Trimbak Telang, a *Bhagavad gitá* tehetséges fordítója bevallja, hogy „nincs világos elképzelése e versek jelentéséről”. Ezzel szemben teljesen világos annak, aki ismeri az okkult tanítást. Ezekhez a versekhez hozzákapszólódik a nap- és holdszimbólumok misztikus értelme: A Pitri-k holdbeli istenségek és a mi őseink, mivel ők *teremtették a fizikai embert*. Az Agnishvatta-k, a Kumâra-k (a Hét Misztikus Bölcs) napbeli istenségek, bár ők szintén Pitri-k, és ők „a *Belső* Ember kialakí-

^{III/52} Atom.

^{III/53} A Világegyetem.

^{III/54} Az Elsődleges Fényt.

^{III/55} Ezt azon tény értelemben mondják, hogy a tűzből eredő láng kimeríthetetlen, és hogy az egész Világegyetem fényeit egy egyszerű mécsestről meg lehetett gyújtani anélkül, hogy a láng kisebbé vált volna.

^{IV/1} Nyolcadik párbeszéd. (*Bhagavad gitá*, III. átdolgozott kiadás, Magyar Teozófiai Társulat, 1996.)

tói”. Ők „A Tűz Fiai”, mert ők az Elsődleges Tűzből kifejlődött első lények, akiket a Titkos Tanítás „Elmének” nevez. „Az Úr emésztő Tűz.”^{IV/2}, „Megjelenik az Úr az égből az ő hatalmának angyalaival, tűznek lángjában”.^{IV/3} A Szentlélek leszállt az apostolokra „kettős tüzes nyelvek”^{IV/4} alakjában, Vishnu az utolsó Avatára-ként Kalki-n, a Fehér Lovon tűz és láng közepette fog visszatérni. Sosiosh pedig ugyancsak Fehér Lovon fog leszállni „tűz fergetegében”. „És láttam, hogy az ég megnyílt, és íme vala egy fehér ló, és aki azon ül vala... Isten Igéjének neveztetik”^{IV/5}, lobogó tűz közepette. A tűz az Æther legtisztább formája, éppen ezért nem tekintik anyagnak, hanem az Æther egységének, a második megnyilvánult istenségnek a maga egyetemességében. Az okkult tanításokban azonban két „Tűz” van, és különbséget is tesznek közöttük. Az elsőről, a *Központi Szellemi Napban* elrejtett, tisztán *forma nélküli és láthatatlan* tűzről Háromszorosként (metafizikai értelemben) beszélnek, a megnyilvánult Kozmosz Tüze azonban Hetesség, mind a Világegyetemben, mind a Naprendszerünkben. „A tudás tüze az illúzió síkján minden cselekedetet eléget” – mondja a Magyarázat. „Ezért 'Tűzeknek' hívják azokat, akik a tudást megszerezték, és felszabadultak.” A hét érzékről szólva, amiket Hotri-k, vagyis papok szimbolizálnak, Nârada azt mondja az *Anugîtâ*-ban: „Így ez a hét (érzék: szaglás, ízlelés, szín, hang, stb.) a felszabadulás oka”, és a fordító hozzáfűzi: „Ettől a héttől kell az Én-nek felszabadulnia. Az 'Én'-nek (a mondatban 'Nekem... nincsenek tulajdonságaim'.) az Önvalót kell jelentenie, nem pedig a beszélő Brahmint”.^{IV/6}

(b) A „Minden csak Egy Szám, amely a Nem-Számtól eredt” kifejezés ismét arra az egyetemes és filozófiai tanításra vonatkozik, amelyet a III. Stanza 4. slokájánál már megmagyaráztunk. Ami abszolút, az természetesen Nem-Szám, de későbbi jelentésében Térben és Időben is alkalmazzák. Ez azt jelenti, hogy nemcsak az idő minden növekedése része egy nagyobb növekedésnek, egészen a végtelenségig nyúló időtartamig, amelyet az emberi értelem el tud képzelni, hanem azt is jelenti, hogy semmilyen megnyilvánult dolog nem gondolható el másként, mint egy egész részeként. A teljes összesség ugyanis az Egy Megnyilvánult Világegyetem, amely a Meg-nem-nyilvánultból, vagyis az Abszolútból ered, amit Nem-Létezésnek vagy „Nem-Számnak” neveznek, hogy a Létezésből vagy az „Egy Számtól” megkülönböztessék.

IV. STANZA – Folytatás

2. TUDJÁTOK MEG, AMIT MI, AZ ELSŐ HÉT LESZÁRMAZOTTAI, AMIT MI, AZ ŐS-LÁNGBÓL SZÜLETETTEK, APÁINKTÓL TANULTUNK...

Ezt a II. kötetben magyarázzuk meg, az „Ős-láng” kifejezés pedig megerősíti azt, amit a IV. Stanza előbbi magyarázatának első bekezdésében mondtunk.

Az „Ős” és az utána következő hét Építő között az a különbség, hogy az előbbi az első „Szent Négy” Sugara és közvetlen kiadása, a Tetraktis, vagyis az örökké Önmagában-Létező Egy – jegyezzük meg, hogy a *lényegben* örök, nem pedig a megnyilatkozásban, és hogy különbözik az Egyetemes Egytől. A Pralaya alatt szunnyadó, a Manvantára alatt pedig aktív „Legelsők” az „Atya-Anyától” (Szellem-Hyle-től vagy Ilus-tól) származnak, míg a másik Megnyilvánult Négyesség és a Hét egyedül az Anyától származnak. Ez utóbbi az, aki a szeplőtelen Szűzanya, akit az Egyetemes Misztérium beárnyékol, de nem termékenyít meg, amikor a Laya-állapotából vagy a meg nem különbözött helyzetéből kiemelkedik. Valójában természetesen valamennyi egy, de megnyilvánulásuk a létezés különböző síkjain eltérő.

^{IV/2} Deuteronomy, IV. 24.

^{IV/3} Thessal. I. 7, 8.

^{IV/4} Apostolok *csel.* II. 3.

^{IV/5} Jelenések, XIX. 13.

^{IV/6} Sacred Books of the East, Telang fordítása, VIII. 278.

Az első Ősök a létezés lépcsőjének legmagasabb fokán álló lények. Ők a kereszténység arkangyalai, azok, akik megtagadták, hogy teremtsenek, jobban mondván, hogy szaporodjanak, ahogyan ezt a későbbi rendszerben Michael tette, és amint Brahmâ legidősebb „Elme-szülte Fiai” (a Vedhâ-k) tették.

IV. STANZA – Folytatás

3. A FÉNY RAGYOGÁSÁBÓL – AZ ÖRÖK SÖTÉTSÉG SUGARÁBÓL – KIPATANTAK A TÉRBEN AZ ÚJRA FELÉBREDT ENERGIAK^{IV/7}: AZ EGY A TOJÁSBÓL, A HAT ÉS AZ ÖT (a). AZUTÁN A HÁROM, AZ EGY, A NÉGY, AZ EGY, AZ ÖT – A KÉTSZER HÉT, A VÉGÖSSZEG (b). ÉS EZEK AZ ESSZENCIÁK, A LÁNGOK, AZ ELEMÉK, AZ ÉPÍTŐK, A SZÁMOK (c), AZ ARÛPA^{IV/8}, A RÛPA^{IV/9}, ÉS AZ ERŐ VAGY AZ ISTENI EMBER – A VÉGÖSSZEG. ÉS AZ ISTENI EMBERBŐL ÁRADTAK KI A FORMÁK, A SZIKRÁK, A SZENT ÁLLATOK (d) ÉS A SZENT ATYÁK^{IV/10} HÍRNÖKEI A SZENT NÉGYEN BELÜL^{IV/11}

(a) Ez a számjegyek szent tudományával áll összefüggésben, ami valójában annyira szent és fontos az okkultizmus tanulmányozásában, hogy ezt a témát még egy ilyen terjedelmes műben is, mint a jelenlegi, nehéz volna kifejtenuünk. E Lények Hierarchiára és pontos számára épül fel az egész Világegyetem misztériuma. Ezek a lények (számunkra) láthatatlanok, nagyon ritka alkalmak kivételével. A Kumâra-kat például a „Négynek” hívják, bár valójában heten vannak, mert Sanaka, Sananda, Sanâtana és Sanatkumâra a fő Vaidhâtra-k (nemzetségük neve), akik a „négyyszeres misztériumból” származnak. Hogy az egészet érthetőbbé tegyük, magyarázatért a brahmanai tanításokhoz kell fordulnunk, amelyek egyes olvasóink számára ismerősek.

A *Manu* szerint Hiranyagarbha Brahmâ, az első *férfi*, akit a megkülönböztethetetlen Ok nélküli Ok formált meg egy „Arany Tojásban, amely úgy ragyog, mint a Nap”. Így mondja a *Hindu Classical Dictionary*. Hiranyagarbha az arany, vagy inkább a ragyogó anyaméhet vagy tojást jelenti. Jelentése gyengén illeszkedik a „férfi” jelzőhöz. Nyilvánvaló, hogy a mondat ezoterikus jelentése eléggé világos. A *Rig Védá*-ban azt mondják: „AZ, minden lény Ura... az istenek és az ember egyetlen éltető princípiuma”, kezdetben az Arany Méhben, Hiranyagarbha-ban keletkezett. Hiranyagarbha a Világtojás, vagyis Világegyetemünk gömbje. Ez a Lény biztosan kétnemű, amit bizonyít az allegória Brahmâ-ról, aki kettéválk, és egyik felében (a nőnemű Vâch-ban) újrateremti önmagát Virâj-ként.

„Az Egy a Tojásból, a Hat és az Öt” az 1065 számot jelenti, az Elsőszülött értékét (később a férfi és nő Brahmâ-Prajâpati-t), aki a 7, a 14, és a 21 számnak felel meg. A Prajâpati-k, a Sephiroth-okhoz hasonlóan csak heten vannak, beleértve a Hármasságot egységbe foglaló Sephira-t, amelytől erednek. Így Hiranyagarbha-ból vagy Prajâpati-ból, a Hármasságot Alkotóból (az ősi védikus Trimûrti-ből, Agni-ből, Vâyu-ból és Sûrya-ból) árad ki a többi hét vagy ismét tíz, ha elválasztjuk az első hármast, amely egyben, és mint egy, a háromban létezik. Valamennyi ezenfelül benne foglaltatik abban az egy „Legfelsőbben”, a Parama-ban, amelyet Guhya-nak, vagyis „Titoknak” és Sarvâtman-nak, a „Felső Léleknek” neveznek. „*A Létezés hét Ura úgy fekszik elrejtve Sarvâtman-ban, mint a gondolatok egy agyban.*” Ugyanez igaz a Sephiroth-okra. Vagy heten vannak, amikor a felső Hármasságtól kezdünk számolni, Kether-

^{IV/7} A Dhyân Chohan-ok.

^{IV/8} Forma nélküli.

^{IV/9} Testekkel rendelkező.

^{IV/10} A Pitrik.

^{IV/11} A Négy, amelyet az Okkult számjegyekben a Tetraktis, a Szent vagy Tökéletes Négyzet képvisel, egy szent szám valamennyi nép és faj misztikusainál. Egy és ugyanazt jelenti a brahminizmusban, a buddhizmusban, a kabbalában és az egyiptomi, kaldeai és más számrendszerekben.

rel az élükön, vagy tizen – exoterikusan. A *Mahâbhârata*-ban a *Prajâpati*-k száma 21, vagyis tíz, hat és öt (1065), háromszor hét.^{IV/12}

(b) „A Három, az Egy, a Négy, az Egy, az Öt”, összegükben – kétszer hét, a 31415-öt képviselik – a különböző rendű és a benső vagy körülhatárolt világba tartozó Dhyân Chohan-ok numerikus hierarchiáját jelentik.^{IV/13} Ha ezt a számot az „Át ne Lépj” nagy kör kerületére helyezik – amit neveznek Dhyânipâsha-nak, „az Angyalok kötelének” is, és ez a „kötél” választja el a jelenségek Kozmoszát a noumenonok Kozmoszától, amely nem esik jelenlegi öntudatunk érzékelési körébe – és nem nagyobbítjuk permutációval és sorbafejtéssel, akkor ez a szám anagrammatikusan és kabbalisztikusan mindig 31415, mivel ez mind a kör, mind a misztikus szvasztika száma, újra csak a kétszer hét. Ugyanis akárhogy számítják is a két számcsoportot, ha külön-külön összeadják egyik számot a másik után, vagy pedig összevissza, jobbról vagy balról, az eredmény mindig csak tizennégy. Matematikailag a jól ismert képlethez jutunk, vagyis hogy a kör átmérője úgy aránylik a kerületéhez, mint az 1 a 3,1415-hez, vagyis a π (pi) értékéhez – ahogy ezt a hányadost nevezik. Ennek a számsornak ugyanazt kell jelentenie, mivel az 1 : 314.159 arányt, továbbá az 1 : 3.1415927 arányt úgy dolgozzák ki a titkos számításokban, hogy kifejezzék az „Elsőszülött” különböző ciklusait és korszakait, vagyis a 311,040,000,000,000-t törtszámokkal, és ugyanazt a 13415 számot adják egy olyan művelettel, ami jelenleg nem tartozik ránk. Hivatkozhatunk arra, hogy Ralston Skinner, a *The Source of Measures* szerzője, az Alhim héber szót ugyanazokban a számértékekben 13514-nek olvassa – ugyanis elhagyja a nullákat és permutációt alkalmaz – mivel $\aleph(a) = 1$, $\beth(l) = 3$ (vagy 30), $\pi(h) = 5$, $\iota(i) = 1$, (10) és $\beth(m) = 4$, (40) , és anagrammatikusan 31415 – ahogyan magyarázza.

Igy amíg a metafizikai világban nincsen száma az egy középponttal rendelkező körnek, amit Anupâdaka-nak (szülő és szám nélkülinek) neveznek, mert nem szerepelhet semmilyen számításban, ezzel szemben a megnyilvánult világban a Világtozás vagy a Kör körülhatárolódik azokon a csoportokon belül, amelyeket Vonalnak, Háromszögnek, Ötszögnek, a második Vonalnak és a Négyzetnek (vagyis 13514-nek) neveznek. Amikor pedig a Pont Vonalat hoz létre, és így egy átmérővé válik, amely a kétnemű Logoszt jelképezi, akkor a számok 31415-té válnak, vagyis egy háromszöggé, egy vonallá, egy négyzetté, egy második vonallá és egy ötszöggé. „Amikor a Fiú elválk az Anyától, akkor az Atyává válik”, mert az átmérő a Természetet vagy a női princípiumot jelképezi. Ezért mondják: „A létezés világában az egy Pont megtermékenyíti a Vonalat, a Kozmosz Szűz Méhét (a tozás alakú nullát), és a szeplőtelen Anya megszüli azt a formát, amely összefogja az összes formát”. *Prajâpati*-t nevezik az első nemző férfinak és „Anyja férjének”.^{IV/14} Ez adja valamennyi későbbi, szeplőtlen anyától született Isten-fiú alapeszméjét. Nagyon alátámasztja ezt az a jelentős tény, hogy Anna – Szűz Mária anyjának neve –, akit a római katolikus egyház most úgy jelenít meg, hogy szeplőtelen módon

^{IV/12} A *Kabbala*-ban ugyanezek a számok – vagyis a 1065 – Jehovah értéke, mivel a nevét alkotó három betű – Jod, Vau és kétszer He – számbeli értéke 10 ($\aleph$), 6 (ι), illetve 5 (π),; vagy ismét háromszor hét, 21. „Tíz a Lélek Anyja, mert az Élet és a Fény benne egyesült – mondja Hermész. – Mert az egyes szám a Szellemről született, a tízes szám pedig az Anyagtól (a Káosztól – nőnemű), az egység alkotta a tizet, a tíz az egységet.” (*Book of the Keys*.) A Temura, a *Kabbala* anagrammatikus módszerének segítségével és az 1065 (21) ismeretével egyetemes tudás szerzhető a Kozmoszról és misztériumairól. (Yogel Rabbi). A Rabbik a 10, 6 és 5 számot valamennyi szám közül a legszentebbeknek tartják.

^{IV/13} Elmondhatjuk az olvasónak, hogy egy amerikai kabbalista mostanában fedezte fel ugyanezt a számot Elohimra is. Ezt a zsidók Chaldeaából kapták. Lásd: „Hebrew Metrology” a *The Masonic Review*-ban, 1885. július. McMillan Lodge, No. 141.

^{IV/14} Ugyanezzel a kifejezéssel találkozunk Egyiptomban. Mout elsősorban „Anyát” jelent, és jelzi azt a szerepet, amelyet annak az országnak a háromságában neki tulajdonítottak. Nem csak Ammon anyja, hanem felesége is volt, ennek az istennek egyik fő elnevezése: „Anyjának férje”. Mout vagy Müt istennőt „Mi asszonyunknak”, a „Menny királynőjének” és a „Föld királynőjének” nevezték, így „osztozik ezekben a címekben a többi anya-istennőkkel: Isis-szel, Hathor-ral, stb.” (Maspero).

szülte leányát („Mária bűn nélkül fogantatott”), a kaldeai Ana-tól, az Égtől, vagy Asztrális Fénytől, Anima Mundi-től származik. Innen van, hogy Anaita-t, Devî-Durgâ-t, Shiva feleségét szintén Annapurna-nak és Kanyâ-nak, a Szűznek nevezik. Umâ-Kanyâ az ezoterikus neve, a jelentése pedig a „Fény Szüze”, az Asztrális Fény, többféle aspektusának egyikében.

(c) A Dêvâ-k, Pitri-k, Rishi-k, a Sura-k és Asura-k, a Daitya-k és Âditya-k, a Dânavâ-k és Gandharva-k, stb. valamennyien rendelkeznek rokonértelmű megnevezéssel mind a Titkos Tanításunkban, mind a *Kabbalá*-ban és a héber angyalatanban is. Felesleges azonban ős neveket megadnunk, mert ez csak zűrzavart eredményezne. Sokat közülük még ma is megtalálhatunk az isteni és égi hatalmak keresztény hierarchiájában. Mindazok a Trónok és Uralmak, Erények és Fejedelemségek, Kerubok, Szeráfok és Démonok, az Égi Világ különböző lakói, régi ősképek modern másai. Maga a nevükben rejlő szimbolizmus, amikor ezeket átírjuk görögbe és latinba, elegendő ahhoz, hogy ezt megmutassa. Ezt később több esetben be fogjuk bizonyítani.

(d) A „Szent Állatokat” a *Bibliában* ugyanúgy megtaláljuk, mint a *Kabbalá*-ban, és megvan a jelentésük is (még pedig nagyon mély értelmű) az Élet kezdetének történetében. A *Sepher Jetzirah*-ban azt a megállapítást találjuk, hogy „Isten belevéste a Szent Négybe dicsőségének Trónját, az Auphanim-ot (a Kerekeket vagy a Világgömböket), a Seraphim-et, a Szent Állatokat szolgáló angyalokként, és ebből a háromból (Levegő, Víz és Tűz vagy Éter) alkotta meg a lakóhelyét”.

A következő részlet szószerinti fordítás a IX. és a X. részből:

Tíz szám, amely honnan is származik? Egy: az élő Isten Szelleme... aki az örökkévalóságokban él! Hang és Szellem és az Ige, és ez a Szent Szellem. Kettő: Levegő a Szellemből. Ezzel tervezett meg és alkotott meg huszonkét alapvető betűt, három anyát* és hét kettős betűt és tizenkét egyszerűt és ezekből egy szellemet. Három: Víz a Szellemből. Ezekkel tervezte meg és alkotta meg a pusztaságot és az ürességet, a sarat és a földet. Virágágyként tervezte azokat, falként alkotta meg, és útként burkolta be. Négy: Tűz a Vízből. Ezzel tervezte meg és alkotta meg a dicsőség trónját és a kerekeket, a seraphimet és a szent állatokat szolgáló angyalokként, és a háromból létrehozta lakóhelyét, mert ahogyan mondják: „Ő angyalait szellemekké és szolgálait tüzes lángokká teszi”.

A „létrehozta lakóhelyét” szavak világosan mutatják, hogy mind a *Kabbalá*-ban, mind pedig Indiában az istenséget a Világegyetemnek tekintették, és eredetileg nem volt az a Kozmoszon kívül álló Isten, ami ma.

Így a világ „a három Seraphim-on – Sepher, Saphar és Sipur – keresztül”, vagyis „a Szám, Számok és Megszámolt”-on keresztül készült. A csillagászati kulcs szerint ezek a „Szent Állatok” az állatöv jegyei.

IV. STANZA – Folytatás

4. EZ VOLT A HANG SEREGE, A HÉT ISTENI ANYJA. A HÉT SZIKRÁI ALÁRENDELTEK ÉS SZOLGÁI A HÉT KÖZÜL AZ ELSŐNEK, A MÁSODIKNAK, A HARMADIKNAK, A NEGYESZEDIKNEK, AZ ÖTÖDIKNEK, A HATODIKNAK ÉS A HETEDIKNEK (a). EZEKET^{IV/15} HÍVJÁK KÖRÖKNEK, HÁROMSZÖGEKNEK, KOCKÁKNAK, VONALAKNAK ÉS ALAKÍTÓKNAK, MERT ÍGY ÁLL AZ ÖRÖK NIDÂNA – AZ OIHA-HOU (b).^{IV/16}

* A három „anya-betű” – az Aleph, א, a Shin, ש és a Mem, מ – az Életfa első háromszögének – Kether, Chokmah és Binah – felel meg. – a ford.

^{IV/15} A szikrákat.

^{IV/16} Az Oeaoohoo permutációja. E szó betű szerinti jelentése az északon élő keleti okkultisták szerint körben mozgó szél, forgószél. Ebben az esetben azonban ez a kifejezés a szüntelen és örök Kozmikus Mozgást jelenti,

(a) Ez a Sloka ismét röviden elemzi a Dhyân Chohan-ok hierarchiáit. Indiában dévák-nak (isteneknek) vagy a természet tudatos, értelmes erőinek nevezik őket. Ennek a hierarchiának felelnek meg a jelenlegi típusok, amelyekre az emberiség felosztható, mert az emberiség, mint egész, valójában ennek anyagi formát öltött, bár eddig még tökéletlen kifejeződése. A „Hang Serege” olyan kifejezés, ami szorosan kapcsolódik a hang és a beszéd misztériumához, az Ok, az Isteni Gondolat hatásaként és következményeként. Ahogyan ezt P. Christian a *Histoire de la Magie* és a *L'Homme Rouge des Tuileries* művelt írója szépen kifejezte: „az ember által kimondott szavak, ahogyan az ember neve is, nagymértékben meghatározza jövő sorsát.” Miért? Mert:

Amikor lelkünk (elménk) egy gondolatot teremt, vagy felelevenít, akkor ezt a gondolatot képviselő jel önmagától bevésődik az asztrális fluidumba, ami a létezés minden megnyilvánulásának tárháza és úgymond visszatükrözője.

A jel kifejezi a dolgot, a dolog a jel (rejtett vagy okkult) tulajdonsága.

Amikor egy szót kiejtünk, akkor felidézünk egy gondolatot, és a jelenbe hozzuk; az emberi beszéd magnetikus hatása minden megnyilvánulás kezdete az okkult világban. Egy név kimondása nemcsak egy lényt határoz meg, hanem azt a Szó (Ige) kibocsátásával egy vagy több okkult erő hatása alá helyezzük, ennek a hatásnak kiszolgáltatjuk. Valamennyiünk számára a dolgok azok, amivé a Szó teszi, amikor megnevezzük azokat. Minden ember Szava (Igéje) vagy beszéde, anélkül hogy ennek tudatában lenne, *áldás* vagy *átok*, ezért gyakran végzetes ránk nézve, hogy a *gondolat* tulajdonságait és jellemzőit jelenleg nem ismerjük, ahogyan az *anyag* tulajdonságait és jellemzőit sem.

Igen, a nevek (és a szavak) bizonyos értelemben vagy *üdvösek*, vagy *ártók*, vagy mérgezők, vagy gyógyítók, annak a rejtett hatásnak megfelelően, amelyet a Legfőbb Bölcsesség elemeihez fűzött, vagyis a szót alkotó *betűkhöz* és az ezeknek megfelelő *számokhoz*.

Ez szorosan vett igazság, amit ezoterikus tanításként az okkultizmus valamennyi keleti iskolája elfogad. Mind a szanszkritban, mind a héberben és valamennyi más abc-ben minden betűnek megvan a maga okkult jelentése, és alapvető értelme. Minden betű egy ok és egy előzetes ok következménye, és kombinációjuk gyakran a legnagyobb mágikus hatást hozza létre. Különösen a magánhangzók tartalmazzák a legokkultabb és leghatalmasabb erőket. A *mant-rákat* (ezoterikusan inkább mágikusak, mint vallásos könyörgések) a brahminok éneklék, és ez igaz a *Védákra* és más Szent írásokra is.

A „Hang Serege” a „Logosz Serege”-nek, vagyis a *Sepher Jetzirah* „Igéjének” az őstípusa, aminek a Titkos Tanítás-beli neve „az Egy Szám, amely a Nem-Számtól ered”, az Egy Örök Princípium. Az ezoterikus teogónia a Megnyilvánult Eggyel kezdődik, ami ezért nem örökkévaló sem megjelenésében, sem létezésében, bár lényegét tekintve mégis örökkévaló. Tehát a számok számával és a megszámlálttal kezdődik, az utóbbi a Hangtól, a nőnemű Vách-tól, a „százalakú” Shatarûpá-tól vagy a Természettől indul ki. Ez az a szám, a 10, vagy teremtő természet, az Anya (az okkult nulla vagy „0”, amely az „1” egységgel, vagyis az Élet Szelle-mével való egyesülésében állandóan nemz és szaporodik), amiből az egész Világegyetem kiindult.

Az *Anugîtâ*-ban^{IV/17} találunk egy brahmin és a felesége közötti beszélgetést a beszéd eredetéről és okkult tulajdonságairól. A feleség megkérdezi, a beszéd hogyan jött létre, és melyik volt előbb, a beszéd-e vagy az értelem. A brahmin elmondja neki, hogy amikor az Apâna (a belégzés) uralkodóvá válik, akkor Apâna-állapotba kerül az az értelem, amely nem érti meg a beszédet vagy a szavakat, és így megnyitja az értelmet. Ezután elmond egy történetet, egy párbeszédet a beszéd és az értelem között. „Mindkettő elment a Létezés Énjéhez, (vagyis az

jobban mondva az Erőt, amely azt mozgatja. Ezt az Erőt hallgatólagosan az Istenségként fogadták el, de soha nem nevezték meg. Ez az örökkévaló Kârana, az örökké működő Ok.

^{IV/17} VI. fejr. 15. Az *Anugîtâ* része a *Mahâbhârata* Ashvamedha Parvan-jának. A *Bhagavad Gîtâ* (Max Müller kiadásában) fordítója ez utóbbi folytatásának tekinti. Az eredetije az egyik legrégebbi *Upanishad*.

egyéni Felsőbb Énhez, ahogyan Nilakantha értelmezi, Prajâpati-hoz, Arjuna Mishra magyarázó szerint) és arra kérték, oszlassa el kételyeiket, és döntse el, melyikük előzte meg a másikat, és közülük melyik előbbre való. Erre az Úr így felelt: „Az értelem (az előbbre való)”. A beszéd azonban így válaszolt a Létezés Énjének: „Valójában én teljesítem kívánságaidat”, ami azt jelenti, hogy az Én beszéddel szerzi meg, amit kíván. Erre az Én azt mondta neki, hogy két értelem van, a „változó” és a „változatlan”. „A változatlan nálam van – mondta – a változón te uralkodsz” (vagyis a beszéd) az anyagi síkon. „Ez utóbbi számára te vagy a magasabb rangú”.

De mivel, ó te szépséges, személyesen jöttél, hogy velem beszélj (úgy, ahogyan tetted, vagyis büszkén), ezért ó Sarasvati! Soha se beszélj (erős) kilégzés után. A beszéd istennője (Sarasvati Vâch egyik későbbi formája vagy aspetusa, a titkos tudás vagy ezoterikus bölcsesség istennője is), valójában mindig a Prâna és az Apâna között lakozott. Hanem, ó Nemes! Apâna széllel (éltető levegővel) menve, mint akit űznek... Prâna (kilégzés) nélkül felfutott Prajâpatihoz (Brahmâ-hoz), és azt mondta: „Örvendezz, ó tiszteletre méltó uram!” Azután újra megjelent a Prâna, és táplálta a beszédet. És ezért a beszéd sohasem szól (erős) kilégzés után. Mindig zajos, vagy zajtalan. E kettő közül a zajtalan előbbre való, mint a zajos (beszéd)... Az (a beszéd), amelyik a testben a Prâna segítségével keletkezik, és amelyik azután Apâna-ba megy át (átváltozik), majd Udâna-val a (Beszéd fizikai szerveivel) azonosul..., végül a Samâna-ban marad („a köldöknél a hang formájában, mint minden szó anyagi oka” – mondja Arjuna Mishra). Így szólt hajdan a beszéd. Ezért az értelem változatlansága miatt ismerhető fel, az Istennő (a beszéd) változósága miatt.

Az iménti allegória az okkult törvény lényegét érinti, ami azt írja elő, hogy hallgatnunk kell, ha olyan titkos és láthatatlan dolgokat ismerünk, amelyek csak a spirituális elme (a hatodik érzék) számára érzékelhetők, és amiket a „zajos”, vagyis kimondott beszéd nem fejezhet ki. Az *Anugîtâ* e fejezete – mondja Arjuna Misra – megmagyarázza a Prânâyâma-t, vagyis azt, hogy a jóga gyakorlatokban hogyan szabályozzák a légzést. Ez a módszer azonban inkább az alacsonyabb jógához tartozik, hacsak előbb a két magasabb érzéket meg nem szereztük, vagy legalább is teljesen meg nem értettük. (Hét érzék van, amint ezt be fogjuk mutatni.) Az úgynevezett hatha-t az arhatok a múltban is, most is helytelenítik. Káros az egészségre, és önmagában soha sem fejlődhet rádza jógává. Ezt a történetet azért idéztük, hogy megmutassuk, a régi idők metafizikájában milyen elválaszthatatlanul kapcsolódnak össze az értelmes lények, vagy inkább „értelmek” minden – akár fizikai, akár mentális – érzékkel és feladattal. Azt az okkult állítást, hogy az emberben és a természetben hét érzék létezik, ahogyan a tudati állapotok száma is hét, megerősíti ugyanannak a munkának a VII. fejezete, amely a Pratyâhâra-ról szól. (A Pratyâhâra az érzékek, a Prânâyâma pedig az „éltető szelek” vagy a légzés megfékezése és szabályozása). A történetben a brâhmin a hét áldozó pap (Hotris) intézményéről beszél. Azt mondja: „Az orr és a szem, a nyelv és a bőr és az ötödik, a fül (vagyis a szaglás, látás, ízlelés, tapintás és hallás), az elme és a megértés a hét áldozó pap külön-külön elhelyezve”, amelyek „egészen kicsi területen lakoznak, mégsem érzékelik egymást” az érzékek e síkján, egyik sem érzékeli a másikat, kivéve az értelem. Az értelem ugyanis azt mondja: „Nélkülem az orr nem szagol, a szem nem ereszt be a színt, stb. stb. Örök vezére vagyok valamennyi elemnek (vagyis érzéknek). Nélkülem az érzékek soha sem jeleskednek, olyanok, mint egy üres hajlék, vagy mint a tűz, amelynek lángja kialudt. Nélkülem valamennyi lény olyan, mint a félig száraz, félig nedves tüzelőanyag, nem tudnak érzékelni tulajdonságokat vagy tárgyakat, még ha az érzékszervek erőlködnek is”.^{IV/18}

Ez természetesen csak az érzékek síkján vonatkozik az értelemre. A spirituális elme, a személytelen Manasz felsőbb része vagy aspektusa nem vesz tudomást a fizikai emberben levő

^{IV/18} Ez mutatja, hogy a modern metafizikusok, hozzájuk sorolva a múlt és jelen valamennyi Hegelét, Berkeley-t, Schopenhauerét, Hartmannját, Herbert Spencerét, ezen felül még a modern Hylo-idealistákat is, nem egyebek, mint a régmúlt ősi kor halvány másolói.

érzékekről. Hogy milyen pontosan ismerték a régiek az erők viszonylagosságát, és a legutóbbi időkben felfedezett valamennyi mentális és fizikai tulajdonság és tevékenység jelenségeit, sőt, még sok egyéb rejtélyt is, az világos lesz előttünk, ha ennek a filozófiai és misztikus tudás tekintetében megbecsülhetetlen értékű munkának a VII. és a VIII. fejezetét elolvassuk. Itt találjuk az érzékek veszekedését, hogy melyikük a felsőbb rendű, és hogy Brahman-t, valamennyi teremtmény urát kéri fel döntőbírájuknak. „Mindegyiktek a legnagyobb és mégsem a legnagyobb (vagy ahogyan Arjuna Mishra mondja: felsőbb rendűek a dolgokhoz képest, de egyikőtök sem független a másiktól). Valamennyien rendelkeztek egy másikótok tulajdonságaival. Mindannyian a legnagyobbak vagytok a saját területeteken, és valamennyien segítitek egymást. Csak egyetlen mozdulatlan van (az élet-szél vagy lélegzés, az úgynevezett *jóga-belégzés*, amely az Egy, vagy a Felsőbb Én lélegzete). Ez az egyetlen a saját Én-em, amely a számosban (formában) sokszorozódik meg.”

Ez a Lélegzet, a Hang, az Én vagy a Szél (pneuma?) a hét érzék szintézise, *noumenoni értelemben* mindannyian kisebb istenségek, ezoterikusan pedig a *Hetesség* és a „Hang Serege”.

(b) Azután látjuk a kozmikus anyagot, ami szétszóródik és az Elemekké alakul, csoportosítva a misztikus négybe az ötödik elemen – az éteren, Âkâsha, az Anima Mundi vagy a Kozmosz Anyja burkolatán belül. „Pontok, vonalak, háromszögek, kockák, körök” és végül „gömbök” – miért és hogyan? Mert – mondja a Magyarázat – ilyen a természet első törvénye, és mert a természet általánosságban minden megnyilvánulásában geometrizál. Van egy tőle elválaszthatatlan törvény – nem csak az őanyagban, hanem a jelenségi világunk megnyilvánult anyagában is –, amely alapján a természet a geometriai formáit, később pedig összetett elemeit is egymással korrelációba hozza, és amelyben nincs helye a véletlennek vagy a szerencsének sem. Az okkultizmusban egy alapvető törvény, hogy a természetben nincs nyugalom, vagy a mozgás megszűnése.^{IV/19} Ami nyugalomnak látszik, csupán az egyik forma egy másikba való átváltozása, a szubsztancia megváltozása együtt jár a forma megváltozásával – legalábbis ezt tanítja az okkult fizika, amely – úgy tűnik – jóval megelőzte az „anyag megmaradás” elvének felfedezését. A IV. Stanza ősi Magyarázata^{IV/20} a következőket mondja:

*Az Anya az Élet tüzes Hala. Szétszórja ikráit, és a Lélegzet (Mozgás) ezeket felmelegíti és életre kelti. A magok (ikrák) hamarosan vonzzák egymást, és kialakítják a pelyheket az Óceánban (a Tér Óceánjában). A nagyobb csomók egyesülnek, és újabb ikrát fogadnak be – tüzes pontokat, háromszögeket és kockákat. Ezek megérnek, és a meghatározott időben néhány csomó elválk, és gömbszerű alakot ölt. Ezt a folyamatot csak akkor hajtják végre, amikor a többi nem avatkozik közbe. Ezután a * * * számú törvény kezd működni. A Mozgás (a Lélegzet) a Forgószéllé válik, és forgatni kezdi őket.*^{IV/21}

^{IV/19} E törvény ismerete engedi meg az arhatnak, és segíti őt abban, hogy Siddhi-jeit, vagyis különféle jelenségeket vigyen véghez, például szétbontsa az anyagot, tárgyakat vigyen át egyik helyről a másikra, stb.

^{IV/20} Ezek azok az ősi magyarázatok, amelyeket modern megjegyzésekkel kiegészítve fűztek hozzá a Stanzákhöz, mivel a magyarázatok szimbolikus nyelvezete rendszerint ugyanolyan nehezen érthető, mint maguk a Stanzák.

^{IV/21} A *The Modern Genesis* című tudományos vitaindító műben (48. oldal) W. B. Slaughter tiszteletes a csillagászok álláspontját bírálva, azt mondja: „Sajnálatos, hogy ennek a (ködfolt) elméletnek a támogatói nem hatoltak be mélyebben a (forgás kezdetének) megvitatásába. Senki nem kegyeskedik e jelenség ésszerű magyarázatát megadni. Az anyag lehűlésének és összehúzódásának folyamata hogyan hoz létre forgó mozgást?” (Idézi Winchell: *World-Life*, 94. old.) Nem a materialista tudomány az, amely ezt valaha is megoldhatná. „A mozgás örökkévaló a meg-nem-nyilvánultban, és periodikus a megnyilvánultban” – mondja egy okkult tanítás. „Amikor a hő, amit a Láng őanyagba történő leszállása okoz, mozgásra készíti részecskéit, akkor ez a mozgás a forgószéllé válik.” Egy csepp folyadék gömbszerű formát vesz fel annak következtében, hogy atomjai önmaguk körül forognak végső, felbonthatatlan, noumenoni lényegükben, felbonthatatlan, legalább is a természettudomány számára. A kérdést részletesen fogjuk vizsgálni a későbbiekben.

IV. STANZA – Folytatás

5. AZ OI-HA-HOU, AMELY A SÖTÉTSÉG, A HATÁRTALAN VAGY A NEM-SZÁM, ÂDI-NIDÂNA SVÂBHÂVAT, A O^{IV/22}

I. AZ ÂDI-SANAT, A SZÁM, MERT Ő EGY (a).

II. AZ IGE HANGJA, SVÂBHÂVAT, A SZÁMOK, MERT Ő EGY ÉS KILENC.^{IV/23}

III. A „FORMA NÉLKÜLI NÉGYZET”.^{IV/24}

ÉS EZ A HÁROM A O-BE^{IV/25} ZÁRVA, A SZENT NÉGY, ÉS A TÍZ AZ ARÛPA-^{IV/26} VILÁGEGETEM (b). AZUTÁN JÖNNEK A FIAK, A HÉT HARCOS, AZ EGY, A KIHAGYOTT NYOLCADIK ÉS LEHELETE, AMELY A FÉNYHOZÓJA^{IV/27} (c).

(a) „Âdi-Sanat”, aminek szó szerint fordítása az Első vagy az „Eredeti Ős”, egy olyan név, ami a kabbalista „Idők Vénjét” és a „Szent Aggastyánt” (Sephira és Adam Kadmon) Brahmával, a Teremtővel azonosítja, akit többi neve és címe mellett Sanat-nak is hívnak.

„Svâbhâvat” a fizikai természet misztikus Lényege, képlékeny gyökere. Amikor megnyilvánul, a „Számok”, szubsztanciájának egységében a legmagasabb síkon pedig a „Szám”. Ezt az elnevezést a buddhisták használják, és rokonértelmű a négyszeres Anima Mundi-val, a kabbalai Ősképek Világával, ahonnan a Teremtő, Formáló és az Anyagi Világok erednek. A Scintillák vagy Szikrák pedig a többi különböző világ, amelyeket ez a három világ tartalmaz. A Világok mind Kormányzóknak vagy Uralkodóknak vannak alárendelve. Ők a Rishi-k és a Pitri-k a hinduknál, az Angyalok a zsidóknál és a keresztényeknél, és az Istenek a régieknél általában.

(b) O Ez azt jelenti, hogy a „Határtalan Kör”, a nulla, számjeggyé csak akkor válik, amikor a kilenc számjegy közül valamelyik megelőzi, és így nyilvánítja meg értékét és hatását. Az Ige vagy a Logosz ugyanis a „Hanggal” és a Szellemmel^{IV/28} (a tudat forrása és kifejeződése) egyesülve, a kilenc számjegyet helyettesíti, és így a nullával létrehozza a Tízet, ami tartalmazza az egész Világegyetemet. A Hármasság létrehozza a Tetraktist vagy a „Szent Négyet”, a körön belül. A körbe írt négyzet ugyanis a leghatalmasabb valamennyi mágikus ábra között.

(c) Az „Egy Kihagyott” rendszerünk Napja. Ennek exoterikus változatát megtalálhatjuk a legrégebbi szanszkrit írásokban. A *Rig Vêda*-ban Aditi, a „Határtalan” vagy végtelen tér, azonos az „Anyá-Térrel”, és egykorú a „Sötétséggel”. Max Müller professzor ezt így fordítja: „a látható végtelen, amit pusztán szemmel (!) láthatunk, a Földön túli, a felhőkön túli, az égen túli végtelen kiterjedés”. Nagyon helyesen nevezik „az Istenek Anyjának”, Deva-Mátri-nak, mert az ő kozmikus anyaméhéből született meg rendszerünk valamennyi égiteste, a Nap és a

^{IV/22} Az x, az ismeretlen mennyiség.

^{IV/23} Ami összesen tíz, vagyis a tökéletes szám a „Teremtőre” alkalmazva. Ezt a nevet adták a teremtők összességének, akiket a monoteisták az Egybe olvasztottak össze. Az „Elohim”, Adam Kadmon vagy Sephira – a Korona – ugyanis a 10 Sephiroth androgin szintézise, akik az elterjesztett *Kabbala*-ban a megnyilvánult Világegyetemet szimbolizálják. Az ezoterikus kabbalisták azonban követik a keleti okkultistákat, és elválasztják a felső sephirothi háromszöget (tehát Sephira, Chochmah és Binah) a többitől, így marad hét Sephiroth. Ami Svâbhâvat-ot illeti, az orientalisták ezt a kifejezést úgy magyarázzák, hogy a térben szétszórt egyetemes képlékeny anyagot jelenti, ami talán félúton van a tudomány éteréhez. Az okkultisták azonban a misztikus síkon az „Atya-Anyával” azonosítják.

^{IV/24} Arûpa.

^{IV/25} Határtalan kör.

^{IV/26} Tárgyasulatlan, forma nélküli.

^{IV/27} Bhâskara.

^{IV/28} Ez az Absztrakt Gondolatra és a konkrét Hangra, vagy annak megnyilvánulására, az Ok okozatára vonatkozik. Adam Kadmon vagy a Tetragrammaton a Logosz a *Kabbala*-ban. Ennélfogva ez a Hármasság megfelel Kether, Chokmah és Binah legmagasabb háromszögének. Binah egy nőnemű erő, ugyanakkor a hímnemű Jehovah is, mivel Chokmah természetében, vagyis a hímnemű Bölcsességben osztozik.

bolygók. Ezért allegorikusan így írják le: „*Nyolc fiú született Aditi testéből, ő megközelítette az isteneket héttel, de magától eltaszította a nyolcadikat, Mârttânda-t*”, a Napunkat. Az Aditya-knak nevezett hét fiú kozmikus vagy csillagászati szempontból a hét bolygó, és mivel a Nap ezek számából ki van rekesztve, világos, hogy a hinduk tudhattak, és tényleg tudtak is egy hetedik bolygóról anélkül, hogy Uránusznak nevezték volna.^{IV/29} Ezoterikus és teológiai szempontból azonban úgymond, az Âditya-k eredeti és legrégebbi értelmükben a hindu Pantheon nyolc és tizenkét nagy istene. „A hét megengedi a halandóknak, hogy meglássák hajlékukat, de magukat csak az arhatoknak mutatják meg” – mondja egy régi közmondás. A „hajlékuk” itt a bolygókat jelenti. A ősi Magyarázat az alábbi allegóriát ismerteti, és meg is magyarázza ezt:

Az Anya nyolc házat épített, nyolc házat nyolc Isteni Fiának, négy nagyot és négy kicsit. Nyolc fényes napot, koruk és érdemeik szerint. Bal-i-lu (Mârttânda) nem volt elégedett, pedig az ő háza volt a legnagyobb. Hozzáfogott (a munkához), ahogyan a hatalmas elefántok szokták. Belehelte (beszívta) gyomrába fivéreinek élető levegőjét. Fel akarta falni őket. A négy nagyobb nagyon messze volt, messze a királyságuk^{IV/30} szélén. Őket nem rabolta meg (nem érintette), és nevettek. Akármit is csinálsz, Uram, bennünket nem érhetsz el – mondták. De a kisebbek sírtak. Panaszkodtak az Anyának. Ő száműzte Bal-i-lu-t királyságának központjába, ahonnan nem tudott elmozdulni. (Azóta) ő (csak) figyel, és fenyeget. Nyomon követi őket, lassan maga körül forogva, gyorsan elfordulnak tőle, és ő messziről követi az irányt, amelyben testvéreik a házukat körülvevő pályán^{IV/31} haladnak. Ettől a naptól kezdve az Anya testének verejtékével táplálkozik. Megtölti magát az ő leheletével és hulladékaival. Ezért taszította el őt (az Anya) magától.

Mivel a „Kitaszított Fiú” a Napunk, nyilvánvaló – amint ezt az imént bemutattuk –, hogy a „Nap-Fiak” nem csak a mi bolygóinkra vonatkoznak, hanem általában véve az égitestekre. Sûrya – aki maga is csak visszatükrözése a Központi Spirituális Napnak – mindazon testek ösképe, amelyek utána fejlődtek ki. A *Védákban* Loka-Chakshuh-nak, „A Világ Szemének” (bolygórendszerünk szemének) nevezik, és ő a három fő istenség egyike. Elég helytelenül nevezik Dyaus vagy Aditi fiának, mert nem tesznek különbséget köztük az ezoterikus jelentést illetően, vagy e jelentést nem veszik figyelembe. Úgy ábrázolják, hogy hét ló, vagy egy hétfejű ló húzza. A hét ló a hét bolygójára utal, a hétfejű ló pedig ezeknek az Egy Kozmikus Elemtől való közös eredetére. Ezt az „Egy Elemet” képletesen „Tűznek” nevezik. A *Védák* azt tanítják, hogy „a tűz valójában valamennyi istenség”.^{IV/32}

Az allegória jelentése világos, mert mind a Dzyan Kommentárok, mind a modern tudomány megmagyarázzák, bár a kettő több részletben is eltér egymástól. Az okkult tanítás elutasítja a ködfolt-elméletből született feltevést, hogy a (hét) nagy bolygók a Nap központi töme-

^{IV/29} A Titkos Tanítás azt tanítja, hogy a Nap egy központi csillag, nem pedig bolygó. Mégis a régiek hét nagy istent ismertek és imádtak, a Napot és a Földet nem számítva. Melyik volt az a „Titokzatos isten”, akit nem említettek? Természetesen nem az Uránusz, amit Herschel csak 1781-ben fedezett fel. De nem ismerhették-e esetleg más néven? Ragon azt mondja: „Miután az okkult tudományok csillagászati számítások segítségével felfedezték, hogy szám szerint hét bolygónak kell lennie, ez arra ösztönözte a régieket, hogy a Napot is felvegyék az égi harmónia skálájába, és vele töltsék be az üres helyet. Valahányszor azután olyan hatást észleltek, amely a hat ismert bolygó egyike sem volt jellemző, azt a Napnak tulajdonították... A tévedés jelentősnek tűnik, de gyakorlati eredményeiben nem volt az, ha az asztrológusok az Uránusz helyébe a Napot tették, ami... egy viszonylag mozdulatlan központi csillag, csak saját tengelye körül forog, és szabályozza az időt és mértéket, és amit nem is lehetne valódi rendeltetésétől eltéríteni”. (*Maconnerie Occulte*, 447. oldal) A hét napjainak elnevezése is téves. „A vasárnapot (Sun-day) Uránusz napnak (Urani dies, Urandi) kellene neveznünk” – fűzi hozzá a tudós író.

^{IV/30} A bolygórendszer.

^{IV/31} A csillagászat azt tanítja, hogy „a Nap mindig ugyanabban az irányban forog a tengelye körül, amilyenben a bolygók a saját pályájukon keringenek”.

^{IV/32} Lásd Telang: *Anugîtâ*, X. 9, és Haug: *Aitareya Brâhmana*, 1. oldal

géből alakultak ki, legalábbis a mi látható Napunk anyagából. A kozmikus anyag első sűrűsödése természetesen egy központi mag körül, szülő napja körül történt, de a mi Napunk – a tanítások szerint – az összehúzódó forgó tömegből csupán korábban vált el, mint a többi, ezért a Nap a bolygók idősebb, nagyobb „testvére”, nem pedig „apja”. A nyolc Aditya, „az istenek” mindannyian az örök szubsztanciából (üstökös anyag^{IV/33} – az Anya) vagy a „világ-anyagból” alakultak ki. Ez az ötödik, ugyanakkor a hatodik Kozmikus Princípium is, az Egyetemes Lélek Upâdhi-ja vagy alapja, ahogyan az emberben, a mikrokozmoszban a manasz^{IV/34} a buddhi-^{IV/35} Upâdhi-ja.

Van egy teljes költemény, ami a keletkezés előtti csatákról szól, amelyeket a növekedő bolygók vívtak a Kozmosz végső kialakulása előtt. Ez magyarázza több bolygó rendszerének látszólagosan zavaros helyzetét, néhányuk holdjainak síkja ugyanis megbillen (például a Neptunusz és az Uránusz holdjai esetében, amelyekről azt mondják, hogy a régiek nem tudtak semmit), ezért úgy látszanak, mintha visszafelé mozognának. Ezeket a bolygókat Harcosoknak, Építőknak nevezik, és a római katolikus egyház az égi seregek vezetőinek fogadja el őket, ami ugyanezekre a hagyományokra vall. Azt tanítják, hogy a Nap, miután a kozmikus térből kialakult, tömegének mélységeibe vont annyi kozmikus életerőt, amennyit csak tudott, és elnyeléssel fenyegette gyöngébb „testvéreit”, még mielőtt a vonzás és a taszítás törvénye véglegesen összhangba hozta volna a rendszert. Ez az első nagybolygók végleges kifejlődése és a bolygó-ködök gyűrűképződése előtt történt. Azután a Nap elkezdte megenni „az Anya hulladékát és veritékét”, más szóval az Æther („az Egyetemes Lélek lélegzete”) azon részeit, amelyek létezéséről és összetételéről a tudomány jelenleg semmit nem tud. Sir William Grove^{IV/36} egy ehhez hasonló elméletet javasolt, aki felvetette, hogy a rendszerek „fokozatosan megváltoznak légkörük gyarapodása vagy elvesztése eredményeként, vagy a köd-anyagból eredő növekedés vagy csökkenés következtében”, továbbá „lehet, hogy a Nap légnemű anyagot sűrít össze, amint a térben halad, és így hő keletkezik”. Tehát az ősi tanítás még ebben a korban is eléggé tudományosnak látszik.^{IV/37} W. Mattieu Williams felvetette, hogy a szétszórt anyagot vagy étert, amely felfogja a Világegyetem hősugárzását, a Nap anyagának mélységeibe bevonja. Ez az éter kihajtja onnan a korábban besűrűsödött, és hőjét elvesztett étert, majd összehúzódik, leadja hőjét, hogy azután maga is ritkult és lehűlt állapotban kivette újabb hőmennyiséget nyeljen el. Feltételezi, hogy ezt a hőmennyiséget az éter ilyen módon leköti, ismét besűríti, és a Világegyetem napjai újból szétosztják.

Ez az okkult tanítások olyan jó megközelítése, amelyet a tudomány valaha is ki tud gondolni. Az okkultizmus ugyanis ezt úgy magyarázza, hogy Mârttânda visszaadja „elhasznált lélegzetet”, és hogy az „Anyatér” „veritékével és hulladékával” táplálkozik. Ami a Neptunuszt^{IV/38}, a Szaturnuszt és a Jupitert csak kevésbé érinthette, az olyan aránylag kis „házakat”, mint a Merkúr, a Vénusz és a Mars, megölte volna. Mivel az Uránuszt nem ismerték a tizen-nyolcadik század vége előtt, az allegóriában említett negyedik bolygó nevének egyelőre még rejtélynek kell maradnia előttünk.

^{IV/33} Az üstökös-anyagnak ez az esszenciája az okkult tudomány tanítása szerint teljesen eltér bármilyen, a modern tudományban ismert kémiai vagy fizikai jellegzetességtől. Eredeti formájában a naprendszereken túl homogén, és teljesen szétválk, amint a Földünk körzetébe belép. Ez az esszencia, amelyet megfertőzött a bolygók légköre és a bolygóközi anyag már összetett materiája, csak a mi megnyilvánult világunkban heterogén.

^{IV/34} Manasz: az elme-princípium, vagy az emberi lélek.

^{IV/35} Buddhi: az isteni lélek.

^{IV/36} Lásd: *Correlation of Physical Forces*, 1843, 81. old. és *Address to the British Association*, 1866.

^{IV/37} Nagyon hasonló gondolatokat találunk W. Mattieu Williams: *The Fuel of the Sun*, Dr. C. William Siemens: *On the Conservation of Solar Energy*, (*Nature*, XXV. 440-444. old. 1882. márc. 9.) és Dr. P. Martin Duncan: a Geological Society elnökeként tartott beszéde, London, 1877. május, című munkákban.

^{IV/38} Amikor a Neptunuszról beszélünk, akkor nem okkultistként, hanem európaiként tesszük. A valódi keleti okkultisták azt állítják, hogy bár sok fel nem fedezett bolygó van a Naprendszerünkben, de a Neptunusz valójában nem tartozik hozzá, annak ellenére, hogy látszólag kapcsolatban áll a Napunkkal, és ez hatással is van rá. Azt mondják, hogy ez a kapcsolat mâyâvikus, képzeletszülte.

A „Hét” mindegyikének „lélegzetét” Bhâskara-nak, a Fényhozónak nevezik, mert ők (a bolygók) eredetükben valamennyien üstökösök és napok voltak. Az Elsődleges Káoszából (ez most a szétbonthatatlan ködök noumenonja) manvantárikus életté fejlődnek ki az örök anyag legelső elkülönüléseinek egyesülése és felhalmozódása során. A Magyarázat remekül fejezi ki: „Így a Fény Fiai a Sötétség szövétébe öltöztek”. Képletesen „Égi Csigáknak” nevezik őket, mert (számunkra) forma nélküli Értelmeik láthatatlanul laknak csillag- és bolygó-otthonukban, és ezeket úgymond a hátukon viszik magukkal keringésük során, ahogyan a csigák is teszik. Amint látjuk, a régi csillagászok, még Kepler, Newton, Leibnitz, Kant, Herschel és Laplace előtt, hangsúlyozták valamennyi égitest és bolygó közös eredetének tanát. A hő (a „lélegzet”), a vonzás és a taszítás – a mozgás három nagy tényezője – azok a körülmények, amelyek között ennek a kezdeti családnak valamennyi tagja megszületik, fejlődik, és meghal, hogy újra megszülessen Brahmâ egy Éjjele után. Ennek során az örök anyag periodikusan visszaesik ösi, meg nem különbözött állapotába. Ennek természetéről a legkritább gázok sem adhatnak támpontot a mai fizikusoknak. Először az erőközpontok, a láthatatlan szikrák vagy az ősatomok molekulákká különülnek, és – fokozatosan a tárgyasulásba lépve – napokká válnak, légneművé, sugárzóvá, kozmikussá. Az egy „Forgószél” (vagy mozgás) végül megadja az impulzust a formának és a kezdő mozgásnak, és ezt a sohasem pihenő „Lélegzetek” – a Dhyân Chohan-ok – szabályozzák, és tartják fenn.

IV. STANZA – Folytatás

6. ... AZUTÁN A MÁSODIK HÉT, AKIK A HÁROM^{IV/39} ÁLTAL TEREMTETT LIPIKÁK. AZ ELUTASÍTOTT FIÚ EGY, A „FIÚ-NAPOK” SZÁMTALANOK.

A „Lipika” a *lipi*, „írni” szóból ered, és betű szerinti jelentése: az „Írnokok”.^{IV/40} Misztikus értelemben ezek az Isteni Lények a karmával – a kiegyenlítés törvényével – állnak kapcsolatban. Ők ugyanis a Feljegyzők vagy Krónikások, és az Asztrális Fény (számunkra) láthatatlan tábláira „róják az örökkévalóság nagy képtárát”. Ez az ember minden cselekedetének, sőt a gondolatainak is hűséges feljegyzése, mindennek, ami volt, van, vagy valaha lesz a jelenségek Világegyetemében. Ahogyan az *Isis Unveiled*-ben mondtuk, ez az isteni és láthatatlan festő-vászon az *Élet Könyve*. A Lipikák azok, akik a Világegyetem eszményi tervét a passzív Egyetemes Elméből a tárgyasulásba kivetítik, ami alapján az Építők újból felépítik a Kozmoszt minden Pralaya után. Ők azok, akik megfelelnek a Jelenlét Hét Angyalának, akiket a keresztények a Hét „Bolygói Szellemként” vagy a „Csillagok Szellemeiként” ismernek, így ők azok, akik az Örök Fogalomalkotás vagy az „Isteni Gondolat” – ahogyan Platón nevezi – közvetlen írnokei. Az Örök Feljegyzés nem elképzelt álom, mert ugyanezekkel a feljegyzésekkel találkozunk a durva anyag világában is. Dr. Draper a következőket mondja:

Egy árnyék sohasem esik falra anélkül, hogy azon állandó nyomot ne hagyna, ami láthatóvá is tehető a megfelelő eljárás alkalmazásával... Lehet, hogy barátaink arcképei, vagy tájképek szemünk előtt el vannak rejtve az érzékeny lemezen, de azonnal megjelennek, ha megfelelő előhívót alkalmazunk. Az ezüstös vagy üveges lemezen egy fantom rejtőzik mindaddig, amíg szellemidézésünkkel elő nem hívjuk a látható világba. Leginkább magánjellegű szobánk falain, ott, ahová kizártunk tartjuk, hogy hívatlan tekintet behatolhasson és magányunkat valaha megszent-ségteleníthesse, megvannak tetteink nyomai, mindannak az árnyékképei, amit cselekedtünk.^{IV/41}

Dr. Jevons és Dr. Babbage úgy hiszik, hogy minden gondolat elmozdítja helyükből az agy részecskéit, és mozgásba hozva szétszórja azokat a Világegyetemben. Azt is gondolják, hogy

^{IV/39} Az Ige, a Hang és a Szellem.

^{IV/40} Ők a négy „Halhatatlan”, akiket az *Atharva Veda* a négy világtáj „figyelőiként” vagy őreiként említ. (Lásd LXXVI. Fejezet, 1-4 és köv.)

^{IV/41} *Conflict between Religion and Science*. 132-133. oldalak.

„a létező anyag valamennyi részecskéjének minden megtörtént dolog feljegyzésének kell lennie”.^{IV/42} Így a régi tanítás polgárjogot kezdett szerezni a tudományos világ elméleteiben.

A negyvenkét „Esküdt”, akik Amenti birodalmában a Lélek vádlóiként Osiris előtt állnak, az istenségek ugyanazon osztályába tartoznak, mint a Lipikák. Párhuzamot is lehetne vonni közöttük, ha nem ennyire keveset tudnának az egyiptomi istenek ezoterikus jelentéséről. A hindu Chitragupta, aki minden Lélek életének beszámolóját felolvassa Agra-Sandhânî-nak nevezett nyilvántartásából, és az Esküdtek, akik a beszámolót az elhunyt szívéből olvassák, ami Yama, Minos, Osiris vagy a karma előtt egyaránt nyitott könyvvé válik, valamennyien csak a Lipikák és Asztrális Feljegyzéseik utánzatai és változatai. Ezzel együtt a Lipikák nem a halállal, hanem az örök élettel kapcsolatos istenségek.

A Lipikák kapcsolatban állnak minden ember sorsával és minden gyermek születésével, akiknek az élete már az Asztrális Fényben fel van vázolva – nem eleve elrendelt módon, hanem csak azért, mert a jövő, a múlthoz hasonlóan örökké a jelenben él. Ezért mondhatjuk a Lipikákról azt is, hogy befolyást gyakorolnak a csillagióslás tudományára. El kell ismernünk e tudomány igazságát, akár akarjuk, akár nem. Az asztrológia egyik modern tudósa a következő megjegyzést teszi:

Mostanra a fényképezés feltárta nekünk az ég világ kémiai hatását azzal, hogy olyan csillagok és bolygók milliárdjait rögzíti a fényképező készülék érzékeny lemezére, amelyeket eddig a legerősebb távcsövekkel sem tudtak felfedezni. Így könnyebben megérthetjük, hogyan befolyásolhatja a gyermek születésekor a naprendszerünk az agyát, amely ekkor még minden benyomástól mentes, meghatározott módon és aszerint, hogy az adott pillanatban az állatöv milyen konstellációban áll a zeniten.^{IV/43}

V. STANZA

1. A LEGELSŐ HÉT, A BÖLCSESSÉG SÁRKÁNYÁNAK ELSŐ HÉT LÉLEGZETE, SZENT KÖRFORGÁSÚ LEHELETÜKBŐL SORJÁBAN LÉTREHOZZÁK A TÜZES FORGÓSZELET.

Ez a Stanza talán a legnehezebben magyarázható valamennyi között. Nyelvezetét csak az érti, aki alaposan ismeri a keleti képletes beszédet és ennek szándékosan homályos kifejezés-módját. Biztosan felmerül a kérdés: Hiszik-e az okkultisták, hogy mindezek az „Építők”, „Lipikák” és „Fény Fiai” valódi lények, vagy csupán képletes szófordulatok? Erre világosan válaszolhatunk: Ha el is tekintünk az Erőket megszemélyesítő ábrázolásoktól, el kell fogadnunk e Lények létezését, hacsak nem akarjuk tagadni a fizikai emberiségen belül létező szellemi emberiséget. Mert ezeknek a Fény Fiainak seregei, az Ismeretlen Minden első megnyilvánult Sugarának „Elme szülte Fiai” jelentik a szellemi ember valódi gyökerét. Hacsak nem akarunk hinni abban a filozófiai elvekkel ellenkező tételben, hogy minden ember születésénél egy külön lélek teremődik, és „Ádám” óta naponta új lélek-tömeg özönlik be, akkor el kell fogadnunk az okkult tanítást. Ezt a maga helyén meg fogjuk magyarázni. Nézzük tehát, hogy mi lehet az okkult Stanza jelentése.

A Tanítás szerint ahhoz, hogy istenivé, teljesen öntudatos istenné váljanak – mindig, még a legmagasabb – a Szellemi Elsődleges Értelmeknek is át kell haladniuk az ember-állapoton. És amikor azt mondjuk: emberi, ez nem csak a mi földi emberiségünkre vonatkozik, hanem azokra a halandókra is, akik bármely világban laknak, vagyis azokra az intelligenciákra, akik elérték a megfelelő egyensúlyt az anyag és a szellem között, ahogyan mi is elértük, amikor elhagytuk a negyedik kör negyedik gyökérfájának középpontját. Minden lénynak magának

^{IV/42} *Principles of Science*, II. kötet, 455 oldal.

^{IV/43} *Les Mystères de l'Horoscope*, Ely Star, XI. old.

kellett megszereznie a jogot, hogy istenivé váljon személyes tapasztaláson keresztül. Hegelnek, a nagy német gondolkodónak ismernie kellett ezt az igazságot, vagy intuitív módon megéreznie, amikor azt mondta, hogy az Öntudatlan csupán azért fejlesztette ki a Világegyetemet, „mert remélte, hogy ez által tiszta öntudatra tesz szert”, más szóval, hogy Emberré válik. Mert ez annak a gyakran ismételt purânai mondatnak is a titkos jelentése, amely szerint Brahmâ-t állandóan az „a vágy mozgatja, hogy teremtsen”. Ez megmagyarázza a következő mondás rejtett kabbalisztikus jelentését is: „A Lélegzet kővé válik, a kő növénné, a növény állattá, az állat emberré, az ember szellemmé, a szellem pedig istenné”. Az Elmeszülte Fiak, a Rishi-k, az Építők, stb. más világokban és előző manvantárakban mind emberek voltak, akármilyen is volt a formájuk vagy az alakjuk.

Mivel ez a téma rendkívül misztikus, ezért nagyon nehéz megmagyarázni minden részletében és összefüggésében, mert az evolúciós teremtés egész rejtélyét tartalmazza. A slokában egy vagy két mondat élénken emlékeztet a *Kabbalá*-ban található hasonló mondatokra és a Királyok zsoltárainak^{V/1} nyelvezetére. Mindkettő, amikor Istenről beszél, úgy mutatja be őt, mint aki a szelet hírnökévé és „a lángoló tüzet szolgálivá” teszi. Az ezoterikus tanításban azonban ezt a mondást átvitt értelemben használják. A „Tüzes Forgósél” az izzásig hevült kozmikus por, amely csupán mágnesesen követi a „Teremtő Erők” irányító gondolatát, ahogyan a vasreszelék követi a mágnest. Mégis ez a kozmikus por valahogyan több, mert a Világegyetemben található összes atomban benne van az öntudat lehetősége, és Leibnitz monádjaihoz hasonlóan önmagában és a maga *számára* egy Világegyetem. *Atom is, angyal is.*

Ezzel kapcsolatban meg kell jegyeznünk, hogy a modern evolúciós iskola egyik vezető tudósa, A.R. Wallace gyakorlatilag elfogadja az itt ismertetett gondolatmenetet, amikor kifejti, hogy a „természetes kiválasztás” nem lehet a fizikai ember kifejlődésének egyetlen tényezője. Úgy tartja, hogy az ember fejlődését olyan magasabb Intelligenciák irányították és mozdították elő, akiknek közreműködése szükséges tényező a természet rendjében. De ha már elfogadjuk e lények működését az egyik helyen, akkor csupán logikai következtetés, hogy azt még messzebbre is kiterjesszük. Éles határvonalat nem húzhatunk.

V. STANZA – Folytatás

2. AKARATUK HIRNÖKÉVÉ TESZIK (a). A DZYU FOHATTÁ VÁLIK, AZ ISTENI FIAK – AKIKNEK FIAI A LIPIKÁK^{V/2} – GYORS FIA, TELJESÍTI VISSZATÉRŐ KÜLDÉTÉSÉT. FOHAT A PARIPA, A GONDOLAT PEDIG A LOVAS.^{V/3} VILLÁMKÉNT HALAD ÁT A TÜZES FELHŐKÖN^{V/4} (b); HÁRMAT, ÉS ÖTÖT ÉS HETET LÉP A HÉT FELSŐ ÉS A HÉT ALSÓ^{V/5} RÉGIÓN KERESZTÜL. FELEMELI HANGJÁT, ÉS HÍVJA A SZÁMTALAN SZIKRÁT,^{V/6} ÉS EGYMÁSHOZ KAPCSOLJA ŐKET (c).

(a) Ez mutatja, hogy a „Legelső Hét” eszközként (Vâhana, vagy a megnyilvánult indíték, amely az őt irányító Erő jelképévé válik) Fohat-ot használja, és ezért „Akaratuk Hírnöke”-nek, a „Tüzes Forgósél”-nek nevezik.

(b) A „Dzyu Fohattá válik” kifejezés önmagáért beszél. Dzyu az egyetlen valódi (mágikus) tudás vagy okkult bölcsesség, és mivel örök igazságokkal és ősökkel foglalkozik, szinte mindenhatósággá válik, amikor a helyes irányban alkalmazza. Ellentéte Dzyu-mi, ami csak

^{V/1} Zsoltárok, CIV. 4.

^{V/2} Az „Építők”, a Bolygói Szellemek és a Lipikák közötti különbséget nem szabad szem elől téveszteni. (Lásd e Stanza 5. és 6. Slokájának magyarázatát.)

^{V/3} Vagyis Fohat az irányító gondolataik hatása alatt áll.

^{V/4} Kozmikus ködök.

^{V/5} A leendő világ.

^{V/6} Az atomokat.

az illúziókkal és hamis látszatokkal foglalkozik, mint a mi exoterikus, modern tudományunk. Ebben az esetben Dzyu a Dhyâni Buddhák együttes bölcsességének a kifejezése.

Mivel feltételezzük, hogy az olvasó nem ismeri a Dhyâni Buddhákat, érdemes máris elmondani, hogy az *orientalisták szerint* öt Dhyâni van, akik a Mennyei Buddhák, az Emberi Buddhák pedig az ő megnyilvánulásaik a forma és az anyag világában. Ezoterikusan azonban hét Dhyâni Buddha van, akik közül eddig csak öt nyilvánult meg,^{V/7} és kettő még ez után fog eljönni a hatodik és hetedik gyökérfajban. Ők úgymond a földön megjelenő Buddhák örök ösképei, akik mindegyikének megvan a saját isteni ösképe. Így például Gautama Shâkyamuni Dhyâni Buddhája Amitâbha, aki rajta keresztül nyilvánul meg, amikor csak ez a nagy Lélek testet ölt a földön. Így tett Tzong-Kha-pa^{V/8} esetében is. Mint a hét Buddha összegzése, Avalokiteshvara volt az első Buddha (a Logosz), Amitâbha pedig Gautama belső „Istene”, akit Kínában Amidának (Buddhának) neveznek. Ahogyan Rhys Davids professzor helyesen mondja, ők minden földi, halandó Buddha „a misztikus világbeli dicsőséges hasonmásai, akik felszabadultak ezen anyagi élet lealacsonyító körülményei alól”. Ők a felszabadult Mânushi-Buddhák, akik ki vannak jelölve a Föld kormányzására ebben a körben. Ők az „Elmélkedés Buddhái”, és mindegyikük Anupâdaka, (szülő nélküli), tehát az isteni lényegből önmagától született. Az exoterikus tanítás azt mondja, hogy minden Dhyâni Buddhának megvan az a képessége, hogy önmagából egy ugyanolyan isteni fiút teremtsen, egy Dhyâni Bodhisattvát, akinek a Mânushi (emberi) Buddha halála után el kell végeznie az utóbbi munkáját. Ez a tanítás azon a tényen alapul, hogy egy jelölt tulajdonképpen Bodhisattvává válik, azzá teszi őt a Nagy Beavató. Mert ezt a legmagasabb szintű beavatást olyan valaki végzi, akit beárnyékol „Buddha Szelleme”, akiről az orientalisták úgy hiszik, hogy ő teremtette az öt Dhyâni Buddhát!

(c) Fohat-tal részletesen kell foglalkoznunk, mivel az egyik, ha nem a legfontosabb szereplő az ezoterikus kozmogóniában. A későbbi mitológiától jelentősen eltérő legrégibb görög kozmogóniában Eros az eredeti hármasság (Chaos, Gæa és Eros) harmadik személye, ami összecseng a kabbalista hármassággal, ami Ain Soph, a Határtalan Minden (mert Chaos a Tér, *χαίνο*, szélesre tárni, üresnek lenni), Shekinah, és az Idők Vénje, vagy a Szentlélek. Így Fohat is más a még meg nem nyilvánult Világegyetemben, és más a jelenségekben megnyilvánult és kozmikus világban. Ez utóbbiban Fohat az az okkult, elektromos, életadó erő, amely a Teremtő Logosz Akaratából egyesít és összehoz minden formát, megadja nekik az első impulzust, amely idővel törvénné válik. De a meg nem nyilvánult Világegyetemben Fohat nem ez, ahogyan Eros sem a későbbi, csillogó szárnyú Cupido, vagy Szerelem. Fohat-nak még semmi köze sincs a Kozmoszhoz, mert a Kozmosz még nem született meg, az istenek pedig még alszanak az „Atya-Anyá” kebelén. Fohat egy absztrakt filozófiai eszme. Magától még nem hoz létre semmit, ő egyszerűen az a potenciális teremtő erő, amelynek tevékenysége következtében minden jövődő jelenség noumenon-ja, úgymond szétválik, hogy egy misztikus érzékek feletti cselekedetben újra egyesüljön, és kibocsássa a teremtő sugarat. Amikor az „Isteni Fiú” kilövell, akkor Fohat válik a hajtóerővé, a tevékeny Erővé, amely azt eredményezi, hogy az Egy Kettővé és Hárommá válik a megnyilvánulás kozmikus síkján. A háromszoros Egy szétválik a sokba, és ez után Fohat átalakul azzá az erővé, amely az elementál atomokat összeszedi, és csoportosulásra, egyesülésre készíti. Ennek az ősi tanításnak a visszhangját megtaláljuk a korai görög mitológiában. Erebus és Nux a Chaos-ból születnek, ők pedig Eros tevékenysége eredményeként megszülik Æther-t és Hemera-t, a felsőbb világok és az alsóbb vagy földi világok fényét. A Sötétség hozza létre a fényt. Hasonlítsuk ezt össze a *Purâná*-kban sze-

^{V/7} Lásd: A. P. Sinnett: *Esoteric Buddhism*, 5. javított kiadás, 171-173. oldalak.

^{V/8} Az első és legnagyobb tibeti reformer, aki a „sárga sapkásokat”, a gelukpákat alapította meg. 1355-ben született. Amdo körzetben, és Amitâbha Avatâra-ja volt, ami Gautama Buddha mennyei neve.

replő Brahmâ Akaratával vagy „Vágyával”, hogy teremtsen, és Sanchuniathon föníciai kozmogóniájában található tanítással, hogy a Vágy, *πόθος*, a teremtés princípiuma.

Fohat közeli kapcsolatban áll az „Egy Élettel”. Az Ismeretlen Egyből, a Végtelen Teljeségből árad ki a Megnyilvánult Egy, vagy a periodikus Manvantárikus Istenség. És ez az Egyetemes Elme, amely, ha elválík az Ősforrásától, a nyugati kabbalisták Demiurgosza vagy a Teremtő Logosza, a hindu vallás Négyarcú Brahmâ-ja. A maga teljességében – ha az ezoterikus tanításban a megnyilvánult Isteni Gondolat szempontjából nézzük – a magasabb teremtő Dhyân Chohan-ok seregeit jelenti. Az Egyetemes Elme fejlődésével párhuzamosan Adi-Buddha – az Egy Legfelsőbb és Örökkévaló – rejtett bölcsessége is megnyilvánul Avalokiteshvara-ként (vagy Megnyilvánult Ishvaraként). Ő az egyiptomiak Osirise, a zoroasztriánusok Ahura Mazda-ja, a hermetikus filozófusok Mennyei Embere, a platonisták Logosza és a vedantisták Âtman-ja.^{V/9} A Megnyilvánult Bölcsesség vagy Mahat tevékenysége eredményeként – amit a számtalan spirituális energiaközpont képvisel a kozmoszban – az Egyetemes Elme visszatükröződése a buddhista ezoterikus filozófusok tárgyasult Fohat-jává válik. Az Egyetemes Elme a kozmikus gondolatalkotás és az az intellektuális erő, amely együtt jár az ilyen gondolatalkotással. Fohat átfut Âkâsha hét princípiumán, és – ahogyan korábban elmondtuk – kifejti hatását a megnyilvánult szubsztanciára vagy az Egy Elemre, szétválasztja azt különböző energiaközpontokra, és ezzel mozgásba hozza a kozmikus fejlődés törvényét. Ez azután az Egyetemes Elme gondolatalkotásának engedelmességre létehozza a létezés valamennyi különböző állapotát a megnyilvánult Naprendszerben.

A Naprendszer, amit ezek a hatóerők létrehozta, hét princípiumból áll, mint minden egyéb ezeken a központokon belül. Így tanítja ezt a Himaláján-túli ezotéria. Azonban minden filozófiának megvan a saját módszere e princípiumok felosztására.

Fohat tehát a megszemélyesített elektromos életerő, a valamennyi kozmikus energiát összekötő, transzcendentális egység, a láthatatlan, de a megnyilvánult síkokon is. Működése – egy hatalmas skálán – hasonlít egy, az Akarat által létrehozott élő Erőhöz azokban a jelenségekben, amelyekben a látszólag tárgyasulatlan hat a látszólag tárgyasultra, és azt cselekvésre készíteti. Fohat nemcsak ennek az Erőnek élő jelképe és tartálya, hanem az okkultisták egy Lénynek tekintik, mert azok az erők, amelyekre hatással van, kozmikusak, emberiek és földiek, és kifejtik hatásukat mindezekben a nekik megfelelő síkokon. A földi síkon hatását abban a magnetikus és tevékeny erőben érezzük, amelyet a magnetizáló erős vágya hoz létre. A kozmikus síkon jelen van abban az alkotóerőben, amely a dolgok kialakításában – a bolygórendszertől a szentjánosbogárig és az egyszerű százszorszépig – végrehajtja a Természet elméjében vagy az Isteni Gondolatban rejlő tervet, amely egy adott dolog fejlődését és növekedését írja le. Metafizikai értelemben Fohat az istenek tárgyasult gondolata, a „testté vált Ige” egy alacsonyabb szinten, valamint a kozmikus és emberi gondolatalkotás hírnöke, a tevékeny erő az Egyetemes Életben. Másodlagos aspektusában Fohat a Napenergia, az elektromos életadó fluidum és a megőrző negyedik princípium, úgy mond a Természet állati lelke, vagy az elektromosság.

1882-ben a Teozófiai Társulat Elnökének, Olcott ezredesnek szemére vetették, hogy egyik előadásában azt állította, az elektromosság anyag. Mégis ezt állítja az okkult tanítás. Az „Erő” és az „Energia” talán jobb elnevezés rá mindaddig, amíg az európai tudomány olyan keveset tud valódi természetéről. Mégis anyag azonban, ahogyan az éter is anyag, mert éppen úgy atomikus, bár ténylegesen sok minden választja el az étertől. Képtelenségnek tűnik azzal érvelni, hogy ha a tudomány nem tud megmérni egy dolgot, akkor azt nem nevezhetjük anyagnak. Az elektromosság „anyagtalan” abban az értelemben, hogy molekuláit nem tehetjük érzékelés és kísérlet tárgyává. Mégis – és az okkultizmus is ezt mondja – lehet atomikus, ezért anyag. De tegyük fel, hogy nem vagyunk tudományosak, ha az elektromosságra ilyen kifejezé-

^{V/9} Subba Row úgy tűnik, azonosítja a Logosz-szal, és így is nevezi. (Lásd: *Előadások a Bhagavad gîtâ-ról*, Theosophist, IX. kötet)

seket használunk. A tudomány energiaforrásnak, energiának vagy egyszerűen erőnek nevezi, már pedig hol van az az erő vagy az az energia, amelyre anélkül gondolhatnánk, hogy ne gondoljunk az anyagra is? Maxwell, egy matematikus, aki az elektromosság és jelenségei területén az egyik legnagyobb tekintély, évekkel ezelőtt azt mondta, hogy az elektromosság anyag, nem csupán mozgás. „Ha elfogadjuk azt a feltevést, hogy az elemi szubsztanciák atomokból állnak, akkor ebből szükségszerűen az következik, hogy az elektromosság is, akár pozitív, akár negatív, meghatározott elemi részekre oszlik, amelyek úgy viselkednek, mint az elektromosság atomjai”.^{V/10} Mi ennél is tovább megyünk, és azt állítjuk, hogy az elektromosság nem csak szubsztancia, hanem egy entitás kisugárzása, aki nem Isten, nem is ördög, hanem egyike annak a számtalan Lénynek, akik világunkat a karma örök törvénye szerint kormányozzák, és vezetik.

Visszatérve a Fohat-hoz, ez Vishnu-val és Sûrya-val kapcsolatos, Vishnu Isten korábbi szerepével, mert Vishnu a *Rig-Véda*-ban nem egyetlen nagy istenség. A Vishnu név a *vish* „átítatni” szótóból származik, és Fohatot az „Átítatónak” és a Készítőnek nevezik, mert ő formálja meg az atomokat a nyers anyagból.^{V/11} A *Rig Véda* szent szövegeiben Vishnu is a „Napenergia egy megnyilvánulása, és úgy írják le, hogy három lépéssel átlépdél a Világegyetem hét birodalmán”, így a védikus Isten nem nagyon hasonlít a későbbi idők Vishnu-jához. Ezért a kettő (Fohat és a korai Vishnu – a ford.) ebben az adott jellemzőben azonos, és egyik a másik másolata.

A három és hét „lépés” ugyanúgy vonatkozik az ezoterikus tanításban szereplő emberlakta hét szférára, mint a Föld hét birodalmára. Bárhogyan tagadják is azok, akik orientalistáknak tartják magukat, az exoterikus hindu szentírások határozottan hivatkoznak bolygói láncunk hét világára vagy szférájára. De hogy milyen furcsa módon függnek össze mindezek a számok más kozmogóniák hasonló számaival és azok szimbólumaival, azt megláthatjuk a régi vallások tanulmányozói által végzett összehasonlításokból és feltárt párhuzamokból. A *Rig Véda*-ból idézett „Vishnu három lépését” „a Világegyetem hét birodalmán át” különféleképpen értelmezték a magyarázók. Szerintük jelent kozmikus értelemben tüzet, villámot és a Napot, ha pedig Vishnu a lépéseket a Földön, a légkörben és az égen teszi meg, amit az Aurnavábha filozofikusabban – és csillagászati értelemben nagyon helyesen – úgy magyaráz, hogy ezek a lépések a Nap különböző állásait jelentik: a napkeltét, a delet és a napnyugtát. Egyedül az ezoterikus filozófia magyarázza ezt meg világosan, bár a *Zohar* is nagyon filozofikusan és érthetően fejezi ki. Világosan bemutatja, hogy kezdetben az Elohim-okat (Alhim) Achad-nak, „Egy-nek” vagy „az Istenség, Egy a Sokban-nak” nevezték. Ez nagyon egyszerű elképzelés panteisztikus felfogásban (a panteizmus filozófiai értelemben természetesen). Azután jött a változás: „Jehovah az Elóhim”, így egyesítették a sokféleséget, és megtették az első lépést a monoteizmus felé. Tehát a kérdésre: „Hogyan lesz Jehovah-ból Elóhim?” a válasz ez: „Három lépéssel” alulról. A jelentése világos. Ezek a lépések szimbólumok, a szellem, a lélek és a test (az ember) kölcsönös és egymástól függő jelképei. Jelképei a körnek is, amely szellemmé, a világ lelkévé és annak testévé (vagy a Földdé) alakult át. Kilépve a Végtelenség Köréből, amelyet ember fel nem foghat, Ain-Soph – aki a Kabbalában ugyanazt jelenti, mint Parabrahman, mint a mazdeanok Zeroâna Akerne-ja, vagy mint bármely más „Megismerhetetlen” – „Egy-gyé” (az Achad-dá, az Eka-vá, az Ahu-vá) válik. Azután Ő [hímnem] (vagy AZ) [semlegesnem] a fejlődés során átalakul az „Egy a Sokban”-ná, a Dhyâni-Buddhákká, az Elohimokká, vagy az Amshaspendekké, és a harmadik lépéssel a test vagy az ember teremtsébe ér. Az emberből vagy Jah-Hovah-ból, a „férfi-nőből” a *benső* isteni lény a metafizikai síkon újra Elohim-mé válik.

^{V/10} Helmholtz, *Faraday Lecture*, 1881.

^{V/11} Jól ismert, hogy amikor a homokot egy rezgő fémkorongra helyezzük, szabályos alakzatok egész sorozatát ölti magára. Vajon a tudomány meg tudja magyarázni *teljesen* ezt a tényt?

A 3, 5 és 7 számok fontosak az elméleti szabadkőművességben, ahogyan ezt az *Isis Unveiled*-ben bemutattuk. Egyik szabadkőműves ezt írja:

A 3, 5 és 7 lépés a kör alakban járás bemutatása. A három felület a 3, 3; 5, 3; és 7, 3; stb. stb. Néha ebben az alakban jelenik meg: $753/2 = 376.5$ és $7635/2 = 3817.5$, a 20612/6561 arány pedig könyvekben adja a Nagy Piramis méreteit.

A három, az öt és a hét misztikus számok. A hetet és a hármat a szabadkőművesek épp úgy nagyra értékelik, mint a párszik, mert a háromszög mindenütt az istenség egyik jelképe.^{V/12} A teológia doktorai (így például Cassel) természetesen azt mondják, hogy a *Zohar* magyarázza és támogatja a keresztény Háromságot (!). Pedig ez utóbbi származik a Δ -ból, amit megtalálunk a pogányok ősi okkultizmusában és szimbológiájában. A három lépés metafizikailag arra utal, hogy a szellem leszáll az anyagba, a Logosz egy sugárként lesüllyed a szellembe, majd a lélekbe és végül az ember fizikai formájába, amelyben Életté válik.

A kabbalista elképzelés azonos az ősidők ezoteriájával. Ez az ezotéria mindenki közös tulajdona, és nem csak az ötödik árja fajhoz, vagy számos alfajának valamelyikéhez tartozik. Nem tarthatják sajátjuknak sem az úgynevezett turániaiak, sem az egyiptomiak, a kínaiak, a kaldeaiak, sem pedig az ötödik gyökérfaj hét alfajának valamelyike, hanem valójában a harmadik és a negyedik gyökérfajhoz tartozik. Leszármazottaik között az ötödik faj magvában találjuk a legkorábbi árját. A Kör minden népnél az Ismeretlen, a „Határtalan Tér” jelképe volt, egy örökké jelenlevő elvonság, a Megismerhetetlen Istenség absztrakt ruhája. A korlátlan Időt jelképezi az Örökkévalóságban. A Zeroâna Akerne ugyancsak az „Ismeretlen Idő Határtalan Köre”. Ebből a körből sugárzik ki a ragyogó fény, az Egyetemes Nap vagy Ormazd^{V/13}, és ez utóbbi azonos Kronosszal, æoli formájában, a Kör formájában. Mert a kör Sar és Saros vagy ciklus. Ő volt az a babilonai Isten, akinek kör alakú horizontja a láthatatlan látható jelképe volt. A Nap pedig az az Egy Kör volt, amelytől a kozmikus égitestek származtak, akik közül őt tekintették vezetőnek. Zeroâna Vishnu köre vagy csakrája, és ez a misztikus jelkép egy misztikus meghatározása szerint „olyan görbe vonal, amelynek legkisebb része is, bármerre meghosszabbítva, végül mindig önmagába tér vissza, és egy és ugyanazt a görbe vonalat alkotja, vagyis azt, amit körnek nevezünk”. Nem lehet ennél jobb meghatározást adni az Istenség természetes szimbólumáról és magától értetődő természetéről. Az Istenség kerülete mindenütt van (a határtalan), és ezért központja is mindenütt van, más szóval a Világegyetem minden pontjában. Így a láthatatlan Istenség a Dhyân Chohan-ok vagy a Rishi-k is, a legelső hét és a kilenc, az őket összegző egység nélkül, és tíz ezzel együtt. Ebből lép AZ az Emberbe.

Visszatérve a IV. Stanza 4. magyarázatához, az olvasó most megérti, miért van a Himaláján túli csakrába rajzolva a Δ | $\square$ | $\star\square$ –háromszög, első vonal, négyszög, második vonal és egy ötszög, ponttal a közepén, így: $\star$ vagy más változatban –, másrészt hogy miért adja az Elohimék kabbalista köre, amikor a אלהים (Alhim vagy Elohim) szó betűit számértékükben olvassuk, a híres 13514 számot, vagy anagrammatikusan a 31415-t, a csillagászati π (pí)-t. Ez a Dhyâni Buddhák, a Geber-ek, a Giburim, a Kabeiri-k és az Elohim rejtett jelentése. Mindezek a „Nagy Embereket”, a „Titánokat”, a „Mennyei Embereket”, a Földön pedig az „óriásokot” jelentik.

A hét minden népnél szent szám volt, de egyik sem alkalmazta fiziológiai szempontból anyagiassabb célokra, mint a héberek. Náluk a 7 főleg a nemző szám volt, a 9 pedig a férfi okhatározó szám, és ahogyan a kabbalisták bemutatják, a két szám az otz-ot, טז -t (90, 70), „az Édenkert Fáját”, a negyedik faj „kettős hermafrodita vesszőjét” alkotja. Ez volt a „Szentek Szentje” jelképe, a nemi szétválasztás 3-a és a 4-e. A 22 héber betű szinte mindegyike tökéle-

^{V/12} Lásd: Mackenzie: *The Masonic Cyclopaedia* és Oliver: *The Pythagorean Triangle*

^{V/13} Ormazd a Logosz, az „Elsőszülött” és a Nap.

tesen fallikus jelkép. A két fent bemutatott betű közül az egyik, az *ayin* egy negatív nőnemű betű, szimbolikusan egy szem, a másik egy hímnemű betű, *tzá*, egy horog, vagy dárda. Ellenben a hinduknál és általában az árjáknál többszörös jelentése volt, és szinte teljesen tisztán metafizikai és csillagászati igazságokra vonatkozott. Rishi-jeik és isteneik, démonjaik és hőseik történelmi és erkölcsi jelentésűek.

Egy kabbalista még meg nem jelent munkájában, amelyben összehasonlítja a *Kabbalát* és a *Zohárt* az árja ezoteriával, arról beszél, hogy:

A héberek világos, rövid, tömör és pontos beszédmódja erősen felülmúlja a hinduk döcögő szóbozságát. Párhuzamot vonva a Zsoltáros így szól: „Szám nyelvemmel beszél, én nem ismerem a te számaidat” (LXXI. 15)... A hindu jelképes beszéd tökéletlenségénél fogva gyakran belekever lényegtelen szempontokat, és ugyanazokkal az idegen tollakkal ékeskedik, amelyek a görögöknél (a hazug görögöknél) megvoltak, és a szabadkőművességnek is megvannak. A nyers, egyszótagú héber nyelv (látszólagos) szegénysége azt mutatja, hogy sokkal távolabbi őskorból származik, mint az említett nyelvek, és hogy ez volt a forrás (!?) vagy legalább közelebb állt a régi eredeti forráshoz, mint bármelyikük.

Ez teljes tévedés. Tudós testvérünk és levelezőnk úgy látszik, a hindu vallási rendszereket a *Shâstra*-k és a *Purâná*-k alapján ítéli meg, valószínűleg az utóbbiak alapján. Ráadásul modern fordításukban, amelyek a felismerhetetlenségig eltorzították e tanokat. Filozófiai rendszerük, az ezoterikus tanításuk az, amelyekhez fordulnunk kell, ha összehasonlítást akarunk végezni. Kétségtelen, hogy a *Pentateuch*, de még az Újszövetség szimbológiája is ugyanabból a forrásból ered. De Kheops piramisa csak nem későbbi keletkezésű, mint a mózesi könyvek? Pedig Piazzí Smyth professzor úgy találta, hogy méretei megismétlődnek a Salamonnak tulajdonított mítikus templomban. Ha tehát csakugyan olyan nagy az azonosság, mint ahogyan állítják, akkor a szolgai másolók csakis a zsidók lehettek, nem pedig az egyiptomiak. A zsidó írásjelek – de még a héber nyelv sem – nem eredetiek. Átvették az egyiptomiaktól, akiktől Mózes a bölcsességét kapta, a koptoktól, akik valószínűleg a régi főníciaiak rokonai, sőt talán szülői és a hikszoszoktól, akik a zsidók (állítólagos) ősei, amint ezt Josephus bemutatja.^{V/14}

Igen ám, de kik azok a hikszosz pásztorok? És kik az egyiptomiak? A történelem semmit nem tud erről a kérdésről, csak kutat, és elméleteket állít fel, és ezeket a történetírók képzeletéből meríti.^{V/15} Bunsen, aki az Egyiptomban lejátszódó nagy eseményeket i.e. 9000-re helyezi, ezt mondja: „A khamismus vagy a régi koptság nyugat-ázsiai, és tartalmazza a szemitizmus néhány csíráját, ez bizonyítja az árja és a szemita fajok egykori közös származását”. Tény az, hogy az ősi ezoteriában és az árja gondolatokban mély filozófiát találunk, míg a héber feljegyzésekben csupán nagyon meglepő találékonyságot, amellyel dicsőítik a fallikus tiszteletet és a szexuális teogóniát.

Az, hogy az árják soha sem alapozták vallásukat tisztán fiziológiai szimbólumokra, ahogyan ezt a régi héberek tették, világosan látható az exoterikus hindu szentírásokban. Hogy ezek az elbeszélések csak félrevezetések, kiderül abból, hogy ellentmondanak egymásnak. Szinte minden *Purâná*-ban és hőskölteményben más magyarázat található. Ha azonban ezoterikusan olvassuk, valamennyi ugyanazt jelenti. Így egyik beszámoló felsorol hét világot, kizárva az alsóbb világokat, amelyek szintén heten vannak. Ennek a tizennégy felsőbb és alsóbb világnak semmi köze a hetes lánc osztályozásához, ezek a tisztán éterikus, láthatatlan világokhoz tartoznak. Ezeket majd máshol fogjuk megemlíteni. Jelenleg elegendő megmutatnunk, hogy szándékosan emlegetik őket úgy, mintha a lánchoz tartoznának. „Egy másik felsorolás a hét világot így nevezi el: föld, ég, mennyország, középső birodalom, születési hely, áldottak háza és az igazság lakóhelye. Ez a felsorolás Brahma Fiát a hatodik világba helyezi, és azt állítja, hogy az ötödikben vagy a Jana-loka-ban születnek újra az általános tűzvészben elpusz-

^{V/14} *Apion ellen*, I. 25

^{V/15} Lásd: *Isis Unveiled*, II. 430-438

tult állatok.”^{V/16} Néhány valódi ezoterikus tanítást a szimbolizmusról szóló későbbi fejezetekben fogunk ismertetni. Aki felkészült rá, meg fogja érteni rejtett jelentését.

V. STANZA – Folytatás

3. Ő AZ IRÁNYÍTÓ SZELLEMÜK ÉS VEZETŐJÜK. AMIKOR MUNKÁJÁT MEGKEZDI, SZÉTVÁLASZTJA AZ ALSÓBB BIRODALOM^{V/17} SZIKRAIT, AMELYEK RAGYOGÓ HAJLÉKUKBAN^{V/18} LEBEGNEK, ÉS ÖRÖMÜKBEN MEGREZDÜLNEK, ÉS EZEKBŐL FORMÁLJA A KEREKEK CSÍRAIT. A TÉR HAT IRÁNYÁBAN HELYEZI EL ŐKET, ÉS EGYET A KÖZÉPRE – A KÖZPONTI KEREKET.

A „Kerekek” – ahogyan már elmagyaráztuk – azok az erőközpontok, amelyek körül a legelső kozmikus anyag szétterjeszkedik, és miután áthaladt a megszilárdulás mind a hat szintjén, gömbszerű alakot vesz fel, végül pedig bolygókká, vagy éggömbökké alakul át. Az ezoterikus kozmogónia egyik alapvető tétele, hogy az élet Kalpa-inak (vagy korszakainak) idején a mozgás, amely a pihenés korszakaiban „minden szunnyadó atomban ott lüktet, és rajtuk átrezdül”, a Kozmosz új „Nap”-ra való ébredésétől kezdve egyre inkább keringő mozgássá válik. „Az Istenség Forgószéllé válik”. Megkérdezhetik, ahogyan az író sem mulasztotta el megkérdezni: Ki állapíthatja meg, hogy e két mozgás különböző, hiszen az egész természet elsődleges lényegére csökkent le, és nincs senki, aki láthatná, még csak egy DhyânChohan sem, mert ők mind Nirvana-ban vannak? Erre a válasz: A természetben mindent az analógia elve alapján kell megítélnünk. Noha a legmagasabb istenségek (az arkangyalok vagy a Dhyâni Buddhák) sem képesek behatolni a bolygórendszerünkön és a látható Kozmoszon messze túl húzódó rejtélyekbe, mégis voltak hajdanán nagy látnokok és próféták, akiknek megadatott a képesség, hogy visszatekintve megismerjék a Lélegzés és Mozgás rejtélyét akkor, amikor a világok rendszerei pihentek, és periodikus álmukba mélyedtek.

A Kerekeket nevezik Rotæ-nak is – az éggömbök mozgó kerekeinek, amelyek a világ teremtésében részt vesznek –, amikor a csillagok vagy bolygók éltető princípiumára utal a jelentése. Mert a *Kabbála*-ban az Auphanim-ek képviselik őket, akik a csillagok és éggömbök angyalai, és ezek éltető lelkei.^{V/19}

Az elsődleges anyagban történő örvénylő mozgás törvénye a görög filozófia egyik legrégebbi elmélete, aminek első, történelmi bölcssei szinte mind a misztériumok beavatottjai voltak. A görögök az egyiptomiaktól vették át, ők pedig a kaldeaiaktól, akik az ezoterikus iskola brahminjainak tanítványai voltak. Leukipposz és abderai Demokritosz – a mágusok tanítványai – azt tanították, hogy az atomok és az égitestek e forgó mozgása öröktől fogva megvolt.^{V/20} Hiketasz, Herakleidész, Ecphantosz, Pythagorasz és valamennyi tanítványa a Föld forgását tanították. Az indiai Áryabhata, Aristarchosz, Szeleukosz és Archimédesz épp olyan tudományosan számították ki a Föld keringését, mint a mai csillagászok. Anaxagorasz ismerte az elemi örvények elméletét, és képviselte i. e. 500 évvel, vagyis majdnem 2000 évvel koráb-

^{V/16} Lásd Dowson: *Hindu Classical Dictionary*

^{V/17} Az ásványi atomok.

^{V/18} A gázfelhők.

^{V/19} Lásd: *Kabbalah Denudata*, „De Anima”, 113. oldal

^{V/20} „A Föld tengely körüli forgásának tanát a pythagoreus Hiketasz hirdette, valószínűleg már i.e. 500 körül. Ugyancsak ezt tanította tanítványa, Ecphantosz, valamint Platón tanítványa, Heraklidesz is. Szamoszi Aristarchosz már i.e. 281-ben kimutatta, hogy a megfigyelés tényei támogatják azt a feltevést, hogy a Nap mozdulatlan, és a Föld kering a pályáján. A napközéppontú elméletét tanította a Tigris menti Szeleuciába való Szeleukosz kb. i.e. 150-ben. (Pythagoras már i.e. 500-ban tanította. – H.P.B.) Azt is mondják, hogy Archimédesz *Psammites* című munkájában hangoztatta a napközéppontú elméletet. Arisztotelész határozottan azt tanította, hogy a Föld gömb alakú. Bizonyítékul hivatkozott a Föld árnyékának holdfogyatkozáskor látható alakjára. (Arisztotelész, *De Cælo*. II. könyv. XIV. fejj.) Ugyanezt a gondolatot igazolta Pliniusz is. (*Nat. Hist.* II. 65.) Ezek a nézetek aztán, úgy látszik, több mint ezer évre elvesztek az ismeretek köréből.” (Winchell, *World-Life*, 551-2.)

ban, mint ahogy ezt Galileo, Descartes, Swedenborg és végül, csekély módosítással, Sir W. Thomson újra hangoztatták.^{V/21} Ha igazságot akarunk tenni, látnunk kell, hogy mind ez a tudás az ősrégi tanítás visszhangja. Ezt a tanítást próbáljuk meg most megmagyarázni. Hogy a legutóbbi századok emberei hogyan jutottak ugyanazokra a gondolatokra és következtetésekre, amelyeket magától értetődő igazságokként a titkos Adyta-ban tanítottak évezredekkel ezelőtt, olyan kérdés, amellyel külön foglalkozunk. Egyeseket a fizika tudományának természetes fejlődése és a független megfigyelés vezette hozzájuk. Mások – például Kopernikusz, Swedenborg és még néhányan – noha igen tanult férfiak voltak, tudásukat sokkal inkább intuitív, mint a szokott módon, rendszeres tanulmányozás útján megszerzett gondolatoknak köszönhetnék. Az, hogy Swedenborg, aki valószínűleg semmit nem tudhatott a buddhizmus ezoterikus gondolatairól, általános felfogásában ettől függetlenül megközelítette az okkult tanítást, kiderül az örvény elméletről szóló értekezéséből. Clissold fordításában, amelyet Winchell professzor idéz,^{V/22} a következő összefoglalást találjuk:

Az első ok a végtelen vagy korlátlan. Ez hozza létre az első végest vagy korlátoltat. (A megnyilvánult Logosz és a Világegyetem). Ami egy korlátot hoz létre, az analóg a mozgással (Lásd az I. Stanzát, fentebb). A létrehozott korlát a pont, aminek a lényege a mozgás, mivel azonban ennek nincsenek részei, így ez a lényeg nem tényleges mozgás, hanem csak arra irányuló erőfeszítés. (A mi tanításunkban nem „erőfeszítés”, hanem a meg nem nyilvánultban levő örök rezgés átváltozása örvénylő mozgássá a jelenségek vagy a megnyilvánulás világában.) Ettől az el-sőtől származik a kiterjedés, a tér, az alak és az egymásutániség vagy az idő. Ahogyan a geometriában a pont vonalat hoz létre, a vonal felületet és a felület testet, úgy itt is a pont erőfeszítése vonalakra, felületekre és testekre irányul. Más szóval a Világegyetem eleve benne van az első természetes pontban.

A mozgás, amelyre az erőfeszítés irányul, a körmozgás, mivel a kör minden forma között a legtokéletesebb... „A mozgás legtokéletesebb, fent leírt formájának az örökös körmozgásnak kell lennie, vagyis a középpontból a kerület felé és a kerulettől a középpont felé haladónak”.^{V/23}

Ez tisztán és egyszerűen okkultizmus.

A „tér hat iránya” itt a „kettős háromszöget” jelenti, a tiszta szellem és az anyag, az Arûpa és a Rûpa egyesülését és egybeolvadását, aminek a háromszögek a jelképe. Ez a kettős háromszög Vishnu jele, Salamon pecsétje, és a brahminok Shrî-Antara-ja.

V. STANZA – Folytatás

4. FOHAT SPIRÁLIS VONALAKAT RAJZOL, HOGY A HATODIKAT EGYESÍTSE A HETEDIKKEL – A KORONÁVAL (a). A FÉNY FIAINAK EGY-EGY SEREGE ÁLL MINDEN SAROKNÁL, A LIPIKÁK PEDIG A KÖZÉPSŐ KERÉKBEN (b). ŐK^{V/24} AZT MONDJÁK: „EZ JÓL VAN”. AZ ELSŐ ISTENI VILÁG KÉSZ, AZ ELSŐ A MÁSODIK.^{V/25} AZUTÁN AZ „ISTENI ARÛPA”^{V/26} VISSZATÜKRÖZŐDİK CHHÂYÂ LOKABAN^{V/27}, ANUPÂDAKA ELSŐ RUHÁJÁBAN (c).

(a) A „spirális vonalak” rajzolása mind az ember, mind a természet princípiumainak fejlődésére utal. Ez a fejlődés, mint minden más a természetben, fokozatosan megy végbe. Az emberben levő hatodik princípium (Buddhi, az Isteni Lélek), bár a mi fogalmaink szerint csupán lehelet, mégis valamivel anyagibb, amikor összehasonlítjuk az Isteni Szellemmel (Âtmâ),

^{V/21} *On Vortex Atoms*

^{V/22} Ugyanott, 567. oldal.

^{V/23} Kivonatolva a *Principia Rerum Naturalium*-ból.

^{V/24} A Lipikák.

^{V/25} Tehát most az Első a Második Világ.

^{V/26} A Gondolat forma nélküli Világegyeteme.

^{V/27} Az elsődleges forma árnyszerű világa, vagy az intellektuális.

amelynek ő a hordozója vagy eszköze. Fohat, az Isteni Szeretet (Eros) minőségében, a vonzalom és a rokonszenv elektromos energiája. Allegorikusan úgy mutatják be, hogy megpróbálja a tiszta Szellemet, az Egy Abszolúttól elválaszthatatlan Sugarat, a Lélekkel egyesíteni, ez a kettő alkotja az emberben a Monádot, a természetben pedig ez az első kapocs az örökké feltétel nélküli és a megnyilvánult között. „Az első most a második (világ)” – a Lipikák világa – ugyancsak erre vonatkozik.

(b) A „Sereg” minden sarkon az anyagi lények (Dhyân Chohan-ok) serege. Feladatuk, hogy az egyes régiókat vezessék, és felügyeljék a Manvantára kezdetétől a végéig. A keresztény kabbalisták és alkimisták szerint ők a „Misztikus Figyelők”, és mind a szimbológia, mind a kozmogónia szempontjából összefüggésben állnak a világegyetem numerikus rendszerével. A számok, amelyekkel ezek a lények kapcsolatban állnak, rendkívül nehezen magyarázhatók meg, mert mindegyik szám meghatározott eszmék több csoportjára vonatkozik, aszerint az adott „Angyal”-csoport szerint, amelyet képviselni szándékozik. Ebben rejlik a nehézség a szimbológia tanulmányozásában. Sok tudós – mivel képtelen ezt kibogozni – inkább azt tette, amit Nagy Sándor tett a gordiuszi csomóval. Ennek közvetlen eredményei a különböző téves felfogások és tanítások.

(c) Az „Első a Második”, mert az „Elsőt” valójában nem lehet elsőnek számítani, vagy ennek tekinteni, mert ez a noumenonok birodalma a legelső megnyilvánulásában, az Igazság Világa vagy Sat küszöbe. Ezen keresztül jut el hozzánk az Egy Valóságból – a Névtelen Istenségtől – kisugárzó közvetlen energia. A Sat (Lét-ség) lefordíthatatlan kifejezés itt is könnyen helytelen elképzeléshez vezethet, mert ami megnyilvánult, nem lehet Sat, hanem csak valami jelenségi, amely nem örökkévaló, igazában még a jövőben sem tart örökké. Sat egykorú és egyidejűleg létező az Egy Élettel, „Páratlan”, de mint megnyilvánulás, mégis csak Mâyâ – mint minden egyéb. A „Valóság e Világát” a Magyarázat szavaival csak úgy írhatjuk le, mint *„egy fényes csillag, amely az Örökkévalóság szívéből hullott le, a remény világító tornya, amelynek Hét Sugarán csüng a Létezés Hét Világa”*. Valóban így van, mert ez az a Hét Fény, amelynek visszatükröződései az emberi, halhatatlan Monádok, az Âtmâ, vagyis az emberi nem minden teremtményét besugárzó Szellem. Először ez a hetes Fény, azután az „Isteni Világ” – az elsődleges Fényen meggyújtott számtalan fény –, a Buddhik, vagy az utolsó Arûpa (forma nélküli) világ forma nélküli Isteni Lelkei, a régi Stanza titokzatos nyelvén, a „Végösszeg”.

A Kátében a Mester azt kérdezi a tanítványtól:

„Emeld fel fejedet, ó Lanoo; látsz-e egy vagy számtalan fényt ragyogni fejed felett a sötét éjféli égen?”

„Egy Lángot látok, ó Gurudeva, számtalan megosztatlan szikra ragyog benne.”

„Jól mondod. És most nézz körül, és nézz önmagadba. Különbözőknek érzed-e valamiképpen azt a fényt, amely benned ég, és a fényt, amely a te embertestvéreidben ragyog?”

„Semmiképpen sem különböző, noha a rab Karma béklyóiban sínylődik, és bár külső ruhája félrevezeti a tudatlant, hogy azt mondhassa: „a Te Lelked és az Én Lelkem.”

Az okkult tudomány alapvető törvénye, hogy a természetben lévő összetett testek minden alkotórészének végső lényege teljesen azonos, kezdve a csillagtól az ásványi atomig, a legmagasabb Dhyân Chohan-tól a legkisebb véglényig, akár a szellemi, akár az értelmi, akár a fizikai világra vonatkoztatjuk. „Az Istenség határtalan és végtelen kiterjedésű” – mondja egy okkult alapigazság. Innen ered – ahogyan korábban megjegyeztük – Brah്മā^{V/28} neve.

Mélyseges filozófia rejlik a világ legrégebb istenimádásában, a Nap- és Tűz-imádásban. A természettudományban ismert valamennyi elem közül csak a tűz az, amit még nem tudtak

^{V/28} A Rig Védában a Brahmanaspati és a Brihaspati neveket váltakozva és azonos jelentésben találjuk. Lásd a Brihadâranyaka Upanishad-ot is. Brihaspati egy istenség, akit az „Istenek Atyjának” hívnak.

soha pontosan elemezni. Határozottan állítják, hogy a levegő oxigén és nitrogén gázok elegye. A Világegyetemre és a Földre úgy tekintünk, mint meghatározott kémiai molekulákból felépülő anyag. Beszélünk az ősi tíz földről, és mindegyiket görög vagy latin névvel látjuk el. Azt mondjuk, hogy a víz kémiai oxidációból és hidrogénből áll. De mi a tűz? Erre komolyan azt felelik, hogy az égés eredménye. Hő, fény és mozgás, fizikai és kémiai erők egymásra hatása, nagy általánosságban. Ezt a tudományos meghatározást a Webster értelmezőszótár filozófiai szempontból kiegészíti még egy teológiai definícióval, és úgy magyarázza: a tűz „a büntetés eszköze, vagyis a bűnbánat nélküliek büntetése egy másik állapotban”. Ezt az „állapotot” – hogy el ne felejtsem – szellemi állapotnak tartják, csak sajnos a tűz jelenléte meggyőző bizonyíték lehet anyagi természetére. Mégis, amikor Bain professzor arról az illúzióról beszél, hogy jelenségeket azért tartunk egyszerűeknek, mert megszoktuk azokat, azt mondja:

A nagyon megszokott tények látszólag nem szorulnak magyarázatra, sőt arra szolgálnak, hogy segítségükkel megmagyarázzuk mindazt, amit velük összefüggésbe hozhatunk. Így annyira egyszerű jelenségnek tartják egy folyadék forrását és elpárolgását, hogy az nem is szorul magyarázatra, és kielégítően magyaráz meg más, ritkább jelenségeket. A képzetlen elme teljesen érthetőnek tartja, hogy a víz felszárad, de a fizika tudományában jártas ember számára a folyadék-állapot rendellenes és megmagyarázhatatlan. Tudományos szempontból nagy nehézséget jelent, hogyan gyűjthetünk egy lánggal tüzet, pedig ezt kevesen tartják nehéznek.^{V/29}

Mit mond az ezoterikus tanítás a tüzről? „*A Tűz az Egy Láng legtökéletesebb és legtisztább visszatükröződése a Mennyben és a Földön. Élet és Halál, Minden anyagi dolog eredete és vége. Ez az isteni Szubsztancia*”. Így nemcsak a tűzimádók, a parsik, de még a magukat „tűz gyermekeinek” nevező vad amerikai nomád törzsek is, hitükben több tudományosságot, és babonáikban több valóságot mutatnak, mint a modern fizika és más tudomány összes elmélete. A keresztény, aki azt mondja: „Isten élő Tűz”, a pünkösdi „tűznyelvekről” és Mózes „égő csipkebokráról” beszél, éppen annyira tűzimádó, mint bármely más „pogány”. A kabbalisták és a misztikusok között a rózsakeresztesek határozták meg a Tüzet a leghelyesebben. Vásárolj egy olcsó mécsest, csupán töltsd fel olajjal, és lángjával meggyújthatod az egész földkerekség lámpáit, gyertyáit és tüzeit anélkül, hogy mécsed lángja fogyna. Ha az Istenség, a gyökér-Egy örökkévaló és végtelen Szubsztancia soha nem hamvad el („Urad Istened emésztő tűz”), akkor nem tűnik indokoltnak, hogy nem tartják filozófiai tanításnak azt az okkult tanítást, amely így szól: „Így alakultak ki az Arûpa és a Rûpa világok: az Egy Fényből a Hét Fény, a hét mindegyikéből hétszer hét”, stb. stb.

V. STANZA - Folytatás

5. FOHAT ÖTÖT LÉP^{V/30} (a), ÉS EGY SZÁRNYAS KERETET ÉPÍT A NÉGYZET MINDEGYIK SARKÁN A NÉGY SZENT... ÉS SEREGEIK^{V/31} SZÁMÁRA (b).

(a) A „lépések” – ahogyan az előző magyarázatban már kifejtettük – mind a kozmikus, mind az emberi princípiumokra vonatkoznak. Az exoterikus felosztás szerint három emberi princípium van (szellem, lélek és test), az ezoterikus számítás szerint pedig hét – az Esszencia három sugara és négy aspektusa.^{V/32} Aki tanulmányozta Sinnett *Esoteric Buddhism*-át, könnyen meg fogja érteni az elnevezéseket. Két ezoterikus iskola van a Himaláján túl, vagy inkább egy iskola, amely két részre oszlik. Az egyik a benső Lanoo-k számára, a másik a külső,

^{V/29} *Logic*, II. 125.

^{V/30} Miután már megtette az első három lépést.

^{V/31} Hadseregek.

^{V/32} A négy aspektus a test, annak élete vagy vitalitása, a test „mása” – a hármasság, amely eltűnik a személy halálával – és a Kâma Rûpa, amely a Kâma Loka-ban oszlik fel.

vagy félig laikus csélá-k számára. Az első iskola az emberi princípiumok hetes felosztását tanítja, a második pedig egy hatos felosztást.

Kozmikus szempontból az, hogy Fohat „ötöt lép”, itt a Tudat és a Létezés öt felsőbb síkjára vonatkozik, a hatodik és a hetedik (lefelé számítva) az asztrális és a földi, vagyis a két alsóbb sík.

(b) Négy „szárnyas kerék minden sarkon... a négy szent és seregeik (hadseregek) számára.” Ez a „négy Maharadzsa” vagy a Dhyân Chohan-ok nagy királyai, a Dévák, akik a négy égtájat kormányozzák. Ők a Kormányzók vagy Angyalok, akik észak, dél, kelet és nyugat kozmikus erőin uralkodnak. Mindegyik erőnek megvan a maga meghatározott, okkult sajátossága. Ezek a Lények a karmával is kapcsolatban állnak, mivel a karmának fizikai és anyagi közvetítőkre van szüksége, hogy intézkedéseit végrehajtsák. Ilyen közvetítők például a négyféle szél, amelyről a tudomány nyíltan beismeri, hogy részben rossz, részben jó hatással vannak az emberiség és minden élőlény egészségére. Okkult filozófia van abban a római katolikus tanításban, amely a különböző elemi csapásokat, mint a járványok, háborúk és egyebek, észak és nyugat láthatatlan „Hírnökeire” vezeti vissza. Ezekiel ezt mondja: „Isten dicsősége kelet felől jön.” Jeremiás, Ézsaiás és a Zsoltáros azt bizonygatják, hogy minden rossz a Nap alatt északról és nyugatról jön. Ez az állítás tagadhatatlanul jövődőlésnek hangzik, amikor a zsidó népre alkalmazzuk. Ezt magyarázza Szt. Ambrózius is^{V/33}, amikor kijelenti, hogy pontosan emiatt „átkozzuk az északi szelet, és ezért a keresztelés szertartása során először (a csillagászati) nyugat felé fordulunk, így jobban megtagadhatjuk azt, aki ott lakik, ezután kelet felé fordulunk.”

A Négy Maharadzsában – a négy égtáj kormányzójában – való hit egyetemes volt, és a keresztények ma is hisznek bennük, akik Szt. Ágoston nyomán „Angyali Erényeknek” és „Szellemeknek” nevezik őket, amikor maguk sorolják fel, és „Ördögöknek”, ha a pogányok említik. Hol van azonban ebben az esetben a különbség a pogányok és a keresztények között? A tudós Vossius ezt mondja:

Noha Szt. Ágoston azt mondta, hogy ebben a világban minden látható dolog mellett egy-egy angyali erény van felügyelőként, mégsem szabad itt egyéneket értenünk, hanem a dolgok egész fajtáit, minden ilyen fajtának valóban megvan a saját őrző angyala. Ebben ő egyetért valamenyny filozófussal... Számunkra ezek az angyalok a dolgoktól különálló szellemek... míg a (pogány) filozófusok számára istenek voltak.^{V/34}

Ha azonban megfigyeljük a „Csillagok Szellemi” tiszteletére a római katolikus egyházban végzett szertartást, akkor ezek a szellemek gyanúsán „isteneknek” látszanak, és sem a régi, sem a modern pogány tömeg nem tisztelte és imádta őket jobban, mint ma Rómában a nagy műveltségű katolikus keresztények.

Arisztotelész Platón követve úgy magyarázta, hogy a *στοιχεῖα* kifejezést a csak a test nélküli princípiumok jelentésében értették, amelyek kozmikus világunk négy nagy tájának mindegyikéhez helyeztetek, hogy örökjenek felette. Eszerint a pogányok nem *tisztelik* és *imádják* az elemeket és a négy (képzeletbeli) világtáját jobban, mint a keresztények, hanem csak az ezeken uralkodó „isteneket” tisztelik. Az Egyház ugyanis kétféle csillagokkal kapcsolatos (sidereal) lényt ismer: angyalokat és ördögöket. A kabbalista és az okkultista viszont csak egyfélét, és egyikük sem tesz különbséget a „Fény Rektora” és a Kozmokrátorok vagy a „Sötétség Rektora” között. Őket képzeletben, és fedezi fel a Római Egyház a „Fény Rektoraiban”, amint bárki is más néven hívja őket, mint ahogyan ő nevezi. Nem a „Rektor” vagy a „Maharadzsa” büntet vagy jutalmaz „Isten” engedelmeivel vagy parancsára, vagy ezek nélkül, hanem maga az ember. Tettei, vagy karmája vonz rá egyénileg és közösségileg (néha egész nemzetek esetében) mindenféle rosszat és szerencsétlenséget. *Okokat* hozunk létre, és ezek ébresztik fel

^{V/33} Amosról, IV. feje.

^{V/34} Theol. Cir. I, VII.

a megfelelő erőket a csillagvilágban, amelyeket mágnesszerűen és ellenállhatatlanul vonzzák azok, akik az okokat létrehozták, és ezek az erők visszahatnak rájuk. Nem az számít, hogy ezek az egyének ténylegesen is elkövetik-e a rosszat, vagy egyszerűen csak elgondolják, és rosszat forrallnak. A gondolat anyag, ahogyan a modern tudomány is tanítja. „A létező anyag minden részecskéjének minden megtörtént dolog feljegyzésének kell lennie”, ahogyan ezt Jevons és Babbage a *Principles of Science* című munkájukban mondják olvasóiknak. A modern tudomány minden nappal egyre jobban belesodródik az okkultizmus örvényébe, kétségtelenül öntudatlanul, de nagyon is észrevehetően.

„A gondolat anyag” – természetesen nem a német materialista Moleschott értelmében, aki arról biztosít, hogy a „gondolat az anyag mozgása”. Ez az állítás szinte páratlan képtelenség. A mentális és a testi állapotok, magukban véve teljesen ellentétesek. De ez nem befolyásolja azt a helyzetet, hogy minden gondolat a fizikai kísérőjelenségén (agyi változás) kívül megjelenik egy tárgyyszerű – bár számunkra csak érzékfelettien tárgyyszerű – aspektusban az asztrális síkon.^{V/35}

Az elme és az anyag közötti viszonytal kapcsolatos két fő tudományos elmélet a monizmus és a materializmus. Ez a kettő a negatív pszichológia egész területét lefedi, a német panteista iskola félig okkult nézeteinek kivételével.

Korunk tudományos gondolkodóinak nézeteit az elme és az anyag közötti viszonytal kapcsolatban a két alábbi hipotézisre vezethetjük vissza. Ezek azt mutatják, hogy mindkét nézet egyaránt kizárja a fizikai agytól (amelyen keresztül működik) különvált, független lélek létezésének lehetőségét. Ezek:

(1) *Materializmus*. Ez az elmélet úgy tekint a mentális jelenségekre, mint az agyban lejátszódó molekuláris változás eredményére, vagyis a mozgás érzéssé történő átalakulásának következményére (!). A durvább iskola egyszer addig ment, hogy az elmét azonosította „a mozgás egy sajátos módjával” (!!). Ezt a nézetet szerencsére most már a legtöbb tudós maga is képtelenségnek tartja.

(2) *Monizmus*, vagyis az egyedüli szubsztancia tanítása a negatív pszichológia finomabb formája. Egyik szószólója, Bain professzor találóan „óvatos materializmusnak” nevezi. Ezt a tanítást nagyon széles körben helyeslik, támogatóik közé olyan emberek tartoznak, mint Lewes, Spencer, Ferrier és mások. A gondolatot és általában a mentális jelenségeket úgy fogja fel, mint az anyagtól teljesen különbözőket, mégis úgy tekinti, hogy ezek egy és ugyanazon, bizonyos állapotú szubsztancia két oldala vagy aspektusa. Azt mondják, hogy a gondolat gondolatként teljesen más valami, mint az anyagi jelenségek, mégis a gondolatot csak az „idegmozgás tárgyasulatlan oldalának” kell tekintenünk, bármit is értsenek ezen a tudósok.

Visszatérve azonban a Négy Maharadzsával kapcsolatos magyarázatokra, Alexandriai Kelemen szerint az egyiptomi templomokban óriási függöny választotta el a szentélyt a hívők helyétől. A zsidóknál is így volt. Mindkét esetben a függönyt öt oszlop (az ötszög) tartotta, amelyek az öt érzékünket, ezoterikusan pedig az öt gyökérfajt jelképezték, míg a függöny négy színe a négy világtájat és a négy földi elemet fejezte ki. Az egész egy allegorikus szimbólum volt. A négy égtáj és elem négy uralkodóján keresztül ismerheti meg öt érzékszervünk a természet rejtett igazságait, és ahogyan Kelemen magyarázza, egyáltalában nem úgy van, hogy az elemek önmagukban biztosították a pogányoknak az Isteni Tudást vagy Isten ismeretét.^{V/36} Míg az egyiptomi jelkép szellemi volt, a zsidóké tisztán anyagi, és valójában csak a vak elemeket és a képzeletbeli „tájakat” tisztelte. Mert mi volt a négyszög alakú sátor templom jelentése, amelyet Mózes a pusztában emelt, ha nem lett volna annak is ugyanaz a kozmikus jelentése? „Csinálj függönyt... kék, bíborpiros és karmazsin színű”... öt oszlopot sítim fából

^{V/35} Lásd: *The Occult World*, 89, 90. oldalak.

^{V/36} Így a mondat: „Natura Elementorum obtinet revelationem Dei” (Kelemen: *Stromata*, IV. 6.) vagy mindkettőre alkalmazható, vagy egyikre sem. Lásd a *Zends* II. kötet 228. oldal és Plutarchos: *De Iside*, ahogyan ezt Layard: *Academie des Inscriptions*, 1854. XV. kötetében összehasonlította.

a függöny számára... négy rézkarikát a négy sarkára... finom fából léceket... a sátortemplom... négy oldalára, északra, délre, nyugatra és keletre... Kérubokkal mestermunkával.”^{V/37} A sátor-templom és a négyszögletes udvar, a kerubok és minden pontosan olyan volt, mint az egyiptomi templomoknál. A sátortemplom négyzetes alakja ugyanazt jelentette, amit még ma is jelent a kínaiak és tibetiek exoterikus istentiszteletében – a négy világtáját. Tehát ugyanazt, amit a piramisok, obeliszkok és más hasonló négyzet alapú építmények négy oldala jelent. Josephus szerét ejti, hogy ezt az egészet megmagyarázza. Kijelenti, hogy a sátortemplom oszlopai ugyanazok voltak, mint a Tyrus-ban a négy elemnek emelt oszlopok, amelyeket olyan talapzatokra helyeztek, amiknek négy sarka a négy világtáj felé nézett. Hozzáteszi, hogy „a talapzat sarkain az állatöv azon négy jele volt”, amelyek ugyanezeket az irányokat jelképezik.^{V/38}

Ez a gondolat nyomon követhető a zoroasztriánus barlangokban, India sziklába vájt templomaiban és az ókor valamennyi, a mai napig fennmaradt, négyzet alapú, szent épületében. Ezt Layard határozottan bemutatja, aki a négy világtáját és a négy eredeti elemet minden ország vallásában megtalálja az obeliszkok négyzetes alakjában, a piramisok négy oldalában, stb. stb. Ezen elemek és csúcsaik kormányzója és igazgatója volt a négy Maharadzsa.

Ha a tanítvány többet szeretne tudni róluk, csak össze kell hasonlítani Ezékiel Látomását (I. fejj.) azzal, ami a kínai buddhizmusból (még ha ez csak exoterikus tanítás is) ismeretes, és meg kell vizsgálnia ezeknek a „Dévák Nagy Királyainak” külső alakját. Joseph Edkins tiszteletes véleménye szerint „ők mind a négy kontinens egyikén uralkodnak, amelyekre a hinduk a világot felosztják... Mindegyikük egy szellemi lényekből álló sereget vezet, hogy megvédje az emberiséget és a buddhizmust”.^{V/39} A hinduk azonban mind exoterikusan, mind ezoterikusan a világot hét kontinensre osztják, és nem négy Kozmikus Dévájuk van, hanem nyolc, akik az iránytű nyolc iránya, nem pedig a kontinensek felett őrködnek.

Eltekintve a buddhizmus iránti részrehajlástól, a négy égi lény pontosan a következő: Ők az emberiség védelmezői és a karma közvetítői a Földön, míg a Lipikák az emberiséggel a túlvilágon foglalkoznak. Ugyanakkor ők a négy élő teremtmény, akik Ezékiel látomásában „emberre hasonlítanak”, őket a bibliafordítók „Keruboknak”, „Szeráfoknak”, stb. nevezik, az okkultisták „Szárnyas Gömböknek”, „Tüzes Kerekének”, a hindu panteonban pedig sok különböző néven ismertek. Mindezek a Ghandarva-k, az „Édes Dalnokok”, az Asura-k, Kinnara-k és Nâga-k a Négy Maharadzsa allegorikus ábrázolásai. A Szeráfok az Ég Tüzes Kígyói, akiket a Meru-hegy leírásában az egyik bekezdésben így említene: „a dicsőség fennkölt tömege, az istenek és mennyei kórusok tiszteletre méltó törzshelye... elérhetetlen a bűnös emberek számára... mert Kígyók őrzik.” Megtorlóknak és a „Szárnyas Kerekének” hívják őket.

Miután megmagyaráztuk küldetésüket és jellemzőjüket, lássuk, mit mondanak a Kerubokról a keresztény biblia magyarázók: „A szó jelentése a héberben: a tudás teljessége. Ezeket az angyalokat tökéletes tudásuk miatt nevezik így, és ezért alkalmazták őket olyan emberek megbüntetésére, akik isteni tudást színleltek.” (Cruden magyarázata *Concordance* című művében a *Genesis*, III. 24. nyomán.) Rendben van. Bár ez az információ homályos, mégis mutatja, hogy a „Bukás” után az Édenkert bejáratához állított Kerub azt a gondolatot sugallta a tiszteletre méltó magyarázóknak, hogy a tiltott tudomány, vagy Isteni Tudás elsajátítása büntetéssel jár. Ez a Tudás általában egy másik „Bukáshoz” vezet, az istenek vagy „Isten” bukásához az ember megítélésében. Mivel azonban a jó öreg Cruden semmit sem tudott a karmáról, megbocsáthatunk neki. Az allegória mégis sokat sejtető. Meru-tól, az istenek lakóhelyétől nagyon kicsi a távolság az Édenkertig, de még kisebb, a hindu Kígyók és a hét Ophita Kerub között (hetük közül a harmadik a Sárkány volt), mert mindkettő a Titkos Tudás birodalmának bejáratát őrizte. Ezékiel egyébként világosan írja le a négy Kozmikus Angyalt:

^{V/37} *Exodus*, XXVI, XXVII. fejj.

^{V/38} *Antiquities*, I. VIII, XXII. fejj.

^{V/39} *Chinese Buddhism*, 216. oldal.

És látám és íme forgószél jött... felhő, amely körül fényesség volt... és belőle négy lelkes állat formája tetszék ki... emberi formájuk volt. És mindeniknek négy orcája volt és négy szárnya... emberi orca^{V/40}, továbbá oroszlán-orca... és bika-orca... és sas-orca... És mikor ránéztem a lelkes állatokra, íme egy-egy kerék volt a Földön mind az ő négy orcájuk felől... mintha egyik kerék a másik kerék közepében volna... mert a lelkes állatok lelke volt a kerekében.^{V/41}

Az Építőknek, a Bolygói szellemeknek és a Lipikáknak három fő csoportja van. Minden csoport hét alcsoportra oszlik. Még a három főcsoportot is lehetetlen részletes vizsgálat alá vetni, bármilyen terjedelmes is egyébként jelen munkánk, ez ugyanis külön kötetet igényelne. Az Építők az első „Elme-szülte” Lények képviselői, ezért az első Rishi-Prajápati-ké is, továbbá Egyiptom hét nagy Istenéé, akiknek Osiris a vezetője, a zoroasztriánus Hét Amshaspend-é Ormazd-dal az élükön, vagy az „Arc Hét Szellemé”-é, az első Háromságtól elválasztott Hét Sephiroth-é, stb. stb.^{V/42} Ők építenek fel, vagyis inkább építenek újra az „Éjszaka” után minden „Rendszert”. Az Építők második csoportja kizárólag a mi bolygóláncunk Építésze. A harmadik csoport pedig a mi emberiségünk őse – a mikrokozmosz makrokozmosz ősalakja.

A Bolygói szellemek általában a csillagok és főképpen a bolygók éltető szellemei. Ők irányítják az emberek sorsát, akik mind az egyik vagy a másik konstellációjuk alatt születnek meg. A második és harmadik csoport a többi rendszerhez tartozik, de feladatuk ugyanaz, és valamennyien a természet különböző birodalmait irányítják. A hindu exoterikus panteonban ők az őrző istenségek, akik az iránytű nyolc irányát – a négy fő és a négy közbenső világtáját – vezetik. A nevük: Lokapâlas, „a Világ fenntartói vagy őrői” (a mi látható Kozmoszunkban). Közülük Indra (kelet), Yama (dél), Varuna (nyugat) és Kuvera (észak) a legfőbbek. Elefántjaik és hitveseik természetesen a képzelet és a későbbi gondolat szüleményei, noha mindegyiküknek van okkult jelentősége.

A Lipikák, akik leírását a IV. stanza 6. slokájának magyarázatában találjuk meg, a Világegyetem Szellemei, az Építők viszont csak a saját bolygói istenségeink. A Lipikák a kozmogenezis legokkultabb részéhez tartoznak, amiről itt nem beszélhetünk. Hogy az Adeptusok (még a legmagasabbak is) teljesen ismerik-e ezt az angyali rendet, mind a három fokozatában, vagy csak az alsóbbat, amely a mi világunkra vonatkozó feljegyzésekkel áll kapcsolatban, azt az író nem tudja megmondani, de inkább az utóbbi feltevésre hajlik. A legmagasabb fokozatokról csak egy dolgot tanítanak: a Lipikák a karmához kapcsolódnak, mert annak közvetlen feljegyzői. A szent és titkos tudás jelképe az ókorban egyetemesen egy fa volt, amin szentírást és feljegyzést is értettek. Innen származik a Lipika szó, az írók, vagy írnokok, a Sárkányok, a bölcsesség jelképei, akik a Tudás Fát őrzik, a Hesperidák „arany” almafája, a Meru hegy kígyók által őrzött „buján növény fái” és növényzete. Juno, aki házasságkötésükkor egy fát ad arany gyümölcssel Jupiternek, Éva egy másik alakja, aki Ádámnak almát nyújt át a Tudás Fájáról.

^{V/40} Itt „Emberrel” helyettesítették a „Sárkányt”. Hasonlítsuk össze az Ophita Szellemekkel. A római katolikus egyház által elismert angyalok, akik ezeknek az „Arcoknak” megfelelnek, az Ophitáknál a következők voltak: a Sárkány – Rafael, az Oroszlán – Michael, a Bika vagy Ökör – Uriel, a Sas – Gabriel. Ez a négy kíséri a négy Evangélistát, és vezeti be az Evangéliumokat.

^{V/41} *Ezékiel*, I. feje.

^{V/42} Mivel a zsidóknak a kabbalisták kivételével nem volt szavuk a kelet, nyugat, dél és észak kifejezésére, így ezt a gondolatot az előtt, a mögött, a jobb és a bal jelentésű szavakkal fejezték ki, és exoterikusan igen gyakran összekeverték a kifejezéseket. Így még zavarosabbá és nehezebben érthetővé tették a *Bibliában* a valóság elfedésére használt kifejezéseket. Ha ehhez hozzáfűzzük azt a tényt, hogy I. Jakab angol király negyvenhét bibliafordítója közül „csak három értett héberül, és közülük kettő meghalt, mielőtt a zsoldárokat lefordították volna” (*Royal Masonic Cyclopaedia*), akkor könnyen megérthető, hogy mennyire megbízható a Biblia angol fordítása. Ebben a munkában rendszerint a Douay-féle római katolikus fordítást követtük. (A magyar idézeteket pedig a Károli-fordításból vettük. – a ford.)

V. STANZA - Folytatás

6. A LIPIKÁK KÖRÜLHATÁROLJÁK A HÁROMSZÖGET, AZ ELSŐT,^{V/43} A KOCKÁT, A MÁSODIKAT ÉS AZ ÖTSZÖGET A TOJÁSON^{V/44} BELÜL (a). EZ AZ „NE LÉPD ÁT”-NAK NEVEZETT GYŰRŰ AZOK SZÁMÁRA, AKIK LESZÁLLNAK ÉS FELEMELKEDNEK,^{V/45} AKIK A KALPA ALATT, A „LÉGY VELÜNK” NAGY NAPJA FELÉ HALADNAK ELŐRE (b) . . . ÍGY FORMÁLÓDOTT MEG AZ ARŰPA ÉS A RŰPA^{V/46}; EGY FÉNYBŐL HÉT FÉNY; A HÉT MINDEGYIKÉBŐL HÉTSZER HÉT FÉNY. A KEREKEK VIGYÁZNAK A GYŰRŰRE...

A stanza folytatja az angyali hierarchia rendjeinek részletes osztályozását. A négyes és a hetes csoportból árad ki az „elmeszülte” tíz, tizenkettő, huszonegy, stb. csoportja. Valamennyi tovább bomlik hetes, kilences, tizenkettes alcsoportra, és így tovább, amíg az ember belezavarodik az égi seregek és lények e vég nélküli felsorolásába. Mindegyiknek megvan a maga meghatározott feladata a látható Kozmosz kormányzásában, ameddig ez létezik.

(a) A sloka első mondatának ezoterikus jelentése az, hogy a Lipikáknak nevezett lények, a karmikus nyilvántartás vezetői átléphetetlen korlátot emelnek a személyes *én* és a személytelen *Én*, az előbbi Noumenon-ja és Szülő-forrása között. Ebből származik az allegória. Körülírják a megnyilvánult anyagi világot a „Ne lépd át” gyűrűn belül. Ez a világ az illúzió síkján a Sokra osztott Egy, Adi (az „Első”), vagy Eka (az „Egy”) tárgyasult jelképe, és ez az Egy e látható Világegyetem fő Teremtőinek vagy Építészeinek közös összessége vagy teljessége. A héber okkultizmusban nevük Achath, a nőnemű „Egy” is, és Achad, a hímnemű „Egy” is. A monoteisták mindig is hasznukra fordították a *Kabbala* mélységes ezoteriáját, amennyiben a nevet, amelyen az Egy Legfelsőbb Esszenciát ismerik, ennek megnyilvánulására, a Sephiroth-Elohim-re alkalmazzák, és őt Jehovah-nak nevezik. Ez azonban teljesen önkényes, ellentmond minden értelemnek és logikának, mert az Elohim kifejezés többes számú főnév, azonos a Chim többesszámú szóval, gyakran szóösszetételt is alkotnak vele. A *Sepher Yetzirah*-ban és másutt az „Achath-Ruach-Elohim-Chiim” azt mutatja, hogy Elohim a legjobb esetben is két-nemű, a nőnemű elem szinte uralkodó, mert így hangzik: „EGY Ő (nőnemű), az Élet Elohimének Szelleme”. Ahogyan már elmondtuk, Achath (vagy Echath) nőnemű, Achad (vagy Echad) pedig hímnemű, és mindkettő Egy-et jelent.

Másfelől az okkult metafizikában voltaképpen két „Egy” van, az egyik az Abszolútság és a Végtelenség elérhetetlen síkján, amelyről elmélkedni is lehetetlen, és a második Egy a Kiáradások síkján. Az előbbi nem tud kiáradni, és fel sem osztható, mert örök, abszolút és változatlan. A második (a Logosz vagy Íshvara az Illúzió Világegyetemiében) mindezt megteheti, mert úgymond az első Egy visszatükröződése. Önmagából árasztja ki a hét Sugarat vagy Dhyân Chohan-okat, ahogyan a felsőbb Sephirothi Háromság kiárasztja az alsóbb hét Sephiroth-ot. Más szóval a Homogén a Heterogénné válik, az Ósatom az Elemekre válik szét. Ezek azonban, hacsak vissza nem térnek eredeti Elemükbe, sohasem léphetnek túl a Laya- vagy zéró-ponton. Ezt a metafizikai tanítást aligha írhatnánk le jobban, mint ahogyan Subba Row a *Bhagavad Gíta* előadásaiban tette:

Mûlaprakriti (Parabrahman fátyla) a Logoszon (vagy Íshvara-n) keresztül működik, mint az egy energia. Parabrahman... az egy esszencia, amelyből egy energiaközpont kel életre, ezt a továbbiakban Logosznak fogom nevezni... A keresztények... az Igének hívják, és ez az isteni Christos, aki örökké atyja kebelén van. A buddhisták Avalokiteshvara-nak nevezik... Szinte minden tanításban megfogalmazták egy szellemi energiaközpont létezését, amely nem született

^{V/43} A függőleges vonalat vagy az I. számot.

^{V/44} Kör.

^{V/45} Valamint azok számára is...

^{V/46} A Formánélküli Világ és a Formák Világa.

és örökkévaló. Ez a Pralaya időszakában Parabrahman kebelén létezik, és a kozmikus tevékenység időszakában a tudatos energia egyik központjaként kezd működni...^{V/47}

Ahogy ugyanis az előadó elvként megfogalmazza, Parabrahman sem ez, sem az, még csak nem is tudat, mivel nem hozható kapcsolatba sem az anyaggal, sem bármivel, ami feltételes. Sem Én, sem Nem-Én, de még Âtmâ sem, hanem valójában a létezés minden megnyilvánulásának és módjának egyetlen forrása.

Így az allegóriában a Lipikák elválasztják a tiszta szellem világát (vagy síkját) az anyag síkjától. Akik „leszállnak és felemelkednek”, vagyis a testet öltő Monádok és a megtisztulásra és felemelkedésre törekvő emberek, akik még nem érték el teljesen a célt, csakis a „Légy-Velünk” napon léphetik át a „Ne Lépd Át” Körét. Ezen a napon szabadítja meg magát az ember a tudatlanság béklyóitól, és teljesen felismeri, hogy a személyiségén belüli Én-je – amelyet tévesen sajátjának tekintett – egyáltalán nem különül el az Egyetemes Én-től (Anima Supra-Mundi). Ezzel az ember beleolvad az Egy Esszenciába, hogy ne csak eggyé váljon „Velünk”, a megnyilvánult egyetemes életekkel, amelyek az egy Élet, hanem hogy ténylegesen ezzé az Életté váljon.

Csillagászati szempontból tehát a „Ne Lépd Át” gyűrű, amivel a Lipikák „a Háromszöget, az Első Egyet, a Kockát, a Második Egyet és az Ötszöget” körülhatárolják, hogy ezeket az alakokat körülírják, ismét csak a 31415 jelképét tartalmazza, vagyis a matematikai képletekben állandóként használt együtthatót, a π értéket, mivel a mértani alakok itt a számjegyeket helyettesítik. Az általános filozófiai tanítás szerint ez a gyűrű túl van azon az övön, amelyet a csillagászatban nebula-övnek neveznek. Ez azonban ugyanolyan téves felfogás, mint amilyen téves a Purâna-i és más exoterikus írásokban a Deva-loka világok és égboltok 1008 világának topográfiája és leírása. Vannak világok természetesen mind az ezoterikus, mind a világi tudományos tanítások szerint, olyan kiszámíthatatlan távolságban, hogy a legközelebbi fénye is – bár épp most érkezett meg modern „kaldeusainkhoz – már jóval az előtt elhagyhatta fényforrását, hogy elhangzottak volna a „Legyen Világosság” szavak. De ezek nem a Deva-loka síkján levő világok, hanem a Kozmoszunkban találhatók.

A kémikus az anyagi síkkal foglalkozik, és eljut annak laya vagy zéró pontjáig, itt azonban megakad. A fizikus vagy a csillagász milliárdokkal számolja a kilométereket a ködfoltokon túl, azután ő is megakad. A részben beavatott okkultista is úgy képzei, hogy ez a laya-pont egy olyan síkon létezik, amelyet – ha nem is fizikai – az emberi értelem még felfoghat. De a teljesen beavatott *tudja*, hogy a „Ne Lépd Át” gyűrű nem is hely, a távolsága sem mérhető, hanem a végtelenség abszolútágában létezik. A teljesen beavatott e „Végtelenségében” nincs sem magasság, sem szélesség vagy vastagság, hanem minden felfoghatatlan mélység, ami a fizikaiból a „para-metafizikaiba” nyúlik le. Amikor a „le” szót használjuk, a mélység lényegét értjük, a „sehol és mindenhol”-t, nem pedig a fizikai anyag mélységét.

Ha gondosan átvizsgáljuk a népszerű vallások exoterikus és durván antropomorfikus allegóriáit, akkor még ezekben is homályosan megtaláljuk a Lipikák által őrzött „Ne Lépd Át” körben megtestesülő tanítást. Így megtaláljuk még a vedantista Visishtadvaita felekezet tanításaiban is, ami egész Indiában a legszívósabban ragaszkodik az antropomorfizmushoz. Mert azt olvassuk a felszabadult lélekről, hogy miután Moksha-t – az üdvösség állapotát, a „Bandha-tól vagy a rabságtól való megszabadulást” – elérte, az üdvösséget a Paramapadhnak nevezett helyen élvezi. Ez a hely nem anyagi, hanem Suddasattva-ból, az esszenciából áll, amelyből Íshvara – az „Úr” – teste kialakult. Ott a Mukta-k vagy a Jīvâtma-k (Monádok), akik elérték Moksha-t, soha többé nincsenek alávetve sem az anyag, sem a karma tulajdonságainak. „De ha azt választják, testet ölthetnek a Földön azért, *hogy a világgal jót tegyenek.*”^{V/48}

^{V/47} Theosophist, 1877. febr. 303. oldal

^{V/48} Ezekről az önkéntes testöltésekről a Tanításunkban a Nirmânakâya-kként – az embert túlélő szellemi princípiumokként – hivatkozunk.

Ebből a világból a Devayâna-nak nevezett út vezet Paramapada-ba, vagyis az anyagtalan világokba. Amikor egy ember eléri a Moksha-t, és a test meghal:

A Jîva (lélek) Sûkshma Sharîra-val^{V/49} a test szívéből a Brahmarandra-hoz a fej tetejébe megy, áthaladva Sushumna-n. Ez az ideg a szívet a Brahmarandra-val köti össze. A Jîva Brahmarandra-n tör át, és a Nap sugarain át a Nap (Sûryamandala) területére megy. Azután a Nap egy sötét pontján keresztül Paramapada-ba tér... A Jîva-t útján... a jógaival szerzett Magasztos Bölcsesség vezeti.^{V/50} A Jîva így tovább halad Paramapada-ba az Athivâhika-k (hordozói az áthaladásában) segítségével. Ezeket Archi-Ahas... Âditya... Prajâpati, stb. néven ismerjük. Az itt említett Archi-k, stb. bizonyos tiszta lelkek, stb. stb.^{V/51}

A „Feljegyzőkön” (Lipikákon) kívül soha egyetlen szellem sem lépte át ennek a gyűrűnek a tiltott vonalát, és nem is fogja átlépni a következő Pralaya napjáig. Mert ez az a határ, ami elválasztja a végest – bármennyire is végtelen az ember szemében – a valódi Végtelentől. Az említett „felemelkedő és leszálló” szellemek tehát azok „seregei”, akiket homályosan „Égi Lényeknek” nevezünk. Valójában azonban egyáltalán nem azok. Ők a Létezés hierarchiájának magasabb világaiba tartozó lények, olyan mérhetetlenül magasztosak, hogy számunkra Istennek, együttesen pedig Istennek kell látszaniuk. De nekünk, halandó embereknek is ilyennek kell látszanunk a hangyák számára, amelyek saját adott képességeik szerint gondolkodnak. Ki tudja, a hangya talán szintén egy személyes Isten bosszúló kezének tartja a csibész gyermek kezét, aki rosszalkodásból egy pillanat alatt szétrombolja a hangyabolyt, sok hét – a rovarok időszámításában hosszú évek – munkáját. A hangyának ez nagyon fájhat, a sors és a bűn keverékének tulajdoníthatná a meg nem érdemelt szerencsétlenséget, és az emberhez hasonlóan azt gondolhatná, hogy ez összülője bűnének eredménye. Ki tudja? Ki tudná ezt bebizonyítani vagy megcáfolni? Korunk legnagyobb beképzeltsége azt állítani, hogy az egész Naprendszerben rajtunk kívül nincsenek gondolkodó és értelmes lények az emberi síkon. A tudomány jogosan csak azt állíthatja, hogy nincsenek láthatatlan Intelligenciák, amelyek ugyanolyan körülmények között élnek, mint mi. De azt már nem tagadhatja kategorikusan, hogy létezhetnek világok a világokon belül, egészen más körülményekkel, mint amelyek a mi világunk természetét alkotják. Azt sem tagadhatja, hogy létezhet bizonyos korlátozott kommunikáció néhány ilyen világ és a mi világunk között. A legnagyobb európai származású filozófus, Immanuel Kant biztosít arról, hogy ilyen kommunikáció semmiképp sem valószínűtlen.

Bevallom, hogy nagyon is hajlandó vagyok kijelenteni, hogy a világban léteznek anyagtalan természetek, és saját lelkemet ezeknek a lényeknek osztályába helyezem. Nem tudom, hol és mikor, de valamikor be fogják bizonyítani, hogy az emberi lélek még ebben az életben is felbonthatatlan kapcsolatban áll a szellemvilág valamennyi anyagtalan természetével, hogy kölcsönösen hat ezekre, és benyomásokat kap tőlük.^{V/52}

Úgy tanítják, hogy e világok legmagasabbikába tartozik a tisztán isteni Szellemek hét rendje, a hat alsóbbba pedig olyan hierarchiák tartoznak, amelyeket az emberek alkalomadtán láthatnak és hallhatnak, és ezek kommunikálnak is földi leszármazottaikkal. Ez a leszármazott

^{V/49} Sûkshma Sharîra „álomszerű”, képzelet szötte test, amelyet az égi Hierarchia alsóbb Dhyâniái felöltenek.

^{V/50} Hasonlítsuk össze ezt az ezoterikus tanítást a *Pistis-Sophia*-ban (Tudás-Bölcsesség) található gnosztikus tanítással. Ebben az értekezésben Sophia-t (Ahamoth-ot) úgy mutatják be, hogy útjában a Magasztos Fény felé eltévedt a Káosz (anyag) vizeiben, és hogy Christos szabadította meg, és segítette a helyes útra. Jegyezzük meg, „Christos” a gnosztikusoknál a személytelen princípiumot jelentette, a Világegyetem Átman-ját, és a minden emberi lélekben lakó Átmâ-t, nem Jézust. Bár a British Museum-ban levő régi kopt kéziratokban a „Christos” nevet „Jézussal” és más nevekkal helyettesítik.

^{V/51} N. Bhâshyacharya F. T. S. (Az adyari könyvtár egykori pandit-ja): *A Catechism of the Visishtadvaita Philosophy*.

^{V/52} *Träume eines Geistersehers*, idézi C. C. Massey a Hartmann: *Spiritismus* című könyvéhez írt előszavában.

felbonthatatlanul kapcsolódik hozzájuk, mivel minden emberi princípium közvetlen forrása ezeknek a nagy Lényeknek természetében van. Ők látnak el a bennünk levő, nekik megfelelő láthatatlan elemekkel. A fizikai tudomány csak töprengjen az élő lények fiziológiai működésével, és folytassa eredménytelen erőfeszítéseit, hogy megpróbálja érzelmeinket, érzékeléseinket szervi hordozóik működésével megmagyarázni. Mindamellettt amit ezen a téren valaha el lehet érni, azt már elérték, és a tudomány nem tud tovább menni. Egy áthághatatlan fal előtt áll, és erre rajzolja azt, amit nagy fiziológiai és pszichológiai felfedezéseknek képzelt. Ezek mindegyikéről később ki fog derülni, hogy nem ér többet egy tudományos képzelődésekből és illúziókból szőtt pókhálónál. A fiziológia tudománya kizárólag tárgyiasult testünk szöveteit elemezheti és kutathatja. A bennünk levő magasabb hat princípium örökre ki fogja kerülni az olyan lélek által vezetett kezet, amely céltudatosan mellőzi és visszautasítja az okkult tudományt. Mindaz, amit a modern fiziológiai kutatás a pszichológiai problémákkal kapcsolatban felderített, és amit a dolgok természeténél fogva még felderíthetett volna, annyi, hogy minden gondolat, érzék és érzés bizonyos idegek molekuláinak átrendeződésével jár. Büchner, Vogt és más hasonló tudósok arra a következtetésre jutottak, hogy a gondolat a molekulák mozgása, ez megköveteli, hogy szubjektív tudatunk tényét teljes absztrakciónak tekintsük.

Tehát a „Légy Velünk” Nagy Napja olyan kifejezés, amelynek egyetlen érdeme szószerinti fordításában rejlik. Nem könnyű jelentőségét olyan közönségnek feltárni, amely nem jártas az okkultizmus misztikus tanításaiban, vagy inkább az ezoterikus bölcsességben vagy „Buddhizmusban”. A fenti kifejezés e tanítás sajátos jellemzője, és a be nem avatott számára éppen olyan homályos, mint az egyiptomiak elnevezése, akik ugyanezt a napot a „Jöjj Hozzánk Napnak” nevezték. Ez azonos az előbbi kifejezéssel, bár talán még jobb volna, ha a „légy” igét ebben a jelentésben inkább a „Maradj” vagy „Pihenj-velünk” kifejezések valamelyikével helyettesítenénk, mert a kifejezés a Pihenés azon hosszú időszakára vonatkozik, amelyet Paránirvâna-nak nevezünk. „Le Jour de 'Viens à nous'! C'est le jour où Osiris a dit au Soleil: Viens! Je le vois rencontrant le Soleil dans l'Amenti.”^{V/53} A Nap itt a Logoszt (vagy Christost vagy Horust) helyettesíti, mint központi Esszenciát összefoglaló értelemben, és mint a kiáradt Lények szétszórt esszenciája, amelyek állagukban különböznek ugyan, de lényegükben nem. Ahogyan a *Bhagavad Gita* előadója mondja: „nem szabad azt gondolnunk, hogy a Logosz csak egy egyszerű energiaközpont, amelyet Parabrahman megnyilvánított. Van számtalan más központ is. Ezek száma szinte végtelen Parabrahman kebelében”. Innen erednek a „Jöjj Hozzánk Napja” és „Légy Velünk Napja”, stb. kifejezések. Ahogyan a négyzet a Négy Szent Erő vagy Hatalom – a Tetraktys – jelképe, úgy a kör mutatja azt a határt a végtelenben, amit sem ember, még szellemében sem, sem Déva, sem Dhyân Chohan nem léphet át. A ciklikus fejlődés ideje alatt a „leszállók és felemelkedők” szellemei a „vasabroncsos világot” csupán azon a napon fogják átlépni, amelyen Paránirvâna küszöbét megközelítik. Ha ezt eléri, pihenni fognak Parabrahman vagyis az „Ismeretlen Sötétség” kebelében, ami majd valamennyiük számára Fénnyé válik Mahâpralaya, a „Nagy Éjszaka”, vagyis a 311.040.000.000.000 éves Brahman-ban való feloldódás teljes időszaka alatt. A „Légy Velünk” Napja e pihenés időszaka, vagyis Paránirvâna. Ez a nap megfelel a keresztényeknél az utolsó ítélet napjának, amelyet vallásuk durván áthelyezett az anyagi világba.^{V/54}

Az egyiptomi szertartások exoterikus értelmezése szerint minden elhunyt lelke – a főpaptól kezdve a szent bikáig, Ápiszig – Osiris-szá vált, „osirizálódott”, (a Titkos Tanítás azonban azt tanítja, hogy a valódi „osirizálódásban” minden Monád csak létezésének 3000 ciklusa után részesül), így ebben az esetben is. A Monádnak, ami a „Hét” természetéből és valódi lényegéből született (legmagasabb princípiumát közvetlenül a Hetedik Kozmikus Elem zárja magába), meg kell tennie hetes körforgását a létezés és a formák ciklusán végig, a legmagasabbtól

^{V/53} Paul Pierret: *Le Livre des Morts*, XVII. fejezet, 61. oldal.

^{V/54} A „Jöjj Hozzánk” Nap sajátos kifejezésre vonatkozó egyéb adatokhoz lásd még Viscount de Rouge: *The Funerary Ritual of the Egyptians* című könyvét.

a legalacsonyabbig, majd pedig az embertől az Istenig. Paranirvâna küszöbén újra felveszi eredeti Lényegét, és ismét az Abszolúttá válik.

VI. STANZA

1. A KÖNYÖRÜLET ÉS TUDÁS ANYJÁNAK (a), KWAN-YIN-NEK, A KWAN-YIN-TIEN-BEN (b) SZÉKELO KWAN-SHAI-YIN HÁRMASSÁGÁNAK HATALMÁNÁL FOGVA, FOHAT, AZ Ő LESZÁRMAZOTTAIK LEHELETE, A FIAK FIA, MIUTÁN ELŐHÍVTA AZ ALSÓBB MÉLYSÉGBŐL^{VI/1} SIEN-TCHAN^{VI/2} KÉPZELETBELI FORMÁJÁT ÉS A HÉT ELEMET.

Ezt a stanzát a kínai szövegből fordítottuk, és megtartottuk az eredeti kifejezéseknek megfelelő neveket. A valódi ezoterikus elnevezéseket nem adhatjuk meg, mert csak megzavarná az olvasót. A brahmani tanításban nincsenek ezekre megfelelő kifejezések. Úgy tűnik, Vâch több tekintetben megközelíti a kínai Kwan Yin-t, de Indiában nincsen olyan szokásos Vâch-tisztelet e név alatt, mint amilyen a Kwan Yin-tisztelet Kínában. Soha exoterikus vallásrendszer nem fogadott el nőnemű teremtet, és így a népszerű vallások kialakulásától fogva a nőre úgy tekintettek, és úgy bántak vele, mint aki alacsonyabb rendű a férfinél. Csak Kínában és Egyiptomban volt egyenrangú Kwan-Yin és Isis a hímnemű istenekkel. Az ezoteria figyelmen kívül hagyja a nemeket. Legmagasabb istensége nem- és forma nélküli, sem Atya, sem Anya. Első megnyilvánult lényei – akár égiek, akár földiek – csak fokozatosan válnak hímnőkké, hogy végül két különböző nemre váljanak szét.

(a) A „Könyörület és Tudás Anyját” Kwan-Shai-Yin „hármasságának” nevezik, mert metafizikai és kozmikus összefüggéseiben ő a Logosz „Anyja, Felesége és Leánya”. A későbbi teológiai fordításokban ő lett az „Atya, Fiú és (a nőnemű) Szentlélek” – a Shakti vagy Energia –, a Három Esszenciája. Így a vedantisták ezotériájában Daiviprakriti Îshvarán, a Logoszon^{VI/3} keresztül megnyilvánult Fény, egyszersmind a Logosznak, vagy Parabrahm Igéjének Anyja és Leánya is. A Himaláján túli tanításokban pedig – az allegorikus és metafizikai teogóniájuk hierarchiájában – ő az „Any”, vagyis az absztrakt, ideális anyag, Mûlaprakriti, a Természet Gyökere. Metafizikai nézőpontból Adi-Budha korrelációja, amely a Logoszból, Avalokiteshvara-ban nyilvánul meg. Tisztán okkult és kozmikus szempontból pedig ő Fohat, a „Fiú Fia”, a hímnős energia, amely ebből a „Logosz Fényéből” származik, és a tárgyiasult Világegyetem síkján a rejtett és a feltárolt Elektromossággént nyilvánul meg, ami az Élet. T. Subba Row ezt mondja:

A fejlődést a Logosz értelmi energiája kezdi meg... nem csak a Mûlaprakriti-be zárt rejtett lehetőségek következtében. A Logosz e Fénye az összekötő kapocs... az objektív anyag és Îshvara (vagy a Logosz) szubjektív gondolata között. Ezt több buddhista könyv Fohat-nak nevezi. Ez az egy eszköz az, amivel a Logosz dolgozik.^{VI/4}

(b) „Kwan-Yin-Tien” jelentése a „Hang Dallamos Mennysorsága”, Kwan-Yin hajléka, vagy az „Isteni Hang”. Ez a „Hang” rokonértelmű az Igével vagy a Szóval, „Beszéd”, mint a gondolat kifejezése. Így nyomon követhetjük a Bath-Kol héber szóval való kapcsolatát, sőt az eredetét is. Bath-Kol „az Isteni Hang Leánya” vagy az Ige, vagy a férfi és női Logosz, a „Mennyei Ember”, vagy Adam Kadmon, aki ugyanakkor Sephira is. Biztos, hogy az utóbbit a hindu Vâch, a Beszéd vagy a Szó istennője megelőzte. Vâch – Brahmâ lánya és női része, amint említettük, olyan valaki, akit „az istenek nemzettek” – ugyanis Kwan Yin-nel, Isisszel

^{VI/1} A káosz.

^{VI/2} A Világegyetemünk.

^{VI/3} *The Theosophist*, 1887. február, 305. oldal

^{VI/4} Idézett mű, 306. oldal

(aki szintén Osiris lánya, felesége és nővére) és még más istennőkkel együtt a nőnemű Logosz, úgymond a Természetben levő *aktív* erők, a Szó vagy Hang és a Beszéd istennője. Ha Kwan Yin a „Dallamos Hang”, akkor Vâch a „dallamos tehén, amely tőgyéből táplálékot és vizet adott (nőnemű princípium)... aki Anyatermészetként táplál bennünket”. A teremtés munkájában Prajâpatival kapcsolják össze. Férfi és nő tetszés szerint, ahogyan Ádám és Éva is. Ő az Âkâsha Aditi-jének egyik formája – amely az Æthernél magasabb princípium –, és ez a Természet minden erőjének szintézise. Így mindkettő, Vâch és Kwan-Yin az Okkult Hang mágikus hatása a Természetben és az Ætherben. Ez a „Hang” hívja elő a Káoszból és a Hét Elemből Sien-Tchan-t, a Világegyetem csalóka formáját.

Így a *Manu*-ban Brahmâ-t (és a Logosz is) úgy ábrázolják, hogy testét két részre, férfira és nőre osztja. Az utóbbiban – aki Vâch – teremti Virâj-t, aki saját maga, vagyis ismét Brahmâ. Egy tudós vedanta okkultista erről az „istennőről” az alábbiakat mondva megmagyarázza, miért nevezik Îshvara-t (vagy Brahmâ-t) Igé-nek vagy Logosznak, és hogy tulajdonképpen miért hívják Sabda Brahmam-nak:

A magyarázatom, amit adni fogok, egészen misztikusnak fog látszani, de ha misztikus is, hatalmas a jelentősége, amikor helyesen értik. Régi íróink azt mondták, hogy négyféle Vâch van. (Lásd a *Rig Veda*-t és az *Upanishad*-okat.) Vaikharî-Vâch az, amit kimondunk. Vaikharî-Vâch valamennyi fajtája a Madhyama, továbbá Pashyanti, és végül Para formájában létezik.^{VI/5} Ezt a Pranava-t azért nevezik Vâch-nak, mert a nagy Kozmosz négy princípiuma Vâch e négy alakjának felel meg. Az egész megnyilvánult Naprendszer pedig Sûkshma formájában a Logosz fényében vagy energiájában létezik, mert annak energiája felfogódik, és átvivődik a kozmikus anyagra... Az egész Kozmosz tárgyasult formájában Vaikharî Vâch, a Logosz fénye Vâch Madhyama formája, maga a Logosz a Pashyanti formája, Parabrahman pedig a Para aspektusa. E magyarázat fényében meg kell próbálnunk megérteni a különféle filozófusok által tett bizonyos állításokat, hogy a megnyilvánult Kozmosz az Ige, amely Kozmoszként nyilvánult meg.^{VI/6}

VI. STANZA – *Folytatás*

2. A GYORS ÉS RAGYOGÓ LÉTREHOZZA A HÉT LAYA^{VI/7} KÖZPONTOT (a), AMELYEKEN A „LÉGY VELÜNK” NAGY NAPIG SEMMI SEM GYŐZEDELMESEDKI, ÉS RÁHELYEZI A VILÁGEGYETEMET EZEKRE AZ ÖRÖK ALAPOKRA, KÖRÜLVÉVE SIEN-TCHANT-T AZ ELSŐDLEGES CSÍRÁKKAL (b).

(a) A hét Laya Központ a hét nullpont. A nulla kifejezést olyan értelemben használjuk, mint a kémikusok teszik. Az ezotériában azt a pontot jelzi, ahol az elkülönülés számítása kezdődik. Ezekből a Központokból indul ki az elemek elkülönülése, amelyek Naprendszerünk felépítésében részt vesznek. E központok mögött engedi meglátnunk az ezotérikus filozófia az Élet és Fény „Hét Fiának”, a hermetikus és minden más filozófia hét Logoszának homályos, metafizikai körvonalait. Gyakran felteszik a kérdést, mi Fohatnak, illetve képességeinek és feladatainak szabatos meghatározása, mivel úgy tűnik, azokkal a képességekkel és feladatokkal rendelkezik, amelyeket a népszerű vallásokban egy személyes Istennek tulajdonítanak. A választ nem régen adtuk meg az V. stanza Magyarázatában. Ahogyan a Bhagavad Gita-ról szóló előadásokban elhangzott: „Az egész Kozmosznak szükségszerűen léteznie kell abban az egy energia-forrásban, amelytől ez a fény (Fohat) kiárad”. Akár hétnek, akár csak négynek vesszük is a Kozmosz és az ember princípiumait, a fizikai Természet és a benne levő erőinek száma hét. Ugyanez a szaktekintély azt állítja, hogy „Prajnâ, vagyis az érzékelő képesség hét különböző aspektusban létezik, az anyag hét állapotának megfelelően”. Mert „ahogyan egy

^{VI/5} Madhya-t olyasmire alkalmazzák, aminek kezdete és vége ismeretlen, Para pedig végtelent jelent. Ezek a kifejezések mind a végtelenségre és az idő felosztására vonatkoznak.

^{VI/6} Idézett mű, 307. oldal.

^{VI/7} A szanszkrit *Laya* szóból, az anyag azon pontja, ahol minden megkülönböztetés megszűnt.

emberi lény hét princípiumból épül fel, úgy a Naprendszerben is az elkülönült anyag hét különböző állapotban létezik”.^{VI/8} Így van ez Fohat esetében is. Fohat-nak több jelentése van, ahogyan már bemutattuk. Az „Építő Épitőjének” nevezik, mert az Erő, amelyet megszemélyesít, alakította ki hetes láncunkat. Ő Egy és Hét, a kozmikus síkon pedig ott van az összes olyan megnyilvánulásban, mint a fény, a hő, a hang, a vonzás, stb., és ő az elektromosság szelleme, ami a Világegyetem Élete. Absztrakcióként az Egy Életnek nevezzük, tárgyiasult és nyilvánvaló Valóságként hetes megnyilvánulási skáláról beszélünk, ami a legfelsőbb szinten az Egy Megismerhetetlen Kauzalitással kezdődik, és az anyag minden atomjában benne rejlő, Mindenütt jelenlevő Elmeként és Életként végződik. Miközben a tudomány az Életnek az élettelen anyagon, vak erőn és öntudatlan mozgáson keresztül történő fejlődéséről beszél, az okkultisták az *értelmes* Törvényre és az *érző* Életre mutatnak rá, és hozzáteszik, hogy Fohat mindezek irányító Szelleme. Ő azonban egyáltalán nem személyes isten, hanem a mögötte húzódó más Erők azon kiáradása, amelyeket a keresztények Istenük „Hírnökeinek” hívnak, (valójában az Elohimé, vagy inkább az Elohim-oknak nevezett Hét Teremtő közül egyé) mi pedig az Élet és a Fény legelső Fiai Hírnökének hívjuk.

(b) Az „Elsődleges Csírák”, amikkel Fohat betölti Sien Tchan-t (a Világegyetemet) Tien-Sin-ből (az „Elme Mennysorságából”, vagy abból, ami abszolút) a tudomány atomjai és Leibnitz monádjai.

VI. STANZA – *Folytatás*

3. A HÉT^{VI/9} KÖZÜL ELŐSZÖR MEGNYILVÁNULT EGY, HAT REJTETT. MEGNYILVÁNULT KETTŐ, ÖT REJTETT. MEGNYILVÁNULT HÁROM, NÉGY REJTVE MARADT. NÉGY LÉTREJÖTT, HÁROM REJTVE MARADT. NÉGY ÉS EGY TSAN^{VI/10} FELTÁRULT, KÉT ÉS EGY FÉL REJTVE MARADT. HATNAK MEG KELL NYILVÁNULNIA, EGY FÉLRETÉVE (a). VÉGÜL HÉT KIS KERÉK FOROG, EGYIK SZÜLI A MÁSIKAT (b).

(a) Bár ezek a stanzák az egész Világegyetemre vonatkoznak, egy-egy Mahâpralaya (egyetemes felbomlás) után, mégis ez a mondat analóg módon Földünk hét alap (noha összetett) elemének fejlődésére és végső kialakulására is vonatkozik, ahogyan ezt az okkultizmus bármely tanítványa észreveheti. Ezek közül most már négy elem teljesen megnyilvánult, míg az ötödik – az éter – csak részben, mert még alig vagyunk a negyedik kör második felében. Az ötödik elem tehát csak az ötödik körben fog teljesen megnyilvánulni. A világok, beleértve a mienket is, csírákként természetesen eredetileg az Egy Elemből fejlődtek ki, amikor ez a második szintjén volt, ez az „Atya-Anyá”, az elkülönült Világlélek, de nem az, amit Emerson „Over-Soul”-nak nevez. Nevezhetjük ezt a modern tudomány szavaival kozmikus pornak és tűzködni, vagy az okkult kifejezéssel Âkâsha-nak, Jîvâtâmâ-nak, Isteni Asztrális Fénynek vagy „Világléleknek”. De a fejlődés ezen első szintjét a megfelelő idő múlva követte a következő szint. Sem világot, sem égitestet nem lehetett volna felépíteni a tárgyiasult síkon, hacsak az elemek már eléggé el nem különültek volna a Laya-ban pihenő eredeti Ilus-ukból. A Laya fogalom a Nirvâna szinonímája. Valójában ez minden szubsztancia nirvânai felbontása, amikor a szubsztanciák egy életciklus után eredeti lappangó állapotukba elmerülnek. Ez annak a ragyogó, de test nélküli anyagnak az árnyéka, amely volt, a negativitás birodalma, amelyben a Világegyetem aktív erői rejtett állapotban vannak pihenésük időszaká alatt.

Ha az elemekről beszélünk, állandóan a régiek szemére vetik, hogy „elemeket egyszerűeknek és felbonthatatlanoknak gondolták”. Történelem előtti őseink árnyai most visszaadhat-

^{VI/8} Subba Row: *Five Years of Theosophy*, „Personal and Impersonal God”, 200. oldal.

^{VI/9} Elem.

^{VI/10} Törtrész.

nák a kölcsönt a modern fizikusoknak, amikor a kémia új felfedezései William Crookes-t annak beismerésére vezették, hogy a tudomány még ezer mérföldekre van attól, hogy megismerje a legegyszerűbb molekulák összetettségét. Megtudjuk tőle, hogy olyan dolog, mint egy valóban egyszerű, teljesen homogén molekula, teljesen ismeretlen a kémiában. Azt kérdezi: „Hol fogjuk meghúzni a határvonalat, nincs kivezető út ebből a tanácstalanságból? Annyira mereven kell vizsgálnunk az elemeket, hogy csak 60 vagy 70 jelölt mehessen át rajta, vagy ki kell tárnunk a vizsgálat kapuit olyan szélesre, hogy az elfogadások számát csak a jelentkezők száma korlátozza?” Majd a nagy tudású kémikus meglepő példákat hoz fel. Azt mondja:

Vegyük az ittrium esetét. Meghatározott atomsúlya van, minden tekintetben egyszerű testként, elemként viselkedik, amelyhez ugyan hozzáadhatunk, de amelyből el nem vehetünk. Mégis ez az ittrium, ez a homogénnek tartott egész, ha egy bizonyos módon felbontjuk, egymással nem egészen azonos részekre bomlik, amelyek tulajdonságai fokozataiban eltérők. Vagy vegyük a didymium esetét. Ez olyan test, mely egy elem minden ismert tulajdonságával rendelkezik. Nagy nehézségekkel választották el a tulajdonságaiban hozzá nagyon közel álló más testektől, és e kritikus folyamat közben nagyon szigorú kezelésnek és pontos vizsgálatnak vetették alá. Ekkor azonban jött egy másik kémikus, aki ezt a homogénnek tartott testet egy különleges frakcionálási eljárással két testre bontotta fel, a praseodymiumra és a neodymiumra, amelyek között bizonyos eltérések figyelhetők meg. Egyébként még most sem vagyunk biztosak abban, hogy a neodymium és a praseodymium egyszerű testek. Ezzel szemben ezek ugyancsak a felbonthatóság jeleit mutatják. Ha tehát egy elemnek tartott testről megfelelő kezelés után azt találjuk, hogy eltérő molekulákat tartalmaz, akkor teljes joggal kérdezhetjük, vajon nem kapnánk-e hasonló eredményeket más elemeknél is, sőt talán valamennyi elemnél, ha a megfelelő módon kezelnénk? Sőt, azt is kérdezhetnénk, hol áll meg ez a szétválasztási folyamat, ami olyan folyamat, amely természetesen különbségeket tételez fel minden fajtájú egyedi molekulák között. És ezeknél az egymást követő szétválasztásoknál természetesen olyan testekre akadunk, amelyek egyre inkább hasonlítanak egymáshoz.^{VI/11}

Bármit a régiek szemére hányni, tarthatatlan kijelentés. Beavatott filozófusaikat semmi esetre sem érheti ez a vád, mivel ők voltak azok, akik kezdettől fogva allegóriákat és vallási mítoszokat találtak ki. Ha nem ismerték volna elemeik heterogenitását, akkor nem személyesítették volna meg a Tüzet, a Levegőt, a Víz, a Földet és az Æthert. Koszmikus isteneik és istennőik nem lettek volna megáldva annyi utóddal, olyan sok fiúval és lánnyal. Ezek mind elemek, amelyek valamennyien a megfelelő *Elemtől* és *Elemben* születtek. Az alkímia és az okkult jelenségek – még elméleti szinten is – téveszmék és kelepcek lettek volna, ha a régiek nem ismerték volna minden elem rejtett képességeit, egymástól függő tevékenységeit és tulajdonságait, amelyek a Levegő, Víz, Föld, de még a Tűz összetételében is részt vesznek. A Tűz még ma is teljesen ismeretlen a modern tudomány számára, ami kénytelen mozgásnak, fény- és hőfejlődésnek, égés-állapotnak nevezni, tehát röviden a külső megnyilvánulásai alapján definiálja, mivel nem ismeri természetét.

Úgy látszik azonban, a modern tudománynak nem sikerül figyelembe vennie azt, hogy kezdetben bármennyire is elkülönültek ezek az egyszerű kémiai atomok, mégsem azok az összetett testek voltak, ahogyan azokat a tudomány ma ismeri. Ezeket az atomokat nevezte az ősi filozófia „saját szülőik teremőinek”, saját anyjuk apáinak, fivéreinek, férjeinek, és ezeket az anyákat saját fiaik lányainak, például Aditi-hez és Daksha-hoz hasonlóan. Sem a Víz, sem a Levegő, sem a Föld (szinonima a szilárd testekre általában) nem léteztek jelenlegi formájukban, ezek csak az anyag azon három halmazállapotát képviselték, amelyeket a tudomány megismert. Ezek ugyanis mind – még a tűz is – a teljesen kialakult bolygók légköre által újra összeállított termékek, és így a Föld kialakulásának első időszakaiban ezek meglehetősen egyedi dolgok voltak. Most, hogy a Naprendszerünkben uralkodó körülmények és törvények teljesen kialakultak, és hogy Földünk légköre – ahogyan minden más bolygóé is – úgymond a

^{VI/11} Elnöki beszámoló a Royal Society of Chemists, 1888. márciusi ülésén.

saját olvasztó tégelyévé vált, az okkult tudomány azt tanítja, hogy a térben folyamatos cserélődés folyik a molekulák, vagy inkább az atomok között, amelyek egymással kölcsönhatásban állnak, és így minden bolygón megváltoztatják egyenértékű összetevőiket. Néhány tudós a legnagyobb fizikusok és kémikusok közül már kezdi sejteni ezt a tényt, amit az okkultisták ősidők óta ismernek. A spektroszkóp (külső bizonyíték alapján) csupán a valószínű hasonlóságot mutatja ki a földi és csillagi anyag között, ennél többre nem képes. Nem mutathatja ki, hogy az atomok ugyanúgy és ugyanolyan feltételek mellett vonzzák-e egymást, mint amit feltételeznek fizikai és kémiai értelemben a mi bolygóink atomjairól. Elképzelhetjük, hogy a hőmérséklet fokozatai, az elgondolható legmagasabb foktól a legalacsonyabbig, az egész Világegyetemben ugyanazok. Azonban a tulajdonságok – eltekintve a szétbomlással és újra egyesüléssel kapcsolatosaktól – minden bolygón különböznek, és így az atomok olyan új létformákat alkotnak, amelyekről a fizika tudománya nem is álmodik, és amelyeket nem ismerhet meg. Ahogyan azt a *Five Years of Theosophy*-ban^{VI/12} már elmondtuk, az üstökös-anyag lényege például „teljesen eltér azoktól a kémiai és fizikai tulajdonságoktól, amelyeket a föld legnagyobb kémikusai és fizikusai ismernek”. És még ezen anyag természetében is bizonyos változás áll be, amikor légkörünkön gyorsan áthalad.

Így nem csak bolygóink elemei, de még a Naprendszerben levő valamennyi testvéreink elemei is olyan mértékben különböznek összetételükben egymástól, mint a Naprendszerünk határán túl levő kozmikus elemektől. Ezt ugyanaz a tudós a fentebb hivatkozott előadásában újra megerősíti. Idézi Clerk Maxwell-t, aki azt mondja: „az elemek nem teljesen homogének”. Továbbá azt írja:

Nehéz a közbeeső változatok kiválasztását és kiküszöbölését megértenünk, mert hova mehetek ezek a kiküszöbölt molekulák, ha – amint okunk van hinni – az állócsillagok hidrogénje, stb. minden tekintetben a mienkkel azonos molekulákból tevődik össze... Elsősorban kétségbe vonhatjuk ezt a tökéletes molekuláris azonosságot, mert következtetésünk meghozatalában eddig nem volt más segédeszközünk, csak a spektroszkóp. Ezzel szemben a tudósok beismerik, hogy két test spektrumát csak úgy lehet pontosan összehasonlítani és megkülönböztetni, ha azokat azonos hőmérséklet, nyomás és minden egyéb fizikai körülmény mellett vizsgáljuk meg. Határozottan látunk a Nap spektrumában olyan sugarakat, amelyeket képtelenek vagyunk azonosítani.

Ezért bolygónk elemeit nem tekinthetjük mérvadónak, amikor azokat más világok elemeivel hasonlítjuk össze. Valójában minden világnak megvan a maga Fohatja, ami saját tevékenységi körében mindenütt-jelenlevő. De annyi Fohat van, amennyi világ, mindegyik különbözik megnyilvánulásának erejében és szintjében. Az egyéni Fohatok egy egyetemes közös Fohatot alkotnak, ami az egy abszolút Nem-Lény, az abszolút Lét-ség, Sat aspektus-lénye. Azt mondják, „Minden Manvantara alatt világok milliói és milliárdjai jönnek létre”. Ezért sok olyan Fohatnak kell lennie, akiket tudatos és *értelmes* Erőknek tekintünk. Ez kétségtelenül kiváltja a tudományos elmék felháborodását. Mindazonáltal az okkultisták – akiknek erre alapos okuk van – minden természeti erőt az anyag valódi, noha érzékfeletti állapotának tartanak, és azt állítják, hogy ezek az erők lehetséges megfigyelési célpontok olyan lények számára, akik rendelkeznek a szükséges érzékekkel.

Kezdeti, szűzies állapotában az Örök Anya kebelébe zárva minden atom, amely az Anya birodalmának küszöbén kívül születik, szüntelen elkülönülésre van ítélve. „Az Anya alszik, de mégis örökké lélegzik.” És minden lélegzete kiküldi a megnyilvánulás síkjára szakadatlanul változó alkotásait, amelyeket a kiadás hulláma fenntartja, Fohat szétszórja, és egyik vagy másik bolygó légköre felé, vagy azon túl hajtja. Ha egyszer a légkör elkapja, akkor az atom elvész. Eredeti tisztasága örökre eltűnik, hacsak a sors ki nem ragadja egy „kifolyó áramlatba” vezetve. (Ez egy okkult kifejezés, ami teljesen más folyamatot jelent, mint a szó hétköznapi

értelme.) Ekkor újra a határvidékre kerülhet, ahol korábban elenyészett, és ha nem a *felső* térbe, hanem a *belső* térbe szökik, a differenciális egyensúly állapotába jut, és szerencsésen újra felszívódik. Ha igazán képzett okkultista-alkimista leírná „Egy atom életét és kalandjait”, ezzel biztosan magára vonná a modern kémikusok mindennél nagyobb gúnyolódását, de talán utólag háláját is. Valóban, ha egy ilyen elképzelt kémikus még intuícióval is rendelkezne, és ha egy pillanatra kilépne a szorosan vett „egzakt tudomány” megszokott kerékvágásából, ahogyan ezt a régi alkímisták tették, akkor elszántsága talán jutalmat aratna. Akárhogyan is legyen, „Az Atya-Anya Lélegzete hideg és ragyogó, amikor kiárad, és forró és romlott lesz, hogy ismét lehűljön, és a benső Tér örökkévaló kebelében megtisztuljon”, mondja a Magyarázat. Az ember hideg, tiszta levegőt szív be a hegy tetején, és mikor kilélegzi, az tisztátalan, meleg és átalakult. Mivel minden bolygónak a felsőbb légköre a szája és az alsóbb a tüdeje, így bolygónk embere csupán az „Anyá hulladékát” lélegzi be, ezért az a „végzete, hogy ettől haljon meg”. Aki a lassan reagáló oxigént allotróp formájává, ózonná alakítaná, egy alkímiai aktivitás szintjére úgy, hogy tiszta lényegére redukálná (amire vannak eljárások), ezzel egyfajta „Életelixírt” fedezne fel, és ezt gyakorlati célokra alkalmazhatná.

(b) A folyamat, amelyre úgy utalunk, hogy „a kis kerekék közül egyik szüli a másikat”, fentről számítva a hatodik világban, valamint az egész megnyilvánult Kozmosz leganyagiasabb világának síkján, a földi síkunkon megy végbe. Ez a „Hét Kerék” a bolygóláncunk. A „Kerekék” általában a különféle bolygókat és erőközpontokat jelentik, ebben az esetben azonban a mi hetes láncunkra vonatkoznak.

VI. STANZA – Folytatás

4. AZ IDŐSEBB KEREKEK^{VI/13} HASONLÓSÁGÁRA ÉPÍTI AZOKAT, ÉS AZ EL NEM PUSZTULÓ KÖZPONTOKRA HELYEZI EL ŐKET (a).

HOGYAN ÉPÍTI ŐKET FOHAT? ÖSSZEGYŰJTI A TŰZES PORT. GÖMBÖKET KÉSZÍT A TŰZBŐL, ÁTFUT RAJTUK ÉS KÖRÜLÖTTÜK, ÉLETET ÖNTVE BELÉJÜK, AZUTÁN MOZGÁSBA HOZZA ŐKET, EGYESEKET ERRE, MÁSOKAT ARRÁ. HIDEGEK, FELFORRÓSÍJTJA ŐKET. SZÁRAZAK, MEGNEDVESÍTI ŐKET. RAGYOGNAK, LEGYEZI ÉS LEHŰTI ŐKET (b). ÍGY CSELEKSZIK FOHAT AZ EGYIK VIRRADATTÓL A MÁSIKIG, HÉT ÖRÖKKÉVALÓSÁGON ÁT.^{VI/14}

(a) A Világok az „idősebb Kerekék hasonlóságára” épülnek, vagyis azokéra, amelyek már léteztek korábbi Manvantara-iban, és átléptek a Pralaya-ba, mert a Kozmoszban mindennek – a Naptól és a fűben mászó szentjánosbogárig – a születésére, a növekedésére és a pusztulására ugyanaz a törvény vonatkozik. A tökéletesedés örökké tartó munkája minden új megnyilvánulással folytatódik, de a szubsztancia-anyag és az erők ugyanazok. És ez a törvény minden bolygón működik alsóbbrendű és változó törvényeken keresztül.

Az „Elpusztíthatatlan (Laya) Központok” rendkívül fontosak, és a jelentésüket teljesen meg kell értenünk, hogy világos elképzelésünk legyen az Ősi Kozmogóniáról, amelynek elméletei jelenleg mennek át az okkultizmusba. Egy dolgot már most kijelenthetünk. A világok nem a Laya központokon, nem azok *felett*, és nem a központokban épültek, mivel a nullpont egy állapot, nem pedig egy matematikai pont.

(b) Ne feledjük, hogy Fohatról, a Kozmikus Elektromosság építő erejéről képletesen azt mondják, hogy Rudra-hoz hasonlóan ő is Brahmâ fejéből pattant ki, „az Atya agyából és az Anya kebeléből”, és hogy azután átalakította magát férfivé és nővé, vagyis pozitív és negatív elektromossággá polarizálódott. *Hét fia* van, akik a *fivérei*. Fohatnak időről időre meg kell

^{VI/13} Világok.

^{VI/14} Brahmanai számítások szerint 311,040,000,000,000 évből álló időszak.

születnie, amikor csak fiai-fivérei közül kettő *túlságosan közeli kapcsolatot* engednek meg maguknak, akár ölelésről, akár harcról legyen szó. Hogy ezt elkerülje, összeköti és egyesíti a különböző természetűeket, és szétválasztja a hasonló alkatúakat. Ahogyan bárki láthatja, ez természetesen a dörzsöléssel létrehozott elektromosságra utal, és arra a törvényre, hogy két különböző polaritású tárgy vonzza, két azonos polaritású pedig taszítja egymást. A Hét Fiú-fivér pedig a Kozmikus mágnesesség hét formáját képviseli és személyesíti meg, amiket a gyakorlati okkultizmusban a „Hét Gyökér”-nek neveznek. Ezek együttműködő és aktív le származottjai más energiák között az elektromosság, a mágnesesség, a hang, a fény, a hő, a kohézió, stb. Az okkult tudomány mindezeket úgy határozza meg, mint rejtett viselkedésükben érzékfeletti hatásokat, az érzékek világában pedig tárgyasult jelenségeket. Az előbbieket érzékeléséhez rendkívüli képességek szükségesek, az utóbbiak megismerhetők megszokott fizikai érzékeinkkel. Ezek valamennyien azokhoz a még inkább érzékek feletti, spirituális képességekhez tartoznak, és azok kisugárzásai, amelyeket nem személyesítenek meg valóságos és tudatos Okok, hanem ilyenekhez tartoznak. Az ilyen entitások leírását teljesen hasztalan volna megkísérelni. Az olvasónak nem szabad elfelejtenie, hogy tanításunk szerint – amely ezt a jelenségekben megnyilvánuló világegyetemet egy nagy illúzióknak tekinti – minél közelebb van egy test az Ismeretlen Szubsztanciához, annál jobban közelít a Valósághoz, mivel így annál inkább távolodik Mâyâ e világától. Ezért, bár a tudat e síkján való megnyilvánulásaikból a testek molekuláris felépítésére nem következtethetünk, mégis az okkultista adeptus nézőpontjából a testek határozottan tárgyasult, ha nem is anyagi struktúrával rendelkeznek a viszonylag noumenoni – a jelenségivel ellentétes – Világegyetemben. A tudomány emberei nevezhetik ezeket erőnek vagy erőknek, amelyeket az anyag hoz létre, vagy pedig ha úgy tesz, akár „mozgásmódjainak” is. Az okkultizmus ezekben a hatásokban elementálokat (erőket) lát, az ezeket létrehozó közvetlen okokban pedig értelmes isteni munkásokat. Ezeknek az elementáloknak (amelyeket a Kormányzók biztos keze vezet) a tiszta anyag elemeivel való szoros kapcsolata – mondhatnánk, kölcsönössége – eredményezi a földi jelenségeinket, mint például a fényt, a hőt, a mágnesességet, stb. Természetesen soha nem fogunk egyetérteni az amerikai szubsztancialistákkal^{VI/15}, akik minden erőt és energiát „entitásnak” neveznek, legyen az akár fény, hő, elektromosság vagy kohézió. Ez egyenlő lenne azzal, ha entitásnak neveznénk egy kocsis kerekeinek gördülése által előidézett zajt, így összekeverve és azonosítva ezt a „zajt” a *kívül* levő kocsisal és a kocsin *belül* ülő irányító Értelmmel. Viszont mi feltétlenül entitásnak nevezzük a „kocsisokat” és az őket irányító „Értelmeket”, a kormányzó Dhyân Chohan-okat, ahogyan ezt már bemutattuk. Az elementálok, a természeti erők a cselekvő, bár láthatatlan, vagy inkább észrevehetetlen másodlagos okok, amelyek önmagukban a valamennyi földi jelenség fátyla mögött rejlő elsődleges okok hatásai. Az elektromosságot, a fényt, a hőt, stb., helyesen nevezték el „a mozgásban levő anyag kísérteteinek vagy árnyékainak”, vagyis az anyag érzékek feletti állapotainak, amelyeknek mi csak a hatásait tudjuk megismerni. Így ha a fenti hasonlatot ki akarjuk egészíteni: a fény érzékelése olyan, mint a gördülő kerekek zaja, egy tisztán a jelenségek körébe tartozó hatás, amely nem létezik a megfigyelőn kívül. Az érzékelést közvetlenül kiváltó ok a kocsihoz hasonlítható, ez a mozgásban levő anyag érzékek feletti állapota, egy természeti erő vagy elementál. De e mögött, ahogyan a kocsis tulajdonosa irányítja a kocsi belsejéből, úgy ott van a magasabb és *noumenoni* ok, az *Értelmek*. Ennek lényegéből sugároznak ki ezek az „Anyá”-állapotok, létrehozva az elementálok vagy pszichikus természetszellemek milliárdjait, mint ahogyan minden esőcsepp létrehozza a természet parányi véglényeit. Fohat irányítja a princípiumok átvitelét az egyik bolygóról egy másikra, az egyik csillagról egy másik csillaggyermekre. Amikor egy bolygó

^{VI/15} Lásd a *Scientific Arena* havilapot, amely a divatos filozófiai tanításokkal foglalkozik, és ezek hatásával korunk vallási gondolkodására. New-York, szerkesztő: A. Wilford Hall, Ph.D. LL. D. 1886. július, augusztus és szeptemberi számok

meghal, akkor éltető princípiumai áthelyeződnek egy laya- vagy alvó központba, a benne levő potenciális, de szunnyadó energiával, ami így életre ébred, és egy új égitestté kezd kialakulni.

A legfigyelemreméltóbb az, hogy amíg a fizikusok őszintén bevallják, hogy egyáltalán nem ismerik még a földi anyag valódi természetét sem – az elsődleges szubsztanciát ugyanis inkább álomnak, mint józan realitásnak tekintik –, ugyanakkor feljogosítják magukat, hogy döntést hozzanak erről az anyagról, és tudni vélik, hogy ez az anyag különféle összetételekben mire képes, mire nem. A tudósok csak nagyon felületesen ismerik ezt az anyagot, mégis dogmatikus véleményt mondanak róla. Csak „a mozgás egyik módja”, semmi egyéb! De egy élő ember lélegzetében levő „erő”, amikor lefúj az asztalról egy porszemet, ugyancsak tagadhatatlanul „a mozgás egyik módja”. Ez ugyanígy tagadhatatlanul nem az anyag vagy a porszem részecskeinek tulajdonsága, és abból az élő és gondolkozó lényből árad ki, aki lélegzett, függetlenül attól, hogy az impulzus tudatos vagy öntudatlan volt. Valójában, amikor az anyagot – olyasmit, amiről eddig még semmit nem tudnak – felruházzák egy benne rejlő, erőnek nevezett tulajdonsággal, aminek természetéről még kevesebbet tudnak, akkor egy sokkal komolyabb nehézséget teremtenek, mint ha elfogadnák minden természeti jelenségnél a mi „természetszellemeink” közreműködését.

Az okkultisták, ha helyesen akarják kifejezni magukat, nem azt mondják, hogy az anyag elpusztíthatatlan és örök, hanem ezt csak az anyag *lényegéről* és *szubsztanciájáról* (vagyis minden gyökeréről, Mûlaprakriti-ról) állítják. Kijelentik, hogy az összes úgynevezett természeti erő, mint az elektromosság, mágnesesség, fény, hő, stb. stb., messze nem anyagi részecskék mozgásának módjai, hanem önmagukban, tehát végső felépítésükben annak az Egyetemes Mozgásnak a megkülönböztödött megnyilvánulásai, amelyet kötetünk első oldalain tárgyaltunk és magyaráztunk. Amikor Fohat-ról azt mondják, hogy hét Laya-központot hoz létre, akkor ez azt jelenti, hogy a Nagy Törvény (amit a teisták nevezhetnek Istennek) formáló vagy teremtő célból megállítja, vagyis inkább megváltoztatja saját állandó mozgását hét láthatatlan ponton, a megnyilvánult Világegyetem területén belül. „*A Nagy Lélegzet a Téren keresztül hét lyukat fûr Laya-ba, hogy azok a Manvantara alatt körben forogjanak.*” – mondja az Okkult Káté. Említettük, hogy a Laya az, amit a tudomány nullpontnak vagy vonalnak nevezhet, az abszolút negativitás birodalma, vagyis az egy valódi abszolút Erő. Ez annak a hetedik állapotnak a *noumenon*-ja, amit tudatlanságunkban „Erő”-nek nevezünk, és tekintünk, vagyis az Elkülönületlen Kozmikus Szubsztancia noumenonja, amely önmagában elérhetetlen és megismerhetetlen dolog a véges érzékelés számára. Ez a tárgyasultság és a tárgyasulatlan-ság valamennyi állapotának gyökere és alapja, a semleges tengely, nem a sok aspektus egyike, hanem azok központja. Talán érthetővé tehetjük a jelentését, ha megpróbálunk elképzelni egy „semleges központot”, azok álmát, akik örökmozgót szeretnének feltalálni. Egy „semleges központ” egyik szempontból bármely adott érzékcsoport határpontja. Képzeljük el tehát az anyag két egymást követő síkját, ezek mindegyike megfelel az érzékszervek egy-egy hozzátartozó csoportjának. Fel kell tételeznünk, hogy e két anyagi sík között állandó oda-vissza áramlás történik, és ha követjük, (mondjuk) az alsóbb sík atomjait és molekuláit, felfelé menő átalakulásukban, akkor azt látjuk, hogy ezek eljutnak egy olyan pontra, ahol teljesen túllépnek az alsóbb síkon használt képességeink tartományán. Tulajdonképpen az alsóbb sík anyaga ott számunkra eltűnik érzékelésünk elől, vagy inkább átlép a magasabb síkra, az anyag ilyen átmeneti pontnak megfelelő állapotának pedig nyilvánvalóan különleges és nem könnyen felfedezhető tulajdonságokkal kell rendelkeznie. Hét ilyen „Semleges Központ”^{VI/16} hoz tehát létre Fohat, aki – Milton szavaival:

Jól ásott alapokon ... építésre várnak...

^{VI/16} Úgy hisszük, ilyen nevet használt J. W. Keely arra, amit ő „Éterikus Központoknak” is nevez. A philadelphiai Keely a híres „motor” feltalálója, amelyről a csodálói azt remélték, hogy a világ mozgatóerejét majd forradalmasítja.

– amikor az anyagot működésre és fejlődésre serkenti.

Az eredeti atom (Anu) nem tud sokszorozódni, sem születése előtti, sem elsősülötti állapotában, ezért nevezik „végösszegnek”, természetesen átvitt értelemben, mert ez a „végösszeg” határtalan. Ez az, ami a nemlétezés feneketlen mélysége a fizikus számára, aki csak a látható okok és okozatok világát ismeri, és ami az okkultista számára az Isteni Plenum (Teltség) határtalan tere. A Kozmosz vég nélküli kifejlődésének (evolúció) és visszahúzódásának (involúció) vagy újra felszívódásának (reszorbcio) – ami a brahmani és ezoterikus tanítások szerint kezdet és vég nélküli folyamat – elméletével szemben megfogalmazott sok más ellenvetés között azt mondják az okkultistáknak, hogy ez nem lehet, mert „a modern tudományos filozófia minden következtetése alapján a természet szükségképpen kimerül”. Ha a természet „kimerülésre” való irányultságát valóban olyan erős érvek tekintjük az okkult kozmogónia ellen, akkor mi azt kérdezhetjük: „hogyan magyarázzák a pozitivisták, a szabadgondolkozók és a tudósok a bennünket körülvevő, aktív csillagrendszerek tömegeit”? Egy örökkévalóságon át volt idejük „kimerülni”, akkor a Kozmosz miért nem vált még egy óriási tehetetlen tömeggé? Még a Holdról is csak feltételezik, hogy egy „kimerült”, holt bolygó és a csillagászat, úgy látszik, nem ismer sok ilyen halott bolygót.^{VI/17} A kérdés megválaszolhatatlan. De ettől eltekintve, meg kell jegyeznünk, hogy az a gondolat, hogy az „átalakítható energia” mennyisége a mi kis rendszerünkben idővel elfogy, tisztán egy „fehérizzón forró nap” téves elképzelésén alapul, amely utánpótlás nélkül, folyamatosan sugározza ki hőjét a térbe. Erre az a válaszuk, hogy a természet kimerül és eltűnik ugyan a tárgyasult síkról, de egy pihenési időszak után újra előbukkan a tárgyasulatlanból, és ismét felemelkedik. A Kozmoszunk és a természet csak azért merül ki, hogy egy tökéletesebb síkon újra megjelenjen minden Pralaya után. A keleti filozófusok anyaga nem a nyugati metafizikusok „anyaga” és természete. Mert mi az anyag? És mindenek előtt: tudományos filozófiánk nem az-e, amit Kant olyan helyesen és udvariasan így határozott meg: „Tudásunk *korlátainak* tudománya?” Hová vezette a tudományt az a sok kísérlet, hogy összekösse, kapcsolatba hozza és meghatározza a szerves élet valamennyi jelenségét, kizárólag fizikai és kémiai megnyilvánulások alapján? Általában csak feltevésekre hagyatkozik, amelyek szappanbuborékként egymás után szétpukkadnak, mielőtt még a tudósok a valódi tényeket felfedezhetnék. Mindez elkerülhető volna, és a tudás fejlődése hatalmas léptekkel haladhatna előre, ha a tudomány és filozófiája tartózkodna attól, hogy csupán az ő „anyaguk” egyoldalú ismeretére építsen elméleteket. Nagyon jó példa az Uránusz és a Neptunusz viselkedése. Ezek holdjairól – az egyiknek négy, a másiknak egy van – azt gondolták, hogy keletről nyugatra haladnak pályájukon, míg a többi hold mind nyugatról keleti irányban kering. Ez mutatja, milyen megbízhatatlan minden deduktív elméletgyártás, még akkor is, ha a legszigorúbb matematikai elemzésen alapul. A Kant és Laplace által kidolgozott híres elmélet a Naprendszerünknek a ködgyűrűkből történt kialakulására főleg azon a feltételezett tényen alapult, hogy minden bolygó ugyanabban az irányban kering. Laplace, mivel annyira bízott ebben az ő idejében matematikailag bebizonyított tényben, és a valószínűségek elméletével számításokat végzett, fogadásra ajánlott, három milliárdot az egyhez, hogy a következő felfedezésre kerülő bolygórendszernek ugyanúgy a kelet felé való mozgás lesz a sajátossága. A matematika tudományának állandó törvényeivel „a további kísérletek és megfigyelések elbántak”. A mai napig általánosságban elfogadott gondolat, hogy Laplace tévedett. De néhány csillagásznak végül sikerült kimutatni(?), hogy csak abban hibáztak, hogy tévesen elfogadták Laplace állítását, most pedig megpróbálják a baklövést helyrehozni anélkül, hogy az általános figyelmet felkeltenék. Sok ilyen kellemetlen meglepetés vár még olyan elméletekre is, amelyek tisztán fizikai jellegűek. Hát akkor még milyen további csalódások

^{VI/17} A Hold csak annyiban *halott*, amennyiben *belső* princípiumairól van szó – vagyis *pszichikailag* és *spirituálisan* –, akármennyire is képtelennek tűnik ez a kijelentés. Fizikailag a Hold csak olyan, mint egy félig lebénult test. Az okkultizmusban találóan az „örült anyának”, a nagy égi *örültnek* nevezik.

érhetnek bennünket transzcendentális, az okkult természetet érintő kérdésekben? Az okkultizmus mindenesetre azt tanítja, hogy az úgynevezett „visszafelé keringés” valóság.

Ha a fizikai értelem nem képes megszámolni még a homokszemeket sem, amelyek néhány kilométernyi tengerpartot borítanak, ha nem képes e homokszemek végső természetének és lényegének a mélyére hatolni, amikor azok a természettudós tenyerén tapinthatók és láthatók, akkor hogyan tudja bármely materialista azon törvényeket meghatározni, amelyek az elsődleges káoszban levő atomok állapotának és létezésénél változásait irányítják? Vagy hogyan tudna bármi biztosat is az atomok és a molekulák adottságairól és lehetőségeiről, mielőtt és miután ezek világokká alakultak? Ezek a változatlan és örökkévaló molekulák – sokkal nagyobb számúak a térben, mint a tengerparton levő homokszemek – létezési síkjuknak megfelelően felépítésükben úgy eltérhetnek egymástól, ahogyan a lélek-esszencia különbözik hordozójától, a testtől. Azt tanítják, hogy minden atomnak hét létezési síkja van, és hogy minden síkot a fejlődés és feloldódás sajátos törvényei irányítanak. A csillagászok, a geológusok és a fizikusok még megközelítőleg sem ismerik azokat a kronológiai adatokat, amelyekből ki kell indulniuk, hogy megpróbálják meghatározni bolygónk korát, vagy naprendszerünk eredetét. Ezért sodródnak minden új elmélettel egyre messzebb a tények partjától a spekulatív lételmélet feneketlen mélységeibe.^{VI/18} A naprendszerek közötti struktúrák és a Nap bolygói tervében felismerhető analógia törvénye nem szükségképpen alkalmazható azokra a véges körülményekre, amelyek a létezési síkunkon minden látható testre vonatkoznak. Az okkult tudományban ez az analógia törvénye a kozmikus fizika első és legfontosabb kulcsa, de legapróbb részleteiben kell tanulmányozni, és „hétszer kell megforgatni”, mielőtt az ember megértheti. Az okkult filozófia az egyetlen tudomány, amelyből e törvényt megismerhetjük. Ezért hogyan dönthetné el bárki annak az okkultista állításnak az igazságát vagy hamisságát, hogy „a Világegyetem örök a maga feltételekhez nem kötött összességében és csak a feltételes megnyilvánulásaiban véges”, ezzel az egyoldalú fizikai kinyilvánítással, hogy „a természet szükségszerűen kimerül”?

KÖZBEVETÉS

Ezzel a slokával végződik a stanzák azon része, ami az utolsó Mahâpralaya-t vagy egyetemes felbomlást követő Univerzum kozmogóniájára vonatkozik. A bekövetkező Mahâpralaya ugyanis kisöpör a térből minden elkülönült dolgot, Isteneket, atomokat egyaránt, mint megannyi száraz falevelet. Ettől a verstől kezdve a stanzák általánosságban csak Naprendszerünkkel foglalkoznak, az abban levő bolygólánccal és különösen bolygónk történetével (a negyedik bolygó és lánca). Valamennyi, ebben a kötetben még következő vers csakis Földünk és a rajta levők fejlődésével foglalkozik. Ami a Földet illeti, van egy furcsa tanítás – természetesen csak a modern tudomány szempontjából furcsa –, amit ismertetnünk kell.

Mielőtt azonban teljesen új és némileg megdöbbentő elméleteket tárunk az olvasó elé, ezeket néhány magyarázó szóval kell bevezetnünk. Ez feltétlenül szükséges, mert ezek az elméletek nemcsak a modern tudománnyal ellentétesek, hanem bizonyos pontokon ellentmondanak más teozófusok korábbi állításainak is^{VI/19}, akik azt állítják, hogy e tanítások magyarázatai és értelmezései ugyanazon a szaktekintélyen alapulnak, mint a miénk.

Ez azt a benyomást keltheti, hogy ugyanazon tanítás magyarázóinak között kifejezett ellentmondás van, valójában azonban ez a különbség csak onnan ered, hogy a korábbi írók hiányos tájékoztatást kaptak. Így ők téves következtéseket vontak le, és elhamarkodott megállapításokat

^{VI/18} Az okkultisták azonban – mivel tökéletesen megbíznak saját pontos csillagászati és matematikai feljegyzéseikben – kiszámítják az emberiség korát, és azt állítják, hogy az ember (különvált nemekben) ebben a körben pontosan 18,618,727 éve létezik, ahogyan a brahmani tanítás mondja, sőt néhány hindu naptár is állítja.

^{VI/19} Az *Esoteric Buddhism*-ban és a *Man-ban: Fragments of Forgotten History*.

tettek közzé azért, mert a közönségnek egy teljes rendszert próbáltak bemutatni. Így az olvasónak, aki már a teozófia tanulója, nem szabad meglepődnie, ha ezeken a lapokon azt találja, hogy különböző teozófiai munkákban megjelent kijelentéseket helyesbítünk, és megmagyarázunk bizonyos pontokat, amelyeknek homályban maradtak, mert szükségszerűen hiányosak voltak. Sok olyan kérdés van, amelyet még az *Esoteric Buddhism* – a legjobb és legpontosabb az összes ilyen munka közül – szerzője sem érintett. Másrésztől még ő is több téves elképzelést mutatott be, amiket most valódi misztikus megvilágításukban kell ismertetni, amennyire erre a jelenlegi író képes.

Tartsunk tehát egy rövid szünetet a már megmagyarázott és az ezután következő slokák között, mert a kozmikus periódusok, amelyek elválasztják azokat, mérhetetlen időtartamúak. Ez elegendő időt biztosít majd ahhoz, hogy madártávlatból tekintsünk át a Titkos Tanításhoz tartozó néhány olyan pontot, amelyeket a közönségnek többé-kevésbé homályosan, néha téves megvilágításban mutattak be.

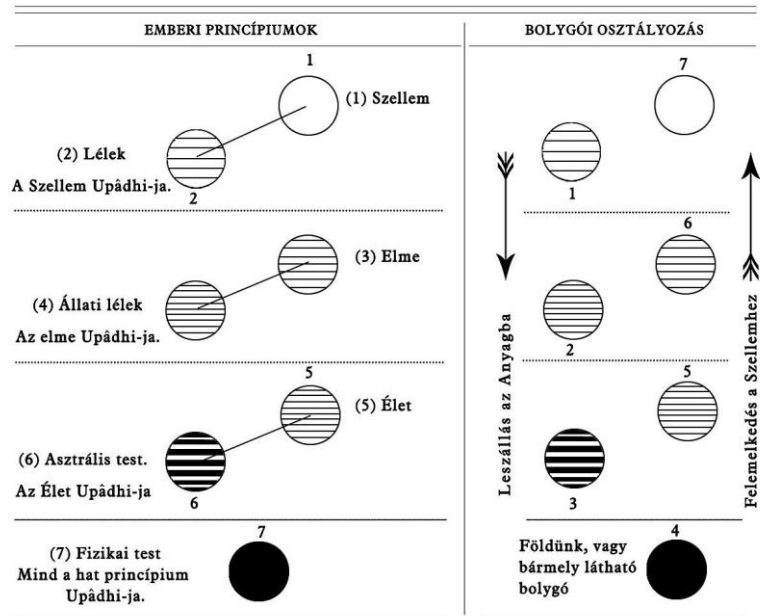
NÉHÁNY KORÁBBI FÉLREÉRTÉS A BOLYGÓKKAL, A KÖRÖKKEL ÉS AZ EMBERREL KAPCSOLATBAN

A tizenegy kihagyott stanza között van egy, amely teljesen leírja a bolygóláncok egymást követő kialakulását, miután az első kozmikus és atomikus elkülönülés az ősi akozmizmusban* megkezdődött. Főleg arról beszélünk, hogy „törvények keletkeznek, amikor az Istenség teremteni készül”, mert a „törvények”, vagy inkább a Törvény örök és nem teremtés által létező, és az Istenség a Törvény és viszont. Sőt, az egy örök Törvény bontakoztat ki mindent a (leendő) megnyilvánult természetben a hetesség elve alapján, többek között a világok számtalan körbejáró láncait is, amelyek hét bolygóból állnak, amelyek a formai világ négy alsóbb síkjára koncentrálódnak (a többi három világ az Archetípusok Világegyetemébe tartozik). Ebből a hét bolygóból csak egy, a *legalsóbb és leganyagiasabb* van a mi síkunkon, vagyis érzékelésünk területén, a többi hat ezen a síkon kívül esik, és ezért a földi szem számára láthatatlan. Minden ilyen világlánc egy másik *alsóbb és kihalt* lánc utóda és teremtménye, úgy mond *reinkarnációja*. Hogy még világosabbá tegyük, úgy tanultuk, hogy a bolygók mindegyike hetesség, akár ismert, akár ismeretlen bolygóról van szó, ahogyan az a lánc is hetesség, amelyhez a Föld tartozik. A régiek a bolygók közül *csak hetet* tartottak szentnek, mert ezeket a legnagyobb uralkodók vagy istenek kormányozzák, nem pedig azért, mert nem ismerték a többiét.^{VI/20} Például az olyan bolygókat, mint a Merkúr, a Vénusz, a Mars, a Jupiter, a Szaturnusz stb. stb., vagy a Földünk, ugyanolyan láthatók számunkra, mint a mi földgömbünk valószínűleg látható a többi bolygó lakói számára, már ha vannak ilyenek, mert ezek a bolygók valamennyien ugyanazon a síkon vannak. Míg a bolygók felsőbb társbolygói a földi érzékeinken teljesen kívül eső, más síkokon vannak. Mivel az alábbiakban megadjuk viszonylagos helyzetüket, és mivel ábrával is kiegészítjük a VI. stanza 6. sloka magyarázatát, ezen a ponton csak néhány magyarázó szóra van szükség. Ezek a láthatatlan kísérők furcsa módon megfelelnek annak, amit az emberben „princípiumoknak” nevezünk. A hét bolygó három anyagi és egy szellemi síkon található, ez megfelel az emberi felosztásban a hét princípiumunk három Upâdhi-jának (anyagi alapjának) és egy szellemi hordozójának (Vâhana). A tisztább megértés kedvéért, ha az emberi princípiumokat úgy képzeljük el, ahogyan a következő ábrán elrendeztük, akkor megkapjuk a megfelelőések mellékelt diagramját:

* Kozmosz nélküli (előtti) állapot. (a ford.)

^{VI/20} Sokkal több bolygót sorolnak fel a titkos könyvek, mint a modern csillagászati munkák.

I. ábra

Mivel itt az egyetemestől haladunk a részletes felé, a számok fordítva szerepelnek az induktív vagy arisztotelészi módszert követése helyett. A szellemnek adtuk az egyes számot, és nem a hetest, ahogyan szokásos, de ahogyan valójában *nem volna szabad*.

Az emberi princípiumokat általában az *Esoteric Buddhism* és más művek nyomán így nevezik: 1. Âtmâ, 2. Buddhi (Szellemi Lélek), 3. Manas (Emberi Lélek), 4. Kâma Rûpa (a vágyak és szenvedélyek hordozója), 5. Prâna, 6. Linga Sharîra, 7. Sthûla Sharîra.

Az alsóbb síkok sötét, vízszintes vonalai az emberi princípiumok esetében az Upádhi-k, a bolygólánc esetében pedig a síkok. Ami az emberi princípiumokat illeti, az ábra természetesen nem teljesen sorrendben helyezi el azokat, de mégis mutatja azt a megfelelést és analógiát, amelyre felhívjuk az olvasó figyelmét. Ahogyan látjuk, ez az anyagba való leereszkedés esete, a kettő összeegyeztetéséről – mind misztikus, mind fizikai értelemben – és egybeolvadásukról arra a nagy eljövendő „létért való küzdelemre”, amely mindkét entitásra vár. Az „entitást” furcsa kifejezésnek tarthatjuk, ha egy bolygóra alkalmazzuk, de a régi filozófusok, akik a Földet egy óriási „állatnak” tekintették, bölcsőbbek voltak a maguk korában, mint a modern geológusaink a magukéban. Plinius, aki jó dajkáknak és anyáknak nevezte a Földet, az egyetlen elemnek, amely nem ellenséges az emberrel szemben, igazabbat mondott, mint Watts, aki képzeletében Isten zsámolyát látta benne. Mert a Föld csak az ember zsámolya, hogy rajta magasabb világokba emelkedjen. Előcsarnok

... a dicsőséges hajlékokhoz,
rajta át szüntelen tolong hullámnzó tömeg.

Ez azonban csak azt mutatja, hogy milyen csodálatra méltóan illeszkedik az okkult filozófia minden dologhoz a természetben, és hogy tanításai mennyivel logikusabbak, mint a fizika tudományának élettelen, hipotéziseken alapuló elméletei.

Miután így sok mindent megtanult, a misztikus jobban felkészül az okkult tanítás megértésére, bár a modern tudomány minden hű tanítványa azt nevetséges képtelenségnek tekintheti, és valószínűleg annak fogja is tartani. Az okkultizmus tanítványa azonban azt mondja, hogy a jelenleg tárgyalt elmélet sokkal filozófikusabb és valószínűbb minden egyéb tanításnál. Mindenesetre logikusabb, mint az újabban továbbfejlesztett elmélet, amely szerint a Föld egy olyan kiszakított rész, amelyet a Földünk akkor vetett ki magából, amikor még megolvadt bolygó volt, egy folyékony, képlékeny tömeg.

Samuel Laing, a *Modern Science and Modern Thought* írója a következőket mondja:

A csillagászati következtetések olyan bizonytalan adatokon alapuló elméletek, hogy amíg egyes esetekben hihetetlenül kicsi időtartamot adnak eredményül, mint például 15 millió évre teszik a naprendszer kialakulásának teljes folyamatát. Más esetekben az eredmény szinte hihetetlenül nagy, mint abban az elméletben, amely *feltételezi, hogy a Holdat akkor dobta ki magából a Föld, amikor három óra alatt fordult meg tengelye körül*. Pedig a jelenleg megfigyelt legnagyobb lassulást véve alapul, 600 millió év kellene ahhoz, hogy a Föld huszonnégy óra helyett huszonhárom óra alatt forduljon meg.^{VI/21}

Ha pedig a fizikusok kitarthatnak ilyen elméletek mellett, miért kellene kinevetni túlzás-ként a hindu időszámítást?

Azt mondják, hogy a bolygóláncoknak megvannak a maguk nappalai és éjjelei – vagyis az aktív vagy élet, és a tétlen vagy halál időszakai –, és úgy viselkednek az égben, ahogyan az emberek a Földön: magukhoz hasonlókat nemzenek, megöregednek, személyükben elpusztulnak, szellemi princípiumaik azonban tovább élnek utódaikban, ilyen módon élnek ők is tovább.

Anélkül, hogy megpróbálnánk megoldani azt a nagyon nehéz feladatot, hogy az egész folyamatot valamennyi kozmikus részletében ismertessük, talán eleget mondhatunk ahhoz, hogy erről megközelítő elképzelésünk legyen. Amikor egy bolygólánc az utolsó körében van, annak A bolygója – mielőtt végleg *kihalna* – minden energiáját és princípiumait egy szunnyadó, semleges erőközpontba, egy laya-központba küldi, és ezzel a megkülönböztödött anyag vagy szubsztancia egy új magját hatja át, azt aktívvá teszi vagy életet ad neki. Tegyük fel, hogy ilyen folyamat ment végbe a Hold bolygóláncában. Tegyük fel továbbá a vita kedvéért – bár a lejjebb idézett Darwin-elmélet nemrég megdőlt, még ha ezt a tényt nem is bizonyították be a matematikai számítások –, hogy a Hold sokkal öregebb, mint a Föld. Képzeljük el a Hold társbolygóját – korszakokkal az előtt, hogy a mi hét bolygónk közül az első kifejlődött volna – egymáshoz képest pontosan ugyanabban a helyzetben, mint amelyet láncunk társbolygói ma foglalnak el Földünkkel szemben.^{VI/22} Így könnyen elképzelhetjük azt is, hogy a Holdlánc A bolygója életre kelti a Földlánc A bolygóját, és meghal. Majd az előbbi B bolygója energiáját az új lánc B bolygójába küldi, ez után a holdi C bolygó teremti meg a C utódbolygóját a Földláncban. Ezt követően a Hold (a mi mellékbolygónk) bolygóláncunk legalsó bolygójába – a D bolygóba, a Földünkbe – árasztja át egész életét, energiáját és erőit, majd miután átadta ezeket egy új központnak, gyakorlatilag egy *halott bolygóvá* válik, amelynek tengelykörüli forgása szinte teljesen megszűnt a mi bolygónk születése óta. A Hold tagadhatatlanul Földünk mellékbolygója, ez azonban nem érvényteleníti azt az elméletet, hogy holttestét kivéve mindent odaadott a Földnek. Ahhoz, hogy Darwin elmélete fennálljon, az éppen most megdőlt feltevés mellett egy még képtelenebb elméletet kellett kitalálni. Azt mondják, a Hold majdnem hatszor olyan gyorsan hűlt ki, mint a Föld.^{VI/23} „Ha a Föld kérgének megszilárdulása óta 14 millió év telt el, akkor a Hold csak 11 $\frac{2}{3}$ millió éves ettől az állapotától számítva...”, stb. Ha pedig a Holdunk csak egy kifröccsenés a Földünkből, miért nem lehet hasonlóra következtetni más bolygók holdjai esetében? A csillagászok „nem tudják”. Miért nem lehetnek a Vénusznak és a Merkúrnak holdjai, és ha léteznek, hogyan alakultak ki? A csillagászok nem tudják, mert – azt mondjuk – a tudomány csak egy kulccsal rendelkezik, az anyag kulcsával, amivel a természet titkait feltárhatja, míg az okkult filozófiának hét kulcsa van, és ez megmagyarázza, amit a tudománynak nem sikerül meglátnia. A Merkúrnak és a Vénusznak nincsenek holdjai, de ugyanúgy voltak „szülői”, ahogyan a Földnek is. Mindkettő sokkal idősebb, mint a Föld, és mielőtt bolygónk eléri a hetedik körét, anyja, a Hold ritka levegővé fog szétbomlani, ahogyan más bolygók holdjaival is ez történt, vagy még nem történt meg, mert vannak olyan bolygók,

^{VI/21} 48. oldal

^{VI/22} Lásd az *Esoteric Buddhism*-ban a „The Constitution of Man” és a „Planetary Chain” részeket.

^{VI/23} Winchell: *World-Life*

amelyeknek *több* holdjuk van. Ez újra olyan rejtély, amit a csillagászat egyetlen Oedipusa sem oldott meg.

A Hold most hideg maradéktömeg, azon új test után húzott árnyék, amelybe élő erői és princípiumai áttöltődtek. Arra van ítélve, hogy hosszú időközön át folyamatosan kövesse a Földet, hogy utóda vonzza őt, ő pedig vonzza azt. Gyermeke állandóan *szívja erejét*, ezért azzal bosszulja meg magát, hogy átítatja gonosz, láthatatlan és mérgező hatásával, amely természetének okkult részéből kiárad. Mert ő egy *halott*, és mégis egy *élő test*. Rothadó holttestének részecskéi tele vannak tevékeny és pusztító élettel, bár a test, amelyet egykor alkottak, lélektelen és élettelen. Ezért kiáradásai egyszerre jótékony és ártalmas hatásúak, ami olyan körülmény, amelynek párhuzamát megtaláljuk a Földön abban a tényben, hogy a fű és a növényzet sehol sem olyan nedvdús és burjánzó, mint a sírokon, ugyanakkor azonban a temetői vagy holttest-kigőzölgések gyilkosak is. Hasonlóan minden hullarablóhoz vagy vámpírhoz, a Hold is a varázslók barátja, és a meggondolatlanok ellensége. Ősidők óta és a thessaliai boszorkányok későbbi idejétől kezdve egészen korunk néhány bengáliai tántriká-jáig, minden okkultista ismerte a Hold természetét és tulajdonságait, de a fizikusok számára zárt könyv maradt.

Ilyen a Hold csillagászati, geológiai és fizikai szempontból. Ami metafizikai és pszichikai természetét illeti, ennek okkult titoknak kell maradnia ebben a munkában, ahogyan az *Eso-teric Buddhism* című könyvben is az maradt, az ott található eléggé merész kijelentés ellenére, hogy „a nyolcadik szféra rejtélyei között most már nem maradt sok titok”.^{VI/24} Ezek valóban olyan témák, „amelyek esetében az adeptusok nagyon tartózkodók a beavatatlan tanítványokkal való kommunikációjukban”, és mivel soha nem hagytak jóvá, vagy engedélyeztek ezekről semmilyen eszmefuttatás közzétételét, mi is minél kevesebbet mondunk, annál jobb.

Mégis anélkül, hogy a „nyolcadik szféra” tiltott talajára lépnénk, hasznos lehet néhány további tény ismertetni a holdlánc egykori monádjaival – a „holdbeli ősökkel” – kapcsolatban, mert ezek meghatározó szerepet játszanak a későbbi Antropogenezis kötetben. Ez közvetlenül elvezet bennünket az ember hetes felépítéséhez. Mivel pedig az utóbbi időben vitatkoztak azon, hogy a mikrokozmosz lény felosztásánál melyik a legjobb osztályozás, két rendszert csatolunk ide, hogy az összehasonlítást megkönnyítsük. Az alábbiakban mellékelt rövid cikk T. Subba Row, a nagytudású vedantista filozófus tollából származik. Ő a rádza joga brahmani osztályozását részesíti előnyben, és metafizikai szempontból teljesen igaza van. De mivel ez egyszerűen ízlés és célszerűség kérdése, mi ebben a munkában a Himaláján túli „Arhat Ezoterikus Iskola” hagyományos osztályozásához tartjuk magunkat. A következő táblázatot és magyarázó szöveget a *Theosophist*-ből vettük át, ami szerepel a *Five Years of Theosophy*-ben^{VI/25} is.

^{VI/24} 113. oldal (5. kiadás)

^{VI/25} 185-186. oldalak

A HETES FELOSZTÁS A KÜLÖNBÖZŐ INDIAI RENDSZEREKBEN

A következő táblázat formájában mutatjuk be az ember princípiumainak osztályozásait, amelyeket a buddhista és vedanta tanítók alkalmaznak:

„EZOTERIKUS BUDDHIZMUS”	VEDÂNTA	TÂRAKA RÁDZSA JÓGA
1. Sthûla Sharîra	Annamayakohsa ^{VI/26}	} Sthûlopâdhi ^{VI/29}
2. Prâna ^{VI/27}	} Prânamayakosha	
3. A Prâna hordozója ^{VI/28}		
4. Kâma Rûpa	} Mânomayakosha	} Sûkshmapâdhi
5. Elme a) Akarások és érzések, stb.		
b) Vijñânam	Vijñânamayakosha	
6. Szellemi Lélek ^{VI/30}	Ânandamayakosha	Kâranopâdhi
7. Âtmâ	Âtmâ	Âtmâ

A fenti táblázatból látható, hogy a buddhista osztályozásban a harmadik princípiumot a vedanta osztályozás nem említi külön, mert ez csupán a Prâna hordozója. Azt is látjuk, hogy a negyedik princípiumot a harmadik Kosha (burok) tartalmazza, mivel ugyanaz a princípium csupán az akaraterő hordozója, ami csak az elme egyik energiája. Azt is meg kell jegyeznünk, hogy a Vijñânamayakosha-t a Mânomayakosha-tól különállónak tekintik, mert a halál után az elme úgymond alsó része elválk a magasabb részétől. Az alsóbb szorosabb rokonságban van a negyedik princípiummal, mint a hatodikkal és annak magasabb részével, amely valójában az ember magasabb szellemi egyéniségének az alapja.

Itt is hangsúlyozhatjuk olvasóink számára, hogy az utolsó oszlopban említett osztályozás a legjobb és a legegyszerűbb minden Rádzsa jógával kapcsolatos gyakorlati célra. Bár hét princípium van az emberben, de csak három különálló Upâdhi-ja (alapja) van, amelyek mindegyikén keresztül Âtmâ-ja a többitől függetlenül működhet. Ezt a három Upâdhi-t egy Adeptus szétválaszthatja anélkül, hogy önmagát megölné. Nem választhatja szét azonban a hét princípiumot egymástól anélkül, hogy szervezetét el ne pusztítsa.

A tanítvány most már felkészültebb, hogy meglássa, a rádzsa jóga három upâdhi-ja és âtmâ-ja, és a mi három upâdhi-nk, âtmâ-nk, valamint a többi három osztályunk között valójában csak nagyon kicsi különbség van. Továbbá mivel a Himaláján inneni vagy a Himaláján túli Indiában, a Patanjali, az Âryâsanga vagy a mahâyâna iskolák minden Adeptusának rádzsa jógivá kell válnia, ezért elvben és elméletében el kell fogadnia a Târaka Rádzsa osztályozást, akármilyen más osztályozást is használ gyakorlati vagy okkult célokra. Így nagyon keveset számít, hogy a *három* upâdhi-ról, ezek *három* aspektusáról és âtmâ-ról, az örök és halhatatlan szintézisről beszélünk-e, vagy ugyanezeket a „hét princípium”-nak nevezzük.

Azok kedvéért, akik esetleg nem olvasták a teozófiai írásokban a Nap kozmoszában levő hetes világláncokról szóló tanítást, vagy ha olvasták is, nem értették meg világosan, a tanítást az alábbiakban röviden összefoglaljuk:

1. Minden a metafizikai és a fizikai Világegyetemben hetesség. Ezért minden égitestnek, minden bolygónak, akár látható, akár láthatatlan, van hat társbolygója. Az élet fejlődése ezen a hét bolygón vagy égitesten halad előre, az elsőtől a hetedikig, hét körben vagy hét ciklusban.

^{VI/26} A Kosha szószerint „burkot” jelent, minden princípium burkát.

^{VI/27} Élet.

^{VI/28} Az asztrális test vagy Linga Sharîra.

^{VI/29} Sthûla-upâdhi, vagy a princípium alapja.

^{VI/30} Buddhî

2. Ezek a bolygókat egy olyan folyamat alakítja ki, amelyet az okkultisták „a bolygóláncok (vagy gyűrűk) újrászületésének” neveznek. Amikor egy ilyen gyűrű a hetedik és utolsó körébe lép, a legmagasabb, vagyis első A bolygó, ahelyett, hogy mint előbbi köreiben, bizonyos időre pihenni, vagy „elsötétülni” térne, elkezd kihalni, és követi őt az összes többi bolygó, az utolsóig. A bolygói felbomlás (pralaya) közeledik, az órája ütött, minden bolygónak át kell adnia életét és energiáját egy másik bolygónak.^{VI/31}

3. Földünknek, mint láthatatlan, magasabb rendű társbolygóinak, „urainak”, vagy „princípiumainak” látható képviselője, hét körön át kell élnie úgy, mint a többieknek. A három első kör során kialakul és besűrűsödik, a negyedik alatt megszilárdul és megkeményedik, a három utolsó során pedig fokozatosan visszatér első, éterikus formájába, úgymond szellemivé válik.

4. Emberisége teljesen csak a negyedik – a jelenlegi – körünkben fejlődik ki. Eddig a negyedik életciklusig csak jobb elnevezés hiányában nevezik „emberiségnek”. Mint a bábba, majd pillangóvá változó hernyó, az ember, vagyis inkább az, ami emberré válik, az első körben valamennyi formán és birodalmon, a következő két körben pedig valamennyi emberi alakon áthalad. A negyedik kör kezdetén Földünkre érkezve a jelenlegi életkörök és fajok sorozatában az ember az itt megjelenő első forma, és csak az ásványi és növényi birodalmak előzték meg, sőt ez utóbbinak az *ember segítségével kell kifejlődni* és további evolúcióját *folytatnia*. Ezt majd a II. kötetben* fogjuk megmagyarázni. Az eljövendő három kör folyamán az emberiség, hasonlóan a bolygóhoz, amelyen él, mindig arra fog törekedni, hogy újra felvegye eredeti formáját, egy Dhyân Chohan-i Sereg alakját. Az ember a Világegyetem minden más atomjához hasonlóan igyekszik egy Istenné, azután pedig az *Istenné* válni.

Már a második körtől fogva a fejlődés egy teljesen eltérő terv szerint halad. Csak az első kör idejére jellemző, hogy a (mennyei) ember az A bolygón emberi lényvé válik, majd ismét ásvánnyá, növénné, állatá válik a B, C, stb. bolygókon. A folyamat teljesen megváltozik a második körtől kezdve, Ön azonban megtanult körültekintő lenni... én pedig azt tanácsolom Önnek, hogy ne szóljon semmit, mielőtt el nem jön a beszéd ideje...^{VI/32}

5. A D bolygón (Földünkön)^{VI/33} minden élet-ciklus hét gyökérfajt tartalmaz. Az éterikus-sal kezdődnek és a szellemivel végződnek a fizikai és az erkölcsi fejlődés kettős útján haladva a földi kör kezdetétől a végéig. Az egyik „bolygó kör”, ami az A-tól a hetedik G bolygóig tart, a másik a „bolygó köre” vagyis a földi.

Ezt az *Esoteric Buddhism*-ben nagyon jól le van írva, és jelenleg nem szorul további magyarázatra.

6. Az első gyökérfaj, vagyis az első földi „emberek” (függetlenül a formájuktól) a „mennyei emberek” leszármazottai voltak, őket a hindu filozófiában helyesen „holdbéli ősöknek” vagy Pitri-knek nevezik, akiknek hét osztályuk vagy hierarchiájuk van. Mivel mindezt bővebben a következő fejezetekben és a IV. kötetben fogjuk magyarázni, itt erről nem szükséges többet mondanunk.

A már említett két munkára azonban, amelyek mindketten az okkult tanításból vett témákkal foglalkoznak, külön figyelmet kell fordítani. Az *Esoteric Buddhism* sokkal jobban ismert teozófiai körökben, de még a külvilágban is, mint hogy szükséges volna érdemeit itt hosszasan taglalnunk. Kitűnő könyv, és még kitűnőbb hatást fejtett ki. Ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy tartalmaz néhány téves elképzelést, és ezek sok teozófust és más olvasót a keleti titkos tanítással kapcsolatban téves elképzelés kialakításához vezettek. Továbbá úgy tűnik, talán egy kissé túlságosan is materialisztikus.

^{VI/31} Lásd a II. ábrát.

* A magyar kiadásban a IV. kötetben. – a ford.

^{VI/32} Kivonat a Tanító különféle témákat érintő leveleiből.

^{VI/33} Ebben a műben nem foglalkozunk a többi bolygóval, legfeljebb közvetve.

A *Man* című könyv, amely később jelent meg, megkísérelte az ősi tanítást eszmeiebb szempontból bemutatni, az asztrális fényből néhány látomást áthozni, és néhány olyan tanítást átadni, amelyeket részben egy Mester – sajnos azonban félreértett – gondolataiból merített. Ez a munka is beszél a korai emberfajok földi fejlődéséről, és tartalmaz néhány kitűnő, filozófiai jellegű oldalt. Egyébként azonban nem több, mint egy érdekes kis misztikus regény. Eltévesztette a célját, mert e látomások helyes lefordításához nem voltak meg a szükséges feltételek. Az olvasó ezért ne csodálkozzon, ha a mi köteteink több részletben is ellentmondanak ezeknek a korábbi leírásoknak.

Az ezoterikus kozmogónia általában, és különösen az emberi monád fejlődése olyan alapvetően különbözik az e két könyvben és más függetlenül dolgozó *kezdők* teozófiai írásaiban szereplő dolgoktól, hogy lehetetlen folytatnunk a jelenlegi munkát anélkül, hogy ki ne térnénk erre a két korábbi könyvre. Annál is inkább, mert mindkettőnek, különösen az *Esoteric Buddhism*-nak sok csodálója van. Elérkezett az idő, hogy néhány dolgot megmagyarázzunk ezekről a témákról. A tévedéseket most felül kell vizsgálnunk az eredeti tanítás alapján, és ki kell javítanunk. Amennyire az egyik művet túlságosan a materialista tudomány felé hajlónak nyilvántjuk, olyan túlságosan idealista és néha fantasztikus a másik.

A nyugati gondolkodás számára szinte felfoghatatlan az a tanítás, amely a bolygók körkörös láncán végig haladó, periodikus elsötétülésekkel és az egymást követő körökkel foglalkozik. Ebből eredtek az első zavarok és félreértések. Egyik ezek közül az „ötödik” és a „hatodik” körbeliekre vonatkozik. Akik tudták, hogy minden kört egy hosszú Pralaya, a pihenés szünete előz meg és követ, amely áthidalhatatlan szakadékot képez két kör között, amíg el nem érkezik egy megújult életciklus ideje, nem tudták megérteni azt a „tévedést”, hogy a mi *negyedik* körünkben az „ötödik” és „hatodik” körbeliekről beszélnek. Gautama Buddhát „hatodik körösnek” tartották, Platón és néhány más nagy filozófust és elmét „ötödik körösnek”. Hogyan lehetett ez? Az egyik Mester azt tanította, és meg is erősítette, hogy még most is vannak ilyen „ötödik körök” a Földön. Bár *úgy értettük, azt mondja*, hogy az emberiség még a negyedik körben van, máskor *mintha* azt mondogatta volna, hogy az ötödikben van. Erre egy másik Tanító „homályos választ” adott: „Néhány esőcsepp még nem monszun, noha ennek érkezését jelzi”... „Nem, nem vagyunk az ötödik körben, hanem ötödik körbeli emberek jöttek közénk az utolsó néhány évezredben”. Ez még a Szfinx rejtélyénél is rosszabb volt! Az okkultizmus tanulói a legvadabb elméleteket agyalták ki. Jó ideig megpróbálták lepipálni Oedipust, és összeegyeztetni a két állítást. Mivel azonban a Mesterek olyan némák maradtak, mint maga a kő Szfinx, „következetlenséggel”, „ellentmondással” és „ellentétességgel” vádolták őket. A Mesterek azonban egyszerűen hagyták a spekulációk folytatódását, hogy ezzel olyan *leckét adjanak*, amelyre a nyugati elmének nagyon is szüksége van. Beképzeltségükben, önteltségükben, és abban a szokásukban, hogy minden metafizikai elképzelést és fogalmat materializálnak anélkül, hogy bármilyen teret engednének a keleti metaforának és allegóriának, az orientalisták összezagyválták a hindu exoterikus filozófiát, a teozófusok pedig most ugyanezt tették az ezoterikus tanításokkal. Mára nyilvánvalóvá vált, hogy a teozófusoknak egyáltalán nem sikerült megérteni az „ötödik és hatodik körök” kifejezés jelentését. Pedig ez egyszerűen csak ennyi: minden kör egy új fejlődést hoz magával, és még az ember értelmi, pszichikai, szellemi és fizikai felépítése is teljesen megváltozik, mert mindezek a princípiumok egy állandóan emelkedő skálán fejlődnek. Ebből következik, hogy olyan emberek, mint Konfuciusz és Platón, akik pszichikailag, értelmileg és szellemileg a fejlődés magasabb síkjaihoz tartoztak, olyanok voltak a negyedik körünkben, mint amilyen az átlagember lesz az ötödik körben. Ennek emberisége arra hivatott, hogy a fejlődés skáláján mérhetetlenül magasabbra emelkedjen, mint ahol a jelenlegi emberiségünk tart. Hasonlóképpen Gautama Buddha – a megtestesült Bölcsesség – még magasabban állt, és még nagyobb volt mindazon embereknél, akiket „ötödik köröseként” említettünk, és így Buddhát és Shankarâchârya-t allegórikusan „hatodik köröseknek” nevezik. Ezért rejtett bölcsesség van abban a megjegyzésben, hogy „néhány eső-

csepp még nem csinál monszunt, *bár ennek érkezését jelzi*”, pedig akkoriban „köntörfalazó” válasznak vették.

Most már az *Esoteric Buddhism*-ban található következő megjegyzés igazsága teljesen nyilvánvaló:

Amikor egy teljesen ismeretlen tudomány bonyolult tényei először tárulnak fel képzetlen elmék előtt, akkor lehetetlen ezeket mindenféle korlátozás nélkül... és az átlagostól eltérő kivételekkel együtt ismertetni... Először meg kell elégednünk az általános szabályokkal, és csak később foglalkozhatunk a kivételekkel. Ez különösen olyan tanulmány esetében igaz, amelynél általában a tanítás hagyományos módszerét követik azzal a céllal, hogy minden új elképzelést úgy vessen a tanuló emlékezetébe, hogy előbb megdöbbenést kelt, és ezt csak később oszlatja el.

Mivel a megjegyzés írója – saját bevallása szerint – az okkultizmusban „képzetlen elme” volt, saját következtetései és az, hogy jobban ismerte a modern csillagászati elméleteket, mint az ősi tanításokat, teljes természetességgel és számára észrevétlenül néhányszor téves eredményre juttatták, bár inkább csak a részletekben, mint az „általános szabályokban”. Egy ilyenre fogunk most rámutatni. A tévedés jelentéktelen, mégis azt mondhatjuk, hogy sok kezdőt téves elképzelésekhez vezet. Mivel azonban a korábbi kiadások hibás gondolatait az ötödik kiadás magyarázó jegyzeteiben kijavították, így talán a hatodikat is kijavítják majd, és tökéletesítik. Az ilyen tévedéseknek több oka volt. A kényszerűség, amely a tanítókkal az úgynevezett „kitérő válaszokat” kidolgoztatta. A kérdéseket ugyanis olyan kitaratóan sürgették, hogy nem lehetett figyelmen kívül hagyni, másrészt azonban *csak részben volt szabad rájuk válaszolni*. Ezt a helyzetet mindezek ellenére nagyon gyakran félreértették, és alig értékelték megfelelően a közmondást: „Jobb ma egy veréb, mint holnap egy tűzok”. Ennek eredményeképpen az európai világi tanítványok néha nem helyén való spekulációkba bonyolódtak. Ilyenek voltak a „nyolcadik szféra rejtélye” a Holddal való kapcsolatában, és az a téves állítás, hogy a földlanc két felsőbb bolygója a két jól ismert bolygónk, „a Földön kívül... *csak két más látható világ van a mi láncunkban... a Mars és a Merkúr*”.^{VI/34}

Ez nagy tévedés volt. De ezért felelősség ugyanúgy terheli a Mester homályos és hiányos válaszát, mint a tanuló ugyanilyen ködös és határozatlan kérdését.

A kérdés ez volt: „A Merkúron kívül milyen, a mindennapi tudomány által ismert bolygók tartoznak a mi világrendszerünkbe?” Ha most a kérdező fejében a „Világrendszer” helyett a *Földlancunk* vagy „gyöngysorunk” volt, nem pedig a „Naprendszer világai”, ahogy kellett volna, akkor természetesen a választ valószínűleg félreértette. A válasz ugyanis ez volt: „A Mars, stb., és még négy másik bolygó, amelyről a csillagászat nem tud semmit. Sem az A és a B, sem az Y és a Z nem ismertek, és nem is láthatók fizikai eszközökkel, legyenek azok bármilyen tökéletesek is”. Ez érthető: (a) a csillagászat valójában még semmit nem tud a bolygóról, sem a régiokról, sem azokról, amelyeket a modern időkben fedeztek fel. (b) A-tól Z-ig a társbolygók, vagyis a Naprendszer bármely láncának felsőbb bolygói nem láthatók, kivéve természetesen mindazokat a bolygókat, amelyek sorrendben a *negyedik*, mint a Földünk, a Hold, stb., stb. Ami a Marsot, a Merkúrt és „a többi négy bolygót” illeti, ezeknek a Földhöz való viszonya olyan, hogy erről egyetlen Mester vagy magas szintű okkultista sem fog soha beszélni, még kevésbé fogja megmagyarázni a természetét.

Ugyanebben a levélben az *Esoteric Buddhism* írójának az egyik Tanító határozottan kijelenti, hogy ez lehetetlen: „*Próbálja megérteni, hogy Ön olyat kérdez, ami a legmagasabb beavatás körébe tartozik, és hogy én (csak) általános áttekintést adhatok, de nem merek, és nem is akarok részletekbe bocsátkozni...*” Az összes elküldött vagy megkapott levél másolata a birtokomban van, eltekintve néhány személyes tartalmú levélről, „*amelyben – ahogyan a Mester mondja – nem volt tanítás*”. Mivel kezdetben az volt a kötelességem, hogy válaszoljak, és megmagyarázzak bizonyos pontokat, amelyek érintetlenül maradtak, több mint valószínű,

^{VI/34} *Esoteric Buddhism*, 136. oldal

hogy e másolatokhoz fűzött rengeteg széljegyzet ellenére is – mert nem tudtam jól angolul, és mert féltem, hogy túlságosan sokat fogok mondani – talán helytelenül adtam tovább a kapott információt. *Minden esetben vállalom a teljes felelősséget.* De tovább nem nézhetem, hogy a tanítványoknak továbbra is téves benyomásaik maradjanak, vagy azt higgyék, hogy a hiba az ezoterikus rendszerben van.

Most pedig határozottan ki kell jelenteni, hogy a szóban forgó elmélet lehetetlen, akár a modern csillagászat további bizonyítékaival, akár azok nélkül is. A fizika tudománya megerősítő, bár még nagyon határozatlan bizonyítékkal tud szolgálni, de csakis a tárgyasult Világegyetemünkkel azonos anyagú síkon levő égitestekre vonatkozóan. A Mars és a Merkúr, a Vénusz és a Jupiter, mint minden eddig felfedezett (vagy csak majd felfedezendő) bolygó, önmagában egy ilyen lánc képviselője a mi síkunkon. Ezt határozottan kijelentette Sinnett Tanítója számos leveleinek egyikében: *„mind a Naprendszerünkben, mind azon kívül számtalan más manvantarikus bolygólánca van, amelyekben értelmes lények élnek”.* De sem Mars, sem Merkúr nem tartoznak a mi láncunkhoz. A többi bolygóval együtt ezek is hetes Egységek rendszerünk láncainak nagy seregében, és valamennyi ugyanúgy látható, ahogyan a *felsőbb* bolygóik láthatatlanok.

Ha még mindig úgy érvelnek, hogy a Tanító leveleiben bizonyos kifejezések könnyen félrevezethettek, akkor a válasz: Ámen, így van. Az *Esoteric Buddhism* szerzője ezt jól tudta, amikor azt írta, hogy ilyen „a hagyományos tanítás módszere... megdöbbenést kelt”, és ezt *vagy eloszlatja, vagy nem*, esete válogatja. Mindenesetre, ha azt hajtogatják, hogy ezt már korábban is meg lehetett volna magyarázni, és hogy elmondhatták volna a bolygók valódi természetét, ahogyan most teszik, akkor ezt a választ adhatjuk: Abban az időben ezt nem találták célszerűnek, mert további kérdések egész sorozata merült volna fel ezzel, *amelyek olyan ezoterikus természetűek, hogy nem válaszolhattak volna rájuk*, és így csak zavart okoztak volna. Már kezdetben kijelentették, és azóta ismételten megerősítették, hogy (1) egyetlen teozófus, *még ha elfogadott cséla* is – nem is szólva a laikus tanítványról – sem számíthat arra, hogy *alaposan és teljesen* megmagyarázzák neki a titkos tanításokat, mielőtt visszavonhatatlanul el nem kötelezte magát a *Testvériséghez*, és *át nem ment legalább egy beavatáson*. Ugyanis a nyilvánosságnak a számjegyeket és a számokat nem lehet kiadni, mert a számjegyek és számok jelentik az ezoterikus rendszer kulcsát. (2) Amit eddig feltártak, az csupán annak volt az ezoterikus bevonata, ami megtalálható a világvallások szinte valamennyi exoterikus szentírásában – mindenek előtt a *Brahmâna*-kban, a *Védák Upanishad*-jaiban, de még a *Purâna*-kban is. Ez csak kis része volt annak az anyagnak, amelyet most jelenlegi köteleteink sokkal bővebben hoznak nyilvánosságra. De még ez is nagyon hiányos és töredékes.

Amikor a jelenlegi munka megkezdődött, az író, mivel biztosra vette, hogy a Marsról és a Merkúrról szóló spekulációk tévesek, *levélben* kért a Tanítóktól magyarázatot és irányadó tájékoztatást. Mindkettő megérkezett idejében, és a következőkben *szószzerinti* kivonatot idézünk ezekből:

„...Tökéletesen igaz, hogy Mars jelenleg az elsötétedés állapotában van, a Merkúr pedig éppen most kezdett kijönni abból. Ön hozzáteheti, hogy Vénusz az utolsó körében van... Ha sem a Merkúrnak, sem a Vénusznak nincsen holdja, ennek okai... valamint azért is, mert a Marsnak két holdja van, amelyekhez nincs joga... A Phobos, amit a „belső” holdnak tartanak, egyáltalán nem hold. Amint ezt Laplace már régen és Faye napjainkban megjegyezték (lásd: Comptes Rendus, XC. köt. 569. o.), a Phobos periódusideje túlságosan rövid. Ezért 'valami hibának kell lenni az elmélet alapgondolatában' – ahogyan Faye helyesen észrevette... Továbbá mindkettő (a Mars és a Merkúr) hetes lánc, olyan függetlenek a Föld csillag-uraitól és feletteseitől, amilyen független Ön Hüvelyk Matyi 'princípiumaitól' – amelyek talán az ő hat fivére voltak, hálósapkával vagy enélkül... 'A kíváncsiság kielégítése néhány ember számára a tudás végcélja' – mondta Bacon, akinek ugyanúgy igaza volt, amikor kijelentette ezt az igazságot, mint ahogyan az ő előtte ismerőknek igazuk volt abban, hogy a BÖLCSESSÉGET elvá-

lasztották a tudástól, és mértéket szabtak annak, amit egy adott időben közölni lehet... Ne feledje:

...Tudás ugyan lakik
A főben, amelyet kölcsön-gondolat telít,
De bölcsesség csak abban, amely sajátjára figyel...

Ezt sohasem vésheti elég mélyen azok elméjébe, akiknek ezoterikus tanításokat ad át.”

Lássunk még néhány kivonatot egy másik, ugyanattól a tekintélytől származó levélből. Ezt válaszul küldték a Tanítók néhány, hozzájuk eljuttatott ellenvetésre. Ezek rendkívül tudományos, de felületes okoskodásokon alapulnak, és a körül forognak, hogy nem lenne-e ajánlatos megpróbálni az ezoterikus elméleteket a modern tudomány következtetéseivel összebékéltetni. Egy fiatal teozófus írta figyelmeztetésként a „Titkos Tanítás” ellen, és ugyanerre a témára hivatkozva. Kijelentette, hogy ha volnának ilyen társ-Földek, „akkor ezek csak egy picivel kevésbé lehetnének anyagiak, mint a mi bolygónk”. Hogy lehet tehát, hogy nem láthatók? A válasz a következő volt:

„... Ha a pszichikai és szellemi tanítást jobban megértenék, akkor szinte lehetetlen volna még csak elképzelni is ilyen képtelenséget. Önök nem fejlődhetnek tovább addig, amíg azon fáradoznak, hogy az összeegyeztethetlent, vagyis a metafizikai és spirituális tudományokat összeegyeztessék a fizikai vagy természeti filozófiával. A 'természeti' ugyanis számukra (a tudomány emberei számára) azonos azzal az anyaggal, amelyet testi érzékszerveikkel észlelhetnek. A mi bolygónk – ahogyan a kezdetektől fogva tanítottuk – a lezárt ív legalján van, ahol az érzékelésünk alá eső anyag a legsűrűbb formájában mutatkozik meg... Ennélfogva szinte magától értetődik, hogy a Földünket felülmúló bolygóknak más és magasabb síkokon kell lenniük. Röviden, bolygókként EGYÜTTES EGYSÉGET ALKOTNAK, de nem EGYLÉNYEGŰEK Földünkkel, és így teljesen más tudati állapothoz tartoznak. Bolygónk (mint a többi látható bolygó is) alkalmazkodik emberi lakóinak sajátos állapotához. Ez az állapot lehetőségessé teszi azt, hogy pusztá szemmel láthassuk a földi síkunkkal és annak anyagával azonos lényegű égi testeket, és így a jupiteriek, a marslakók és a többiek láthatják a mi kis világunkat. Mert tudati síkjaink csak szintjeikben különböznek egymástól, de ugyanolyan típusúak, a megkülönböztető anyag ugyanolyan rétegén vannak... Amit írtam: 'A kisebb Pralaya csak a mi kis bolygófüzérünket érinti'. (A láncokat „füzéreknek” neveztük, amikor még a szótévesztések korszakában voltunk.)... Egy ilyen füzérhez tartozik a mi Földünk'. Ennek világosan azt kellett volna megmutatnia, hogy a többi bolygó is „füzér” vagy LÁNC... Ha ő (mármint az ellentmondó) egyik ilyen magasabb síkon levő 'bolygónak', akár csak a halvány árnyékát szeretné érzékelni, akkor először a közte és a következő sík között levő asztrális anyag vékony felhőit is el kellene távolítania.”

Így nyilvánvalóvá válik, miért nem láthatjuk még a legjobb távcsővel sem azt, ami anyagi világunkon kívül esik. Csupán azok, akiket adeptusoknak nevezünk, akik tudják, hogyan kell mentális látásukat irányítani, és mind a fizikai, mind a pszichikai tudatukat áthelyezni a létezés más síkjaira, beszélhetnek tudáson alapuló tekintéllyel az ilyen témákról. Ők pedig világosan ezt mondják:

„Élj az ilyen tudás és erők megszerzéséhez szükséges életet, és a Bölcsesség természetszerűen szegődik hozzád. Amikor egyszer képes leszel tudatodat összhangba hozni az 'Egyetemes Tudat' hét húrjának bármelyikével, azokkal a húrokkal, amelyek a Kozmosz hanggerendáján végig futnak, és az egyik örökkévalóságtól a másikig rezegnek, amikor alaposan tanulmányoztad a 'szférák zenéjét', csak akkor válsz teljesen szabaddá, hogy megoszd tudásodat azokkal, akikkel ez biztonsággal megtehető. Addig is légy megfontolt. Ne add ki jelenlegi nemzedékünknek a nagy igazságokat, amely az eljövendő fajok öröksége. Ne próbáld meg feltárni a létezés és a nem-létezés titkát olyanoknak, akik nem tudják fölélni ésszel Apolló heptachord-

jának, a ragyogó Isten lantjának rejtett jelentését. E lant hét húrjának mindegyikében ott lakozik a Kozmosz Szelleme, Lelke és Asztrális teste. A Kozmosznak csak külső burka került a modern tudomány keze ügyébe... Lelkedre kötjük, légy körültekintő, óvatos és bölcs, és mindenek előtt arra vigyázz, hogy miben hisznek azok, akik Tőled tanulnak, nehogy önmagukat becsapva másokat is félrevezessenek... mert ez a végzete minden igazságnak, amely az emberek számára még nem ismerős... Maradjanak inkább a bolygóláncok és más kozmosz-feletti és kozmosz-alatti misztériumok az álmok birodalmában azok számára, akik maguk nem látnak, de még azt sem hiszik, hogy mások látnak.”

Sajnos csak kevesen követték közülünk a bölcs tanácsot, és így sok megfizethetetlen gyöngyöt dobtunk oda az ellenségnek, a bölcsesség sok drágakövét, és mivel ez nem tudta megérteni értékét, megfordult és széttépett bennünket.

„Képzeljük el – írta ugyanaz a Mester két „laikus csélájának”, ahogyan az Esoteric Buddhism íróját és egy másik urat nevezett, aki egy ideig annak tanulótársa volt –, képzeljük el, hogy a Földünk egy hét bolygóból vagy embert-hordozó világból álló csoport egyik bolygója... (A 'hét bolygó' az ókor szent bolygói, és valamennyi hetesség.) Nos, az életáram eléri az A-t, vagy helyesebben ahhoz, aminek rendeltetése, hogy A legyen, és ami addig még csak kozmikus por volt (egy laya-központ)... stb.”

Ezekben a korai levelekben ugyanis a kifejezéseket még meg kellett alkotni, és szavakat képezni. A „gyűrűk” gyakran „körökké” váltak, a „körök” pedig „életciklusokká”, és viszont. Az egyik levelezőnek, aki egy „kört” „világgyűrűnek” nevezett, a Mester a következőt írta: *„Azt hiszem, ez további kavardóhoz fog vezetni. Egyezzünk meg, hogy körnek nevezzük egy-egy monád útját az A bolygótól a G vagy Z bolygóig... A 'Világ-gyűrű' helyes... Nagyon javasolja Sinnet úrnak, hogy értsen egyet a kifejezésben, mielőtt tovább menne...”*

E megállapodás ellenére is e kavardás következtében sok hiba csúszott be a legkorábbi tanításokba. Esetenként még a „fajokat” is összekeverték a „körökkel” és a „gyűrűkkel”, és ez hasonló hibákhoz vezetett a *Man: Fragments of Forgotten Truth*-ban is. A Mester kezdettől fogva így írt:

„Mivel nem közölhetem Önnek a teljes igazságot, sem azt a sok elszigetelt töredéket nem árulhatom el... nem tudom Önt kielégíteni.”

Ez volt a válasz a következő kérdésekre: *„Ha igazunk van, akkor az emberi periódus előtti teljes létezés 637,” stb. stb.* A számjegyekre vonatkozó minden kérdésre a következő válasz érkezett: *„Próbálja meg megoldani a 777 inkarnáció problémáját... Bár kénytelen vagyok megtagadni az útmutatást... de ha magától megoldja a problémát, akkor kötelességem lesz ezt Önnek megmondani.”*

De soha sem oldották meg, az eredmény pedig szüntelen összevisszaság és tévedés volt.

Még az égitestek és a makrokozmosz hetes felépítéséről szóló tanítás is – amelyből a mikrokozmosz vagy az ember hetes felosztása ered – mostanáig a legezoterikusabb tanítások közé tartozott. A régi időkben csak a beavatáskor árulták el a ciklusok legszentebb számjegyeivel együtt. Ahogyan az egyik teozófiai lapban kijelentették,^{VI/35} az egész kozmogóniai rendszert nem szándékozták feltárni, de nem is tartották egy pillanatig sem lehetségesnek akkor, amikor az *Esoteric Buddhism* írójának leveleire válaszolva a feltett kérdések seregére csak néhány információ-töredéket adhattak. Ezek között olyan problémákkal kapcsolatos kérdések is voltak, amelyekre egyetlen MESTER-nek sincs joga válaszolni, akármilyen magasrangú és független is, mert ezzel leleplezné a világ előtt az ősi templomi iskolák legszentebb és legrégebb misztériumait. Ezért csak nagy körvonalakban fedtek fel néhány tanítást, míg a részleteket állandóan elhallgatták, és kezdettől fogva rendszeresen kitértek minden olyan törekvés elől,

^{VI/35} Lucifer, 1888. május

amely több információt akart tőlük kipréselni. Ez teljesen természetes is. A *Purána*-k a tudás hét ágazatát említik. Ezek közül a négy Vidyâ a következő: Yajna-Vidyâ, a vallásos szertartások végzése bizonyos eredmények elérése céljából, Mahâ Vidyâ, a nagy (mágikus) tudás, ami napjainkra tantrikus istentiszteletté fajzott el, Guhya Vidyâ, a mantrák és valódi ritmusuk vagy éneklésük, a misztikus ráolvasások, stb. tudománya, Âtmâ Vidyâ, vagy az igazi *szellemi és isteni bölcsesség*. Csak ez az utolsó világíthatja meg feltétlenül és véglegesen az előbbi három tanításait. Az Âtmâ Vidyâ segítségével nélkül a többi három csak *felületes* tudomány marad, geometriai mennyiségek, amelyeknek van hosszúságuk és szélességük, de nincs vastagságuk. Olyanok, mint egy alvó ember lelke, tagjai és elméje, amelyek képesek mechanikus mozgásokra, zavaros álmokra, sőt még alvajáráásra is, látható hatások létrehozására, amelyek azonban csak az ösztön, nem pedig az értelem által okozott hatások, és semmi esetre sem teljesen tudatos szellemi impulzusok következményei. A három elsőként említett tudományból sokat közzé lehet tenni és megmagyarázni. De, hacsak ezek tanításaihoz az Âtmâ Vidyâ nem adja meg a kulcsot, örökre olyanok maradnak, mint egy széttépett könyv papírfecnijei, mint nagy igazságok homályos árnyai, amelyeket a legspirituálisabb emberek is csak ködösen érzékelnek, de amelyeket teljesen felismerhetetlenné torzítanak azok, akik minden árnyékot a falra akarnak szegezni.

Ezen kívül másik nagy zavarodottságot okozott a tanítványok fejében a monád fejlődéséről szóló tanítás hiányos magyarázata. Ahhoz, hogy teljesen megértsük ezt a folyamatot is és a bolygók születésének folyamatát is, sokkal inkább metafizikai oldalukról kell vizsgálnunk, mint az úgynevezett statisztikai szempontból, ami számjegyeket és számokat hordoz magával, amelyeket ritkán szabad széles körben használni. Sajnos, kevesen vannak, akik hajlandók ezekkel a tanításokkal csak metafizikailag foglalkozni. A nyugati írók között még a tanításunkban legjáratasabb is a monádok fejlődéséről szólva kijelenti munkájában: „ilyen típusú tiszta metafizikával jelenleg nem foglalkozunk”.^{VI/36} Ilyen esetben – ahogyan a Tanító egy neki szóló levélben megjegyzi: „*Mire jó tanításunkat hirdetni, mire jó ez az egész fárasztó munka, ez az 'ár elleni úszás'? Miért kell a nyugatnak... tanulnia... a kelettől olyat, ami soha nem fogja kielégíteni a különös ízlésű esztétikát?*” És felhívja levelezőtársa figyelmét „*a hatalmas nehézségekre, amelyekkel mi (az Adeptusok) találkozunk, valahányszor megkíséreljük metafizikánkat a nyugati elmének megmagyarázni.*”

És igaza van, mert a metafizikán *kívül* sem okkult filozófia, sem ezotéria nem lehetséges. Ez olyan, mintha úgy próbálnánk megmagyarázni egy élő ember lelkének és elméjének legbensőbb és legszentebb működését, törekvéseit és hangulatait, szeretetét és gyűlöletét, hogy holtteste mellkasának és agyvelejének anatómiai leírását adnánk meg.

Most pedig vizsgáljuk meg a fent említett két tanítást, amelyet az *Esoteric Buddhism* alig érintett, és egészítsük ki, amennyire csak erőnkől telik.

TOVÁBBI TÉNYEK ÉS MAGYARÁZATOK A BOLYGÓKKAL ÉS A MONÁDOKKAL KAPCSOLATBAN

Az említett mű két megállapítására kell felhívunk a figyelmet, és idéznünk a szerző véleményét. Az első így hangzik:

A szellemi monádok... ásványi létezésüket nem fejezik be teljesen az A bolygón, és nem fejezik be a B bolygón sem, és így tovább. Többször körbemennek az egész körön ásványokként, majd többször körbemennek növényekként és többször állatokként. Szándékosan tartózkodunk attól, hogy most számjegyeket nevezzünk meg, stb. stb.^{VI/37}

^{VI/36} *Esoteric Buddhism*, (5. kiadás) 46. oldal

^{VI/37} Idézett mű, 49. oldal.

Ezt bölcsen tette, mert a számjegyeket és számokat nagyon is titokban tartják. Ezzel a szüksézszerűséggel most részben felhagytak, de talán még jobb lett volna, ha a körökre és a fejlődési körforgásokra vonatkozó valódi számokat akkoriban vagy teljesen nyilvánosságra hozták volna, vagy teljesen elhallgatták volna. Sinnelt világosan felismerte ezt a nehézséget, amikor ezt mondta:

Olyan okok miatt, amiket nem könnyű kitalálni a kívülállónak, az okkult tudás birtokosai különösen tartózkodnak attól, hogy a kozmogóniával kapcsolatos számbeli tényeket közöljenek, bár a nem beavatott nehezen érti meg, miért kell ezeket titokban tartani.^{VI/38}

Nyilvánvaló, hogy voltak ilyen okok. Pedig ez az elhallgatás az oka a legtöbb fogalomzavarnak egyes keleti és nyugati tanítványoknál. És éppen a vizsgált két különleges tanítás elfogadása tűnt nagy nehézségbe ütközőnek, mert hiányoztak az adatok, amelyekre támaszkodhattak volna. De ez már csak így volt. Mert – ahogyan a Mesterek sokszor kijelentették – az okkult számításokhoz tartozó számjegyeket a fogadalmat tett csélák körén kívül kiadni nem szabad, és még a Mesterek sem szeghetik meg a szabályokat.

Hogy érthetőbbé tegyük a dolgot, a tanítást kibővíthetjük, és bizonyos homályos pontokat megoldhatunk anélkül, hogy a tanítás matematikai aspektusait érintenénk. Mivel a bolygók és a monádok fejlődése szorosan összefonódik egymással, ezért egybevonjuk ezt a két tanítást. Ami a monádokat illeti, arra kérjük az olvasót, ne feledje el, hogy a keleti filozófia visszautasítja azt a nyugati teológiai dogmát, hogy minden újszülött csecsemő újonnan teremtetett lelket kap. Ez a dogma épp annyira nem filozófikus, amennyire lehetetlen a természet gazdaságosságában. A monádoknak, amelyek egyre tökéletesebbé fejlődnek és növekednek az által, hogy sok egymást követő személyiséget asszimilálnak minden új Manvantara-ban, korlátolt számúaknak kell lenniük. Ez feltétlenül szükséges, ha az újraszületés, a karma és az emberi monád saját forrásába, az Abszolút Istenségbe való fokozatos visszatérésének tanítására gondolunk. Így, bár a többé-kevésbé fejlett monádok seregei szinte megszámlálhatatlanok, mégis véges számúak, akárcsak minden más a megkülönböztetés és végesség e Világegyetemében.

Ahogyan az emberi princípiumok és a bolygólánccok felemelkedő bolygóit ábrázoló I. ábra mutatja, létezik az okok és okozatok örök láncolata, és tökéletes analógia uralkodik a fejlődés valamennyi vonalán, amik összekötik ezeket a vonalakat. Egyik szüli a másikat, a bolygók olyanok, mint a személyiségek. De kezdjük az elején.

Az egymást követő bolygólánccok kialakulási folyamatának általános körvonalait már ismertettük. Hogy megelőzzük a további félreértéseket, néhány további részletet feltárhatunk, amik ugyancsak megvilágítják saját láncunk, a holdlánc utóda emberiségének történetét.

A következő II. ábra 1-gyel jelzett oldala a hét bolygóból álló Holdláncot ábrázolja a hetedik, vagyis az utolsó körének kezdetén, míg a 2-vel jelzett oldala a Földláncot, amely még nem létezik, majd csak lesz. Mindkét lánc hét bolygóját ciklikus sorrendjükben A-G betűkkel, a Földlánc bolygóit ezen felül kereszttel (+) is, a Föld szimbólumával különböztetjük meg.

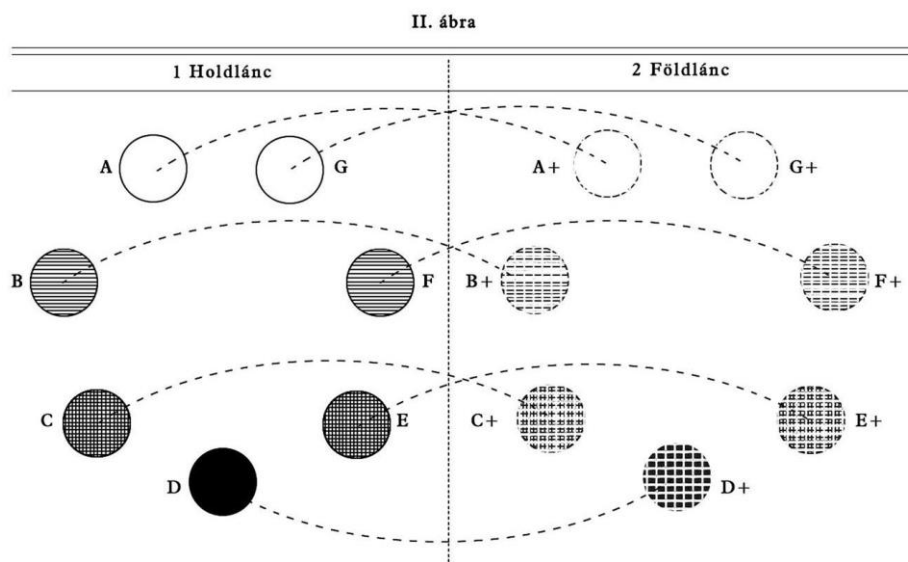
Emlékezzünk arra, hogy a bármely hetes láncon körben vándorló monádok fejlődési szintjüknek, tudatosságuknak, és érdemüknek megfelelően hét osztályba vagy hierarchiába tartoznak. Kövessük most megjelenésük sorrendjét az első körben az A bolygón. E hierarchiák megjelenési időközei bármely bolygón úgy vannak beszabályozva, hogy amikor a 7., az utolsó osztály megjelenik az A bolygón, akkor az 1. osztály éppen átlépett a B bolygóra, és így tovább lépésről-lépésre, körbe az egész láncon.

Így a Holdlánc hetedik körében, amikor az utolsó, a 7. osztály elhagyja az A bolygót, akkor a bolygó nem álomba merül, ahogyan a korábbi körökben tette, hanem elkezd haldoklani (átmenni a bolygói pralaya-ba),^{VI/39} és haldoklása közben egymás után átadja – amint említett-

^{VI/38} Idézett mű, 140. oldal

^{VI/39} Az okkultizmus a pihenés időszakait (pralaya) többféle módon osztja fel. Minden bolygónak van *egyéni* pralaya-ja, amikor az emberiség és az élet a következő bolygóra lép át – ez hét kisebb pralaya minden körben.

tük – princípiumait vagy élet-elemeit és energiáját stb., egy új laya-központnak, ami elkezd a Földlanc A bolygójának megformálását. Hasonló dolog történik a Holdlanc minden bolygójával, egyik a másik után alakítja ki a Földlanc egy-egy új bolygóját. Holdunk a sorozatnak negyedik bolygója volt, és ugyanazon az érzékelési síkon volt, mint a Föld. De a Holdlanc A bolygója addig nem válik teljesen „halottá”, amíg az első osztályú első monádok a G vagy Z bolygóról, a Holdlanc utolsó bolygójáról át nem lépnek a Nirvánába, amely a két lánc között vár rájuk. Így van ez a többi bolygóval is – ahogyan említettük –, mindegyik megszüli a Földlanc neki megfelelő bolygóját.

Továbbá, amikor az új lánc A bolygója elkészül, akkor rajta a Holdlanc monádjainak első osztálya vagy hierarchiája a legalsóbb birodalomban testet ölt, s így tovább, egymás után. Ennek az az eredménye, hogy az első körben csak a monádok első osztálya éri el a fejlődés emberi szintjét, mivel a második osztály minden bolygóra később érkezik meg, így nincs ideje, hogy ezt a szintet elérje. Így a 2. osztályú monádok csak a második körben érik el a kezdeti emberi szintet, és így tovább a negyedik kör közepéig. Ezen a ponton azonban – ebben a negyedik körben, amelyben az emberi szint *teljesen* ki fog fejlődni – az emberi birodalomba vezető „kapu” bezáródik, és ez után az „emberi” monádok, vagyis a fejlődés emberi szintjén álló monádok száma teljessé válik. Azok a monádok ugyanis, amelyek eddig a pontig még nem érték el az emberi szintet, éppen az emberiség fejlődésének következtében annyira elmaradnak mögötte, hogy az emberi szintet csak a hetedik, egyben utolsó kör végére fogják elérni. Ezért ők nem válnak emberré ezen a láncban, hanem egy eljövendő Manvantara emberiségét fogják alkotni. Jutalmuk az lesz, hogy egy magasabb láncban válnak emberré, így kapják meg karmikus kiegyenlítődésüket. Ez alól *egyetlen egy kivétel* van, és ennek megvan a jó oka, amelyről később fogunk beszélni. Ez pedig majd megmagyarázza a fajok közti különbséget.

Így nyilvánvalóvá válik, milyen tökéletes analógia van a Kozmoszban a természet folyamatai és az egyéni ember között. Az ember leéli életciklusát, és meghal. A magasabb princípiumai, amelyek megfelelnek egy bolygólánc fejlődésében a körbejáró monádoknak, átlépnek a Devachan-ba, ami a Nirvâna-nak és két lánc közötti pihenés állapotának felel meg. Az ember alsóbb princípiumai idővel felbomlanak, és a természet újra felhasználja azokat új emberi

A *bolygói* pralaya akkor következik be, mikor a hét kör befejeződik. A *Nap* pralaya, amikor az egész rendszernek vége, és végül az *Egyetemes*, Mahâ- vagy Brahmâ pralaya, Brahmâ korszakának végén. Ezek a fő pralaya-k, vagy „a pusztulás időszakai”. Van még sok kisebb pralaya, ezekkel azonban most nem foglalkozunk.

princípiumok kialakítására. Ugyanez a folyamat megy végbe a világok felbomlásában és kialakulásában is. Az analógia így a legbiztosabb vezető az okkult tanítások megértésében.

Ez „a Hold hét misztériumának” egyike, és ezt most fedjük fel. A japánok a hét „misztériumot” Yama-booshik-nak nevezik, a Lao-Tze felekezet misztikusai és a kiotoi aszkéta szerzetesek Dzenodoo-nak, „a hét drágakőnek” nevezik. Csakhogy a japán és kínai buddhista aszkéták és beavattottak még zárkózottabbak „tudásuk” közreadásában, mint a hinduk – ha ez ugyan lehetséges.

Az olvasónak nem szabad szeme előtt tévesztenie a monádokat, és amennyire csak lehet, fel kell őt világosítanunk természetükről anélkül, hogy a legnagyobb misztériumokat megsértenénk, amelyekről az író semmiképpen sem állítja, hogy ismerné az utolsó szót.

A monádi sereget nagyjában három nagy osztályba sorolhatjuk

1. A legfejlettebb monádok – a Hold-Istenek vagy „Szellemelek”, akiket Indiában Pitri-knek neveznek – feladata, hogy az első körben áthaladjanak az ásvány-, növény- és állatbirodalom teljes hármasságán, ezeknek legéterikusabb, legáttetszőbb és legkezdetlegesebb formájában, hogy az újonnan kialakult lánc természetében magukra öltsek, és azt magukba olvasszák. Ők azok, akik elérik az A bolygón az első körben először az emberi formát – már ha létezhet forma a szinte tárgyiasulatlanság birodalmában. Ezért ők azok, aki vezetnek, és képviselik az emberi elemet a második és harmadik körben, és végül ők fejlesztik ki árnyékukat a negyedik kör kezdetén a második osztály, vagyis az utánuk következők számára.

2. Azok a monádok, amelyek elsőként érik el az emberi szintet a három és feledik kör idején, és emberekké válnak.

3. A késlekedők, az elmaradó monádok, amelyek karmikus akadályok miatt egyáltalán nem fogják elérni az emberi szintet ebben a ciklusban vagy körben, eltekintve egy kivételtől, amelyről máshol fogunk beszélni, ahogyan már megértük.

A félrevezető „emberek” kifejezést kellett a fentiekben használnunk, és ez jó bizonyíték arra, hogy mennyire kevésbé alkalmas bármely európai nyelv a finom különbségek kifejezésére.

Nyilvánvaló, hogy ezek az „emberek” sem alakra, sem természetre nem hasonlítottak a mai emberekhez. Megkérdezhetik: miért nevezik őket akkor egyáltalán „embereknek”? Mert semmilyen európai nyelvben nincs olyan kifejezés, amely a kívánt fogalmat csak meg is közelítené. Az „emberek” szó legalább jelzi azt, hogy ezek a lények „*manuk*”, gondolkodó lények voltak, bármennyire is különböztek alakban és értelmi szintben tőlünk. Valójában azonban, szellemiességük és értelmi szintjük tekintetében inkább „istenek” voltak, mint „emberek”.

Ugyanezzel a nyelvbéli nehézséggel kerülünk szembe a „szintek” leírásánál, amelyeken a monád áthalad. Metafizikai értelemben természetesen képtelenség a monád „fejlődéséről” beszélni, vagy azt mondani, hogy a monád „emberré” válik. De bármilyen próbálkozás a nyelv metafizikai pontosságának megőrzéséhez olyan nyelvben, mint az angol, munkánk még legalább három további kötetére lenne szükség, mert ez rengeteg szóismétléssel járna, ami végtelenül unalmas lenne. Nyilvánvaló, hogy egy monád sem haladni, sem fejlődni nem tud, sőt még azok az állapot-változások sem érintik, amelyeken átmegy. *Ő nem ebből a világból vagy síkból való*, és csak az isteni fény és tűz elpusztíthatatlan csillagához hasonlíthatjuk, amely a Földünkre ledobott mentőöv azon személyiségek számára, amelyekben lakozik. A személyiségnek bele kell kapaszkodni, hogy így isteni természetében részesülve elérje a halhatatlanságot. Magára hagyva a monád nem kapaszkodik senkibe, de a fejlődés soha nem pihenő árja „mentőövként” sodorja egy másik megtestesülésbe.

A *külső* forma vagy a test fejlődését az *asztrális* körül a földi erők hozzák létre, ahogyan ez történik az alsóbb birodalmak esetében is. De a *belső* vagy valódi *ember* fejlődése tisztán szellemi. Ez most nem több, mint a személytelen monád áthaladása az anyag sok különböző formáján keresztül – amelyek a legjobb esetben is egy teljesen más síkon rendelkeznek ösztönnel és tudattal – mint a külső fejlődés folyamán. Viszont a „zarándok-lélek” vándorlása nemcsak

az anyag, hanem az öntudat és önérzékelés különböző *állapotain* keresztül, vagyis a *tudatos észlelésből* fakadó *érzékelés* állapotain keresztül történik.

A monád kiemelkedik a szellemi és értelmi öntudatlanság állapotából, és átugorva a két első síkot – amelyek túl közel vannak az Abszolúthoz, hogy lehetővé tegyék bármilyen kölcsönösség létrehozását valamilyen alsóbb síkon levő dologgal – közvetlenül a mentalitás síkjába lép be. Az egész világegyetemben azonban nincsen másik olyan sík, amelyben a tevékenység számára tágasabb part vagy szélesebb terület nyílna az érzékelési és a tudatos észlelési képességek szinte végtelen fokozataiban, mint ez a sík, amely azután megfelelő kisebb síkkal rendelkezik minden „forma” számára, az ásványi monádtól kezdve addig, amíg ez a monád az Isteni Monáddá fejlődik ki. De az egész idő alatt még mindig egy és ugyanaz a monád, amelynek csak megtestesülései különböznek, a szellem részleges vagy teljes elsötétülésének állandóan egymást követő ciklusaiban, vagy az anyag részleges vagy teljes elsötétülései alatt. Ez ugyanis a két poláris ellentét, attól függően, hogy a monád a mentális szellemiség birodalmaiba emelkedik fel, vagy az anyagiság mélységeibe ereszkedik le.

Térjünk azonban vissza az *Esoteric Buddhism*-hoz. A második állítás arra a rendkívül hosszú időszakra vonatkozik, amely az A bolygón az ásványi és az emberi időszak között van. Az „emberi időszak” kifejezést itt azért használtuk, mert meg kell neveznünk azt a negyedik birodalmat, amely az állati birodalat követi, bár valójában az „ember” az A bolygón, az első körben, nem ember, hanem csak annak ősalakja, vagy az asztrális régiókból származó kiterjedés nélküli tükröződése. Az állítás így szól:

Az ásványi időszak teljes kifejlődése az A bolygón előkészíti az utat a növényi fejlődéshez. Amint ez megkezdődik, az ásványi élethullám átáramlik a B bolygóra. Amikor a növényi fejlődés az A bolygón befejeződik, és az állati fejlődés megkezdődik, akkor a növényi élethullám átáramlik a B bolygóra, az ásványi élethullám pedig a C bolygóra lép tovább. Ekkor végül az emberi élethullám megérkezik az A bolygóra.^{VI/40}

És ez így folytatódik három körön keresztül, amikor lelassul, és végül megáll a bolygónk küszöbén, a negyedik körben, mert az emberi időszakot (a leendő valódi fizikai ember időszakát), a hetediket, most éri el. Ez világos, mert ahogyan mondja:

...Vannak fejlődési folyamatok, amelyek megelőzik az ásványi birodalmat, és így a fejlődés egyik hulláma – valójában több hulláma – megelőzi az ásványi hullámot a bolygókon történő körülhaladása során.^{VI/41}

Most pedig idéznünk kell egy másik cikkből, a *Five Years of Theosophy* „The Mineral Monad” fejezetéből.

Hét birodalom van. Az első csoport az elementálok vagy kialakuló erőközpontok három fokozatát foglalja magába, kezdve *Mûlaprakriti* (vagy inkább Pradhâna, a legelső homogén anyag) megkülönböztetésének első szintjével, a harmadik fokozatáig – vagyis a teljes öntudatlanságtól a részbeni érzékelésig. A második vagy magasabb csoport a növényitől az emberiig tartó birodalmakat foglalja magába, így az ásványi birodalom képezi a középső vagy fordulópontot a „monádi esszencia” fokozataiban, ha ezt fejlődő energiának tekintjük. Három (fizikai alatti) szint az elementális oldalon, az ásványi birodalom, három szint a tárgyasult fizikai^{VI/42} oldalon – ez a fejlődés láncának (első vagy előzetes) hét láncszeme.^{VI/43}

„Előzetes”, mert előkészítő jellegűek, és bár tulajdonképpen a természeti fejlődéshez tartoznak, mégis helyesebb természet alatti fejlődésként leírni. Ez a folyamat megpihen a har-

^{VI/40} 48, 49. oldalak

^{VI/41} Ugyanott.

^{VI/42} A „fizikai” itt kozmikus célok és munka számára megkülönböztetett jelent. Ezzel együtt ez a „fizikai oldal” ha tárgyasult is más síkok lényének észlelése számára, számunkra mégis teljesen tárgyasulatlan a mi síkunkon.

^{VI/43} 276. és további oldalak.

madik szinten, a negyedik szint küszöbén, amikor a természetfejlődés síkján az első, valóban az ember felé irányuló szintté válik, így a három elementális birodalommal együtt kiadja a tízet, a Sephiroth-i számot. Ez az a pont, ahol elkezdődik:

A szellem leszállása az anyagba egyenértékű a fizikai fejlődésben egy felemelkedéssel, az anyagság legmélyebb mélységeiből (az ásvány) való újra felemelkedés a korábbi helyzetnek megfelelő állapot felé, amelyet a konkrét szervezet fokozatos szétszóródása kísér – fel a Nirvânába, a megkülönböztödött anyag eltűnésének pontjáig.^{VI/44}

Ezért nyilvánvalóvá válik, hogy miért áll meg bolygónk ajtajánál, a negyedik ciklusában vagy körében az, amit az *Esoteric Buddhism*-ban találóan „fejlődéshullámnak”, és „ásványi, növényi, állati és emberi impulzusnak” neveznek. Ezen a ponton egyesül a Kozmikus Monád (Buddhi) az Átmikus Sugárral, és válik ennek hordozó eszközévé, vagyis a Buddhi (Átman) tudatára ébred, és így a fejlődés egy új hétfokú létrájának első fokára lép, ami végül a Sephiroth-i fa alulról felfelé számított tizedik fokára, a Koronára fogja vezetni.

A Világegyetemben minden analógiát követ. „Mint fent, úgy lent”, az ember a Világegyetem mikrokozmosza. Ami a szellemi síkon történik, az megismétlődik a kozmikus síkon. A konkrétta válás követi az absztrakt irányát, a legmagasabbnak meg kell felelnie a legalacsonyabbnak, az anyagnak a megfelelője a szellemi. Így a Sephiroth-i Koronának vagy Felső Hármasságnak megfelel a három elementális birodalom, amelyek megelőzik az ásványit^{VI/45}, és amelyek – a kabbalisták fogalomrendszerét használva – a kozmikus megkülönböztetésben a forma és az anyag világainak felelnek meg, a Szellem-fölöttitől kezdve az Ősképek világáig.

Micsoda a monád? És milyen kapcsolatban áll az atommal? A következő válasz azokon a magyarázatokon alapul, amelyeket a szerző a fentebb idézett „The Mineral Monad” című cikkében ezekre a kérdésekre adott. A második kérdésre a következő választ adja:

Egyáltalán semmilyen kapcsolat nincs közte és aközött az atom vagy a molekula között, amilyenek ezeket a tudomány jelenleg gondolja. Nem hasonlíthatjuk össze sem a mikroszkopikus szervezetekkel, amelyeket egykor a poligasztrikus infuzórikhoz soroltak, most pedig növényeknek tekintenek, és az algákhoz sorolják, sem pedig a peripatetikusok *monas*-szával. Fizikailag vagy összetételében az ásványi monád természetesen különbözik az emberi monádtól, ami nem fizikai, és összetételét kémiai szimbólumokkal és elemekkel megadni nem lehet.^{VI/46}

Röviden, ahogyan a Szellemi Monád egy, egyetemes, határtalan és oszthatatlan, amelynek a sugarait – amik mi vagyunk – azonban tudatlanságunkban az ember „Egyéni Monádjainak” nevezzük, úgy az ásványi monád – amely a fejlődéskör ellentétes ívén található – szintén egy, és ebből ered a számtalan fizikai atom, amelyeket a tudomány most kezd egyéniesülni tekinteni.

Különbözik hogyan lehetne megmagyarázni és érthetővé tenni matematikailag a négy birodalom fejlődését és spirális haladását? A monád az ember a 6. és 7. tehát két utolsó princípiumának egyesülése, és pontosabban szólva az „emberi monád” kifejezés csak a kettős lélekre (Átmâ-Buddhi-ra) vonatkozik, nem pedig egyedül annak legmagasabb, spirituális éltető princípiumára, az Átmâ-ra. Mivel azonban a Szellemi Lélek, ha elválasztanánk tőle (Átmâ-tól), nem tudna létezni, ezért nevezték el így... Nos, a monádi vagy inkább kozmikus esszencia – ha szabad így neveznünk – az ásványi, a növényi és az állati birodalomban – bár ugyanaz a ciklusok sorozatain keresztül, a legalacsonyabb elementáltól kezdve fel a déva-birodalomig, mégis fejlődése fokozataiban – különbözik. Nagyon félrevezető lenne egy monádot úgy elképzelni, mint egy elkülönült lényt, amely egy meghatározott ösvényt jár be lassan, az alsóbb birodalmakon keresztül, és hogy az átalakulások számtalan sorozata után emberi lénné érik meg, röviden, hogy egy Humboldt Monádja visszavezethető az amfiból egy atomjára. Az „ásványi monád” helyett a fizika szempontjából, amely minden atomot megkülönböztet, természetesen sokkal he-

^{VI/44} Ugyanott.

^{VI/45} Lásd: idézett mű, a 277. oldalon levő ábra.

^{VI/46} Idézett mű, 273 – 274. oldalak.

lyesebb lenne azt mondani, hogy „az a Monád, amely Prakriti ásványi birodalomnak nevezett formájában nyilvánul meg”. Az atom – ahogyan a szokásos tudományos elméletek értelmezik – nem valaminek a részecskéje, amit egy pszichikai valami éltet, és arra hivatott, hogy hosszú korszakok múlva emberré fejlődjön. Hanem az Egyetemes Energia egyik konkrét megnyilvánulása, amely maga még nem egyéniesült, az egy Egyetemes Monád sorozatos megnyilvánulása. Az anyag óceánja addig nem oszlik fel benne rejlő és alkotó cseppjeire, amíg az élet-impulzus áradata el nem éri az emberi születés fejlődési szintjét. Az egyéni monádokra való különválás hajlama fokozatos, és a felsőbbrendű állatok majdnem el is jutnak eddig a pontig. A peripatetikusok a Monas szót az egész Kozmoszra alkalmazták, pantheisztikus értelemben. Az okkultisták pedig, miközben kényelmességi szempontból elfogadják ezt a gondolatot, különbséget tesznek az absztraktból a konkrétba irányuló fejlődés fokozatos szintjei között olyan kifejezésekkel, mint például az ásványi, a növényi, és az állati monád. A kifejezések csak azt jelentik, hogy a spirituális fejlődés árapályos hulláma körének adott ívén halad keresztül. A „monádi esszencia” a növényi birodalomban kezd észrevétlenül elkülönülni az egyéni öntudat irányába. Mivel a monádok nem összetett dolgok – ahogyan Leibnitz helyesen definiálta –, ezért a szellemi esszencia az, ami élteti őket elkülönülésük fokozatain, amely úgyszólván alkotja a monádot, nem pedig az atomikus csoportosulás, ami csak az eszköz és a szubsztancia, amelyen az értelem alóbb és magasabb fokozatai átrezegnek.^{VI/47}

Leibnitz a monádokat elemi és elpusztíthatatlan egységekként értelmezte, felruházza a más egységeknek való *átadás és átvétel* képességével, és így ezek határoznak meg minden szellemi és fizikai jelenséget. Ő vezette be a „tudatos észlelés” kifejezést, amely az idegi (nem észleléssel, hanem inkább) érzékeléssel együtt kifejezi a monádi tudat állapotát valamennyi birodalmon át, egészen az emberig.

Így szigorúan metafizikai megközelítésből talán helytelen az Âtmâ-Buddhi-t monádnak nevezni, mert anyagi szempontból kettős, ezért összetett. De az anyag = szellem és viszont, és mivel a Világegyetem és az őt éltető Istenség egymástól elválasztva elképzelhetetlen, úgy igaz ez az Âtmâ-Buddhi esetében is. Mivel a Buddhi az Âtmâ hordozója, ezért ugyanaz a viszonya az Âtmâ-hoz, mint Adam Kadmoné, a Kabbalisztikus Logoszé Ain Soph-hoz, vagy Mûlaprakritié Parabrahman-hoz.

Most pedig még néhány szó a Holdról.

Kérdezhetik, hogy mik azok a „Holdi Monádok”, amelyekről az imént beszéltünk? A Pitrik hét osztályának leírása később fog következni, most csak néhány általános magyarázatot adhatunk. Mindenki számára világosnak kell lennie, hogy ezek olyan monádok, amelyek, miután befejezték életciklusukat a Holdláncon, ami alsóbbrendű a Földlánchoz képest, az utóbbin öltöttek testet. Van azonban néhány olyan további részlet, amellyel ezt kiegészíthetjük, bár ezek túl közel járnak a tiltott területhez, ahhoz, hogy teljességében tárgyalhassuk. A titkot egészében csak az adeptusokra bízák, annyit azonban mégis elmondhatunk, hogy a Holdunk csak láthatatlan princípiumainak durva teste. Tehát, ahogyan hét Föld van, úgy hét Hold is van, amelyek közül csak az utolsó látható. Ugyanez igaz a Napra is, amelynek látható testét Mâyâ-nak nevezik, vagyis ugyanúgy visszatükröződés, ahogyan az ember teste is az. „A valódi Nap és a valódi Hold ugyanolyan láthatatlanok, mint a valódi ember” – mondja egy okkult szállóige.

Mellékesen pedig megjegyezhetjük, hogy azok a régiek, akik a „hét hold” gondolatát először felvetették, nem is voltak olyan ostobák. Mert bár ezt az elképzelést most csak egy csilágászati időmértékként kezelik, rendkívül anyagias formában, mégis e külső burok mögött meghúzódva még felfedezhetjük egy mélyen filozófiai gondolat nyomait.

Valójában a Hold csak egy szempontból a Föld mellékbolygója, mégpedig hogy fizikailag a Hold a Föld körül kering. Viszont minden más szempontból a Föld az, ami a Hold mellékbolygója, nem pedig megfordítva. Akármilyen meglepőnek is látszik ez a kijelentés, van rá tudományos bizonyítékunk. Bizonyítja a tengerjárás, a betegségek sok formájának ciklikus

^{VI/47} Idézett mű, 274 – 275. oldalak

váltakozása, amelyek megegyeznek a Hold fázisaival. Nyomon követhetjük továbbá a növények növekedésében, és nagyon feltűnő az emberi fogamzás és terhesség jelenségeiben. A Hold fontosságát és a Földre kifejtett hatását minden ősi vallásban felismerték, főleg a zsidók, és a pszichikai és a fizikai jelenségek sok megfigyelője is észrevette. Eddig azonban a tudomány annyit tud, hogy a Föld hatása a Holdra a fizikai vonzásra korlátozódik, amely a pályáján való keringést eredményezi. Ha egy vitatkozó azt állítaná, hogy ez a tény önmagában elég bizonyíték arra, hogy a Hold valóban a Föld mellékbolygója a tevékenység más síkjain is, akkor válaszul visszakérdezhetjük: vajon az anya, aki gyermeke bölcsőjét körbejárja, így örködve csecsemőjén, gyermeke alárendeltje-e, vagy függ-e tőle? Igaz, hogy egyik értelemben mellékbolygója, mégis biztosan öregebb és sokkal fejlettebb, mint a gyermek, akit őriz.

A Hold az tehát, ami a legnagyobb és legfontosabb szerepet játssza mind a Föld kialakításában, mind pedig annak emberi lényekkel való benépesítésében. Valójában a Holdi Monádok vagy Pitri-k, az ember ősei, maguk válnak emberré. Ők azok a monádok, akik az A bolygón belépnek a fejlődés ciklusába, és akik körbejárva a bolygók láncát, kifejlesztik az emberi alakot, amint ezt az imént bemutattuk. Ezen a bolygón a negyedik kör emberi szintjének kezdetén „kiizzadják” asztrális másukat a III. körben kifejlesztett „majomszerű” formákból. Ez a légiesebb, finomabb forma az, amely mintaként szolgál, ami köré a természet a fizikai embert építi. Ezek a monádok vagy Isteni Szikrák tehát a holdbeli ősök, maguk a Pitri-k. Ezeknek a holdbeli szellemeknek ugyanis „emberekké” kell válniuk, hogy monádjaik elérhessék a tevékenység és öntudat egy magasabb síkját, vagyis a Mânasa-Putrâ-k síkját. Ők azok, akik a harmadik gyökérfaj utolsó részében „elmével” ruházzák fel az „értelem nélküli” burkokat, amelyeket a Pitri-k teremtettek és éltek.

Ugyanígy Földünk hetedik köre embereinek monádjai vagy Én-jei lesznek a Földi ősök, akik majd megteremtik azokat, akik náluk magasabban fejlettekké fognak válni, miután majd a mi A, B, C, D stb. bolygóink életenergiájukat más laya-központokba adják át, életre ébresztve azokat, hogy a létezés egy még magasabb síkján éljenek és tevékenykedjenek.

Most már világos, hogy a természetben egy hármasság fejlődési rendszer létezik a három *periódikus* Upâdhi kialakítására, vagy inkább a fejlődés három különálló rendszere, amelyek a mi rendszerünk minden pontján szétválaszthatatlanul egymásba szövődtek, és egymással elegyedtek. Ezek a monádi (vagy szellemi), az értelmi és a fizikai fejlődés. Ez a három az Âtmâ, a hetedik, az Egy Valóság véges aspektusa vagy visszatükröződései a kozmikus illúzió területén.

1. A monádi fejlődés, ahogyan a neve is mutatja, a monádok növekedésével és tevékenységük még magasabb szintre való fejlődésével kapcsolatos, együtt az

2. értelmivel, amelyet a Mânasa-Dhyâni-k, (a Nap-Dévák vagy Agnishvatta Pitri-k) képviselnek, ők „adják az embernek az értelmet és tudatot”, és a

3. fizikai, amit a Holdi Pitri-k Chhâyâ-i képviselnek, amelyek köré a természet a jelenlegi fizikai testet tömörítette. Ez a test eszközként szolgál ahhoz, hogy a Manasz-on keresztül és a tapasztalatok felhalmozásának következtében a véges „növekedhessen” – hogy ezt a félreérthető szót használjuk – és átalakulhasson a Végtelenbe, a mulandó az Örökbe és az Abszolútba.

E három rendszer mindegyikének megvannak a saját törvényei, és a legmagasabb Dhyânik vagy Logoszok különböző csoportjai kormányozzák és vezetik azokat. Mindegyik megjelenik az ember, a nagy Makrokozmosz mikrokozmosza szervezetében, és e három áramlat benne történő egyesülése teszi őt azzá az összetett lényé, aki most.

A Természet, a fizikai fejlődés ereje segítség nélkül soha nem tudna értelmet kifejleszteni, csak „értelem nélküli formákat” tud teremteni – ahogyan majd az Antropogenezis részben látni fogjuk. A Holdi Monádok nem tudnak előbbre jutni, mert még nem érintkeztek eléggé a „természet” által teremtett formákkal, ami lehetővé tette volna azok segítségével a tapasztala-

tok felhalmozását. A Mânasa-Dhyâni-k azok, aki betöltik a hézagot, és ebben a körben ők képviselik az értelem és az elme, a szellem és az anyag közötti kapocs fejlődési energiáját.

Arra is emlékeznünk kell, hogy az első körben az A bolygó fejlődési ciklusába belépő monádok a fejlődés nagyon különböző szintjein állnak. Ezért némiképp bonyolult a dolog. Foglalkozunk össze röviden.

A legfejlettebbek, a Holdi Monádok az első körben érik el az emberi csíra szintjét, a harmadik kör vége felé földiekké válnak, bár még nagyon éterikus emberi lények. Az „elsötétülés” időszakában a bolygón maradnak a negyedik kör jövőbeli emberiségének magjaként, és így ennek a jelenlegi negyedik körnek a kezdetén az emberiség úttörőivé válnak. Mások az emberi szintet csak későbbi körökben érik el, vagyis a másodikban, a harmadikban, vagy pedig a negyedik kör első felében. Végül a valamennyi közül legvisszamaradottabbak, vagyis azok, amelyek a negyedik kör középső, fordulópontján túl is még állati formákat foglalnak el, a mostani Manvantara-ban egyáltalában nem fognak emberré válni. Majd csak a hetedik kör végén érik el az emberiség határát, és akkor rajtuk lesz a sor, hogy a Pralaya után egy új láncba bevezessék őket az idősebb úttörők, az emberiség ősei, vagy a mag-emberiség (Shishta), tehát azok az emberek, akik e körök végén az emberiség vezetői lesznek.

Talán nem szükséges a tanítványnak még tovább magyaráznunk azt a szerepet, amelyet a negyedik bolygó és a negyedik kör a fejlődés tervében játszik.

Az előző ábrákból, amelyek a szükséges változtatásokkal alkalmazhatók a körökre, a bolygókra vagy a fajokra, látható, hogy egy sorozat negyedik eleme egyedülálló helyzetet foglal el. A többitől eltérően a negyediknek nincs „testvér” bolygója a saját síkján, és így ő alkotja az egész lánc által megjelenített „mérleg” forgáspontját. Ez a végső fejlődésbeállítás szférája, a karmikus mérleg világa, az Igazság Csarnoka, ahol megállapítják az egyenleget, amely meghatározza a monád e ciklusban még hátralevő megtestesüléseinek további útját. Ezért van az, hogy több monád nem léphet be az emberi birodalomba, ha a Nagy Ciklusban ezt a középső fordulópontot már túlhaladta – vagyis a bolygónkon, a negyedik körben, a negyedik faj középpontján túl. Erre a ciklusra az ajtó bezáródott, az egyenleg megvonása megtörtént. Ha másképp volna, ha az elhunyt emberi lények számtalan milliárdjai számára egy-egy új lelket teremtettek volna, és ha nem lett volna újraszületés, tényleg nehéz lenne helyet biztosítani annyi test nélküli „szellemnek”, és a szenvedés eredetét és okát sem lehetne soha megmagyarázni. Az okkult tanítások nem ismerete és a vallásos oktatás leple alatt az emberre erőszakolt téves elképzelések teremtették meg a materializmust és az ateizmust, mint a dolgok állítólagos isteni rendje ellen való tiltakozást.

A most ismertetett szabály alól egyetlen kivételt a „néma-fajok” jelentik, amelyek monádjai már az emberi állapotban vannak, annak a ténynek következtében, hogy ezek az „állatok” későbbiek, mint az ember, sőt félig az embertől származnak, az utolsó leszármazottjaik az emberszabású és más nagy majmok. Ezek az „emberi megjelenítések” valójában csak a korai emberiség eltorzított másai. Erre azonban teljes figyelmet fogunk fordítani a IV. kötetben.

Főbb gondolatait bemutatva, a Magyarázat ezt mondja:

1. A Földön minden forma és minden porszem (atom) a térben, az ön-megformálás erőfeszítésében arra törekszik, hogy a „Mennyei Emberben” eléje helyezett mintaképet kövesse... (Az atom) involúciójának és evolúciójának, külső és belső növekedésének és fejlődésének mindössze egyetlen célja van: az ember, mint a legmagasabb fizikai és végső forma e Földön, a „Monád” a maga abszolút teljességében és felébredt állapotában, mint az isteni megtestesülések csúcspontja a Földön.

2. A Dhyâni-k (Pitri-k) azok, akik Bhûta-ikat (másait) önmagukból fejlesztették ki, ez a Rûpa (forma) lett a Monádok (a hetedik és a hatodik princípiumok) hordozója, amelyek a három előző Kalpa-ban (kör) fejezték be vándorlásuk ciklusát. Azután ők (az asztrális mások)

váltak a kör első emberfajának embereivé. De ezek nem voltak tökéletesek, és értelem nélküliek voltak.

Ezt később fogjuk megmagyarázni. Az ember – vagy jobban mondva a monádja – e kör kezdetének kezdetétől fogva létezett a Földön. Egészen a saját ötödik fajunkig azonban a külső formák, amelyek ezeket az isteni asztrális másokat borították, minden alfajjal változtak, és sűrűsödtek. A növényzet alakja és fizikai szerkezete vele egy időben változott, mivel alkalmazkodniuk kellett e bolygó folyton változó életfeltételeihez a bolygóformáló ciklus geológiai időszakaiban. És így állandóan változni is fognak, minden gyökérfajjal és minden fő alfajjal, egészen a kör hetedik fajának utolsó alfajáig.

3. A belső, most elrejtett ember, akkor (a kezdetekben) a külső ember volt. Ő volt a Dhyánik (Pitri-k) leszármazottja, „az atyjához hasonló fiú”. Mint a lótusz, amelynek külső alakja fokozatosan felveszi a benne levő modell alakját, így fejlődött kezdetben az ember alakja belülről kifelé. A ciklus után, amelyben az ember úgy kezdte nemzeni utódait, mint a mai állatvilág, ennek fordítottja következett be. Az emberi magzat átalakulásaiban most mindazon a formákon megy át, amelyeket az ember fizikai teste felvett a három kalpa-ban (körben). Ezekben ugyanis az értelem nélküli (mert tökéletlen) anyag vak próbálgatásával törekedett a monád köré képlékeny formát alkotni. Korunkban a fizikai embrió növény, kétéltű, emlős, mielőtt végül emberré válik, aki önmagában fejleszti ki saját éterikus testmását. Kezdetben ez a testmás (az asztrális ember) az anyag hálójába került, mert értelem nélküli volt.

Ez az „ember” azonban a negyedik körhöz tartozik. Amint láttuk, a monád az előző három körben áthaladt a természet minden birodalmán, és minden átmeneti alakba be volt börtönözve. De a monád, amely emberivé válik, *nem az Ember*. Ebben a körben már semmilyen birodalom egyedeit nem éltetnek olyan monádok, amelyek rendeltetése, hogy a következő szinten emberivé váljanak, hanem csak a megfelelő birodalmak alsóbb elementáljai éltetik őket. Ezek az „elementálok” majd csak a következő nagy bolygói Manvantara-ban fognak emberi monádokká válni. Kivételek ez alól az ember utáni legmagasabb emlősök, az emberszabású majmok, amiknek az a sorsuk, hogy ebben a fajunkban kihaljanak, amikor majd monádjaik felszabadulnak, és átlépnek a hatodik és hetedik fajok asztrális emberi formáiba, vagy a legmagasabb elementáljaiba, hogy azután az ötödik körben a legalsóbb emberi formákat öltse magukra.

Valójában az utolsó emberi monád az ötödik gyökérfaj kezdete előtt öltött testet. A Természet sohasem ismétli meg magát, ezért a mai emberszabású majmok egyáltalán nem léteztek a miocén korszak közepe előtt. Ettől kezdve – mint minden keresztezés esetében – ahogyan telt az idő, ezek is egyre nagyobb hajlamot mutattak arra, hogy visszatérjenek az ős-szüleik típusához, a fekete és sárga óriás lemuro-antlantisziakhoz. Hiábavaló a „hiányzó láncszem” keresése. Millió meg millió év múlva a hatodik gyökérfaj végének tudósai a jelenlegi fajainkat, pontosabban a megkövült maradványaikat kicsi, jelentéktelen majmoknak, a *homidák* nemzetisége egy kihalt fajtájának fogják tartani.

Az ilyen emberszabású majmok kivételt képeznek, mert nem voltak a természet tervében, hanem az „értelem nélküli” ember közvetlen alkotásai és teremtményei. A hinduk az emberszabású és a többi majomnak isteni eredetet tulajdonítanak, mert a harmadik faj emberei egy másik síkból való istenek voltak, akik „értelem nélküli” halandókká váltak. Ezt a témát már tizenkét évvel ezelőtt érintettük az „Isis Unveiled”-ben, olyan nyíltan, amennyire akkor lehetett. Az olvasónak azt tanácsoltuk, hogy forduljon a brahminokhoz, ha meg akarja ismerni a majmok iránti tiszteletük okát.

Talán megtudná akkor (az olvasó) – ha ugyan a brahman érdemesnek tartaná, hogy magyarázatot adjon neki –, hogy a hindu nem egyebet lát a majomban, mint amit a Manu is akar, hogy lásson: az emberi családdal legközvetlenebb kapcsolatban álló fajok átalakulását, a végső tökéletesedés előtt álló, saját fájába oltott vadhajtat. Megtudná továbbá, hogy a művelt „pogányok”

szemében a szellemi vagy belső ember és annak földi, fizikai burka külön-külön dolog. Hogy a fizikai természet, a fizikai erők kölcsönösségének nagy keveréke, amely állandóan a tökéletesedés felé araszol, szükségképpen felhasználja a rendelkezésére álló anyagot. Haladása közben formál és újraformál, végül az emberben munkáját megkoronázva, egyedül őt mutatja be, mint az isteni Szellem befogadására érdemes tabernákulumot.^{VI/48}

Továbbá ugyanazon az oldalon, a lábjegyzet megemlíti egy német tudományos munkát. A következőt mondja:

Egy hannoveri tudós mostanában adott ki egy könyvet, amelynek címe: *Über die Auflösung der Arten durch Natürliche Zucht-wahl*, ebben nagyon szellemesen bemutatja, hogy Darwin teljesen eltévedt, amikor az embert a majomra vezette vissza. Kijelenti, hogy éppen ellenkezőleg, a majom származott az embertől. Rámutat arra, hogy kezdetben az emberiség erkölcsileg és fizikailag a jelenlegi fajunk és az emberi méltóság mintája és ősképe volt, formai szépségével, vonásainak szabályosságával, koponyájának fejlettségével, érzelmeinek nemességével, hősies lendületével és mintaszerű elképzeléseinek nagyszerűségével. Ez tisztán brahmani, buddhista és kabbalista tanítás. Könyvében bőségesen találhatók ábrák, táblázatok, stb. Azt állítja, hogy az ember fokozatos fizikai és erkölcsi hanyatlása és lealacsonyodása az etnológiai átváltozásokon keresztül könnyen nyomon követhető, egészen korunkig. Mivel pedig egy része már visszasülyedett majmokká, így az elkerülhetetlen szükségszerűség törvénye működésének következtében napjaink művelt emberét is végül hasonló utódok fogják követni. Ha a jelenből következtetünk a jövőre, sokkal valószínűbbnek látszik, hogy egy ilyen szellemiség nélküli és anyagias faj majomként végzi életét, nem pedig Szeráfként.

Bár a majom az embertől származik, mégis biztos, hogy az emberi monád, ha egyszer elérte az emberiség szintjét, soha többé nem ölt testet újra állati formában.

A „metempsichózis” (lélekvándorlás) ciklusa az emberi monád számára lezárul, mivel a negyedik körben és az ötödik fajban vagyunk. Az olvasónak – legalábbis annak, aki megismerkedett az *Esoteric Buddhism*-mal – szem előtt kell tartania, hogy kötetünk következő és a IV. kötet valamennyi stanzája csak a negyedik körünkben lezajló fejlődésről beszélnek. Ez a kör a fordulópont ciklusa, ami után az anyag, elérve legmélyebb pontját, felfelé törekszik, hogy egyre spirituálisabbá váljon minden új fajjal és minden új ciklussal. Ezért a tanítványnak vigyáznia kell, hogy ne lásson ellenmondást ott, ahol nincs, mert az *Esoteric Buddhism*-ban a körökről általánosságban beszélnek, itt pedig csak a negyedikről, vagyis a mi jelenlegi körünkről van szó. Akkor a kialakulás munkája volt, most pedig az átalakulás és fejlődési tökéletesedése.

Végül, hogy befejezzük ezt a különböző, de kikerülhetetlen téves elképzelésekről szóló kitérőt, az *Esoteric Buddhism*-ban szereplő egyik kijelentésre kell hivatkoznunk, amely rendkívül szerencsétlen módon befolyásolta sok teozófus gondolkozását. Állandóan az említett munkából húznak elő egy szerencsétlen mondatot a tanítás materializmusának bizonyítására. A szerző, kitérve a bolygókon levő szervezetek fejlődésére utalva, a következőt mondja:

Az ásványi birodalom ugyanúgy már nem fogja kifejleszteni a növényit..., ahogyan a Föld sem tudta az embert a majomból kifejleszteni, amíg nem kapott erre egy impulzust.^{VI/49}

Vajon ez a mondat szószerint a szerző gondolatát adja-e vissza, vagy egyszerűen – ahogyan hisszük – elírás? Ez a kérdés eldöntetlen marad.

Nagy meglepetéssel állapítottuk meg, mennyire kevéssé értette meg néhány teozófus az *Esoteric Buddhism*-ot, mivel arra a hitre vezette őket, hogy a mű teljesen támogatja a darwini fejlődélméletet, és különösen az ember egy majomszerű őstől való származásának elméletét. Ahogyan egyik tagunk írja: „Feltételezem, Ön is észrevette, hogy a teozófusok háromnegyede, sőt még a társulaton kívüliek is úgy képzelik, hogy az emberi fejlődés kérdésében a

^{VI/48} II. kötet, 278-279. oldalak.

^{VI/49} 48. oldal.

darwinizmus és a teozófia egyetértének”. Mi ilyesmit soha nem vettünk észre, és amennyire tudjuk, az *Esoteric Buddhism* sem nagyon jogosított fel erre a feltevésre. Ismételten kijelentjük, hogy a Manu és Kapila által tanított fejlődés a modern tanítások alapja, de sem az okkultizmus, sem pedig a teozófia soha nem támogatta a jelenlegi darwinisták vad elméleteit, legkevésbé pedig az ember majomtól való származását. Erről majd később fogunk többet beszélni. De az embernek csak fel kell lapoznia az említett mű 47. oldalát, hogy a következő kijelentést megtalálja:

Az ember egy olyan birodalomba tartozik, amely határozottan elkülönül az állatoktól.

Egy ilyen világos és egyértelmű kijelentés esetén nagyon furcsa, hogy bármely figyelmes tanulót ennyire félrevezethette e könyv, hacsak az olvasó nem akarja a szerzőt nagy ellenmondásokkal vádolni.

Minden kör megismétli az előző kör fejlődési munkáját egy magasabb fokon. Néhány magasabbrendű emberszabású majom kivételével – amint ezt említettük – a monádok beáramlása vagy a belső fejlődés megszűnt a következő Manvantara-ig. Nem ismételhetjük elég gyakran, hogy a teljesen kifejlődött emberi monádoknak előbb célt kell érniük, és csak azután jelenhet meg a jelöltek új sarja ezen a bolygón, a következő ciklus elején. Így tehát szünet van, és emiatt jelenik meg a negyedik körben az ember a Földön korábban, mint bármely állati teremtmény. Erről még fogunk beszélni.

Még azt is hangoztatják azonban, hogy az *Esoteric Buddhism* szerzője mindvégig a „darwinizmust hirdette”. Kétségtelenül a könyv bizonyos részei talán ezt a következtetést támasztják alá. Egyébként maguk az okkultisták is készséggel elismerik, hogy a Darwin-féle elmélet *részben* helyes, a későbbi részletekben, a fejlődés másodrendű törvényeiben és a negyedik faj középpontja utáni időre vonatkozó részben. Arról, hogy addig mi történt, a természettudomány valójában nem tudhat semmit, mert az ilyen dolgok teljesen kívül esnek kutatási területén. Amit azonban az okkultisták sohasem fogadtak el, és nem is fogják elfogadni, hogy az ember *ebben vagy bármely más körben majom volt*, vagy hogy valaha azzá lehetne, akármennyire is „majomszerű” lehetett azelőtt. Ezt ugyanaz a szaktekintély is megerősíti, akitől az *Esoteric Buddhism* szerzője az információit kapta.

Azok, akik az okkultistákat az említett munka következő soraival szembesítik:

Elegendő megmutatnunk, hogy ugyanolyan ésszerűen elképzelhetünk – ezt pedig meg is kell tennünk, ha ezekről a dolgokról egyáltalán beszélni akarunk – egy olyan élethullámot, amely ásványi formákat hoz létre, mint egy olyat, amely *egy majomfajt egy ősemberfajba emel*.

Azoknak, akik ezt a bekezdést húzzák elő, ami szerintük „határozott darwinizmust” mutat, az okkultisták a Mester, Sinnett Tanítója magyarázatára rámutatva felelhetnek, ami megcáfolja ezeket a sorokat, ha azok egyáltalán a nekik tulajdonított szellemben íródtak. Ennek és több más levélnek másolatát két évvel ezelőtt (1886) küldték el nekem kiegészítő széljegyzetekkel ellátva, hogy idézzek belőlük a *Titkos Tanítás*-ban.

A levél azon nehézségek átgondolásával kezdődik, amelyekkel a nyugati tanítványok találkozhatnak, amikor megpróbálnak összeegyeztetni néhány korábban ismertetett tényt az ember állatból, vagyis az ásványi, a növényi és az állati birodalmakból való kifejlődésével, és azt tanácsolja a tanulónak, hogy tartsa magát az analógia és a hasonlóság elméletéhez. Majd érinti a dévák, sőt még az istenek misztériumait is, akiknek olyan állapotokon kell áthaladniuk, amelyeket megegyezés alapján elneveztek „ásvánnyá válásnak, növénné válásnak, állattá válásnak és végül testet öltésnek”. Megmagyarázza ezt, rámutatva a kudarc szükségszerűségére még a Dhyân Chohan-ok éterikus fajaiban is. Ezzel kapcsolatban a levél a következőt mondja:

„Ezek a 'kudarcot vallók' túlságosan messzire fejlődtek és spiritualizálódtak, hogy a Dhyân Chohan-ságból csak erőszakkal lehetne őket visszavetni az alsóbb birodalmakon áthaladó egy-egy új, kezdődő fejlődés örvényébe...”

Ezt követően a levél csak utal a bukott Asura-król szóló allegóriában megtalálható misztériumra, amit a IV. kötetben fogunk kibontani, és megmagyarázni. Amikor a karma elérte őket az emberi fejlődés szintjén:

„Akkor majd utolsó cseppig ki kell üríteniük az ítélet keserű poharát. Azután aktív erővé válnak, és elkeverednek az elementálokkal, a tiszta állati birodalom fejlett lényével, hogy lassan-lassan teljes ember típusává fejlődjenek.”

Látjuk tehát, hogy ezek a Dhyân Chohan-ok nem haladnak keresztül a három birodalmon, mint az alsó Pitri-k, és nem is öltenek testet az emberben a harmadik gyökérfajig. Így, ahogyan a tanítás mondja:

„I. kör. A D bolygón, a Földünkön, az első körben és az első fajban az ember éterikus lény volt (a holdi Dhyâni emberként), értelem nélküli, de rendkívül spirituális, és az analógia törvényének megfelelően a negyedik kör első fájában is ilyen volt. Minden következő fajban és alfajban... egyre inkább beburkolt vagy testet öltött lénné válik, de még mindig döntően éterikus... Nem nélküli, és az állatokhoz és a növényekhez hasonlóan durvább környezetének megfelelő óriási testet fejleszt.”

„II. kör. Az ember még mindig hatalmas és éterikus, de teste egyre szilárdabbá és sűrűbbé válik, fizikaibb emberré, aki még mindig inkább spirituális (1), mint értelmes, mert az elme fejlődése lassúbb és bonyolultabb, mint a fizikai testé...”

„III. kör. Itt teljesen tömör vagy szilárd a teste, kezdetben óriásmajom alakú, és ekkor értelmesebb, vagy inkább ravaszabb, mint spirituális. Ugyanis elérte a leszálló ív egy olyan pontját, ahol a kialakuló értelem (2) elhomályosítja és beárnyékolja eredeti spiritualitását. A harmadik kör utolsó felében óriási alakja csökken, testének szerkezete javul, értelmesebb lénné válik, bár még mindig inkább majom, mint déva... (Mindez szinte pontosan megismétlődik a negyedik kör harmadik gyökérfájában.)”

„IV. kör. Ebben a körben az értelem óriási fejlődésen megy keresztül. Az (eddig) néma fajok elsajátítják (jelenlegi) emberi beszédünket ezen a bolygón, amelyen a negyedik fajtól kezdve tökéletesítik a nyelvet, a tudás pedig növekszik. A negyedik kör félútján (tehát a negyedik vagy atlantiszi gyökérfajban) az emberiség átlép egy kisebb manvantarikus ciklus fordulópontján... a világ pezseg az értelmi tevékenység és a spirituális hanyatlás eredményeitől...”

Ennyit a mértékadó levélből, amelyet a későbbi megjegyzések és kiegészítő magyarázatok követnek. Ezeket ugyanaz a kéz írta lábjegyzetek formájában.

„(1) ...Az eredeti levél általános tanítást tartalmazott – egy madártávlati képet – és nem részletezett semmit... 'Fizikai emberről' beszélni, miközben ezt a kijelentést a korai körökre korlátozni annyi volna, mint visszatérni a 'bőrruhájúak' csodálatos és ötletszerű kifejezéséhez... Ez az első 'természetet', az első 'testet', az első 'elmét' jelentette az érzékelés első síkján, az első bolygón, az első körben. Mert a karma és a fejlődés:

*'... formánkba sok-sok furcsa végletet zsúfolt,
Különböző Természetekből^{VI/50} ötvözé csodásan...'*

„(2) Cserélje ki ezzel: mostanra eljutott arra a pontra (analógia alapján: és így a harmadik gyökérfaj is a negyedik körben), ahol a kialakuló emberi értelem elhomályosítja és beár-

^{VI/50} Ez itt a Pitri-k és a Dhyân Chohan-ok hét hierarchiájának vagy osztályának természetét jelenti, amelyek természetünket és testünket megformálja.

nyékolja az ő (az angyal-ember) eredeti spiritualitását, és ezzel ön megkapja a tömör jellemzés helyes változatát...

A szöveg, a zárójelben levő szavak és mondatok és a magyarázó lábjegyzetek mind a Tanító szavai. Magától értetődik, hogy óriási különbségnek kell lennie az ilyen fogalmak, mint „tárgyasulás” és „tárgyasulatlanság”, „anyagiság” és „szellemiség” között, amikor ugyanazokat a fogalmakat a létezés és az érzékelés különböző síkjaira alkalmazzuk. Mindezeket relatív értelmükben kell kezelnünk. Ezért nem kell csodálkoznunk azon, hogy egy saját spekulációira hagyatott szerző tévedésbe esett, mert bármennyire is akart tanulni, mégis teljesen gyakorlatlan volt az ilyen rejtett értelmű tanításokban. De a körök és a fajok közötti különbséget sem definiálták kellőképpen a kapott levelekben, mert korábban semmi ilyesmire nem volt szükség, mivel az átlagos keleti tanítvány egy pillanat alatt kitalálta volna a különbséget. Továbbá, hogy idézzünk a Mester egyik leveléből:

„A tanításokat fenntartások mellett közöltem... Úgyszólván csempészett dolgok voltak... amikor pedig csak egy levelezőtársam maradt, a másik úr annyira összekeverte az összes lapot, hogy alig mondhattam valamit, amivel át ne léptem volna a törvényt.”

Azok a teozófusok „akiket talán illet”, meg fogják érteni, hogy ez mit jelent.

Mindebből kitűnik, hogy a levelekben soha nem mondtak semmi olyat, ami indokolná azt az állítást, hogy az okkult tanítás valaha is hirdette, vagy bármely Adeptus elfogadta – hacsak nem metaforikusan – azt a képtelen, modern elméletet, amely az embert és a majmot egy közös őstől – a valódi állatvilágból való, emberszabású majomtól – származtatja. Még ma is sokkal több a majomszerű ember a világban, mint az erdőben az emberszerű majom. A majom Indiában szent, mert a beavatottak jól ismerik a származását, bár ezt az allegória sűrű fátyla rejti el. Hanumâna Pavana (Vâyü, a „Szélisten”) a fia Anjanâ-tól, egy Kesari nevű szörny feleségétől, bár e családfának több változata ismert. Az olvasó, aki erre visszaemlékezik, a IV. kötetben elszórva több helyen meg fogja találni ennek a szellemes allegóriának a teljes magyarázatát. A harmadik faj „emberei” (akik szétváltak) spiritualitásuk és tisztaságuk miatt „Istenek” voltak, bár emberként még értelem és elme nélküliek.

Ezek a harmadik fajbeli „emberek”, az atlantisziak ősei, ugyanolyan majomszerű, intellektuális szempontból értelem nélküli óriások voltak, mint azok a lények, akik a harmadik körben az emberiséget képviselték. Mivel erkölcsileg beszámíthatatlanok voltak, ők voltak a harmadik faj „emberei”, akik a náluk alacsonyabb állati fajokkal válogatás nélkül közösültek, és megteremtették azt a hiányzó láncszemet, amely korszakokkal később (csak a terciar időszakban) a valódi majom távoli ősevé vált, ahogyan azt a ma élő majom-családban megtaláljuk.

És ha úgy látjuk, hogy ez ellentmond annak az állításnak, hogy az állat később jelent meg, mint az ember, akkor kérjük az olvasót, ne feledje, hogy az állat szón csak a *méhhez szaporodó emlősöket* értjük. Abban az időben olyan állatok éltek, amelyekről korunk zoológiája még csak nem is álmodik, és a *szaporodás módjai nem voltak azonosak* azokkal, amelyeket a modern fiziológia ismer. Egyáltalán nem helyes ilyen kérdéseket nyilvánosan tárgyalni, de nincs benne ellentmondás vagy lehetetlenség.

Így a korábbi tanítások, bármennyire is nem elégségesek, homályosak és töredékesek voltak, mégsem azt tanították, hogy az „ember” a „majomból” fejlődött. De az *Esoteric Buddhism* szerzője sem állítja sehol a munkájában ilyen szavakkal. A modern tudomány iránti vonzódása következtében azonban olyan kifejezőmódot használ, ami talán megenged egy ilyen következtetést. A negyedik, az atlantiszi fajt megelőző ember, bármennyire is hasonlított fizikailag valamilyen „óriás majomra” – „az ember mására, akiben még nincs emberi élet” –, mégis egy gondolkozó és már beszélő ember volt. A lemuro-atlantiszi egy magasan civilizált faj volt, és ha elfogadjuk a hagyományt, ami pontosabb történelem, mint a spekulatív képzelgések, amelyeket manapság történelemként foganak el, akkor azt kell mondanunk, hogy a

lemuro-atlantiszi faj, legalább is a harmadik faj vége felé, műveltebb volt, mint mi, minden tudományunkkal és fokozatosan gyengülő civilizációkkal.

Most pedig térjünk vissza a stanzákhoz.

VI. STANZA – *Folytatás*

5. A NEGYEDIKBEN^{VI/51} (a) A FIAKNAK AZT MONDJÁK, HOGY TEREMLTSÉK MEG KÉPMÁSAIKAT. EGYHARMADUK MEGTAGADJA. KETTŐ^{VI/52} ENGEDELMESKEDIK.

KIMONDATIK AZ ÁTOK (b). MEG FOGNAK SZÜLETNI A NEGYEDIKBEN^{VI/53}, SZENVEDNI FOGNAK, ÉS SZENVEDÉST FOGNAK OKOZNI. EZ AZ ELSŐ HÁBORÚ (c).

E sloka teljes jelentését csak akkor érthetjük meg egészen, miután elolvassuk a IV. kötetben, az Antropogenezisben és magyarázataiban található további részletes értelmezéseket. E sloka és az előző negyedik sloka között hosszú korszakok múltak el, és most csillan fel egy másik kor hajnala és napkelte. A bolygónkon lejátszódó dráma negyedik felvonása most kezdődik, de hogy jobban megértse az egész színdarabot, az olvasónak vissza kell fordulnia, mielőtt tovább haladhatna. Ez a versszak az ősi könyvekben leírt általános kozmogóniához tartozik, míg a IV. kötet részletesen ismertetni fogja az első emberi lények „teremtését”, vagy inkább megformálását, amit a második, azután pedig a harmadik emberiség követett, vagy más néven az első, a második és a harmadik gyökérfaj. Ahogyan a szilárd Föld elkezdett folyékony tűzgömb vagy tüzes por és annak protoplazmás árnya lenni, ugyanígy tett az ember is.

(a) A „Negyedik” szót kizárólag a Magyarázatok tekintélye alapján értelmezzük negyedik körként. Ugyanúgy jelenthet azonban negyedik örökkévalóságot, mint negyedik kört, vagy akár a negyedik bolygónkat is. Mert – ahogyan ezt ismételtelen be fogjuk mutatni – a Föld a negyedik bolygó az anyagi élet negyedik vagy legalsóbb síkján. Úgy adódott, hogy mi most a negyedik körben vagyunk, ennek fordulópontján, ahol a szellemnek és anyagnak tökéletes egyensúlyba kellett jutnia.

Ahogyan látni fogjuk, ebben a korszakban történt – amikor a negyedik, az atlantiszi faj műveltségének, tudásának és emberi értelmének is legmagasabb fokát érte el –, hogy a fajok fiziológiai-szellemi kiegyenlítődésének végső válsága az emberiséget megosztotta, és két homlokegyenesen ellenkező irányú útra terelte, a tudás vagy Vidyâ jobb- és baloldali ösvé-nyeire. A Magyarázat szavai szerint:

Így hintették el a fehér és a fekete mágia magvait azokban a napokban. A magvak szunynyadva pihentek egy ideig, hogy csak az ötödik fajunk korai időszakában csírázzanak ki.

A Magyarázat a slokát értelmezve a következőt mondja:

A Szent Ifjak (az istenek) megtagadták, hogy sokasodjanak, és magukhoz hasonló és fajtájukhoz tartozó fajokat teremtsenek. „Ezek nem hozzánk illő formák (rúpa-k). Növekedniük kell még.” Visszautasítják, hogy a náluk alsóbbrendűek chhâyâ-iba (árnyékok vagy képmások) belépjenek. Így kezdettől fogva az önző érzés uralkodott még az istenek között is, és a Karmikus Lipiká-k látókörébe kerültek.”

Ezért későbbi születésekben szenvedniük kellett. A IV. kötetben meg fogjuk látni, hogyan érte utól a büntetés az isteneket.

^{VI/51} Körben, vagy az élet és létezés forgásában a hét kisebb Kerék körül.

^{VI/52} Harmad.

^{VI/53} Fajban.

Általános hagyomány, hogy a fiziológiai „bukás” előtt a faj szaporodása – akár emberi, akár állati – a Teremtők vagy utódok *akaratán* keresztül történt. Ez a szellem bukása volt a nemzésbe, nem pedig a halandó ember bukása. Már megállapítottuk, ahhoz, hogy öntudatossá váljon, a szellemnek át kell haladnia a létezés minden ciklusán, amelyek legmagasabb pontját a Földön az emberben éri el. A szellem önmagában egy öntudat nélküli, negatív absztrakció. Tisztasága benne rejlik, nem pedig érdemmel szerzi meg, ezért – ahogyan már mondtuk – ahhoz, hogy a legmagasabb *Dhyân Chohan*-ná váljon, minden Én-nek a teljes öntudat szintjét kell elérnie emberként, tehát tudatos lényként, ami számunkra az emberben összegződik. A zsidó kabbalisták, akik úgy érvelnek, hogy semmilyen szellem nem tartozhat az isteni hierarchiához, amíg Ruach (szellem) nem egyesül Nephesh-sel (élő lélek), csak megismétlik a keleti ezoterikus tanítást.

A Dhyâni-nak Âtmâ-Buddhi-nak kell lennie, mihelyt a Buddhi-Manasz elszabadul a halhatatlan Âtmâ-tól, amelynek ő (a Buddhi) a hordozója, Âtman átlép a Nem-Létezésbe, ami az Abszolút Létezés.

Ez azt jelenti, hogy a tisztán nirvánai állapot a szellem átjárója a Létség tökéletes absztrakciójához, ami nincs kapcsolatban azzal a síkkal, amelyen a mi Világegyetemünk teljesíti ciklusát.

(b) „Kimondatik az átok” nem azt jelenti ebben az esetben, hogy azt valamely személyes lény, isten vagy magasabb szellem mondta ki, hanem egyszerűen azt, hogy létrejött az ok, amely csakis rossz eredményeket szülhetett, és hogy e karmikus ok hatásai csak rossz testet öltésekbe, így szenvedésbe vezethették a lényeket, akik a természet törvényei ellen cselekedtek, és így megakadályozták szabályos fejlődését.

(c) „Sok háború volt”, ez több spirituális, kozmikus és asztronómiai kiegyenlítődés küzdelmére vonatkozik, de főképpen az ember eddig végbement fejlődésének misztériumára. A Hatalmak vagy tiszta Esszenciák, „akiknek azt mondták, hogy teremtsenek” – amint már mondtuk –, egy olyan misztériumra vonatkozik, amelyet máshol megmagyarázunk. A nemzés titka nemcsak a természet egyik legrejtettebb titka, amelynek megoldásán hiába törték fejüket az embriológusok, hanem ugyanakkor isteni tevékenység is, amely magába foglalja az anyagok „bukásának” nevezett vallási, vagy inkább dogmatikus rejtélyt. Amikor az allegória jelentését magyarázzuk, akkor bebizonyosodik, hogy a Sátán és lázadó serege csak azért utasították vissza a fizikai ember megteremtését, hogy az isteni ember közvetlen megváltóivá és teremtetőivé váljanak. A szimbolikus tanítás több, mint misztikus és vallási, de ahogyan később látni fogjuk, tisztán tudományos is. Mert a „lázaadó” angyal helyett, hogy csak egy vakon működő közeg maradt volna, akit egy felfoghatatlan Törvény mozgat és vezet, követelte, és kierőszakolta a független ítélkezés és akarat jogát, a szabad cselekvés és felelősség jogát, mivel az emberen és angyalon egyaránt a karma törvénye uralkodik.

A New Aspects of Life szerzője kabbalista nézeteket magyarázva a bukott angyalokról a következőt mondja:

A szimbolikus tanítás szerint a szellem, amely egyszerűen Isten végrehajtó közege volt, kifejtett és kifejtendő tevékenységében saját akaratúvá vált, és amikor saját akaratával helyettesítette az isteni kívánságot, megbukott. Innen ered, hogy a szellemek birodalma és uralma, és a spirituális tevékenység, amelyek a szellemi akaratból áradnak ki, és annak termékei, kívül állnak a lelkek birodalmán és az isteni tevékenységen, azzal ellentétesek, és annak ellentmondanak.^{VI/54}

Eddig rendben van, de mire gondol a szerző, amikor ezt mondja?

Amikor az ember teremtése megtörtént, emberi volt alkatában, emberi hangulatokkal, emberi reményekkel és törekvésekkel. Ebből az állapotból bukott az állatiság és a vadság állapotába.

Ez pontosan ellentétes a keleti tanításunkkal és még a kabbalista véleménynel is, de ahogyan értjük, magával a Bibliával is. Úgy néz ki, mint egy materializmussal és szubsztancializmussal átszínezett pozitív filozófia, bár nagyon nehezen mondhatjuk meg teljes bizonyossággal a szerző szándékát. A *bukás* azonban „a természetesből a természetfölöttibe és az állatiba” – a természetfölötti ebben az esetben a tisztán szellemi értelmében – azt jelenti, amire mi gondolunk.

Az *Újszövetség* e „háborúk” egyikéről a következőt mondja:

Ezután nagy harc támadt a mennyben. Mihály és angyalai megtámadták a sárkányt. A sárkány és angyalai védekeztek, de nem tudtak ellenállni, és nem maradt számukra hely a mennyben. Levetették a nagy sárkányt, az ősi kígyót, aki maga az ördög, a sátán, aki tévútra vezeti az egész világot.^{VI/55}

Ugyanennek a történetnek a kabbalista változatát a *Codex Nazaræus*-ban, a nazarénusok szentírásában találjuk meg, ők Keresztelő Szent János valódi misztikus keresztényei és Krisztus beavatottjai. Bahak Zivo-nak, a „Geniuszok Atyjának” azt parancsolták, hogy alkosson teremtményeket, teremtsen. Mivel azonban „nem ismeri Orcus-t”, nem boldogul, és Fetahil-t, egy még tisztább szellemet hívja segítségül, aki még kevésbé boldogul. Ez az „Atyák”, a FényUrai felsülésének megismétlődése, akik egymás után kudarcot vallanak.^{VI/56}

Most pedig idézünk egy részt a korábban megjelent munkánkból:^{VI/57}

Ekkor a teremtés színpadára lép a szellem^{VI/58} (az úgynevezett Föld-szellem vagy a Lélek, a Psyche, amelyet Szt. Jakab „ördöginek” nevez), az Anima Mundi vagy az Asztrális Fény alsóbb része. (Lásd e sloka végét.) A nazarénusoknál és a gnosztikusoknál a Szellem *nőnemű* volt. Így a Föld szelleme, észlelve, hogy Fetahil,^{VI/59} a *legújabb* (a legutóbbi) ember miatt a ragyogás „megváltozott” és hogy a ragyogás helyére „hanyatlás és veszteség lépett”, felébreszti Karabtanost,^{VI/60} „aki örült volt, értelem és józan ész nélküli”, és azt mondja neki: „Kelj fel, nézd, a *legújabb* ember (Fetahil) ragyogása (fénye) kudarcot vallott (hogy embert hozzon létre, vagy teremtsen), és látható e ragyogás apadása. Kelj fel, jöjj anyáddal (a Spiritus), és szabadítsd ki magadat a korlátokból, amelyek fogva tartanak, és amelyek tágasabbak, mint az egész világ”. Ez után az örült és vak anyag egyesülése következik, amelyet a szellem (nem az *Isteni* Lélegzet, hanem az *asztrális* szellem, amely kettős lényegénél fogva már beszennyeződött az anyaggal) befurakodása vezet, és miután az Anya ajánlatát elfogadta, a Spiritus „Hét Alakot” fogan, és a hét csillagot (bolygót), amelyek a *hét főbűnt* is jelképezik, egy isteni forrásától (a szellemtől) különvált asztrális lélek és az *anyag*, az érzékiség vak ördöge utódját. Ezt látva Fetahil kinyújtja kezét az anyag mélysége felé, és ezt mondja: „Létezzen a Föld ugyanúgy, ahogyan a hatalmak lakóhelye is létezett.” Belemártva kezét a káoszba, amelyet besűrít, megteremti a bolygónkat.

A folytatásban a *Codex* elmondja, hogyan választották el Bahak Zivo-t a Spiritustól, és a Geniuszokat vagy Angyalokat a lázadóktól.^{VI/61} Azután (a legnagyobb) Mano,^{VI/62} aki a legnagyobb Ferho-val lakik, hívja Kebar Zivo-t (Nebat Iavar bar Iufin Ifafin néven is ismerjük), az

^{VI/55} Jelenések könyve, XII. 7-9.

^{VI/56} Lásd: IV. Kötet, 17. sloka

^{VI/57} *Isis Unveiled*, I. kötet, 299-300. oldalak. Hasonlítsuk össze Dunlap: *Sód, the Son of the Man*, 51. és további oldalak

^{VI/58} Dunlap kimutatja Irenaeusra, Justinus vértanúra és magának a *Codex*nek tekintélyére hivatkozva, hogy a nazarénusok a „Szellemet” Földünkkel való kapcsolatában *nőneműnek* és *gonosz* hatalomnak tekintették.

^{VI/59} Fetahil azonos a Pitri-k seregével, akik csak „buroknak teremtették az embert”. A nazarénusoknál ő a Fény királya és a Teremtő volt, de ebben a példában ő a szerencsétlen Prometheus, akinek nem sikerül megszerezni az isteni lélek megformálásához szükséges Élő Tüzet, mert nem ismeri a titkos nevet, a kabbalisták kimondhatatlan vagy közölhetetlen nevét.

^{VI/60} Az anyag és a testi vágy szelleme, Kâma Rûpa a Manas, az elme *nélkül*.

^{VI/61} *Codex Nazaræus*, II. 233.

^{VI/62} A nazarénusok e Mano-ja különös módon hasonlít a hindu Manu-ra, a *Rig Vêda* Mennyei Emberére.

élet táplálékának gondnokát és szőlőtőkéjét,^{VI/63} ő a harmadik élet, és megszánva a lázadó és ostoba Geniuszokat féktelen nagyravágyásukban, ezt mondja: „Geniuszok (Æonok) Ura,^{VI/64} nézd, mit tesznek a Geniuszok (a lázadó angyalok), és miről tanácskoznak.^{VI/65} Azt mondják: Hívjuk elő a világot, és hívjuk életre az „Erőket”. A Geniuszok a Hercegek, a Fény Fiai, te viszont az Élet Hírnöke vagy”.

Kebar Zivo (vagy Cabar Zio), a Ragyogás hatalmas Ura, hogy ellensúlyozza a hét „rosszra hajló” princípium, a Spiritus utódának hatását, létrehozza a *hét más életet* (a főerényeket), amelyek saját formájukban és fényükben „a magasból”^{VI/66} tündökölnek, és így helyreállítják a jó és a rossz, a fény és a sötétség között az egyensúlyt.

Itt találjuk meg az ősi *allegorikus* duális rendszerek ismétlését, mint amilyen a zoroasztrianus is, és felismerjük a jövőendő dogmatikus és dualisztikus vallásainak csíráját, ez a csíra buján tenyésző fává növekedett az egyházi kereszténységben. Ez már a két „Legfelsőbb” – Isten és a Sátán – körvonala. A stanzákban azonban ilyen gondolat nem található.

A nyugati keresztény kabbalisták legtöbbje – főképpen Eliphas Lévi – arra törekedve, hogy az okkult tudományokat az egyházi dogmákkal összebékítsék, mindent elkövettek, hogy az „Asztrális Fényből” előállítsák kizárólagosan és mindenek előtt az első egyházatyák Plerómáját, a bukott angyalok seregeinek, az Archôn-ok és a Hatalmak lakóhelyét. Az Asztrális Fény azonban, bár az Abszolútnak csak alsóbb aspektusa, mégis kettős. Ez az Anima Mundi, és soha sem kellene másnak tekintenünk, eltekintve a kabbalista céloktól. A „Fénye” és az „Élő Tüze” között meglévő különbségnek mindig jelen kellene lennie a látnok és a pszichikus elméjében. Ennek a „Fénynek” magasabb aspektusa – amely nélkül csak anyagi teremtmények jöhetnek létre – az Élő Tűz, és ennek Hetedik Princípiuma. Az *Isis Unveiled*-ben, ahol teljes leírását megadtuk, ezt mondtuk:

Az asztrális fény vagy az Anima Mundi kettős és kétnemű. Az (ideális) férfi része tisztán isteni és szellemi, ez a Bölcsesség, ez a Szellem vagy Purusha, míg a női része (a nazarénusok Spiritusa) bizonyos értelemben anyaggal fertőződött meg, valójában az anyag, és ezért máris rossz. Ez minden élő teremtmény életprincípiuma, és ellátja az embereket, az állatokat, a levegő madarait és minden élő az asztrális lélekkel, a folyékony *perisprit*-tel. Az állatokban a legmagasabb halhatatlan léleknek csak szunnyadó csírája van meg. E lélek majd csak megszámlálhatatlan fejlődési sorozatok után fog kifejlődni, e fejlődés tanát tartalmazza a kabbalista alapigazság: „a kő növényné, a növény állattá, az állat emberré, az ember szellemmé, a szellem pedig Istenné válik”.^{VI/67}

A keleti beavatottak hét princípiumát még nem magyaráztuk meg, amikor az *Isis Unveiled*-et írtuk, hanem csak a félig-exoterikus *Kabbala*^{VI/68} három *Kabbalista Arcát*. Ezek azonban tartalmazzák a Dhyân Chohanok első csoportja misztikus természetének leírását, a *regimen ignis*-ben, a tűz régiójában és „törvényében (vagy kormányzásában)”. Ez a csoport három osztályra oszlik, amelyet az első foglal egységbe, ez összesen *négy*, vagyis a „Tetraktis”. Ha figyelmesen tanulmányozzuk a Magyarázatokat, az anyagi természetekben ugyanazt a haladási irányt találjuk, mégpedig a *passzívtól az aktívig*. E lények utolsója ugyanis olyan közel van az Ahamkâra elemhez (a világhoz vagy síkhoz, amelyben az *Én-ség* vagy az *Én-vagyók-ság* érzete kezd kialakulni), mint amilyen közel vannak az elsők a Meg-nem-különböződött Esszenciához. Az előbbiek az Arûpa-k, a test-nélküliek, az utóbbiak a Rûpa-k, a testtel rendelkezők.

^{VI/63} „Én vagyok az igazi szőlőtő, és az én Atyám a szőlőműves” (*János*, XV. 1.)

^{VI/64} A gnosztikusoknál Krisztus, ahogyan Michael is, aki bizonyos tekintetben azonos vele, az „Æonok Vezetője” volt.

^{VI/65} *Codex Nazareus*, I. 135.

^{VI/66} Lásd Pherecydes kozmogóniáját.

^{VI/67} I. 301. oldal, jegyzet.

^{VI/68} Megtalálhatjuk azonban a kaldeai *Számok Könyvében*.

Ugyanezen munka II. kötetében^{VI/69} a gnosztikusok és az első zsidó keresztények, a nazarénusok és az ebioniták filozófiai rendszerét teljességében megvizsgáljuk. Ezekből kitűnik, hogy abban az időben – a mózesi zsidók körén kívül – milyen nézeteket vallottak Jehovah-ról. Valamennyi gnosztikus őt inkább a rossz, mint a jó princípiummal azonosította. Számukra ő volt Ilda-Baoth, „a Sötétség Fia”, akinek anyja Sophia Achamôth, Sophiának, az Isteni Bölcsességnek, a korai keresztények nőnemű Szentlelkének, Âkâsha-nak a leánya. Az Asztrális Fény ugyanolyan viszonyban van az Âkâsha-val és az Anima Mundi-val, mint a Sátán az Istennel. Egy és ugyanaz a dolog *két aspektusból nézve*, a szellemiből és a pszichikusból – az éterikus felettiből, vagy az anyag és a tiszta szellem közötti kapocsból – és a fizikaiból.^{VI/70}

Ilda-Baoth egy összetett név, amely az Ilda-ból (לדא), gyermekből és a Baoth-ból áll. Az utóbbi pedig egy tojás, צוחב, és a בהות, a káosz, üresség, űr vagy pusztaság, vagyis a káosz tojásában született gyermek, úgy, mint Brahma. Vagy pedig Jehovah, egyszerűen a hét teremtető szellem, az Elohim, és az alsóbb Sephiroth egyike. Ilda-Baoth önmagából létrehoz hét másik Istent, a „Csillag-szellemeket”, vagy a holdbeli ősokeket^{VI/71}, ezek ugyanis egyet jelentenek.^{VI/72} Valamennyi az ő képére alkotott „Arc Szelleme”, és egyik a másiknak tükörképe, akik fokozatosan eltávolodva alkotójuktól egyre sötétebbé és anyagibbá váltak. Ők is a lépcsőzetesen elrendezett hét régióban laknak, mert fokaik a szellem és az anyag létráján lépnek fel és ereszkednek le.^{VI/73} A pogányoknál és a keresztényeknél, a hinduknál és a kaldeaiaknál, a görögöknél és a római katolikusoknál is a szövegeket ugyan kissé eltérően magyarázzák, de valamennyi a hét bolygó és a hetes láncunk hét bolygó szférájának Geniuszai voltak, amelyek közül a Földünk a legalacsonyabb helyzetű. Ez kapcsolja össze a „csillagbeli” és a „holdbeli” szellemeket a magasabb bolygói angyalokkal és a hindu Saptarshi-kkel, a Csillagok Hét Rishi-jével. Ezek a szellemek e Rishi-knek alárendelt angyalok vagy hírnökök, az ő kisugárzásuk a leereszkedő lépcsőn hat. Ilyenek voltak a filozófikus gnosztikusok felfogása szerint az Isten és az Arkangyalok, akiket most a keresztények imádnak! A „bukott angyalok” és a „mennyei háború” legendája így tisztán pogány eredetű, Indiából érkezett Perzsián és Kaldeán keresztül. Az egyetlen hivatkozás rájuk a keresztény kánonban a *Jelenések* XII-ben található, amit néhány oldallal korábban idéztünk is.

Így a „Sátán”, ha nem az egyházak babonás, dogmatikus, nem filozófikus szellemében nézzük, annak nagyszerű alakjává nő, aki a földi embert isteni Emberré teszi, aki a Mahâkalpa hosszú ciklusán keresztül az Élet Szellemének törvényét adja neki, és felszabadítja őt a tudatlanság bűne, ennél fogva a halál alól.

VI. STANZA – Folytatás

6. AZ IDŐSEBB KEREKEK LEFELÉ ÉS FELFELÉ KERINGTEK (a)... AZ ANYA SARJADÉKA MEGTÖLTÖTTE AZ EGÉSZET.^{VI/74} A TEREMTŐK ÉS A ROMBOLÓK CSATÁZTAK EGYMÁSSAL, ÉS CSATÁZTAK A TÉRÉRT. A MAG MEGJELENIK, ÉS FOLYTON ÚJRA MEGJELENIK (b).^{VI/75}

^{VI/69} Idézett mű, II. kötet, 183. és további oldalak.

^{VI/70} A nous, a magasabb isteni bölcsesség, és a psyche, az alsóbb és földi közötti különbséget lásd Szt. Jakab, III. 15-17.

^{VI/71} A Kabbalát tanulmányozók számára jól ismert Jehova kapcsolata a Holddal.

^{VI/72} A nazarénusokról lásd az *Isis Unveiled* II. kötet 131. és 132. oldalát. A valódi Christos igazi követői mind nazarénusok és keresztények voltak, akik szemben álltak a későbbi keresztényekkel.

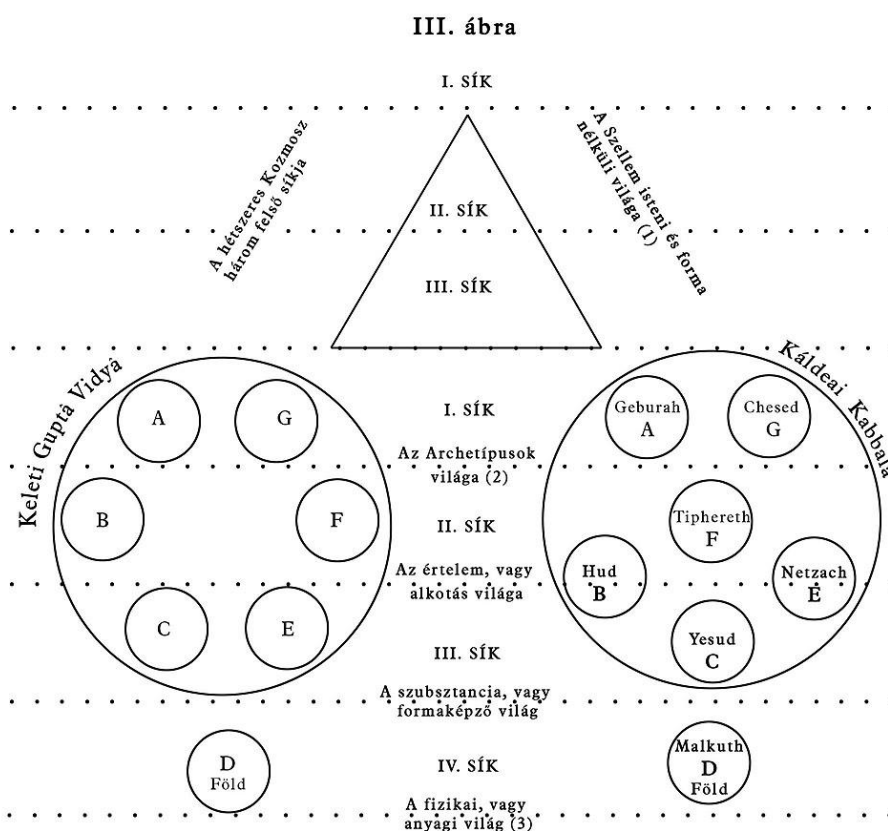
^{VI/73} Lásd fentebb a hét világból álló Holdlánc ábráját (II. ábra), amelyen ugyanúgy, mint a mi láncunkban, vagy bármely más láncban a felső világok szellemiek, míg a legalsókat, akár a Holdat, akár a Földet, vagy bármely más bolygót elsötétíti az anyag.

^{VI/74} Az egész Világegyetemet. Emlékeztetjük az olvasót, hogy a Kozmosz a Stanzákban gyakran csak a mi Naprendszerünket jelenti, nem pedig a Végtelen Világegyetemet.

^{VI/75} Ez tisztán asztronómiai értelmű.

(a) Miután egy időre befejeztük a kitérőnket, amely lehet, hogy megszakítja az elbeszélés menetét, de szükséges az egész rendszer helyes értelmezéséhez, itt ismét vissza kell térnünk a kozmogóniához. Az „Idősebb kerek” kifejezés láncunk világaira vagy bolygóira vonatkozik, amilyenek az előző körökben voltak. Ez a stanza, amikor ezoterikusan magyarázzuk, a kabbalista munkákban teljes egészében megjelenik. Megtaláljuk ezekben azon számtalan bolygó fejlődésének valódi történetét, amelyek egy időszaki Pralaya után fejlődnek ki, új formákká kiépítve a régi anyagból. A korábbi gömbök felbomlanak, és átalakulva, tökéletesedve újra megjelennek az élet egy új fejlődési fázisában. A *Kabbalában* a világokat szikrákhoz hasonlítják, amelyek a nagy Építő, a *Törvény* kalapácsa alól pattognak elő. Ez a törvény uralkodik valamennyi kisebb Teremtőn.

A következő összehasonlító ábra mutatja a két rendszer, a kabbalista és a keleti közötti azonosságot. A három felső a tudat három felső síkje, amelyeket mindkét iskolában csak a beavatottaknak fednek fel és magyaráznak el, az alsóbbak képviselik a négy alsó síkot, a legalsóbb a mi síkunk, vagy a látható Világegyetem.

- (1) Az Arûpa, vagy „forma nélküli”, ahol a formák megszűnnek létezni a tárgyisulás síkján.
- (2) Az „Archetipusok” szót nem szabad abban az értelemben kezelni, mint amit a platonisták adtak neki, vagyis a világ, ahogyan az Istenség *Elméjében* létezik, hanem egy olyan világban, amely első modellként készült, hogy majd fizikailag következő világok kövessék és fejlesszék tovább, bár tisztaságát lerontsák.
- (3) Ez a Kozmikus Tudat négy alsóbb síkje, a három magasabb sík jelenlegi fejlettségén elérhetetlen az emberi értelem számára. Az ezzel kapcsolatos emberi tudat hét állapota teljesen más kérdés.

Ez a hét *sík* megfelel az emberi tudat hét *állapotának*. Az emberre marad, hogy a benne levő három magasabb állapotot összhangba hozza a Kozmosz három magasabb síkjával. Mielőtt azonban ezt az összhangolást megpróbálhatná, életre és működésre kell ébresztenie a há-

rom „központot”. És mégis hányan tudják csak felületesen is felfogni az Âtmâ Vidyâ-t (Szellem-ismeret), vagy azt, amit a szufik Rohanee-nek neveznek!

(b) „A Mag megjelenik, és folyton újra megjelenik.” Itt a „Mag” a „Világcsírát” jelenti, amelyet a tudomány nagyon felhígított állapotú anyagi részecskéknek tekint, az okkult fizikában azonban „szellemi részecskéknek” tekintik, vagyis érzékek feletti anyagnak, amely a kezdeti megkülönböztetés állapotában létezik. Minden csillagásznak, kémikusnak és fizikusnak legalább is pszichometrikusnak kellene lennie, hogy meglássa, és helyesen értékelje azt a különbséget, azt az óriási szakadékot, amely a földi anyagot az érzékek feletti anyag finomabb szintjeitől elválasztja. Képesnek kellene lennie saját magának érzékelnie azt a különbséget, amelyben most hinni sem hajlandó. Elizabeth Denton, kora egyik legtanultabb, ugyanakkor egyik legmaterialistább és legszkeptikusabb asszonya – Denton professzornak, a jól ismert amerikai geológusnak és a *The Soul of Things* írójának felesége – szkepticizmusa ellenére a legcsodálatosabb pszichometrikusok egyike volt. Egyik kísérletéről a következőket írta. Amikor egy borítékba zárt meteorit-szilánkot helyeztek a homlokára, bár nem tudta, hogy mit tartalmaz a boríték, a hölgy ezt mondta:

Milyen nagy különbség van aközött, amit itt anyagnak ismerünk, és aközött, ami ott anyagnak látszik! Az egyikben *az elemek olyan durvák és szögletesek*, csodálom, hogy egyáltalán el tudjuk viselni, még inkább azt, hogy folytatni akarjuk a vele való jelenlegi viszonyunkat; a másikban pedig minden elem olyan finom, annyira mentes attól a jókora, durva szögletességtől, amely az elemeket itt jellemzi, hogy csak *azt* tekinthetem valódi létezésnek, nem pedig az ittenit.^{VI/76}

A teogóniában minden mag egy éterikus organizmus, amelyből később egy égi lény, egy Isten fejlődik.

„Kezdetben” az, amit a misztikus fogalomrendszerben „Kozmikus Kívánságnak” neveznek, az Abszolút Fénnyé fejlődik. A minden árnyék nélküli fény pedig abszolút fény volna, más szavakkal abszolút sötétség, ahogyan ezt a természettudomány megpróbálja bebizonyítani. Ez az „árnyék” az őanyag formájában jelenik meg, vagy allegorikusan – ha úgy tetszik – a Teremtő Tűz vagy Hő Szellemének alakjában. Ha a tudomány visszautasítva a költői formát és az allegóriát, és a kezdetleges tűzködöt akarja ebben látni, semmi akadály. Akár így, akár úgy, akár Fohat, akár a tudomány híres erője, ami névtelen, és ugyanolyan nehéz meghatározni, mint a mi Fohatunkat. Ez a Valami „készítette körmozgásra a Világegyetemet”, ahogy Platon mondja, vagy ahogyan ezt az okkult tanítás kifejti:

A központi Nap az oka annak, hogy Fohat az ős-port gömbformákba gyűjti, és arra kényszeríti azokat, hogy összefutó pályákon mozogjanak, végül pedig megközelítsék egymást és egyesüljenek... A világcsírák, mivel minden rend és rendszer nélkül szétszóródtak a Térben, gyakran összeütköznek, amíg végül egyesülnek, ami után vándorokká (üstökösökké) válnak. Ekkor kezdődnek el a csaták és küzdelmek. Az öregebbek (testek) vonzzák a fiatalabbakat, míg mások taszítják. Sok elpusztul, mert erősebb társaik felfalják őket. Amelyek megmenekülnek, világokká válnak.^{VI/77}

Ha gondosan elemezzük és elgondolkodunk rajta, ezt olyan tudományosnak találjuk, hogy még a legújabb korszakunkban is megfelel a tudománynak.

Kijelenthetjük, hogy van – különösen német nyelven – jónéhány, a mennyekben lefolyt, ilyen, a létért való küzdelmekről szóló, képzelet-szötte, modern elméleti munka. Örülünk ennek, mert a miénk egy okkult tanítás, amely elveszett az ősidők sötétségében. Az *Isis Unvei-*

^{VI/76} Idézett mű, III. kötet, 346. oldal

^{VI/77} *Dzjan Könyve*

led-ben^{VI/78} ezt kimerítően tárgyaltuk. E korábbi, 1876-ban írt munkánk mindkét kötetén átvonulnak a darwini fejlődés elméletéhez hasonló gondolatok, az égi és a földi seregek között a létért és felsőbbségért folytatott küzdelmeknek és a „legalkalmasabb túlélésének” az eszméje. A gondolat azonban nem a miénk, hanem az ókoré. Már a puránai írók szellemesen szőtték össze az allegóriát a kozmikus tényekkel és az emberi eseményekkel. Bármely szimbológus felismerheti az asztro-kozmosz utalásokat, még ha nem is képes teljesen felfogni jelentésüket. A nagy „háborúk a mennyekben” a *Purána*-kban, a Titánok háborúi Hesiodos és más klasszikus írók műveiben, az Osiris és Typhon közötti „küzdelmek” az egyiptomi mitológiában, és még a skandináviai legendákban leírt csaták is mind ugyanarra a témára utalnak. Az északi mitológiában a Lángok, Muspel fiai csatáiként jelenik meg, akik Wigred mezején harcoltak. Mindezek a Mennyre és a Földre utalnak, és kettős, sőt gyakran hármas jelentésük van, ezoterikusan pedig egyaránt alkalmazhatók a fenti és a lenti dolgokra. Külön-külön asztrológiai, teogóniai és emberi küzdelmekre, a bolygók beszabályozására és a nemzetek, törzsek közti elsőbbség megszerzésére vonatkoznak. A „létért való küzdelem” és a „legalkalmasabb túlélése” mindenek feletti uralkodó elv volt attól a perctől kezdve, amelyben a Kozmosz megnyilvánult a létezésben, és ez nem kerülhette el a régi látnokok megfigyelő tekintetét. Innen származik Indrának, az Égbolt istenének szüntelen harca az Asurákkal – akik magas istenekből kozmikus démonokká sülyedtek – és Vritra-val vagy Ah-hi-val, a csaták a csillagok és csillagképek, a holdak és bolygók között, amelyek később királyokként és halandókként öltöttek testet. Innen származik a Mennyei háború is, amelyet Michael és serege a Sárkány – Jupiter és Lucifer-Vénusz – ellen vívott, amikor a lázadó sereg csillagainak harmadrészt letaszították a térbe, és „többé nem volt helyük a mennyben”. Ahogyan régen is írtuk:

Ez a titkos ciklusok alapja és sarkköve. Ez mutatja, hogy a brahminok és a tanaim-ok... a világ teremtéséről és fejlődéséről teljesen darwini módon elmélkedtek és mindkét csoport megelőzte Darwin-t és iskoláját a fajok természetes kiválasztásának és fokozatos fejlődésének és átalakulásának kérdésében.^{VI/79}

Voltak öreg világok, amelyek eltűntek, legyőzték őket a fiatalok, stb. stb. Az az állítás, hogy minden világ (csillagok, bolygók, stb.) – amint egy éppen *elhalálozott* égitest felszabadult princípiumai életre keltették az ősi esszencia laya (meg nem különbözött) állapotban levő egyik magját – először üstökösökké, azután napokká válnak, és végül lakható világokká hülnek le, ugyanolyan régi tanítás, mint amilyenek a Rishik.

Látjuk tehát, hogy a Titkos Könyvek világosan tanítanak olyan csillagászatot, amelyet még a modern elméletek sem utasíthatnának el, ha alaposabban megértenék e tanításokat.

Az ősrégi csillagászat, az ősi fizika és matematika ugyanis a modern tudomány nézeteivel azonos nézeteket fejezett ki, és közöttük sok olyan van, amely még sokkal nagyobb fontosságú. Határozottan tanították a „létért való küzdelmet” és a „legalkalmasabb túlélését” mind fenti világokban, mind itt lent a mi bolygónkon. Bizonyos, hogy a tudomány, bár nem utasítja teljesen el ezt a tanítást, teljes egészében azonban mégsem fogadja el. A tanítás ugyanis határozottan állítja, hogy csak hét önmagától született, legelső „isten” van, akik a hármas Egy-ből áradtak ki. Más szóval ez azt jelenti, hogy valamennyi világ vagy égitest esetében – mindig szigorú analógiára támaszkodva – egyik a másikból alakult ki, miután a Nagy Korszak kezdetén a legelső megnyilvánulás már beteljesedett.

Az égitestek születését a térben szokták hasonlítani a zárandokok sokaságához a Tüzek ünnepén. A templom küszöbén hét aszkéta jelenik meg hét meggyújtott füstölőpálcával. Ezek tüzén a zárandokok első sora meggyújtja saját füstölőpálcáját. Ezután mindegyik aszkéta elkezd feje körül forgatni a pálcáját, és tüzet adni a többi zárandoknak. Így van ez az égitestek-

^{VI/78} Lásd az *Isis Unveiled* tartalomjegyzékében az „Evolution”, „Darwin”, „Kapila”, „Battle of Life”, stb. szavakat.

^{VI/79} *Isis Unveiled*, II. kötet, 260. oldal.

nél is. Egy másik „zarándok” tüze meggyújt és életre ébreszt egy laya központot, ami után az új „központ” a térbe száguld, és üstökössé válik. Csak miután elveszti sebességét és ennek következtében tüzes farkát, az a „Tüzes Sárkány” lenyugszik egy csendes és egyenletes életre, mint az égitestek családjának rendes, tiszteletre méltó polgára. Ezért mondják:

A Világ-Léleknek nevezett, homogén Elemből a Tér mérhetetlen mélységeiben született kozmikus anyag minden magja hirtelen a létezésbe vetve a legellenségesebb körülmények között kezdi meg életét. Megszámlálhatatlan korszakok során át a végtelenségben kell magának helyet kiverekednie. Állandóan körben kering a sűrűbb és már megállapodott testek között, ugrásokkal haladva előre, és néhány őt vonzó pont vagy központ felé húzódva, és egy hajóhoz hasonlóan, amely a helyenként sással benőtt és zátonnyal tele csatornába sodródott, megpróbál kikérülni más testeket, amelyek hol vonzzák, hol taszítják. Sok elpusztul, tömegüket nagyobb tömegek oszlatják szét, és amikor egy rendszeren belül születnek, akkor főleg a különböző napok feneketlen gyomrába kerülnek. Azok, amelyek lassabban mozognak, és elliptikus pályára állnak, előbb-utóbb megsemmisülésre vannak ítélve. Mások, amelyek parabolikus pályákon mozognak, gyorsaságuk következtében általában elkerülik a pusztulást.

Néhány nagyon kritikus olvasó talán úgy képzei, hogy ez a minden égitest üstökös-állapoton történő áthaladásáról szóló tanítás ellentmond az iménti kijelentésnek, hogy a Hold a Föld anyja. Talán úgy vélik, hogy intuícóra van szükség a kettő összhangba hozásához. De igazából nincs szükség intuícóra. Mit tud a tudomány az üstökösökről, eredetükről, növekedésükről és végső sorsukról? Semmit, egyáltalán semmit! És miért olyan lehetetlen, hogy egy laya központ – homogén és rejtett kozmikus protoplazma-csomó – amikor hirtelen megelevenedik, vagy felgyullad, alvó helyét elhagyva nekivágjon a Térnek, és tovaperdüljön a feneketlen mélységeken keresztül, hogy megerősítse homogén szervezetét megkülönböztödött elemek felvételével és begyűjtésével? És egy ilyen üstökös miért ne telepíthetne le életet, élhetne, és válhatna lakott bolygóvá?

„Fohatnak sok hajléka van” – mondják. „Négy tüzes (elektropozitív) fiát a Négy Körben helyezi el, ezek a körök az egyenlítő, az ekliptika és a két térítő, hogy az égövekre helyezett Négy Misztikus Lény felett őrködjének. Továbbá: „Más hét (fiú) van megbízva, hogy az Anyag Tojása (Földünk és két pólusa) két végén levő hét forró és hét hideg Loka-n (az ortodox brahminok poklai) uralkodjanak”. A hét Loka-t máshol „gyűrűknek” és „köröknek” is nevezik. A régieknél hét sarkkör volt, és nem kettő, mint az európaiaknál, mert Meru hegyről, az Északi sarkról azt mondták, hogy hét arany és hét ezüst lépcső vezet hozzá.

Az egyik stanza különös állítását, hogy „Fohat és fiai énekei RAGYOGÓAK voltak, mint a déli Nap és a Hold együttvéve”, és hogy a középső Négyszeres körön belül levő Négy Fiú LÁTTA apjuk énekeit, és HALLOTTA Napos-holdas ragyogását, a Magyarázatban e szavakkal magyarázzák: „A Föld két hideg végén (az Északi és Déli sarkok) működő fohati erők háborgása, amely éjszaka sokszínű ragyogást eredményez, az Ákâsa (éter) több tulajdonságával foglalja magába a színt és a hangot is”.

„A Hang az Ákâsa (éter) jellemzője, levegőt szül, amelynek tulajdonsága a tapintás, ami (dörzsöléssel) színt és fényt hoz létre.”^{VI/80}

A fentiek talán ősi értelmetlenségnek tűnnek, de az olvasó jobban meg fogja érteni, ha emlékezik az északi és déli sarkifényre, amelyek mindketten a földi elektromos és mágneses erők központjaiban jelennek meg. A két sarkról azt mondják, hogy egyszerre annak a kozmikus és földi életerőnek (elektromosságnak) a raktárai, tartályai és felszabadítói, amelynek feleslege a Földet már régen darabokra szaggatta volna, ha nem lett volna ez a két természetes biztonsági szelep. Ugyanakkor van egy elmélet, ami újabban alaptétellé is vált, hogy a sarki fény jelenlétét fűtődéshez, sziszegéshez és recsegéshez hasonló, erős hangok kísérik, amelyeket a je-

lenség hoz létre. Lásd Humboldt professzor munkáját az északi fényről és levelezését erről a vitatott kérdésről.

VI. STANZA – *Folytatás*

7. SZÁMITSAD KI, Ó LANOO, HA ISMERNI AKAROD A KIS KEREKED^{VI/81} PONTOS KORÁT. NEGYEDIK KÜLLŐJE A MI ANYÁNK^{VI/82} (a). ÉRD EL A NIRVÂNÁHOZ VEZETŐ TUDÁS NEGYEDIK ÖSVÉNYÉNEK NEGYEDIK GYÜMÖLCSET, ÉS ÉRTENI FOGSZ, MERT LÁTNÍ FOGSZ (b).

(a) A „kis kerék” a bolygóláncunk, és a negyedik küllő a Földünk, a lánc negyedik tagja. Egyike azoknak, amelyekre a „Nap forró (pozitív) leheletének” közvetlen hatása van.

A bolygók vagy égitestek hét alapvető átalakulását, vagy inkább az anyagukat alkotó részecskéik átalakulását a következő módon írják le: (1) a *homogén*, (2) a *légnemű* és *ragyogó* (gáznemű), (3) *aludttejszerű* (ködszerű), (4) *atomikus*, *éterikus* – a mozgás, ezért a megkülönböztetés kezdete, (5) *csíra állapotú*, *tüzes* – megkülönböztődött, de csak az elemek csiráiból áll, azok legkorábbi állapotaiban. Hét állapotuk van, mikor teljesen kifejlődtek a Földünkön. (6) *négyszeres*, páratelt – a jövő Föld, (7) *hideg* – és a Naptól függő, az élet és a fény szempontjából.

Nehéz volna azonban kiszámítani a korát, amire a stanza megkéri a tanítványt, mivel a Nagy Kalpa időtartamának számait nem adják meg nekünk, és a kisebb Yugá-ink korát sem szabad közölnünk, csak ezek megközelítő időtartamát. A stanza ezt mondja: „*Az idősebb kerek egy örökkévalóságig és egy fél örökkévalóságig keringtek*”. Tudjuk, hogy egy örökkévalóság 311,040,000,000,000 év hetedét, vagyis Brahmâ egy korszakát jelenti. És akkor mi van? Azt is tudjuk, hogy ha alapul vesszük a fenti számot, akkor mindenképp el kell venni Brahmâ 100 évéből, vagyis a 311,040,000,000,000 évből két évet, ennyi esik a Sandhyâ-kra (alkonyatokra), marad tehát 98, mert a misztikus 14x7-et kell megkapnunk. Mi azonban nem tudjuk, mikor kezdődött meg pontosan a mi kis Földünk fejlődése és kialakulása. Ezért lehetetlen kiszámítanunk a korát, hacsak meg nem adják születésének időpontját, amit eddig a Tanítók visszautasítottak. A III. és a VI. kötetben azonban ismertetünk néhány kronológiai utalást. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy az analógia törvénye ugyanúgy érvényes a világokra, mint az emberre. Azt sem, ahogyan „*Az Egy (Istenség) Kettővé (dévává vagy angyallá) válik, és a Kettő Hárommá (vagy emberré) válik*”, stb., úgy a tanítás szerint a *csomók* (világanyag) vándorokká (üstökösökké) válnak, ezek pedig csillagokká, a csillagok (örvényközpontok) a *napunkká és a bolygóinkká*, hogy csak röviden megfogalmazzuk. Ez nem lehet nagyon *tudománytalan*, mert Descartes is azt gondolta, hogy „a bolygók azért forognak tengelyük körül, mert valamikor ragyogó csillagok voltak, örvények központjai”.

(b) Exoterikus munkákban a beavatás négy fokozatát említik, amelyeket a szanszkritban a Strotâpanna, Sakridâgâmin, Anâgâmin és Arhat néven ismernek. A Nirvánába vezető négy ösvénynek ugyanez az elnevezése a negyedik körünkben. Az Arhat, noha látja a múltat, a jelent és a jövőt, még nem a legmagasabb beavatott, mert maga az Adeptus, a *beavatott* jelölt az, aki egy magasabb Beavatott csélájává (tanítványává) válik. Még három magasabb fokot kell legyőznie az Arhatnak, aki az arhatság létrájának legmagasabb fokát akarja elérni. Vannak olyanok, akik már ebben a mi ötödik fajunkban elérték ezt a szintet, de e magasabb fokok eléréséhez szükséges képességek az átlag aszkétában csak a gyökérfajunk végén, illetve a hatodik és a hetedik fajban fognak teljesen kifejlődni. Így mindig lesznek beavatottak és avatatlanok e kisebb Manvantara, a jelenlegi életciklus végéig. A hetedik fok, a „Tűzköd” Arhatjai csak egyetlen fokozatnyira vannak hierarchiájuk Gyökér-alapjától. Ez a Hierarchia a leg-

^{VI/81} Láncod

^{VI/82} A Föld

magasabb a Földön és a földi láncunkban. Ennek a „Gyökér-alapnak” olyan neve van, amit nyugati nyelvre csak több összetett szóval fordíthatunk le – „az Örökéletű Emberi Fügefa”. Ez a „Csodás Lény” – úgy mondják – egy „magas régióból” szállt le, a harmadik korszak elején, még mielőtt a harmadik fajban a nemek különváltak volna.

Ezt a harmadik fajt néha összefoglalóan „a Passzív Jóga Fiainak” nevezik, amit a második faj öntudatlanul hozott létre, amelyről, mivel értelmileg inaktív volt, azt feltételezik, hogy állandóan egyfajta üres vagy elvont kontempláció állapotába merült el, amely a jóga állapotához szükséges. E harmadik faj létezésének első vagy korai részében, amikor még a tisztaság állapotában volt, a „Bölcsesség Fiai”, akik – ahogyan látni fogjuk – testet öltöttek ebben a gyökérfajban, Kriyásakti-val utódokat hoztak létre, akiket „Ad Fiainak”, vagy a „Tűzköd” fiainak, az „Akarat és Jóga Fiainak”, stb., hívnak. Tudatosan hozták őket létre, mert a faj egy részét már a szellemi, felsőbb értelem isteni szikrája éltette. Ezek az utódok nem alkottak külön fajt. Eleinte csak csodás lények voltak, akiket „Beavatónak” hívtak, utánuk pedig félig isteni, félig emberi lények csoportja következett. Az ősi *genézisben* bizonyos célokra „tartálékba kerültek”, hogy *a jövőendő emberi Adeptusok számára bölcsödeként szolgáljanak* itt a Földön, a jelenlegi ciklusban. Azt mondják, hogy a bennük testet öltött legmagasabb Dhyânîk „korábbi Manvantarákból származó Muni-k és Rishi-k”. Ezek az úgymond szeplőtelen módon született „Akarat és Jóga Fiai” a magyarázatok szerint teljesen kívül maradtak az emberiség többi részétől.

Az imént említett „Lény”, akinek névtelennek kell maradnia, az a *Fa*, amelyből a következő korszakokban valamennyi, *történelmileg* ismert nagy Bölcs és Főpap kiágazott, mint Kapi-la Rishi, Hermes, Enoch, Orpheus, stb. Mint testet öltött *ember*, ő a titokzatos (az avatatlan számára örökké láthatatlan, de örökké jelenlevő) Személyiség, akiről keleten legendák terjedtek el, különösen az okkultisták és a Szent Tudomány tanítványai körében. Ő az, aki alakját változtatja, mégis mindig ugyanaz marad. És ugyancsak ő az, aki a szellemi hatalmat gyakorolja az egész világ *beavatott* Adeptusai fölött. Ahogyan mondtuk, ő a „Névtelen”, akinek annyi neve van, de akinek a nevei és valódi természete mégis ismeretlenek. Ő a „NAGY ÁLDOZAT”-nak nevezett „Beavató”. Mert a FÉNY küszöbén ülve a Sötétség Köréből tekint a Fénybe, és ezt a kört nem fogja átlépni, és nem is hagyja el őrhelyét ezen életciklus utolsó napjáig. Miért marad a Magányos Virrasztó a magaválasztotta őrhelyen? Miért ül az Eredeti Bölcsesség Forrásánál, amelyből már nem iszik többé, mert semmi tanulnivalója nincs, amit ne tudna – sem ezen a Földön, sem a mennyországában? Mert a magányos, sebzett lábú zarándokok otthonukba visszavezető útjukon az utolsó pillanatig sem biztosak abban, hogy nem tévednek-e el a földi életnek nevezett káprázat és anyag határtalan sivatagjában. Mert Ő szívesen megmutatná az utat a szabadság és a fény régiójába – amelynek ő önkéntes száműzöttje – minden fogolynak, akinek sikerült magát felszabadítani a test és a káprázat béklyói alól. Mert, röviden mondva, feláldozta magát az emberiség kedvéért, bár ennek a NAGY ÁLDÓZAT-nak csak kevés kiválasztott látja hasznát.

Az emberi tudat első ébredésétől kezdve e MAHÂ-GURU közvetlen, hallgatag vezetése mellett vált az emberiség összes többi, kevésbé isteni tanítója és oktatója az első emberiség vezetőjévé. Ők azok az „Isten-fiak”, akik a gyermek-emberiséget megtanították valamennyi művészet és tudomány, valamint a szellemi tudás alapfogalmaira. Ők azok, akik lerakták azon ősi civilizációk első alapköveit, amelyek olyan nagy fejtörést okoznak a tudósok és kutatók modern nemzedékének.

Akik kétségbe vonják ezt az állítást, magyarázzák meg bármilyen más, ugyanolyan elfogadható alapon azon rendkívüli tudás titkát, amellyel a régiek rendelkeztek, akikről néhányan azt mondják, hogy alsóbbrendű, állathoz hasonló vademberekből, a paleolit korszak „barlanglakóiból” fejlődtek ki! Forduljanak például olyan munkákhoz, mint az Augustus korában élt Vitruvius Pollio építészetéről szóló munkái, amelyekben az arányosság minden szabálya megfelel a *beavatáskor tanított ősi szabályoknak*, ha meg akarnak ismerkedni a valódi isteni mű-

vészettel, és meg akarják érteni az arányosság minden szabályában és törvényében elrejtett, mély ezoterikus jelentést. A paleolitikori barlanglakótól leszármazott ember soha nem fejleszthetett ki ilyen tudományt segítség nélkül, még az évezredekig tartó gondolkodás és értelmi fejlődés ellenére sem. A harmadik gyökérfajban testet öltött Rishik és Dévák tanítványai voltak azok, akik továbbadták tudásukat egyik nemzedékről a másikra, Egyiptomnak és Görögországnak, a mára már elveszett arányosság törvénykönyvével együtt. Ugyanígy adták ezt tovább a negyedik, az atlantiszi faj beavatottjai küklopszaiknak, a „Ciklusok” vagy a „Végtelesség Fiainak”, amiből a név tovább szállt a gnosztikus papok még későbbi nemzedékeire.

Ezen isteni tökéletességű építészeti arányok következménye, hogy a régiek meg tudták építeni valamennyi következő kor e csodáit, templomokat, piramisokat, barlang-templomokat, dolmeneket, köhalmokat, oltárokat. Ezek azt bizonyítják, hogy olyan gépek és mechanikai ismeretek birtokában voltak, amelyekhez képest a modern szakértelem csak gyermekjáték, és amelyre ez a szakértelem maga is „a százkezü óriások műveiként” hivatkozik.^{VI/83}

A modern építészek talán nem teljesen mellőzték ezeket a szabályokat, de éppen elég empirikus újítást adtak hozzá, hogy végül elrontották a helyes arányokat. Vitruvius volt az, aki az utókornak átadta a halhatatlan isteneknek emelt görög templomok építésének szabályait, Marcus Vitruvius Pollio építészetéről szóló tíz könyve pedig csak ezoterikusan tanulmányozható, mert ő beavatott volt. A druida körök, a dolmenek, India, Egyiptom, és Görögország templomai, az Európában levő tornyok és a 127 város – amelyeket az Institute Francais „küklopszi-eredetűnek talált” –, mind beavatott, pap-építészek alkotásai. Ők azok leszármazottai, akiket joggal az „Építőknak” nevezett, „Isten-fiak” tanítottak. A megértő utókor ezekről a leszármazottakról ezt mondja:

Nem használtak sem habarcsot, sem cementet, sem acélt, sem vasat a kövek faragására, és mégis oly mesteri módon dolgozták ki, hogy gyakran nem is lehet észrevenni az összeillesztés helyét, noha ezekből a kövekből sok 12 m hosszú, 6 m széles és 2 m vastag, mint Peruban, sőt Cuzco erődjének falaiban még ennél is nagyobb kövek vannak.^{VI/84}

Továbbá:

Syene kútja, amely 5400 évvel ezelőtt épült, amikor ez a hely pontosan a térítőn feküdt (a helyzete azóta megváltozott), úgy volt megszerkesztve, hogy délben, pontosan a nyári napforduló pillanatában a Nap teljes korongja visszatükröződött a felszínén. Ez olyan alkotás, amelyet Európa összes csillagászáának egyesített tudása sem tudna most létrehozni.^{VI/85}

Bár az *Isis Unveiled*-ben ezeket a dolgokat alig érintettük, mégis emlékeztetjük az olvasót arra, amit ebben^{VI/86} Közép-Ázsia egy bizonyos Szent Szigetéről mondtunk, további részleteket pedig a IV. kötetben, a IX. stanzához fűzött „Az Isten-fiak és a Szent Sziget” című részben talál. Még néhány magyarázattal azonban segíthetünk a tanítványnak, hogy pillantást vehessen a szóban forgó rejtélybe, bár csak elszórt, töredékes formában.

Legalább egy részletet akarunk világos szavakkal ismertetni a titokzatos „Isten-fiakról”. Tőlük, ezektől a Brahmaputra-któl származtatták le magukat a nagy Dvija-k, a régi idők beavatott brahminjai. A modern brahminok ezzel szemben azt akarják elhíttetni az alsóbb kasztokkal, hogy ők szó szerint közvetlenül Brahmâ szájából eredtek. Ez ugyanis az ezoterikus tanítás, amely még azt is hozzáteszi, hogy bár azok, akik az „Akarat és Jóga fiaitól” származnak (természetesen szellemi értelemben), idővel két ellenkező nemre váltak szét, amit később „Kriyâshakti”-elődeik is megtettek, mégis elfajzott utódaik még ma is tiszteletben tartják a nemzési tevékenységet, és még mindig egyfajta vallási szertartásként kezelik, miközben a civilizáltabb népek csupán állatias tevékenységnek tartják. Hasonlítsuk össze a nyugati felfo-

^{VI/83} Kenealy: *Book of God*, 118. oldal

^{VI/84} Acosta IV. 14.

^{VI/85} Kenealy, ugyanott.

^{VI/86} I. kötet, 587-593. oldalak

gást és gyakorlatot Manu rendelkezéseivel, amelyek Grihastha, vagyis a házasság élet törvényeire vonatkoznak. A valódi brahmin eszerint valójában „az, akinek hét őse ivott a hold-növény (Szóma) nedvéből”, és aki „Trisuparna”, mert megértette a *Védák* titkát.

És az ilyen brahmin ma is tudja, hogy mivel e faj legelején a pszichikai és fizikai értelem aludt, a tudat pedig még fejletlen volt, ezért szellemi elképzelésük nem teljesen függték össze a fizikai környezetükkel. Tudja továbbá, hogy az *isteni* ember állati – bár külsőleg emberi – formájában élt, és hogy ha volt is benne ösztön, nem kísértette azt öntudat, hogy megvilágítsa a szunnyadó ötödik princípium sötétségét. Amikor a Bölcsesség Urai a fejlődés törvénye által sarkallva beletöltötték a tudat szikráját, akkor az első érzés, ami életre kelt és tevékenységre ébredt, a szellemi teremttel való összetartozás és egység érzete volt. Ahogyan a gyermek első érzelmei az anyjára és a dadájára irányulnak, úgy az ősemberben ébredő tudat első törekvései azok felé irányultak, akiknek elemeit saját magában érezte, de akik mégis rajta kívüliek és tőle függetlenek voltak. Ebből az érzésből keletkezett az *áhitat*, és ez vált a természetének első és legfőbb hajtóerejévé. Mert ez az egyetlen, ami természetes a szívében, amely vele született, és amit ugyanúgy megtalálunk az emberi csecsemőben és a fiatal állatban is. Ezt az ősemberben levő elnyomhatatlan, ösztönszerű törekvést nagyon szépen, és úgy mond intuitíve írta le Carlyle, aki így kiált fel:

A nagy antik szív egyszerűségében mennyire gyermeki, komoly ünnepélyességében és mélységében mennyire férfias! Az égbolt derül felette, bárhol jár-kelel a földön, az egész földet misztikus templommá teszi, istentiszteletté minden földi munkát. Tündöklő lények suhannak át hét-köznapjain, angyalok szállnak, az embereknek Isten üzenetét hozva... Meglepő, csodás dolgok veszik körül az embert; csodák közepette él^{VI/87}... A kötelesség nagy törvénye olyan hatalmas, mint a két végtelenség (a mennyország és a pokol), eltörpítve és megsemmisítve minden egyebet, valóság volt, és még mindig az, csak a köntöse holt, de a lényege tovább él minden időközön és minden örökkévalóságon keresztül!

Letagadhatatlanul él, és teljes, törhetetlen erejében, és hatalmában ott vert gyökeret az ázsiai árja-szívben, és közvetlenül a harmadik faj első Elme-szülte Fiain keresztül Kriyâshakti gyümölcsétől ered. Az idők folyamán a beavatottak szent kasztja csak ritkán, korszakonként hozott létre ilyen tökéletes teremtményeket, belsőleg különböző, bár külsőleg ugyanolyan lényeket, mint azok, akik létrehozták őket.

A harmadik ősi faj gyermekkorára idején:

Egy még magasabb fajta teremtmény
Hiányzott csak, és terveztetett ezért.
Tudatra ébredt és nagyobb szívű,
Uralkodásra termett, s a többi vezetni.*

Kész és tökéletes hordozóként hozták létre a magasabb világok testet öltő lakói számára, akik ettől kezdve ezekben a formákban kezdtek lakni, amelyeket a *Szellemi Akarat* és az emberben levő természetes isteni erő teremtett meg. A tiszta szellem gyermeke volt, értelmébe nem vegyült semmilyen földi elem árnyalata sem. Csak a fizikai teste volt az, ami az időbe és az életbe tartozott, mert értelmét közvetlenül felülről kapta. Az isteni bölcsesség élő fája volt, ezért hasonlíthatjuk az északi legendák Világ-Fájához, amely nem tud elhervadni és elpusztulni, amíg az élet utolsó csatáját meg nem vívták, miközben Nidhogg sárkány állandóan rága a gyökerét. Mert így rága az idő foga Kriyâshakti első és szent fiának testét, de benső lényének gyökerei örökre romlatlanok és erősek maradtak, mert ezek a mennyben nőttek, és terjedtek, nem pedig a földön. Ő volt az első az *Elsők* közül, és ő volt az összes többi magja. Voltak más Kriyâshakti Fiak is, akiket egy második szellemi erőfeszítés hozott létre, de az első máig

^{VI/87} Az, ami *természetes* volt az ősember szemében, csak most vált *csodává* számunkra, és az, ami az ő számára csoda volt, azt soha sem tudnánk kifejezni a mi nyelvünkön.

* Ovidius: Metamorfózis, I. könyv, 76-77 oldal. (a ford.)

megmaradt az Isteni Tudás Magjának, ő az Egy és a Legfőbb a földi „Bölcsesség Fiai” között. Erről a témáról nem mondhatunk többet, csak azt tehetjük még hozzá, hogy minden korban – még a miénkben is – voltak nagy elmék, akik helyesen értették meg ezt a kérdést.

De hogyan jut fizikai testünk a jelenlegi tökéletesség fokára? Természetesen évmillióig tartó fejlődésen keresztül, de sohasem az állattól elindulva vagy azon keresztül, ahogyan a materializmus tanítja. Mert ahogyan Carlyle mondja:

...Létezésünk lényege, a bennünk levő rejtély, amely „Én”-nek nevezi magát – óh, milyen szavaink vannak az ilyen dolgok kifejezésére? – egy mennyei lehelet, a Legmagasabb Lény ki-nyilatkoztatja magát az emberben. Ez a test, ezek a képességek, ez az életünk, mindez nem annak a Névtelennek a ruházata?

A „mennyei lehelet”, vagy inkább az Élet lehelete – amit a *Bibliában* Nephesh-nek hívnak – benne van minden állatban, minden élő parányban és minden ásványi atomban. De közülük az ember kivételével egyik sincs tudatában e „Legfőbb Lény”^{VI/88} természetének, mert egyik formájában sincs meg az az isteni harmónia, amivel az ember rendelkezik. Úgy van, ahogyan Novalis mondta, és azóta senki sem mondta jobban, ahogyan Carlyle megismétli:

A Világegyetemben csak egyetlen templom van, és ez az ember teste. Semmi sem szentebb, ennél a fenséges formánál... A mennyet érintjük meg, amikor kezünket egy emberi testre tesszük! Ez egy pusztán retorikai szóvirágnak hangzik, de nem az. Ha jól meggondolják, tudományos ténynek bizonyul, a tiszta igazság... kifejezése. *Mi vagyunk a csodák csodája, a nagy megfejtethetetlen misztérium.*^{VI/89}

VII. STANZA

1. NÉZD AZ ÉRZŐ, FORMA NÉLKÜLI ÉLET KEZDETÉT (a)! ELŐSZÖR AZ ISTE-NIT^{VII/1} (b), AZ ANYA-SZELLEMTŐL VALÓT^{VII/2}, AZUTÁN A SZELLEMIT^{VII/3} (c), A HÁRMAT AZ EGYTŐL^{VII/4} (d), A NÉGYET AZ EGYTŐL (e) ÉS AZ ÖTÖT (f), AMELY-TŐL A HÁROM, AZ ÖT ÉS A HÉT (g). EZEK A HÁROMSZOROSAK ÉS A NÉGYSZE-RESEK LEFELE, AZ ELSŐ ÚR^{VII/5} ELMESZÜLTE FIAI, A RAGYOGÓ HÉT^{VII/6}. ŐK AZOK, Ó LANOO, AKIK TE, ÉN ÉS Ő VAGYUNK. ŐK, AKIK FELETTED ÉS ANYÁD, BHÛMI^{VII/7} FÖLÖTT ŐRKÖDNEK.

(a) A Teremtő Hatalmak Hierarchiája ezoterikusan hétfelé (4 és 3) oszlik a tizenkét nagy Renden belül, amiket az állatöv tizenkét jegyében örökítettek meg. A megnyilvánuló fokozatokba tartozó hét rend ezen kívül még a hét bolygóval is kapcsolatban áll. Mindezek tovább oszthatók isteni-szellemi, félig szellemi és éterikus lények számtalan csoportjára.

Közöttük a fő hierarchiákra a nagy Négyes utal, vagy exoterikusan Brahmâ „négy teste és három képessége” és a Panchâsya, az öt Brahmâ, vagy a buddhista rendszerben az öt Dhyâni-Buddha.

^{VI/88} Nincs olyan nemzet a világon, amelyben az áhítat vagy a vallásos miszticizmus érzése jobban fejlett és kiemelkedő lenne, mint a hindu népnél. Lásd, mit mond Max Müller erről a beállítottságról és nemzeti jellemző-ről a munkáiban. Ez a harmadik faj *tudatos* ősi embereitől származó közvetlen örökség.

^{VI/89} *Lectures on Heroes*

^{VII/1} Hordozóeszközt.

^{VII/2} Átman.

^{VII/3} Átmâ-Buddhi, Szellemi lélek. Ez a kozmikus princípiumra vonatkozik.

^{VII/4} Újra.

^{VII/5} Avalókiteshvara.

^{VII/6} Az Építők. A hét teremtő Rishi, most a Nagymedve csillagképpel állnak kapcsolatban.

^{VII/7} A Föld.

A legmagasabb csoport az úgynevezett Isteni Lángokból áll, amikről a „Tüzes Oroszlánokként” és az „Élet Oroszlánjaiként” beszélnek, és akik ezotériája az Oroszlán állatövi jegyben van biztonságosan elrejtve. Ez a legfelsőbb isteni világ *magja*. Ők a forma nélküli Tüzes Leheletek, egyik megnyilvánulásukban azonosak a felsőbb sephirothi Hármassággal, amelyet a kabbalisták az Archetípusok Világába helyeznek.

Ugyanezt a hierarchiát ugyanezekkel a számokkal a japán rendszerben is megtaláljuk, a „Kezdetekben”, ahogyan ezt a shinto és a buddhista felekezetek egyaránt tanítják. Ebben a rendszerben az antropogenezis megelőzi a kozmogenezist, mivel az isteni egybeolvad az emberivel, és megteremti – az anyagba való leszállása felútján – a látható Világegyetemet. A legendaszerű személyeken – jegyzi meg tiszteletteljesen Omoie – „a magasabb (titkos) tanítás és magasztos igazságainak sztereotip megtestesülését kell értenünk”. E régi rendszer teljes terjedelmű ismertetése túlságosan sok helyet foglalna el, néhány szót azonban helyén való róla mondanunk. A következőkben rövid áttekintést adunk erről az antro-po-kozmozmozgenezisről, és bemutatjuk, milyen erős visszhangra talált ugyanaz az ősi tanítás az egymástól legtávolabbi népeknél is.

Amikor még minden Káosz (Kon-ton) volt, három szellemi Lény jelent meg a jövőendő teremtetés színpadán: (1) Ame no ani naka nushi no Kami, „A Központi Mennyrország Isteni Uralkodója”, (2) Taka mi onosubi no Kami, „az Ég és a Föld magasztos és fenséges Isteni sarja”, és (3) Kamu mi musubi no Kami, egyszerűen „Az Istenek Sarja”.

Ezek forma- vagy szubsztancia nélküliek voltak – a mi Arûpa Hármasságunk –, mivel sem az égi, sem a földi szubsztancia még nem különült el, „de a dolgok lényege sem volt még megalkotva”.

(b) A *Zohar*-ban – amelyet Moses de Leon a szíriai és kaldeai keresztény gnosztikusok segítségével rendezett, és újra kiadott a XIII. században, és később még sok keresztény javított és nézett át, és a *Bibliánál* csak egy kevésbé exoterikusabb – ez az „Isteni (Hordozó)” nem úgy jelenik meg többé, mint a kaldeai *Számok Könyvében*. Igaz ugyan, hogy Ain Soph, az Abszolút, a Végtelen Nem-dolog, szintén az Egy, a megnyilvánult „Mennyei Ember” (az Első Ok) formáját használja szekereként (Merkabah héberül, Váhana szanszkritül), vagy tudathordozójaként, hogy leszálljon a jelenségek világába, és itt megnyilvánuljon. A kabbalisták azonban nem mondják meg, hogyan használhat az Abszolút bármit, vagy hogyan rendelkezhet bármilyen tulajdonsággal, mivel az Abszolútként mentes a tulajdonságoktól, és azt sem magyarázzák meg, hogy ez az Első Ok (Platón Logosza), az eredeti és örök Gondolat, amely Adam Kadmon-on keresztül megnyilvánul, valójában úgymond a Második Logosz. A *Számok Könyve* megmagyarázza, hogy Ain (En, vagy Aiôr) az egyetlen magától létező, míg a „Mélysége”, a gnosztikusok Bythos-a, amelyet Propatôr-nak neveznek, csak periodikus. Ez utóbbi Bhrahmâ, amint elkülönült Brahma-tól vagy Parabrahmantól. Ő a Mélység, a Fény Forrása, vagy a Propatôr, a Megnyilvánulatlan Logosz, vagy az absztrakt Gondolat, nem pedig Ain Soph, amelynek sugara Adam Kadmont – a „férfit és nőt” – vagyis a Megnyilvánult Logoszt, a tárgyiasult Világegyetemet használja szekérként, amelyen keresztül megnyilvánul. De a *Zohar*-ban a következő képtelenséget olvassuk: „*Senior occultatus est, et absconditus; Microprosopus manifestus est, et non manifestus.*”^{VII/8} Ez tévedés, mivel a Microprosopus vagy a mikrokozmosz csak a megnyilvánulásai alatt létezhet, és a Mahâpralaya-k során elpusztul. Rosenroth *Kabbalá*-ja nem útbaigazító, hanem nagyon gyakran talány.

Az *Első Rendiek* az isteniek. Mint a japán rendszerben, az egyiptomi és minden régi kozmogóniában is, ez az isteni Láng, az „Egy” gyűjtja meg a három leszálló csoportot. Mivel rejtett létezésük a magasabb csoportban van, ők most határozott és különvált lényekké válnak. Őket nevezik az Élet Szüzeinek, a Nagy Káprázatnak, stb., és együttesen a „hatágú csillagnak”. Az utóbbi szinte minden vallásban a Logosz, mint az első kiáradás jelképe. Indiában Vishnu jelképe a csakra vagy kerék, a kabbalában pedig a Tetragrammaton jele, „Ő, aki a

^{VII/8} Rosenroth: *Liber Mysteriorum*, IV. 1.

négy betűből áll”, vagy képletesen „Microprosopus végtagjai”, akik részint tizen, részint hatan vannak.

A későbbi kabbalisták azonban, különösen a keresztény misztikusok, sajnálatos módon tönkretették ezt a nagyszerű jelképet. Valójában a szofizmak és paradoxonok évszázadokon át tartó szüntelen munkájának eredményeként a Microprosopus-t – aki filozófiai értelemben teljesen különbözik a megnyilvánulatlan örökkévaló Logosz-tól, „az Atyával egy”-től – azonosították Jehovah-val, vagyis az egy élő Istennel (!), miközben Jehovah nem több Binah-nál, egy nőnemű Sephiránál. Ezt a tényt nem lehet elég gyakran hangsúlyozni az olvasó számára. Mert a Mennyei Ember „tíz végtagja” a tíz Sephiroth. De az első Mennyei Ember a világegyetem megnyilvánulatlan Szellemé, és sohasem szabadna lealacsonyítani őt Microprosopus-szá, az Alsó Arccá vagy Arcképpé, az ember földi síkon való ősalakjává. Microprosopus – ahogyan az imént mondtuk – a megnyilvánult Logosz, amiből sok van. Erről azonban majd később. A hatágú csillag a természet hat erejére vagy energiájára, a hat síkra, princípiumra stb. utal, valamennyit a hetedik, vagyis a csillag középpontja foglalja egységbe. Mindezek, beleértve a felsőbb és az alsóbb hierarchiákat, az Égi vagy Mennyei Szüzből, minden vallásban a Nagy Anyából, az Androgünből, Adam Kadmon Sephirából áradnak ki. A Korona, Kether csak absztrakt princípiumában Sephira, mint egy matematikai x , az ismeretlen mennyiség. A megkülönböztödött természet síkján ő Adam-Kadmon, az első androgün női fele. A Kabbala azt tanítja, hogy a „Fiat Lux” kifejezés^{VII/9} a Sephiroth-ok kialakulására és fejlődésére vonatkozott, nem pedig a fényre, a sötétség ellentétére. Simeon rabbi ezt mondja:

Ó, társaim, ó társaim, az ember egy kiadásként egyszerre volt férfi is, nő is, valóban Adam Kadmon, és ez a „Legyen világosság, és lőn világosság!” szavak értelme. Ez a kettős ember.^{VII/10}

Egységében az ősi Fény a hetedik vagy legmagasabb princípium, Daiviprakriti, a Megnyilvánulatlan Logosz fénye. Megkülönböztődése során azonban Fohattá, vagy a „Hét Fiúvá” válik. Az előbbi a kettős háromszög középpontja jelképezi, az utóbbit maga a hatszög, vagy a Microprosopus „hat végtagja”, a hetedik Malkuth, a keresztény kabbalisták „Menyasszonya”, vagyis a mi Földünk. Innen ered a következő mondás:

Az Egy utáni első az Isteni Tűz; a második a Tűz és az Éter; a harmadik a Tűzből, az Éterből és a Vízből áll; a negyedik a Tűzből, az Éterből, a Vízből és a Levegőből. Az Egy nem tördök az embert hordozó bolygókkal, hanem a benső, láthatatlan szférákkal. Az Elsőszülöttek a Világegyetem ÉLETE, szíve és érverése, a Másodikok az ELMÉJE vagy Tudata.

Ezek a Tűz, Levegő, stb. elemek nem a mi összetett elemeink, és ennek a „Tudatnak” semmi köze a mi tudatunkhoz. Az „Egy Megnyilvánult” tudata, ha nem is abszolút, mégis feltétel nélküli. Mahat, az Egyetemes Elme, a Brahmâ-Teremtő, egyben Pradhâna, az elkülönületlen anyag első terméke.

(c) Az égi lények *második rendje* a tűzből és az éterből valók, és megfelelnek a szellemnek és a léleknek, vagy Âtmâ-Buddhinak, a nevük légio, és még forma nélküliek, de határozottabban „szubsztanciálisak”. A másodlagos fejlődésben vagy „Teremtésben” – ez félrevezető szó – ők az első megkülönböztődések. Ahogyan a nevük mutatja, ők a megtestesülő Jívák vagy Monádok ősképei, és az élet tüzes szelleméből állnak. Tiszta napsugárként halad át rajtuk a sugár, amelynek ők adják a jövőndő hordozóját, az isteni lelket, a Buddhi-t. Közvetlenül a *mi* rendszerünk magasabb világának seregeivel vannak kapcsolatban. Ezekből a kétszeres Egységekből áradnak ki a „háromszorosak”.

^{VII/9} Genesis, I.

^{VII/10} *Auszüge aus dem Zohar*, 13-15. oldalak.

A japán kozmogóniában a káosz tömegéből, amikor egy tojásszerű mag jelenik meg, amely magában rejt az egész egyetemes és a teljes földi élet csíráját és lehetőségét, akkor különül el az imént említett „háromszoros”. A hímnemű éterikus princípium (Yo) felemelkedik, a nőnemű, a durvább vagy anyagiasabb princípium (In) pedig az anyag világegyetemébe taszítódik, amikor megtörténik az égi és a földi szétválása. Ettől a nőneműtől, az Anyától születik meg az első kezdetleges tárgyasult lény. Ez éterikus, forma vagy nem nélküli, és mégis tőle és az anyától születik meg a Hét Isteni Szellem, akikből ki fog áradni a hét „teremtés”, pontosan úgy, ahogyan a *Codex Nazaræus*-ban Karabtanos-tól és az Anya Spiritus-tól megszületik a hét „rosszra hajló” (anyagi) szellem. Túlságosan hosszú lenne a japán neveket itt felsorolni, de azokat lefordítva ebben a sorrendben szerepelnek:

- (1) A „Láthatatlan Agglegény”, aki a nem-teremtő „Atya” teremtő logosza, vagy az utóbbi teremtő lehetőségének megnyilvánulása.
- (2) A „sugártalan mélységek (Káosz) Szelleme (vagy Istene)”, ami a megkülönböztödött anyaggá vagy a világanyaggá, egyben az ásványbirodalomká is válik.
- (3) A „növénybirodalom szelleme”, a „dús növényzet szelleme”.
- (4) A „Föld szelleme” és a „homok szelleme”, egy kettős természetű lény, az előbbi tartalmazza a hím elem potencialitását, az utóbbi a nő elemét. Ez a kettő egy volt, mert még nem voltak kettőségük tudatában.

Ez a kettőség tartalmazta (a) Isu no gai no Kami-t, a hímnemű, sötét, izmos lényt és (b) Eku gai no Kami-t, a nőnemű, a szőke, gyengébb vagy gyengédebb lényt. Azután

- (5 és 6) Kétnemű vagy androgün szellemek.

- (7) A Hetedik, az „Anyából” utoljára kiáradt szellem jelenik meg, mint az első isteni emberforma, amely határozottan férfi és nő. Ez volt a hetedik „teremtés”, ahogyan a *Purâna*-k-ban is az ember Brahmâ hetedik teremtése.

Ezek, a Tsanagi-Tsanami, az égi hídon, a Tejúton szálltak le a Világegyetembe, és „Tsanagi messze lent észrevette a felhők és a víz kaotikus tömegét, drágakövekkel kirakott lándzsáját a mélységekbe vetette, és szárazföld jelent meg. Azután a kettő szétvált, hogy felfedezzék Onokoro-t, az újonnan teremtett szigetvilágot”. (Omoie.)

Ilyenek a japán exoterikus mesék, a héj, amely ugyanazon, a Titkos Tanításban található igazság magvát rejtik el.

(d) A *Harmadik Rend* az Âtmâ-Buddhi-Manas, a szellem, lélek és értelem megfelelője, és ezt nevezik a „Hármasságoknak”.

(e) A *Negyedik Rend* tagja anyagi jellegű lények. Ez a Rûpa-k (atomikus formák) között a legmagasabb csoport. Az emberi, tudatos, szellemi lelkek gyermekszobája. Az „Elmúlhatatlan Jivak”-nak nevezik őket, és az alattuk levő rend segítségével létrehozzák az első hetes sereg első csoportját – a tudatos, értelmes, emberi létezés nagy misztériumát. Ez utóbbi a termőföld, amelyben elrejtve fekszik a csíra lekorlátozva, amely *a nemzésbe fog esni*. A fizikai sejtben ez a csíra azzá a szellemi potenciává fog válni, amely az embrió fejlődését vezeti, és ez annak az oka, hogy az emberben benn rejlő tulajdonságok és képességek átöröklődnek. A szerzett képességek továbbadásáról szóló darwini elméletet azonban az okkultizmus nem is tanítja, és nem is fogadja el. Az okkultizmus szerint a fejlődés teljesen más irányokat követ. Az ezoterikus tanítás szerint a fizikai fokozatosan a szellemiből, értelmiből és pszichikaiból fejlődik. A fizikai sejtnak ez a belső lelke – a „szellemi plazma”, amely a sejtplazmán uralkodik – az a kulcs, amelynek egy napon fel kell nyitnia a biológusok számára ismeretlen vidék kapuját, amit most az embriológia sötét misztériumának neveznek. Figyelemre méltó, hogy a modern kémia, miközben okkultista és vallási babonaként elutasítja az elementáloknak, angyaloknak, stb., nevezett anyagi jellegű és láthatatlan lényekkel kapcsolatos elméletet – persze anélkül, hogy valaha is betekintett volna e testnélküli lények filozófiájába, vagy elgondolkodott volna rajtuk –, a megfigyelések és felfedezések következtében tudattalanul is arra kellett volna

kényszerülnie, hogy elfogadja és felismerje a kémiai atom fejlődésében is a haladás ugyanazon arányát és rendjét, amelyet az okkultizmus a Dhyâni-kra és az atomokra elfogad, mivel az analógia az okkultizmus első törvénye. Ahogyan fentebb láttuk, a Rûpa-angyalok legelső csoportja négyes, mivel mindegyikhez egy-egy elem adódik hozzá csökkenő sorrendben. Ugyanígy van az atomokkal, a kémiai fogalomrendszerben lefelé fejlődésükben monatomikusak, diatomikusak, triatomikusak, tetraatomikusak, stb.

Ne feledjük el, hogy az okkultizmus Tüze, Vize és Levegője, vagy az úgynevezett „Elsődleges Teremtés Elemei” nem azok az összetett elemek, amelyek a Földön találhatóak, hanem ezek noumenoni, homogén elemei, a földi elemek szellemei. Azután következnek a hetes csoportok vagy Seregek. Táblázatba rendezve ezeket, az atomokkal párhuzamos sorokban elhelyezve e lények természete láthatóan megfelel a fejlődés lefelé haladó fokozatainak az összetett elemeknek, az analógia szerinti matematikai pontossággal. Ez természetesen csak az okkultisták által készített táblázatokra vonatkozik, mert ha az angyali lények skáláját párhuzamos sorba helyeznénk a tudomány kémiai atomjainak skálájával – a feltételezett héliumtól kezdve az urániumig –, akkor természetesen eltérés mutatkozna. Utóbbiaknak ugyanis csak az asztrális síkon a négy legelső rend felel meg. Az atom, vagy inkább a molekula vagy kémiai elem három magasabb princípiumát csak a beavatott Dangma-szeme érzékelheti. De ha a kémia szeretné megtalálni a helyes utat, akkor az okkultisták táblázata szerint kellene kijavítania saját táblázatát, amit azonban aligha fog megtenni. Az ezoterikus filozófiában minden fizikai részecske a magasabb noumenon-jának, a Lénynek felel meg, amelynek lényegéhez tartozik, és attól függ. Mint fent, úgy lent, a szellemi az isteniből fejlődik, a pszicho-mentális a szellemiből – aminek alsóbb síkját már az asztrális színezi át – az egész élő és (látszólag) élettelen természet párhuzamos irányok mentén fejlődik, és jellemzőit fentről, ahogyan lentől is nyeri.

A hetes szám, ahogyan a fent említett Hétszeres Sereg kifejezésre alkalmazzák, nem csak hét Lényre vonatkozik, hanem hét csoportra, vagy seregre is, amint már magyaráztuk. A legmagasabb csoport, az Asurá-k – akik Brahmâ első testében születtek, amely az „éjszakába” fordult – hetesség, tehát a Pitri-khez hasonlóan hét osztályra oszlik, amelyekből három test nélküli (arûpa), négynek pedig van teste.^{VII/11} Ők valójában inkább a mi Pitri-jeink (őseink), mint azok a Pitri-k, akik az első fizikai embereket kivetítették.

(f) Az *Ötödik Rend* nagyon rejtélyes, mivel összeköttetésben áll a mikrokozmoszi ötszöggel, az embert ábrázoló ötágú csillaggal. Indiában és Egyiptomban ezek a Dhyâni-k kapcsolatban álltak a Krokodillal, hajlékuk pedig a Bak jegyében van. De ezek az indiai asztrológiában felcserélhető kifejezések, mivel a tizedik állatövi jegyet Makara-nak, szabadon fordítva, „Krokodilnak” nevezik. Magát a szót az okkultizmusban különböző módokon értelmezik, ahogyan később be fogjuk mutatni. Egyiptomban az elhunytat – akinek a jelképe az ötszög vagy az ötágú csillag, amelynek ágai az ember végtagjait jelentik – úgy ábrázolták, hogy jelképesen egy krokodillá változik át. Sebekh vagy Sevekh (vagy a „hetedik”) – ahogyan Gerald Massey mondja – az értelem jelképeként mutatkozik meg, valójában azonban ennek jelképe nem a krokodil, hanem a sárkány. Ő a „Bölcsesség Sárkánya” vagy Manas, az emberi lélek, az elme, az értelem princípium, amelyet az ezoterikus filozófiánkban az *Ötödik* Princípiumnak nevezünk.

Az elhunyt „ozirizálódott” a *Holtak Könyvében* vagy a *Szertartáskönyvben* egy krokodilfejű, múmia formájú Isten alakjában ezt mondja:

Én vagyok a krokodil, aki a félelmen elnököl, én vagyok az Isten-krokodil, akinek a lelke az emberek közé érkezik. Én vagyok az Isten-krokodil, aki pusztítani érkezett.

Ez célzás az isteni, szellemi tisztaság romlására, amikor az ember megszerezi a jó és a rossz tudását, és célzás valamennyi teogónia „bukott” isteneire és angyalaira.

^{VII/11} Lásd: *Vishnu Purâna*, I. Könyv

Én vagyok a nagy Hórusz hala. [Ahogyan Makara a „Krokodil”, Varuna hordozója.] Belemerülök Sekhem-be.^{VII/12}

Ez az utolsó mondat megerősíti és megismétli az ezoterikus „buddhizmus” tanítását, mert közvetlenül az ötödik princípiumra (Manas-ra), vagy inkább lényegének legszellemibb részére utal, amely belemerül az Âtmâ-Buddhi-ba, feloldódik abban, és eggyé válik azzal az ember halála után. Mert Sekhem, Khem isten (Hórusz-Osiris vagy Atya és Fiú) lakóhelye, vagy loka, ezért az Âtmâ-Buddhi Devachan-ja. A *Holtak könyvében* az elhunytat úgy mutatja be, hogy Hórusz-Thot-tal belép Sekhem-be, és „onnan tiszta szellemként emelkedik ki”. Az elhunyt ezt mondja:

Látom az örökké átalakuló [enyém, mint különböző] emberek formáit... Ismerem ezt [a fejezetet]. Aki ezt tudja... felvesz mindenféle élő formát.^{VII/13}

Majd mágikus formulával megszólítja azt, amit az egyiptomi ezoteriában „ősi szívnek”, vagy újra testet öltő princípiumnak neveznek, az állandó En-t. Az elhunyt ezt mondja:

Oh, szívem, ősi szívem, szükségem van rád átalakulásaimhoz... ne válj el tőlem a mérlegserpenyők felügyelője előtt. Te vagy a személyiségem a mellemben, isteni társam, *aki űrködsz a húsaím [testeim] felett.*^{VII/14}

Sekhem-ben fekszik elrejtve a „Titokzatos Arc”, vagyis a hamis személyiségben elrejtett, valódi ember, Egyiptom hármaskrokodilja, a felsőbb Háromság vagy emberi hármasság, az Âtmâ, a Buddhi és a Manas jelképe.

Ezen egyiptomi vallási jelkép igazi, bár rejtett jelentésének van egy könnyebb magyarázata. A krokodil elsőnek várja be és fogadja a reggeli Nap emésztő tüzét, ezért nagyon gyorsan a Nap hőjét kezdte megszemélyesíteni. Amikor a nap felkelt, olyan volt, mintha „az Isteneket éltető, isteni lélek” megérkezne a földre az emberek közé. Innen ered a különös szimbolizmus. A múmia feltette a krokodil fejét, ezzel jelezte, hogy ő egy földről érkező lélek.

Valamennyi ősi papiruszban a krokodilt Sebekh-nek (Hetediknek) nevezik, a víz ezoterikusan ugyancsak az ötödik princípiumot szimbolizálja. Ahogyan már mondtuk, Gerald Massey kimutatja, hogy a krokodil volt a „hetedik lélek, legfelsőbb a hét közül – az észrevétlen Látó”. Még exoterikusan is Sekhem Khem Isten lakóhelye, Khem pedig Hórusz, aki megbosszulja atyja, Osiris halálát, azaz megbünteti az ember bűneit, amikor az testnélküli lélekké válik. Így az „ozirizálódott” elhunyt Khem Istenné vált, aki „learatja Aanroo földjét”, vagyis learatja jutalmát vagy büntetését, mert ez mennyei hely (a Devachan) az, ahol az elhunyt *búzá*t kap, az isteni igazság eledelét. A feltételezések szerint az égi lények ötödik csoportja magába foglalja a világegyetem szellemi és fizikai aspektusainak kettős tulajdonságait, Mahat, az Egyetemes Értelem úgymond két pólusát és az ember kettős természetét, a szellemi és a fizikai. Ezért őt a száma, megduplázva tíz, ez kapcsolja össze Makará-val, az állatöv tizedik jegyével.

(g) A *Hatodik* és a *Hetedik Rend* a négyesség alsóbb tulajdonságaiban vesznek részt. Ezek tudatos éterikus lények, olyan láthatatlanok, mint az éter, úgy hajtanak ki a Négy első központi csoportjából, mint a fa ágai, és belőlük is számtalan oldal-csoport hajt ki. Ezek közül a legalsóbb rendűek a számtalan fajtájú és változatú természetszellemek vagy elementálok, kezdve a forma nélküliektől és anyagtalanoktól – teremtoik tökéletes gondolataitól – le az atomikus, bár az emberi érzékelés számára láthatatlan szervezetekig. Ez utóbbiakat az „atomok szellemeinek” tekintik, mert csak egy lépéssel vannak hátrább a fizikai atomnál, és érző, ha nem is értelmes teremtmények. Mindannyian a karma alárendeltjei, és ezt le is kell dolgozniuk minden ciklusban. Mert ahogyan a Tanítás oktatja, a világegyetemben – akár a saját rendszerünk-

^{VII/12} LXXXVIII. fejezet.

^{VII/13} LXIV. fejezet, 29, 30.

^{VII/14} Ugyanott, 34, 35.

ről, akár más külső vagy belső világokról^{VII/15} van is szó – nincsenek olyan kiváltságos lények, amilyenek a nyugati vallások és a judaizmus angyalai. Dhyân Chohan-ná fejlődni kell, nem születhet meg, vagy nem jelenhet meg hirtelen az élet síkján teljesen kifejlett angyalként. A jelenlegi Manvantara égi hierarchiája a következő életciklusban magasabb, felsőbb világokba fog átlépni, és így fog helyet csinálni egy új hierarchia számára, amely emberiségünk kiválasztottjaiból fog állni. A létezés végtelen körforgás az Egy Abszolút Örökkévalóságon belül, amelyben számtalan belső, véges és feltételes ciklus van. Nem tanúsíthatnának személyes érdemet az Isteneknek abban, hogy ők Istenek, ha eleve ilyeneknek teremtdtek volna. A lények ilyen osztálya – amely azért tökéletes, mert eleve sajátos, szeplőtelen természettel született – teljesen sátáni jellegű, örök igazságtalanság, egy állandóan jelenlevő gonosztett szimbóluma lenne, szembeítve az emberiség, vagy akár az alacsonyabb teremtmények szenvedéseivel és küzdelmeivel. Rendellenesség és lehetetlenség a természetben. Ezért a „Négynek” és a „Háromnak” ugyanúgy kell testet öltenie, mint minden más lénynek. Ez a Hatodik Csoport ráadásul szinte elválaszthatatlan az embertől, aki tőle kap mindent, kivéve a legmagasabb és legalacsonyabb princípiumait, vagyis szellemét és testét. A közben levő öt emberi princípium e Dhyâni-k valódi lényege. Paracelsus Flagæ-nak nevezi őket, a keresztények őrangyaloknak, az okkultisták ősöknek, Pitri-knek. Ők a hatszoros Dhyân Chohan-ok, mivel testük összetételében hat szellemi elem van – tulajdonképpen emberek, fizikai test nélkül.

Egyedül az Isteni Sugár, az Âtman ered közvetlenül az Egytől. Ha azt kérdik, hogyan lehetséges ez? Hogyan érthetjük meg, hogy ezek az „Istenek” vagy angyalok egyszerre lehetnek sajátmaguk kiadásai és személyes én-jeik is? Úgy kell-e ezt értenünk, mint az anyagi világban, ahol a fiú bizonyos szempontból az apja is, mert az ő vére, csontjainak csontja, hújának húsa? Erre a Tanítók ezt felelik: Tényleg így van. De az embernek mélyen bele kell merülnie a Létezés misztériumába, mielőtt teljesen megérthetné ezt az igazságot.

VII. STANZA – *Folytatás*

2. AZ EGY SUGÁR MEGSOKSZOROZZA A KISEBB SUGARAKAT. AZ ÉLET MEGELŐZI A FORMÁT, ÉS AZ ÉLET TÚLÉLI AZ UTOLSÓ ATOMOT.^{VII/16} A SZÁMTALAN SUGÁRON KERESZTÜL AZ ÉLETSUGÁR, AZ EGY OLYAN, MINT A SOK DRÁGAKÖVÖN^{VII/17} ÁTHÚZOTT FONÁL.

Ez a sloka azt az elképzelést fejezi ki – ami tisztán vedantista gondolat, amint már máshol elmagyaráztuk –, hogy egy életfonál, Sûtrâtmâ húzódik keresztül az egymást követő generációkon. Hogyan magyarázhatjuk meg ezt? Egy hasonlathoz, jól ismert példához kell folyamodnunk, bár az ilyesmi szükségszerűen tökéletlen, mint minden rendelkezésünkre álló analógia. Mielőtt azonban ehhez folyamodnánk, meg kell kérdeznem, vajon természetellenesnek vagy legalább „természfölöttinek” tűnik-e bármelyikünk számára, amikor egy magzat egészséges, néhány kilogrammos csecsemővé történő növekedésének és fejlődésének folyamatát figyeljük? De vajon miből fejlődik ki? Egy végtelenül kicsi pete és egy sperma osztódásából! Azután látjuk ezt a csecsemőt egy 180 cm magas emberré fejlődni! Ez az atomikus és fizikai kitágulásra utal, a mikroszkópiusan kicsiből valami rendkívül nagyba, a szabad szemmel láthatatlanból a láthatóba és tárgyiasultba. Mindezekkel foglalkozik a tudomány, és kétségkívül az embriológiai, biológiai és fiziológiai elméletek eléggé helyesek, amennyire az anyag pontos megfigyelése megengedi. Mindazonáltal az embriológia tudományának a két legnehezebb kérdését – nevezetesen, hogy melyek a magzat kialakulásánál működő erők, és

^{VII/15} Amikor „magasabb világnak” neveznek egy világot, az nem elhelyezkedése miatt magasabb, hanem mert minőségében vagy lényegében felsőbbrendű. De az átlagember általában ilyennek képzei a mennyországot, és a fejünk fölé helyezi.

^{VII/16} A formáét, Sthûla sharîra-ét, a külső testét.

^{VII/17} Gyöngyön.

mi a fizikai, erkölcsi és értelmi hasonlóság „átöröklésének” az oka – eddig még soha nem sikerült megfelelően megválaszolni. Ezeket nem is fogja soha megoldani, amíg a tudósok nem méltóztatnak elfogadni az okkult elméleteket. De ha ez a fizikai jelenség nem döbönt meg senkit, csak legfeljebb az embriológust hozza zavarba, miért kellene az értelmi és belső növekedésünket, az emberi-szellemi fejlődését az isteni-szellemibe lehetetlenebbnek tartanunk, vagy annak látnunk, mint a másikat?

A darwini iskola materialistáinak és evolúcionistaiknak nem lenne tanácsos, ha elfogadnák Weissmann professzornak, a *Beiträge zur Descendenzlehre* szerzőjének nemrég kidolgozott elméleteit az embriológia fent említett rejtélyeinek egyikéről, amelyről az gondolja, hogy megoldotta. Amikor ugyanis ez a rejtély teljesen megoldódik, akkor a tudomány át fog lépni a valódi okkult birodalmába, és örökre kilép a Darwin által tanított átalakulás birodalmából. Ez a két elmélet a materializmus nézőpontjából összeegyeztethetetlen. Az okkultista nézőpontjából azonban az új elmélet megoldja mindezeket a rejtélyeket. Akik még nem ismerik a valamikor lelkes darwinista Weissmann professzor felfedezését, azoknak igyekezniük kellene pótolni ezt a mulasztást. A német embriológus-filozófus – átugorva a görög Hippokratészt és Arisztotelészt, és visszatérve a régi árják tanításához – megmutat egy parányi sejtet, egyet abból a sok millióból, amelyek egy-egy szervezet kialakulásában közreműködnek. Ez a sejt önmagában és a maga erejéből, állandó osztódás és sokszorozódás segítségével határozza meg a jövő ember vagy állat pontos képét, fizikai, mentális és pszichikai jellegzetességeivel. Ez az a sejt, amely rányomja az új egyén arcára és alakjára a szülők vagy valamely távoli őse jellemzőit, és ez a sejt az is, amely átviszi rá ősei intellektuális és mentális sajátosságait, és így tovább. Ez a sejtanyag testünk halhatatlan része, amely az egymást követő áthasonulások folyamata segítségével fejlődik. Darwin elméletének ideje lejárt, ő ugyanis az embriológiai sejtet tekintette valamennyi többi sejt lényegének vagy kivonatának, erre azonban az átöröklést visszavezetni nem lehet. Csak két módon magyarázhatjuk meg az öröklődés misztériumát: vagy a csírasejt anyaga rendelkezik azzal a képességgel, hogy azon átalakulások egész ciklusán tud áthaladni, amelyek egy különálló szervezet felépítéséhez, majd az azonos csírasejtek megteremtéséhez vezetnek, vagy pedig *ezek a csírasejtek egyáltalán nem az egyed testében keletkeznek, hanem közvetlenül attól az ősi csírasejttől erednek, amely hosszú nemzedéken keresztül apáról fiúra szállt.* Weissmann az utóbbi hipotézist fogadta el, és ennek alapján dolgozott tovább. Erre a sejtre vezeti vissza az ember halhatatlan részét. Eddig rendben volna, és amikor ezt a majdnem helyes elméletet elfogadják, hogyan fogják a biológusok ennek az örökkétartó sejtnak az első megjelenését megmagyarázni? Hacsak az ember nem úgy „nőtt”, mint a halhatatlan „Topsy”, és egyáltalán nem született, hanem a felhőkből hullt alá, különben hogyan keletkezett benne ez az embriológiai sejt?

Egészítsük ki a fent említett fizikai sejtanyagot, a minden anyagi lehetőséggel rendelkező emberi „csíra-sejtet”, az úgymond „szellemi sejtanyaggal”, vagy azzal a fluidummal, amely tartalmazza a hat-princípiumú Dhyâni öt alsóbb princípiumát – és ha eléggé spirituálisak vagyunk, hogy megértsük, megkapjuk a titkot.

Most pedig az ígért hasonlat:

Amikor az állat-férfi magja az állat-nő földjébe hull, akkor az a mag mindaddig nem tud kicsírázni, amíg a Hatszoros Mennyei Ember öt erénye (a princípiumok fluiduma vagy kisu-gárvázása) meg nem termékenyíti. Ezért ábrázolják a Mikrokozmoszt ötszögnek a hatágú csillagban, a Makrokozmoszban.^{VII/18}

A Jíva feladatai a Földünkön ötszörös jellegűek. Az ásványi atomban a Föld Szellemének (a hatszoros Dhyâni-knak) legelső princípiumaival kapcsolatos, a növényi részecskében a másodikkal, a pránával (élettel), az állatban mindezekkel, hozzáadva a harmadikat és a ne-

^{VII/18} Ἀνθρωπος, az okkult embriológiáról szóló munka, I. könyv.

gyediket, az emberben a csírának meg kell kapnia mind az öt gyümölcsét. Különben nem születik többnek, mint egy állatnak.^{VII/19}

Így egyedül az ember az, akiben a Jíva teljes. Ami a hetedik princípiumát illeti, az csupán az Egyetemes Nap egyik sugara, mert minden értelmes teremtmény csak ideiglenes kölcsönként kapja azt, aminek vissza kell térnie forrásához. A fizikai testet a legalacsonyabb földi életek formálják a fizikai, a kémiai és a fiziológiai fejlődés során. „Az Áldottaknak nincs közüük az anyag tisztulásához” – mondja a Kabbala a kaldeai *Számok Könyvé*-ben.

Végül is oda jutunk, hogy az emberiség, első, ősi, árnyékszerű alakjában az Élet Elohim-jának vagy a Pitrik-nek a leszármazottja. Tulajdonságaiban és fizikai megnyilvánulásában az „Ősök”, a legalacsonyabb Dhyâni-k, vagy a Föld Szellemi utóda. Erkölcsi, pszichikai és spirituális természetét az isteni lények olyan csoportjának köszönheti, amelynek nevét és tulajdonságát a IV. kötetben fogjuk ismertetni. Az emberek együttesen különböző szellemek seregeinek kezemunkái, egyenként véve e seregek tabernáculuma, alkalomadtán és egyedenként pedig néhányuk tudathordozója. A jelenlegi, teljesen anyagi, ötödik fajunkban a negyedik földi szelleme még erős bennünk. Közeledünk azonban ahhoz az időhöz, amikor a fejlődés ingájának lengése határozottan felfelé fog irányulni, és spirituális értelemben párhuzamos szintre emelni vissza az emberiséget az ősi harmadik gyökérfajjal. Az emberiséget gyermekkorai idején teljesen ez az angyali sereg alkotta, amelyek azok a belül lakozó szellemek voltak, akik a negyedik faj hatalmas és óriási agyag-tabernáculumait éltették, amiket az életek megszámlálhatatlan tömegei építettek és alkottak, ahogyan a mi testünket is. Ezt a mondatot a jelenlegi Magyarázásban később fogjuk kifejteni. Mivel a tudomány homályosan sejti az igazságot, találhat az emberi testben baktériumokat és más véglényeket, de ezeket esetenkénti és rendellenes látogatóknak tekinti, amelyeknek a betegségeket tulajdonítja. Az okkultizmus – amely egy életet lát minden atomban és molekulában, legyen az ásványi vagy emberi test, levegő, tűz vagy víz – azt állítja, hogy az egész testünk ilyen életekből épül fel, amelyekhez képest a legkisebb mikroszkopikus baktérium olyan, mint egy elefánt a legkisebb véglényhez.

Az említett „tabernáculumok” szövetükben és formájuk szimmetriájában javultak, együtt növekedtek és fejlődtek az őket hordozó bolygóval, de a fizikai tökéletesedés a szellemi belső ember és természete rovására történt. A föld és az ember három középső princípiuma minden fajjal egyre anyagiasabbá vált, a lélek visszalépett, hogy helyet adjon a fizikai értelemnek, és az elemek esszenciája a most ismert anyagi és összetett elemekké vált.

Az ember nem az „Úristen” kész teremtménye, nem is lehetne az soha. De *igenis* az Elohim-ek gyermeke, amit teljesen önkényesen egyes számra és hímneműre változtattak. Az első Dhyâni-k, akik azt a megbízást kapták, hogy „teremtsenek” embert saját képmásukra, csak árnyékaikat vetíthették ki finom modellként az anyag természet-szellemének munkájához. Az ember fizikailag kétségtelenül a Föld porából formálódott meg, de teremtője és kialakítója sok volt. Azt sem lehet mondani, hogy „az Úristen lehelte orrlukába az élet leheletét”, hacsak ez az Isten nem a mindenütt jelenlevő, bár láthatatlan „Egy Élettel” azonos, és hacsak azt nem hisszük, hogy „Isten” ugyanazt a műveletet hajtja végre minden élő lelken, ami az eleven Lélek (Nephesh), és nem az Isteni Szellem (Ruach) az, amely csakis az embernek biztosítja a halhatatlanság isteni fokát, amit az állat, mint olyan, a testet öltés e ciklusában soha nem érhet el. A zsidók és napjaink modern nyugati metafizikusai – akik képtelenek megérteni, ennél fogva elfogadni többet a hármas embernél, a Szellem – Lélek – Test-nél – helytelen megkülönböztetésének következménye, hogy összekeverik az „Élet Leheletét” a halhatatlan „Szellemmel”. Ez a protestáns teológusokra is vonatkozik, akik a negyedik evangélium-^{VII/20} egy bizonyos versét teljesen kiforgatták jelentéséből. Ez a félrefordítás így szól: „A szél

^{VII/19} Tehát gyengeelméjűnek születik.

^{VII/20} János, III. 8.

fűj, ahová jónak látja”, pedig az eredeti szövegben, valamint a görögkeleti egyház fordításában így szól: „a szellem megy, ahová akar”.

A *New Aspects of Life* tudós és nagyon filozófikusan gondolkozó szerzője megpróbálja megértetni az olvasóval, hogy a Nephesh Chiah (élő lélek) a héberek szerint:

Az Élet Szellemének vagy Leheletének az ember megelevenülő testébe történő beömléséből keletkezett vagy ez hozta létre, és helyettesítenie kellett ezt a szellemet, elfoglalnia annak helyét az így keletkezett Én-ben úgy, hogy a szellem átlépett az Élő Lélekbe, és eltűnt benne.

Úgy gondolja, hogy az emberi testet egy anyaméhnek kellene tekinteni, amelyben és amelyből a lélek – amit úgy tűnik, többre tart a szellemnél – fejlődik. *Működésének* és tevékenységének szempontjából vizsgálva a lélek tagadhatatlanul magasabban áll Mâyâ e véges és feltételes világában. Azt mondja, a lélek az „ember eleven testének végső terméke”. Így a szerző a „Szellemet” (Âtmâ-t) egyszerűen az „Élet Leheletével” azonosítja. A keleti okkultisták szembe fognak helyezkedni állításával, mert az azon a téves elképzelésen alapul, hogy Prâna és Âtmâ vagy Jivâtmâ egy és ugyanaz a dolog. A szerző azzal támogatja érvelését, hogy bemutatja, a régi hébereknél, görögöknél, de még a rómaiaknál is Ruach, Pneuma és Spiritus szelet jelentettek. A zsidóknál ez tagadhatatlan, a görögöknél és rómaiaknál is nagyon valószínű. A görög Anemos (szél) szó és a latin Animus, (lélek) között gyanítható a kapcsolat.

Mindez rendkívül lenyűgöző. Aligha lehet azonban e kérdés eldöntésére megfelelő csatateret találni, mivel Dr. Pratt egy gyakorlati, tényekkel dolgozó metafizikusnak tűnik, egyfajta kabbalista-pozitivistának, míg a keleti metafizikusok, különösen a vedantisták valamennyien idealisták. Az okkultisták is a túlzó ezoterikus vedanta iskola követői, és bár az Egy Életet (Parabrahman) nevezik a Nagy Leheletnek és a Forgószélnek, de teljesen elválasztják a hetedik princípiumot az anyagtól, és tagadják, hogy azzal bármilyen kapcsolatban vagy viszonyban volna.

Így az ember fizikai feladataival kapcsolatos pszichikai, szellemi és mentális viszonyokról szóló filozófia szinte egy kibogozhatatlan zűrzavar. Nem értik most már helyesen sem a régi árja, sem az egyiptomi pszichológiát. Ezeket nem is lehet befogadni anélkül, hogy el ne fogadnánk az ember belső princípiumainak ezoterikus hetes, vagy legalább is a vedantai ötös felosztását. Ha ez nem sikerül, soha sem tudjuk megérteni a metafizikai és tisztán pszichikai, sőt még a fiziológiai kapcsolatokat sem az egyik síkon levő Dhyân Chohan-ok vagy angyalok és a másik síkon levő emberiség között. Keleti (árja) ezoterikus munkákat eddig még nem tettek közzé, de vannak egyiptomi papiruszaink, amelyek világosan beszélnek a hét princípiumról, vagyis az „Ember Hét Lelkéről”. A *Halottak Könyve* teljes felsorolást ad azokról az „átalakulásokról”, amelyeken minden elhunyt átmegy, miközben egymás után leveti magáról mindezeket a princípiumokat. Ezeket az érthetőség kedvéért éterikus lényekké vagy testekké anyagiasították. Emlékeztetnünk kell továbbá azokat, akik megpróbálják bebizonyítani, hogy a régi egyiptomiak nem tanították az újraszületést, hogy az elhunyt „Lelkéről” (Ego-járól vagy Én-jéről) azt mondták, hogy az Örökkévalóságban él, halhatatlan, „egy-idejű a Naphajóval, és vele tűnik el”, ami a szükségszerűség ciklusa. Ez a „Lélek” a Tiaou-ból, az *Élet Okának* birodalmából *emelkedik ki*, és *nappal* csatlakozik a Földön élőkhöz, hogy minden éjjel visszatérjen Tiaou-ba. Ez fejezi ki az Én periodikus létezését.^{VII/21}

Az árnyék, az asztrális forma megsemmisül, az „Uræus felfalja”^{VII/22}, a Manes meg fog semmisülni, a két iker (a 4. és az 5. princípium) szétszóródik, de a Lélek-madár, „az Isteni Fecske és a Láng Uræus-a” (a Manas és az Âtmâ-Buddhi) az örökkévalóságban fognak élni, mert ők anyjuk férjei.

^{VII/21} CXLVIII. fejezet.

^{VII/22} Ugyanott, CXLIX, 51.

Ez egy másik sokat mondó hasonlóság az árja vagy brahmani és az egyiptomi ezoteria között. Az előbbi a Pitri-ket az ember „holdbeli őseinek” hívja, az egyiptomiak szerint pedig Taht-Esmun, a Holdisten az első emberi ő.

Ebben a Holdistenben „fejeződik ki a már előtte meglevő hét természeti erő, és ezek benne egyesültek, az ő hét lelkeként, amelyeknek ő volt a megnyilvánítója a nyolcadikként (innen származik a nyolcadik szféra)... A kaldeai Heptakis vagy Iao hét sugara – ahogyan a gnosztikus köveken ábrázolják – a lélek ugyanezen hetességét jelzi... A misztikus Hét első formáját az égen a Nagymedve hét nagy csillaga ábrázolta, ez a csillagkép az egyiptomiaknál az Idő Anyját és a hét elementális erőt jelképezte”.^{VII/23}

Minden hindu jól tudja, hogy ugyanez a csillagkép Indiában a Hét Rishi-t jelképezi, és Riksha és Chitrashikandinas a neve.

Csak hasonló szül hasonlót. A Föld a testét adja az embernek, az istenek (a Dhyâni-k) adják neki öt belső princípiumát, a pszichikai árnyékot, amelynek gyakran ezek az istenek az éltető princípiumai. A Szellem (Âtman) egy és oszthatatlan, és nem a Tiaou-ban található.

Mert mi a Tiaou? A rá történő gyakori célzás a *Halottak Könyvé*-ben egy rejtélyt tartalmaz. A Tiaou az Éjjeli Nap ösvénye, az alsó félgömb vagy az egyiptomiak alvilági régiója, amit ők a *Hold eltakart oldalára* helyeztek. Ezoteriájukban az emberi lény a Holdból jött elő –ami egy háromszoros misztérium, egyszerre csillagászati, fiziológiai és pszichikai –, áthaladt a létezés teljes ciklusán, majd visszatért születési helyére, mielőtt onnan újra elindulna. Ezért az elhunytat úgy ábrázolják, hogy nyugatra érkezik, megkapja Osiris-tól ítéletét, feltámad Hórusz Istenként, a csillagos mennyek körül kering, ami allegorikus hasonulás Rá-vá, a Nappá. Miután keresztül haladt a Noot-on, a Mennyei Mélységen, ismét visszatér Tiaou-hoz, ami hasonulás Osiris-hoz, aki az élet és a szaporodás isteneként a Holdban lakik. Plutarchos^{VII/24} bemutatja az egyiptomiak „Osiris Holdba menetelének” nevezett ünnepét. A *Ritual*-ban^{VII/25} életet ígér a halál után, és az élet megújulását Osiris-Lunus pártfogása alá helyezi, mert a Hold volt az élet megújulásának vagy az újraszületésnek a jelképe, mivel növekedik, fogy, elhal, és újra megjelenik minden hónapban. A *Dankmoe*-ban^{VII/26} ezt mondják: „Óh, Osiris-Lunus, Te, aki megújulásodat megújítod”. Sabekh pedig ezt mondja I. Seti-nek^{VII/27}: „Te megújítod magad, mint Lunus Isten csecsemő korában”. Még jobban megmagyarázza ezt egy Louvre-ban található papirusz:^{VII/28} „A közösülések és a fogamzások bőségesek, amikor e napon ő (Osiris-Lunus) az égen látható”. Osiris ezt mondja: „Ó, Hold egyetlen ragyogó sugara! Kilépek a (csillagok) keringő tömegéből... Nyisd ki nekem a Tiaou-t, Osiris N. számára. Kimegyek nap-pal, hogy megtegyem tennivalómat az élők között”^{VII/29}, vagyis fogantatásokat előidézni.

Osiris volt a „nemzésben megnyilatkozott Isten”, mert a régiek sokkal jobban ismerték a maiaknál a Hold test tényleges okkult hatásait a fogamzás rejtélyeire. A legrégebbi rendszerekben a Hold mindig hímnemű. Így Soma is a hinduknál egyfajta égi Don Juan, egy „Király” és Budha-Bölcsesség apja, bár törvénytelenül. Ez okkult tudásra mutat, bölcsességre, amelyet a holdi misztériumok alapos megismerésével gyűjtöttek össze, beleértve a szexuális nemzésre vonatkozókat is. Később pedig, amikor a Holdat istennőkkel kapcsolták össze, Dianá-val, Isis-szel, Artemis-szel, Juno-val, stb., ez a kapcsolat mind fizikai, mind pszichikai szempontból szintén a fiziológia és a női természet alapos ismeretén alapult.

Ha a vasárnapi iskolákban a haszontalan *Biblia*-leckék helyett a szegények rongyos seregeinek asztrológiát tanítanának – legalább is annyit, amennyi a Hold okkult tulajdonságaival és

^{VII/23} *The Seven Souls of Man*, 2. oldal, Gerald Massey előadása.

^{VII/24} *De Iside et Osiride*, XLIII.

^{VII/25} XLI. fejezet.

^{VII/26} IV. 5.

^{VII/27} Mariette: *Abydos*, 51. tábla.

^{VII/28} P. Pierret: *Études Egyptologiques*.

^{VII/29} *Ritual*, II. fejezet.

a nemzésre kifejtett rejtett hatásaival kapcsolatos –, akkor nem kellene félni a népesség növekedésétől, vagy a malthusinisták* megkérdőjelezhető irodalmához sem kellene fordulniuk annak meggátolásához. Mert a Hold és együttállásai azok, amelyek a fogamzást szabályozzák, ezt Indiában minden asztrológus tudja. A korábbi fajokban és a jelenlegi faj kezdetén is kuzuszlóknak és bűnözőknek tartották azokat, akik a Hold bizonyos fázisaiban megengedték maguknak a házassági kapcsolatot. Ezek a fázisok ugyanis meddővé tették a kapcsolatot. De ma talán még ezek az okkult tudással való visszaélésből származó régi bűnök is jobbak lennének, mint napjaink büntettei, amelyeket az ilyen okkult hatások ismeretének teljes hiányában követnek el.

Kezdetben azonban a Nap és a Hold voltak az egyedüli láthatók, és hatásaikban úgymond *kézzelfogható* pszichikai és fiziológiai istenségek – az Atya és a Fiú –, míg a tér és általában a levegő, vagy az egyiptomiaknál a Noot-nak nevezett mennyek kiterjedése volt e kettő rejtett szelleme vagy lehelete. Az Atya és Fiú feladataikat tekintve felcserélhetők voltak, és harmonikus együttműködésükkel hatással voltak a földi természetre és emberiségére. Ezért *egynek* tekintették őket, bár megszemélyesített lényként *kettő* voltak. Mindkettő férfi volt, és mindkettőnek megvolt a meghatározott munkája, bár együttműködtek az emberiség teremtését eredményező nemzésben. Ennyit a csillagászati és kozmikus szempontból szimbolikus nyelven kifejezve azt, ami utolsó fajainkban teológiává és dogmává vált. De a kozmikus és asztrológiai jelképek fátylamögött ott voltak az antropográfia és az ember legelső nemzésének okkult misztériumai. Ezeknél nem fog, és nem tud segíteni a jelképek ismerete, de még a zsidók vízözön utáni szimbolikus nyelvének kulcsa sem, kivéve azt, ami az exoterikus használatra lefektetett nemzeti szentírásokban erre vonatkozik. Ezek lényege, akármilyen ügyesen leplezték is, minden nép valódi őstörténetének csak legkisebb része volt, és ráadásul gyakran – mint a héber szentírásban is – az adott nemzet csupán földi, emberi, nem pedig isteni életére vonatkozott. Ez a pszichikai és spirituális elem a MISZTÉRIUMOKHOZ és a BEAVATÁS-HOZ tartozott. Voltak olyan dolgok, amelyeket soha nem jegyeztek fel kézirattekercsekre, hanem, mint Közép-Ázsiában is, sziklákba és földalatti sírboltok falaiba vésték.

Mindamellett volt idő, amikor „csak egy nyelv és egy tudás volt” az egész világon, és az ember többet tudott eredetéről, mint amennyit most tud. Így tudta, hogy bármennyire nagy szerepe van a Napnak és a Holdnak az emberi test felépítésében, fejlődésében és növekedésében, mégsem ők voltak földi megjelenésének közvetlen okozó közegei, mert ezek a közegek valójában azok az élő és értelmes hatalmak, akiket az okkultisták Dhyân Chohán-oknak neveznek.

Ezzel kapcsolatban a zsidó ezoteria egy nagyon képzett csodálója a következőket mondja:

A *Kabbala* világosan azt mondja, hogy Elohim egy „általános absztrakció”, amit a matematikában „állandó együtthatónak” vagy „általános függvénynek” nevezzük, és ami része minden szerkezetnek, nem egyedi, vagyis az 1 általános aránya a 31415-höz, az (asztro-dhyâni és) elohisztikus számjegyekhez.

Erre a keleti okkultista így válaszol: Úgy van, ezek absztrakciók a fizikai érzékeink számára. Szellemi érzékelésünk és belső spirituális szemünk számára azonban az Elohim vagy Dhyâni-k nem jobban absztrakciók, mint amilyen a lelkünk és a szellemünk számunkra. Vessük el az egyiket és elvetjük a másikat is, mert ami *bennünk a tovább élő* lény, az részben maguknak ezen égi Lényeknek a közvetlen kiáradása. Egy dolog bizonyos. A zsidók tökéletesen jártasak voltak a boszorkányságban és a különböző ártó erőkben, de néhány nagy prófétájuk és látnokuk, mint Dániel és Ezékiel, kivételével – Enoch ugyanis egy sokkal korábbi fajt képviselt általános alakként, és nem tartozott egyetlen nemzethez sem, hanem mindegyikhez – keveset tudtak a valódi isteni okkultizmusról, és nem is akartak vele foglalkozni. Nemzeti

* Th. R. Malthus (1776 – 1843) túlnépesedési elmélete: a népesség gyorsabban növekszik, mint az élelmiszerek termelése, és ez a nyomor oka. (A ford.)

jellegetességük ellene volt mindennek, ami nem volt közvetlen kapcsolatban saját fajuk, törzsük és egyéni érdekeikkel. Bizonyítják ezt saját prófétáik és azok az átkok, amelyeket ők a „nyakas fajra” szórtak. De még a *Kabbala* is világosan mutatja a Sephiroth vagy Elohim és az emberek közötti kapcsolatot.

Ezért az okkultista akkor, és csak akkor kész átnyújtani a győzelem pálmáját a kabbalistának, amikor az bebizonyítja neki, hogy Jehovah Binah-val, a nőnemű Sephira-val történő kabbalisztikus azonosításánk van egy még másik, szub-okkult jelentése is. Amíg azonban azt állítják, hogy mivel Jehovah az „egy élő Isten” elvont értelmében egyes számú, ami metafizikai koholmány, és csak akkor válik valósággá, amikor kiáradásként és Sephira-ként az őt megillető helyére teszik, jogunk van fenntartani, hogy a *Zohar* – legalábbis a *Számok könyve* tanúsága szerint – eredetileg, mielőtt még a keresztény kabbalisták eltorzították volna, sőt még most is ugyanazt tanítja, mint mi. Vagyis szerinte az ember nem Égi Emberből árad ki, hanem az Égi Emberek vagy angyalok hetes csoportjából ugyanúgy, ahogyan azt a *Pymander*, az *Isteni Gondolat*-ban találjuk.

VII. STANZA – Folytatás

3. AMIKOR AZ EGY KETTŐVÉ VÁLIK, MEGJELENIK A HÁROMSZOROS (a). A HÁROM EGY,^{VII/30} ÉS EZ A MI FONALUNK, Ó LANOO, A SAPTAPARNA-NAK NEVEZETT EMBER-NÖVÉNY SZÍVE (b).

(a) „Amikor az Egy Kettővé válik, megjelenik a Háromszoros”, tehát amikor az Egy Örök-kévaló tükörképét a megnyilvánulás világába ejti, akkor ez a tükörkép, a Sugár, elkülöníti a Tér Vizét, vagy a *Holtak Könyve* szavaival: „Az Elsődleges Fény sugarának ragyogása megszünteti a Káoszt, eloszlatja a teljes sötétséget a (Központi) Nap Igéjének nagy mágikus ereje segítségével”. A Káosz férfi-nővé, és a fény által kiköltött vízzé válik, és a Háromszoros Lény „elszülöttjeként” jelenik meg. „Ra (vagy Osiris-Ptah) megteremti saját végtagjait (mint *Brahmā*) úgy, hogy megteremti a saját állapotainak megszemélyesítésére hivatott isteneket” a ciklus folyamán^{VII/31}. A Mélységből kiemelkedő egyiptomi Rá az Isteni Egyetemes Lélek megnyilvánult aspektusában, és így *Nârâyana*, „az *Ākāsha*-ban elrejtett, és az éterben jelenlevő” *Purusha* is az.

Ez a metafizikai magyarázat, és a fejlődés legelejére, jobban mondva, a teogónia kezdetére vonatkozik. A Stanza jelentése még nehezebben érthető, amikor az ember és eredetének rejtélyére történő utalása szempontjából magyarázzuk. A tanítványnak alaposan meg kell ismerkednie azzal, amit köröknek nevezünk, hogy világos elképzelést alakíthasson arról, mit jelent az, hogy az Egy Kettővé válik, majd átalakul a Háromszorossá. Ha az *Esoteric Buddhism*-hoz fordul – ami az első kísérlet az ősi kozmogónia megközelítő körvonalainak felvázolására –, azt fogja látni, hogy a kör láncunk hét bolygóján^{VII/32} kialakuló anyagi természet folyamatos

^{VII/30} Egybe összefűzött.

^{VII/31} Idézett mű, XVII. 4.

^{VII/32} Több ellenséges kritikus nagyon szeretné bebizonyítani, hogy korábbi munkánkban, az *Isis Unveiled*-ben nem közzeltük sem az ember hét princípiumáról, sem láncunk hetes felépítéséről szóló tanítást. Bár abban a műben csak célozhattunk erre a tanításra, mégis van több bekezdés, amelyben nyíltan említjük az ember és a lánc hetes felépítését. A II. kötet 420. oldalán az Elohim-ről beszélve ezt mondjuk: „Ők a hetedik mennyország (vagy szellemi világ) fölött maradnak, mert ők azok, akik a kabbalisták szerint egymásután megformálták a hat anyagi világot, jobban mondva, megkísérelték megalkotni azokat a világokat, amelyek a mi világunkat megelőzték, amelyről azt mondják, hogy a hetedik.” A mi bolygónk a láncot bemutató ábrán természetesen a hetedik és a legelső. Mivel azonban a fejlődés ezeken a bolygókön ciklikus, ezért a mi bolygónk az anyagba való leszállás ívéen a negyedik. A II. kötet 367. oldalán pedig ezt olvashatjuk: „Az egyiptomi felfogásban, ahogyan az *összes, filozófiára alapuló vallásban*, az ember nem csupán... a lélek és a test egyesülése, hanem háromság volt, amikor hozzávették a szellemet. Ezen kívül e tanítás szerint az ember áll testből, asztrális formából vagy árnyékból, állati lélekből, a magasabb lélekből és földi értelemről, (és) egy hatodik princípiumból, stb. stb.” – a hetedikből

fejlődését jelenti (a rajtuk levő ásványi, növényi és állati birodalommal, ahová az ember is tartozik, és ennek élén áll), egy teljes életcikluson keresztül. Ez utóbbit a brahminok „Brahmâ egy Nappalának” nevezik. Röviden, a „Kerék” (a bolygóláncunk) egy fordulata, amely hét bolygóból, vagy hét külön „kerékből” áll, ezúttal más értelemben. Amikor a fejlődés lefelé áthaladt az anyagon az A bolygótól a G-ig, az egy kör. A negyedik fordulat – ami a jelenlegi körünk – közepén „az evolúció eléri a fizikai fejlődés tetőfokát, munkáját a tökéletes fizikai ember koronázza meg, és ettől a ponttól kezdve munkája a szellem felé irányul”. Mindezt kevésbé szükséges megismételni, mert az *Esoteric Buddhism* jól megmagyarázta. Ez azonban alig érintette az ember származását, és az a kevés, amit mondott, sok olvasót félrevezetett. Ezt most egy kicsit jobban megvilágíthatjuk, de csak annyival, amennyi elég a Stanzák érthetőbbé tételéhez, mivel a folyamatot a maga helyén, a IV. kötetben teljes részletességgel fogjuk megmagyarázni.

Minden kör a lefelé haladó íven csak az előző kör kézzelfoghatóbb formában történő megismétlése, ahogyan minden bolygó is egészen a negyedik szféránkig – ami a jelenlegi Föld – az öt sorban megelőző elmosódottabb szféra sűrűbb és anyagibb mása a három magasabb síkon.^{VII/33} A fejlődés a felfelé tartó útván, a felemelkedő íven minden általános természetét úgymond spiritualizálja, és éterizálja, felemelve annak a síknak szintjére, amelyen a szemközti íven elhelyezkedő testvérbolygója található. Ennek az az eredménye, hogy amikor bármely körben elérjük a hetedik bolygót, minden fejlődő dolog természete visszatér abba az állapotba, amelyben kiindulásakor volt, gazdagodva minden alkalommal a tudatállapotok egy új és magasabb rendű fokával. Így világossá válik, hogy az úgynevezett „ember eredetének” a jelenlegi körünkben vagy életciklusunkban ezen a bolygón ugyanazt a helyet, ugyanabban a sorrendben kell elfoglalnia, mint a megelőző körben, eltekintve a helyi körülményeken és az időn alapuló részletektől. Ismételten meg kell magyaráznunk, és emlékeztetnünk kell arra, hogy amint minden kör munkájával az úgynevezett Teremtők vagy Építők különböző csoportja van megbízva, ugyanez igaz minden bolygóra is, vagyis egyedi Építők és Felügyelők – a különböző Dhyân Chohan-ok – felügyelete és vezetése alatt állnak.

A „Teremtők” szó használata helytelen, mert a keresztényeken és zsidókon kívül nincs más vallás – még az indiai Visishthadvaita szekta sem, pedig ők még Parabrahman-t is megszemélyesítik –, ami hisz a *semmiből* történő teremtésben, hanem csak a már létező anyagból történő fejlődésben.

A Hierarchia emberek „teremtésével” megbízott csoportja tehát egy különleges csoport, ebben a ciklusban árnyékszerű embert fejlesztett, ahogyan a harmadik körben egy magasabb és még szellemibb csoport fejlesztette az embert. Mivel azonban ez a csoport a szellemiség lefelé haladó skáláján a hatodik, ez a hatodik csoport a jövő ember árnyékszerű formájánál többet nem fejleszt, ami önmaga légies, alig látható, átlátszó másolata. Az utolsó, a hetedik csoport a földi szellemek (elementálok), amelyek fokozatosan formálják, építik és sűrítik az ember fizikai testét. Az ötödik hierarchia – azok a misztikus lények, akik a Bak, Makara, vagy Indiában és Egyiptomban a „Krokodil” csillagképen uralkodnak – feladata, hogy ezeket az üres, éterikus, állati formákat áthassa, és értelmes emberré tegye. Ez egyike azoknak a témáknak, amelyekről a nyilvánosság elé csak nagyon keveset tárhatunk. Ez valóban misztérium, de csak annak, aki vissza akarja utasítani, hogy a Világegyetemben léteznek értelmes és tudatos szellemi lények, és aki a teljes tudatosságot csakis az emberre korlátozza, és azt is csak az „agy működésének” tekinti. A szellemi lények közül sokan vannak, akik az emberben öltöttek testet annak első megjelenése óta, de akik ennek ellenére a tér végtelenségeiben még mindig olyan függetlenül léteznek, ahogy azelőtt is léteztek.

– a SZELLEMBŐL. Olyan világosan beszélünk ezekről a princípiumokról, hogy még a Tárgymutatóban is megtalálhatók „Az ember hat princípiuma” cmszó alatt (II.kötet, 683. oldal), mivel a hetedik szorosan véve a hat szintézise és *nem* princípium, hanem az Abszolút MINDEN egy sugara.

^{VII/33} Lásd a III. ábrát.

Még világosabban megfogalmazva, egy ilyen láthatatlan lény testileg anélkül lehet jelen a földön, hogy ott kellene hagynia helyzetét és feladatait az érzékfeletti világokban. Ha ez magyarázatra szorul, nem tehetünk egyebet, mint emlékeztetjük az olvasót az úgynevezett spirítizmusban előforduló hasonló esetekre – bár az ilyen esetek nagyon ritkák – legalábbis ami a testet öltő vagy egy médium testét ideiglenesen elfoglaló entitás természetét illeti. Ugyanis az úgynevezett „szellemek”, amelyek esetenként elfoglalják a médiumok testét, nem a testüket levetett személyiségek Monádjai vagy magasabb princípiumai. Ilyen „szellemek” csak elementárisok vagy Nirmânakâya-k lehetnek. Ahogyan bizonyos emberek – akár különleges szervezetük tulajdonsága, akár az elsajátított misztikus tudásukból származó képességük következtében – „hasonmásukban” láthatók az egyik helyen, miközben a testük jelentős távolságban van, ugyanez történhet meg a felsőbbrendű lények esetében is.

Filozófiai szempontból az ember, külső formáját tekintve egyszerűen egy állat, alig tökéletesebb, mint a harmadik körbeli majomszerű őse. Egy élő test, nem pedig egy élő lény, mivel a létezés felismeréséhez, az „*Én vagyok*”-hoz szükséges az én-tudat, az állat pedig csak közvetlen tudattal vagy ösztönnel rendelkezhet. Ezt olyan jól értették a régiek, hogy még a kabbalisták is a testet és a lelket egymástól független két életnek tekintették. A *New Aspects of Life*-ban a szerző a következő kabbalisztikus tanítást ismerteti:

Azt tartották, hogy az egymásnak megfelelő átlátszatlanságú és sűrűségű szellem és anyag működésükben hajlamosak egyesülni, és hogy az így teremtet szellemek testnélküli állapotukban egy olyan skála mentén rendeződtek el, amelyen megismételték az elementális vagy a nem teremtet által létező szellem átlátszatlanságát és átlátszóságát. Ezek a szellemek testnélküli állapotukban olyan elementális szellemeket és elementális anyagot vonzottak, sajátítottak ki, emésztettek meg, és kebelezték be, amelyek állapota összhangban volt az övékkel... Tehát azt tanították, hogy a teremtet szellemek állapotai-ban nagy különbség van, és hogy a szellemi világ és az anyagi világ közötti belső társulásában az átlátszatlanabb szellemek test nélküli állapotukban az anyagi világ sűrűbb részei felé vonzódnak, és ezért a Föld középpontja felé törekednek, ahol megtalálják az állapotuknak leginkább megfelelő feltételeket. Az átlátszóbb szellemek viszont a bolygót körülvevő aurába mennek át, a legfinomabbak pedig a mellék-bolygóján találják meg otthonukat.^{VII/34}

Ez kizárólag az elementális szellemeinkre vonatkozik, semmi köze sincs a bolygói, csillagi, kozmikus vagy interéterikus értelmes erőkhöz vagy „angyalokhoz”, ahogyan a Római Egyház nevezi őket. A zsidó kabbalisták, de különösen a gyakorlati okkultisták, akik szertartásos mágiát gyakoroltak, kizárólag a bolygók szellemeivel és az úgynevezett „elementálokkal” foglalkoztak. Ezért a fenti idézet az ezoterikus tanításnak csak az egy részét fedi le.

A lélek, amelynek testi hordozója az asztrális, éterikus anyagú burok, meghalhat, és az ember mégis élhet tovább a földön. Tehát mondhatjuk, hogy a lélek megszabadulhat tabernáculumától, és azt el is hagyhatja különböző okokból, mint például elmebetegség, szellemi és fizikai elfajulás, stb. Különösen a kínai és buddhista filozófiában az okkult tanítás az, hogy a „lélek” – vagyis az örök szellemi Én – lakhat a láthatatlan világokban, miközben teste továbbra is él a Földön. Sok *lélek-nélküli* ember él közöttünk, mert ez ugyanúgy előfordul a rosszul materialistáknál, mint olyan személyeknél, „akik a szentségben haladnak előre, és soha sem térnek vissza”.

Tehát amit élő emberek (a beavatottak) meg tudnak tenni, azt a Dhyâni-k, akik nem rendelkeznek fizikai testtel, ami akadályozná őket, még jobban meg tudják tenni. Ebben hittek a vízözön előtti emberek, és gyorsan kezd hinni benne a modern értelmiségi társadalom a spirítizmus körében is, és a Görög és Római Egyházakban is, amelyek azt tanítják, hogy angyalaik mindenütt jelen vannak. A zoroasztriánusok Amshaspend-jeiket duális lényeknek (Fravashi-k) tekintették, és ezt a dualitást alkalmazták – legalább is az ezoterikus filozófiában – a térben levő, szemünkkel látható számtalan világ szellemi és láthatatlan lakóira. Damasciusnak (VI.

^{VII/34} „Genesis of the Soul” 340-351. oldalak.

század) a kaldeai jósdákról szóló egyik feljegyzésében elegendő bizonyítékot találunk e tanítás egyetemességére, mert ezt mondja: „Ezekben a jósdákban a világ hét Kozmokrátora (‘a Világ-Oszlopok’), akiket Szent Pál szintén említ, kettős, az egyik csoport a felsőbb, szellemi, mennyei világokon való uralkodással van megbízva, a másik pedig az anyagi világok vezetésével, és felügyeletével”. Ez Jamblichus véleménye is, aki nyilvánvaló különbséget tett az arkangyalok és az Archontes-ek között.^{VII/35}

A fentiek természetesen a szellemi lények rendjei vagy fokozatai közötti különbségtételre is alkalmazhatók, és ebben az értelemben próbálja a római katolikus egyház is értelmezni és tanítani a különbséget. Tanítása szerint ugyanis az arkangyalok isteniek és szentek, „ikerpárjaikat” azonban ördögöknek nyilvánítja. A „fravashi” szót azonban nem szabad ebben az értelemben kezelni, mert egyszerűen valamilyen minőség, vagy tulajdonság ellenkező oldalát vagy visszáját jelenti. Így amikor az okkultista azt mondja: „Az ördög az Isten ellentéte” – a rossz az érem másik oldala –, akkor nem két különálló valóságot ért rajta, hanem ugyanannak az Egységnek két aspektusát vagy oldalát. De a legjobb élő ember is ördögnek látszana egy Arkangyal mellé állítva, ahogyan a teológia leírja. Ebből ered, hogy van bizonyos magyarázat az alsóbb „ikerpár” lebecsülésére, amely sokkal mélyebbre merül az anyagba, mint eredetije. De arra még a legkisebb ok sincs, hogy ördögnek tekintsék, pedig a római katolikusok pontosan ezt állítják minden józan ésszel és logikával szemben.

A szellem és az anyagi „ikerpárja” közötti azonosság – az emberben fordítva van – még jobban megmagyarázza azt a zűrzavart (amelyre ebben a munkában már utaltunk) a nevekben és egyéniségekben, valamint a Rishi-k és Prajâpati-k számában, ez különösen igaz a Satya Yuga és a Mahâbhârata korszakának Rishi-jeire és Prajâpati-jaira. Ez további fényt vet a Gyökér- és Mag-Manuk-kal kapcsolatos Titkos Tanításra is. A tanítás szerint nemcsak az emberiségünk ezen őseinek van meg a maga ősalakja a szellemi világokban, hanem minden emberi lénynek is. Ez az ősalak az ember hetedik princípiumának legmagasabb szintű esszenciája. Így a hét Manu tizennégyggyé válik, a Gyökér-Manu az eredeti ok, a Mag-Manu pedig a következő. A Satya Yuga-tól (az első szint) a hőskorig ezek a Manu-k és Rishi-k számukban huszonegyggyé válnak.

(b) E Sloka záró mondata mutatja, milyen ősi az a hit és tanítás, hogy az ember felépítésében hétszeres. Az embert életető és valamennyi személyiségén, vagyis a földi újrászületésén áthaladó életfonal – célzás a Sûtrâtmâ-ra –, amelyre valamennyi „szelleme” is fel van fűzve, ezt a fonalat a háromszoros, a négyszeres és az ötszörös lényegéből fonják, amelyek tartalmazzák az összes előzőt. Panchâshikha a *Padma Purâna*^{VII/36} szerint a hét *Kumâra* egyike, akik Shveta Dvîpa-hoz mennek, hogy Vishnu-t imádják. A későbbiekben látni fogjuk, milyen kapcsolat van Brahmâ „nőtlen” és szűzies fiai – akik visszautasítják a „sokszorozódást” – és a földi halandók között. Eközben nyilvánvaló, hogy „Saptaparna, az ember-növény” így a hét princípiumra vonatkozik, és hogy az embert ehhez a hétlevelű növényhez hasonlítják, amely olyan szent a buddhistáknál. A *Halottak Könyvében* szereplő egyiptomi allegória, amely a „lélek jutalmáról” szól, a mi hetes tanításunkat bizonyítja, költői nyelven. Az elhunytak Aanroo mezején kimérnek egy földdarabot, amelyen a Mane-k, a holtak istenné vált arányai begyűjtik azt a termést, amit életükben cselekedeteikkel vetettek, a három méter magas gabonát, amely a 7 és a 14 részre felosztott területen nő. Ez a gabona a táplálékuk, amely vagy élteti és felvirágoztatja, vagy megöli őket Amenti-ben, a birodalomban, amelynek Aanroo mezeje egyik birtoka. Mert ahogyan a himnusz mondja^{VII/37}, az elhunyt itt vagy elpusztul, vagy tiszta szellemmé válik az örökkévalóság számára, a földön eltöltött vagy eltöltendő „hétszer het-

^{VII/35} *De Mysteriis*, II. 3.

^{VII/36} *Asiatic Researches*, XI. 99. 100.

^{VII/37} XXXII. fejezet 9.

venhét élet” következtében. Nagyon szemléletes gondolat, hogy „cselekedeteink gyümölcseként” gabonát aratunk.

VII. STANZA – *Folytatás*

4. EZ A GYÖKÉR, A NÉGY KANÓC HÁROMNYELVŰ LÁNGJA, AMI SOHASEM HAL MEG (a). . . A KANÓCOK A SZIKRÁK, AMELYEK A HÉTBŐL KICSAPÓ, HÁROMNYELVŰ LÁNGBÓL^{VII/38} VESZIK LÁNGJUKAT, AZ EGY HOLD SUGARAI ÉS SZIKRÁI, AMELYEK VISSZATÜKRÖZŐDNEK A FÖLD^{VII/39} VALAMENNYI FOLYÓJÁNAK HÖMPÖLYGŐ HULLÁMAIBAN (b).

(a) A „Háromnyelvű láng, ami soha sem hal meg”, a halhatatlan szellemi hármasság, az Átmâ, a Buddhi és a Manas, vagy inkább az utóbbi gyümölcse, amit a két első minden földi élet után magába olvaszt. A kialvó és kioltott „négy kanóc” a négyesség, a négy alsó princípium, beleértve a testet.

„Én vagyok a háromkanócú láng, és kanócaim halhatatlanok” – mondja az elhunyt. „Belépek Sekhem (az Isten, akinek keze elveti a testtől különvált lélek által létrehozott cselekvés magvát) birodalmába, és belépek a Lángok régiójába, amelyek megsemmisítették ellenségeiket” (vagyis megszabadult a bűnt létrehozó négy kanóctól).^{VII/40}

„A négy kanóc háromnyelvű lángja” a Sephiroth-i fán a négy Egységnek és a három Ketősségnek felel meg.

(b) Ahogyan a ragyogó szikrák milliárdjai táncolnak az óceán vizén, amelyek felett ugyanaz a Hold tündöklök, úgy ragyognak és táncolnak Mâyâ hullámain a szertefoszló személyiségeink is, a halhatatlan Monád-Én megtévesztő burkai. Megjelennek, és mint a holdsugarak által keltett sok ezernyi szikra, csak addig tartanak, amíg az Éjszaka Királynője fényét az élet „hömpölygő vizeire” sugározza, egy Manvantara időszakában. Azután eltűnnek, csak a „sugarak” – az örök Szellemi Én-jeink jelképei – maradnak fenn, újra alámerülve az Anya-Forrásba, és mint korábban is, újra eggyé válva vele.

VII. STANZA – *Folytatás*

5. A SZIKRA FOHAT LEGFINOMABB FONALÁN FÜGG A LÁNGBÓL. ÁTUTAZIK MÂYÂ HÉT VILÁGÁN (a). MEGÁLL AZ ELSŐBEN,^{VII/41} EKKOR FÉM ÉS KŐ, ÁTLÉP A MÁSODIKBA,^{VII/42} ÉS ÍME – EGY NÖVÉNY. A NÖVÉNY HÉTSZER ALAKUL ÁT, ÉS EGY SZENT ÁLLATTÁ^{VII/43} VÁLIK (b).

EZEK EGYESÍTETT TULAJDONSÁGAIBÓL ALAKUL KI MANU^{VII/44}, A GONDOLKODÓ.

KI FORMÁLJA MEG ÖT? A HÉT ÉLET ÉS AZ EGY ÉLET (c). KI FEJEZI BE? AZ ÖTSZÖRÖS LHA. ÉS KI TÖKÉLETESÍTI AZ UTOLSÓ TESTET? A HAL, A BŰN ÉS A SZÓMA^{VII/45} (d).

^{VII/38} Felsőbb hármasságuk.

^{VII/39} Bhûmi vagy Prithivî.

^{VII/40} *Halottak Könyve*, I. 7. Hasonlítsuk össze a *The Mysteries of Rostan*-nal is.

^{VII/41} Birodalomban.

^{VII/42} Birodalomba.

^{VII/43} A fizikai ember első árnyéka.

^{VII/44} Ember.

^{VII/45} A Hold.

(a) A „Mâyâ hét világán át” kifejezés itt a bolygólánc hét bolygójára és a hét körre, vagy az aktív létezés 49 állomására vonatkozik, ami a „Szikra” vagy Monád előtt van minden nagy életciklus vagy Manvantara kezdetén. A „Fohat fonala” a korábban említett életfonál.

Ez a filozófia legnagyobb problémájával, az élet fizikai és anyagi természetével van összefüggésben, amelynek független természetét a modern tudomány tagadja, mert a tudomány képtelen ezt megérteni. Csak az újraszületésben és karmában hívők érzik homályosan, hogy az Élet minden titka a fizikai testben történő vagy azon kívüli megnyilvánulásainak töretlen sorozatában rejlik. Mert akkor is, ha:

Az élet, százszínű ablakos dómhoz hasonlón,
Megfesti az Öröklét hófehér sugarát...

ő maga mégis része, darabja ennek az Örökkévalóságnak, mert egyedül az Élet értheti meg az Életet.

Mi ez a „szikra”, ami „a lángból függ”? Ez a Jíva, a Monád a Manas-szal összekapcsolódva, vagy inkább annak aromája, az, ami megmarad minden személyiségből, ha arra érdemes, és az Átmâ-Buddhi-ból, a lángból függ az életfonálon. Bárhogyan is értelmezzük, és akárhány princípiumra is osszuk fel az emberi lényt, könnyen bemutatható, hogy ezt a tanítást valamennyi régi vallás támogatja, a védikustól az egyiptomiig, a zoroasztriánustól a zsidóig. A zsidók esetében a kabbalista művek kínálnak bőséges bizonyítékot állításunkra. A kabbalista számok teljes rendszere az isteni hetességen alapul, amely a hármasságból ered, így alkotva meg a tizet és annak permutációit, a 7, 5, 4 és 3, amelyek végül mind magába az Egy-be, a határtalan és végtelen körbe merülnek bele.

Ahogy a *Zohar* mondja:

Az Istenség (az örökké láthatatlan Jelenlét) a *tíz* Sephiroth-on keresztül nyilvánul meg, amelyek az ő ragyogó tanúi. Az Istenség olyan, mint a tenger, amelyből egy Bölcsességnek nevezett folyam árad ki, aminek vizei egy Értelemnek nevezett tóba ömlenek. Ebből a tóból hét csatornaként a Hét Sephiroth folyik ki... Mert *tíz* egyenlő *hét*tel, a *tíz négy* Egységet és *három* Kettőséget tartalmaz.

A *tíz* Sephiroth az ember tagjainak felel meg.

Amikor Én (az Elohim) Adam Kadmon-t megalkottam, akkor az Örökkévaló Szellem az ő Testéből villámként csapott ki, és azonnal *hét* millió ég hullámaira szórta fényét, és az én *tíz* ragyogásom voltak a tagjai.

De sem Adam Kadmon feje, sem a vállai nem láthatók, ezért a *Siphra Dtzenioutha*-ban, a „Book of the Concealed Mystery”-ben ezt olvassuk:

Az Idő kezdetén, miután az Elohim (a „Fény és Élet Fiai” vagy az Építők) az örök Esszenciából megformálták a Mennyezetet és a Földet, hatosával megalkották a világokat.

A hetedik Malkuth volt, ami a Földünk^{VII/46} a maga síkján, amely a tudatos létezés valamennyi síkja közül a legalsó. A kaldeai *Számok Könyve* tartalmazza mindennek részletes magyarázatát.

Adam Kadmon testének első hármassága (a hét^{VII/47} három felső síkja) addig nem látható, amíg a lélek az Idők Véne előtt nem áll.

E felső hármasság Sephiroth-jai: „1. Kether (a Korona), amelyet Macroprosopus homloka képvisel; 2. Chokmah (Bölcsesség, hímnemű Princípium), a jobb válla; 3. Binah (Értelem, nőnemű Princípium), a bal válla.” Azután jön a *hét* tag, vagy Sephiroth a megnyilvánulás sík-

^{VII/46} Lásd: *Mantuan Codex*.

^{VII/47} Az „Élő Lélek” vagy az ember megformálása világosabban fejezné ki a gondolatot. A *Bibliában* az „Élő Lélek” az emberrel rokonértelmű kifejezés. Ezek a hét „Princípiumaink”.

jain; e négy sík összességét Microprosopus, a kisebb Arc vagy Tetragrammaton, a „négybetűs” Misztérium képviseli. „A *hét* megnyilvánult és a *három* rejtett tag az Istenség Teste.”

Így a Földünk, Malkuth, egyszerre a *hetedik* és a *negyedik* világ, az előbbi, amikor a fenti első bolygótól számolunk, és az utóbbi, amikor a síkok szerint számolunk. A Földet a hatodik bolygó vagy Sephiroth, a Yezud-nak (alapítás) nevezett hozta létre, vagy ahogyan a *Számok Könyvében* mondják: „Ő (Adam Kadmon) Yezud által termékenyíti meg a primitív Heva-t” (Éva-t, vagyis a Földünket). Misztikus nyelvről lefordítva ez annak a magyarázata, hogy Malkuth-ot – akit az Alsóbbrendű Anyának, Családanyának, Királynőnek és az Alapítás Királyságának neveznek – miért mutatják be a Tetragrammaton vagy Microprosopus (a Második Logosz), a Mennyei Ember, menyasszonyaként. Amikor megszabadul minden tisztátalanságtól, egyesülni fog a Szellemi Logosz-szal, ami a 7. kör, 7. fájában a megújulás után, „Sabbath” napján fog megtörténni. Mert a „*hetedik* napnak” olyan okkult jelentősége van, amelyről teológusaink nem is álmodnak.

Amikor Matronitha, az Anya elkülönül, és szemtől szembe kerül a Királlyal a Sabbath tökéletességében, valamennyi dolog egy testté válik.^{VII/48}

„Egy testté válik” azt jelenti, hogy minden ismét feloldódik az Egy Elembe, az emberek szellemei Nirvânâ-kká válnak, és minden más elemeik újra azzá válnak, amik korábban voltak: őanyag, vagy elkülönületlen szubsztancia. A „Sabbath” pihenést vagy Nirvâna-t jelent. Ez nem a „*hetedik* nap” a *hat* nap után, hanem a hét „nappal” egyenlő időtartam, vagyis hét részből álló bármilyen időszak. Így egy pralaya időtartama egyenlő egy manvantara-val, vagyis Brahmâ egy éjszakája egyenlő a napjával. Ha a keresztények zsidó szokásokat akarnak követni, akkor át kellene venniük azok szellemiségét, nem pedig a holt betűjét. Egy hét napból álló hétig kellene dolgozniuk, és hét napig *pihenniük*. Hogy a „Sabbath” szónak volt egy misztikus jelentése, elárulja az a megvetés, amelyet Jézus a sabbath-nappal szemben tanúsított, és amit *Lukács*^{VII/49} mondott. A Sabbath itt a *teljes hét* értelmében szerepel. Lásd a görög szöveget, ahol a hetet „Sabbath-nak” nevezik. Szó szerint: „*En kétszer bőjtölök a Sabbathban*”. Pál, a beavatott, jól tudta ezt, amikor a mennyei örök nyugalomról és boldogságról Sabbath-ként beszél:^{VII/50} „és boldogságuk örökkévaló lesz, mert ők mindörökké (egyek) lesznek az Úrral, és örök Sabbath-ot ülnek”.^{VII/51}

Ha a Kabbalát úgy vesszük, ahogyan azt a kaldeai *Számok Könyve* tartalmazza, és nem úgy, ahogyan a keresztény misztikusok félreértelmezték és mostanra eltorzították, akkor a Kabbala és az ősi ezoterikus Vidyâ között a különbség valójában nagyon csekély, és csupán lényegtelen alaki és kifejezésbeli különbségekre korlátozódik. Így a keleti okkultizmus Földünkre a negyedik világgént hivatkozik, a lánc legalsó bolygójaként, amely felett a két íven található a hat bolygó, három-három mindkét oldalon. A *Zohar* ellenben a Földet alsónak, vagy a *hetediknek* nevezi, hozzátéve, hogy a többi hattól függ minden dolog, ami benne van (a Microprosopus-ban). A „Kisebb Arc” (azért kisebb, mert megnyilvánult és véges) a „*hat* Sephiroth-ból alakult ki” – mondja ugyanaz a könyv. „*Hét király jön és meghal a háromszor elpusztított világban*. (Malkuth, a Földünk, elpusztult a három kör mindegyike után, amelyeken áthaladt.) És uralmuk (a hét királyé) darabokra fog törni”.^{VII/52} Ez a hét fajra vonatkozik, amelyből *öt* már megjelent, és ebben a körben még *kettőnek* kell megjelennie.

Japánban a kozmogóniáról és az ember eredetéről szóló shinto allegorikus elbeszélések ugyanerre a hitre utalnak.

^{VII/48} *Ha Idra Zuta Kadisha*, XXII. fejezet, 746. vers.

^{VII/49} XVIII.12.

^{VII/50} *A zsidókhöz*, IV. 2. (Ezt a bibliai szöveget nem vehettük át Károlyi Gáspár fordításából, mert nem egyezik az angol szöveggel. – a ford.)

^{VII/51} Cruden, *sub voice*.

^{VII/52} *Számok könyve*, I. VIII. 3.

C. Pfoundes kapitány, aki Japán kolostoraiban közel kilenc évig tanulmányozta az ország különböző szektáinak alapjául szolgáló vallást, ezt mondja:

A shinto elképzelés a teremtésről a következő: A Föld (In) a Káoszból (Konton) kicsapódott üledék volt, és a Mennyek (Yo) pedig a felemelkedő éterikus esszenciák, az ember (Jin) e kettő között jelent meg. Az első embert Kuni-to ko tatchino-mikoto-nak hívták, és *még öt más nevet is adtak neki*, majd pedig megjelent az emberi faj, a férfiak és a nők. Isanagi és Isanami nemzetek Tenshoko doijin-t, az elsőt a Föld öt istene közül.

Ezek az „istenek” egyszerűen az öt fajunk, Isanagi és Isanami a kétféle „ős”, a két előző faj, amely megszüli az állat-embert és az értelmes embert.

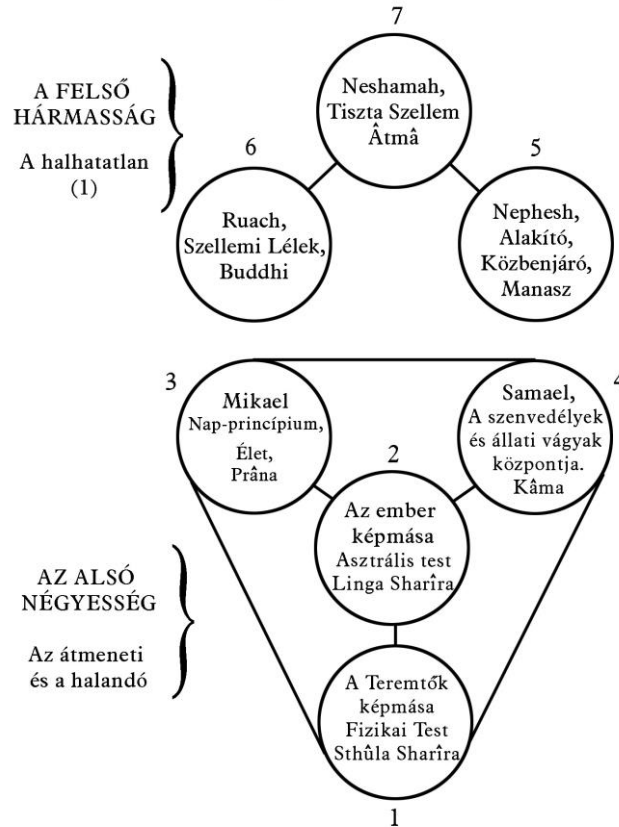
Be fogjuk mutatni az V. kötetben, hogy a hetes szám és az ember hetes felépítéséről szóló tanítás valamennyi titkos rendszerben kiemelkedő jelentőségű volt. A nyugati Kabbalában és a keleti okkultizmusban egyaránt fontos szerepet játszik. Éliphas Lévi a hetes számot „a mőzesi teremtés és minden vallás jelképei kulcsának” nevezi. Bemutatja, hogy a Kabbala még az ember hetes felosztását is híven követi, mert a *Clef des Grands Mystères*-ében^{VII/52} bemutatott ábra hetesség. Ezt első pillantásra láthatjuk, bármennyire ügyesen is rejti el a helyes gondolatot. Az embernek csak egy pillantást kell vetnie „a Lélek kialakulása” című ábrára Mathers: *Kabbalah Unveiled* munkájában^{VII/53}, amelyet Lévi fent említett művéből vett át, hogy ugyanazt találja, bár egy eltérő értelmezéssel.

Íme az ábra, mellékelve mind a kabbalista, mind az okkult elnevezéseket:

^{VII/52} 389. oldal.

^{VII/53} VII. ábra, 37. oldal.

IV. ábra

(1) Ez a Hármasság el van választva az alsó Négyességtől, ahogyan mindig különválnak a halál után.

Lévi Nephesh-nek nevezi azt, amit mi Manas-nak hívunk, és viszont. Nephesh az emberben levő állati élet lehelete, az állatban levő *ösztönszerű* élet lehelete, a Manas a harmadik lélek, az emberi a világos oldalán, Samael-lel vagy Kâma-val összekapcsolódva pedig az állati. Nephesh valójában Ádámba, a porból lett emberbe lehelt (állati) „élet lehelete”. Ez tehát az Élő Szikra, az éltető elem. Manas, a „gondolkodó lélek” vagy elme nélkül – amit Lévi ábrája helytelenül Nephesh-nek nevez – az Átmâ-Buddhi értelem nélküli ezen a síkon, és nem tud működni. Buddhi a képlékeny közvetítő, nem pedig Manas, az értelmes közvetítő a felsőbb hármasság és az alsóbb négyesség között. De a kabbalista művekben sok ilyen különös és furcsa átalakítás található, ami meggyőzően bizonyítja, hogy ez az irodalom szomorú zagyvalékká vált. Nem fogadjuk el ezt az osztályozást, és csak azért ismertetjük, hogy megmutassuk a miénkkel egyező pontokat.

Most pedig táblázatos formában adjuk meg mindazt, amit egyrészt a nagyon óvatos Él-iphaz Lévi ábrájának magyarázataként mond, másrészt pedig amit az Ezoterikus Tanítás tanít, és összehasonlítjuk a kettőt. Lévi is különbséget tesz a kabbalista és az okkult szellemiség között.

Eliphas Lévi, a kabbalista szerint	A teozófusok szerint
KABBALISTA SZELLEMISÉG	EZOTERIKUS SZELLEMISÉG
1. A Lélek (vagy Én) beburkolt fény, és ez a fény hármas.	1. Ugyanaz, mert ez az Âtmâ-Buddhi- Manas.
2. Neshamah – „tisztá Szellem”.	2. Ugyanaz. ^{VII/54}
3. Ruach – a Lélek vagy Szellem.	3. Szellemi Lélek.
4. Nephesh – a képlékeny közvetítő. ^{VII/55}	4. Közvetítő a Szellem és az Ember között, az értelem székhelye, az elme az emberben.
5. A Lélek ruhája a képmás (az asztrális lélek) burka (teste).	5. Helyes.
6. A képmás kettős, mert visszatükrözi a jót és a rosszat egyaránt.	6. Túl feleslegesen apokaliptikus. Miért nem mondja, hogy az asztrális visszatükrözi mind a jó, mind a rossz embert, azt az embert, aki mindig a felső hármasság felé törekszik, vagy különben a négységgel együtt eltűnik.
7. (Képmás, test.)	7. A földi képmás.

OKKULT SZELLEMISÉG (Éliphas Lévi szerint)	OKKULT SZELLEMISÉG (Az okkultisták szerint)
1. Nephesh halhatatlan, mert a formák elpusztításával újítja meg életét. (De Nephesh, „az élet lehelete”, helytelen elnevezés, felesleges rejtvény a tanítvány számára.)	1. Manas halhatatlan, mert minden új testetöltés után önmagából valamit hozzáad Âtmâ-Buddhi-hoz, és így önmagát a Monádba olvasztva osztozik annak halhatatlanságában.
2. Ruach fejlődik a gondolatok fejlődésével (!?)	2. Buddhi tudatossá válik azoktól a gyarapodásoktól, amelyeket Manas-tól kap az ember minden új testetöltése utáni halálakor.
3. Neshamah fejlődő, feledés és pusztulás nélkül.	3. Âtmâ nem fejlődik, nem felejt, és nem is emlékszik. Nem tartozik ehhez a síkhoz, csupán az örök Fény sugara, amely rásüt az anyag sötétségére, és átvilágítja azt, amikor az anyag ezt akarja.
4. A léleknek három lakóhelye van.	4. A Lélek (együttesen, mint a felső hármasság) a negyedik, a földi szférán kívül még három síkon él, és örökké van a három legfelsőbb síkon.
5. Ezek a lakóhelyek: a halandók síkja, a Felső Éden és az Alsó Éden.	5. Ezek a lakóhelyek: a Föld a fizikai ember vagy az állati lélek számára, a Kâma Loka (Hádész, a Limbo) a test nélküli ember vagy a burka számára, a Devachan a felső hármasság számára.
6. A képmás (az ember) egy szfinx, amely feladja a születés rejtvényét.	6. Helyes.
7. A végzetes képmás (az asztrális) felruházza Nephesh-t adottságaival, de Ruach képes ezt helyettesíteni a Neshamah inspirációinak megfelelően legyőzött képmással.	7. Az asztrális a Kâma-n (vágy) keresztül mindig lefelé, az anyagi szenvedélyek és vágyak világába húzza Manas-t. De ha a <i>jobbik</i> ember, vagy Manas megpróbál elmenekülni a végzetes vonzástól, és törekvéseit Âtmâ (Neshamah) felé fordítja, akkor Buddhi (Ruach) győzedelmeskedik, és magával viszi Manas-t az örök szellem birodalmába.

^{VII/54} Eliphas Lévi vagy szándékosan, vagy akaratán kívül összezavarta a számokat. Az ő 2. száma nálunk az 1. szám (Szellem); és mivel nála Nephesh a képlékeny közvetítő, ugyanakkor az Élet is, így valójában ő csak hat princípiumot vesz fel, mert a két első ismétli.

^{VII/55} Az ezotéria ugyanezt tanítja. A Manas azonban nem a Nephesh; ez utóbbi nem is az asztrális, hanem a 4. princípium és a 2. prâna is, mert Nephesh az „élet lehelete” mind az emberben, mind a vadállatban vagy rovarban, a fizikai, az anyagi élet lehelete, amelyben nincs szellemiség.

Teljesen nyilvánvaló, hogy a francia kabbalista vagy nem ismerte eléggé az igaz tanítást, vagy elferdítette, hogy neki és céljának megfeleljen. Így ugyanezzel a témával foglalkozva a következőképpen folytatja, mi, okkultisták pedig az egykori kabbalistának és csodálóinak következőképpen válaszolunk:

1. A test Nephesh öntőformája, Nephesh Ruach öntőformája, Ruach Neshamah <i>ruhájának</i> öntőformája.	1. A test követi Manas jó vagy rossz szeszélyeit. Manas próbálja követni Buddhi fényét, de ez gyakran nem sikerül neki. Buddhi Âtmâ „ruhái-nak” öntőformája, mert Âtmâ nem test vagy forma, vagy bármi más, és mert Buddhi csak <i>átvitt értelemben</i> a hordozója.
2. A Fény (a lélek) úgy testesül meg, hogy magára ölt (egy testet), és a személyiség csak akkor marad fenn, ha az öltözék tökéletes.	2. A Monád egy személyes én-né válik, amikor testet ölt, és ebből a személyiségből akkor marad meg valami Manas révén, amikor Manas elég tökéletes ahhoz, hogy Buddhi-t asszimilálja.
3. Az angyalok arra törekednek, hogy emberekké váljanak, a tökéletes ember, az istenember minden angyal felett áll.	3. Helyes.
4. Minden 14,000 évben a lélek megfiatalodik, és a feledés boldog álmában pihen.	4. Egy időszak, egy Nagy Korszak vagy egy Brahmâ-nap időtartama alatt 14 Manu uralkodik, amely után a Pralaya következik, amikor valamennyi lélek (Én) a Nirvâna-ban pihen.

Ilyenek a *Kabbalában* az ezoterikus tanítás eltorzított utánpotai.

De térjünk vissza a VII. Stanza 5. Slokájához.

(b) A jól ismert kabbalista aforizma így szól: „A kő növénné, a növény állattá, az állat emberré, az ember szellemmé és a szellem istenné válik”. A „szikra” sorjában életre kelti az összes birodalmat, mielőtt belép az isteni emberbe, hogy életre keltse, közötté és elődje, az állati ember között elképzelhetetlenül nagy a különbség. A *Teremtés Könyve* rossz végén kezdi az ember teremtéstörténetét – nyilvánvalóan félrevezetési célból –, és sehol sem köt ki. A *Teremtés Könyvének* bevezető fejezetei soha nem akarták még csak távoli allegóriában sem bemutatni Földünk teremtését. Ezek a fejezetek az örökkévalóság valamilyen meghatározatlan időszakának metafizikai felfogását foglalják magukban, amikor a fejlődés törvénye egymásután kísérlete meg világegyetemek létrehozását. A gondolat világosan megfogalmazódik a Zoharban:

Voltak régi világok, amelyek amint létezni kezdtek, máris megsemmisültek, ezek forma nélküliek voltak, és szikráknak hívták őket. Amikor a kovács a vasat kalapálja, a szikrák minden irányba szétrepülnek. A szikrák a legelső világok, amelyek nem tudtak tovább élni, mert a Szent Vén (Sephira) még nem vette fel a Király és a Királynő (Sephira és Kadmon) alakját (ami két-nemű vagy ellenkező nemű), a Mester pedig még nem fogott munkához.^{VII/56}

Ha a *Teremtés Könyve* úgy kezdődne, ahogy kellene, akkor először is a Mennyei Logosz-szal, „a Mennyei Emberrel” találkozoznánk, aki a Logoszok Összetett Egységeként fejlődik. Ebből pralayikus alvásuk után – olyan alvás után, ami az Egy-be gyűjti össze a mâjavikus síkon szétszórta számokat, ahogyan az egy tányéron lévő, különálló higanygömböcskék egy tömegbe olvadnak össze – a Logoszok teljességükben jelennek meg az első „férfi és nő”-ként vagy Adam Kadmon-ként, a *Biblia* „Fiat Lux”-aként, amint ezt már láttuk. De ez az átalakulás nem a Földünkön történt, nem is bármely anyagi síkon, hanem az örök gyökér-anyag első elkülönülése során a Tér Mélységeiben. Születő bolygónkon a dolgok másképpen történnek. A Monádot vagy a Jívát – ahogyan az *Isis Unveiled*-ben^{VII/57} mondtuk – a fejlődés törvénye

^{VII/56} Zohar, „Idra Suta”, III. könyv, 292. oldal.

^{VII/57} I. kötet, 302. oldal.

mindenekelőtt az anyag legalacsonyabb formájába, az ásványba veti. A Monád a kőbe zárva, vagyis abba, ami a negyedik körben ásvánnyá és kővé válik, egy hétszeres körforgás után, mondjuk zuzmóként hajt ki. Innen a növényi anyag valamennyi formáján áthaladva átlép oda, amit állati anyagnak neveznek. Ekkor eléri azt a pontot, amelyen az állat úgymond csírájává válik, amely majd a fizikai emberré fog átalakulni. Mindez egészen a harmadik körig anyagként forma nélküli, tudatként pedig eszmélet nélküli. Mert a Monád vagy Jíva önmagában még szellemnek sem nevezhető, ez az Abszolút vagy inkább az ABSZOLÚTSÁG egy sugara vagy lehelete, és mivel az Abszolút Homogenitásnak nincs kapcsolata a feltételes és viszonylagos végességgel, így öntudatlan a mi síkunkon. Ezért azon az anyagon kívül, amely jövőendő emberi formájához kell, a Monádnak szüksége van: (a) egy szellemi mintára vagy ősképre ezen anyag számára, hogy eszerint alakítsa magát, és (b) egy értelmes tudatra, hogy vezesse a fejlődését és haladását. Sem a homogén Monád, sem az értelem nélküli, bár élő anyag nem rendelkezik egyikkel sem. A porból levő Ádámnak szüksége van arra, hogy az Élet Lelkét, a két középső princípiumot bele leheljék. Ezek az értelem nélküli állat *érző* élete, és az emberi lélek, mert az előbbi értelmetlen az utóbbi nélkül. Csak amikor az ember egy rejtett kétneműből szétválik férfire és nőre, akkor kapja meg ezt a tudatos, értelmes egyéni lelket (Manast), amely „az Elohim princípiuma vagy értelme”. Ahhoz, hogy ezt megkapja, ennie kell a jó és a rossz tudásának fáján termett gyümölcsből. Hogyan érheti el mindezt? Az okkult tanítás azt oktatja, hogy mialatt a Monád körben haladva leszáll az anyagba, maguk az Elohim-ek, vagy a Pitri-k – az alsóbb Dhyân Chohan-ok – ugyanabban a tempóban, egy magasabb és szellemibb síkon fejlődnek, és saját tudati síkjukhoz képest viszonylagosan ők is leszállnak az anyagba. Miután elérnek egy bizonyos pontot, találkozni fognak a testet öltő, értelem nélküli Monáddal, amely a legalacsonyabb agyagba van bezárva, és egybeolvasztva a két hatást, a szellemet és az anyagot, ez az egyesülés létrehozza a térben levő „Mennyei Ember”, a TÖKÉLETES EMBER földi jelképét. A szânkhya filozófiában a Purusha-ról (a szellemről) valamilyen tehetetlenként beszélnek, amíg csak fel nem ül Prakriti (az anyag) vállaira, amely viszont, magára hagyva, értelem nélküli. A titkos filozófiában azonban fokozatosaknak tekintik őket. A szellem és az anyag, bár eredetüket tekintve ugyanaz a dolog, amikor a megkülönböztetés síkján vannak, ellentétes irányban kezdenek fejlődni, a szellem fokozatosan az anyagba süllyed, az anyag pedig eredeti állapotába emelkedik fel, vagyis a tiszta szellemi szubsztanciáéba. A kettő elválaszthatatlan egymástól, mégis örökké el vannak választva. A fizikai síkon két azonos pólus mindig taszítja, a negatív és pozitív pedig kölcsönösen vonzza egymást. Ugyanígy a szellem és anyag is támogatják egymást, mert ezek ugyanannak a homogén szubsztanciának, a világegyetem gyökérprincípiumának a két pólusa.

Ezért amikor út az óra Purusha számára, hogy szálljon fel Prakriti vállaira a Tökéletes Ember megalkotásához – mivel az első 2½ faj kezdetleges embere csak az *első emlősállat*, amely fokozatosan a *legtökéletesebbé* fejlődik – a Mennyei Ősök (az előző világokból származó lények, akiket Indiában Shishta-knak hívnak) belépnek a síkunkba, és testet öltenek a fizikai vagy állati emberben, miután a Pitri-k előttük megérkeztek, hogy az utóbbiakat megalkossák. Így a két teremtési folyamat – az állati és isteni ember teremtése – nagymértékben különbözik egymástól. A Pitri-k éterikus testükből még éterikusabb és árnyékszerűbb hasonmásait vetítik ki, vagyis azt, amiket a hozzájuk való hasonlóságuk miatt napjainkban „másodpéldányoknak” vagy „asztrális formáknak” nevezhetnénk.^{VII/58} Ez látja el a Monádot az első lakóhelyével, a vak anyagot pedig egy mintával, amelyre és ami köré a továbbiakban építkeznie kell. Az *ember azonban még nem teljes*. Ez a tanítás rányomta bélyegét minden ősi szentírásra, kezdve a Svâyambhuva Manu-tól^{VII/59}, akitől a hét kezdeti Manu vagy Prajâpati származott, akik mindegyikétől egy-egy ősi emberfaj született meg, a *Codex Nazaræus*-ig, amelyben Karabta-

^{VII/58} Olvassuk el az *Isis Unveiled*-ben (II. kötet, 297-303 oldalak) a *Codex Nazarenus* tanítását. A mi tanításunk minden tétele más alakban és allegóriában ott megtalálható.

^{VII/59} *Manu*, I. könyv.

nos vagy Fetahil, a vak, buja anyag saját anyjával, Spiritus-szal nemz hét alakot, amelyek mindegyike az eredeti hét faj egyikének őse.

„Ki formálja meg Manu-t (az embert), és ki alkotja meg a testét? Az Élet és az Életek. A Bűn^{VII/60} és a Hold”. Itt Manu a szellemi, mennyei embert, a bennünk levő valódi, halhatatlan Én-t jelenti, aki az „Egy Élet”, vagyis az Abszolút Istenség közvetlen kiáradása. Ami pedig külső fizikai testünket illeti, a lélek tabernáculumának házát, róla a tanítás egy különös leckét mond, annyira különös, hogy hacsak nem magyarázzuk el teljesen, és nem értjük meg helyesen, akkor csak a jövő egzakt tudománya lesz az, ami teljesen igazolni fogja az elméletet.

Korábban már megállapítottuk, hogy az okkultizmus nem fogad el a Kozmoszban semmilyen szervetlen dolgot. A tudomány által alkalmazott „szervetlen anyag” kifejezés egyszerűen azt jelenti, hogy az úgynevezett „élettelen anyag” molekuláiban szunnyadó, lappangó élet felismerhetetlen. ÉLET MINDEN, és még a porszem minden atomja is egy-egy ÉLET, bár ez túl van felfogóképességünkön és érzékelőképességünkön, mert ez az élet kívül esik az okkultizmust visszautasítók által ismert törvények hatókörén. Tyndall ezt mondja: „úgy tűnik, még az atomokat is az élet vágya tölti el”. Akkor kérdezhetnénk, hogy honnan ered „a szerves formába való rendeződés” tendenciája? Lehet-e ezt bárhogy magyarázni, hacsak nem az okkult tudomány tanításának megfelelően?

A beavatatlanok számára a világok az ismert elemekből épültek fel. Egy arhat elképzelése szerint ezek az elemek maguk közösen egy isteni Élet, egyenként véve pedig, a megnyilvánulások síkján a számtalan és megszámlálhatatlan életek tízmilliói. A tűz önmagában EGY az Egy Valóság síkján, a megnyilvánult, ezért megtévesztő Létezés síkján a részecskéi tüzes életek, amelyek az általuk elpusztított minden más élet rovására élnek. Ezért hívják őket „ELPUSZTÍTÓKNAK”... Minden látható dolgot ebben a Világegyetemben ilyen ÉLETEK építettek fel, a tudatos és isteni legelső embertől kezdve az anyagot alkotó öntudatlan közegekig... A forma nélküli és nem teremtett EGY ÉLETBŐL árad ki az életek Világegyeteme. A mélységből (káoszából) először a hideg, ragyogó tűz (gáznemű fény?) nyilvánult meg, amely létrehozta a térben a pelyheket. (Talán a feloldhatatlan csillagködöket?)... Ezek harcoltak és nagy hő fejlődött a sok összecsapás és összeütközés eredményeként, és ez hozta létre a forgó mozgást. Aztán jött az első megnyilvánult ANYAGI, a tűz, a forró lángok, az égi vándorok (üstökösök). A hő nedves gőzt fejleszt, ez hozza létre a szilárd vizet (?), majd a száraz ködöt, aztán a folyékony ködöt, a vízzel telt ködöt, amely kioltja a zarándokok (üstökösök) fényes ragyogását, és szilárd vizes kerekeket (ANYAGI bolygókat) alkot. Bhûmi (a Föld) megjelenik hat nővérével. Ezek folyamatos mozgásukkal létrehozzák az alsóbbrendű tüzet, hőt és egy vizes ködöt, amely a harmadik Világelemtet – a VIZET – adja, és valamennyinek a leheletéből megszületik a (légköri) LEVEGŐ. Ez a négy a Manvantara első négy periódusának (körének) négy élete. A három utolsó ezután következik.

A Kommentár először „a számtalan és megszámlálhatatlan életek tízmillióiról” beszél. Vajon Pasteur öntudatlanul tette-e meg az első lépést az okkult tudományok felé, amikor kijelentette, hogy ha teljesen ki merné fejteni elképzeléseit erről a témáról, akkor azt mondaná, hogy a szerves sejtek olyan életerővel rendelkeznek, amely nem szünteti meg tevékenységét a felénk irányuló oxigénáram megszűnésekor, és emiatt nem szakítják meg kapcsolatukat magával az étellel, amelyet pedig ennek a gáznak a hatása tart fenn? „Hozzátenném – mondja Pasteur –, hogy a csíra fejlődését bonyolult jelenségek hozzák létre, amelyek közé be kell sorolnunk az erjedési folyamatokat”, az élet pedig Claude Bernard és Pasteur szerint nem más, mint egy erjedési folyamat. Az, hogy léteznek a természetben olyan lények vagy életek, amelyek levegő nélkül élni és növekedni tudnak még a mi bolygónkon is, azt ugyanezek a tudósok bebizonyították. Pasteur úgy találta, hogy az alsóbb rendű életek közül sok, mint a vibrió baktériu-

^{VII/60} A „Bűn” szó furcsa, de sajátos okkult kapcsolata van a Holddal, mivel kaldeai nyelven a Hold megfelelője.

mok és más mikrobák és baktériumok, élhetnek levegő nélkül, amely éppen hogy megöli őket. Ezek a szaporodásukhoz szükséges oxigént a körülöttük lévő különböző anyagokból veszik. *Ærobok*-nak nevezi őket, amelyek a mi anyagunk szövetein élnek, amikor pedig ez utóbbi már nem képezi részét egy teljes és élő egésznek, (ezt ekkor a tudomány nagyon tudománytalanul „holt anyagnak” nevezi) akkor *anærobáknak* hívja. Az egyik fajta megköti az oxigént, és nagymértékben hozzájárul az állati élet és növényi szövetek megsemmisítéséhez, miközben a légkörbe olyan anyagokat bocsátanak ki, amelyek később részt vesznek más szervezetek felépítésében. A másik fajta véglegesen elpusztítja, vagy inkább megsemmisíti az úgynevezett szerves anyagot, mert a végső rothadás lehetetlen közreműködésük nélkül. Bizonyos sejtsírák, mint például az élesztőgombáé, fejlődnek és szaporodnak a levegőn, amikor azonban megfosztják tőle, akkor alkalmazkodnak a levegő nélküli élethez, erjesztő anyagokká válnak, lekötik a velük érintkezésbe kerülő anyagok oxigénjét, és így roncsolják szét azokat. Amikor a gyümölcssejtekhez nem jut elég szabad oxigén, akkor erjesztő anyagként működnek, és serkentik az erjedést. „Ezért a növényi sejt ebben az esetben életét anærob lényként nyilvánítja meg. Akkor miért kellene egy a szerves sejtfornának ebben az esetben kivételnek lennie?” – kérdezi Bogolubof professzor. Pasteur kimutatja, hogy a szöveteink és szerveink anyagában a magának elég oxigént nem találó sejt ugyanolyan módon erjedést gerjeszt, mint a növényi sejt, Claude Bernard pedig úgy gondolta, hogy Pasteur elképzelését az erjesztő anyagok kialakulásáról megerősíti az a tény, hogy a karbamid mennyisége növekszik a fuldokló ember vérében. Az ÉLET tehát mindenütt ott van a Világegyetemben, az okkultizmus pedig azt tanítja, hogy az atomban is megvan.

„Bhûmi megjelenik hat nővérével” – mondja a Kommentár. Egy védikus tanítás szerint „három Föld van, amely három mennyországnak felel meg, és a mi Földünk (a negyedik), amelynek neve Bhûmi”. Ezt a magyarázatot adják az exoterikus, nyugati orientalistáink. Az ezoterikus jelentés és a *Védákban* található utalás szerint azonban ez a bolygói láncunkra vonatkozik. „Három Föld” a leszálló íven és „három mennyország”, amely szintén három Föld vagy bolygó, csak sokkal éterikusabbak a felemelkedő vagy szellemi íven. Az első hárommal leszállunk az anyagba, a másik hárommal felemelkedünk a szellembé, a legalsó bolygó, Bhûmi, a Földünk pedig úgymond a fordulópontot jelenti, és *potenciálisan* ugyanannyit tartalmaz a szellemből, mint az anyagból. Ezzel azonban később fogjuk foglalkozni.

A Kommentár általános tanítása tehát az, hogy minden új kör egy-egy, a tudomány által jelenleg ismert, összetett elemet fejleszt ki. A tudomány azonban elutasítja az elemek eredeti nevezéktanát, és inkább összetevőkre bontja azokat. Ha a természet az „Örökké változó” a megnyilvánult síkon, akkor ezeket az elemeket is ugyanebben a megvilágításban kell néznünk, vagyis fejlődniük, haladniuk és növekedniük kell a *Manvantara* végéig.

Azt tanítják tehát, hogy az első kör csak egyetlen elemet fejlesztett ki, és úgyszólván csak egy aspektusú természetet és emberiséget. Ezt egyesek nagyon tudománytalanul – bár ténylegesen lehet, hogy így van – „egydimenziós térnek” nevezik.

A második kör két elemet hozott létre, és azokat fejlesztette, a tüzet és a földet, valamint a természet ezen állapotához alkalmazkodó emberiséget, ha ugyan emberiségnek nevezhetünk olyan lényeket, amelyek az ember számára ismeretlen feltételek mellett éltek. Ez, ismét a népszerű kifejezést használva, szigorúan képletes értelemben – ami csakis ebben az értelemben használható helyesen – egy „kétdimenziós” fajta volt.

A természetes fejlődés folyamatai, amelyeket most vizsgálunk, azonnal megvilágítják, ugyanakkor megfosztják hitelétől azt a módszert, amellyel a *két, három, négy* vagy több *dimenziós* tér tulajdonságairól találgatni szoktak. Mellékesen érdemes rámutatnunk annak a helyes, de nem teljes megérzésnek a valódi jelentőségére, amely arra ösztönzött spiritisztákat, teozófusokat, sőt még nagy tudósokat^{VII/61} is, hogy használják „a tér negyedik dimenziója”

^{VII/61} Zöllner professzor elméletét nagy örömmel üdvözölte több spiritiszta tudós is, például a szentpétervári Butlerof és Wagner professzorok is.

modern kifejezést. Először is kevés jelentősége van annak a felületes, képtelen feltételezésnek, hogy maga a tér bármely irányban megmérhető. Az ismert kifejezés csak a teljes alak – „*az anyag negyedik dimenziója a térben*”^{VII/62} – rövidítése lehet. De még így kiegészítve sem szerencsés kifejezés, mert miközben tökéletesen igaz, hogy a fejlődés haladása azt a sorsot szánja nekünk, hogy az anyag új tulajdonságait ismerjük meg, de már az ismert tulajdonságok is valójában háromnál több dimenziósak. Nyilvánvaló, hogy az anyag tulajdonságainak, vagy talán a legjobb kifejezéssel élve, az anyag jellegzetességeinek mindig közvetlen kapcsolatban kell állniuk az ember létező érzékeivel. Az anyagnak van kiterjedése, színe, mozgása (molekuláris mozgás), íze és szaga, amelyek megfelelnek az ember meglevő érzékeinek. A következő tulajdonság, amelyet az anyag kifejleszt – nevezzük ezt egyelőre „áteresztőképességnek” – az ember következő érzékének fog megfelelni, amelyet „normális tisztánlátásnak” nevezhetünk. Így amikor néhány merész gondolkodó szomjúhozik egy negyedik dimenzióra, hogy megmagyarázza vele az anyag anyagon történő áthatolását, és csomók keletkezését egy végtelen kötélén, akkor valójában az anyag *hatodik jellemzőjének* hiányát érzi. A három dimenzió tényleg csak az anyag egy tulajdonságához vagy jellemzőjéhez tartozik, a kiterjedéshez. Az átlagos józanész joggal lázad fel az elképzelés ellen, hogy vannak olyan körülmények, amelyekben a hosszúság, szélesség és magasság három dimenziójánál több dimenzió lehet. Ezek a kifejezések és maga a „dimenzió” kifejezés is valamennyien egy gondolatsíkhhoz, a fejlődés egyik szintjéhez, az anyag egyik jellegzetességéhez tartoznak. Ameddig a Kozmosz anyagát mérőléccel méri fel, addig csak háromféle módon tudják megmérni, és nem többen. Ugyanígy amióta a mérés gondolata először foglalta el a helyét az ember értelmében, azóta csak három irányban tudtak mérni, de nem többen. Ezek a megfontolások azonban egyáltalán nem helyezkednek szembe azzal a bizonyossággal, hogy idővel, ahogyan az emberiség képességei szaporodnak, úgy fognak az anyag tulajdonságai is szaporodni. Addig ez a kifejezés még sokkal helytelenebb marad, mint a „napkelte és napnyugta” ismert kifejezések.

Most pedig visszatérünk az anyag körökön át történő fejlődésének vizsgálatához. Már megállapítottuk, hogy az anyag a második körben, képletesen kétdimenziósak nevezhető. Itt azonban egy másik kifogást kell felvetnünk. Ez a pontatlan és képletes kifejezés – amint azt épp az imént láttuk, egy gondolatsíkon – az anyag második jellegzetességének tekinthető, amely az ember második érzékelő képességének vagy érzékének felel meg. De ez a két, összekapcsolt fejlődési rendszer olyan folyamatokra vonatkozik, amelyek csak egyetlen kör határain belül mennek végbe. A természet elsődleges aspektusai sorrendjének, amelyekkel a körök egymásutániséga összefügg – ahogyan már jeleztük – az elemek, (okkult értelemben) a Tűz, Levegő, Víz és Föld fejlődésével kell kapcsolatban állnia. Mi csak a negyedik körben vagyunk, és évkönyvünk hirtelen megáll. Az iménti mondatban említett elemek sorrendje a helyes sorrend az ezoteriában és a Titkos Tanításokban. Milton-nak igaza volt, amikor „a Tűz, Levegő, Víz és Föld Erőiről” beszélt. A Föld, amilyennek most ismerjük, nem létezett a 4. kör előtt, sokszáz millió évvel ezelőtt, geológiai Földünk születésekor. A bolygó „*tűzes, hideg és ragyogó volt, és ilyenek voltak éterikus emberei és állatai is az első körben*” – mondja a Magyarázat. Jelenlegi tudományunk véleménye szerint ez ellentmondás vagy paradoxon. „*Ragyogó, sűrűbb és nehezebb a második körben, vizes a harmadikban.*” Az elemek tehát fel vannak cserélve.

A harmadik kör tudatközpontjai – amelyek rendeltetése az, hogy az általunk ismert emberiséggé fejlődjenek – a harmadik elem, a víz érzékeléséig jutottak el. Ha a geológusoktól kapott adatokból kellene következtetnünk, akkor azt mondanánk, hogy nem létezett valódi víz, még a karbon korban sem. Azt mondják, hogy a szén óriási tömegét, ami akkoriban a légkörben szétszórva szénsavként létezett, egyrészt a növények vették fel, míg a gáz nagy része a

^{VII/62} „A realizmus tévedése, hogy valóságot tulajdonít az absztrakcióknak. A térre és az időre gyakran úgy tekint, mintha ezek elkülönülnének az elme minden konkrét tapasztalatától, ahelyett, hogy ezek bizonyos aspektusú általánosításainak venné”. (Bain: *Logic*, II. rész, 389. oldal)

vízben keveredett el. Nos, ha ez így van, és ha elhisszük, hogy a bitumenes szenet, lignitet, stb. létrehozó növények képződéséhez és a mészkő és egyebek kialakulásához hozzájáruló összes szénsav abban a korszakban légnemű alakban, a légkörben volt, akkor folyékony szén-savból álló tengereknek és óceánoknak kellett létezniük. De akkor hogyan előzhette meg e feltevés mellett a karbon kort a devon és szilúr, a halak és a puhatestűek korszaka? Ráadásul a légnyomásnak is több százszorosának kellett volna lennie jelenlegi légkörünk nyomásánál. Hogyan bírták el ezt a szervezetek, ha még olyan egyszerűek voltak is, mint a halak és a puhatestűek? Blanchard írt egy érdekes munkát az élet eredetéről, amelyben bemutat néhány furcsa ellenmondást és zavaros elképzelést kollégái elméleteiben. Ajánljuk ezt a művet olvasóink figyelmébe.

A negyedik körbeliek a már meglévőkhöz hozzáadták a földet, mint az anyag egyik állapotát, valamint a többi három elemet is jelenlegi átalakult formájukban.

Röviden, az úgynevezett elemek közül egyik sem volt a három megelőző körben olyan, amilyen most. Amennyire tudjuk, a TŰZ *tiszta* Âkâsha lehetett, a Teremtők és Építők „Magnum Opus-ának” első anyaga, az asztrális fény, amelyet az ellentmondásokra hajló Eliphas Lévi egyszer „a Szentlélek testének”, máskor „Baphomet-nek”, „Mendes Kétnemű kecskéjének” nevez. A LEVEGŐ egyszerűen nitrogén, „az Égbolt Tartóoszlopainak lehelete”, ahogyan a mohamedán misztikusok nevezik. A VÍZ, az az ősi folyadék, amely Mózes szerint szükséges volt az „élő lélek” megalkotásához. És ez magyarázhatja a *Teremtés Könyvében* található elképesztő ellenmondásokat és tudománytalan kijelentéseket. Válasszuk el az első fejezetet a másodiktól, olvassuk el az elsőt az elohisták szentírásaként, a másodikat pedig a sokkal későbbi jehovistákéként, és ha az ember olvas a sorok között, mégis ugyanazt a sorrendet találja meg, amelyben a teremtet dolgok megjelentek, vagyis Tűz, (Fény) Levegő, Víz és Ember (vagy Föld). Mert az első (elohista) fejezetben levő mondat: „Kezdetben teremté Isten az eget és a földet” egy félrefordítás, ez nem „ég és föld”, hanem a kétszeres vagy kettős Ég, a *felső* és az *alsó* Egek, vagyis az Elsődleges Szubsztancia szétválasztása – amely felső részeiben világos volt, az alsókban (a megnyilvánult Világegyetemben) sötét – (az érzékeink számára) a *láthatatlanra* a maga kettősségében és az érzékelésünk számára *láthatóra*. „Elválasztá Isten a világosságot a sötétségtől”, majd megteremtette az égboltot (Levegőt), „Legyen mennyezet a víz között, amely elválassza a vizektől”, vagyis „a mennyezet alatt való vizeket [a megnyilvánult, látható Világegyetemünket] a mennyezet *felett* való vizektől [a létezés (számunkra) láthatatlan síkjaitól]”. A második fejezetben (a jehovistában) a növények és fűvek teremtése megelőzi a vizekét ugyanúgy, mint az első fejezetben is a *világosság* előbb jön létre, mint a *Nap*. „Isten megteremté a földet és az egeket és minden mezei növényt, *mielőtt a Földben lett volna*, és minden mezei fűvet, *mielőtt kihajtott volna*; mert az Űristen [Elohim] még nem bocsátott vala esőt a földre, stb.” Ez képtelenség, hacsak el nem fogadjuk az ezoterikus magyarázatot. A növények teremtése *megelőzte*, mielőtt a földben lettek volna, mert *akkor a föld nem olyan volt, mint ma*, és a mezők fűve létezett, mielőtt úgy nőtt volna, mint most, a negyedik körben.

Eliphas Lévi a láthatatlan Elemek és az imént említett „ősi tűz” természetét magyarázva és tárgyalva ezt következetesen az „asztrális fénynek” nevezi. Számára ez a „Grand Agent Magique”. Tagadhatatlanul az, de csak akkor, ha a *fekete* mágiáról van szó, és csak annak a legalsó síkjain, amit éternek nevezünk, és aminek noumenon-ja Âkâsha. Ezt azonban még az ortodox okkultisták is helytelennek tartanak. Az „asztrális fény” egyszerűen Paracelsus régebbi „sziderikus fénye”, és amikor azt mondja, hogy „minden létező ebből fejlődött ki, és ez megőriz és megsokszoroz minden formát”, akkor csak a második állításával mond igazat. A kijelentés hibás, mert ha minden létező *rajta keresztül* (vagy az ő útján) fejlődött ki, akkor ez nem az asztrális fény, mivel az utóbbi nem foglal magában *minden* dolgot, hanem a legjobb esetben is ennek a *mindennek* csak visszatükrözője. Eliphas Lévi nagyon helyesen nevezi ezt „a természetben lévő egy erőnek”, amelynek segítségével „egyetlen ember, aki uralkodni tud

rajta... romlásba döntheti a világot, és átalakíthatja a világ képét”, mert „ez a transzcendentális mágia nagy arkánuma”. A nagy nyugati kabbalista szavait fordításban idézve^{VII/63}, talán jobban megmagyarázhatjuk azokat, ha esetenként egy-két szót hozzáfűzünk, hogy bemutassuk a különbséget ugyanazon téma nyugati és keleti magyarázatai között. A szerző a nagy mágikus erőről ezt mondja:

Ezt a mindent körülvevő és mindent átható fluidumot, a [központi vagy szellemi] Nap fényéből kiszakadt sugarat... amit a légkör súlya [?!] és a központi vonzás ereje rögzít... az asztrális fényt, ezt az elektromágneses étert, ezt az élő és fénylő hőenergiát a régi szobrokon Isis övével, amely két rúd köré csavarodik... az ősi teogóniákban pedig a saját farkába harapó kígyóval, a bölcsesség és Szaturnusz jelképével ábrázolják [a végtelenség, halhatatlanság és Kronosz – az Idő –, nem pedig Szaturnusz isten vagy a bolygó jelképével]. Ez Medea szárnyas sárkánya, a kaduceus kettős kígyója és a Genesis kísértője, de ugyanez Mózes Tau köré csavarodó rézkígyója is... végül ez az exoterikus dogmatizmus ördöge, és valóban ez a vak erő [nem vak, és Lévi tudta ezt], amelyet a lelkeknek le kell győzniük, hogy megszabaduljanak a Föld láncaitól, mert ha nem teszik meg, akkor ugyanaz az erő, amely kezdetben létrehozta őket, el fogja őket nyelni, és visszatérnek a központi örök tűzbe.

Ezt a nagy archeust a nyilvánosság előtt most fedezte fel egy ember, és csak egy ember számára – a philadelphiai J. W. Keely. Mások számára azonban – bár felfedezése megtörtént – mégis szinte használhatatlannak kell maradnia. „Eddig mehetsz...”

A fentiek mind gyakorlatiasak is és helyesek is, egy hibától eltekintve, amit már megmagyaráztunk. Éliphas Lévi nagyon melléfog, hogy az asztrális fényt mindig azzal azonosítja, amit mi Âkâsha-nak nevezünk. Hogy ez tulajdonképpen micsoda, azt az V. kötetben fogjuk ismertetni.

Éliphas Lévi továbbá ezt írja:

A nagy mágikus közeg az élet-princípium negyedik kiáradása [mi azt mondjuk, hogy ez az első kiáradás a belső Világegyetemben és a második a külsőben, a mi világegyetemünkben], amelynek a Nap a harmadik formája... mert a nappali csillag [a Nap] csak az igazság Központi Napjának a visszaverődése és anyagi árnyéka, amely a Szellem értelmi [láthatatlan] világát világítja meg, és amely maga is csak az Abszolúttól kölcsönvett fénysugár.

Eddig nagyjából rendben van. Amikor azonban a nyugati kabbalisták e nagy tekintélye hozzáteszi, hogy ez mégsem „a halhatatlan Szellem, ahogyan a hindu szent tanítók elképzelték”, mi azt válaszoljuk, hogy rágalmazza az említett tanítókat, mert ők semmi ilyesmit nem mondtak, és még a purânai exoterikus írások is egyenesen cáfolják ezt az állítást. Nincs az a hindu, aki valaha is összetévesztette volna Prakriti-t – mivel az asztrális fény csak az anyagi Kozmosz, Prakriti legalacsonyabb síkja fölött van – a „halhatatlan Szellemmel”. Prakriti-t mindig Mâyâ-nak, káprázatnak nevezik, és arra ítéltetett, hogy a Pralaya eljövetelkor eltűnjön a többivel együtt – beleértve az isteneket is. Mivel bizonyított, hogy Âkâsha még csak a legkevésbé sem az éter, így azt gondoljuk, hogy nem lehet az asztrális fény sem. Akik nem képesek a *Purâna*-k holt betűje mögé nézni, azok néha összekeverték Âkâsha-t a Prakriti-vel, az éterrel és még a látható éggel is! Az is igaz, hogy azok, akik az Âkâsha fogalmat következetesen „éternek” fordították – például Wilson –, mert úgy találták, hogy „a hang anyagi okának” nevezik, sőt csakis ezzel az *egy tulajdonsággal* rendelkezik, tudatlanságukban úgy képzeltek, hogy fizikai értelemben „anyagi”. Viszont az is igaz, hogy ha a tulajdonságokat szó szerint elfogadjuk, akkor – a metafizika és filozófia szerint – mivel semmi anyagi vagy fizikai, így feltételes és ideiglenes nem lehet halhatatlan, ebből következik, hogy Âkâsha sem végtelen, sem halhatatlan. De mindez tévedés, mert mind a két szót, Pradhâna-t, az őanyagot és a hangot, mint minőséget félreértették, az első fogalom (Pradhâna) nyilvánvalóan rokonértelmű Mûlaprakriti-vel és Âkâsha-val, a második (hang) pedig az Igével, a Szóval, vagyis a

^{VII/63} A. E. Waite: *The Mysteries of Magic*

Logossal. Ezt könnyű bebizonyítanunk, mert a *Vishnu Purâna*^{VII/64} következő mondatai igazolják: „Nem volt sem nappal, sem éjjel, sem ég, sem föld, sem sötétség, sem világosság, csak az Egy volt, ami az értelemmel felfoghatatlan, vagyis az, ami Brahman, Pums [Szellem] és Pradhâna [Ősanyag].”

Mi tehát Pradhâna, ha nem a Mûlaprakriti, minden gyökere, egy másik aspektusban? Mert bár Pradhâna-ról azt mondják, hogy később beleolvad az Istenségbe, mint minden más, hogy így a Pralaya idején csak az Egy abszolút maradjon meg, mégis végtelennek és halhatatlannak tartják. A szószerinti fordítás a következő: „Csak egy Prâdhânika Brahma Szellem, vagyis AZ volt”, a magyarázó pedig az összetett kifejezést egy főnévként, nem pedig jelzőként használt képzett szónak értelmezi, vagyis nem valami olyasmi, ami „összekapcsolódik Pradhâna-val. A tanítványnak továbbá meg kell jegyeznie, hogy a purânai egy dualisztikus, nem pedig evolúciós rendszer, és hogy ebben a tekintetben sokkal többet talál ezoterikus szempontból a Sâmkhya-ban, de még a *Mânava-Dharma-Shâstra*-ban is, bármennyire is különbözzön az utóbbi az előbbitől. Ezért Pradhâna még a *Purâna*-kban is Parabrahman egyik aspektusa, nem egy fejlődési folyamat, és ugyanannak kell lennie, mint a vedântista Mûlaprakriti. „Prakriti *elsődleges* állapotában *Âkâsha*”, mondja egy vedântista tudós.^{VII/65} Szinte absztrakt természet.

Âkâsha tehát Prâdhâna egy másik formában, és mint ilyen, nem lehet éter, az örökké láthatatlan közeg, amelynek még a fizika tudománya is udvarol. De nem is asztrális fény. Ahogyan mondtuk, ez a hétszeresen szétválasztott Prakriti^{VII/66} *noumenon*-ja – az *atya nélküli* „Fiú” örökké szeplőtelen „Anyja”, aki „Atyává” válik az alsó megnyilvánult síkon. Mert Mahat Pradhâna vagy Âkâsha első terméke, és Mahat – az Egyetemes Értelem, „amelynek *jellemző sajátossága* Buddhi” – nem más, mint a Logosz, mert Ishvarâ-nak, Brahmâ-nak, Bhâva-nak, stb. hívják.^{VII/67} Röviden, ő a „Teremtő” vagy az Isteni Elme, teremtő tevékenységében „minden dolog oka”. Ő az „elsősülött”, akiről a *Purâná*-k azt mondják, hogy „a Föld és Mahat a Világegyetem benső és külső határai”, vagy a mi szavainkkal, a duális (absztrakt és konkrét) természet negatív és pozitív pólusa, mert a *Purâna* hozzáteszi:

Ilyen módon – ahogyan Prakriti *hét* formáját (princípiumát) a Mahat-tól a Földig számolták – abban a sorrendben tér vissza a felbomláskor (*pratyâhâra*) egymásba ez a hét. Brahmâ tojása (*Sarva-mandala*) feloszlik hét zónájával (*dvîpa*), hét óceánjával, hét birodalmával, stb.^{VII/68}

Ezek az okai annak, hogy az okkultisták nem hajlandók Âkâsha-t asztrális fénynek, vagy éternek nevezni. Az „Atyám házában sok hajlék van” szembeállítható azzal az okkult mondással, hogy „Anyánk házában hét hajlék van”, vagyis sík, amelyek közül a legalsóbb feletünk és körülöttünk van – az asztrális fény.

Az elemek, akár egyszerűek, akár összetettek, nem maradhattak ugyanazok láncunk fejlődésének kezdetétől fogva. A Világegyetemben minden folyamatosan fejlődik a Nagy Ciklusban, miközben szüntelenül fel-le halad a kisebb ciklusokban. A természet soha nem változat-

^{VII/64} Wilson, I. 23, 24.

^{VII/65} *Five Years of Theosophy*, 169. oldal.

^{VII/66} A Sâmkhya filozófiában a hét Prakriti vagy „termékeny termékek” a Mahat, az Ahamkâra és az öt Tanmâtra. Lásd: *Sankhya Kârikâ*, III. és ennek magyarázata.

^{VII/67} Lásd *Linga Purâna*, bevezető rész, LXX. fejezet, 12. és továbbiak, és *Vâyu Purâna* IV. fejezet, de különösen az előbbi *Purâna* bevezető rész, VIII. 67-74.

^{VII/68} *Visnu Purâna*, VI. könyv, IV. fejezet. Ezt felesleges a hinduknak elmondanunk, akik *Purâna*-ikat könyv nélkül tudják, de nagyon hasznos emlékeztetnünk orientalistáinkat és azokat a nyugati olvasókat, akik Wilson fordítását irányadónak tartják, hogy a *Vishnu Purâna* ezen angol fordításában a legnevetesegebb ellentmondások és tévedések szerepelnek. Így a hét Prakriti vagy Brahmâ tojása hét zónájának azonos témájában a két leírás teljesen különbözik egymástól. Az I. kötet 40. oldala a tojáról azt mondja, hogy kívülről hét burok veszi körbe. Wilson megjegyzi, hogy ez a „Víz, Levegő, Tűz, Éter és Ahamkâra” – az utolsó szó nincs is benne a szanszkrit szövegekben. Ugyanezen *Purâna* V. kötetében, a 198. oldalon ezt írja: „Így számolták a természet (Prakriti) hét formáját Mahat-tól a Földig” (?) Mahat vagy Mahâ-Buddhi és „Víz, stb.” között nagyon jelentős a különbség.

lan a *manvantara* idején, mert mindig *válik valamivé*,^{VII/69} nem egyszerűen *létezik*, az ásványi, növényi és emberi élet pedig mindig az éppen uralkodó elemekhez alkalmazkodik saját szervezetével, ezért *azok* az elemek akkor feleltek meg nekik, ahogyan a mostaniak a jelenlegi emberiség életének felelnek meg. Csak a következő, vagyis az ötödik körben lesz az, hogy az ötödik elem, az éter – Âkâsha sűrű teste, ha ugyan lehet ennek is nevezni – minden ember számára olyan ismert természeti ténnyé fog válni, amilyen most a levegő, és megszűnik annyi dolog számára hipotetikusnak és egy „közegnek” lenni, mint amilyen jelenleg. Majd csak abban a körben fognak azok a magasabb érzékek teljesen kibontakozni, amelyek növekedését és kifejlődését Âkâsha segíti elő. Ahogyan már jeleztük, várható, hogy már a jelenlegi kör megfelelő időszakában *részen* ismertté válik az anyag azon jellegzetessége – az áteresztőképesség –, amelynek majd csak a hatodik érzékkel párhuzamosan kell kifejlődnie. De a következő körben a forrásainkhoz adódó következő elemmel az áteresztőképesség az anyag annyira nyilvánvaló tulajdonsága lesz, hogy e kör legsűrűbb formái sem akadályozzák jobban az ember érzékelését, mint egy sűrű köd.

Most azonban térjünk vissza az életeciklushoz. Anélkül, hogy hosszasan kitérnénk a magasabb ÉLETEK-ről szóló leírásra, figyelmünket jelenleg csak a földi lényekre és magára a Földre kell irányítanunk. Azt mondják, a Földet az *első* kör számára az „Elpusztítók” építették fel, akik felbontják és szétválasztják az elemekben levő más életek csíráit. Fel kell tételeznünk, hogy nagyjából az történik, amit a világ jelenlegi állapotában az *aerobák* végeznek, amikor fellazítva és szétbontva egy szervezet kémiai szerkezetét, átalakítják az állati anyagot, és olyan szubsztanciákat hoznak létre, amelyek összetételükben különböznek. Így az okkultizmus elveti a tudomány úgynevezett azoikus korszakát, mert bebizonyítja, hogy sohasem volt olyan időszak, amikor ne lett volna élet a Földön. Ahol az anyagnak csak egyetlen atomja, részecskéje vagy molekulája van, még a legritkább állapotában is, ott élet is van benne, ha csak szunnyadón és öntudatlanul is.

Bármi hagyja el a Laya állapotot, az aktív életté válik, a MOZGÁS [az Élet alkímiai oldószere] örvényébe vonódik. A szellem és az anyag az EGY két állapota, amely nem is szellem, nem is anyag, mivel mindkettő a szunnyadó, Abszolút Élet... A Szellem a TÉR első elkülönülése (a Térben), az anyag pedig a szellem első elkülönülése. Ami nem szellem és nem is anyag, az AZ – a Szellem és az Anyag ok nélküli OK-a, amelyek pedig a Kozmosz okai. AZ-t az EGY ÉLET-nek, vagy Intra-kozmikus Leheletnek nevezzük.^{VII/70}

Ismét azt mondjuk: *a hasonló hasonlót szül*. Az Abszolút Élet nem hozhat létre egyetlen szervetlen atomot sem, legyen az akár egyszerű, akár összetett, és még a Laya-ban is élet van, ahogyan a mély katalépsziás állapotban levő ember is holttestnek látszik, de mégis élő lény.

Amikor az „Elpusztítók” – akikben a tudomány emberei bizonyos értelemben a tűzköd atomjait is láthatják, ha úgy akarják, mivel az okkultistának nem lesz ezzel szemben kifogásuk –, tehát amikor az „Elpusztítók” a „tűz-atomokat” a széthasítás egy sajátos folyamatával már szétválasztották, akkor ezek életcsírákká válnak, amelyek a kohézió és a vonzás törvényei szerint csoportosulnak. Majd az életcsírák másik típusú életeket hoznak létre, amelyek bolygóink szerkezetén dolgoznak.

Így az első körben a bolygónak, miután a legelső tűz-életek megépítették, vagyis gömbbé formálták, nem volt szilárdsága, nem volt sem alakja, sem színe, sem más tulajdonsága, csak hideg ragyogása. Csak az első kör vége felé történt meg, hogy kifejlesztett egy elemet, amely az úgymond szervetlen, vagy egyszerű esszenciájából vált mostanra, a mi körünkre tűzzé,

^{VII/69} Ez Hegel, a nagy metafizikus szerint is így van. Számára a természet egy *örökös valamivé válás*. Ez tiszta ezoterikus felfogás. A Teremtés vagy a Kezdet – a fogalom keresztény értelmezésében – teljesen elképzelhetetlen. Ahogyan a fent idézett gondolkodó mondta: „Isten (az Egyetemes Szellem) a Természetben tárgyasítja magát, és újra kiemelkedik belőle”.

^{VII/70} *Dzjan Könyve*, Magyarázat, III. paragrafus, 18.

amilyennek az egész rendszerben ismerjük. A Föld első rûpa-jában volt, amelynek lényege a *
*-nak nevezett âkâsha-i princípium, az, amit most nagyon tévesen asztrális fényként ismernek, és amit Éliphas Lévi „a Természet képzeletének” nevez, valószínűleg azért, mert nem akarta a valódi nevét megmondani, ahogy ezt mások teszik.

Éliphas Lévi a *Histoire de la Magie* előszavában ezzel kapcsolatban azt mondja:

Ezen az Erőn keresztül valamennyi idegközpont titokzatos módon kommunikál egymással, ebből születik a rokonszenv és az ellenszenv, belőle jönnek az álmaink, és történnek meg a tisztánlátás és a természetfeletti látomások jelenségei. ... [Erős akaratok ösztönzésére cselekedve] az asztrális fény... rombol, besűrit, szétválaszt, összetör, és összegyűjt minden dolgot. ... Isten azon a napon teremtette, amikor azt mondta: „*Fiat Lux!*”... Az Egregore-k irányítják, vagyis azoknak a lelkeknek a vezetői, akik az energia és a tevékenység szellemei.^{VII/71}

Éliphas Lévi-nek hozzá kellett volna fűznie, hogy az asztrális fény vagy az ősi szubsztancia az – ha egyáltalán anyag –, amit Fénynek, *Lux*-nak neveznek. Ez az ezoterikus magyarázat szerint *az említett szellemek teste, és tulajdon lényegük. A mi fizikai fényünk az Isteni Fény síkunkon való megnyilvánulása* és visszaverődött sugárzása, ami azok közös testéből árad ki, akiket „Fényeknek”, és „Lángoknak” neveznek. Eddig azonban egyetlen más kabbalista sem volt képes annyi ellenmondást összehordani, paradoxonok sorát felállítani egyetlen mondatban, olyan folyékony nyelvezettel, mint Éliphas Lévi. Átvezeti olvasóját a legcsodálatosabb völgyeken, hogy végül is sivatagban és kietlen sziklán vesse partra.

A Magyarázat ezt mondja:

A Dhyáni-k hét rendje hét testének kisugárzásaiból és azokon keresztül történik, hogy a hét különálló mennyiség [elemek] megszületik, amelyek mozgása és harmonikus egyesülése hozza létre a megnyilvánult anyagi világegyetemet.

A második kör nyilvánítja meg a második elemet, a LEVEGŐT, amelynek tisztasága fogja biztosítani a folyamatos életet annak, aki majd használja. Európában csak két okkultista volt, aki ezt felfedezte, és legalább részben a gyakorlatban alkalmazta, bár a nagy keleti beavatottak mindig is ismerték összetételét. A mai kémikusok ózónja méreg, ha összehasonlítjuk a valódi egyetemes oldószerrel, amelyre soha sem gondolhattak volna, ha nem létezne a természetben.

A második körtől kezdve a Föld – ami eddig egy magzat volt a tér méhében – megkezdte valódi létezését: egyéni érző életet fejlesztett ki, a második princípiumát. A második megfelel a hatodiknak [princípiumnak], a második folyamatos élet, a másik ideiglenes.

A harmadik kör fejlesztette ki a harmadik princípiumot, a VIZET, míg a negyedik kör átalakította bolygónk légnemű és képlékeny alakját azzá a kemény, megkérgesedett, durva anyagú gömbbé, amelyen most élünk. Bhûmi elérte negyedik princípiumát. Ellenvetésként erre azt lehetne mondani, hogy felborul az analógia törvénye, amit annyira bizonygatunk. Egyáltalán nem. A Föld valódi, végső formáját – testi burkát – ellentétben az emberrel, csak a manvantara vége felé, a hetedik kör befejeztével fogja elérni. Eugenius Philalethes-nek igaza volt, amikor „becsületszávára” kijelentette olvasóinak, hogy még senki sem látta a „Földet”, tehát az Anyagot lényegi formájában. Bolygónk jelenleg a kâmarûpai állapotában van, Ahamkâra vágyainak asztrális testében, ami a sötét önzés, Mahat leszármazottja az alsó síkon.

Nem a molekuláris összetételű anyag, és legkevésbé az emberi test, a Sthûla Sharîra az, ami valamennyi „princípiumunk” közül a legdurvább, hanem bizony a középső princípium, a valódi állati központ. A testünk csak annak a burka, a felelőtlen tényező és közvetítő, amin keresztül a bennünk levő állat cselekszik egész életén át. Minden értelmes teozófus meg fogja érteni, hogy mit akarok ezzel mondani. Így abban a gondolatban, hogy az emberi tabernáku-

lumot ugyanúgy megszámlálhatatlan élet építi fel, ahogyan Földünk sziklás kergét is, a valódi misztikus számára nincs semmi visszataszító. A tudomány sem szállhat szembe az okkult tanítással, mert a mikroszkópnak soha sem fog sikerülni, hogy felfedezze a végső élő atomot vagy az életet, amivel elutasíthatná a tanítást.

(c) A tudomány azt tanítja, hogy mind az élő, mind a halott ember és állat testében sok száz különböző fajtájú baktérium nyüzsög, hogy minden lélegzetünkkel kívülről mikrobák beözönlése, belülről pedig a leukomák, ærobák, anærobák, és még ki tudja, mi fenyeget bennünket. De odáig még soha nem jutott el a tudomány, hogy az okkult tanítással egyetértve azt állítsa, hogy a testünk - ahogyan az állatoké, a növényeké és a kőzeteké is – olyan lényekből épül fel, amelyeket – nagyobb fajtaikat kivéve – a mikroszkóp sem fedezhet fel. Ami az ember tisztán állati és anyagi részét illeti, a tudomány olyan felfedezések felé közeledik, amelyek nagyon is alá fogják támasztani ezt az elméletet. A kémia és a fiziológia a jövő két nagy mágusa, amelyek arra hivatottak, hogy az emberiség szemét a nagy fizikai igazságokra felnyissák. Minden nappal egyre világosabban látható az azonosság, amely az állat és a fizikai ember, a növény és az ember, sőt a hüllő és fészke, a szikla és az ember között van. Mivel azt találják, hogy valamennyi lény fizikai és kémiai összetevői azonosak, ezért a kémia tudománya joggal mondhatja, hogy nincs különbség az ökröt felépítő és az embert alkotó anyag között. De az okkult tanítás ennél sokkal határozottabb. Azt mondja: Nemcsak a kémiai összetevők ugyanazok, de ugyanazok a parányi, *láthatatlan életek* alkotják a hegy vagy a százszor-szép, az ember vagy a hangya, az elefánt vagy a Naptól menedéket adó fa testének atomjait. Minden részecske – akár szervesnek, akár szervetlennek mondják – *egy élet*. A világegyetem minden atomja és molekulája az ilyen formák számára *életadó* is, *halálhozó* is, mivel az atomok felhalmozódása világegyetemeket és rövid életű testeket épít fel, amelyek készek befogadni vándorló lelket, és mivel örökké pusztítja és megváltoztatja a *formákat*, és a lelkeket tovább vándoroltatja ideiglenes hajlékukból. Teremt és gyilkol, ön-teremtő és ön-pusztító. Az időben és a térben minden pillanatban létrehozza és megsemmisíti a rejtélyek rejtélyét, az ember, az állat vagy a növény *élő testét*. Egyaránt szül életet és halált, szépséget és csúnyaságot, jót és rosszat, de még kellemes és kellemetlen, jótékony és kártékony érzéseket is. Ez az a titokzatos ÉLET, amelyet együttesen életek megszámlálhatatlan milliárdjai képviselnek, amely saját szórványosan előforduló módján követi a mindeddig érthetetlen atavizmus törvényét. Ez másolja le a családi hasonlóságokat és azokat is, amelyek minden leendő emberi lény szüleinek aurájába bevésvé megtalál, egyszóval ez olyan misztérium, amelyre máshol nagyobb figyelmet fogunk fordítani. Jelenleg csak egyetlen példára hivatkozunk szemléltetésképpen. A modern tudomány kezd rájönni arra, hogy a ptomainnak – a holttestek és egyéb anyagok felbomlásával keletkező alkalikus mérge, amely ugyancsak egy élet – illó éter segítségével kivonva olyan erős illata van, mint a legfrissebb narancsvirágnak, viszont ha oxigénmentesek, akkor az ilyen alkaloidok vagy nagyon émelyítő, undorító szagot, vagy rendkívül kellemes illatot árasztanak, ami a legfinomabb illatú virágokra emlékeztet. Azt gyanítják, hogy az ilyen virágok kellemes illatukat a mérgező ptomain-nak köszönhetik. Egyes gombák mérgező nedve közel azonos az indiai kobra, a leghalálosabb kígyó mérgeével. A francia tudósok, mint Arnaud, Gautier és Villiers élő emberek nyálában ugyanazt a mérgező alkaloidot találták, mint a varangyosbékáéban, a szalamanderében, a kobráéban és a portugáliai trigonocephaluséban. Bebizonyosodott, hogy a leghalálosabb mérgeket – akár ptomainnak, leukomainnak vagy alkaloidnak nevezzük azokat – élő emberek, állatok és növények hozzák létre. Gautier felfedezett egy alkaloidot is egy ökr friss húzában és agyában, és egy mérget, amit xanthocreatinine-nek nevezett el, és ami hasonlít ahhoz az anyaghoz, amelyet hüllők mérgező nyálából vont ki. Azt gyanítják, hogy az izomszövetek, az állati háztartás legaktívabb szervei a mérgek létrehozói vagy tényezői, amik ugyanolyan fontosak az életfunkciókban, mint a szénsav és a karbamid, amelyek a belső égés végtermékei. És bár még nem egészen eldöntött, vajon az élőlények fizikai szervezete létrehozhat-e mérgeket a mikrobák hozzájárulása és

részvétele nélkül, az azonban bizonyított, hogy az állat mérgező anyagokat hoz létre fiziológiai vagy élő állapotában.

Így miután a tudomány felfedezte a hatásokat, meg kell találnia azok *elsődleges* okait, és ezt soha sem teheti meg az ősi tudományok, az alkímia, az okkult botanika és fizika segítségével. Azt tanuljuk, hogy minden fiziológiai változás a patológiai jelenségeken, a betegségeken felül – sőt, maga az élet, vagy inkább az élet tárgyiasult jelenségei, amelyeket a test szöveteiben bekövetkező bizonyos feltételek és változások hoznak létre, amelyek lehetővé teszik és kényszerítik az életet, hogy ebben a testben működjön –, mindez a láthatatlan „Teremtők” és „Pusztítók” műve. Ezeket hívják általánosságban, elég határozatlanul mikróbáknak. Feltételezhetnénk, hogy ezek a Tüzes Életek és a tudomány mikróbái azonosak. Ez azonban nem igaz. A Tüzes Életek az anyagi sík hetedik és legmagasabb alosztálya, az egyénben pedig a világegyetem Egy Életének felelnek meg, bár csak az anyag e síkján. A tudomány mikróbái a második síkon – mármint az anyagi prâna vagy élet síkján – az első és legalacsonyabb alosztályok. Az ember fizikai teste minden hét évben teljesen megváltozik felépítésében. Pusztulása és fenntartása a Tüzes Életek, mint Pusztítók és Építők váltakozó tevékenységének következménye. Építők, mert életerő formájukba feláldozzák magukat, hogy korlátozzák a mikróbák romboló hatását, és ellátva őket azzal, amire szükségük van, e korlátozással kényszerítik őket az anyagi test és sejtjeinek felépítésére. Pusztítók is, amikor ez a kényszer megszűnik, és a mikróbák, amelyek nem kapnak építő életenergiát, romboló közegként féktelenül garázdálkodnak. Így az ember életének első felében, az első öt 7 éves ciklusban a Tüzes Életek az emberi fizikai test felépítésének folyamatával vannak közvetve elfoglalva, az élet a felemelkedő lépcsőn halad, és az erő az építkezésre és növekedésre fordítódik. Tülszerezve ezen az időszakon, a hanyatlás kora kezdődik el, és mivel a Tüzes Életek munkája kimerítette erőiket, a leépülés és a hanyatlás munkája is megkezdődik.

Itt felvázolhatnánk egy analógiát, amely – mind a bolygói, mind az emberi – manvantara első felében a szellem anyagba való leszállásának, és a második felében az anyag rovására történő felemelkedésének kozmikus eseményei között állítható. Ezek a megfontolások kizárólag az anyagi síkra vonatkoznak, de a Tüzes Életeknek a második sík legalsóbb alosztályára – a mikróbákra – gyakorolt visszatartó hatását megerősíti a fentebb hivatkozott, Pasteur elméletében említett tény, hogy a szervezetek sejtjei, amikor nem találnak maguknak elég oxigént, alkalmazkodnak ehhez az állapothoz, és erjesztő anyagokat hoznak létre, amelyek elvonják az oxigént olyan anyagoktól, amelyekkel érintkeznek, és így azok pusztulását okozzák. Így a folyamatot egyetlen sejt kezdi el, megfosztva szomszédját életerejének forrásától, amikor ellátása nem elegendő, és az így megkezdett pusztítás folyamatosan halad tovább.

Az olyan kísérletezők, mint Pasteur, a Pusztítók legjobb barátai és segítői és a Teremtők legnagyobb ellenségei – ha az utóbbiak nem volnának egyszersmind Pusztítók is. Bárhogyan is van, egy dolog bizonyos: ezeknek az elsődleges okoknak és minden elem végső lényegének, életének, tevékenységeinek, tulajdonságainak és állapotváltozásainak ismerete alkotja a MÁ-GIA alapját. Paracelsus talán Európa egyetlen okkultistája volt a kereszténység korának utolsó századaiban, aki jártas volt ebben a titokban. Ha egy bűnöző kéz véget nem vet az életének évekkal megelőzve azt az időt, amelyet a természet kimért neki, akkor a fiziológiai mágia kevesebb titkot rejtene magában a művelt világ számára, mint most.

(d) Kérdezhetnék: de mi köze van a Holdnak mindehhez? Mi köze van a Stanza apokaliptikus mondatában szereplő „Hal, Bűn és Szóma [Hold]”-nak az élet-mikróbákhoz? Az utóbbiakhoz semmi, eltekintve attól, hogy felhasználják az általuk készített porból való tabernákulumot. De az isteni, tökéletes emberhez nagyon is van közük, mert a „Hal, Bűn és Hold”, együttesen a halhatatlan Lény három jelképét alkotják.

Mindössze ennyit mondhatunk. De az író nem is akarja színlelni, hogy többet tud ezekről a furcsa jelképekről, mint amennyire az exoterikus vallásokból következtetni lehet. Talán a Matsya (hal), Vishnu Avatára-ja, a kaldeai Oannes, az Ember-Hal misztériumából, amely

utóbbi az állatöv elpusztíthatatlan jegyében, a Halakban maradt fenn, és átvonul a két Szövet-ségen Józsué, „Nun (a Hal) fia” és Jézus alakjaiban, vagy talán az allegorikus „Bűnből”, vagyis a szellem anyagba történő bukásából és a Holdból, amennyiben ez a Holdbeli Ősökre, a Pitrik-re vonatkozik.

Itt nagyon fel kell az olvasó figyelmét hívnunk arra, hogy amíg a Holdistennők minden mitológiában, különösen a görögben, a gyermekszületéssel álltak kapcsolatban, mert a Hold hatással van a nőkre és a fogamzásra, addig a fiziológia számára máig ismeretlen Holdunk okkult és tényleges kapcsolata a megtermékenyítéssel, és minden népszokást ebben a tekintetben sötét babonának tart. Mivel felesleges ezeket részletesen kifejteni, itt csak mellékesen állunk meg, hogy megemlítsük a Hold szimbológiáját, és hogy bemutassuk az említett babonának a legősibb hitekhez tartozását, még a zsidó valláshoz is, amely a kereszténység alapja. A zsidóknál Jehova fő feladata a gyermekáldás volt, és a *Biblia* ezotériáját kabbalisztikusan értelmezve kétségtelenül kitűnik, hogy a templomban levő Szentek Szentje egyszerűen az anyaméh jelképe volt. Ez mára kétség kívül, ellentmondást nem tűrve bebizonyosodott általánosságban a *Biblia*, különösen pedig a *Teremtés Könyve számértékes* olvasásával. A zsidóknak ezt a gondolatot nyilvánvalóan az egyiptomiaktól és a hinduktól kellett kölcsönözniük, akiknél a Szentek Szentjét a Nagy Piramisban a királyi kamra, az exoterikus hinduizmusban pedig a Yoni szimbólumok jelképezik. Ahhoz, hogy a kérdést világosabbá tegyük, ugyanakkor megmutassuk azt az óriási különbséget, amely ugyanazon szimbólumok értelmezésének szellemével és azok eredeti jelentésével kapcsolatosan a régi keleti okkultisták és a zsidó kabbalisták között húzódik, olvassák el az V. kötet, „A Szentek Szentje” című fejezetét.

A fallikus tisztelet csak akkor fejlődött ki, amikor a szimbólumok valódi jelentésének kulcsai elvesztek. Ez volt az utolsó és legvégzetesebb letérés az igazság és az isteni tudás országútról a valótlanág mellékösvényére. Ezt emelte dogmává az emberi hamisítás és az egyházvezetők nagyraagyása.

VII. STANZA – Folytatás

6. A HALLGATAG FIGYELŐ ÉS AZ ÁRNYÉKA KÖZÖTTI FONÁL AZ ELSŐSZÜLÖTTŐL^{VII/72} KEZDVE MINDEN VÁLTOZÁSSAL^{VII/73} ERŐSEBBÉ ÉS RAGYOGÓBBÁ VÁLIK. A REGGELI NAPPÉNY DICSŐSÉGES DÉLI RAGYOGÁSRA VÁLTOZIK...

Ez a mondat: „A Hallgató Figyelő és az Árnyéka (az ember) közötti fonál erősebbé válik minden változással”, egy olyan másik pszichológiai misztérium, amelyet a IV. kötetben fogunk megmagyarázni. Jelenleg elegendő annyit mondanunk, hogy a „Figyelő” és „Árnyékai” – ebből ugyanis annyi van, ahányszor a Monád újraszületik – egy és ugyanaz. A Figyelő, vagy Isteni Ősképe a létezés létrájának legelső fokán áll, az árnyék az alsón. Azonkívül minden élő lény Monádja, hacsak erkölcsi romlottsága el nem szakítja az összekötő fonalat, és szabadjára engedve és eltévedve – okkult kifejezéssel – a „hold-ösvényre nem tér”, *másoktól különböző, egyéni Dhyân Chohan, egyfajta saját szellemi egyéniség* egy adott manvantara időszakában. Eredetije, a Szellem (Átman) természetesen egy az Egy Egyetemes Szellemmel (Paramâtmâ-val), de a hordozója (Vahan), amelybe bele van helyezve, a Buddhí, ennek a Dhyáni Choháni Lényeknek része és darabja. Ez az, amiben annak a *mindenütt jelenvalóság*-nak a misztériuma rejlik, amelyről néhány oldallal korábban beszéltünk. „Az Atya, aki a Mennyegekben van, és én – egyek vagyunk” – mondja a keresztény szentírás, és ebben mindenestre ez az ezoterikus tanítás hű visszhangja.

^{VII/72} Eredeti vagy első ember.

^{VII/73} Újraszületéssel.

VII. STANZA – Folytatás

7. „EZ A TE JELENLEGI KERED” – MONDTA A LÁNG A SZIKRÁNAK. „TE VAGY ÉN MAGAM, A KÉPMÁSOM ÉS AZ ÁRNYÉKOM. BELÉD ÖLTÖZKÖDTEM, ÉS TE VAGY A VAHANOM^{VII/74} A ’LÉGY VELÜNK’ NAPIG, AMIKOR TE ÚJRA MAGAMMÁ ÉS MÁSOKKÁ VÁLSZ, MAGADDÁ ÉS MAGAMMÁ (a). EKKOR AZ ÉPÍTŐK, MIUTÁN FELVETTÉK ELSŐ RUHÁJUKAT, LESZÁLLNAK A RAGYOGÓ FÖLDRE, ÉS URALKODNAK AZ EMBEREKEN – AKIK ŐK MAGUK (b).

(a) A nap, amikor a Szikra ismét a Lánggá válik, amikor az ember elmerül a Dhyân Chohan-jába, „magammá és másokká válsz, magaddá és magammá” – ahogyan a Stanza mondja – azt jelenti, hogy a Paranirvâna-ban, amikor a pralaya nemcsak az anyagi és fizikai testekre korlátozódik, hanem még a szellemi Én-ekre, eredeti princípiumaikra is, a múlt, a jelen és a jövő emberisége minden más dologgal együtt ugyanaz az egy lesz. Minden visszatér a Nagy Lélegzetbe. Más szóval, minden „elmerül Brahmanban”, vagy az Isteni Egységben.

Megsemmisülés-e ez, ahogyan néhányan gondolják? Vagy *ateizmus*, ahogyan más kritizálók – egy *személyes* istenséget imádók és a filozófiai elvekkel ellenkező paradicsomban hívők – hajlamosak feltételezni? Egyik sem. Teljesen hasztalan visszatérni ahhoz a kérdéshez, amely ateizmust sejt abban, ami a legfinomabb jellegű spiritualitás. A Nirvâna-ban megsemmisülést látni annyi, mint azt mondani, hogy megsemmisül az embert, aki egészséges, *álom nélküli* alvásba merül, *olyan álomba, amely nem hagy nyomot a fizikai emlékezetben és az agyban, mert ez alatt az idő alatt az alvó Felsőbb Én-je az abszolút tudatának eredeti állapotában van.* Ez a hasonlat csak a kérdés egyik oldalára válaszol, a leganyagiasabbra, mivel az *újrafeloldódás* semmiképpen sem ilyen „álom nélküli alvás”, éppen ellenkezőleg, *abszolút* létezés, egy feltétel nélküli egység vagy állapot, amelynek leírására az emberi nyelv teljesen és reménytelenül alkalmatlan. Az egyetlen módot, hogy erről az állapotról bármilyen megérthető elképzelésünk legyen, csak a lélek panorámaszerű látomásai jelenthetik, amelyek az isteni Monád szellemi gondolatalkotásán keresztül jöttek létre. Sem az egyéniség – de még *a személyiség lényege sem*, ha bármi is maradt utána – nem vész el azért, mert újra feloldódott. Ugyanis emberi szempontból bármennyire határtalan is a paranirvânai állapot, mégis van határa az Örökkévalóságban. Amint ezt a határt elérte, akkor ugyanaz a Monád újra kiemelkedik egy még magasabb lényként egy sokkal magasabb síkon, hogy újra kezdje tökéletesedett tevékenységének ciklusát. Az emberi elme jelenlegi fejlettségi állapotában nem tud magasabbra emelkedni e gondolatsíknál, sőt ezt is alig tudja elérni. Itt tántorog a felfoghatatlan Abszolútum és Örökkévaló szélén.

(b) A „Figyelők” a Satya Yuga és a további kisebb yuga-k teljes időszakában, egészen a harmadik gyökérfaj kezdetéig uralkodnak az embereken. Ez után következtek a pátriárkák, a hősök és a Mane-k, ahogyan az egyiptomi dinasztiákban a papok Solon-ig egyenként felsoroltak, a testet öltött alsóbbrendű Dhyâni-k egészen Menes királyig és más népek emberi királyaiig. Valamennyiüket gondosan feljegyezték. A szimbológusok nézete szerint ez a mítosz-költészet kora természetesen csak tündérmesének tekinthető. Mivel azonban minden nép feljegyzéseiben megvannak a hagyományok és krónikák az ilyen *isteni* királyok – az embereken uralkodó istenek – dinasztiáiról, akiket a hősök és az óriások dinasztiái követtek, nehéz megértenünk, hogy a földkerekség valamennyi népe, akik közül egyeseket hatalmas óceánok választanak el egymástól, és a Föld másik félgömbjén laknak, mint a régi peruiak, a mexikóiak és a kaldeaiak, hogyan találta ki ugyanazokat a „tündérmeséket”, az események ugyanazon

^{VII/74} Hordozó.

sorrendjében.^{VII/75} Mivel azonban a Titkos Tanítás *történelmet* tanít – amely, noha ezoterikus és hagyományokon alapuló, mindazonáltal megbízhatóbb, mint a világi történelem –, ugyanúgy joggal hihetünk abban, amiben akarunk, mint bárki más, legyen az akár vallásos, akár szkeptikus. A Tanítás pedig azt mondja, hogy a két magasabb csoportba tartozó Dhyâni-Buddha-k, nevezetesen a Figyelők és az Építők adták a sok és különböző fajnak az istenkirályokat és a vezetőket. Az Építők tanították az emberiséget a művészetükre és tudományukra, a Figyelők pedig felfedték a testet öltött Monádok számára a transzcendentális világok nagy szellemi igazságait. Ezek a monádok éppen akkor szabadultak meg az alsóbb birodalmakba tartozó hordozóiktól, és ezért elvesztették emlékeiket isteni származásukról.

Ahogy a Stanza kifejezi, a Figyelők tehát „leszállnak a ragyogó Földre, és uralkodnak az embereken, akik *ők maguk*”. Az uralkodó királyok az előző körökben befejezték ciklusukat a Földön és más világokon. A jövőbeni manvantara-kban a bolygói világunknál magasabb rendszerekbe fognak felemelkedni, és az emberiségünk kiválasztottjai, a haladás nehéz és fárasztó ösvényének úttörői lesznek azok, aki elődjeik helyét elfoglalják. A következő nagy manvantara tanúja lesz annak, hogy jelenlegi életciklusunk emberei egy olyan emberiség tanítóivá és vezetőivé válnak, amelynek monádjai talán még most is – félig tudatosan – az állatvilág legértelmesebb egyedeibe vannak bezárva, míg alsóbb princípiumaik esetleg a növényvilág legmagasabb rendű példányait éltetik.

Így haladnak előre a hetes fejlődés ciklusai a hétszeres természetben, ami a szellemi vagy isteni, a pszichikus vagy félisteni, az értelmi, a szenvedélyi, az ösztöni vagy észlelő, a félig testi és a tisztán anyagi vagy fizikai természet. Mindezek fejlődnek és ciklikusan haladnak előre, egyikből egy másikba átlépve, kettős, centrifugális és centripetális módon, valamennyi végső lényegében egy, megnyilvánulásában *hét*. A legalsó természetesen az, ami az öt fizikai érzékünktől függ, és ezek alárendeltje. Ez valójában *hét*, ahogyan ezt később a legrégebbi *Upanishad*-ok szaktekintélye alapján be fogjuk bizonyítani. Így, az egyéni, emberi, érző, állati és növényi életben mindegyik magasabb makrokozmoszának a mikrokozmosza. Ugyanez vonatkozik a Világegyetemre is, ami periodikusan nyilvánul meg, a számtalan élet – az Egy Élet kilélegzése – együttes haladása érdekében, hogy az örökös valamivé váláson keresztül a végtelen világegyetem minden kozmikus atomja, áthaladva a formánélkülire és a felfoghatatlanon, keresztül a félig földi vegyes természetein, egészen le az anyagba, teljes sokszorozódásba, és ezután újra vissza, hogy minden új időszakkal magasabbra, a végső célhoz közelebb emelkedjen. És azért, hogy minden atom, az *egyéni* szerzett érdemein és erőfeszítéseken keresztül elérhesse azt a síkot, amelyen ismét az Egy Feltétel nélküli MINDENÉ válik. De az Alfa és az Omega között van egy fárasztó, tüskével szegélyezett „Út”, ami először lefelé vezet, majd

Fölfelé kanyarog egész úton,
Igen, egész a végéig...

A zarándok szeplőtelenül kezdi meg hosszú utazását, egyre inkább leereszkedik a bűnös anyagba, és miután összekapcsolódott minden atommal a megnyilvánult térben, és miután átküzdötte magát és végig szenvedett az élet és létezés minden formáján, csak akkor van az anyag völgyének alján, ciklusának félútján, amikor azonosítja magát a közös emberiséggel. Ez az, amit *a saját hasonlatosságára alkotott*. Ahhoz, hogy az „Isten” felfelé és hazafelé haladhasson, most az élet Golgotájának fárasztó, meredek ösvényén kell felemelkednie. Ez az öntudatos létezés mártíromsága. Vishvakarmanhoz hasonlóan fel kell áldoznia *magát önmagának*, hogy megváltsa az összes teremtményt, hogy a sok életből az Egy Életre támadjon fel. Ez után valóban felszáll a mennyekbe, ahol belemerül a Paranirvana felfoghatatlan, Abszolút

^{VII/75} Lásd például Augustus le Plongeon: *Sacred Mysteries among the Mayas and the Quichés*. A szerző bebizonyítja az azonosságot az egyiptomi szertartások és hitek, valamint az általa leírt népek szertartásai és hite között. A maják és az egyiptomiak ősi hieratikus abc-je szinte azonosak.

Létezésébe és üdvösségébe, és korlátlanul uralkodik, ahonnan majd újra leszáll a következő „eljövetelkor”, amelyet az emberiség egy része, betű szerint értelmezve a „második eljövetelként”, a másik része pedig az utolsó „Kalki Avatáraként” vár.

ÖSSZEFOGLALÁS

A Teremtés és e világ története kezdetétől a jelenlegi időkig
hét fejezetből áll. A hetedik fejezet még nem íródott meg.

T. SUBBA ROW^{Ö/1}

***E hét fejezet közül megpróbáltuk az elsőt leírni, és ezt most be is fejezzük. Bármennyire tökéletlen és ügyetlen fejtegetés is legyen próbálkozásunk, mindenesetre – a szó matematikai értelmében – annak megközelítése, ami minden későbbi kozmogónia legősibb alapja. Merész kísérlet egy európai nyelven tolmácsolni a periodikusan örökké visszatérő Törvény hatalmas panorámáját, amelyet az első tudattal rendelkező fajok alkotó elméjébe véstek azok, akikre ugyanez az Egyetemes Elméből tükröződött le. Merész, mert a szanszkrit nyelven kívül – amely az *Istenek* nyelve – nincs olyan emberi nyelv, ami csak megközelítőleg is erre alkalmas lenne. E munka hiányosságait tehát meg kell bocsátani a jó szándék kedvéért.

Teljes egészében sem az eddigieket, sem az ezután következőket nem találhatjuk meg sehol. Ezeket nem tanítják a hindu filozófia hat iskolájának egyikében sem, mert ezek a hat iskola szintéziséhez, a hetedikhez tartoznak, ami az okkult tanítás. Nem követhetők nyomon semmilyen szétfosló egyiptomi papiruszon, és már nincs az asszíriai téglákba vagy gránit falakba sem bevésve. A Vedânta könyvei – „az emberi tudás utolsó szava” – csak e világ kozmogónia metafizikai aspektusát hirdetik ki. Megbecsülhetetlen kincsének tárházához, az *Upanishad*-okhoz – az *Upa-ni-shad* összetett szó, aminek jelentése „a tudatlanság legyőzése a titkos, szellemi tudás kinyilatkoztatásával” – a tanulónak ma már rendelkeznie kell egy főkulccsal, hogy eljuthasson a teljes megértéséhez. Ennek okát bátorodom itt úgy ismertetni, ahogyan egy Mestertől tanultam.

Az *Upanishad* nevet általában „ezoterikus tanításként” fordítják. Ezek az értekezések a Shruti vagy „kinyilatkoztatott” tudás, röviden a Kinyilatkoztatás részét képezik, és általában a *Védák* Bráhmana részéhez vannak harmadik fejezetként hozzácsatolva.

A *Védáknak* határozottan kettős jelentése van. Az egyiket a szó szerinti értelem fejezi ki, a másikat a versláb és a *svara* (a hanglejtés) jelzi, amelyek a *Védák* életét jelentik... A tanult panditok és nyelvészek természetesen cáfolják, hogy a *svara*-nak bármilyen köze van a filozófiához vagy az ősi ezoterikus tanításhoz, de a *svara* és a *fény* közötti rejtélyes kapcsolat a legmélyebb titkok egyike.^{Ö/2}

Az orientalisták több mint 150 *Upanishad*-ot sorolnak fel, és úgy gondolják, hogy a legrégebbet *valószínűleg* kb. i.e. 600-ban írták, de az *eredeti* szövegek ötödénél is kevesebb maradt fenn. Az *Upanishad*-ok a *Védák* számára ugyanazok, mint a *Kabbala* a zsidó *Biblia* számára. Ezek tárgyalják és fejtik ki a *védikus* szövegek titkos és misztikus jelentését. Beszélnek a világegyetem eredetéről, az Istenség természetéről, a szellemről és a lélekről, valamint az elme és az anyag metafizikai kapcsolatáról. Röviden, ezek TARTALMAZZÁK minden emberi tudás kezdetét és végét, de Buddha ideje óta *többé semmit sem* FEDNEK FEL belőle. Ha ez másképp volna, akkor az *Upanishad*-okat nem lehetne *ezoterikusnak* nevezni, hiszen most nyilvánosan hozzákapscsolódnak a Szent Bráhmanai könyvekhez, amelyek pedig napjainkban még a mlechchha-k (a kaszton kívüliek) és az európai orientalisták számára is hozzáférhetők.

^{Ö/1} The Theosophist, 1881.

^{Ö/2} T. Subba Row: *Five Years of Theosophy*, 154. oldal.

Van egy dolog – és ez megvan valamennyi *Upanishad*-ban –, ami határozottan és állandóan ősi eredetükre mutat, és bizonyítja, (a) hogy egyes részeit már akkor megírták, *mielőtt* a kasztrendszer azzá a zsarnoki intézménnyé vált, amilyen még ma is, és (b) hogy tartalmuk felét kihagyták, miközben néhányukat átírták és lerövidítették. „A felsőbbrendű Tudás nagy Tanítóit és a brâhminokat mindig úgy mutatják be, mint akik a kshatriya (katonai kaszt) királyokhoz mennek, hogy tanítványaikká váljanak”. Cowell professzor találóan jegyzi meg, hogy az *Upanishad*-okból „teljesen eltérő szellem árad ki (mint más brâhmini írásokból), egyfajta gondolatszabadság, amely, magukat a *Rig-Véda* himnuszait kivéve minden más korábbi műben ismeretlen”. A második tény egy olyan hagyomány magyaráz meg, amelyet az egyik, Buddha életéről szóló kézirat rögzített. Ez azt mondja, hogy az *Upanishad*-okat eredetileg a *Brâhmana*-jukhoz függesztették, miután elindítottak egy reformot, amely a brâhminok jelenlegi kasztrendszerének kizárólagosságához vezetett néhány évszázaddal a „kétszer születettek” Indiába történő betörése után. Abban az időben az *Upanishad*-ok teljesesek voltak, és a csélák tanítására szolgáltak, akiket a beavatásra készítettek fel.

Ez addig tartott, amíg a *Védák* és a *Brâhmanák* a templomi brâhminok egyedüli és kizárólagos őrizetében maradtak, miközben a szent kaszton kívül senkinek nem volt joga azokat tanulmányozni, de még olvasni sem. Azután jött Gautama, Kapilavastu hercege. Miután megtanulta a *Rahasya*-ban vagy az *Upnishad*-okban található teljes brâhmini bölcsességet, és azt találta, hogy a tanítások, ha egyáltalán különböznek is, csak kicsit térnek el az „Élet Tanítóinak” tanításaitól, akik a Himalája havas hegységeiben laknak,^{Ö/3} a brâhminok tanítványa felháborítónak érezte, hogy a Szent Bölcsességet, a brâhminokat kivéve, mindenki elől így elzárják. Így elhatározta, hogy megváltja az egész világot a tanítások népszerűsítésével. Ekkor történt, hogy a brâhminok, látva, hogy szent tudásuk és okkult bölcsességük a mlechchha-k kezére kerül, megrövidítették az *Upanishad*-ok szövegét, amely eredetileg háromszor annyi anyagot tartalmazott, mint a *Védák* és a *Brâhmana*-k együttesen, úgy rövidítették meg azonban, hogy a szövegben egyetlen szót sem változtattak meg. Egyszerűen kivették a kéziratokból a legfontosabb részeket, amelyek a Létezés Titkának végső szavát tartalmazták. A brâhmini titkos kód kulcsa továbbra is kizárólag a beavatottak kezében maradt, így a *brâhminok* olyan helyzetben voltak, hogy nyilvánosan tagadhatták Buddha tanításának helyességét *Upanishad*-jaikra hivatkozva, amelyeket a legfőbb kérdésekkel kapcsolatban örökre elnémítottak. Ez az ezoterikus hagyomány a Himaláján túl.

Shrî Shankarâchârya, a történelmi időkben élő legnagyobb beavatott sok Bhâshya-t (magyarázatot) írt az *Upanishad*-okhoz. Eredeti értekezései azonban – joggal feltételezhetjük – még nem kerültek a filiszteusok kezébe, mert túlságosan féltékenyen őrzik azokat a kolostorokban (matham-ok). És még nyomósabb okunk van azt hinni, hogy a brâhminok ezoterikus tanítására vonatkozó és legnagyobb magyarázójuktól származó, felbecsülhetetlen értékű Bhâshya-k még korszakokig holt betűk maradnak a legtöbb hindu számára, a smârtava brâhminok kivételével. Ez a Shankarâchârya által alapított közösség, amely még mindig nagyon erős Dél-Indiában, most szinte az egyetlen, amely olyan tanítványokat nevel, akik elegendő tudással rendelkeznek a Bhâshya-k holt betűjének megértéséhez. Úgy tájékoztattak, ennek az az oka, hogy csak náluk állnak alkalmanként valódi beavatottak a matham-ok élén, mint például Shringa-giri-ben, Mysore nyugati Ghât-jaiban. Másrészt nincs az elkeseredetten elzárkózó brahminok kasztjában a Smârtava-nál zárkózottabb szekta, és követőinek szűkszevűsége, amikor arról van szó, hogy elmondják az okkult tudományokról és az ezoterikus tanításról azt, amit tudhatnak, csak büszkeségükhöz és tudásukhoz mérhető.

^{Ö/3} A kínai feljegyzésekben „a Bölcsesség Fiainak”, a „Tűzköd Fiainak” és a „Nap Fivéreinek” is nevezik őket. Fo-Kien tartomány szent könyvtárának kézírata Si-dzang-ot (Tibet) úgy említi meg, mint az okkult tanítás nagy székhelyét ősidők óta, korszakokkal Buddha előtt. Yu császár, a „Nagy” (i. e. 2207), egy kegyes misztikus és nagy adepts volt, úgy mondják, a tudását „a Havas hegyek Nagy Tanítóitól” Si-dzang-ban szerezte.

Ezért a jelenlegi ismertetés írójának előre fel kell készülnie, hogy az e munkában bemutatott megállapításokkal kapcsolatban nagy ellenállással, sőt visszautasítással is fog találkozni. Nem mintha valaha is igényt tartott volna az itt ismertetettek minden részletre kiterjedő tévedhetetlenségének vagy tökéletes helyességének elismerésére. Vannak tények, amiket aligha lehet tagadni. Azonban a tárgyalt téma természetéből adódó nehézségek, valamint az angol nyelv – ahogyan minden más európai nyelv – szinte áthidalhatatlan korlátai következtében, hogy bizonyos gondolatokat kifejezzünk, nagyon valószínű, hogy az írónak nem sikerült a legjobb és legvilágosabb magyarázatokat bemutatnia. Az író azonban mindent megtett, amit csak ilyen kedvezőtlen körülmények között tehetett, és ennél többet nem lehet elvárni egyetlen írótól sem.

Most röviden foglaljuk össze és mutassuk meg, hogy az ismertetett témák óriási terjedelme mellett milyen nehéz – ha nem lehetetlen – nekik eleget tenni.

(1) A Titkos Tanítás korszakok összegyűjtött bölcsessége, kozmogóniája pedig önmagában a legbámulatosabb, legkidolgozottabb rendszer, még a *Puránák* felfedett exoteriájában is. De az okkult szimbolizmus misztikus ereje olyan, hogy geometriai jelképekkel és jelekkel néhány lapra feljegyezték mindazokat a tényeket, amelyek elrendezésével, leírásával és magyarázatával a fejlődési folyamat szédítő sorozatában a beavatott látnokok és próféták számtalan nemzedéke foglalkozott. E látnokok fénylő tekintete átjárta az anyag legbelsőbb magvát, és feljegyezte az ottani dolgok lelkét, ahol egy átlagos avatatlan megfigyelő – bármennyire képzett – csak a forma külső működését észlelte volna. A modern tudomány azonban nem hisz a „dolgok lelkében”, és ezért az ősi kozmogónia teljes rendszerét visszautasítja. Felesleges mondanivaló, hogy a kérdéses rendszer nem egy vagy több elszigetelt ember képzelődése, hogy az a látnokok ezernyi nemzedékének folyamatos feljegyzése, akik saját tapasztalataikkal tették próbára és igazolták azokat a hagyományokat, amelyeket az egyik korai faj a másiknak szóban adott tovább, valamint azokat a tanításokat, amelyeket az emberiség gyermekkorát felügyelő magasabb és fennköltebb lények adtak. Ők annak az ötödik fajnak a „Bölcs Emberei”, annak a legutóbbi kataklizma és kontinens-vándorlások után megmentett csoportja, akik életüket *tanulással és nem tanítással* töltötték. Hogyan tették ezt? A válasz az, hogy a természet minden területén ellenőrizték, kipróbálták és igazolták a régi hagyományokat a nagy adeptusok független látomásaival. Ezek úgymond olyan emberek, akik a lehető legmagasabb szintre fejlesztették és tökéletesítették fizikai, mentális, pszichikai és szellemi szervezetüket. Egyetlen adeptus látomását sem fogadták el addig, amíg azt más adeptusok – független bizonyítéknak tekinthető – látomásaival és az évszázadok tapasztalataival össze nem vetették, és így helyességéről meg nem győződtek.

(2) Ebben a rendszerben az alaptörvény, a központ, amiből minden kiemelkedik, amely köré és felé minden vonzódik, és amelyre minden filozófiája felfüggesztődik, az Egy Homogén Isteni SZUBSZTANCIA-PRINCÍPIUM, az Egy Alapvető Ok.

...Néhányat, akiknek lámpája fényesebben világított, elvezettek
Októl okig haladva a természet titkos kútfejéig,
És ők azt találták: kell lennie egy első princípiumnak...

Ezt „Szubsztancia-princípium”-nak nevezik, mert a megnyilvánult világegyetem síkján „szubsztanciává” válik, egy illúzióvá, miközben megmarad „princípiumnak” a kezdet- és végnélküli, absztrakt, látható és láthatatlan TÉRBEN. Ez a mindenütt jelenlévő Valóság, személytelen, mert magában foglal mindent. *Személytelensége* jelenti a rendszer *alapvető eszméjét*. Benne rejlik a világegyetem minden atomjában, és ez maga a világegyetem.

(3) A világegyetem ezen ismeretlen Abszolút Lényeg periodikus megnyilvánulása. Azonban ezt „lényegnek” nevezni vétek a filozófia valódi szelleme ellen. Mert bár ebben az esetben a főnév levezethető a „lenni” igéből, AZ mégsem azonosítható semmilyen emberi ésszel felfogható „létezéssel”. AZ legjobban úgy írható le, hogy nem is Szellem, nem is Anyag, hanem mindkettő. A valóságban Parabrahman és Mûlaprakriti Egy, mégis Kettő a Megnyilván-

nult egyetemes elképzelésében, még az Egy Logosz, az első „Megnyilvánulás” elképzelésében is, amelynek – ahogyan a tudós szerző a „Notes on the *Bhagavad Gita*”-ban bemutatja – AZ tárgyiasult szempontból nézve Mûlaprakritinek és nem Parabrahmannak látszik, fátylának, nem pedig a mögötte rejtőző Egy Valóságnak, amely feltétlen és abszolút.

(4) A világegyetemet mindennel, ami benne van, Mâyâ-nak nevezik, mert minden benne levő mulandó, kezdve a tiszavirág röpke életétől a Napéig. Összehasonlítva az EGY örök változatlanságával és a Princípium állandóságával, a világegyetem folyton változó formáival, szükségszerűen – egy filozófus elképzelése szerint – mulandó, nem több, mint egy lidércfény. Mégis, a világegyetem eléggé valóságos a benne lévő tudatos lények számára, akik ugyanúgy nem valódiak, mint maga a világegyetem.

(5) A világegyetemben, annak minden birodalmában minden *tudatos*, vagyis a saját érzékelésének megfelelő síkon a saját típusának megfelelő tudattal van felruházva. Nekünk embeereknek emlékeznünk kell arra, hogy egyszerűen azért, mert *mi* nem érzékeljük a tudat semmilyen jelét, mondjuk a kövekben, nincs jogunk azt mondani, hogy *azokban nincs tudat*. Nincs olyasmi, mint „holt” vagy „vak” anyag, mint ahogyan nincs sem „vak” sem „öntudatlan” törvény. Az ilyesmitnek nincs helye az okkult filozófia elképzelései között. Ez utóbbi soha nem áll meg a felszínes jelenségeknél, és számára a *noumenon-i* esszenciák sokkal valóságosabbak, mint tárgyiasult hasonmásaik. Ebben a középkori nominalisták rendszeréhez hasonlít, akik számára az egyetemességek voltak a valóságok, a részletek pedig csak elnevezésben és az ember képzeletében éltek.

(6) A világegyetem *belülről kifelé* működik, és *vezetését is így kapja*. Mint fenn, úgy lent, mint a mennyben, úgy a földön is, az ember, a mikrokozmosz, a makrokozmosz kicsinyített mása pedig ezen Egyetemes Törvénynek és működési módjának élő tanúja. Azt látjuk, hogy minden *külső* mozgást, tevékenységet, mozdulatot – legyen akár akaratlagos, akár mechanikus, szervi vagy mentális – *belső* érzés vagy érzelem, akarat vagy akarás, gondolat vagy értelem előz meg és hoz létre. Ahogyan az ember külső testében normális esetben semmilyen külső mozgás vagy változás nem jöhet létre, hacsak az imént említett három tevékenység valamelyikének belső impulzusa ki nem váltja azt, ugyanígy van ez a külső vagy megnyilvánult világegyetemben is. Az egész kozmoszt érző lények hierarchiáinak szinte végtelen sora vezeti, irányítja és élteti. Mindegyiknek megvan ez elvégzendő küldetése, és ők – akármilyen nevet is adunk nekik, akár Dhyân Chohanoknak, akár angyaloknak hívjuk – csak olyan értelemben „hírnökök”, hogy ők a karmikus és kozmikus törvények közvetítői. Tudatosságuk és értelmük szintjében végtelenül változatosak, és csak a költői képzelet játéka, ha valamennyiüket tiszta szellemnek nevezzük, akikben nincs olyan földi salak, „amelyet az idő elragadhat”. Ugyanis e lények mindegyike vagy már *volt* ember, vagy azzá készül válni, ha nem a jelenlegi, akkor valamelyik elmúlt vagy eljövendő Manvantara-ban. Amikor nem *kezdő* emberek, akkor *tökéletesedettek*, és magasabb, kevésbé anyagi szféráikban erkölcsileg csak annyiban különböznek a földi emberi lényektől, hogy hiányzik belőlük a személyiség érzete és az *emberi* érzelmi természet, ami két tisztán földi jellegzetesség. Az előbbiek, vagyis a „tökéletessé váltak” megszabadultak ezektől az érzésektől, mert (a) nincs többé húsból való testük, ami a lélekre mindig tompítóan ható súly, és (b) mivel a tiszta szellemi elemnek nincs gátja és szabadabb, őket *mâyâ* kevésbé befolyásolja, mint az embert valaha is, hacsak nem adeptus, aki a két személyiségét – a szellemi és a fizikai – teljesen szétválasztja. Mivel a kezdeti monádoknak korábban még sohasem volt fizikai testük, nem is lehet személyiség-érzetük vagy Énségük. Minthogy „személyiségen” általában korlátozást és viszonylagosságot értenek, vagy Coleridge meghatározása szerint: „önmagában létező egyéniséget, de egy alapként szolgáló természettel”, ezért ezt a kifejezést természetesen nem lehet a nem-emberi lényekre alkalmazni. Azonban a látnokok nemzedékei azt a tényt hangsúlyozták, hogy közülük – akár magasabb, akár alacsonyabb rendűek – elkülönült lényekként egyiknek sincs sem egyénisége, sem személyisége, vagyis abban az értelemben nincs egyéniségük, amelyben az ember azt mondja:

„*Én vagyok én, és senki más*”. Más szóval, nincsenek tudatában olyan határozott különváltságnak, mint az emberek és a dolgok a földön. Az individualitás saját hierarchiájuk, nem pedig az egyedek jellemzője, és ezek a jellemzők csak azon síkok szintjeivel változnak, amelyekhez ezek a hierarchiák tartoznak. Minél közelebb van a homogenitás és az Egy Isteni régiójához, annál tisztább és kevésbé hangsúlyos az adott egyéniség a hierarchiában. E lények minden tekintetben végesek, kivéve a magasabb princípiumaikat, az egyetemes isteni lángot visszatükröző szikrákat, amelyek a káprázat szféráiban csak olyan elkülönüléssel egyéniesültek és váltak szét, amik ugyanolyan illúzió, mint a többi. Ők „Élő Lények”, mivel az Abszolút Életből az illúzió kozmikus képernyőjére kivetített áramlatok, olyan lények, akikben az élet nem alhat ki, mielőtt a tudatlanság tüze ki nem alszik azokban, akik ezeket az „életeket” érzékelik. Miután a nem-teremtett sugár serkentő hatására jöttek létre, amely az élet folyamának partjain ragyogó nagy központi Nap tükröződése, a bennük lévő belső princípium az, amely a halhatatlanság vizéhez tartozik, míg elkülönült öltözetük ugyanolyan mulandó, mint az ember teste. Ezért volt igaza Youngnak, amikor azt mondta, hogy

az angyalok felsőbbrendű emberek...

és nem egyebek. Ők se nem „szolgáló”, se nem „védelmező” angyalok, sem a „Legmagasabb Hírnökei”, még kevésbé bármilyen emberi képzelet által teremtett Isten „haragjának küldöttei”. Védelmükért folyamodni éppen olyan ostobaság, mint azt hinni, hogy bármilyen vezekléssel biztosíthatjuk rokonszenvüket, mert ők is éppen annyira a megváltozhatatlan karmikus és kozmikus törvény szolgálói és teremtményei, mint maga az ember. Ennek oka nyilvánvaló. Mivel lényegükből hiányoznak a személyiség elemei, nem is lehetnek személyes tulajdonságaik, mint amilyeneket exoterikus vallásaikban az emberek antropomorf Istenüknek tulajdonítanak, egy féltékeny és kizárólagos Istennek, aki örvendezik és haragszik, szereti az áldozatot és hiúságában zsarnokibb, mint bármely véges, ostoba ember. Mivel az ember mindezen égi hierarchiák esszenciáinak elegye, elérheti azt, hogy emberként bizonyos értelemben magasabbra fejlődjön, mint bármely hierarchia vagy osztály, vagy akár ezek keverékénél is magasabbra. Azt mondják: „Az ember nem tudja a Dévák jóindulatát elnyerni, és nem is parancsolhat nekik”. De az ember alsóbb személyiségét megbénítva, és így eljutva ahhoz a teljes tudáshoz, hogy a felsőbb Én-je *nem elkülönült* az egy abszolút ÉN-től, akár már földi élete folyamán is lehet „egy közülünk”. Így az ember azzal, hogy eszik a tudás gyümölcséből, amely eloszlatja a tudatlanságot, az egyik Elohimhez vagy a Dhyânikhoz hasonlónak válik. Ha egyszer már az ő szintjükön van, a minden hierarchiában uralkodó szolidaritás és tökéletes harmónia szellemének rá is ki kell terjednie, és meg kell védenie minden részletben.

A fő nehézség, amely megakadályozza a tudósokat abban, hogy higgyenek az isteniben és a természeti szellemekben, saját materializmusuk. A spirítiszta előtti fő akadály, amely meggátolja, hogy higgyen az előbbieken, miközben megőriz egy vak hitet az elhunytak „szellemeiben” – eltekintve néhány okkultistától és kabbalistától – az anyag valódi lényegére és természetére vonatkozó általános tudatlanság. A természetben, az annak végső lényegében levő minden dolog egysége elméletének elfogadása vagy elutasítása az, ami az elhunytak szellemében kívüli, körülöttünk levő más tudatos lények létezésében való hit vagy hitetlenség mögött leginkább rejlik. A szellem-anyag elsődleges fejlődésének és valódi lényegének helyes megértése az, amire az okkult kozmogónia tanulmányozójának támaszkodnia kell, hogy az az elméjében még világosabbá váljon, ez ugyanis az egyetlen biztos vezérfonal, ami a további tanulmányaiban kalauzolni tudja.

A józan igazság az – ahogyan az imént írtuk –, hogy minden úgynevezett „szellem” vagy egy *testétől megvált vagy egy jövőbeli ember*. Ahogyan a legmagasabb Arkangyaltól (Dhyân Chohan) kezdve a legutolsó tudatos Építőig (a szellemi lények alsóbbrendű osztálya) mindannyian *emberek*, akik korszakokkal korábban, más manvantarákban ezen vagy más bolygón éltek, úgy az alsóbb, félig értelmes és nem-értelmes elementálok mind *jövőbeli* emberek.

Az egyedüli tény, hogy egy szellem rendelkezik értelemmel, az okkultista számára bizonyíték, hogy egy ilyen lénynek embernek kellett lennie, tudását és értelmét az emberi ciklus folyamán szerezte meg. Csak egy oszthatatlan és abszolút mindentudás és értelem van a világ-egyetemben, és ez rezdül át minden atomon és parányi részecskén az egész határtalan kozmoszban, amit az emberek Térnek neveznek, függetlenül mindentől, ami benne van. *Tükröződésének* első elkülönülése azonban a megnyilvánult világban tisztán szellemi, a benne létrehozott lények pedig nem rendelkeznek olyan tudattal, aminek bármi köze lenne az általunk ismerthez. Nem lehet emberi tudatuk vagy értelmük, mielőtt ilyet személyesen és egyénileg meg nem szereznének. Lehet, hogy ez egy rejtély, de az egyik tény az ezoterikus filozófiában, és nagyon is nyilvánvaló tény.

A természet egész rendje egy *magasabb élet* felé történő folyamatos haladásról tanúskodik. A látszólag leginkább vak erők működésében is tervszerűség van. Végtelen sok alkalmazkodásával a fejlődés egész folyamata ennek bizonyítéka. A megváltoztathatatlan törvények, amelyek kigyomlálják a gyenge és satnya fajokat, hogy helyet csináljanak az erőseknek, és amelyek biztosítják „a legalkalmasabb túlélését”, bár közvetlen működésükben rendkívül kegyetlenek, mind a nagy cél irányába dolgoznak. Maga a *tény*, hogy *tényleg* vannak alkalmazkodások, hogy a legalkalmasabbak *tényleg* túléljék a létért való küzdelmet, azt mutatja, hogy amit „tudattalan természetnek” neveznek, valójában olyan erők együttese, amelyeket fél-intelligens lények (elementálok) kezelnek, amiket viszont magasrendű bolygói szellemek (Dhyân Chohanok) irányítanak, akik együttes összessége képezi a Megnyilvánulatlan Logosz Megnyilvánult Igéjét, és ugyanakkor a Világegyetem Elméjét és annak megváltoztathatatlan Törvényét alkotja.

A természet ugyanis, elvont értelemében *nem lehet* „tudattalan”, mivel az Abszolút Tudat kisugárzása, és így annak egyik megnyilvánulása a megnyilvánult síkon. Hol van az a bátor ember, aki tagadni merné, hogy a növényeknek, de még az ásványoknak is megvan a *maguk tudata*? Az ilyen ember csak azt mondhatja, hogy ezt a tudat túl van a felfogóképességén.

Az ezoterikus filozófia elménkbe vési a Világegyetem három különböző értelmezését a három különböző aspektusában: a *Korábban-is-létező*, ami az *Örökké-létező*-ből fejlődött ki és a *Jelenségi*, az illúzió világa, az előbbi tükörképe és árnyéka. A Manvantara néven ismert élet nagy misztériuma és drámája idején a valódi Kozmosz olyan, mint fehér vetítövásznon mögé helyezett tárgyak, amelyre az árnyékok vetülnek. A valódi alakok és dolgok láthatatlanok maradnak, mialatt a fejlődés szárait láthatatlan kezek mozgatják. Az emberek és a dolgok tehát csak a Mahâmâyâ, vagyis a Nagy Káprázat csapdái *mögött* rejlő valóságok tükörképei a fehér mezőn. Ezt tanították minden filozófiában, minden vallásban, a vízőzön előtt, ahogyan a vízőzön után is, Indiában és Káldeában, valamint Kína és Görögország bölcsei is. Az előbbi országokban ezt a három Világegyetemet az exoterikus tanítások a három Hármassággal jelképezték, amelyek a központi örök Csírából áradnak ki, és vele együtt egy Legfelsőbb Egységet alkotnak: a *kezdeti*, a *megnyilvánult* és a *teremtő* Hármasság, vagyis a Három az Egyben. Az utóbbi konkrét kifejeződésében csak az *ideális* két első szimbóluma. Ezért az ezoterikus filozófia mellőzi e tisztán metafizikai elképzelés szükségességének tanát, és csupán az első hármasságot hívja az Örök Létezőnek. Ezt vallja a hindu filozófia hat nagy iskolájának mindegyike – ezek alkotják a Bölcsesség egységes testének hat princípiumát, amelynek hetedik a gnózis, a *rejtett* Tudás.

Az író, noha talán felületesen kezelte a hét Stanzára vonatkozó magyarázatokat, reméli, hogy a munka kozmogóniáról szóló e részében eleget adott ahhoz, hogy megmutassa, mennyivel *tudományosabbak* (a szó mai értelmében) az ősi tanítások első ránézésre is bármely más régi szentírásnál, amelyet csak exoterikus aspektusából ítélnek meg. Mivel azonban ez a munka – ahogyan korábban beismertük – *sokkal többet hallgat el, mint amennyit közöl*, a tanítványnak azt javasoljuk, hogy használja saját intuícióit. Elsősorban arra törekszünk, hogy megmagyarázzuk azt, amit már nyilvánosságra hoztak, de sajnálatunkra néha nagyon helyte-

lenül, hogy kiegészítsük további anyaggal – ahol és amikor csak lehet – az érintett ismereteket, és hogy megvédjük tanításunkat a modern szektariánizmus rendkívül erős támadásaitól, de különösen napjaink materializmusától. Ezt nagyon gyakran helytelenül tudománynak nevezik, noha valójában csak a „tudósoknak” és „félművelteknek” kellene vállalni a felelősséget azért a sok logikátlan elméletért, amelyet a világnak adtak. A nyilvánosságot a maga nagy tudatlanságában, amely vakon elfogad mindent, ami a „tekintélyektől” jön, és kötelességének tartja, hogy egy tudóstól származó minden kijelentést bizonyított tényként fogadjon – tehát a nyilvánosságot arra tanítják, hogy kigúnyoljon mindent, ami „pogány” forrásból ered. Mivel a materialista tudósok ellen kizárólag a saját fegyverükkel, a vitával és az érveléssel lehet harcolni, ezért a III. és a VI. kötetben szembeállítjuk az egyes nézeteket, és bemutatjuk, hogyan tévedhetnek gyakran még nagy tekintélyek is. Úgy hisszük, hogy ezt eredményesen azzal tehetjük meg, hogy rámutatunk ellenfeleink gyenge pontjaira, és bebizonyítjuk, hogy a tudománynak szánt kijelentéseik nagyon gyakran helytelen álokoskodások. Mi kitartunk Hermész és „Bölcsessége” mellett ennek egyetemes jellegében, ők Arisztotelész mellett, azt képzelve, hogy az intuíció és a korszakok tapasztalatának ellenére az Igazság a nyugati világ kizárólagos birtoka. Innen származik a véleménykülönbség. Ahogyan Hermész mondja: „A Tudás nagyon különbözik az érzékeléstől, mert az érzékelés felette álló dolgokra vonatkozik, a Tudás viszont az érzékelés vége” – vagyis az érzékelés a fizikai agyunk és értelmünk illúziója. Így hangsúlyozza azt a különbséget, amely az érzékek és az elme (Manas) által nehezen megszerzett tudás, és a Szellemi Isteni Lélek (Buddhi) intuitív mindentudása között van.

Bármilyen is lesz a távoli jövőben ezeknek az írásoknak a sorsa, reméljük, hogy a következő tényeket bebizonyítottuk:

(1) A Titkos Tanítás nem tanít ateizmust, kivéve azt, ami a szanszkrit *nâstika* szó mögött meghúzódik, ami a bálványok elutasítását jelenti, beleértve minden antropomorfikus Istent. Ebben az értelemben minden okkultista *nâstika*.

(2) A Titkos Tanítás elfogad egy Logoszt vagy a világegyetem közös „Teremtőjét”, egy Demiurgosz-t abban az értelemben, ahogyan egy „építésről”, egy építmény „teremtőjeként” beszélünk, pedig ez az építész soha nem érintette meg egyetlen követ sem, hanem elkészítette a tervet, és minden kétkezi munkát a kőművesekre hagyott. Esetünkben a tervet a világegyetem kigondolása jelentette, az építőmunkát pedig értelmes hatalmak és erők seregeire bízta. Azonban ez a Demiurgosz nem *személyes* Istenség – vagyis valamilyen tökéletlen, *kozmoszon kívüli Isten* –, hanem csak a Dhyân Chohan-ok és más erők összessége.

(3) A Dhyân Chohan-ok jellegükben kettősek, mivel (a) az anyagban rejlő, értelem nélküli *nyers energiából* és (b) ezt az energiát irányító és vezető értelmes Lélekből, vagy kozmikus Tudatból álló lények. Ez utóbbi a *Dhyân Chohan-i gondolat, ami az Egyetemes Elme gondolatalkotását tükrözi vissza*. Ez a Földön a manvantarai periódusok alatt a fizikai megnyilvánulások és *erkölcsi hatások* véget nem érő sorozatát hozza létre, és az egész a karma alárendeltje. Minthogy ez a folyamat nem mindig tökéletes, és mivel bármennyi bizonyíték is szolgál arra, hogy a fátyol mögött egy irányító értelem van, mégis látszanak hézagok és repedések, és sokszor még nyilvánvaló hibák is létrejönnek, ezért sem az együttes sereg (Demiurgosz), de semmilyen egyénileg működő hatalom sem helyes tárgya az isteni tiszteletnek vagy imádatnak. Azonban valamennyi jogosult az emberiség hálás tiszteletére, az embernek pedig mindig törekednie kellene, hogy segítse az isteni *ideák* fejlődését azzal, hogy a legjobb képességei szerint a *természet munkatársává váljon* a ciklikus feladatban. Egyedül az örökké megismerhetetlen Kârana-nak, minden ok Oknélküli Okának kellene szentélyének és oltárának lennie szívünk szent és örökké érintetlen területén, ami láthatatlan, ki nem tapintható, és amiről nem beszélünk, kivéve szellemi tudatunk „még halk hangjával”. Akik imádkoznak hozzá, ezt lelük csendjében és megszentelt magányában kellene tenniük, szellemüket téve az egyedüli közvetítővé köztük és az Egyetemes Szellem között, jó cselekedeteiket téve az egyedüli pappá, bűnös szándékaikat pedig a *Jelenlét*-nek hozott egyedüli látható és tárgyi áldozatokká.

„És amikor imádkozol, ne légy olyan, mint a képmutatók, menj be *belső szobádba*, és *ajtódat bezárva*, imádkozzál *Atyádhoz, aki titkon van*.”^{Ö/4} Atyánk *bennünk van* „titkon”, hetedik princípiumunk, lélek-észlelésünk „belső szobájában”. „Isten és a mennyek országa” *bennünk van* – mondja Jézus – nem *rajtunk kívül*. Miért ennyire teljesen vakok a keresztények a bölcsesség szavainak nyilvánvaló értelmére, amelyet imádnak mechanikusan ismételve?

(4) Az anyag örök. Ez az Upâdhi, vagy fizikai alap az Egy Végtelen Egyetemes Elme számára, hogy fogalomalkotásait ezen építse fel. Ezért az ezotéria követői azt képviselik, hogy a természetben nincs szervetlen vagy „holt” anyag, a tudomány által pedig a kettő megkülönböztetése annyira alaptalan, mint amennyire önkényes és értelmetlen. Bármit is gondoljon azonban a tudomány – és mint mindannyian tudjuk tapasztalatból, az egzakt tudomány szélsőes dâma – az okkultizmus másképpen tudja és tanítja, ahogyan azt időtlen idők óta tette, kezdve Manutól és Hermésztől egészen Paracelsusig és utódaiig.

A Háromszorosan Nagy Hermész így mondta:

Ó fiam, az anyag *válí* valamivé, régebben volt, mert az anyag a valamivé válás hordozója. A valamivé válás a magától létező és a jövőbe látó Isten tevékenységi módja. Miután rendelkezik a valamivé válás csírájával, megszületik a tárgyiasult anyag, mert a teremtő erő *az ideális formának megfelelően* alakítja ki azt. A még meg nem fogant anyagnak nem volt formája, azzá akkor válik, amikor működésbe hozzák.^{Ö/5}

Ezzel kapcsolatban a Hermetikus Töredékek hozzáértő fordítója és szerkesztője, Dr. Anna Kingsford egy lábjegyzetben a következőket jegyzi meg:

Dr. Ménard megfigyeli, hogy görögül ugyanaz a szó jelenti a *megszületni*-t és a *valamivé válni*-t. Emögött az a gondolat van, hogy a világ anyaga lényegét tekintve örök, de a teremtés vagy a „valamivé válás” előtt passzív és mozdulatlan állapotban van. Így „volt”, mielőtt működésbe hozták, most pedig „válí valamivé”, tehát mozgó és haladó.

Ezt Dr. Kingsford kiegészíti a hermetikus filozófia tisztán vedânta tanításával, ami szerint:

Így a teremtés Isten tevékenységének periódusa [manvantara], akinek a hermetikus elgondolás szerint [vagy *aminek*, a vedânta szerint] két módja van, a tevékenység vagy létezés, a kibontakozott Isten (Deus explicitus), és a létezés passzivitása [Pralaya], a beburkolóztott Isten (Deus implicitus). Mindkét mód tökéletes és teljes, ahogyan az ember éber és alvó állapota is az. Fichte, a német filozófus megkülönböztetetten kezelte a létet (Sein) mint az Egyet, amit mi csak a létezésen (Dasein) keresztül a sokféleképpen ismerünk. Ez a nézet teljesen hermetikus. Az „eszményi formák”... a neoplatonisták archetipusos vagy formaképző ideái, a dolgok örökkévaló és tárgyiasulatlan fogalmai, amelyek a „teremtés” vagy a valamivé válás előtt léteznek az Isteni Elemében.

Vagy ahogyan Paracelsus filozófiájában olvashatjuk:

Minden az egy egyetemes teremtő erőfeszítés terméke... A természetben nincs semmi *holt*. Minden *szerves és élő*, és ezért az egész világ egy élő szervezetnek látszik.^{Ö/6}

(5) A világegyetem a saját eszményi tervéből fejlődött ki, ami az örökkévalóságon át annak az öntudattalanjában marad fenn, amelyet a vedântisták Parabrahman-nak neveznek. Ez gyakorlatilag megegyezik a legmagasabb nyugati filozófia következtetéseivel, Platón „velünk született, örök és önmagában-létező ideáival”, amelyekre most von Hartmann utal. Herbert Spencer „Megismerhetetlen”-je csak halványan hasonlít ahhoz a transzcendentális Valóság-hoz, amelyben az okkultisták hisznek. Ez sokszor csupán „a jelenségek mögötti erő” megismerésének tűnik, amely végtelen és örök energia, amelyből minden dolog ered, míg a *Philosophy of the Unconscious* szerzője (csak ebben a tekintetben) olyan közel került a nagy

^{Ö/4} Máté, VI. 5, 6.

^{Ö/5} *The Virgin of the World*, 134-135. oldalak.

^{Ö/6} Franz Hartmann M. D.: *Paracelsus*, 44. oldal.

misztérium megoldásához, amennyire csak halandó ember képes. Kevesen voltak azok – akár az ősi, akár a középkori filozófiában –, akik ehhez a témához közelíteni mertek volna, vagy akár csak utalni is rá. Paracelsus levezetésének eredményeként említi, elgondolásait pedig Dr. F. Hartmann F.T.S. kiválóan összegzi *Paracelsus* című művében, amelyből az imént idéztünk.

Minden keresztény kabbalista jól megértette a keleti alap gondolatot. Az aktív erő, „a nagy lélegzet örök mozgása” minden új periódus hajnalán egyszerűen felébreszti a Kozmoszt a két ellentétes erő segítségével mozgásba hozva azt, a centripetális és a centrifugális erőkkel, amelyek hím- és nőneműek, pozitívak és negatívak, fizikaiak és szellemiek, mivel ez a kettő az egy *Elsődleges* erő, és így idézik elő, hogy az Illúzió síkján tárgyasuljon. Más szavakkal, ez a kettős mozgás átviszi a Kozmoszt az Örök Eszményi síkjáról a véges megnyilvánultba, vagyis a *noumenoniról* a *fenomenális* síkra. Minden, ami *van, volt és lesz*, örökké VAN, még a számtalan forma is, amelyek csupán tárgyasultságukban végesek és mulandók, de *eszményi* formájukban nem azok. Ideákként léteztek az Örökkévalóságban, és amikor elmúlnak, tükröződéseként fognak létezni. Az okkultizmus azt tanítja, hogy sem a természet, sem az ember nem adhat olyasminek formát, aminek eszményi ösképe még nem létezik a tárgyasulatlan síkon. Sőt, azt is tanítja, hogy sem az ember tudatában nem jelenhet meg, sem képzeletében nem fejlődhet olyan forma vagy alak, amelynek nincs ösképe, vagy legalábbis valami, ami ehhez hasonló. Sem az ember, sem bármilyen állat, növény vagy kő formája soha nem volt „megteremtve”, hanem ez a mi síkunk az, ahol kezdett azzá „válni”, úgymond a jelenlegi anyagságába tárgyasulni, vagy a legfinomabb és az érzéken felüli esszenciából a legdurvább megjelenési formájába *belülről kifelé* terjedni. Ezért *a mi* emberi formáink asztrális vagy éterikus prototípusokként léteztek az Örökkévalóságban. A Szellemi Lények vagy Istenek, akiknek a feladata volt, hogy ezeket a tárgyasult létezésbe és a földi életbe hozzák, e minták alapján *a saját* esszenciájukból fejlesztették ki a jövőbeni Én-ek protoplazmikus formáit. Azt követően, amikor ez az emberi upádhi vagy alapminta elkészült, a természeti földi erők elkezdtek ezeken a fokozottan érzékeny formákon dolgozni, *amelyek a sajátjukon kívül tartalmazzák a bolygó minden múltbeli növényi és jövőbeli állati formáinak elemeit*. Ezért az ember *külső* burka, mielőtt az emberi alkatot magára öltötte, áthaladt minden növényi és állati testformán. Mivel ezt részletesen ismertetjük a IV. kötetben, a magyarázatokban, szükségtelen itt többet mondanunk róla.

Paracelsus hermetikus-kabbalista filozófiája szerint Yliaster – a most született protyl elődje, amelyet Crookes vezetett be a kémiába – vagy az elsődleges protomateria fejlesztette ki a Kozmoszt önmagából.

Amikor a teremtés (evolúció) megtörtént, az Yliaster megosztotta magát... úgymond feloldadt és feloldódott, önmagából (belülről) fejlesztve ki az Ideos-t vagy a Káoszt (a Mysterium Magnum-ot, Iliados-t, Limbus Major-t vagy elsődleges anyagot). Ez az elsődleges esszencia monisztikus természetű, és nemcsak vitális tevékenységként, egy szellemi erőként, egy láthatatlan, megérthetetlen és leírhatatlan erőként nyilvánul meg, hanem vitális anyagként is, amiből az élő lények anyaga áll. Ebben az elsődleges anyagú Limbus vagy Ideos, amely minden teremtett dolog egyedüli anyaméhe, tartalmazza minden dolog anyagát. Ezt a régiek Káoszként írják le... amiből a Makrokozmosz, később pedig a Mysteria Specialia-ba^{Ö/7} való fejlődéssel és szétesztődéssel minden elkülönült lény létrejött. Minden dolgot és minden elementális állagot lehetőségként, de nem ténylegesen tartalmazott.^{Ö/8}

Ezért helyesen jegyzi meg a fordító, Dr. F. Hartmann, hogy „úgy látszik, Paracelsus három évszázaddal megelőzte az 'anyag potenciájáról' szóló modern felfedezést.”

^{Ö/7} Dr. Hartmann a következőképpen magyarázza meg ezt a fogalmat az előtte fekvő eredeti Paracelsus szövegből. E nagy rózsakeresztes szerint: „Misztérium mindaz, amiből olyasmi fejlődhet, ami még csak csíra alakban van meg benne. A mag a növény 'misztériuma', a tojás az élő madáré, stb.”

^{Ö/8} Idézett mű, 41-42 oldalak.

Tehát a Magnus Limbus, vagy Paracelsus Yliaster-je egyszerűen régi ismerősünk, az „Atya-Anyá”, *belül*, mielőtt megjelent volna a térben. Ez a Kozmosz egyetemes anyaméhe, amelyet Aditi-Prakriti, a szellemi és a fizikai természet személyesít meg a Makro- és Mikrokozmosz, vagyis a Világegyetem és bolygónk^{Ö/9} kettős természetében. Paracelsus művében a következő magyarázatot találjuk:

A Magnus Limbus az a melegágy, amelyből minden teremtmény kinőtt, ugyanabban az értelemben, ahogyan egy fa kinőhet egy kis magból, viszont azzal a különbséggel, hogy a nagy Limbus Isten Igéjétől származik, míg a kis Limbus (a földi mag vagy sperma) a földtől. A nagy Limbus az a mag, amiből minden lény ered, a kis Limbusból pedig minden végleges lény, amely sokszorozza formáját, és őt magát a nagy hozta létre. A kis Limbus rendelkezik a nagy minden tulajdonságával abban az értelemben, ahogyan egy fiú szervezete hasonló az apjához... Amikor... Yliaster feloldódott, Ares, a felosztó, az elkülönítő és egyéniesítő erő (Fohat, egy másik régi ismerősünk)... cselekedni kezdett. Minden keletkezés a különválás eredményeként jött létre. Az Ideos-ból jöttek létre a Tűz, Víz, Levegő és a Föld elemei; amelyek születése azonban nem anyagi módon vagy egyszerű különválással történt, hanem szellemi és dinamikus módon, [nem is összetett vegyüléssel, például a mechanikai keverék a kémiai vegyülettel szemben] ugyanúgy, ahogyan tűz jöhet elő a kovakőből, vagy egy fa a magból, noha eredetileg a kovakőben nincs tűz, sem fa a magban. „A Szellem él, és az Élet Szellem, és az Élet és a Szellem [Prakriti, Purusha (?)] hoz létre minden dolgot, de lényegükben ők egy, nem pedig kettő”... Minden elemnek is megvan a maga saját Yliaster-je, mert az anyag valamennyi formájában történő tevékenysége csak ugyanannak a forrásnak egy-egy kifolyása. De ahogyan a magból nőnek a gyökerek a hajszálgökökkel, majd a szár annak ágaival és leveleivel, végül pedig a virágok és a magok, úgy született minden lény az elemekből, és ezért elementális anyagokból áll, amelyekből a szülők jellegzetes tulajdonságaival rendelkező, más formák jöhetnek létre.^{Ö/10} Az elemek, mint minden teremtmény forrásai, *láthatatlan, szellemi természetűek, és lelkük van.*^{Ö/11} Ők valamennyien a Mysterium Magnum-tól származnak.

Hasonlítsuk ezt össze a *Visnhu Puráná*-val:

Pradhâna-tól (az elsődleges szubsztancia), ami felett Kshetrajna [a „megtestesült szellem” (?)] uralkodik, indul ki e tulajdonságok egyenlőtlen fejlődése [evolúciója]... A nagy Princípiumból (Mahat), az [Egyetemes] Értelemből [vagy Elméből]... keletkezik e finom elemek és az érzékszervek eredete^{Ö/12}...

Így kimutatható, hogy a régi időkben a természet valamennyi alapigazsága egyetemes volt, és hogy a szellemmel, az anyaggal és a világegyetemmel, vagyis az Istennel, a szubsztanciával és az emberrel kapcsolatos alapgondolatok azonosak voltak. Ha bolygónk két legrövidebb vallási filozófiáját, a hinduizmust és a hermetizmust vesszük, ahogyan India és Egyiptom szentírásaiban megtalálhatók, akkor könnyen felismerjük a kettő azonosságát.

Ez nyilvánvaló annak, aki az imént említett „Hermetikus Töredékeket” (Hermetic Fragments) olvassa, dr. Anna Kingsford, néhai meggyászolt barátnőnk legutolsó fordításában és tolmácsolásában. A fordító nagy szakértelemmel és intuitív módon megragadta a gyenge pontokat, és megpróbálta ezeket magyarázatokkal és széljegyzetekkel helyrehozni, ugyanis ezek a töredékek görög és keresztény szekták tagjainak kezein mentek át, amelyek eltorzították és félremagyarázták értelmüket. A fordító a következőt mondja:

^{Ö/9} Csak a középkori kabbalisták, akik követve a zsidókat és egy-két neoplatonistát, alkalmazták a Mikrokozmosz fogalmát az emberre. Az ősi filozófia a Földet a Makrokozmosz mikrokozmoszának hívta, az embert pedig e kettő eredményének.

^{Ö/10} „Ez a 300 évvel ezelőtt hirdetett tanítás – jegyzi meg a fordító – azonos azzal, amely forradalmasította a modern gondolkodást, miután Darwin új alakba öntötte és kidolgozta. Még jobban kidolgozta Kapila a Sâmkhya filozófiában.”

^{Ö/11} A keleti okkultisták azt mondják, hogy az elemeket Szellemi Lények vezetik és éltetik, a láthatatlan világokban lévő és az okkult vagy rejtett természet fátyla mögött dolgozó munkások.

^{Ö/12} Wilson: I. 11., (I. kötet, 35. oldal)

Teljesen hermetikus gondolat az, hogy a látható világot „dolgozó istenek”, vagy Titánok, mint a Legfőbb Isten^{Ö/13} képviselői teremtették meg, ez a gondolat *minden vallásrendszerben* felismerhető, és megfelel a modern tudományos kutatásnak [?], amely mindenütt a természeti erőkön keresztül működő Isteni Erőre mutat rá.

Idézve a fordításból:

Az az Egyetemes Lény, amely mindent tartalmaz, és amely minden, mozgásba hozta a lelket és a világot, mindazt, amiből a természet áll. Az egyetemes élet változatos egységében, a változataik által megkülönböztethető számtalan egyed mégis olyan módon egyesül, hogy az egész egy, és hogy minden az Egységből ered.^{Ö/14}

Ez pedig egy másik fordításból:

Isten nem egy elme, hanem annak az oka, hogy van Elme, *nem egy szellem*, hanem annak az oka, hogy van a Szellem, nem fény, hanem annak az oka, hogy van a Fény.^{Ö/15}

Ez világosan mutatja, hogy az „Isteni Pymander-t”, bármennyire is eltorzította egyes bekezdéseiben a keresztény „simítás”, mégis csak egy filozófus írta, viszont az úgynevezett „Hermetikus Töredékek” legtöbbje pogány szektáriánusok műve, akik egy antropomorfikus Legfőbb Lény felé hajlanak. Mégis mindkettő az ezoterikus filozófia és a hindu *Purâna*-k visszhangja.

Hasonlítsunk össze két segítségkívást. Az egyik a hermetikus „Legfőbb Mindenhez”, a másik a későbbi árják „Legfőbb Mindenéhez” szól. A Suidas által idézett Hermetikus Töredék a következő:

Hozzád fohászok Mennysorság, a nagy Isten szent műve; hozzád fohászok, Atya Hangja, amely a kezdetben kimondatott, amikor az egész világ alkottatott; hozzád fohászok az Ige által, a mindeneket fenntartó Atya egyetlen Fia által: légy kegyes, légy kegyes.^{Ö/16}

Ezt a fohászt a következő előzi meg:

Így a Tökéletes Fény a Tökéletes Fény előtt volt, és az Értelme ragyogó Értelme mindig volt, és az ő egysége nem volt egyéb, mint a Világegyetemet beburkoló Szellem. Akin [Amin] kívül sem Isten, sem Angyalok, sem egyéb lények nem léteznek, mert Ő [Az] minden dolog Ura, és a Hatalom és a Fény és minden Tőle [Attól] függ, és Benne [Abban] van.

Ennek a bekezdésnek ugyanez a Trismegistos azonban ellentmond, aki így szól:

Istenről lehetetlen beszélni. Mert a testi nem tudja kifejezni a test nélkül valót... Aminek nincs sem teste, sem megjelenése, sem formája, sem anyaga, azt az érzék nem tudja észlelni. Érttem, Tatios, értem, amit lehetetlen meghatározni, az az Isten.^{Ö/17}

A két bekezdés közötti ellenmondás nyilvánvaló. Ez azt mutatja, hogy (a) Hermes egy általános írói álnév volt, amelyet mindenféle irányhoz tartozó misztikus nemzedékek sorra használt, és (b) hogy nagyon is különbséget kell tennünk, mielőtt egy Töredéket csak azért fogadnánk el ezoterikus tanításnak, mert tagadhatatlanul ősi. Most pedig hasonlítsuk össze a fenti fohászt a hindu szentírásokban előforduló egyik hasonlóval, amely kétségtelenül ugyanolyan régi, ha nem még régebbi. Íme.

Parâshara, az árja „Hermes”, tanítja Maitreya-t, az indiai Aszklepiosz-t, és a háromszoros személyű Vishnu-t hívja segítségül:

^{Ö/13} Az említett „Töredékekben” gyakran előforduló kifejezés, amivel nem értünk egyet. Az *Egyetemes Elme* nem egy Lény, vagy „Isten”.

^{Ö/14} *The Virgin of the World*, 47. oldal, „Asclepius”, I. rész.

^{Ö/15} *Divine Pymander*, IX. 64.

^{Ö/16} *The Virgin of the World*, 153. oldal.

^{Ö/17} Idézett mű, 139.-140. oldalak. Töredékek a Stobaeus „Physical Eclogues”-aiból és a „Florilegium”-jából.

Dicsőség a megváltoztathatatlan, szent, örök, legfelsőbb Vishnu-nak, az egy egyetemes természetűnek, a mindennél hatalmasabbnak, neki, aki Hiranyagarbha, Hari és Shankara [Brahmâ, Vishnu és Shiva], a világ teremtője, fenntartója és pusztítója, Vâsudeva-nak, imádói felszabadítójának, akinek lényege egyszerű is és többszörös is, aki finom is és anyagi is, osztatlan és különálló, Vishnu-nak, a végső felszabadulás okának. Dicsőség e világ teremtése, létezése és vége okának, *aki a világ gyökere*, és aki *maga a világ*.^{Ö/18}

Ez egy nagyszerű fohász, mély filozófiai jelentés húzódik mögötte, de az avatatlan tömeg számára ugyanolyan ösztönző hatású, mint az antropomorfikus Lényhez szóló hermetikus fohász. Tisztelnünk kell az érzést, amely mindkettőt diktálta, de lehetetlen nem azt találni, hogy teljes ellentétben van a benső jelentésével, sőt még azzal a jelentéssel is, amit ugyanabban a hermetikus értekezésben találunk, ahol a következő hangzik el:

Trismegistos: A Valóság nincs a földön, fiam, és nem is lehet rajta... Semmi sem valódi ezen a földön, itt csak látszatok vannak... (Az ember) nem valódi, fiam, mint ember. A valódi csupán önmagában létezik, és megmarad annak, ami... Az ember mulandó, ezért nem valódi, csak látszat, és a látszat a legnagyobb illúzió.

Tatios: Akkor tehát maguk az égi testek sem valódiak, atyám, mivel azok is változnak?

Trismegistos: Ami ki van téve a születésnek és a változásnak, az nem valódi... Van bennük bizonyos valótlanság, mert hiszen azok is változnak...

Tatios: És akkor mi az elsődleges Valóság, atyám?

Trismegistos: Az, Aki [Ami] egy és egyedüli, ó Tatios; Az, Aki [Ami] nem anyagból van, és nem is testben van. Akinek [Aminek] sem színe, sem formája nincs, Aki [Ami] nem változik, át sem alakul, de Aki [Ami] mindig van.^{Ö/19}

Ez teljesen megegyezik a vedantai tanítással. Az alapgondolat okkult, és sok olyan bekezdés van a Hermetikus Töredékekben, ami teljes egészében a Titkos Tanításhoz tartozik.

Ez azt tanítja, hogy az egész világegyetemet értelmes és félig-értelmes erők és energiák kormányozzák, ahogyan ezt már a legelején leszögeztük. A keresztény teológia elfogadja, sőt *kényszeríti* is az ezekben való hitet, de önkényesen szétválasztja, és „Angyaloknak” és „Ördögöknek” hívja őket. A tudomány tagadja mindkettő létezését, és még magát a gondolatot is nevetségesnek tartja. A spiritiszták a „halottak szellemeiben” hisznek, és ezeken kívül bármilyen más típusú vagy osztályú láthatatlan lényt tagadnak. Így csak az okkultisták és kabbalisták értelmezik ésszerűen az ősi hagyományokat, amelyek napjainkban egyrészt dogmatikus hitben, másrészt dogmatikus elutasításokban tetőznek. Mert a hit is, a hitetlenség is csak egy kis darabkát fog fel a szellemi és fizikai megnyilvánulások végtelen látóköréből, így mindkettőnek igaza van a saját szempontjából, és mindkettő téved, amikor azt hiszi, hogy saját egyedi és szűk korlátaival átfoghatja az egészet, mert ezt soha sem teheti meg. Ebben a tekintetben a tudomány, a teológia, de még a spiritizmus is alig tanúsít több bölcsességet, mint a strucc, amikor a lába mellé dugja fejét a homokba, és biztosra veszi, hogy az, amit nem lát, és ami buta fejétől lekorlátozott területén kívül esik, az nem létezik.

Mivel az említett hermetikus könyvek, jobban mondva a Hermetikus Töredékek az egyetlen, jelenleg vizsgált témájú munkák, amelyekhez a nyugati „civilizált” fajok beavatatlansága hozzáférhet, ezért állítjuk velük szembe esetünkben az ezoterikus filozófia tanításait. Értelmetlen lenne e célból bármely más műből idézni, mert a nyilvánosság semmit nem tud az arab nyelvre fordított, és néhány szufi beavatott által megőrzött kaldeai munkákról. Ezért az összehasonlításhoz Dr. Anna Kingsfordnak, a Teozófiai Társulat tagjának nemrégiben összeállított és jegyzetekkel ellátott „Definitions of Asclepios” című munkájához kell fordulnunk, amelynek néhány kijelentése feltűnően megegyezik a keleti ezoterikus tanítással. Noha nem kevés bekezdés viseli magán valamilyen későbbi keresztény kéz erős hatását, összességében a geni-

^{Ö/18} *Vishnu Purâna* I. II., Wilson I. 13-15.

^{Ö/19} Idézett mű, 135 – 138. oldalak.

uszkok és az istenek jellegzetességei mégis megfelelnek a keleti tanításnak, bár vannak más, a mi tanításunktól teljesen eltérő bekezdések is.

Ami a Geniuszokat illeti, a hermetikus filozófusok Theosz-oknak (isteneknek), Geniusz-oknak és Daimon-oknak hívták azokat a lényeket, akiket mi déváknek (isteneknek), Dhyân Chohan-oknak, Chitkala-knak (a buddhisták Kwan-Yin-jének) és más egyéb néven nevezünk. A Daimon-ok – szokratészi értelemben, és még keleti és latin teológiai értelemben is – az emberi faj őrzőszellemei, „azok, akik a halhatatlanok szomszédjában laknak, és onnan őrködnek az emberi dolgok felett”, ahogyan Hermes mondja. Ezoterikus nyelven Chitkala-nak nevezik őket, akik közül néhányan azok, akik az embert saját lényegükből a negyedik és az ötödik princípiummal ruházták fel, mások pedig az úgynevezett Pitri-k. Ezt meg fogjuk magyarázni, mikor a *teljes ember* létrehozásához érünk. A név gyökere a Chit, „az, amivel a cselekedetek következményei és a tudás típusai a lélek használatára kiválasztódnak”, vagyis a lelkiismeret, az emberben levő *belső hang*. A jógiknál a Chit a Mahat, az első és isteni értelem szinonímája, de az ezoterikus filozófiában Mahat a Chit gyökere, csírája, és a Chit Manas egyik tulajdonsága a Buddhi-val kapcsolatban, amely ha eléggé kifejlődött az emberben, szellemi rokonságával magához vonz egy Chitkala-t. Ezért mondják, hogy a Chit egy olyan hang, amely misztikus életre tesz szert, és Kwan-Yin-né válik.

KIVONAT EGY EDDIG TITKOS, KELETI MAGÁN- ÉRTEKEZÉSBŐL ^{Ö/20}

XVII. *A Mahâmanvantara [a minden Brahmâ korszakra következő Mahâpralaya után] első virradatában a Kezdődő Létezés egy TUDATOS SZELLEMI MINŐSÉG. Ez a Megnyilvánult Világokban [naprendszerekben] van, OBJEKTÍV SZUBJEKTIVITÁSÁBAN olyan, mint a transzban levő látnok tekintete előtt lejátszódó Isteni Leheletből álló film. Amikor a Laya-ból ^{Ö/21} előjön, szétterjed a végtelenségen át, mint egy színtelen spirituális fluidum. A hetedik síkon van, és a hetedik állapotában a mi bolygói világunkban. ^{Ö/22}*

XVIII. *Ez, a MI szellemi látásunk számára szubsztancia. Az emberek éber állapotukban nem nevezhetik így, ezért nevezték el tudatlanságukban „Isten-Szellemnek”.*

XIX. *Mindenütt létezik, és ez alkotja az első Upâdhi-t [alapot], amelyre a mi Világunk [a Naprendszer] felépül. Az utóbbin kívül eredeti tisztaságában csak a [naprendszerek, vagy] Világegyetem csillagai között található, a már kialakult vagy kialakuló világok között, miközben a Laya-ban lévők kebelében pihennek. Mivel anyaga típusában különbözik a földön ismerttől, utóbbi lakói átlátnak rajta, érzéksalódásukban és tudatlanságukban azt hiszik, hogy ez üres tér. Nincs egy ujjnyi [angula] üres tér az egész határtalan [Világegyetemben]...*

XX. *Az Anyag vagy Szubsztancia a mi Világunkban hétszeres, ahogyan azon kívül is az. Továbbá mindegyik állapota vagy princípiuma hét sűrűségi fokra oszlik. Sûrya [a Nap] látható visszatükrözésében szemünk elé tárja a hetedik első vagy legalsó állapotát, ami az Egyetemes JELENLÉT legmagasabb állapota, a lehető legtisztább, az Örökké Megnyilvánulatlan SAT (Lét-ség) első megnyilvánult Lélegzete. Valamennyi központi fizikai vagy tárgyasult nap szubsztanciájában a Lélegzet első princípiumának a legalsó állapota. Egyikük sem egyéb, mint eredetijeik visszatükröződése, amik mindenki tekintete számára rejtettek, a Dhyân Chohan-ok kivételével, akiknek testi anyaga a Szülő-szubsztancia hetedik princípiumának ötödik osztályába tartozik, és ezért négy szinttel magasabb, mint a Nap visszaverődött szubsztanciája. Ahogyan hét Dhātu [az emberi testben levő alap-szubsztancia] van, úgy hét erő is van az emberben és az egész természetben.*

^{Ö/20} Ez a tanítás nem utal Prakriti-Purusha-ra a kis univerzumunk határain túl.

^{Ö/21} A végső nyugodt állapot, a hetedik princípium nirvánikus állapota.

^{Ö/22} Az egész tanítást a tudati síkunkról adja át.

XXI. *A Rejtett [Nap] valódi szubsztanciája a Szülő-szubsztancia magja.*^{Ö/23} *Ez a szíve és anyaméhe minden élő és létező erőnek a mi naprendszerünkben. Ez az a mag, amiből kiindul minden olyan erő, hogy szétáradjanak ciklikus utazásaikra, amelyek működésbe hozzák az atomokat, hogy kötelességüket elvégezzék. Ez a gyújtópont is, amelyben újra találkoznak Hetedik Lényegükben minden tizenegyedik évben. Aki azt mondja neked, hogy látta a Napot, nevesd ki,*^{Ö/24} *mintha azt mondta volna, hogy a Nap tényleg bejárja mindennapos útját...*

XXIII. *Hétszeres természetének következtében a Napról úgy beszéltek a régiek, mint olyan valakiről, akit hét ló húz, amelyek megfelelnek a Védák versmértékeinek. Vagy pedig, bár azonosították a körülötte keringő hét Gana-val [lények osztályaival], ő mégis különbözik tőlük,*^{Ö/25} *ami valóban így is van. Azt is mondták, hogy hét sugara van, és tényleg ennyi is van...*

XXV. *A Napban lévő Hét Lény a Hét Szent, akik önmaguktól születtek a Szülő-szubsztancia anyaméhében rejlő erőből. Ők azok, akik kiküldik a sugaraknak nevezett hét fő erőt, amelyek a Pralaya kezdetén hét új napba fognak összpontosulni a következő Manvantara számára. Azt az energiát, amelytől ezek minden Napban tudatos létezésre ébrednek, egyesek Vishnu-nak nevezik, amely az ABSZOLÚT Lélegzete.*

Mi ezt az Egy Megnyilvánult Életnek nevezzük, ez maga az Abszolút tükröződése...

XXVII. *Ez utóbbit soha nem szabad néven említeni vagy szóbahozni, KÜLÖNBEN ELVESZI SZELLEMI ENERGIÁINKAT, amelyek az Ő állapota felé törekednek, amelyek örökké az Ő szellemiségéhez vonzódnak, ahogyan kozmikusán az egész fizikai világegyetem az Ő megnyilatkozott központja felé törekszik.*

XXVIII. *Az előbbi – a Kezdeti Létezés – miközben a létezés ezen állapotában nevezhető az EGY ÉLET-nek is, amint már magyaráztuk, teremtető, vagy formáló célokat szolgáló hártya. Hét állapotban nyilvánul meg, amelyek hétszeres alosztályaikkal a szent könyvekben említett Negyvenkilenc Tűz...*

XXIX. *Az első az... „Anyá” (prima MATERIA). Elsődleges hét állapotába szétkülönülve ciklikusan halad lefelé, amikor az UTOLSÓ princípiumában DURVA ANYAGKÉNT^{Ö/26} megszilárdul, maga körül forog, és az utolsó hetedik kiáradásával élteti az első és legalsó elemet [a saját farkába harapó kígyó]. Az „Anyá” utolsó princípiumának hetedik kiáradása hierarchikusan vagy létezési sorrendben a következő:*

(a) *Az ásványban a benne szunnyadó szikra, amelyet mulandó létezésbe hív a negatívát ébresztő pozitív [és így tovább]...*

(b) *A növényben az az éltető és értelmes Erő, amely átjárja a magot, és azt fűszállá vagy gyökérré és facsemetévé fejleszti. Ő az a csíra, amely azon dolog hét princípiumának Upādhi-jává válik, amiben lakik, és hajtja azokat, ahogyan a dolog növekszik és fejlődik.*

(c) *Minden állatban ugyanezt teszi. Ő az állat életprincípiuma és éltető ereje, ösztöne és tulajdonságai, jellegzetességei és egyedi sajátosságai...*

(d) *Az embernek ő adja mindazt, amit a többi a természetben megnyilvánult egységeknek ad, továbbá fejleszti a benne levő valamennyi „negyvenkilenc tűzének” tükröződését is. Az ember hét princípiumának mindegyike teljes örököse és résztvevője a „Nagy Anyá” hét princípiumának. Az „Anyá” első princípiumának lehelete az ember Szelleme [Átmá]. Második princípiuma a Buddhi [lélek]. Ezt tévesen a hetediknek hívjuk. A harma-*

^{Ö/23} Vagyis a „tudomány álma”, az eredeti, valóban homogén anyag, amit halandó nem tehet tárgyiasulttá ebben a fajban, de még ebben a körben sem.

^{Ö/24} „Vishnu, a Nap aktív energiájának formájában soha sem kel fel, soha sem nyugszik le. Egy időben maga a hétszeres Nap és mégis különböző tőle” – mondja a *Vishnu Purána*, II. könyv, XI. fejezete (Wilson II. 296.)

^{Ö/25} „Ahogyan a felállított tükrőhöz közeledő ember meglátja benne saját képét, ugyanúgy Vishnu [a Nap] energiája [vagy visszatükrözése] soha el nem válik tőle, hanem... a Napban marad, akárcsak egy odaállított tükrőben”. (Ugyanott.)

^{Ö/26} Hasonlítsuk össze a hermetikus „Természetettel”, amely „Ciklikusan száll le az anyagba, amikor a ’Mennyei Emberrel’ találkozik”.

dik adja az embernek az agy alapanyagát a fizikai síkon és az Elmét [ami az emberi lélek – H.P.B.], amely az agyat az ember szervezeti teherbírása szerint irányítja.

(e) *Ő a kozmikus és földi elemekben az irányító erő. A Tűzben lakozik, amelyet szunynyadó létezéséből az aktív létezésre serkent, mert a ... princípium mind a hét alosztálya a földi tűzben lakozik. Ő forog a szellőben, zúg a viharban, és hozza mozgásba a levegőt, amely elem szintén részesedik az egyik princípiumában. Ciklikusan haladva szabályozza a víz mozgását, vonzza és taszítja a hullámokat^{Ö/27} rögzített törvények szerint, amelyeknek életető lelke az ő hetedik princípiuma.*

(f) *Négy magasabb princípiuma tartalmazza azt a csírákat, amely a Kozmikus Istenekké fejlődik, három alsó princípiuma az elemek [elementálok] életét hozza létre.*

(g) *A mi Naprendszerünkben az Egy Létezés az Ég és a Föld, a gyökér és a virág, a tett és a gondolat. Benne van a Napban, és ugyanúgy jelen van a szentjánosbogárban is. Egyetlen atom sem kerülheti ki. Okosan nevezték ezért a régi bölcsek a természetben megnyilvánult Istennek...*

Érdekes lehet ezzel kapcsolatban emlékeztetnünk az olvasót arra, amit Subba Row mondott az erőkről misztikusan meghatározva.

Kanyâ [az állatöv hatodik jegyre, vagyis a Szűz] egy szüzet jelent, és Shakti-t vagy a Mahâmâyâ-t jelképezi. A kérdéses jegy a hatodik Râshi vagy osztály, és azt jelzi, hogy hat elsődleges erő van a természetben [amiket a hetedik egyesít]...

Ezek a Shakti-k így következnek:

(1) *Parâshakti* – Szó szerint a nagy, vagy a legfőbb erő vagy energia. *A fény és a hő energiáit* jelenti, és foglalja magában.

(2) *Jñânashakti* – Szó szerint az értelem, a valódi bölcsesség vagy tudás képessége. Két aspektusa van:

I. Az alábbiak *néhány* megnyilvánulásai, amikor *anyagi feltételek hatása vagy irányítása alá kerül*. (a) Az elme képessége érzéink értelmezésére. (b) Az a képessége, hogy elmúlt gondolatokat felidézzen (emlékezet) és a jövőre elvárásai legyenek. (c) Az a képessége, ami abban nyilvánul, amit a modern pszichológusok „az asszociáció törvényének” hívnak, amely lehetővé teszi *állandó* kapcsolatok kialakítását az érzetek különböző csoportjai és az érzékek lehetőségei között, és így hozza létre egy külső tárgy fogalmát vagy gondolatát. (d) Az a képessége, hogy a gondolatainkat összekapcsolja az emlékezet misztikus láncával, és így teremtsen meg az Én vagy az egyéniség fogalmát.

II. Az alábbiak *néhány* megnyilvánulásai, mikor *az anyag béklyóiból megszabadul*:

(a) Tisztánlátás.

(b) Pszichometria.

(3) *Ichchhâshakti* – Szó szerint az *akaraterő*. A *leghétköznapiabb* megnyilvánulása bizonyos idegi áramok létrehozása, amelyek mozgásba hozzák azokat az izmokat, amik a kívánt cél eléréséhez szükségesek.

(4) *Kriyâshakti*. – A gondolat titokzatos ereje, amely lehetővé teszi, hogy saját, belső energiájával külső, észlelhető jelenségekben megnyilvánuló eredményeket hozzon létre. A régiek azt tartották, hogy *bármely gondolat megnyilvánul külsőleg, ha az ember figyelme erősen összpontosul rá*. Hasonló módon egy *erős akaratot követni fogja a kívánt eredmény*.

A jógi általában Ichchhâshakti és Kriyâshakti segítségével hozza létre csodáit.

(5) *Kundalinî Shakti*. – Az az erő vagy képesség, amely egy kígyózó vagy görbe alakú pályán mozog. Ez az egyetemes élet-princípium, amely mindenhol megnyilvánul a természetben. Ez az erő tartalmazza a vonzás és taszítás két nagy erejét. Az elektromosság és a mágnesség csak ennek megnyilvánulásai. Ez az a képesség, amely előidézi „a belső viszonyok külső viszonyokhoz történő folyamatos hozzáigazítását”, ami Herbert Spencer szerint az élet esszenciája, és

^{Ö/27} A fenti sorok írói tökéletesen ismerték az árapály, a hullámok stb. fizikai okát. Itt az egész kozmikus nap-testet átjáró Szellemre utalnak, és mindig ezt értik, amikor csak misztikus szempontból ilyen kifejezéseket használnak.

ez „a belső viszonyok külső viszonyokhoz történő folyamatos hozzáigazítása” az, ami a lélek-vándorlás, a *Punarjanman* (az újraszületés) alapja a régi hindu filozófusok tanításaiban.

A jóginak teljesen hatalmába kell kerítenie ezt az erőt vagy képességet, mielőtt elérhetné a Moksha-t...

(6) *Mantrikâshakti*. – Szó szerint a betűk, a beszéd, vagy a zene ereje vagy képessége. Valamennyi ősi *Mantra Shâstra* rendelkezik ezzel az erővel vagy képességgel minden megnyilvánulásában az adott témával kapcsolatban... Zenéjének hatása egyik mindennapi megnyilvánulása. A csodás, kimondhatatlan név ereje e Shakti koronája.

A modern tudomány a fent megnevezett erők vagy képességek közül az elsőt, a másodikat és az ötödiket csak részben kutatta, de a többi erővel kapcsolatban a sötétben tapogatózik... A hat erőt egységükben az Asztrális Fény képviseli [Daiviprakriti, a hetedik, a Logosz Fénye].^{Ö/28}

A fentieket azért idéztük, hogy ebben a témában bemutassuk a valódi hindu elképzeléseket. A szöveg teljesen ezoterikus, bár a tizedét sem fedi le annak, *amit még mondani lehetne*. Először is a hat említett erő hat neve a Dhyân Chohan-ok hat Hierarchiájának a neve, akiket Elsőjük – a hetedik – foglal egységbe, és akik a Kozmikus Természet vagy a misztikus értelemben vett „Anyá” ötödik princípiumát személyesítik meg. Csak a jóga-képességek felsorolásához tíz kötetre lenne szükség. Minden ilyen Erőnek az élén egy élő, *tudatos lény* áll, és az erő e lény kisugárzása.

De hasonlítsuk össze az imént idézett magyarázattal a Háromszor Nagy Hermes szavait:

Az élet teremtése – amit a Nap végez – ugyanolyan folyamatos, mint a fénye, semmi nem állítja meg, vagy korlátozza. Körülötte, mint egy csatlós hadsereg, található a *Génuszok* számtalan *kórusa*. Ezek a Halhatatlanok szomszédságában laknak, és onnan örködnék az emberi dolgokon. Az istenek (a karma) akaratát teljesítik *szélvészek, viharok, tűzvészek és földrengések*, valamint éhínségek és háborúk segítségével az istentelenség megbüntetésére.^{Ö/29}...

A Nap az, aki fenntart és táplál minden teremtményt, és ahogyan az Ideális Világ, amely körülveszi az érzékelhető világot és megtölti azt a formák sokaságával és gazdag változatosságával, úgy a Nap is fényébe zár mindent, és mindenütt a teremtmények születését és fejlődését valószínűsíti meg... „Az ő parancsának engedelmeskedik a Génuszok kórusa vagy inkább kórusai, mert sok és különböző ilyen kórus van, és a számuk megfelel a csillagok számának. Minden csillagnak megvannak a maga Génuszai, akik jók és rosszak természetük szerint, vagy inkább működésük szerint, mert a működés a Génuszok lényege... Ezek a Génuszok valamennyien a földi dolgokon uralkodnak,^{Ö/30} ők ingatják és döntik meg az államok és egyének szervezetét, ők vésik be hasonlóságukat lelkünkre, ők vannak jelen idegeinkben, csontvelőnkben, ereinkben, vénáinkban és főképpen agyunk anyagában... Abban a pillanatban, amikor az ember megkapja életét és létét, azok a Génuszok [elementálok] veszik oltalmukba, akik a születések felett örködnék,^{Ö/31} és akik az asztrális erők (emberfeletti asztrális szellemek) alárendeltjei. Folytonosan változnak, nem mindig egyformán, hanem körben mozogva.^{Ö/32} A testtel áthatják a lélek két részét, hogy az megkaphassa mindegyiküktől saját energiájának lenyomatát. A lélek gondolkodó része azonban nem a Génuszok alárendeltje, ez (az) Isten^{Ö/33} befogadására rendeltetett, aki egy

^{Ö/28} *Five Years of Theosophy*, 110. és 111. oldalak, „The Twelve Signs of the Zodiac”.

^{Ö/29} Lásd a III. és IV. Stanzát és a velük kapcsolatos magyarázatot, és főképpen a IV. Stanza magyarázatait hasonlítsuk össze a Lipika-kkal és a négy Mahârâja-val, a karma működtetőivel kapcsolatban.

^{Ö/30} És az „Istenek” vagy Dhyâni-k is, nemcsak a Génuszok, vagy a „vezetett Erők”.

^{Ö/31} Ez azt jelenti, hogy mivel az ember valamennyi Nagy Elemből – a Tűzből, a Levegőből, a Vízből, a Földből és az Éterből – épül fel, az ezen elemekhez tartozó elementálok vonzást éreznek az ember iránt azonos lényegük következtében. Az elem, amely egy bizonyos szervezetben túlsúlyban van, lesz az uralkodó elem egész életén át. Például, ha az emberben túlsúlyban van a földi, gnomikus elem, akkor a manók fogják vezetni a fémek, a pénz, a gazdaság, stb. felhalmozására. „Az állati ember az állati elemek fia, amelyekből a lelke (élete) született, az állatok pedig az ember tükei” – mondja Paracelsus (*De Fundamento Sapientiae*). Paracelsus óvatos volt, és azt akarta, hogy a *Biblia* összhangban legyen azzal, amit ő mondott, ezért nem mondott ki mindent.

^{Ö/32} Ciklikus haladás a fejlődésben.

^{Ö/33} Az emberben levő Isten, és gyakran egy Isten, egy magasfokú Szellemi Dhyân Chohan testet öltése benne, emellett saját hetedik princípiumának jelenléte.

ragyogó sugárral megvilágítja. Csak kevesen vannak, akik ilyen megvilágosodottak, és tőlük távol maradnak a Geniuszok, mert sem Geniusznak, sem Istennek nincs hatalma, ha csak egyetlen Isteni sugár^{Ö/34} is jelen van. A többi ember lelkét és testét azonban a Geniuszok vezetik, akik hozzátapadnak az emberekhez, és működésüket befolyásolják... A Geniuszok tehát irányítják a földi dolgokat, és testünk nekik szolgál eszközül.^{Ö/35}

Mindez – néhány szektás tételt kivéve – bemutatja azt, ami körülbelül egy évszázaddal ezelőttig általános közös hit volt minden népnél. Nagy körvonalában és vonásaiban még most is megőrizte eredeti szellemét mind a pogányoknál, mind a keresztényeknél, egy maroknyi materialistát és tudóst kivéve.

Ugyanis nevezzük Hermes Geniuszait és „Isteneit” akár a „sötétség hatalmainak” és „angyaloknak”, mint a görög és a római egyházakban, akár a „holtak szellemeinek”, mint a spirítizmusban, akár pedig Bhût-oknak és Deváknak, Shaitan-nak vagy Dzsinn-nek, ahogyan Indiában és a mohamedán országokban még mindig hívják őket, *valamennyien egy és ugyanaz a dolog: ILLÚZIÓ*. Ezt azonban ne értsük félre úgy, ahogyan a nyugati iskolák az utóbbi időkben a *vedantisták* magasztos filozófiai tanítását értelméből kiforgatták.

Minden, ami *van*, az ABSZOLÚTBÓL árad ki, amely már csak ezért a tulajdonságáért is az Egy és Egyetlen Valóság, ennél fogva mindennek, ami ezen az Abszolúton, a teremtető és okozó elemen kívül van, tagadhatatlanul illúzióknak *kell* lennie. Ez azonban csak a tisztán metafizikai nézőpontból van így. A magát épeszűnek tartó és a környezete által annak tartott ember egy *elmebeteg* testvérének látomásait – amelyek *az áldozatukat vagy boldoggá, vagy rendkívül nyomorulttá* teszik – ugyanúgy illúzióknak, képzelődésnek nevezi. De hol van olyan örült, akinek a megbomlott elméjében levő rejtett árnyékok, a saját *illúziói* pillanatnyilag nem ugyanolyan tények és valóságok, mint azok a dolgok, amelyeket orvosa és ápolója láthat? Ebben a világegyetemben minden relatív, minden káprázat. De bármely sík megtapasztalása valóság annak az érzékelő lénynek, akinek tudata azon a síkon van, noha az említett tapasztalat – tisztán metafizikai szempontból vizsgálva – úgy fogható fel, mint aminek nincs tárgyasult valósága. Az ezoterikus tanításnak azonban nem a metafizikusok, hanem a fizikusok és a materialisták ellen kell küzdenie, és az utóbbiak számára az életerőnek, a fénynek, a hangnak, az elektromosságnak, de még a mágnesség objektív vonzóerejének sincs tárgyasult létezése, hanem azt mondják róluk, hogy csak „mozgásmódokként” és „anyagi érzetekként és *hatásokként*” léteznek.

Sem az okkultisták általában, sem a teozófusok nem csak azért utasítják vissza a modern tudósok nézeteit és elméleteit, mert ezek szemben állnak a teozófiával, ezt tévesen hiszik egyesek. Társulatunk első szabálya: adjuk meg a császárnak, ami a császáré. A teozófusok ezért mindenkinél jobban elismerik a tudomány valódi értékét. Amikor azonban a tudomány főpapjai a tudatot úgy magyarázzák, hogy az agy szürkeállományának váladéka, és minden egyéb a természetben a mozgás egyik módja, akkor tiltakozunk a tanítás ellen, mivel az nem filozófikus, saját magának ellenmondó és *tudományos* szempontból egyszerűen képtelenség, sőt még inkább az, mint az ezoterikus tudás okkult szempontjából.

A kigúnyolt kabbalisták Asztrális Fénye tényleg különös és furcsa titkokat rejt annak, aki képes belelátni, és a titkok *ott vannak* elrejtve szüntelenül háborgó hullámaiban a materialisták és gúnyolódók egész serege ellenére is.

^{Ö/34} De vajon milyen „istenről” van itt szó? Nem az „Atya” Istenről, az antropomorfizált képzelgésről, mert az az Isten összefoglalóan az Elohim-ek, és nincs a Seregtől különálló létezése. Ezenkívül egy ilyen Isten véges és tökéletlen. A „kevés” emberen itt magas szintű beavatottakat és adeptusokat kell érteni. És pontosan ezek az emberek hisznek az „istenekben”, és nem ismernek el „Istent”, hanem egy egyetemes, semmivel kapcsolatban nem álló, feltétlen Istenséget.

^{Ö/35} *The Virgin of the World*. 104-105. oldalak, „The Definitions of Asclepius”.

A kabbalisták Asztrális Fényét egyesek nagyon helytelenül „Éternek” fordítják, ezt össze-
tévesztik a tudomány feltételezett Éterjével, egyes teozófusok pedig mindkettőre úgy hivat-
koznak, mint Ákâsha szinonímájára. Ez nagy tévedés.

Az *A Rational Refutation* szerzője akaratlanul is segítve az okkultizmusnak, a következőt
írja:

Az Ákâsha jellemzése arra fog szolgálni, hogy bemutassuk, az „éter” mennyire nem ezt je-
lenti. Kiterjedésben... végtelen; nem áll részekből, szín, íz, szag és megtapinthatóság nem tarto-
zik hozzá. Eszerint pontosan megfelel az időnek, a térnek, Îshvara-nak [az „Úrnak”, vagy in-
kább a teremtő erőnek, az Anima Mundi-nak] és a léleknek. Különlegességét ezzel szemben az
adja, hogy a *hang anyagi oka*. Ha ez nem így volna, az ember azonosnak tarthatná az űrrrel.^{Ö/36}

Kétségtelenül *űr*, különösen a racionalisták számára. Mindenesetre az Ákâsha biztosan űrt
hoz létre a materialisták agyában. Ezzel együtt, bár az Ákâsha nyilvánvalóan nem a tudomány
étere, de még az okkultisták étere sem, akik az étert csak az Ákâsha egyik princípiumaként
definiálják, egész biztos, hogy eredetijével együtt a hang oka, de csak pszichikai és szellemi,
és semmi esetre sem anyagi oka. Az éter Ákâsha-hoz való viszonyát úgy határozhatnánk meg,
hogy mind az Ákâsha-ra, mind az éterre alkalmazzuk a *Védákban* az Istenre használt szava-
kat: „Így ő maga volt valóban a (saját) fia”, az egyik leszármazottja a másiknak, és mégis ön-
maga. Ez nehéz rejtvény lehet az átlagember számára, de nagyon könnyen megérti bármely
hindu – még ha nem is misztikus.

Ezek az Asztrális Fénnyel kapcsolatos titkok sok más rejtéllyel együtt korunk materialistái
számára nem létezők maradnak, ahogyan Amerika egy nem létező mítosz volt az európaiak
számára a középkor korai szakaszában. Pedig a skandinávok és a norvégek tényleg eljutottak
ebbe a nagyon régi „Új Világba”, és le is telepedtek ott több századdal korábban. De ahogyan
megszületett egy Kolumbusz, hogy újra felfedezze és kényszerítse az Óvilágot, hogy a Föld
túlsó felén levő országokban higgyen, úgy fognak születni olyan tudósok is, akik fel fogják
fedezni azokat a csodákat, amelyeket az okkultisták az éter régióiba helyeznek, változatos és
sokféle formájú lakóival és tudatos lényeivel együtt. Ekkor, akarva-akaratlanul a tudomány-
nak majd el kell fogadnia a régi „babonát”, ami már sokszor megtörtént. Ha egyszer majd az
elfogadására kényszerülnek, a tudós professzorok minden valószínűség szerint – a múlt ta-
pasztalataiból ítélünk – örökbe fogadják a dolgot, de más nevet adnak neki, ahogyan ez a
mesmerizmussal és a magnetizmussal történt, amelyet most hipnózisra kereszteltek át. Az új
elnevezés megválasztása viszont függeni fog a „mozgásmódoktól” – új elnevezés Moleschott
régebbi „automatikus fizikai folyamatok a [tudományos] agy idegszállai között” meghatározá-
sa helyett – és valószínűleg a névadó utolsó ebédjétől is, mert az új hylo-idealisztikus rendszer
alapítója szerint: „az agytevékenység általában azonos a tápnedvképződéssel”.^{Ö/37} Így ha az
ember elhinné ezt a nevetséges állítást, az ősi igazság új nevének a névadó májának sugalma-
zása szerint kellene változnia, és ezeknek az igazságoknak csak akkor lenne esélyük tudomá-
nyossá válásra!

Az IGAZSÁGNAK azonban – bármennyire is ellenszenves az általában vak többség szá-
mára – mindig megvoltak a bajnokai, akik készek meghalni érte, és nem az okkultisták lesz-
nek azok, akik tiltakozni fognak, ha a tudomány bármilyen új néven is elfogadja. De sok ok-
kult igazságot fognak tabunak tekinteni, amíg a tudósok teljesen arra kényszerülnek, hogy
figyelembe vegyék és elfogadják azokat, ahogyan ez a spiritizmus jelenségeivel és más pszi-
chikai megnyilvánulásokkal történt, amelyeket korábbi rágalmazói végül mégis elfogadtak a
legkisebb beismerés vagy köszönet nélkül. A nitrogén jelentősen hozzájárult a kémiai ismere-
tekhez, de felfedezőjét, Paracelsus-t még ma is „sarlatánnak” nevezik. Milyen mélyen igazak
H.T. Buckle szavai a *History of Civilization* című csodálatos művében, amikor ezt mondja:

^{Ö/36} 120. oldal.

^{Ö/37} Dr. Lewins: Phreno-Kosmo-Biology, *National Reformer*, 1887. január 9.

Eddig ismeretlen körülmények [a karmikus gondviselés] következtében időről-időre nagy gondolkodók jelennek meg, akik életüket egyetlen célnak szentelve képesek előre látni az emberiség fejlődését, és egy olyan vallást vagy filozófiát létrehozni, amellyel végső fokon fontos hatásokat váltanak ki. Ha azonban a történelemben tekintünk, tisztán fogjuk látni, hogy bár egy új nézet származhatott egyetlen embertől, az új felfogás sikere annak a népnek tulajdonságaitól függ, amely között a tanítást hirdeti. Ha egy vallás vagy filozófia sokkal előbbre jár, mint a nép, nem tud azonnal szolgálatára válni, hanem ki kell várnia az idejét,^{Ö/38} amíg az emberek elméi megérnek befogadására... Minden tudománynak, minden vallásnak voltak mártírjai. *A dolgok rendes menetének megfelelően elmúlik néhány nemzedék, és eljön egy olyan időszak, amikor ezeket az alapigazságokat hétköznapi tényeknek tekintik, egy kicsit később pedig eljön egy másik időszak, amikor szükségesnek nyilvánítják azokat, és még a legtompább értelem is csodálkozik, hogyan is tagadhatták egykor.*^{Ö/39}

Az is lehetséges, hogy a jelenlegi nemzedékek elméi még nem egészen érettek az okkult igazságok befogadására. Talán ezt fogják találni a hatodik gyökérfaj fejlett gondolkodói, amikor visszatekintenek az ezoterikus filozófia teljes és feltétlen elfogadásának történetére. Addig is a mi ötödik fajunk nemzedékeit továbbra is félrevezeti az előítélet és az előre megalkotott vélemény. Az okkult tudományokra minden utcasarkon a megvetés ujjá mutat, és mindenki arra törekszik, hogy őket nevetségessé tegye és elnyomja a materializmus és úgynevezett tudománya nevében és nagyobb dicsőségére. E munka kötetei azonban bemutatják a védő és a vádló valódi és kölcsönös helyzetét, előzetesen megválaszolva több, a későbbiekben felvetődő tudományos ellenvetést. A közvélemény, amely még mindig az induktív tudományok zászlaját lobogtatja, elítéli a teozófusokat és okkultistákat. Ezeket a tudományokat kell tehát megvizsgálnunk, és meg kell mutatnunk, hogy a természeti törvények birodalmában eredményeik és felfedezéseik mennyire ellentétesek – nem is annyira a mi állításainkkal, hanem – a természeti tényekkel. Az óra most ütött, hogy meggyőződjünk arról, vajon a modern Jerikó falai annyira bevehetetlenek-e, hogy az okkult harsona hangja nem tudja azokat szétporlasztani.

Az úgynevezett „erőket”, a fénnel és az elektromossággal az élükön, valamint a Napgolyó felépítését gondosan meg kell vizsgálnunk, ahogyan a gravitáció és a csillagködök elméleteit is. Az éter és más elemek természetét meg kell vitatnunk, így szembesítve a tudományos tanításokat az okkult tanításokkal, miközben felfedjük az utóbbiak néhány, eddig titkos tételét.

Körülbelül tizenöt éve annak, hogy az író először ismételte a kabbalisták után az Ezoterikus Katekizmus bölcs parancsait:

Csukd be a szádat, nehogy *erről* [a titokról] beszélj, és a szívedet, nehogy hangosan gondolkodjál, és ha a szíved megszökött tőled, hozd vissza a helyére, mert ez szövetségünk célja.^{Ö/40}

És a *Beavatási szabályokból*:

Ez egy halált hozó titok: csukd be szádat, nehogy a köznépnek felfedd, szorítsd össze agyadat, nehogy onnan kiszabaduljon és kihulljon valami.

Néhány évvel később Isis Fátylának egyik sarkát kellett felemelni, most pedig egy másik, nagyobb szakadást tépünk rajta.

De a régi és kiérdemült tévedések – amelyek minden nappal szembetűnőbbé és nyilvánvalóbbá válnak – ma ugyanúgy csatasorban állnak, mint egykor. Vak maradiságtól, elbizakodottságtól és előítélettől vezérelve állandóan őrt állnak, készen arra, hogy elfojtsanak minden igazságot, amely hosszú idők álmából felébredve talán beengedésért kopogtat. Így volt ez mindig, amióta az ember állattá vált. Hogy ez minden esetben *erkölcsi halált* jelent a felfedőknek, akik napfényre hozzák e réges-régi igazságok bármelyikét, az olyan biztos, mint az,

^{Ö/38} Ez ciklikusság törvénye, de az emberi önfejűség ezt a törvényt gyakran megtagadja.

^{Ö/39} I. kötet, 256. oldal.

^{Ö/40} *Sepher Jetzirah*.

hogy *életet* és megújulást ad azoknak, akiknek hasznára válik még az a kevés is, amit most nekik felfedünk.